Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET
The Workers Museum

Titel: Arbejderen
Udgiver: De Samvirkende Fagforbund
Udgivelsesår: 1926-1927

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD

FOR

DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND

I DANMARK

TREOGTYVENDE AARGANG

FRA DEN 1. JULI 1926 TIL DEN 30. JUNI 1927

ARBEJDERBEVÆGELSENS
ARKIV
ROSENØRNS ALLÉ 12
KØBENHAVN V.

KØBENHAVN
UDGIVET AF DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK
REDIGERET AF CARL F. MADSEN
TRYKT I F. E. BORDINGS BOGTRYKKERI
1927

KGL. BIBLIOTEK
KØBENHAVN

I DANMARK

DE SAMVIRKENDE ÆRGERRIGE

FOR

ARBEJDERNE

INDHOLDSFORTEGNELSE

(Tallene angiver Side-Nr.)

Aarsoversigt.

Aarsoversigt for 1926 201.

Arbejdsløsheden og Arbejdsløshedskasserne.

I. *Danmark.*

Arbejdsløshedens Omfang i Maj (1926) 28, Juni 50, Juli 130, August 163, September 170, Oktober 178, November 208, December 232, Januar (1927) 264, Februar 295, Marts 309, April 361.

Ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse 193, 215, 238, 260, 316.

Arbejdernes Fællesorganisations Beslutning i Anledning af Arbejdsløsheden 81. Regeringens Svar 100.

II. *Tyskland.*

Arbejdsløsheden i Tyskland 185.

Arbejdstiden.

Belgiens Ratifikation af Washington-Konventionen om 8 Timersdagen 85, 154, 155.

Frankrig: Det franske Senat ratificerer Washington-Konventionen 281.

Tyskland: Er de kristelige Fagforeninger imod 8-Timersdagen 363.

Overtimer og Arbejdsløshed 304. Arbejdstiden i Skibsfarten 241.

Domme.

Højesteretsdommen i Kolindsund-Sagen (af Overretssagfører Oscar Johansen) 123, 131. Lov er Lov — men Ret — 339.

Den nye Kolindsundsag 116, 339, 349.

Kristeligt Dansk Fællesforbunds Sagsanlæg i Anledning af Blokaden i Esbjerg 313, 341, 367, 383. Religiøsitet og Arbejderbevægelse 115.

Forretningsudvalget.

Personskifte i Ledelsen 39, 154, 218.

Forligsinstitutionen.

Forligsmandsloven 235. Udnævnelse af Forligsmænd og Stedfortrædere 194, 207.

Generalforsamlinger, Kongresser og Konferencer.

I. *Danmark.*

De samvirkende Fagforbunds aarlige Repræsentantskabsmøde 252, 319, 329. Bogbinderforbundets Kongres 76. Dansk Brolæggerforbunds Kongres 274. Drejerforbundets Kongres 83. Dansk Glasarbejderforbunds Kongres 142. Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Kongres 317. Hatte- og Buntmagerforbundets Kongres 126. Dansk Jernbaneforbunds Kongres 23. Kvindeligt Arbejderforbunds Kongres 1. Dansk Læder- og Skindarbejderforbunds Kongres 213. Malerforbundets Kongres 93. Dansk Mølleriarbejderforbunds Kongres 353. Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Kongres 48. Sukkervare-, Chokolade og Biskuitarbejderforbundets Kongres 60. Træindustriarbejderforbundets Kongres 14. Dansk Typografforbunds Kongres 136.

II. *Udlandet.*

England: Den 58 engelske Fagforeningskongres i Bournemouth 113. Lettland: Den faglige Landscentrals Kongres i Riga 359. Sverige: Landsorganisationens 9de Kongres i Stockholm 101, 109, 120. Holland: En Kongres til Gunst for Bevarelsen og Erobring af 8-Timersdagen 362. Skandinavisk-Baltisk Fagforeningskonference i Stockholm: 153, 176, 197. Meksiko: Folkeskolelærer-Forbundets 1. Kongres 241.

III. *Internationale.*

International Bogbinderkonference i København 18. International Arbejdsmandskongres i København 9.

Den internationale faglige Centrals Repræsentantskabsmøde 223.

International Vandringskongres i London 4, 21.

4. internationale Fagforeningskongres i Paris 129, 347. International faglig Konference af Arbejderkvinder 348.
Den 8. internationale Arbejdskonference i Gènève 47, 55, 63, 73.
Den 9. internationale Arbejdskonference i Gènève 37, 89, 107, 117.
Den 10. do. do. 348, 375.
Det internationale Arbejdsbureaus Deltagelse i Verdensøkonomikonferencen 348.

Grænsestridigheder.

Grænseudvalgets Kendelse i Sag Nr. 33 (Kvindelig Arbejderforbund og Dansk Tekstilarbejderforbund) 26. Do. do. i Sag Nr. 34 (Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund og Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund) 34. Do. do. i Sag Nr. 35 (Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund og Kommunalt Arbejderforbund) 52. Do do. i Sag Nr. 36 (Snedkerforbundet og Dansk Karetmagerforbund) 69.

Ind- og Udmeldelser.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Udmeldelse 151. Specialarbejderforbundets Optagelse 218.

Ind- og Udvandring.

Danske Arbejdere advares mod at rejse til Luxemborg 153. Do. til Tyskland 30.

Kassererkontorets Meddelelser.

Om Indbetaling af Administrationsbidrag 129.

Kristeligt Dansk Fællesforbund.

Kampen mod Kristeligt Dansk Fællesforbund 313, 341, 367, 383. (Se endvidere under »Domme«).

Literatur.

Arbejder-Sangbogen 164. Den internationale faglige Centrals Aarbog 1926, 80. Internationalt Fagforenings-Bibliothek: Fagbevægelsen i Storbritanien 86.

Lovgivning.

I. *Danmark.*

Forligsmandsloven 235, 258. Forslag til Lov om Arbejds- og Erhvervsfrihed 271, 272.

II. *Udlandet.*

England: Den britiske Regerings Forslag til en ny Fagforeningslov 301. Norge: Betænkning om lovordnede Afstemningsregler i Strejke og Lockoutspørgsmaal 356. Sverige: Lov om Arbejdstidsbegrænsning 51. Spanien: Lovgivning for Fagforeninger 292. Tyskland: Den nye Arbejdsretslovgivning 207, 386.

Lønbevægelser og Konflikter.

I. *Danmark.*

Den faglige Situation 1927. Arbejdsgiverforeningen ønsker ikke Opsigelsesfristerne forkortede 136. Opsigelserne og Ansvaret derfor 160. Overenskomsterne i Orden for 37,000 Arbejdere 217. Overenskomstforhandlinger 229. Overenskomstsituationen 239, 283. 2det Lockout Varsel i Anledning af Murerkonflikten 284. Byggelockoutens Data 305. Forligsmandens Henstilling af 31. Marts i Anledning af Murer-Lockouten 306. Arbejdsgiverforeningen aflyser de varslede Sympati-Lockouter 308.

Arbejdsmænd (*København*): Fabrikarbejdere hos A/S Jacob Holm & Sønner 162; hos A/S Det danske Medicinal- og Kemikaliekompagni 143. Films- og Forlystelsesfunktionærer 3. Havnearbejdere ved Indladning af Jern 155; hos A/S Københavns Bunkerkul-Depot 67; ved Indgivning af Kul i Københavns Havn 113; ved Losning af M/S »Manilaid« 155. i Frihavnen, ved Losning af Martinitplader i Lossekasser 116, ved Losningen af S/S »Hilde« 67. Kuske hos Vognmand Chr. Hansen 113. Kuskenes Reguleringsbestemmelser 74. Garveriarbejdsmænd paa Chromlæderfabrikken i Valby 25. Sandlossere hos A/S Carl Nielsens Grus- og Singels Forretning 25.

Provinserne: Aalborg: Havnearbejdere ved Losning af S/S »Niord« 143. Aarhus: Havnearbejdere ved Losning af M/S »Annam« 156; ved Kranlosning 75; ved de elektriske Kraner 156; ved Læmpning af Kul til Københavner-Damperne 75. Oliemøllere paa H. C. Møllers Sæbefabrik og Oliemølle 38. Ballerup hos Entreprenør Kayser 48. Bornholm: paa Rahbekke værket 25 Esbjerg: hos Entreprenør Hofmann & Sønner 67. Fredericia: Losning af Lægtere 60. Hobro: ved Losning af Melasse i Tønder 163. Nørresundby: ved Losning af S/S »Fruithandel« 106. Odense: hos A/S N. N. Blumensaadt 11; Havnearbejdernes »Drikkehvil« 75; ved Losning af S/S »Blumenau« 83; ved Losning af S/S »Kruckau« 128. Svendborg: Spørgsmaal om Ventepenge til Lager- og Pakhusarbejdere 112; hos A/S Det sydfynske Jernbaneselskab 2.

Bagere: København: hos Bagermester Bertram Rasmussen 207.

Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere: Ny Overenskomst 294.

Bogbindere: København: hos Firmaet I. H. Schultz 294. Aalborg: hos F. Hestbech 170. Odense: hos Hagen & Sørensen 200. Hele Landet: Akkordarbejde 237.

Børstenbindere: Hele Landet: Overenskomstforlængelse 270.

Formere og Støberiarbejdere: København: hos A/S Burmeister & Wain 83, 280; hos Jernstøber F. Mogensen 48. Hørsholm: hos A/S Hørsholm Jernstøberi 129.

Gartnere: København: paa Holmens og Garnisons Kirkegaarde 116.

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere: Hele Landet: Overenskomsten forlænget 264.

Hatte- og Buntmagere hos Hue- og Kasketfabrikanterne 39. Modister hos Firmaet Hugo Brammer 143.

Karetmagere hos Fabrikant Fritz Hansens Eftflgr. 361; hos H. Jensen, Omøgade, 346.

Kedel- og Maskinpassere: Bornholm: paa Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik 373. Dalum: paa Papirfabrikken 374. Helsingør: paa Helsingør Jernskibs- og Maskinbyggeri 199.

Keramikere: Hele Landet: Ny Overenskomst 374.

Kommunalarbejdere hos Nordsjællands Elektricitets- og Sporvejs-Aktieselskab 163.

Kvindelige Arbejdere: Nye Overenskomster i en Række Industrier 293. København: paa Dampvaskeriet »Heimdal« 280; hos A/S Carl Lunds Fabrikker 390. Horsens: hos Firmaet Fr. Schur & Co. 375.

Landarbejdere: Hele Landet: Ny Overenskomst 352. Vedstrupgaard: hos Forpagter Thomsen 280.

Malere: Hele Landet: Ny Overenskomst 285; Overenskomsten i Jern- og Metalindustrien 237. Aarhus: hos Malermester Jusjong 375. Mariager: hos Malermester Olsen 375.

Mølleriarbejdere paa de københavnske Handelsmøller 316.

Rebslageriarbejdere: Overenskomsten med Foreningen af danske Rebslagerier 294.

Sadelmagere og Tapetserere: Nye Overenskomster i alle Brancher 286; hos A/S De forenede Barnevognsfabrikker 163.

Skotøjarbejdere: København: Ny Overenskomst for Haandskomagerne 338; Do. do. for de mekaniske Reparationsværksteder 346; paa A. Pehrssons Skotøjsfabrik 224; hos Jørgen Petersen & Co. 294.

Smede og Maskinarbejdere: Hele Landet: Overenskomst med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning 177. København: hos A/S Burmeister & Wain 270; hos A/S Hellesens Enke og V. Ludvigsen 270; Kranførere hos Firmaet Carl Nordstrand 199. Odense: hos Ths. B. Thrige 75.

Snedkere: Arbejdsgiverforeningens Lockoutvarsel 269: 1ste Varsel om Strejke 286; 2det Varsel om Strejke 306; ny Overenskomst med Mestrenes Centralforeninger 345. København: Klage over Snekerlaugets Kortkontor 224. Søborg: hos Snedkermester Herman Andersen 129.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdere: København: Lockouten 337, 372, paa Badeanstalten »København« 163; hos Frisør G. Vennicke 227.

Stenindustriarbejdere: København: hos Stenhuggerfirmaet Mohr 60. Bornholm: paa »Hammeren«s Granitværk 280.

Sukkervare-, Chokolade og Biskuitarbejdere: København: paa A/S Heinrich Jessens Chokoladefabrik 163.

Tekstilarbejdere: Hele Landet: Ny Overenskomst 263; 1ste Lockoutvarsel 240.

Tobaksarbejdere: København: hos Firmaet P. Wulff 60.

Træindustriarbejdere: Hele Landet 1ste Lockoutvarsel 241; ny Overenskomst 264. Esbjerg: hos Esbjerg ny Fiskekasseforretning 353. Odense: paa A/S Odense Stole- og Møbelfabrik 281.

Typografer: København: Ny Overenskomst 270; hos »Berlingske Tidende« 60, hos »Politiken« 26; hos H. H. Thiele 375.

II. *Udlandet.*

England: Den store Kampfront i England 301; Hjælp de engelske Grubearbejdere 63; De tyske Bjergarbejdere og de engelske Kammerater 78; Storkampen i England 299. Norge: Arbejdskonflikter 256. Sverige: Arbejdsforholdene 129.

Majdemonstrationen.

Opfordring til Deltagelse 281. Manifest fra den internationale faglige Central 302.

Personalia.

Danmark: J. A. Hansens Død 13. — Ungarn: Samuel Jazai død 232.

Politik.

Regeringens Kriseforanstaltninger 245. Arbejdernes Fællesorganisation i København, Protest imod Regeringens Nedskæringer 257. Valg til Folketinget, et Opraab 169.

Prisniveauet og Detailpriser.

Prisniveauet Aug. 1926 57. Pristallet og dets Virkninger 65. Prisbevægelsen i Danmark og andre Lande 261.

Statistik.

Arbejdslønnen i Industrien Oktober Kv. 1925 29; Januar Kv. 1926 144; April Kvart. 202, 212; Juli Kvart. 286. Arbejdslønninger i 1920 og 1926 210.

Særlige Artikler.

Arbejderforsikringsraadets Beretning 216. Arbejdsraadet gennem 25 Aar 141, Arbejdstidsreglerne ved Statsbanerne 343. Masken er kastet 209. Parikrone og Arbejdsløn 191. Hvad er Parikroner 195. Religiøsitet og Arbejderbevægelse 115. Et Lovændrings-Forslag fra Dansk Typograf-Forbunds Kongres til De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling 71. Arbejdernes Rejsebureau i Hamborg 154.

Udlandet (I. F. C.).

Den internationale faglige Central, Repræsentantskabsmøde 223, 25-Aars Jubilæet 51, 67, 99. Do., Optagelser 255. Do. og American Federation of Labor 200. Do., Norge paa Vej til Amsterdam 218. Internationalt Fagforenings-Bibliothek 216. Internationalt

Metalarbejderforbund 255. Kommunistiske Beskyldninger 179. Farerne og Følgerne ved Løften og Bæren af Sække over 75 kg. Vægt 194.

Amerika: Arbejderbanker 242. De amerikanske Fagforeningers Styrke og Struktur 188.

Argentina: Landsorganisationens organisatoriske Opbygning 3.

Belgien: Spørgsmaalet om Familielønnen 219.

Bulgarien: Hvorledes kom den faglige Enighed i Stand 79.

Czekoslovakiet: Den faglige Samling 3.

England: De engelske Tjenestemænds Stilling 224.

Italien: Regeringens arbejderfjendske Beslutninger 35. Landsorganisationen holder fremdeles Fanen højt 362.

Kuba: Socialpolitik paa 364.

Lithauen: Det mørke Lithauen 256.

Ny Syd Wales: Familieløntillæg 256.

Polen: Polen og Jernkartellet 241.

Rusland: Industriarbejdernes Stilling 304.

Tyskland: Landsorganisationen i 1925 78. Social-Attachéer 282.

Østrig: Fagforeninger og Overenskomster 189.

Voldgift.

Danmark.

Den faste Voldgiftsret.

Den faste Voldgiftsrets Kendelser for Aaret 1925 88. Den faste Voldgiftsrets Kompetence 295.

Arbejdsmænd: *København:* Bude hos forskellige Kioskejere (Sag Nr. 1008) 95; hos Budcentralen »Allegro« (Sag Nr. 1009) 149; hos Budcentralen, Koldinggade 37 (Sag Nr. 1010) 168. Fabrikarbejdere hos Firmaet Johs. Nordsig (Sag Nr. 1018) 149. Havnearbejdere hos Stevedor Holger Jørgensen, Ulykkesforsikring (Sag Nr. 998) 156; ved Losning af S/S »Frankfurt« og S/S »Aladdin« (Sag Nr. 974) 39. Kuske, Prisregulering (Sag Nr. 1011) 139. Oliemøllere paa Dansk Sojakagefabrik (Sagerne 1025 og 1026) 164; do. do. (Sagerne 1037 og 1038) 173.

Provinserne: Aalborg: Havnearbejdere ved Losning af S/S »Niord« (Sag Nr. 1032) 171; do. do. (Sag Nr. 1036) 182. Losning af Briketter (Sag Nr. 974) 39. Aarhus (og Sønderborg): Havnearbejderne og 1. Maj-Dagen (Sag Nr. 1046) 296; ved Losning af M/S »Annam« (Sag Nr. 1045) 252; (og Hobro): (Sag Nr. 1039) 219; hos Det forenede Dampskibsselskab (Sag Nr. 975) 54. Faaborg: Et Winchmand-Spørgsmaal (Sag Nr. 988) 11; Horsens: ved et Nødhjælpsarbejde for Entreprenørerne Wright, Thomsen & Kier og Carl Jensen (Sag Nr. 995) 39. Odense: Havnearbejdere ved Omladning af løst Korn (Sag Nr. 1022) 262; ved Losning af S/S »Kruchau« (Sag Nr. 1040) 233. Chauffører hos Odense Omnibus-Selskab (Sag Nr. 1064) 309; Pandebjerg: hos Godsejer Ad. Tesdorph (Sag Nr. 991) 19, 295.

Bogbindere: i Aalborg hos Fr. Christensen (Sag Nr. 1006) 167; i Horsens hos Chr. Hansen (Sag Nr. 990) 88: i Odense hos Hagen & Sørensen (Sag Nr. 1042) 296.

Elektrikere: i Helsingør paa Skibsværftet (Sag Nr. 1066) 376); i Sønderjylland (Sag Nr. 1000) 189.

Formere: hos A/S Burmeister & Wain og A/S Københavns Flydedok (Sag Nr. 992) 5.

Glasarbejdere: forskellige Provinsbyer: hos Firmaet Th. Petersen (Sag Nr. 1021) 158, 168.

Karetmagere: Et Lærlingespørgsmaal paa Dansk Karosserifabrik (Sag Nr. 993) 54.

Kedel- og Maskinpassere: Helsingør: paa Skibsværftet (Sag Nr. 1051) 262.

Keramikere: paa Porcellænsfabrikken »Norden« (Sag Nr. 1060) 364.

Kvinder: hos A/S Sækkelejekompagniet (Sag Nr. 1041) 265; do. do. (Sag Nr. 1043) 265; hos A/S Danmarks Ægexport (Sag Nr. 1014) 149.

Landarbejdere: Lønningsnævnets Kendelse (Sag Nr. 1047) 242; hos Proprietær N. P. Hansen, Axelholtgaard (Sag Nr. 1030) 390.

Malere: Overholdelse af Overenskomsternes Opsigelsestermin (Sag Nr. 1052) 254.

Murere: hos Murermester Carl Schiøtz (Sag Nr. 1013) 97; hos Murermestrene Jacob Johansen og Einar Krone (Sag Nr. 1071) 379; i Fredericia hos Murermester M. Sørensen (Sag Nr. 1076) 381.

Sadelmagere og Tapetserere: i Randers hos Justesen (Sag Nr. 1005) 86.

Smede og Maskinarbejdere: hos »A/S Burmeister & Wain« (Sag Nr. 1035) 180; do. do. (Sag Nr. 1050) 267.

Snedkere: Københavns: hos Snedkermestrene L. og N. Andersen (Sag Nr. 989) 54.

Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdere: hos Frisørmester G. J. Vennicke (Sag Nr. 1033) 227; do. do. (Sag Nr. 1058) 355; hos Barbermester Carl Larsen (Sag Nr. 1017) 168; hos Barber og Frisørmester E. Krogh (Sag Nr. 1016) 168.

Sømænd: hos Dampskibsselskabet »Turisten« (Sag Nr. 996) 43.

Typografer: hos »Berlingske Tidende« og »Politiken« (Sag Nr. 1002) 45.

Tømrere: Aarhus: hos Tømrermester Vald. Christensen (Sag Nr. 1067) 378.

Urmagere: hos Urmagermester Thorsen (Sag Nr. 1020) 225.

Voldgiftskendelse i en Organisationsstrid mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Kommunalarbejderforbund 275.

Udlandet.

Norge: Den tvungne Voldgiftsdomstol 346.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

Nummer 1 ★ KØBENHAVN TIRS 3. JULI 1923 ★ 23 Aargang

Kongresser.

Kvindeligt Arbejderforbunds Jubilæumskongres.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 1 ❁ KØBENHAVN DEN 3. JULI 1926 ❁ 23 AARGANG

Kongresser.

Kvindeligt Arbejderforbunds Jubilæumskongres.

I Dagene 20.—27. Juni afholdt Kvindeligt Arbejderforbund sin 10. ordinære Kongres i »Folkets Hus«, Jagtvej 69, og samtidig fejredes Forbundets 25-Aars Jubilæum.

Kongressens Aabning fandt Sted Søndag den 20. Juni Kl. 1, i den med mange Afdelingsfaner og Blomster smukt dekorerede Festsal, med en Festtale af Forretningsføreren Fru Alvilda Andersen, hvorefter Folketingsmand A. C. Meyer fremsagde en af ham i Dagens Anledning skreven Prolog. Derefter fik de indbudte Gæster Ordet for at overbringe Hilsner og Gaver, af hvilke vi skal nævne et Sølvskrivetøj, en Sølvdirigentklokke, to indrammede Raderinger og en Mængde kaligraferede Adresser. Under hele Kongressens Forløb indløb forøvrigt en Mængde Lykønskningstelegrammer og Blomster.

Forbundets Næstformand, Københavns Afdeling 1's Formand, Fru Johanne Jensen, der ogsaa havde Jubilæum, idet hun i samtlige 25 Aar har siddet i Forbundets Ledelse, var ogsaa Genstand for stor Hyldest i Form af Gaver, Blomster og Telegrammer.

Til Kongressen var mødt 113 Delegerede foruden Hovedbestyrelsens 18 Medlemmer og de to Revisorer. Kongressens Gæster var: Forbundets Æresmedlem Fru Sofie Rasmussen, Formanden for det internationale Fabrikarbejdersekretariat R. Stenhuis fra Amsterdam, Fru Hilda Rosenquist fra svensk Fabrikarbejderforbund, Sekretær Hans Jacobsen fra De samvirkende Fagforfund, Forretningsfører Jens Larsen og Sekretær Robert Nielsen fra Dansk Arbejdsmandsforbund, Johannes Nielsen fra Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, Thorvald Petersen, Formand for de københavnske Arbejdsmænds Fællesledelse, samt Forretningsfører Thomsen og Fru Sørensen fra Dansk Kommunalarbejderforbund.

Samtlige Deltagere i Kongressen modtog et smukt og udførligt Festskrift, udarbejdet af Forretningsføreren i Anledning af 25-Aars Jubilæet.

Efter at den af Ledelsen foreslaaede Forretningsorden var godkendt, valgtes som Kongressens Dirigenter Fruerne Johanne Jensen, København, og Fanny Jensen, Horsens, og som Sekretærer Fru Gunder Christiansen og Fru Oda Baurfeldt.

Beretningen om Forbundets Virksomhed i Tiden 1. April 1923 til 31. Marts 1926 aflagdes af Forretningsføreren, der her gav en udførlig Fremstilling af Lønbevægelsen, der var ført, i hvilken Forbundet i 1925 havde haft ca. Halvdelen af sine Medlemmer direkte implicerede i Storkampen. Trods de store økonomiske Ofre, der havde maattet bringes, var Medlemstallet i Perioden steget med 568, hvilket tydeligt viste, at Forbundet havde udmærkede Betingelser for fortsat Vækst og Fremgang.

Diskussionen om Beretningen varede en halv Dags Tid og endte med, at Beretningen godkendtes enstemmigt.

Regnskaberne, der forelagdes af Hovedkassereren, Fru Haagensen, godkendtes ligeledes enstemmigt, efter at nogle Forespørgsler var besvarede.

Under Dagsordenens Pkt. 6, Lovændringer, vedtoges først, at Formaalet tilføjes et Afsnit om at søge afskaffet alt Søndags-, Over- og Natarbejde, som ikke er absolut nødvendigt.

For at konsolidere Forbundets Finanser var der af Hovedledelsen stillet Forslag om at forhøje det ugentlige

Kontingent med 10 Øre til Administrations- og Strejkekassen, og efter en indgaaende Diskussion vedtoges Forslaget ved Navneopraab med 77 Stemmer imod 54 Stemmer. Af andre vedtagne Lovændringer skal vi nævne, at der fremtidig udbetales Understøttelse under Arbejdskampe fra den første Dag, og Begravelseshjælpen blev fordoblet. Forretningsudvalget udvides med et af Hovedbestyrelsens Medlemmer for Provinsen.

Efter at Kongressen havde vedtaget Lønningerne til Forbundets Tillidsmænd som foreslaaet af et Lønudvalg, gik man til Valg, der begyndte med, at Forbundets gamle fastlønnede Tillidsmænd genvalgtes med Akklamation.

Til Hovedbestyrelsen valgtes for København Fru Johanne Jensen, Frk. Paula Poser og Fru Albertine Jørgensen fra Afdl. 1, Fru Johanne Larsen fra Afdl. 3, Fru Oda Baurfeldt fra Afdl. 5, Frk. Laura Petersen fra Afdl. 6 og Fru Johanne Jensen fra Afdl. 7.

For Provinsen valgtes Fruerne Anna Petersen, Sønderborg, Fanny Jensen, Horsens, Dagmar Petersen, Vejle, Petra Schou, Aarhus, Emma Olsen, Aalborg, Kirsten Rasmussen, Odense, Kirstine Jørgensen, Hillerød, og Skovgaard, Slagelse.

Som Revisorer genvalgtes Fruerne Henriette Poser og Ludovika Andersen.

Som Medlem af Forretningsudvalget valgtes for Provinsen Fru Fanny Jensen, Horsens.

Det vedtoges at afholde næste Kongres i Vejle 1929.

Efter at de udenlandske Gæster og Hans Jacobsen paa samtlige danske Gæsters Vegne havde holdt korte Afskedstaler, holdt Forbundets tidligere Forretningsfører, Fru Sofie Rasmussen, en smuk og bevæget Tale til Kongressen, hvorefter denne sluttede med Afsyngelsen af Internationale.

Delegeretmødet i Arbejdsløshedskassen.

Efter Kongressens Slutning konstitueredes Delegeretmødet i Kvindernes Arbejdsløshedskasse. Mødets Dirigent og Sekretærposten beklædtes af de samme, der havde ledet Kongressen. Fru Alvilda Andersen aflagde Beretningen og omtalte herunder den Forskel, der var i den nuværende Minister Borgbjergs Administration af Arbejdsløshedskasseloven i Forhold til Indenrigsminister Kraghs arbejderfjendske og uforstaaende Haandhævden af Lovens Bogstav i Modstrid med dens Aand. Fruens meget udførlige Beretning godkendtes efter en kort Diskussion aldeles enstemmigt.

Formanden for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, Hr. Johannes Nielsen, udtalte en Anerkendelse over den sikre Plan, som Kvindernes Ledelse med Fasthed havde gennemført til stor Gavn for de arbejdende Kvinder. Han omtalte de overordentlige Byrder, Arbejderne maatte bære under de forrykte Samfundsforhold, vi lever under. At det i det hele taget var lykkedes at komme igennem skyldtes den socialdemokratiske Regerings- og Byraads-Medlemmers Indsats ved Fortolkningen af Lovens Bestemmelser. Det gjorde Byrden tungere, at der ikke var til at øjne Bedring, saa langt man for Tiden kunde se frem. Trods disse Byrder var der dog Fremgang i Organisationernes Medlemsantal, og Kvindernes Forstaaelse af Organisationens Betydning havde den største Andel i denne Fremgang ved deres Paavirkning af de unge Sønner og Døtre.

Regnskaberne godkendtes enstemmigt uden Diskussion.

Under Behandlingen af Lovændringer vedtoges det at forhøje Kontingentet med 10 Øre ugentlig og at forhøje saavel Understøttelsessatserne som Dageantallet.

Til Kassens Ledelse valgtes de samme som til Forbundet, ligesom næste Delegeretmøde afholdes i Vejle 1929.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejsmænd hos A/S Det sydfynske Jernbaneselskab i Svendborg.

Mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og A/S Det sydfynske Jernbaneselskab var der uden Resultat ført Forhandlinger om et Tillæg til Timelønnen for de af Forbundets Medlemmer, der beskæftiges i Aktieselskabets Kulgaard i Svendborg.

Der var derfor fra Forbundets Side fremsendt Varsel om Arbejdsstandsning.

Sagen kom derefter til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 29. Maj, hvor man enedes om, at de paagældende Arbejdere fik et Tillæg til Timelønnen.

Forbundet trak derefter det fremsendte Strejkevarsel tilbage.

Overenskomstforholdet mellem Biografteaterejerne og Films- og Forlystelsesfunktionærernes Forbund.

Foreningen af Biografteaterejere havde opsagt til Ophør 1. Juni d. A. den med Films- og Forlystelsesfunktionærernes Forbund bestaaende Overenskomst.

Ved Forhandling direkte mellem Parterne havde det ikke været muligt at komme til Enighed om en ny Overenskomst.

Sagen behandledes den 12. Juni paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvori deltog Repræsentanter for Hovedorganisationerne. Her enedes man om at forlænge Overenskomsten af 16. Juni 1924 til 1. Juni 1927, mod at samtlige Lønninger reguleres i Henhold til Pristallet i Februar Maaned dette Aar med 12 pCt. og iøvrigt paa Grundlag af den almindelige Reguleringsbestemmelse i Forligsmændenes Mæglingsforslag af 3. Juni 1925, og de Ændringer man iøvrigt var enige om angaaende Overenskomstens almindelige Bestemmelser.

Internationalt.

Den argentinske Landsorganisations organisatoriske Opbygning.

Ved Udgangen af Februar Maaned blev der afholdt en Fagforeningskongres i Buenos Aires, hvor Dannelsen af en paa den moderne Fagbevægelses Grundlag opbygget Landsorganisation blev vedtaget. Den nye Landsorganisation omfatter Jernbanemændenes, Kommunalarbejdernes, Skrædernes og Garvernes Forbund samt enkelte Fagforeninger for Murere, Medhjælpere o. s. v.

Den nye Organisation er bygget op efter samme Linier som den spanske Landsorganisation, d. v. s. den er grupperet i provinsiale Fællesorganisationer, nationale Fag- eller Industriforbund og selvstændige Fagforeninger. For de Fag eller Industrier, hvor det endnu ikke har vist sig mulig at danne et Landsforbund, er de lokale Fagforeninger berettiget til Optagelse. Naar i en Provins mindst 10 Organisationer er tilsluttet Landsorganisationen, skal der oprettes en provinsial Fællesorganisation. Det samme gælder for Byer med 10 eller flere tilsluttede Organisationer.

Landsorganisationens Kongres finder Sted hvert tredje Aar. Andre Instanser er Forbundsraadet, Repræsentantskabet og Forretningsudvalget. Generalstrejker kan kun iværksættes paa Grundlag af Urafstemninger, Kongresbeslutninger eller paa Forbundsraadets Beslutning. For de særlig vigtige Industrier gælder i den Henseende særskilte Bestemmelser.

For den argentinske Fagbevægelses internationale Forbindelser er Lovenes § 2 af særlig Vigtighed. Denne bestemmer, at Landsorganisationen (Confederacion Obrera Argentina) skal tilhøre den internationale faglige Central i Amsterdam. Samme Paragraf indeholder en Erklæring om, at Landsorganisationen vil understøtte ethvert Forsøg paa en international Samling af Fagbevægelsen paa Grundlag af et fælles Aktionsprogram og ligelydende Principer. Medlemsskabet i Landsorganisationen er uforeneligt med Tilhørigheden til en fjendtligsindet national eller international Organisation.

Czekoslovakiet.

Den faglige Samling i Czekoslovakiet sikret.

Da der i Begyndelsen af indeværende Aar under Sekretær Oudegeests Ledelse fandt Forhandlinger Sted mellem den czekiske Landscentral i Prag og den tyske Landscentral i Reichenberg, hvor efter udførlige Drøftelser Grundstenen blev lagt til Genoprettelsen af den faglige Enhed i dette Land, fandt det af I. F. C. repræsenterede Standpunkt, at der i hvert Land kun bør bestaa en faglig Landscentral, almindelig Tilslutning. I Mellemtiden har der fundet talrige Fællesmøder og Drøftelser Sted mellem Repræsentanter for de 2 Retninger, der har ført til det Resultat, at Dannelsen af en fælles Landscentral nu bliver til Virkelighed. Denne Organisation vil paabegynde sin Virksom-

hed den 1. Juli d. A. Denne Beslutning blev taget paa et af begge Parter fornylig afholdt Fællesmøde. Samtidig opnaaedes Enighed om den tyske Landscentrals Repræsentation i den fælles Organisations forskellige Instanser, ligesom man enedes om Bidragsspørgsmaalet og den Maade, paa hvilken de tyske Forbunds Sammenslutning med de czekiske skal foregaa. De tyske Forbunds Indmeldelse foregaar kollektivt gennem Centralen i Reichenberg, men der er tilsikret dem en vis Selvstændighed, hvorom der ligeledes er opnaaet Enighed. De af de to Centraler udarbejdede Forslag vil nu blive forelagt for og behandlet af de forskellige Instanser, hvorefter de afsluttende Forhandlinger vil finde Sted paa et Møde, der under Ledelse af Oudegeest vil blive afholdt forinden den 1. Juli.

Internationale Vandringskongres den 18—21. Maj i London.

En Ordning af Vandringsvæsenet.

Den siden Krigen indtraadte betydelige Nedgang i Antallet af europæiske Udvandrere til oversøiske Lande stiller Vandringsproblemet i et helt nyt Lys. I det 19. Aarhundrede og i de første 14 Aar af det 20. Aarhundrede udvandrede store Mængder af europæiske Emigranter til oversøiske Lande. For de fem Aar 1909—1913 beløb Antallet af disse Udvandrere sig til ikke mindre end 6 Millioner, medens det i Perioden 1920—1924 næppe naaede 3½ Million. Tidligere flokkedes Udvandrerne i de europæiske Havne for at afvente en Lejlighed til Overfarten. For Tiden er de fornødne Skibe forhaanden, men derimod har de i Betragtning kommende Lande sat en Stopper for Indvandringen. Selv Vandringsbevægelsen indenfor de europæiske Lande taber sin Betydning. Da Genopbygningen af de krigshærgede Egne i Nordfrankrig gaar sin Fuldendelse i Møde og det svigtende Forbrug har sat en Grænse for Landets industrielle Udvikling, bliver Muligheden for at modtage Emigranter stedse ringere, hvad der bl. a. ogsaa fremgaar af den Omstændighed, at Frankrig nu staar i Begreb med at træffe Foranstaltninger mod Tilstrømningen af fremmede Arbejdere. I Aarene 1922, 1923 og 1924 indvandrede ifølge de officielle Oplysninger 183.482, 262.877 og 223.485 Personer til Frankrig, i 1925 derimod kun 178.294. Luxemburg, der hører til det store Jern- og Kulomraade ved Saar, Longwy og Briey beskæftiger for Tiden et mindre Antal fremmede Arbejdere end i 1910. Mens 15 europæiske Lande i de første 14 Aar af indeværende Aarhundrede kunde sende ca. 17 Millioner Emigranter til oversøiske Lande, ligger for Tiden Tingene saaledes, at denne Mulighed er betydelig begrænset, og Udsigterne vil efter af Sandsynlighed ikke blive bedre. Indenfor Europa turde de samme Symptomer gøre sig gældende, omend i ringere Grad, da Lande, der befinder sig i en vanskelig økonomisk Situation vil være tvungne til at drage Omsorg for, at deres Arbejdsløshedstal ikke skrues i Vejret gennem Tilgang af fremmed Arbejdskraft.

At dømme efter de nu foreliggende Tal vil Antallet europæiske Emigranter i 1925 være endnu ringere end i afvigte Aar. Udvandringen fra Italien og Spanien til oversøiske Lande udviser en stærk Nedgang (omtrent 30.000 for hvert Land, endskønt for Italiens Vedkommende denne Nedgang delvis bliver udlignet gennem en betydelig Udvandring til Lande paa Kontinentet. I Forhold til Aarene 1923 og 1924 er dog ogsaa Antallet italienske Udvandrer til europæiske Lande sunket, nemlig med 201.591 og 170.136. Østrig, Tyskland, Czekoslovakiet og Sverige kan notere Opgang; i Norge, Belgien og Svejts er Forholdet uforandret, medens Oplysninger for de andre Lande endnu ikke er tilgængelige.

Vandringsbevægelserne bestemmes altid af to Faktorer: Udvandrernes frie Beslutning og den økonomiske Nødvendighed til Udvandring. Den økonomiske Nødvendighed er for Tiden til Stede i udstrakt Grad, mens den frivillige Udvandring stadig aftager.

Indskrænkningen af Vandringsbevægelsen, saadan som denne nutildags overalt træder frem, betyder dog ikke Forhindring af enhver Udvandring. Saalænge der derfor bestaar Udvandringsmuligheder, faar netop paa Grund af denne Tingenes Tilstand Spørgsmaalet om en Ordning af og Kontrol med Udvandringen forøget Be-

tydning. I endnu højere Grad end før Krigen indeslutter Maglen af en international Ordning store Farer. Da Udvandrerne nu til Dags i langt højere Grad er afhængig af de oversøiske Arbejdsgivere end disse af dem, er Arbejdsgiverne i visse Lande, der endnu giver Adgang for Emigranter, bestræbt for at antage de indvandrede Arbejdere til de slettest mulige Betingelser. En anden Omstændighed, der taler for Nødvendigheden af en Ordning, er den i den nyeste Tid, grundet paa den daarlige økonomiske Tilstand blandt Arbejderne, fremtrædende Tendens til at udvandre for enhver Pris, hvad der har til Følge, at disse Arbejdere giver sig tilfreds med Løn- og Arbejdsbetingelser, som betyder en stor Fare for Arbejderne i Indvandringslandet. Denne Fare bestod rigtignok ogsaa tidligere, men bliver dog bestyrket gennem de nuværende Forhold.

Naar det skal forhindres, at Vandringsbevægelsen stadig mere antager Karakter af en vild Kamp om Arbejdsmulighederne eller uopdyrkede Landomraader, er det nødvendigt at gennemføre en international Ordning. Dertil hører en international Institution, hvori Arbejderne har en passende Repræsentation. Arbejderne i alle europæiske Lande lider endnu under den af Transportselskaber og Udvandringsagenter iværksatte Udbytning, idet disse altid er rede til Overføring af Udvandrerne til oversøiske Lande, selv om Arbejds- og Lønbetingelserne i Bestemmelseslandet er langt slettere end Udvandringslandets. Der er gennem nationale Love gjort Forsøg paa at sætte en Stopper for disse Agenters Virksomhed. Disse Forsøg er dog af ren negativ Natur. Der bør i første Linie sørges for at fremskaffe nøjagtige Oplysninger om Forholdene paa de fremmede Arbejdsmarkeder, Løn- og Arbejdsbetingelser i Indvandringslandene og om Stillingen med Hensyn til Socialforsikringen; ligeledes maa der drages Omsorg for Betaling af sociale Understøttelser og Indvandrernes Tilslutning til Fagorganisationerne. Alle disse Spørgsmaal bør Arbejderne tage op til indgaaende Behandling, saaledes at der kan fastlægges en ensartet Politik. Af den Grund er den internationale Vandringskongres, som den faglige Internationale og den socialistiske Arbejder-Internationale afholdt i London i Dagene 18. til 21. Maj, af den største Vigtighed. I denne Kongres deltog Delegerede fra oversøiske og europæiske Lande, saa at der ved Fastsættelse af den Politik, Arbejderne i alle Lande bør følge i dette Spørgsmaal, kan tages tilbørligt Hensyn baade til Udvandrings- og Indvandringslandenes Fordringer og Ønsker og foretages effektive Skridt til Gennemførelse af en hensigtsmæssig og venskabelig Løsning af Vandringsproblemet. (I. F C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 992.

Formere, Kærnemagere og Modelsnedkere hos Burmeister & Wain og paa Københavns Flydedok.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 2. Juni 1926 i Sag Nr. 992: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark mod De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Former- og Støberiarbejderforbunds og Snedkerforbundet i Danmarks Vegne og disse to Forbund tillige henholdsvis paa 219 Formeres og Kærnemageres og paa 59 Modelsnedkeres Vegne.

Hos A/S Burmeister & Wains Virksomhed paa Teglholmen og hos A/S Københavns Flydedok og Skibsværft er det, som paa andre større Virksomheder indenfor Jernindustrien, Coutume, at Lønningsugen slutter Tirsdag med Udbetaling af Ugelønnen den paafølgende Fredag, idet den mellemliggende Tid benyttes af Kontorerne til Udregning af Lønningerne. For Formere og Kærnemagere er Forholdet derhos det, at de arbejder i en Slags Fællesakkord saaledes, at de foruden den ugentlig udbetalte Timeløn faar udbetalt Overskud (»Bonus«) efter Udgangen af hver Maaned. Da Juleaften i 1925 faldt paa en Torsdag, ønskede Arbejderne, der Juleaftensdag skulde arbejde til noget efter Middag, at faa Løn udbetalt om Onsdagen den 23. December og ikke først Torsdag ved Arbejdets Ophør.

Tillidsmanden for Formerne paa Teglholmen, Søren Jensen, henvendte

sig nogen Tid før Jul herom til Ingeniør Krebs, som er Afdelingsingeniør for Afdeling 16 (Jernstøberiet) dersteds, idet han anmodede om, at der maatte blive betalt baade Ugeløn og Forskud paa Overskud inden Juleaftensdag. Efter Jensens for Retten afgivne Forklaring svarede Krebs, at han ikke paa staaende Fod kunde give Svar herpaa, men meddelte ham nogle Dage efter, at Sagen var i Orden, idet der Tirsdag den 22. December vilde blive udbetalt Bonus for 4 Uger minus 2 Dage, og Onsdag den 23. December Timeløn for 5 Dage. Jensen spurgte da, om han kunde meddele dette til Kollegerne, hvortil der blev svaret Ja, og denne Besked maa da antages at være gaaet videre til alle Arbejderne paa Teglholmen. Ingeniør Krebs har for Retten forklaret, at han kun har svaret, at Sagen antagelig nok vilde gaa i Orden, at denne Udtalelse kun angik Udbetaling af Bonus, ikke af Timeløn, samt at han udtrykkelig tilføjede, at Sagen ikke var endelig afgjort, men at der vilde komme skriftlig Besked derom. Han har ikke villet bestride, at han har sagt til Jensen, at denne kunde give Meddelelsen om, at det nok gik i Orden, videre til Arbejderne. Driftsbestyreren, som har den endelige Afgørelse af Sagen, kunde imidlertid ikke gaa med til at foretage Udbetaling før Torsdag, idet man formente, at der ikke forinden blev Tid til at udregne Beløbene, og dette blev da nogle Dage efter meddelt Arbejderne. De paa Teglholmen beskæftigede Modelsnedkere, der faar Timeløn udbetalt ugentlig, men ikke har Bonus, vedtog da paa et Klubmøde den 17. December at udtale, at de som Følge af denne Holdning fra Ledelsens Side vilde undlade at møde paa Arbejde Torsdag den 24. December udover at hente Ugelønnen ved Udbetalingen Kl. 1. En Afskrift af denne Vedtagelse, der var underskrevet af Tillidsmand Naksov som Formand for Modelsnedkernes Klub, blev overbragt Ledelsen af Formernes fornævnte Tillidsmand Jensen. Ledelsen indberettede dette den 18. s. M. til Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, der den 19. s. M. tilskrev Dansk Former- og Støberiarbejderforbund og Dansk Snedkerforbund med Klage over den bebudede Arbejdsvægring. Desuagtet udeblev fra Arbejdet den 24. s. M. samtlige 59 Modelsnedkere og samtlige 208 Formere og Kærnemagere, af hvilken sidste Gruppe dog, efter hvad der under Proceduren er oplyst, 4 havde Virksomhedens Tilladelse til at udeblive paa Grund af Bortrejse.

Hos A/S Københavns Flydedok og Skibsværft fremsatte Formerne og Kærnemagerne ligeledes Begæring om at faa Lønudbetalingen forinden den 24. December, og da dette Ønske ikke blev imødekommet, meddelte de dersteds beskæftigede 15 Mand med Aftens Varsel, at de ikke vilde møde til Arbejdet Torsdag (Juleaftensdag) og udeblev i Henhold hertil. Den 30. s. M. henvendte de paagældende Formere og Kærnemagere sig til Selskabet og spurgte, om man havde noget imod, at de udeblev fra Arbejdet om Lørdagen den 2. Januar, der var en normal Arbejdsdag. Da Selskabet ikke fandt at kunne imødekomme denne Begæring bl. a. af Hensyn til foreliggende Ordrer, erklærede Arbejderne at ville udeblive og udeblev ogsaa den Dag fra Arbejdet.

I Anledning af disse Arbejdsstandsninger har under nærværende Sag Klagerne nedlagt Paastand om, at Standsningerne kendes ulovlige, og at der i den Anledning paalægges de for Standsningerne ansvarlige at udrede en Bod samt Erstatning i Henhold til nærmere af Virksomhederne afgivne Tabsberegninger. For de to Standsninger hos A/S Københavns Flydedok og Skibsværft paastaas Ansvaret alene paalagt de nedenfor nævnte 15 Arbejdere, idet deres Organisation ikke har været underrettet om den bebudede Standsning og saaledes ikke har kunnet tage Affære. Med Hensyn til Standsningen hos A/S Burmeister & Wain paa Teglholmen hævdes det derimod, at Ansvaret ogsaa paahviler de fornævnte Forbund, der har været opfordret til at afværge Standsningen, men ikke har gjort det, og Paastanden gaar derfor nærmere ud paa, at Bod og Erstatning paalægges de indklagede Forbund, subsidiært de indklagede Forbund paa deres paagældende Afdelingers Vegne og Afdelingerne igen solidarisk med de enkelte udeblevne Arbejdere.

De Indklagede procederer til Frifindelse, idet de for Forbundenes og disses

respektive Afdelingers Vedkommende gør gældende, at disse har gjort, hvad der paahvilede dem at gøre, for at afværge Standsningen, hvorhos de Indklagede for Arbejdernes Vedkommende paa begge Virksomheder hævder, at der er udvist en ubegrundet Vrangvillighed overfor Folkenes berettigede Ønsker om at faa en Udbetaling saa betids, at den kunde anvendes til Bestridelsen af Juleudgifterne i deres Hjem. Det erkendes vel fra de Indklagedes Side, at Standsningerne som ikke behørig varslede har været uberettigede, men det formenes, at der foreligger saadanne formildende Omstændigheder, som giver Føje til at bortse fra Paalæggelse af Bod.

At Standsningerne, allerede fordi de ikke er behørigt varslede, er ulovlige, maa være klart og erkendes, som nævnt, af de Indklagede. Hvad angaar Spørgsmaalet om Paalæggelse af Ansvar maa der skelnes mellem Forholdet hos A/S Burmeister & Wain og Forholdet hos A/S Københavns Flydedok og Skibsværft.

For de sidstnævnte Sted iværksatte 2 Udeblivelser fra Arbejdet henholdsvis den 24. December og den 2. Januar, der er foregaaet kollektivt, ses der ingen Hjemmel til at fritage Arbejderne for at yde en Bod. Arbejderne har ikke haft overenskomstmæssig eller kutymemæssig Hjemmel til at kræve Lønudbetaling før den 24. December og endnu mindre haft nogen Hjemmel for at kræve Fritagelse for Arbejde den 2. Januar, og der har ikke efter det oplyste paa noget Tidspunkt været stillet dem i Udsigt, at deres Ønske i førstnævnte Henseende vilde blive taget til Følge. Der findes herefter at burde paalægges hver af de nedenfor nævnte 15 Formere og Kærnemagere en Bod, der skønnes passende at kunne fastsættes til 20 Kr., og som tilfalder Aktieselskabet til delvis Dækning af dets ved Standsningerne lidte Tab.

Med Hensyn til Standsningen hos A/S Burmeister & Wain paa Teglholmen findes Sagen at stille sig noget anderledes.

Ved de under Proceduren afgivne Forklaringer er det oplyst, at da Juleaften i 1920 faldt paa en Fredag, blev der udbetalt Løn Torsdag den 23. December, men da udeblev Arbejderne eller en Del af disse fra Arbejdet den 24de. I 1924, da Juleaften var en Onsdag, blev der udbetalt denne Dag, bl. a. ved Forskud paa Akkord, men i Januar 1925 meddelte Virksomheden Tillidsmændene, at dette ikke vilde blive gentaget, da det havde voldet Vanskeligheder ved den endelige Afregning efter Jul. Imidlertid er det af Virksomheden oplyst, at der, inden der blev givet Afslag paa Arbejdernes i nærværende Sag omhandlede Begæring om Udbetaling inden Juleaftensdag, var af Lønningskontoret udarbejdet et Forslag til Udbetaling den 23. December af Ugeløn, regnet for 5 Dage, ligesom Lønningposer med Akkordforskud til Formerne var færdige, saaledes at disse Forskud kunde udbetales den 22. December. Disse Omstændigheder i Forbindelse med, at en Række andre store Virksomheder indenfor Jernindustrien efter det oplyste har udbetalt den 23. December, gør det antageligt, at Grunden til Afslaget paa Arbejdernes Begæring i saa Henseende paa Teglholmen ikke i første Linie har været regnskabsmæssige Hindringer. Naar dette sammenholdes med den Forventning, som der efter Tillidsmandens ovenfor gengivne Forhandling med Ingeniør Krebs maa siges at være vakt hos Formerne og Kærnemagerne om deres Ønskes Opfyldelse, findes der for Formernes og Kærnemagernes Vedkommende at have foreligget saadanne formildende Omstændigheder, at der i Medfør af Bestemmelsen i § 5, A. 2, i Loven om Den faste Voldgiftsret vil kunne ses bort fra Paalæg af Bod for den ulovlige Standsning, der efter det oplyste ikke har været Genstand for en egentlig Afstemning eller Vedtagelse mellem de paagældende Arbejdere. Hermed vil ogsaa Spørgsmaalet om Ansvar for Forbundet eller dets københavnske Afdeling bortfalde.

Hvad endelig angaar Modelsnedkernes Udeblivelse, da ligger Forholdet ikke helt klart oplyst. De Indklagede har imidlertid i saa Henseende anført følgende: Snedkerforbundet havde ikke Kendskab til Sagen før Mandag den 21. December, da man modtog Brev fra Sammenslutningen bilagt med den foran omtalte Klubbeslutning. Forbundet henvendte sig straks til Formanden for

Modelsnedkernes herværende Afdeling, der straks tog Affære dels ved Henvendelse til Tillidsmanden, Nakskov, hvis Navn staar under Beslutningen, og dels ved straks at sammenkalde Bestyrelsen for Afdelingen. Paa dette Møde blev det paalagt Tillidsmanden at meddele Kollegerne paa Arbejdspladsen, at Afdelingen ikke kunde give sin Tilslutning til den i Resolutionen af 17. December trufne Vedtagelse om at udeblive fra Arbejdet Torsdag Formiddag. Der blev derhos truffet den Vedtagelse, at Tillidsmanden skulde henvende sig til Fabriksledelse med Anmodning om, at der udbetaltes et Forskud paa 50 Kr. Onsdag den 23. December. Denne Meddelelse blev den paafølgende Dag, altsaa Tirsdag den 22. s. M. givet Snedkerforbundet, der omgaaende lod den gaa videre til Jernindustriens Sammenslutning, som svarede, at Sagen jo i saa Fald nok gik i Orden. Det maa herefter antages, at Klubbeslutningen har taget Sigte paa Nægtelsen af at udbetale en Ugeløn for 5 Dage, at Modelsnedkerne derefter har søgt at opnaa en à Konto Udbetaling svarende til, hvad Formerne ønskede med Hensyn til deres »Bonus«, og at Snedkerforbundet og dets herhen hørende Afdeling, Modelarbejdernes Fagforening af 1874, har været af den Formening, at Sagen vilde gaa i Orden paa dette Grundlag.

Medens der herefter ikke findes fuld Føje til at paalægge Organisationen Ansvar for Arbejdsstandsningen, skønnes det ikke rettere end, at de paa Virksomheden beskæftigede Modelsnedkere, hvem der i alt Fald ikke direkte var stillet tidligere Lønudbetaling i Udsigt, og i hvis Lønningsmaade Forskudsudbetaling ikke er hjemlet, ved deres med en i Formen meget udæskende Klubvedtagelse indledede kollektive Arbejdsvægring har gjort sig skyldig til Erlæggelse af en Virksomheden til delvis Dækning af dens Tab tilfaldende Bod, der efter Omstændighederne findes at kunne bestemmes til 10 Kr. for hver.

Sagens Omkostninger vil være at paalægge de Indklagede med 300 Kr.

Kendelse.

De ovenomhandlede 3 Arbejdsstandsninger har været ulovlige.

Modelsnedkerne: Nr. 14001 L. Larsen, Nr. 14002 C. Baumgarten, Nr. 14003 H. Sørensen, Nr. 14004 S. Gebhard, Nr. 14005 E. Annfeldt, Nr. 14006 A. Almind, Nr. 14007 W. Baumgarten, Nr. 14008 J. Johansen, Nr. 14009 S. Thomsen, Nr. 14010 H. Schouw, Nr. 14011 H. Sørensen, Nr. 14012 J. Werge, Nr. 14013 J. Jensen, Nr. 14014 J. Christensen, Nr. 14016 W. Warmbach, Nr. 14017 A. Sørensen, Nr. 14018 H. Petersen, Nr. 14019 C. Nakskov, Nr. 14020 A. Kosach, Nr. 14021 Th. Petersen, Nr. 14022 H. Andersen, Nr. 14024 F. Petersen, Nr. 14025 J. Larsen, Nr. 14026 O. Jørgensen, Nr. 14030 E. Jensen, Nr. 14031 K. Andersen, Nr. 14032 E. Smidt, Nr. 14033 K. Gerlach, Nr. 14035 L. Hansen, Nr. 14037 K. Hansen, Nr. 14038 V. Carlsen, Nr. 14040 H. Nielsen, Nr. 14042 V. Petersen, Nr. 14043 C. Jensen, Nr. 14044 A. Jørgensen, Nr. 14045 T. Hansen, Nr. 14046 R. Sørensen, Nr. 14048 C. Rasmussen, Nr. 14050 E. Kragh, Nr. 14051 H. Petersen, Nr. 14052 C. Falk, Nr. 14054 L. Larsen, Nr. 14055 H. Jespersen, Nr. 14056 O. Christensen, Nr. 14057 F. Jørgensen, Nr. 14058 H. Berg, Nr. 14061 K. Jespersen, Nr. 14062 O. Jacobsen, Nr. 14064 A. Petersen, Nr. 14067 C. Hansen, Nr. 14074 S. Nielsen, Nr. 14075 F. Stjærnblad, Nr. 14077 J. Andersen, Nr. 14078 H. Olsen, Nr. 14079 H. Selschou, Nr. 14080 J. Nielsen, Nr. 14083 J. Jensen, Nr. 14093 C. Andersen, Nr. 14095 C. Grunnov bør hver for sit Vedkommende udrede en A/S Burmeister & Wain tilfaldende Bod af 10 Kr.

Formerne: Nr. 3504 G. A. Nielsen, Nr. 3507 L. F. Jensen, Nr. 3524 P. M. Petersen, Nr. 3534 P. H. Frederiksen, Nr. 3545 I. E. Hansen, Nr. 4506 C. C. S. Mortensen, Nr. 3519 H. N. C. Nygard, Nr. 3529 F. A. H. Petersen, Nr. 3543 H. C. Søbye, Nr. 3546 L. P. E. Burmeister, Nr. 3576 C. Berskou, Nr. 3580 J. A. E. Froholt, Nr. 3577 C. Schrøder og Kærnemagerne Nr. 3605 Faber Jensen og Nr. 3632 H. F. Hansen bør hver for sit Vedkommende udrede en A/S Københavns Flydedok og Skibsværft tilfaldende Bod af 20 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 2 ❋ KØBENHAVN DEN 10. JULI 1926 ❋ 23 AARGANG

International Arbejdsmandskongres i København 29. Juni—1. Juli.

»Den internationale Grov- og Fabrikarbejder Føderation«, der bestaar af 18 forskellige Organisationer med ca. 660,000 Medlemmer, repræsenterende 10 Nationer, afholdt sin ordinære Kongres i København i Dagene den 29.—30 Juni og 1. Juli.

Der var mødt omkring 100 Repræsentanter og en Del Gæster, hvoraf Alsing Andersen og Hans Jacobsen repræsenterede henholdsvis Socialdemokratisk Forbund og De samvirkende Fagforbund. I Danmark er Dansk Arbejdsmandsforbund, Kvindeligt Arbejderforbund og Papirindustriarbejderforbundet Medlemmer af Føderationen.

Ved Kongressens Aabning talte Alsing Andersen og takkede paa det danske Socialdemokratis Vegne for Indbydelsen, der havde glædet ham saa meget mere, som der i Danmark stadig har bestaaet et særligt godt Samarbejde mellem Fagbevægelsen og den politiske socialdemokratiske Bevægelse.

Ethvert Splittelsesforsøg er bleven slaaet ned, hvad enten det var rettet mod den faglige eller den politiske Bevægelse eller mod Samarbejdet mellem disse. Den danske Arbejderbevægelse staar derfor samlet og enig, hvilket er en Lykke og utvivlsomt en Hovedaarsag til, at det danske Socialdemokrati, skønt Storindustrien ikke er stærkt fremtrædende her i Landet, er bleven Danmarks største Parti, og nu i to Aar har haft Regeringsmagten.

Den socialdemokratiske Regering er paa Grund af sin parlamentariske Stilling indtil videre ude af Stand til at gennemføre de store Reformer, den har planlagt. Derimod staar det i dens Magt at forberede dette Reformarbejde, endvidere at gøre en betydelig Indsats i Administrationen og at forhindre Reaktionen i at forringe de sociale Tilstande.

Alsing Andersen udtalte Haabet om et fortsat nært Samarbejde mellem den faglige og den politiske Arbejderbevægelse baade inden for det enkelte Lands Grænser og internationalt, gennem et stedse nøjere Samarbejde mellem den faglige Internationale i Amsterdam og den socialdemokratiske Internationale. Forhaabentlig vilde denne Kongres bidrage til at styrke det Samarbejde, hvis Betydning for Arbejderklassens internationale Fremmarsch var afgørende.

Talen, der holdtes baade paa Tysk og Dansk, modtoges med stærkt Bifald.

Af Sekretæren R. Stenhuis forelaa en udførlig skriftlig Beretning over Virksomheden de sidste 3 Aar, hvoraf det fremgik, at der havde været mange Vanskeligheder at overvinde, og det vilde være nødvendigt at udvide Sekretariatets Virksomhed, saaledes at dette kunde optræde mere aktivt i større internationale Situationer.

Herom vedtoges følgende Forslag:

»Eksekutiv-Komiteen søger Midler og Veje til at forme Sekretariatets Arbejde mere fordelagtigt og resultatrigt.

Eksekutiv-Komiteen skal over sit Resultat af Undersøgelserne aflægge Beretning og rettidigt forelægge udarbejdede Forslag overfor de tilsluttede Forbund.

Beretningen og de tilsvarende Forslag er at behandle ved næste Kongres.

Indtil dette Tidspunkt faar Eksekutiv-Komiteen Bemyndigelse til at ændre det internationale Fabrikarbejder-

forbunds Kontor i Henhold til Punkterne I og II samt forestaa Ledelse heraf, uden at der dog foretages nogen Kontingentforhøjelse.«

Af Beretningen fremgik det, at der havde været gjort flere resultatløse Forsøg paa at faa de engelske Arbejdsmandsorganisationer til at genindtræde i Føderationen. Forsøgene var strandede, navnlig fordi man fra engelsk Side mente at Kontingentet var for stort.

I Anledning af at Dansk Arbejdsmandsforbund havde udmeldt sig af sin Landsorganisation indeholder den skriftlige Beretning følgende:

»I Anledning af vor danske Broderorganisations Beslutning om at adskille sig fra den danske Landscentral, har vi den 4. Januar 1926 henvendt os til de danske Kammerater med en saalydende Skrivelse:

»Eders Forbunds Beslutning om at udskille sig fra Landscentralen har naturligvis ogsaa internationalt vakt stor Opmærksomhed. Jeg har om denne Sag talt med Oudegeest, Sekretæren for I. G. B., og vi vilde gerne i Fællesskab forsøge, om der skulde være Mulighed for at undgaa et saadant Brud. Førend vi dog fra vor Side foretog et saadant Skridt, vedtog vi, at Oudegeest skulde spørge Landscentralens Ledelse og jeg Eders Ledelse, om I vilde være venligt stemt overfor et saadant eventuelt Mæglingsforsøg fra Oudegeests og min Side, og om I, hvis det var muligt, vilde medarbejde til at finde Veje, hvorigennem denne Adskillelse kunde undgaaes.

Jeg imødeser gerne Eders Meddelelse, ligesom jeg gerne vilde modtage Besked paa, hvornaar I bedst vil kunne modtage Oudegeest og mig, — i det mindste forventer jeg saadan Meddelelse, naar Eders Ledelse har vedtaget at prøve vort Mæglingsforslag«.

Ledelsen tiltraadte anerkendende vort Skridt. I Juli d. A. vil en Konference finde Sted, for at det kan overvejes, hvorledes det tilsigtede Maal eventuelt kan naaes«.

Efter en udførlig Diskussion godkendtes Beretningen enstemmigt.

Paa Kongressen var mødt 3 Russere som Gæster, repræsenterende en russisk Arbejdsmandsorganisation for den kemiske Industri, der tæller ca. 375,000 Medlemmer. Om denne Organisations Optagelse førtes en lang Diskussion, hvorunder der fra norsk Side stilledes Forslag om Russernes Optagelse imod at afgive en Erklæring om, at de anerkender Føderationens Statuter og Bestemmelser.

Fra Eksekutivkomiteens Side stilledes følgende Resolution, som vedtoges:

»Den internationale Grov- og Fabrikarbejder-Føderations Kongres, afholdt den 29.—30. Juni og 1. Juli i København, har paahørt Diskussionen om de russiske Fabrikarbejderorganisationers Tilslutning og erklærer sig herefter parat til at optage de russiske Organisationer i det internationale Erhvervssekretariat, under Forudsætning af, at disse russiske Organisationer indenfor de russiske Fagforbunds Ledelse vil fremkomme med en Anmodning om, at Det russiske Fagforbund skal tilslutte sig I. G. B. og vil gaa i Brechen for en saadan Anmodning.«

De russiske Repræsentanter havde imidlertid erklæret, at de ikke kunde akceptere Resolutionen, hvorfor Indmeldelsen ikke vil ske.

Næste Punkt paa Dagsordenen var et Foredrag af Sekretæren om de særlige Forhold i Papirindustrien, der var meget interessant og affødte en livlig Diskussion.

Følgende Resolution vedtoges:

»Lønningerne til Arbejderne i Papirindustrien dækker ikke i et eneste Land de Krav, der stilles til en tilfredsstillende, menneskeværdig Eksistens; i mange Lande naar de endog ikke engang op til et taaleligt Eksistensminimum, men Papirfabrikarbejderne befinder sig i en Tilstand, hvorunder de stadig savner det nødvendige til Livets Ophold.

Da Papirindustrien er et internationalt Fag, hvis Produkter afsættes paa Verdensmarkedet, er en Udjævning af Lønningerne i de forskellige Lande ønskelig. Kongressen paalægger derfor det internationale Sekretariat at træffe de

nødvendige Forholdsregler, saaledes at de tilsluttede Forbund stadig har en Oversigt over Lønningerne i de forskellige Lande staaende til deres Raadighed.

Desuden skal der snarest muligt iværksættes en Forespørgsel vedrørende Lønudgifterne pr. Ton Papir i de forskellige Lande.

Kongressen paalægger endvidere de tilsluttede Forbund betingelsesløst at opretholde 48-Timersugen i Papirfabrikerne, og hvor denne er gaaet tabt, maa man af al Kraft arbejde paa at generobre den.

Den staar fast paa, at Regeringerne snarest skal beslutte sig til at ratificere Washington-Konventionen, og den opfordrer I. G. B. til at overveje, paa hvilken Maade Aktionen for Ratificeringen af denne Konvention kan blive ført mere intensivt end det er sket hidindtil.

Den gør udtrykkeligt Papirfabrikarbejderne i alle Lande opmærksom paa, at saavel for Tilbageerobringen som for Bibeholdelsen af gunstige Arbejdsbetingelser er store, godt arbejdende og finansielt ydedygtige Fagforeninger uundværlige.«

Endvidere paalægger Kongressen de tilsluttede Forbund af al Kraft at bestræbe sig for Indførelsen af en Arbejdsuge paa 46 Timer for de i Holddrift beskæftigede Arbejdere samt for Undgaaelse af Søndagsarbejde.«

Som Formand for Føderationen valgtes Brey, Tyskland, og som Sekretær R. Stenhuis, Holland.

Som Medlem af Eksekutivkomiteen valgtes for Skandinavien Jane Jönsson, Sverrig, med Robert Nielsen, Dansk Arbejdsmandsforbund, som Suppleant.

Ved Kongressens Afslutning tog Hans Jacobsen Ordet, og takkede paa Centralorganisationens Vegne for Samværet i de tre Dage og benyttede Lejligheden til at takke for den store Hjælp, der blev ydet danske Arbejdere udefra under den store Kamp i 1925. Vi danske Arbejdere vil sætte en Ære i at hjælpe igen, naar Lejlighed gives!

Jeg véd ogsaa, at vi fuldt vel er i Stand dertil. Thi vore Fagorganisationer staar stærkere nu end før Kampen, og jeg har ikke opgivet Haabet om at bevare Samarbejdet mellem alle Danmarks Arbejdere.

Hans Jacobsen udtalte til Slut Ønsket om, at Arbejdsmændenes Internationale fortsat maatte staa i trofast Samarbejde med Verdens andre Arbejdere.

Jacobsen holdt sin Tale baade paa Tysk og Dansk, og den hilstes med stærkt Bifald.

Brey erklærede derefter Kongressens Forhandlinger for sluttet og ligesom ved Begyndelsen lød nu ved Afslutningen »Internationale«s Toner paa 4—5 forskellige Sprog.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd og Kvinder hos A/S N. N. Blumensaadt, Odense.

Den 24. Juni afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra ovennævnte Firma over, at Arbejderne havde nægtet at arbejde 8 Timer daglig, i Stedet for hvad der hidtil havde været Tilfældet 8½ Time om Lørdagen.

Fællesmødet resulterede i Enighed om at henvise denne Uoverensstemmelse til snarest mulig lokal Forhandling i Henhold til Regler for Behandling af faglig Strid.

Skulde denne Forhandling ikke medføre en mindelig Ordning, er Organisationerne enig i, at Kravet om forudgaaende Behandling inden Sagens eventuelle Indbringelse for Retten er fyldestgjort ved det i Dag afholdte Møde.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 988.

Havnearbejdere i Faaborg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 28. Juni 1926 i Sag Nr. 988: Dansk Arbejdsgiverforening for Købmændenes Arbejdsgiverforening i

Faaborg mod De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen for Arbejdsmændenes Fagforening i Faaborg.

Dansk Arbejdsgiverforening har for Købmændenes Arbejdsgiverforening i Faaborg indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen for Arbejdsmændenes Fagforening i Faaborg for Brud paa de gældende Mæglings- og Voldgiftsregler samt for Brud paa den mellem Fagforeningen og Købmændenes Arbejdsgiverforening i Faaborg trufne Voldgiftsaftale. Sagens Omstændigheder er følgende:

Til Faaborg Havn indkom i November f. A. M/S »Estonia« med 405 Tons Koks og i December f. A. M/S »Alfred« med 250 Tons Majs og Kager. Da der ved Losningen i begge Tilfælde benyttedes Medlemmer af Fagforeningen, krævede denne, at der i Henhold til den generelle Winchmandsbestemmelse af 24. Maj 1924 (se Kendelse Nr. 785) skulde antages Winchmand fra Land til Betjening af de mekaniske Lossespil, hvilket Krav Ladningsmodtagerne for at faa Skibene losset, under Protest, maatte indgaa paa.

Klagerne mener, at det i disse Tilfælde, hvor Skibene skulde losses som Sejlere, har været uberettiget at forlange Winchmænd fra Land, idet Winchmandsbestemmelsen, som forudsat i Kendelse Nr. 926, maa forstaas med visse Begrænsninger. De har nærmere anført, at Bestemmelsen for Faaborgs Vedkommende siden Maj 1924 har været praktiseret saaledes, at der kun har været anvendt Winchmand fra Land eller er blevet ydet Ekstrabetaling derfor ved Losning af Dampere eller Skibe, der losser som Dampere, medens Bestemmelsen ikke er anvendt ved Sejlerlosning, idet samtlige Skibe, der i Faaborg er losset som Sejlere, hvad enten det har været store eller smaa Skibe, Sejlskibe eller Motorskibe, er losset med Skibenes Winchmænd, uden at der fra Ladningsmodtagerne er ydet eller fra Havnearbejdernes Side er stillet Krav om Ydelse af Ekstrabetaling.

De Indklagede, der har paastaaet Arbejdsgiverne kendt pligtige til at anvende Winchmand fra Land, hvor det drejer sig om Losning med mekanisk Spil af Sejl- og Motorskibe paa over 165 Tons, har anført, at den omhandlede Bestemmelse gælder ved Losning af alle Skibe, der losser med Mandskab fra Land og anvender mekanisk Lossespil, forudsat at der ikke i de lokale Overenskomster er truffen anden Bestemmelse, eller at der ikke siden i Maj 1924 er skabt en særlig Kutyme. I sidstnævnte Henseende er de Indklagede for Faaborg Havns Vedkommende indgaaet paa, at Winchmandsbestemmelsen kun bringes i Anvendelse ved Skibe paa over 165 Tons d.w.

Under Sagen er der fremskaffet Oplysninger om de Sejl- og Motorskibe paa over 165 Tons d.w., der siden Maj 1924 har losset i Faaborg Havn med mekanisk Spil, uden at der har været krævet Winchmand fra Land eller er blevet ydet Ekstrabetaling derfor. Da det ikke heraf har været muligt for Retten at danne sig et paalideligt Skøn over, om der for Faaborg Havns Vedkommende har uddannet sig en den almindelige Regel begrænsende Kutyme, og da Arbejdsgiverne ved et i Faaborg den 25. Januar 1926 afholdt Mæglingsmøde forbeholdt sig at indbringe Sagen til voldgiftsretlig Afgørelse, vil Spørgsmaalet om, hvorvidt det har været berettiget i de i Sagen nævnte to Tilfælde at forlange Winchmand fra Land, i Overensstemmelse med Klagernes Paastand være at henvise til Afgørelse ved faglig Voldgift.

Sagens Omkostninger findes at burde bæres med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

Spørgsmaalet om, hvorvidt det har været berettiget i de ovennævnte to Tilfælde at forlange Winchmand fra Land henvises til Afgørelse efter Reglerne for Behandling af faglig Strid.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne og de Indklagede hver med 150 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 3 ❋ KØBENHAVN DEN 17. JULI 1926 ❋ 23 AARGANG

I. A. Hansen død.

Saa har da Døden atter med sin skarpe Le nedmejet en af vore bedste Mænd, idet Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds mangeaarige Formand, I. A. Hansen, efter et kort Sygeleje er død af Lungebetændelse den 8. Juli.

Dette Dødsfald kom saa meget mere overraskende som I. A. Hansen saa sent som den 3. Juli med sædvanlig Kraft og Udholdenhed deltog i Forbundets Kongres.

Med I. A. Hansen har ikke alene Smedeforbundet, men hele den danske Fagbevægelse mistet en overordentlig dygtig og trofast Fører, som det vil blive vanskeligt at erstatte. Vi skal ikke her dvæle ved de mange Tillidshverv som I. A. Hansen fik tildelt, baade paa det faglige og politiske Omraade. For os var han Fagforeningsmanden, den djærve, sindige og koldblodige Fører, som igennem de mange Aar han sad i vort Forretningsudvalg har gjort et ualmindelig stort Arbejde for de fagorganiserede Arbejdere.

Et af de Hverv som I. A. Hansen satte mest Pris paa og hvor han har udfoldet en rig Virksomhed, var som Dommer i den faste Voldgiftsret, og her lærte baade hans Partifæller og Modstandere ham at kende som en skarpsindig og kundskabsrig Mand.

Vi føler alle dybt Tabet af I. A. Hansen, og det Arbejde, som han i sit virksomme Liv har udfoldet, vil altid staa for os som et Eksempel til Efterlignelse — og som Menneske og Kammerat har vi de bedste Minder om ham, Minder som vi altid vil holde i Ære.

Da vi havde erfaret I. A. Hansens Bortgang, sendte Forretningsudvalget hans Hustru en saalydende Kondolenceskrivelse:

»Kære Fru
Marie Hansen.

Med oprigtig Sorg og dyb Vemod har vi modtaget Budskabet om Deres kære Mand, vor trofaste Partifælle og Medkæmpers Bortgang.

Vi, der gennem mange Aars Samarbejde med ham har lært at kende og skatte ham som den dygtige Arbejderfører, véd tillige hvilken kærlig og omsorgfuld Ægtefælle og Fader han var i Hjem, og vi udtaler derfor overfor Dem vor dybeste Deltagelse i den store Sorg, der har ramt Dem og Deres Børn, idet vi beder Dem være forvisset om at I. A. Hansens Navn og hans udmærkede Arbejde aldrig vil blive glemt af de danske fagorganiserede Arbejdere.«

*

I. A. Hansens Begravelse formede sig som en storslaaet Hyldest, idet Tusinder af hans gamle Kammerater, Venner og Repræsentanter for alle de Institutioner og Organisationer baade i Ind- og Udland, som i de mange Aar har været i Berøring med ham, samledes om hans Baare den 13. Juli,

hvor der fra forskellig Side blev sagt ham Tak for hans Arbejde, og hvor Sommerens skønneste Blomstervæld skjulte Støvet af vor altfor tidlig bortkaldte Ven og Medkæmper.

Kongresser.

Træindustriarbejderforbundets 12. Kongres.

I Dagene 25.—27. Juni afholdt Træindustriarbejderforbundet i Danmark Kongres i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22.

105 Delegerede fra 69 af Forbundets Afdelinger Landet over samt 11 Hovedbestyrelsesmedlemmer var mødt. Desuden var indbudt en Række Gæster fra udenlandske Broderorganisationer samt fra De samvirkende Fagforbund, fra dansk Træarbejdersekretariat og den socialdemokratiske Presse.

Velkomsttalen

holdtes af Forbundets Formand, V. S. Petersen, der udtalte Haab om, at der i de kommende Dage vilde naas et værdifuldt Resultat af Samværet.

Den forløbne Kongresperiode havde vist, at Forbundet trods Arbejdsløshed og Arbejdsgivernes deraf flydende Angrebslyst havde kunnet hævde Stillingen. Perioden viste ogsaa paa anden Maade en Styrkelse af Arbejdernes Stilling ved, at den tidligere arbejderfjendske Regering var afløst af den socialdemokratiske, der, selv om den ikke havde Flertal hverken i Folke- eller Landsting, ved sin Administration af Samfundets Funktioner havde gavnet Arbejderne og vist, at disse kunde naa frem, naar de ikke forsømte at tage den politiske Side af vor Bevægelse i Brug.

Det var paa en Forbundskongres naturligvis de faglige Spørgsmaal, der var i Forgrunden, og til Arbejdet paa disse Spørgsmaals Løsning bød Taleren de Delegerede velkommen.

Som Gæster var paa Kongressen følgende til Stede:

For Svensk Træindustriarbejderforbund Formanden Fridthof Tunborg, Svensk Savværksindustriarbejderforbund repræsenteredes af Godtfred Næslund og August Swensson, Norsk Høvleriarbejderforbund ved dets Formand Hans Eriksen, Tysk Træarbejderforbund ved Formanden Fritz Tarnou, De samvirkende Fagforbund var repræsenteret ved Formanden Carl F. Madsen, og fra Dansk Træarbejdersekretariat mødte Martin Petersen, Snedkerforbundet.

Kongressens Konstituering.

Efter at Dagsordenen var godkendt i den Skikkelse, hvori Ledelsen havde forelagt den, godkendtes Forretningsordenen, og man valgte Kongressens Ledelse.

Til Dirigenter valgtes Otto Jørgensen, Odense, og J. V. Bentzen, København, og til Sekretærer valgtes Albert Lundgren, Hovedbestyrelsen, og Hermann Larsen, København.

Gæsterne tager Ordet.

Fritz Tarnou bragte Kongressen de bedste Hilsener fra Tysk Træarbejderforbund og omtalte de tyske Arbejderes svære Kaar, som de sammen med de øvrige Landes Arbejdere har været ude for paa Grund af Verdenskrigen. Det var Talerens faste Overbevisning, at han ved disse Dages Samvær skulde tage gode, lærerige Resultater med sig hjem. Held og Lykke for Kongressen i dens Arbejde.

Fridthjof Tunborg, Sverige, omtalte efter at have bragt de svenske Arbejderes Hilsen til Kongressen, de Forhold, hvorunder det svenske Træindustriarbejderforbund levede og virkede. Tidligere havde de staaet sammen med Bygningstræarbejderne, men stod nu som selvstændig Organisation og havde haft et stort Arbejde med at oporganisere Felter, der under den tidligere Samorganisation havde maattet ligge uløste.

Efter at have omtalt de Omlægningsplaner, der i Retning af Industriforbund foretages i Sverige, bragte han en Lykønskning til Kongressen.

Aug. Swensson, Svensk Savværksindustriforbund, takkede for Indbydelsen og omtalte den Glæde, han følte over at være indbudt til det danske Forbunds Kongres. Altid havde man modtaget redebon Hjælp og Støtte fra de danske Arbejdere, og Samarbejdet

mellem svenske og danske Træarbejdere var det bedste og et Arbejde, det var ham en stor Glæde at deltage i.

Hans Eriksen, Norsk Høvleriarbejderforbund, bragte de norske Træarbejderes Hilsen og takkede for den store Hjælp, de danske Kolleger havde ydet Kammeraterne i Norge under Kampene i 23 og 24.

Carl F. Madsen, De samvirkende Fagforbund, bragte disses Hilsen og Forretningsudvalgets Tak for det udmærkede Samarbejde, som Forbundet altid havde ydet. Kun ved dette Samarbejde vilde det være Arbejderne muligt at hævde deres Stilling. Taleren benyttede Lejligheden til at takke de tilstedeværende Repræsentanter for de udenlandske Organisationer for den store Støtte, der var ydet de danske Arbejdere under Storkampen ifjor.

Træindustriarbejdernes Forbund havde altid forstaaet Samarbejdets Betydning, og paa Tider, hvor andre Organisationer lod haant derom, var det glædeligt at træffe en saadan Samhørighedsfølelse. Det var Talerens Haab, at de kommende Tider vilde vise, at vi inden ret længe stod paa det Standpunkt, at alle danske Arbejderes Organisationer stod som Medlemmer af Landets Hovedorganisation og derved yderligere øgede Arbejdernes Kraft og Modstandsevne. Gid Træindustriarbejdernes Kongresdeltagere maa have Held og Lykke med dem i deres Arbejde i de kommende Dage.

Beretning om Virksomheden.

Formanden, V. S. Petersen, tog derefter fat paa Aflæggelse af Beretningen om Forbundets Virksomhed siden sidste Kongres.

Fagbladet havde jo i den forløbne Periode indeholdt de Beslutninger, der var taget i de forskellige Spørgsmaal, og der var derfor intet særlig nyt eller overraskende at meddele. Men med nogle Oplysninger kunde Billedet dog suppleres.

Forbundets Afdelinger udgjorde ialt 80. Medlemstallet var gaaet frem fra 3686 til 4095, ialt med 409 Mand.

Omtalte derefter den i Faget forefaldne Arbejdsløshed.

Hovedledelsen havde beskæftiget sig med Lærlingespørgsmaalet, og Forbundet havde nu i 28 Afdelinger 55 Lærlinge paa Lærekontrakt, og desuden fandtes 46 unge Arbejdere under 18 Aar uden Kontrakt.

Formanden omtalte derefter den Betydning, den mest udførlige Besvarelse af Cirkulærerne havde ved at give det nøjagtige Billede af det Forhold, som Cirkulærerne tog Sigte paa at skaffe oplyst.

Ligeledes omtalte Formanden Organiseringen af Fagets Hjælpearbejdere og den Betydning, dette havde haft for Dannelsen af Industriforbund.

Forbundets Ledelse havde Opmærksomheden henledt paa Rejsningen af Feriespørgsmaalet, som nu maatte kræves løst.

Ved Henvendelse til Arbejds- og Fabrikstilsynet havde man gjort Skridt til at faa indført nogle mere ufarlige Maskiner, men Arbejdsgiverne havde gennem Industriraadet behandlet Spørgsmaalet som et økonomisk Spørgsmaal, som Industrien ikke kunde bære Omkostningerne ved. Forbundet havde besluttet fremdeles at holde Sagen levende, da den betød overordentlig meget for Forbundets Medlemmers Liv og Velfærd.

Tillidsmandssystemet havde Forbundet ligeledes arbejdet paa at løse, og der var her Fremgang, idet Forbundet nu havde Tillidsmænd paa 40 Pladser.

Under Diskussionen om Virksomhedsberetningen drøftedes en Del Grænsestridighedsforhold, som Landet over lagde Beslag paa Forbundets og Afdelingernes Ledelse. Formanden havde den Opfattelse af disse Spørgsmaal, at de med Undtagelse af Arbejdsmandsforbundets Stilling til en Sag i Maribo som Regel drejede sig om Smaating, som man maatte tage forhandlingsmæssigt paa, derved lod de fleste sig ordne.

Der rejstes en Del Kritik over forskellige lokale Forhold, og desuden faldt der Udtalelser om Fagbladets Redaktion og Udgivelsesformen.

I Diskussionen deltog en lang Række Talere.

Efter at V. S. Petersen havde repliceret udførligt til de enkelte Talere, blev der foretaget Afstemning over følgende Resolution:

»Kongressen udtaler, at det er Medlemmernes Pligt nøje at passe paa, at 8 Timersdagen bliver overholdt, saaledes at forstaa, at det er en 8 Timers Arbejdsdag, og ikke en 48 Timers Arbejdsuge, der arbejdes i.«

Kongressen vedtog denne Udtalelse, og derefter godkendtes den aflagte Beretning enstemmigt.

Forbundets Regnskaber

forelagdes af Hovedkasserer O. M. Terner, der fastslog, at Forbundet praktisk talt var gaaet aldeles usvækket ud af Konflikten i Fjor.

Efter en kort Diskussion godkendtes Regnskaberne enstemmigt.

Lovændringerne.

Repræsentanterne for de indsendende Afdelinger motiverede Forslagene. Hovedbestyrelsen foreslog at give Øernes Afdelinger en Repræsentant mere i Hovedbestyrelsen og at hæve Understøttelsen til Strejker og Konflikter fra 18 Kr. til 21 Kr. ugentlig.

Aalborg Afdeling foreslog at indføre Bestemmelsen om at arbejde for Lovfæstelse af en 6 Timersdag i Lovene, men Kongressen kunde trods den store Arbejdsløshed ikke for nærværende anbefale Forslaget, men henstillede, at man ved Valgene støttede Socialdemokratiet saaledes, at der derved skabtes Betingelser for at faa lovfæstet 8 Timersdagen.

Der var stillet Forslag af Afdelingerne baade om Forhøjelse og Nedsættelse af Kontingentet. Hovedbestyrelsen anbefalede at beholde det nuværende Kontingent, da Tiderne ikke var til at forhøje og den foreslaaede Forhøjelse af Understøttelserne gjorde Nedsættelse umulig.

Urafstemningsspørgsmaalet.

Fra Aalborg, Aarhus og Savværks- og Maskinsnedkernes Afdeling forelaa Forslag om, at Landsoverenskomsterne ikke kunde afsluttes uden forudgaaende Urafstemning. Hovedbestyrelsen foreslog at blive ved den nuværende Ordning, hvorefter Hovedbestyrelsen har Ret til at slutte eller indkalde Delegeretmøder i hvert enkelt Tilfælde.

Ved en skriftlig Afstemning vedtog Kongressen som Vejledning for Lovudvalget at forkaste Forslaget med 90 Stemmer mod 23, medens 1 Seddel var blank.

Andre Forslag.

Kongressen vedtog, at der ydes Hjælp til Betaling for Kursus til de Medlemmer, der maatte ønske at søge Uddannelse paa Teknologisk Instituts Dagkursus.

Lærlingeforholdene.

Om dette Spørgsmaal vedtoges enstemmigt en saalydende Resolution:

»Idet Kongressen tager de givne Oplysninger om Lærlingeforholdene i Faget til Efterretning, henstiller den til Afdeling 1 at optage Spørgsmaalet om Organisering af Lærlingene indenfor sit Omraade til Behandling, opfordrer Hovedbestyrelsen at holde sig à jour med Lærlingesagens Udvikling i Faget ved at indhente Oplysninger herom hos Afdelingerne med passende Mellemrum, om Antallet af Lærlinge, deres Læretid og Løn og paalægger Afdelingsledelserne at søge hindret, at Lærlinge antages paa Kontrakt paa Virksomheder, hvor det strider imod Lærlingeloven og dens Forudsætninger, at der antages saadanne.«

Industriforbund.

Diskussionen om Dannelse af Industriforbund resulterede i en enstemmig vedtagen Resolution, der er saalydende:

»Kongressen sympatiserer med Tanken om Dannelsen af virkelige Industriforbund i nøje Samvirken indbyrdes.

Som et Led i Bestræbelserne for at faa dannet saadanne opfordrer Kongressen Afdelingerne hver indenfor sit Omraade at organisere Fagets Hjælpearbejdere i vort Forbund paa de Steder, hvor saadant ikke allerede er sket.«

Overenskomstforholdene.

Til Debatten om dette Punkt stillede Formanden en Resolution, der samlede nogle af de forslagsstillende Afdelingers Meninger om de Retningslinier, man fremtidigt ønskede lagt til Grund for Forbundets Lønpolitik.

Resolutionen, der enstemmigt blev vedtaget, er saalydende:

»I Erkendelse af, at dansk Fagpolitik ikke i det lange Løb kan føres paa Grundlag af Statens Pristal, paalægger Kongressen Hovedbestyrelsen at arbejde for, snarest belejligt, at faa oprettet Lønoverenskomst uafhængig af dette.

Det paalægges ligeledes Hovedbestyrelsen i næste Forslag til ny Overenskomst med Træindustrien at indføre Kravet om Ferie med fuld Løn.

Men da Ferie med Løn til Arbejderne i Haandværk og Industri er et Krav, der bedst kan løses generelt for de paagældende Fag, paalægger Kongressen Hovedbestyrelsen af al Magt at arbejde for, at dette Krav snarest gennemføres efter forudgaaende Forhandlinger mellem de to Hovedorganisationer.«

»Formænd i Septemberforligets Forstand«.

Om dette Emne holdt De samvirkende Fagforbunds Næstformand Vilh. Nygaard et med stærkt Bifald lønnet Foredrag, som udførligt oplyste om Den faste Voldgiftsrets Stilling til dette Spørgsmaal.

Valg af Forbundsledelse.

V. S. Petersen genvalgtes med Akklamation til Forretningsfører.

Forbundets Hovedkasserer O. M. Terner ønskede paa Grund af sin Alder ikke mere at fortsætte som fast Hovedkasserer, men vilde fremtidig i den Udstrækning, hans Kræfter tillod det, være Kontoret behjælpelig.

Forbundets Sekretær J. Jensen valgtes derpaa med Akklamation til Hovedkassererposten.

Til Medlemmer af Hovedbestyrelsen valgtes følgende Delegerede:

For København genvalgtes A. Lundgren og nyvalgtes L. Jørgensen, Pakkassearbejderne, A. M. Tæbring, Maskinsnedkernes Fagforening.

For Øerne genvalgtes Otto Jørgensen, Odense, og nyvalgtes H. A. Larsen, Nykøbig F., og J. P. L. Jensen, Holbæk.

For Jylland genvalgtes Ludvig Sørensen, Aarhus, Aug. Sørensen, Aalborg, og Bertel Sørensen, Vejle.

Til Revisor i den afgaaendes Sted valgtes Hermann Larsen, København.

Næste Kongres.

Det vedtoges at afholde næste Kongres i København i Aaret 1929.

Afslutningen

paa Kongressen formede sig paa den Maade, at Aug. Swensson, Gefle, paa de svenske Gæsters Vegne takkede for Samværet, hvorefter Hans Eriksen holdt en Afskedstale. Carl F. Madsen takkede Kongressen for de forløbne Dage og sluttede sin Tale med at udtrykke sin Glæde over det praktiske, nøgterne Arbejde, Kongressen havde udført, og med Ønsket om, at fremtidige, svære Tider vilde finde alle andre Forbund ligesaa fuldt og helt paa deres rette Plads som Træindustriarbejderforbundet.

Martin Petersen takkede som Medlem af Bestyrelsen for den internationale Træarbejderunion paa egne og Fritz Tarnous Vegne og udbragte et kraftigt besvaret Leve for det internationale Samarbejde.

Derefter sluttedes Kongressen efter en kort Tale af V. S. Petersen med et Leve for Forbundet og med, at Kongresdeltagerne sang Socialistmarchen.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

Efter Kongresforhandlingernes Afslutning konstitueredes Delegeretmøde i Forbundets Arbejdsløshedskasse.

Man godkendte Dagsordenen og valgte til Ledelse af Mødet de samme Dirigenter og Sekretærer, som havde ledet Kongressens Forhandlinger.

Derefter aflagde Formanden en udførlig Beretning over Kassens Virksomhed i den forløbne Periode.

Beretningen godkendtes enstemmigt, og man gik saa over til at behandle Kassens Regnskaber, der efter Bemærkninger af Hovedkasserer O. M. Terner ligeledes godkendtes.

Mødet behandlede derefter Vedtægtsændringerne. Efter at Formanden havde redegjort for de i Anledning af Ændringsforslagene med Direktoratet førte

Forhandlinger, og man i en Diskussion, hvori forskellige Delegerede deltog, og hvortil Formanden havde repliceret, vedtoges Lovudvalgets Betænkning til Ændringerne.

Til Kassens Ledelse valgtes de samme, Forretningsføreren, Hovedkasserer og Hovedbestyrelsesmedlemmer, som beklæder disse Stillinger i Forbundet.

International Bogbinderkonference i København i Dagene 7.—9. Juni.

Den internationale Bogbindersammenslutning afholdt i Dagene fra 7. til 9. Juli international Konference her i København. Konferencen afholdtes i Nationals Selskabslokaler, der i den Anledning var festligt udsmykket med de forskellige Landes Nationalfarver.

Forinden Konferencen Mandag den 7. tog fat paa Arbejdet, havde de skandinaviske Forbund Søndag den 6. inviteret Konferencens Deltagere og de indbudte Gæster paa en Udflugt, som foretoges i de kendte store Turistbiler, og som gik gennem Nordsjællands smukkeste Egne til Helsingør og tilbage ad Strandvejen.

Mandag den 7. aabnedes Konferencen Kl. 10 Form. af det internationale Sekretariats Formand Eugen Haueisen, der bød de mødte Delegerede velkommen til Arbejdet. Formanden for Bogbinderforbundet i Danmark, P. Hansen, udtalte en Tak til Sekretariatet, fordi de havde henlagt Konferencen til København, hvilket han betragtede som en Ære for de skandinaviske Forbund. Han bød Konferencen velkommen til København og ønskede, at Konferencens Arbejde maatte blive til Gavn for den internationale Bogbindersammenslutning.

Efter at de indbudte Gæster, Sekretær Vilh. Christensen fra De samvirkende Fagforbund og Formanden for Dansk Typograf-Forbund J. Schrøder, havde takket for Indbydelsen og udtalt Haabet om et frugtbringende Arbejde i de kommende Dage, aflagde den internationale Sekretær H. Hochstrasser en udførlig Beretning for Tiden siden den sidste internationale Konference, som afholdtes i Leipzig 1922.

Han udtalte, at den internationale Sammenslutning siden 1922 har haft et stort Medlemstab, det var den Gang ca. 185.000, men efter at England var udtraadt af Sammenslutningen, og de italienske Forbund var opløst af Fascisternes Regimente, var der en Tilbagegang af ca. 80.000 Medlemmer. Dette Tab af Medlemmer har dog ikke svækket Sammenslutningens Aktionsevne; ingensinde har der været en stærkere Trang til at styrke det indre Samkvem, hvilket bedst ses af den forøgede Korrespondance dels mellem Forbundene indbyrdes, dels gennem det internationale Sekretariat. Hochstrasser udtalte, at det dog ikke maa forglemmes, at vi stadig er underkastet de usikre økonomiske Forhold, og at vort Arbejde og Kamp for en Forbedring af Bogbinderiarbejdernes Kaar møder de største Hindringer, som i Forhold til 1922 ikke er mindre, men kun har skiftet Karakter. Det maa tages i Betragtning ved Bedømmelsen af vor Internationales Virksomhed. Der er en væsentlig Forskel paa, hvad vi ønsker at naa, og hvad vi er i Stand til at gennemføre, og der maa tages Hensyn til Organisationsforholdene og Kampmodet i vore Medlemmers Rækker.

Han beklagede stærkt, at alle Forsøg paa at beholde England indenfor Sammenslutingen var bristet, ligesom Forsøgene paa at ordne det engelske Forbunds Gældsforhold ogsaa var mislykkedes.

Efter at have omtalt en Række indre Organisationsforhold omtalte han meget udførligt de italienske Organisationsforhold. Han skildrede, hvorledes de gamle Organisationer var bleven opløst af den fascistiske Regering, hvorledes alt blev røvet, baade Organisationernes Formuer, Møbler og Arkiver. Der var i Slutningen af 1925 gjort Forsøg paa at danne et nyt Forbund paa et Grundlag, som den nuværende italienske Lovgivning tillod. Denne nye Organisation tæller ca. 7000 Medlemmer.

Han kom derefter ind paa en udførlig Omtale af Arbejdsløsheden i de forskellige Lande. Denne virkede naturligvis indenfor Bogindustrien som i alle andre stærkt hæmmende paa vor Aktionsevne; de bedste Arbejdsmulig-

heder var for Tiden i Frankrig, Belgien og tildels ogsaa i Italien.

Efter at have gjort Rede for Internationalens Finansforhold sluttede Hochstrasser sin interessante Beretning.

Efter at Konferencen havde behandlet en Række Forslag, som var indsendt af de tilsluttede Lande, gik man over til Valg af Medlemmer af den internationale Kommission, der bestaar af 5 Medlemmer. Hertil genvalgtes de 4 afgaaende og nyvalgtes Kassereren for Bogbinderforbundet i Danmark K. Eriksen.

Efter at Spørgsmaalet om en Sammenslutning af de to Bogbinderiarbejderorganisationer i Czekoslovakiet var behandlet, og der var skabt et Grundlag for Sammenslutningen, som var tilfredsstillende for begge Parter, overlodes det til Det internationale Sekretariat at føre de afsluttende Forhandlinger om den endelige Sammenslutning.

Konferencens Dagsorden var dermed udtømt, hvorefter Gæsterne tog Afsked med Konferencen, idet de udtalte Haabet om, at de Beslutninger, der var taget, maatte blive til Gavn for den internationale Bogbindersammenslutning.

P. Hansen takkede paa de skandinaviske Forbunds Vegne for det Arbejde, der var udført i disse Dage. Af de Beslutninger, der var truffen, fremgik det, at det internationale Samarbejde maatte styrkes og gøres endnu fastere for derigennem at opnaa de bedst mulige Arbejdsbetingelser for Fagets Udøvere.

Efter at Konferencens Deltagere havde afsunget Internationale, sluttede Konferencen.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 991.

Arbejdsmænd hos Godsejer Ad. Tesdorpf, Pandeberg.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. Juni 1926 i Sag Nr. 991: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne mod Kammerherre Ad. Tesdorpf, Pandebjerg.

Efter at Kammerherre Ad. Tesdorpf, Pandebjerg paa Falster, i Juli 1925 havde købt Gjorslev Gods i Stevns, traf han den Beslutning, at Godsets Skovarbejdere indtil videre skulde lønnes som hidtil, og dette skete, indtil Landarbejderforbundets Tariffer fra den 1. December s. A. at regne blev nedsat med 10 pCt.; der blev da givet Skovarbejderne Meddelelse om, at deres Løn vilde blive formindsket med 10 pCt. Herover indgav Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdelinger i Strøby og Holtug Klage til Forbundet, som den 8. December overfor Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark fremsatte Krav om, at der som hidtil blev udbetalt Skovarbejderne Løn overensstemmende med den den 14. Oktober 1924 mellem den nysnævnte Forening, Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt og Dansk Arbejdsmandsforbund afsluttede Overenskomst om Løn- og Arbejdsforhold for Skovarbejdere. Den 11. Januar 1926 svarede Foreningen, at Kammerherre Tesdorpf, der er Medlem af Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt, men ikke af Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark, ikke mente sig pligtig at aflønne Skovarbejderne paa Gjorslev Gods efter Overenskomsten af 14. Oktober 1924. Den 21. s. M. blev Sagen forhandlet paa et efter Forbundets Begæring afholdt Møde, men Enighed opnaaedes ikke; Kammerherren ønskede imidlertid, forinden han tog endelig Stilling til Sagen, at raadføre sig med sin Sagfører, Højesteretssagfører H. H. Bruun; denne tilskrev den 24. Marts Forbundet, at Kammerherren ikke kunde imødekomme det stillede Krav.

Under denne Sag har Klagerne, De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne nedlagt Paastand paa, at Indklagede, Kammerherre Ad. Tesdorpf kendes pligtig at efterleve Bestemmelserne i Overenskomsten af 14. Oktober 1924 og at efterbetale sine Skovarbejdere det for lidt betalte, samt at han idømmes en Bod for Brud paa Overenskomsten.

Indklagede har principalt paastaaet Sagen afvist som ikke henhørende under Den faste Voldgiftsret, subsidiært paastaaet Klagen kendt ubeføjet og Klagernes Krav tilbagevist.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at der efter Ejerskiftet arbejdede ca. 8 Skovarbejdere paa Gjorslev, indtil der, da Skovarbejdet skulde paabegyndes i Begyndelsen af November, blev antaget yderligere ca. 20; af Arbejderne var enkelte fast ansatte, men de fleste løse Skovarbejdere, hovedsagelig Folk fra Egnen, der Aar efter Aar antages som saadanne; nogle af dem var Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund og nogle uorganiserede, medens det er usikkert, hvorvidt der blandt dem fandtes Medlemmer af Landarbejderforbundet. At Overenskomsten af 14. Oktober 1924 angaar alle, organiserede eller uorganiserede Skovarbejdere hos de Arbejdsgivere, som Overenskomsten omfatter, er ubestridt.

Til Begrundelse af deres Paastand har Klagerne anført, at Indklagede, som ikke straks efter Ejerskiftet tilkendegav sine Skovarbejdere, at han ikke ønskede at indtræde i den den tidligere Ejer af Gjorslev som Medlem af Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark paahvilede Forpligtelse til at lønne Skovarbejderne efter Overenskomsten af 14. Oktober 1924, men tværtimod indtil December 1925 vedblev at lønne dem som hidtil, altsaa overensstemmende med Overenskomsten, i det hele har underkastet sig dennes Bestemmelser, for hvilke han kun kan frigøre sig ved saadan Opsigelse, ved hvilken den kan bringes til Ophør af de paagældende Organisationer, nemlig Opsigelse med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Indklagedes principale Paastand støttes paa, at han som Arbejdsgiver for Skovarbejderne paa Gjorslev ikke er bunden ved Overenskomsten af 14. Oktober 1924. Da han imidlertid, saaledes som det fremgaar af det følgende, maa anses for stillet som den, der har tiltraadt den nævnte Overenskomst, er Sagen rettelig indbragt for nærværende Ret.

Subsidiært har Indklagede gjort gældende, at den tidligere Ejers Forpligtelser efter Overenskomsten ikke ved Ejerskiftet eo ipso er blevet overført paa ham, og at han, der ikke udtrykkeligt har underkastet sig disse Forpligtelser, heller ikke med Føje kan siges stiltiende at være indtraadt deri.

I dette sidste kan Retten — uden iøvrigt at ville tage Stilling til Spørgsmaalet om de ved kollektive Arbejdsaftaler stiftede Rettigheders og Forpligtelsers Overgang ved Ejerskifte — ikke give Indklagede Medhold. Ved indtil December 1925 uden noget Forbehold at lønne sine Skovarbejdere overensstemmende med Overenskomsten af 14. Oktober 1924, hvorved det fik Udseende af, at han agtede at respektere denne, har Indklagede forholdt sig saaledes, at Overenskomsten maa betragtes som stiltiende tiltraadt af ham som Arbejdsgiver. Deraf maa følge, at han kun vil kunne frigøre sig for de af Overenskomsten flydende Forpligtelser ved Opsigelse med samme Varsel som det, de kontraherende Organisationer kan opsige den med.

Indklagede har videre anført, at hans Skovarbejdere indgik paa Lønnedsættelsen, da der i Begyndelsen af December 1925 blev givet dem Meddelelse derom. Klagerne har benægtet Rigtigheden heraf og iøvrigt hævdet, at et af Arbejderne givet Samtykke til Nedsættelsen vilde være betydningsløst. Ved Sagens Paadømmelse vil der intet Hensyn kunne tages til dette Indklagedes Anbringende, allerede fordi de foreliggende Oplysninger i hvert Fald ikke taler for Rigtigheden deraf.

Herefter vil Klagernes Paastand være at tage til Følge, dog at der ikke findes Grund til at anse Indklagede med nogen Bod. Sagens Omkostninger vil han derimod have at udrede.

Kendelse.

Indklagede, Kammerherre Ad. Tesdorpf, bør til Skovarbejderne paa Gjorslev Gods betale det Beløb, hvormed de i Overenskomsten af 14. Oktober 1924 fastsatte Takster overstiger, hvad de har oppebaaret siden Lønnedsættelsen i December 1925, og herefter i det hele overholde Overenskomsten.

Sagens Omkostninger betaler Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen), Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 4 ❋ KØBENHAVN DEN 24. JULI 1926 ❋ 23 AARGANG

Kongresser.

Den internationale Vandringskongres.

I Dagene 22. til 25. Juni afholdtes i London den af Den internationale faglige Central og Den socialistiske Arbejderinternationale foranstaltede internationale Vandringskongres, hvis Afholdelse som bekendt, grundet paa den engelske Generalstrejke, var blevet udsat en Maaned. I Kongressen deltog 120 Delegerede fra nedenstaaende Lande resp. internationale Fagsekretariater: Australien, Belgien, Britisk-Indien, Danmark, Tyskland, Finland, Frankrig, Georgien, Storbritannien, Holland, Italien, Kanada, Luxemborg, Mexiko, New Zealand, Østrig, Palæstina, Polen, Rusland, Spanien, Sverige, Czekoslovakiet, Ungarn og Jugoslavien; Bygningsarbejderne, Bjergarbejderne, Beklædningsarbejderne, Diamantarbejderne, Hotel-, Restaurant- og Kafépersonalet, Træarbejderne, Landarbejderne, Levnedsmiddelarbejderne, Litograferne, Malerne, Kommunalarbejderne, Tekstilarbejderne og Transportarbejderne.

De fleste Delegerede for den britiske Landsorganisation kunde ikke deltage i Kongressens Møder, da denne Organisations Generalraad afholdt Møde samtidig. Det samme gælder for enkelte Fagforeningsførere, der deltog i den endnu ikke afsluttede 9. internationale Arbejdskonference og saaledes var forhindret i at komme til Stede. Meddelelsen om, at den amerikanske Landsorganisation ikke havde sendt nogen Delegation, blev modtaget med almindelig Beklagelse.

Paa Grund af J. H. Thomas' Fraværelse lededes Kongressen afvekslende af *Jouhaux* og *Mertens*. Ved Aabningsmødet, hvor Mertens beklædte Ordstyrerhvervet, blev der holdt Hilsningstaler af *Pugh* (Den britiske Landsorganisation), *Robinson* (Det engelske Arbejderparti) og *Tait* (Det internationale Arbejdsbureau i Genf). Paa den første Dag talte *Jouhaux*, *Cramp* og *Mertens*. Efter at *Knoll* og *Brown* den følgende Dag havde holdt deres Foredrag, begyndte den almindelige Debat, hvori deltog et stort Antal Delegerede. Herunder traadte de mellem Ind- og Udvandringslandene bestaaende Interessemodsætninger meget stærkt i Forgrunden. Kongressen gav særlig Udtryk for sin Overbevisning om, at Vandringsspørgsmaalet staar i snæver Sammenhæng med de nationale og internationale økonomiske Konjunkturer. Torsdag Eftermiddag holdt den af Kongressen nedsatte og af 2 Delegerede fra hvert Land bestaaende Kommission sit Møde, som paa Grundlag af de allerede foreliggende Resolutionsudkast og de talrige Ændringsforslag søgte at komme til Enighed om Formuleringen af de definitive Resolutioner. Som det fremgik af de af Kommissionen udarbejdede Resolutioner, der Fredag Morgen blev forelagt Kongressen af Sekretær Brown, var det ikke lykkedes at opnaa Enighed om den af I. F. C. og S. A. I. oprindelig foreslaaede Resolution angaaende »Opholdsfrihed«. Den principielle Anerkendelse af Retten til fri Ind- og Udvandring var ligeledes blevet udtalt i en af Partifælle *Robert Schmidt* (Tyskland) stillet Resolution, hvori der udtaltes:

»Kongressen udtaler sig i Princippet for Retten til fri Ind- og Udvandring, der ikke maa indskrænkes af politiske Grunde; derimod kan økonomiske Aarsager *midlertidigt* berettige til en Begrænsning af Indvandringen.«

Paa Flertallets Vegne afgav *Friedrich Adler* paa Kongressen en Erklæring til

Gunst for Princippet om »Opholdsfrihed«, mens *Evat* (Australien) erklærede sig imod dette Princip. Sluttelig vedtoges enstemmigt nedenstaaende Resolution:

Indledning.

Den internationale Vandringskongres, indkaldt af Den internationale faglige Central og Den socialistiske Arbejder-Internationale, afholdt i London den 22. til 25. Juni 1926, præciserer sit Standpunkt til Ind- og Udvandringsproblemet som følger:

Tendensen i den kapitalistiske Udvikling gaar stadig mere i Retning af en stærk stigende Forøgelse af Produktionskræfterne med samtidig Nedgang i det Antal Arbejdere, der er fornødent til Fremstilling af et bestemt Kvantum Forbrugsgenstande.

Afsætningsmarkedets Udvidelse har ikke holdt lige Skridt med denne Produktionsstigning. Følgen er en Overflod af Arbejdskræfter, en Arbejdsløshed af et forfærdeligt Omfang, som navnlig i Europa, der endnu lider meget under Krigens Eftervirkninger, ogsaa har ramt tidligere højtudviklede Industrilande.

Under disse ugunstige Forhold paa Arbejdsmarkedet er Arbejdernes Trang til at udvandre til Lande med en relativ gunstigere økonomisk Konjunktur i stadig Vækst.

En yderligere Opmuntring til Udvandring ligger i den hos Arbejderne altid forhaandenværende Tilbøjelighed til at udvandre fra Lande med en lavere til Lande med en højere Levestandard, enten for at tage midlertidigt eller varigt Ophold i disse Lande.

Ogsaa fra Lande med stærk Overbefolkning og en tilbagestaaende økonomisk Udvikling gaar en stadig Strøm af Udvandrere, og sluttelig giver ogsaa politiske Undertrykkelser af Arbejderklassen stadig paany Anledning til Udvandring.

Tilstrømningen af et overordentligt stort Antal Arbejdere til Lande, hvor der hersker bedre økonomiske Tilstande, og som endnu er i Stand til at modtage Emigranter, kan i visse Tilfælde betyde en Fare for Arbejderklassen i disse Lande, fordi der ikke med Urette maa befrygtes, at dette vil medføre en Sænkning af de indenlandske Arbejderes Lønniveau og øvrige Leveforhold.

Kongressen ser i den nutildags særlig stærke Tendens til Udvandring fra Lande med ugunstige økonomiske Konjunkturer intet virksomt og varigt Middel til Overvindelse af de økonomiske Kriser, den betragter tværtimod Udvandringen som en Foreteelse, som naturnødvendigt er affødt af den kapitalistiske Udvikling.

Det herskende kapitalistiske Systems Evneløshed til at tilvejebringe en Løsning af Verdenskrisen fremgaar med al Tydelighed af de af dens Repræsentanter fremsatte Forslag, hvis Gennemførelse i Reglen kun fører til en Skærpelse af Krisen.

Kongressen er af den Overbevisning, at det er enhver Regerings Pligt at tilstræbe en Løsning af Vandringsproblemet, for derigennem at fremme den internationale Fred og den internationale Forstaaelse samt varetage ikke blot Udvandrernes, men ogsaa Arbejdernes Interesser i Indvandringslandene.

Kongressen paalægger endvidere I. F. C. og S. A. I. at nedsætte en Fælleskommission for ogsaa fremdeles at kunne studere de med Vandringsspørgsmaalet forbundne økonomiske, sociale, nationale og Racefaktorer og forelægge Resultatet af disse Undersøgelser for en følgende Kongres.

Resolution I.

Kongressen er af den Anskuelse, at der i hvert Land bør oprettes et statlig Emigrationsbureau, i hvilket der maa indrømmes de faglige Organisationer en passende Repræsentation. Desuden skal der indenfor Rammen af Det internationale Arbejdsbureau oprettes et internationalt Emigrationsbureau, ligeledes med en passende faglig Repræsentation, for at:

1. formulere internationale Overenskomster og Anbefalinger angaaende Vandringsvæsenet;
2. fremskaffe paalidelige Oplysninger angaaende Ind- og Udvandringen.

Resolution II.

Kongressen fordrer et strengt Forbud mod enhver Propaganda for Udvandring fra de private Transportselskabers Side og Afskaffelse af alle private Emigrationsagenturer. I dette Øjemed

anbefaler den — overalt, hvor saadanne endnu ikke bestaar — at oprette statlige Emigrationsbureauer, der skal yde Udvandrerne Vejledning og moralsk Bistand. I disse Bureauer bør de faglige Landsorganisationer have en passende Repræsentation. Disse Instanser skal have den Opgave at drage Omsorg for Udarbejdelsen og Gennemførelsen af Love angaaende Afskaffelse af alle private Emigrationsagenturer; endvidere fremskaffe udførlige og paalidelige Oplysninger om Lønninger etc. i Indvandringslandene; sørge for at Udvandrerne underkastes en Lægeundersøgelse forinden Afrejsen, Forsorg for gode Rejseforhold, Udvandrernes Modtagelse i Indvandringslandet samt deres Overflytning til de Steder, hvor de skal leve og arbejde.

I hvert Land bør Lovgivningen tilsikre de indvandrende Arbejdere, baade mandlige og kvindelige, lige Rettigheder med de indenlandske Arbejdere med Hensyn til Lønninger og Arbejdsforhold. Den uærlige Hvervning af Udvandrere maa afskaffes, idet alle Udvandringsagenturer og alle andre Personer, der varetager disses Forretningsinteresser, bør hæfte for ethvert Tab, der tilføjes Udvandrerne, navnlig gennem Brud paa de gældende Bestemmelser eller internationale Overenskomster.

Kongressen kræver Afskaffelse af alle Pas- og Visumsgebyrer for Udvandrere i Udvandrings-, Gennemrejse- eller Indvandringslandene.

Resolution III.

Kongressen anbefaler alle Arbejderorganisationer at arbejde for, at der bliver tilsikret de indvandrende Arbejdere almindelig lige Behandling med Hensyn til alle i Indvandringslandet gældende sociale Love. Under Hensyn til den bestaaende Forskel mellem Socialovgivningen i de forskellige Lande hilser Kongressen de af Det internationale Arbejdsbureau i Genf udfoldede Bestræbelser, der tager Sigte paa at tilvejebringe større Ensartethed paa dette Lovomraade, samt anbefaler at understøtte disse Bestræbelser og deres Udvidelse til at omfatte enhver Form for Socialforsikring (Ulykkes-, Arbejdsløsheds-, Syge-, Invaliditets-, Alders- og Livsforsikring, Enke- og Enkebørnspension). Den udtaler sig endvidere for, at der gøres alt muligt for at gennemføre en almindelig Vedtagelse af Princippet om gensidig og lige Behandling.

Resolution IV.

Kongressen anbefaler I. F. C. at træffe alle fornødne Foranstaltninger til Fremme af de indvandrede Arbejderes Organisering.

Med Henblik paa den faglige Organisation anbefaler Kongressen endvidere:

1. at de under I. F. C. hørende Landsorganisationer og de internationale Fagsekretariater træffer internationale Anordninger for en øjeblikkelig og ordnet Overflytning af indvandrede Arbejdere fra deres Organisationer i Hjemlandet til de kompetente Forbund i Indvandringslandet;
2. at de faglige Landsorganisationer gennem Propaganda af enhver Art fremmer Organiseringen af de indvandrede Arbejdere i Fagforeninger, under den Betingelse, at udenlandske Arbejdere kun med Landsorganisationens Billigelse kan organiseres i særlige Afdelinger, og
3. at Landsorganisationerne med Hensyn til Fagforeningernes Understøttelses- og anden Virksomhed skal stræbe efter at tilsikre de indvandrede Medlemmer en lige Behandling.

Resolution V.

Kongressen fordrer Afskaffelse af enhver Indskrænkning af Retten til Arbejde for visse Arbejderkategorier, som har til Følge, at disse Arbejdere fordrives fra deres Hjemland.

Udvandrede Arbejdere, hvis Statstilhørighed ikke kan paavises af politiske Grunde, skal kunne faa udstedt Pas af en international Instans.

(I. F. C.)

Dansk Jernbaneforbunds Kongres.

Dansk Jernbaneforbund afholdt Kongres i Sønderborg i Dagene 17.—19. Juni.

Kongressen bestod af 131 Delegerede og var besøgt af følgende Gæster:

Tysk Jernbaneforbund ved Hovedkasserer Alb. Dräger.

Svensk Jernbaneforbund ved Ombudsformand Wiberg.

Norsk Jernbaneforbund ved Formanden, Alberti.

De samvirkende Fagforbund ved Næstformanden, Vilh. Nygaard.

Dansk Postforbund ved Formanden, Peter Jensen.

Værksteds- og Remisearbejdernes Fællesorganisation ved Formanden, Snedker L. Hansen.

Privatbane-Funktionærernes Forbund ved Formanden, Fr. Fischer.

Dansk Kommunalarbejderforbund ved Forretter Jean Jensen.

Forbundets Formand, *Charles Petersen*, bød de Delegerede og Gæsterne velkommen og erklærede Dansk Jernbaneforbunds 24. ordinære Kongres for aabnet.

Efter at en Del af Gæsterne havde haft Ordet, gik man over til Behandling af

Beretningen.

Forretningsfører *Charles Petersen* aflagde Beretning om Virksomheden. Han begyndte med en Omtale af Konjunktur- og Stedtillægordningen, som den tidligere Regering gennemførte. Denne var i høj Grad meningsløs overfor Tjenestemændene.

Derefter omtalte han Ordningen, der var gennemført under den nuværende Regering, der heldigvis var mere lydhør overfor Tjenestemændenes Krav.

Han kom herunder ind paa en Omtale af de førte Forhandlinger med Regeringen.

Endvidere omtalte han Fripas-Sagen, der var løst i Odense-Kongressens Aand, paa en for Tjenestemændene tilfredsstillende Maade.

Dernæst kom Taleren ind paa en længere Omtale af den udsendte Betænkning angaaende Oprettelsen af en Voldgiftsdomstol og mente, at denne snart vilde være en Kendsgerning.

Forretningsføreren omtalte endnu en hel Række Spørgsmaal, før han sluttede sin klare og grundige Beretning.

Diskussionen.

Efter en indgaaende Diskussion godkendtes Beretningen enstemmigt i Forbindelse med følgende Udtalelse:

»Idet Kongressen godkender Virksomheden, udtaler den sin Erkendelse af, at Regeringen i Foraaret 1925 imødekom Organisationernes Krav om en Forhøjelse af Konjunkturtillæget og gennemførte den med Organisationerne trufne Overenskomst — til Trods for saavel aabenlys som skjult Modstand fra moderat og konservativ Side.

Det maa ligeledes anerkendes, at der i den forløbne Periode — gennem Forhandling med Regering og Administration — er gennemført forskellige Reformer til Gavn for Medlemmerne, og navnlig maa Kongressen udtrykke sin Tilfredshed med, at vor Organisations Krav om en Udvidelse af Forhandlingsretten og Oprettelse af en Voldgiftsinstitution imødekommes.

Det er Kongressens Haab, at den nye Styrelseslovs forretningsmæssige Driftsprincipper maa blive gennemført i Praksis paa en saadan Maade, at Tjenestemændenes berettigede Interesser respekteres, og det paalægges Hovedbestyrelsen fremdeles at have sin Opmærksomhed henvendt paa dette Forhold.

Imod den af fhv. Trafikminister Slebsager fornylig fremsatte Opfattelse, at eventuelle Takstnedsættelser skal kompenseres ved Lønreduktioner, maa Kongressen nedlægge bestemt Indsigelse. Den tilvejebragte Lønordning, hvorefter saavel Dyrtidssom Konjunkturtillæg er forankret ved Pristallet, har haft den Virkning, at disse Tillæg i afvigte Foraar er reduceret med fra 20 til 23 Procent. Denne Ordning maa selvfølgelig stadig respekteres, ikke alene af Organisationerne med ogsaa af Statsmagten, hvilket det socialdemokratiske Parti forøvrigt klart har tilkendegivet.

Kongressen opfordrer Hovedbestyrelsen til at afvise ethvert Forsøg paa gennem Løntrykning at paalægge Tjenestemændene Byrder, som rettelig bør bæres af hele Befolkningen. Og skulde Iværksættelsen af en saadan Plyndring overfor en enkelt Klasse vinde Tilslutning, bør al vor organisationsmæssige Evne sættes ind paa at værne Standens Rettigheder.«

Stillingen til De samvirkende Fagforbund.

Fra nogle Afdelinger var der stillet følgende Forslag:

»Kongressen beslutter, at der skal foretages en Urafstemning om, hvorvidt Forbundet bør udmeldes af De samvirkende Fagforbund.

Det videre fornødne i saa Henseende iværksættes af Hovedbestyrelsen.«

Efter en omfattende Debat forkastedes Forslaget ved Navneopraab med 105 Stemmer mod 24.

Regnskabet

blev forelagt af Hovedkassereren, Overmatros *Kantsø*, og efter at nogle Forespørgsler var besvarede, blev det enstemmig godkendt.

Lovændringer.

Kongressen behandlede en Række Forslag til Ændringer af Forbundets Love, hvorefter man genvalgte Forretningsfører *Charles Petersen* med Akklamation; de øvrige Hovedbestyrelsesmedlemmer vælges ude i Afdelingerne.

Det vedtoges sluttelig at afholde næste Kongres i Helsingør i Aaret 1928.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos Dansk Chromlæderfabrik, Valby.

I Anledning af at Dansk Chromlæderfabrik beskæftigede en Arbejdsdreng havde der været en uvarslet Arbejdsstandsning, der dog kun var ganske kortvarig.

Paa Forlangende af Arbejdsgiverforeningen behandledes denne Sag paa et Fællesmøde den 3. Maj, hvor der opnaaedes Enighed om følgende Udtalelse:

Dansk Arbejdsmandsforbund og Garveri-, Hud- og Skindarbejderforbundet anerkender Fabrikens Ret til i Henhold til den gældende Overenskomst med Protokoltilførsler at beskæftige Arbejdsdrenge.

Man enedes iøvrigt om at afholde et Mæglingsmøde paa Fabrikken til Behandling af de forskellige foreliggende Uoverensstemmelser.

Arbejdsgiverforeningen forbeholder sig dog Ret til, for saa vidt Arbejdsforholdene maatte give yderligere Anledning til Klage, at indbringe Sag i Anledning af Arbejdsstandsningen og Arbejdsvægringen for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd hos A/S Carl Nielsens Sand-, Grus- og Singels-Forretning.

Den mellem A/S Carl Nielsens Sand-, Grus- og Singels-Forretning og Sandlossernes Afdeling bestaaende Overenskomst var af Fagforeningen opsagt til Ophør den 23. Maj d. A.

Da Forhandlingerne mellem Parterne ikke førte til noget Resultat, blev Sagen henvist til Forhandling mellem Hovedorganisationerne. Paa et i den Anledning afholdt Fællesmøde den 1. Juli lykkedes det at opnaa Enighed om en ny Overenskomst, der straks traadte i Kraft og er gældende, til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 15. April.

Arbejdsmændene paa Rabekkeværket paa Bornholm.

Den 29. Juni afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra Dansk Arbejdsmandsforbund over forskellige Forhold paa »Rabekkeværket« paa Bornholm, af hvilke Hovedspørgsmaalet var Fastsættelse af en Akkord ved Strygemaskinen.

Fællesmødet resulterede i Enighed om følgende:

1) Maskinstrygning.

Indtil Parterne opnaar større Kendskab til de ændrede Produktionsforhold (Maskinernes Ydeevne og det nødvendige Mandskabsantal) udføres Arbejdet paa Timeløn + Akkordafsavnstillæg 20 Øre pr. Time.

Det er Fabrikkens bestemte Forudsætning herfor, at den nuværende Produktion opretholdes.

2) Aftipning.

Idet Forbundet tager sin Klage over Forholdene ved Aftipning tilbage, tilsiger Fabrikken sin Medvirken til at søge opnaaet en Akkord paa andet Grundlag, saaledes at Afrømning fremtidig betales efter fast Maal i Graven.

3) Overarbejdsbetaling.

Fabrikken lover at betale de paaklagede Morgentimer med 100 pCt.

Fabrikken forbeholder sig dog efter nærmere Undersøgelse at bringe de paagældende Arbejderes Aflønning i Overensstemmelse med Overenskomsten med Dansk Arbejdsmandsforbund.

Typografer i A/S »Politiken«s Trykkeri.

Københavns Bogtrykkerforening har rejst Klage over, at Maskinsættere, Maskinmedhjælpere og Stereotypører hos A/S »Politiken« har vægret sig ved at møde til Søndagsarbejde en Time tidligere end hidtil.

Den tidligere Ordning var for Maskinsættere og Maskinmedhjælpere, at de begyndte Arbejdet Søndag Aften Kl. 11 og Stereotypørerne Kl. 12 Nat. Nu krævede A/S »Politiken« disse Mødetider rykket en Time frem.

Den nuværende Ordning er Resultatet af Forhandlinger direkte mellem Firma og Arbejdere, som fandt Sted for 8 Aar siden, og har været gældende i al den Tid.

Typograf-Forbundet indtager den Stilling, at Forandringer i den mellem Firma og Arbejdere trufne Ordning maa ske ved Aftaler mellem de samme Parter uden Indblanding fra Forbundets Side.

Sagen blev behandlet ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 4. Juni, men uden Resultat. Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Grænseudvalgets Kendelse i Sag Nr. 33.

Tekstilarbejderforbundet mod Kvindeligt Arbejderforbund.

Under 27. Januar har Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund indbragt en Sag til Afgørelse af Grænseudvalget paa Foranledning af Kvindeligt Arbejderforbund, som i Skrivelse af 27. August 1924 beklagede sig til Fagforbundenes Forretningsudvalg over, at

»Paa Frands Nielsens Trikotagefabrik i Griffenfeldtsgade, der staar som Medlem af Dansk Tekstilfabrikantforening, er der sket det, at Virksomheden foruden at have Overenskomst med os har oprettet Overenskomst med Dansk Tekstilarbejderforbund om det samme Arbejde, som vor Overenskomst omfatter, saaledes at vor Overenskomst er lagt til Grund for Overenskomsten med Tekstilarbejderforbundet, idet vi i mange Aar har haft Overenskomst med denne Virksomhed«.

I den Anledning spørger Kvindeligt Arbejderforbund, »om en saadan Fremgangsmaade fra Virksomhedens Side er tilladelig«, antagelig menes der hermed tillige, om Fremgangsmaaden maa anses for tilladelig fra Tekstilarbejderforbundets Side — dette fremgaar i alt Fald med tilstrækkelig Tydelighed af det, som senere er fremkommet under Sagens Behandling.

Klagen fra Kvinderne sendtes af De samvirkende Fagforbund til Erklæring i Tekstilarbejderforbundet, som den 11. Oktober s. A. svarede, at Forbundet er absolut imod, at Organisationerne strides indbyrdes, men at man paa den anden Side ikke vil modsætte sig at faa Sagen frem, at Ledelsen for Tekstilarbejderforbundet længe har ønsket Organisationsforholdene i Trikotageindustrien taget op til Behandling og Afgørelse paa en organisationsmæssig forsvarlig Maade, at Forholdene, som de ligger for Tiden, er til den allerstørste Gene for dette Forbund ved Forhandlinger med Tekstilfabrikantforeningen, at man, naar de to Trediedele af Arbejderne staar som Medlemmer af Tekstilarbejderforbundet, ogsaa mener sig berettiget til at slutte Overenskomst, og at Kvindeligt Arbejderforbund ikke vil kunne paavise noget Tilfælde, hvor Tekstilarbejderforbundet har virket generende for dem overfor Arbejdsgiveren, men at det omvendte ikke kan siges. Tekstilarbejderforbundet henviser dernæst til Grænseudvalgets Kendelse i Sag Nr. 16, afsagt i 1919, mellem de 2 samme Forbund, og nævner, at Arbejdsgivernes Organisationsforhold, som der er henvist til i nævnte Kendelse, nu er »fuldstændig forrykket, idet Tekstilfabrikantforeningen omfatter saa godt som samtlige Trikotagefabrikker«, idet 38 Fabrikker er tilsluttet Fabrikantforeningen, og af disse har Tekstilarbejderforbundet Overenskomst med de 30. Forbundets Erklæring i Sagen sluttede med at rette et lignende Spørgsmaal som Kvindeligt Arbejderforbund til Forretningsudvalget, nemlig:

»Finder det ærede Forretningsud-

valg det organisationsmæssigt forsvarligt, at 2 Forbund kontraherer med Tekstilfabrikantforeningen om Betalingen for et og samme Arbejde?«

Om disse Spørgsmaal har De samvirkende Fagforbund under 20. Oktober udtalt, at der er »intet, der forbyder Arbejdsgiverne at have Overenskomst om Løn- og Arbejdsforhold med mere end et Fag«, men det er overenskomstmæssigt uheldigt, at 2 Forbund kontraherer med samme Forening af Arbejdsgivere om Betalingen for samme Slags Arbejde.

I Tilslutning hertil maa Grænseudvalget udtale, at det efter det foreliggende er Kvindeligt Arbejderforbund, der først i en Aarrække har haft Overenskomst med den Fabrik, hvorom denne Sag drejer sig, medens Tekstilarbejderne senere, da det fik Majoritet af Arbejderne ved denne Virksomhed, sluttede Overenskomst for disse. Om nu den ene Overenskomst kan siges at være mere fordelagtig end den anden, bliver efter Udvalgets Mening uden Betydning for nærværende, men iøvrigt er der intet oplyst, som kan afgive Grundlag for en Bedømmelse af dette Forhold, og Udvalget maa mene, at der ganske vist ikke er noget til Hinder for, at de kvindelige Trikotagearbejdere kan staa som Medlemmer af Tekstilarbejderforbundet eller overgaa til dette efterhaanden, men det kan med Rimelighed forlanges, at den Organisation, som sidst kommer til for, som i nærværende Tilfælde, at kontrahere om Arbejdsforholdene, søger Samarbejde med den Organisation, der allerede *har* Aftale om Forholdene. Hvis noget saadant altid skete, vilde adskillige Bryderier sikkert kunne undgaas.

Det fremgaar af foranstaaende, at medens det kvindelige Forbund har klaget over, hvad der er sket hos Firmaet Frands Nielsen, Griffenfeldtsgade, saa har Tekstilarbejderforbundet ønsket en Afgørelse af Organisationsforholdene i videre Forstand, hvilket tilstrækkelig tydeligt fremgaar af nævnte Organisations Skrivelse af 11. Oktober til De samvirkende Fagforbund, som foran er omtalt.

Hertil er der nu for det første at bemærke, at i Grænseudvalgets Kendelse i Sag Nr. 16 er det nævnt, at Kvindeligt Arbejderforbund har opgivet at have 259 Maskinstrikkere i den herhenhørende Afdeling i København, medens der er 300 Medlemmer af samme Branche i Provinserne, eller ialt 559 Medlemmer. Under denne Sag opgav Tekstilarbejderforbundet at have en Trikotagearbejdernes Fagforening i København med et Medlemsantal af 551, hvoraf 209 er Strikkere, medens der blev opgivet at være yderligere 75, som har begæret sig overmeldt fra Kvindeligt Arbejderforbund til Tekstilarbejderforbundet.

Under nærværende Sag har Kvindeligt Arbejderforbund opgivet at have 440 Medlemmer i alt beskæftigede paa Trikotagefabrikkerne, og disse er fordelt med 265 Medlemmer i København og 175 Medlemmer i Provinserne, medens Tekstilarbejderforbundet samtidig opgiver at have 558 Medlemmer i Trikotagearbejdernes Fagforening, hvoraf de 306 er beskæftigede ved Strikning. Endvidere at der i hele Landet er beskæftiget ca. 3000 Arbejdere i denne Branche, og at Kvindeligt Arbejderforbund »højst kan repræsentere mellem 10 og 15 pCt.«, medens Resten hører hjemme i Tekstilarbejderforbundet.

Der synes nu nok at være nogen Tilbagegang, i alt Fald relativt, i det Antal, som staar organiseret i Kvindeligt Arbejderforbund, specielt synes dette at være Tilfældet i Provinserne, men Grænseudvalget kan ikke se, at der er sket nogen Ændring i dette Forhold, som kan forandre Udvalgets Standpunkt, som er nedlagt i Kendelse i Sag Nr. 16, navnlig da Udvalget ser sig beføjet til i al Almindelighed at foretage større Omgrupperinger i Organisationernes Medlemstal; hvis en saadan skulde foretages, maatte den formentlig høre hjemme paa en Generalforsamling i De samvirkende Fagforbund.

Udvalgets Kendelse maa derfor gaa ud paa en Gentagelse af vor Udtalelse i Sag Nr. 16, nemlig, at Udviklingen vel bør gaa i Retning af Industriforbund, men at dette i en Sag som nærværende maa ske paa Basis af, at Maskinstrikkerne selv i Overensstemmelse med deres egne Love træffer herhenhørende Beslutning. I saa Fald bør Kvindeligt Arbejderforbund ikke stille sig uvillig

overfor en Omgruppering, som paa lovlig Maade maatte fremkomme som et Ønske fra de i Sagen interesserede Medlemmer, saa lidt som Forbundet bør forhindre, at der, hvis Medlemmerne maatte ønske det, finder en Afstemning Sted om Spørgsmaalet.

Saa længe der staar saa store Grupper organiseret i 2 forskellige Organisationer, som Tilfældet er for Trikotageindustriens Vedkommende, maa begge Organisationer have Ret til at indgaa Overenskomst med de organiserede Arbejdsgivere, men hvor det drejer sig om nøjagtig samme Arbejde, bør det saa vidt muligt ske under fornødent Samarbejde.

Overfor Enkeltvirksomheder, hvor den ene Organisation allerede har overenskomstmæssig Ordning af Løn- og Arbejdsforhold, bør den ene Organisation ikke søge Forhandling med et saadant Enkeltfirma uden at føre Forhandling desangaaende med den Organisation, som allerede har Overenskomst.

Arbejdsløsheden i Maj 1926.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Maj 1926	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		7. Maj	14. Maj	21. Maj	28. Maj
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygningsindustri	11934	15,7	14,8	15,1	15,2
2. Anden Industri m. v.	65451	16,4	15,8	15,7	15,6
3. Handel	5385	10,0	10,0	9,7	9,6
4. Arbejdsmænd	30933	15,5	15,3	15,0	15,8
Ialt	113703	15,8	15,3	15,2	15,3
Provinserne:					
1. Bygningsindustri	19736	15,3	14,0	13,0	13,2
2. Anden Industri m. v.	60024	18,4	18,1	17,5	17,1
3. Handel	6294	11,8	10,4	10,4	10,2
4. Arbejdsmænd	68448	18,6	17,5	16,9	15,9
Ialt	154502	17,8	17,0	16,4	15,8
Hele Landet	268205	17,0	16,3	15,9	15,6

Ved Udgangen af Maj var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 15,6 pCt. mod 17,7 pCt. ved Udgangen af April.

Den stedfundne Nedgang i Arbejdsløsheden i Løbet af Maaneden faldt overvejende paa Provinsen og var størst for Bygningsindustri og Arbejdsmænd; ligesom i April var det dog stadig Provinsen, den store Arbejdsløshed særlig skyldtes, idet Arbejdsløsheden i Provinsen under normale Forhold om Sommeren kun er ca. halvt saa stor som i Hovedstaden, medens den ved Udganden af Maj i Aar endog var lidt større end i Hovedstaden.

Ligesom for de nærmest foregaaende Maaneder var Arbejdsløsheden ved Udgangen af Maj 1926 langt større end ved Udgangen af den tilsvarende Maaned i Aarene 1923—25; derimod var den lidt lavere end i 1921 og omtrent paa Størrelse med Arbejdsløsheden i 1922. Sammenlignet med Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.) var Arbejdsløsheden omtrent 3 Gange saa stor ved Udgangen af Maj i Aar.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne og med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal.

	1921	1922	1923	1924	1925	1926
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	21,4	31,1	21,8	21,6	16,6	30,1
Februar	24,0	34,2	23,1	21,9	16,5	27,5
Marts	23,2	33,0	15,6	16,7	14,7	21,4
April	19,6	22,2	11,0	8,1	13,4	17,7
Maj	17,0	15,0	8,9	5,8	12,0	15,6
Juni	16,1	12,9	8,1	5,0	9,1	
Juli	16,1	12,1	7,5	5,4	8,3	
August	16,9	11,4	8,0	5,6	9,8	
September	16,7	10,7	7,7	5,8	10,6	
Oktober	17,6	12,1	8,0	7,0	13,5	
November	20,8	15,4	12,1	9,3	20,5	
December	26,8	20,6	19,6	17,1	31,7	

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 5 ❋ KØBENHAVN DEN 31. JULI 1926 ❋ 23 AARGANG

Arbejdslønnen i Industrien.

Oktober Kvartal 1925.

Siden April 1918 har der paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, i Statistiske Efterretninger været meddelt kvartalsvise Opgørelser af Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Efter de for Oktober Kvartal 1925 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnitsfortjenesten pr. Time paa sædvanlig Maade for de fleste Fags Vedkommende beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet, fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord.

Lønstatistikken omfatter denne Gang ca. 100,000 Arbejdere, beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, mod ca. 110,000 Arbejdere i Juli Kvartal og godt 104,000 i Januar Kvartal; i 1924 omfattede Lønstatistikken 98 à 110,000 Arbejdere, i 1923 97 à 106,000 Arbejdere, i 1922 95 à 100,000 Arbejdere, i 1921 kun 85 à 90,000 Arbejdere, men i 1920 ca. 110,000 Arbejdere. Bevægelsen i Tallene skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden for Industriens Arbejdere.

En Sammenligning af Lønstatistikkens Arbejdertal i Oktober og Juli Kvartal 1925 viser, at Nedgangen fra Udgangen af Juli Kvartal til Udgangen af Oktober Kvartal skyldes en Nedgang af Antallet af Arbejdere indenfor Byggefagene paa godt 3,000, af Jord- og Betonarbejdere paa ca. 1,300, af Teglværksarbejdere paa ca. 2,600 og af Arbejdere i Jernindustrien paa godt 3,000. Desuden har der været Nedgang i Arbejdertallet i Bryggerierne, Tobaksindustrien, Cementindustrien m. m., men Stigning for Sukkerfabrikkerne (som Følge af Kampagnen) og i nogen Grad for grafiske Fag samt Tekstilindustrien.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet meddeles nedenfor. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag. Det skal tilføjes, at Gruppen »Formænd« er udskilt af Materialet, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal. For dem var den gennemsnitlige Timefortjeneste i Oktober Kvartal 1925 i Hovedstaden 235 Øre, i Provinsen 181 Øre og i hele Landet 207 Øre. Deres Antal er imidlertid saa forholdsvis lille, at Udeladelsen af deres Lønninger kun betyder en ringe Ændring i de samlede Gennemsnit.

Af Oversigten fremgaar det, at den gennemsnitlige Timefortjeneste for samtlige Arbejdere under et i Oktober Kvartal 1925 var 153 Øre. For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 187 Øre, for Arbejdsmænd 150 Øre og for Kvinder 97 Øre. For de i København beskæftigede ca. 50,000 Arbejdere udgjorde Timefortjenesten 163 Øre; for faglærte Arbejdere var den her 204 Øre, for Arbejdsmænd 161 Øre

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/12 1925	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1925	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1925	Ant. Arb. pr. 31/12 1925	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1925	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1925
		Øre	Øre		Øre	Øre
Næringsmiddelindustri:						
Bagerier, Svende	869	186	187	5	156	154
Møller, —	68	169	170	229	139	136
Chokoladefabr., fagl. Arb.	64	187	184	19	167	168
— ufagl. Arb.	86	144	140	8	144	146
— Kvinder	625	91	91	83	73	74
Margarinefabr., ufagl. Arb.	60	142	142	279	138	138
— Kvinder	42	78	78	153	76	76
Bryggerier, ufagl. Arb.	1843	155	155	481	144	145
— Kvinder	790	112	112	414	95	95
Spritfabrikker, ufagl. Arb.	42	150	151	248	150	150
— Kvinder	58	116	115	13	115	11 5
Sukkerfabr., ufagl. Arb.	357	174	172	3834	149	130
— Kvinder	201	94	92	174	75	69
Div. Fag, ufagl. Arb.	164	153	152	219	128	124
— Kvinder	125	100	98	322	105	107
Tobaksindustri:						
Cigarfabr., Cigarmagere	861	161	168	842	160	161
— ufagl. Arb.	105	164	167	142	140	139
— Kvinder	1999	117	120	1405	102	104
Tekstilindustri:						
Tekstilfabr., Mænd	650	142	144	1649	136	136
— Kvinder	1834	104	106	2829	92	93
Rebslagerier, Svende	8	135	131	12	129	129
— ufagl. Arb.	39	127	126	8	118	118
— Kvinder	140	82	80	24	67	67
Possementfaget, Svende	23	180	165	4	190	178
— Kvinder	19	90	86	5	96	83
Sejlmagersvende	5	226	231	16	151	153
Beklædningsindustri:						
Ugesvende i bestilt Skrædderi	138	173	173	8	148	168
Skræddersvende i Konfektionsindustrien	98	174	175	10	156	157
Tilskærere i Konfektionsindustrien	111	200	194	4	144	154
Syersker i Konfektionsindustrien	899	89	89	420	78	77
— andre	51	103	100	56	76	78
Skomagersvende	24	166	180	»	»	»
Skotøjsarbejdere, Mænd	904	182	188	92	145	150
— Kvinder	799	105	109	70	80	82
Læderindustri:						
Garverier, Svende	98	212	221	44	191	191
— ufagl. Arb.	186	181	200	123	173	175
Bygningsindustri:						
Blikkenslagersvende	292	221	220	150	154	151
Bygningssnedkersvende*)	650	211	200	1027	156	154
Glarmestersvende	104	167	168	92	136	137
Malersvende	718	246	200	209	172	161
Murersvende	1131	285	278	1091	176	172
Murarbejdsmænd	744	230	217	953	141	139
Stukkatørsvende	33	209	223	3	168	173
Tømrersvende	654	262	242	1104	161	157
Arbmd. hos Tømrere	16	159	145	34	131	128
Linoleumspaalæggere	31	206	188	—	—	—
Isoleringsmontører	84	199	222	18	194	197

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/12 1925	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1925	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1925	Ant. Arb. pr. 31/12 1925	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1925	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1925
		Øre	Øre		Øre	Øre
Træ- og Møbelindustri:						
Bødkersvende	121	196	201	271	171	170
Børstenbindersvende	37	176	179	11	145	144
Billedskærersvende	20	178	175	29	151	146
Drejersvende	41	166	173	57	158	154
Forgyldere	34	235	233	29	162	165
Karetmagersvende	54	216	206	1	110	110
Kurvemagersvende	27	138	141	4	148	132
Møbelsnedkersvende	483	183	184	106	149	151
Maskinsnedkere	400	177	177	1161	143	143
Træindustriarbejdere, ufagl.	345	145	146	481	121	121
Træindustri, Kvinder	100	95	93	45	89	92
Pianoarbejdere	175	212	216	21	172	153
Sadelmager- og Tapetserersvende	196	192	191	135	162	162
Ler-, Sten- & Glasindustri:						
Jord- og Betonarbejdere	1200	198	191	1168	132	132
Brolæggersvende	29	355	291	21	187	182
Stenhuggerier, Svende	63	203	205	242	136	141
— ufagl. Arb.	48	160	161	123	134	140
Grus- og Skærvefabr., Arbmd.	—	—	—	183	135	138
Teglværker —	55	153	161	1826	134	142
Cementfabrikker —	—	—	—	1318	153	153
Keram. Industri, fagl. Arb.	225	198	192	51	150	152
— ufagl. -	351	156	155	65	122	122
— Kvinder	495	123	120	46	81	83
Terrazzoarbejdere	35	183	182	9	136	134
Jern- o. a. Metalindustri:						
Blikkenslagersvende	154	204	204	112	172	170
Elektrikere	532	180	178	711	170	163
Formere	373	221	221	457	189	189
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	254	169	171	90	164	162
Gørtlere	114	181	180	50	160	157
Kobbersmede	76	223	224	39	208	187
Malersvende	152	222	225	181	190	180
Metalslibere	133	206	206	74	170	173
Metaltrykkere	47	216	214	18	170	167
Skibstømrere	148	213	211	171	171	171
Smede- og Maskinarbejdere	6122	201	198	4406	168	165
Trærarbejdere	337	194	195	655	166	163
Div. fagl. Arbejdere	53	203	202	40	170	168
Arbejdsmænd	3797	154	154	3270	137	137
Kvinder	1666	96	92	404	87	86
Kemisk Industri:						
Farversvende	33	165	159	6	166	161
Oliemøller, Arbmd.	507	154	155	718	161	166
Svovlsyrefabr. -	97	172	172	269	156	164
Tændstikfabr., Arbmd.	74	156	163	—	—	—
— Kvinder	150	94	93	—	—	—
Forsk. Industrier, Arbm.	898	148	151	267	149	149
— Kvinder	1035	85	86	340	76	76

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/12 1925	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1925	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1925	Ant. Arb. pr. 31/12 1925	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1925	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1925
		Øre	Øre		Øre	Øre
Grafisk Industri:						
Papirfabrikker, Arbmd.	173	143	143	862	133	133
— Kvinder	33	102	98	289	86	85
Bogtrykkerier m. v.:						
Typografer	1579	207	208	1070	197	199
Stentrykkere	131	208	204	73	173	171
Kemigrafer	72	183	178	3	171	163
Ufagl. Arb.	157	159	160	58	159	157
Kvinder	323	104	104	105	89	89
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	33	156	154	8	142	141
— Kvinder	59	101	99	25	81	82
Bogbinderier, Svende	352	210	207	117	152	150
— Kvinder	445	111	110	55	77	78
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	58	139	134	—	—	—
— Kvinder	231	89	92	61	78	80
Æskefabrikker, Kvinder	293	99	99	130	90	89
Handel og Transport:						
Lager- og Pakhusarbejdere	1077	136	135	2291	129	129
Havnearbejdere	—	199	196	—	188	182
Kvinder	122	90	90	22	83	90
Forskelligt:		Kr. pr. Uge.			Kr. pr. Uge.	
Formænd	535	109.39	107.96	641	84.08	84.67
Fyrbødere	335	75.39	75.77	769	69.92	69.28
Chauffører	910	70.70	71.57	513	63.69	63.97
Kuske	1156	69.05	69.00	885	60.40	60.58

og for Kvinder 101 Øre. For Provinsens Vedkommende omfatter Opgørelsen ca. 49,000 Arbejdere, hvis gennemsnitlige Timefortjeneste var 143 Øre; for faglærte Arbejdere i Provinsen var Lønnen 166 Øre, for Arbejdsmænd 143 Øre og for Kvinder 90 Øre. Forskellen i Arbejdslønnen i København og Provinsen var saaledes gennemsnitlig 38 Øre for faglærte Arbejdere, 18 Øre for Arbejdsmænd, 11 Øre for Kvinder og 20 Øre for samtlige Arbejdere. Det maa dog fremhæves, at de for København og Provinsen beregnedeGennemsnitslønninger for samtlige Arbejdere under et paavirkes af Arbejdertallets forskellige Fordeling mellem faglærte og ufaglærte og mellem Mænd og Kvinder, og indenfor disse Grupper øver den forskellige Fordeling mellem Fagene Indflydelse paa Gennemsnitstallene.

Sammenlignet med Juli Kvartal viser Gennemsnitstallet for Timefortjenesten for alle de i Statistikken indbefattede Arbejdere for Oktober Kvartal en Stigning paa en Øre (153 Øre mod 152 Øre i Juli Kvartal). Da der fra Juli til Oktober Kvartal ikke har fundet Forandringer af Betydning Sted i overenskomstmæssige Lønninger, bortset fra faglærte Metalarbejdere og Arbejdsmænd i Jernindustrien, hvor den i 1925 opnaaede Lønstigning paa 3 pCt. først indtraadte den 1. August og derfor kun virkede 2 Maaneder i Juli Kvartal, men i hele Oktober Kvartal er Hovedparten af Stigningen Udtryk for en større Fortjeneste paa Grundlag af uforandrede Lønsatser. For adskillige af de enkelte Fags Vedkommende er der dog Nedgang i Fortjenesten for Juli til Oktober Kvartal (f. Eks. for Arbejdere i Tobaksindu-

strien og Skotøjsindustrien), og Stigningen i Timefortjenesten som Helhed skyldes ganske overvejende Arbejdere i Bygningsindustrien, særlig i Hovedstaden. For de fleste af disse har der været en ret stærk Stigning i Fortjenesten, hvorved dog maa erindres det i Bemærkningerne til Oversigten over Arbejdslønnen i Juli Kvartal 1925 (Statistiske Efterretninger Nr. 4, 1926) var betydelig større i Oktober end i Juli Kvartal. — Ved Sammenligning mellem Fortjenesten i de to heromhandlede Kvartaler maa det iøvrigt erindres, at for de Fag, der overvejende arbejder paa Akkord, vil der altid være nogen tilfældig Bevægelse i de Tal, der angiver den gennemsnitlige Timefortjeneste, ligesom der for alle Fag, hvor Arbejde saavel i Akkord

	Ant. Arb. pr. 31/12 1925	Gennemsn. Timefort. Oktbr. Kvartal 1925	Juli Kvartal 1925	Jan. Kvartal 1925	Oktbr. Kvartal 1924	Aaret 1914
København		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Faglærte Arbejdere.....	19784	204	201	199	202	67,1
Ufaglærte »	17069	161	161	157	159	47,5
Ialt Mænd	36853	184	183	179	182	61,0
Kvindelige Arbejdere...	13097	101	102	97	97	32,3
Samtlige Arbejdere	49950	163	162	158	160	54,4
Provinsen						
Faglærte Arbejdere.....	15624	166	164	160	160	54,8
Ufaglærte »	24912	143	141	136	138	40,8
Ialt Mænd.....	40536	152	151	146	146	48,2
Kvindelige Arbejdere...	7744	90	91	87	86	25,7
Samtlige Arbejdere.....	48280	143	142	137	138	44,9
Hele Landet						
Faglærte Arbejdere	35408	187	184	181	182	61,3
Ufaglærte »	41981	150	149	145	146	45,5
Ialt Mænd.....	77389	167	165	162	162	55,0
Kvindelige Arbejdere...	20841	97	98	94	93	29,6
Samtlige Arbejdere.....	98230	153	152	148	149	50,2

anførte, at Lønningerne i Byggefagene i dette Kvartal laa usædvanligt lavt, dels fordi der i Juli Kvartal blev arbejdet mere paa Timeløn end normalt, dels fordi der kom forholdsvis faa Akkordoverskud til Udbetaling i Juli Kvartal, idet Arbejdsstandsningen i Foraaret bevirkede, at Byggeriet kom meget senere i Gang end sædvanligt, hvorfor Akkordoverskudene ikke naaede at komme til Udbetaling i Kvartalet i samme Udstrækning som ellers. De her nævnte Forhold for Byggefagene gjorde sig særlig gældende i København, hvor der arbejdes langt mere paa Akkord end i Provinsen. Endvidere skal anføres, at Fortjenesten for Arbejdere paa Sukkerfabrikker i Provinsen som Følge af Kampagnen som paa Timeløn anvendes, altid vil være nogen Forskydning i Forholdet mellem Mængden af Akkord- og Timelønsarbejde, hvad der ligeledes paavirker den gennemsnitlige Timefortjeneste.

Siden Oktober Kvartal 1925 er langt det overvejende Flertal af Arbejdslønningerne nedsat med 12 pCt. i Henhold til den i Februar konstaterede Nedgang i Pristallet. I Størstedelen af de gældende Arbejdsoverenskomster findes en Bestemmelse om Regulering efter Pristallet, naar dette er steget eller faldet med mere end 6 Points. Da Pristallet fra Januar til Juli 1925 faldt fra 221 til 219, altsaa med 2 Points, fandt der saa godt som ingen Regulering af Lønninger Sted i August 1925,

men fra Juli 1925 til Januar 1926 faldt Pristallet fra 219 til 194 (25 Points), hvorfor Fiertallet af Lønningerne i Februar blev nedsat med 12 pCt., nemlig samme Procent som Pristallet var faldet fra Januar 1925 til Januar 1926. For de fleste af de enkelte Fag, hvor der i Henhold til de gældende Overenskomster ikke fandt Februarregulering Sted, er der senere ved Fornyelse af Overenskomsterne sket Reduktion af Lønningerne, hvilken Reduktion dog som Regel har været noget mindre end 12 pCt. Dette gælder saaledes for Skrædderne. — Arbejdslønnen i Øjeblikket kan herefter anslaas til at udgøre ca. 165 Øre for faglærte mandlige Arbejdere, ca. 132 Øre for ufaglærte mandlige Arbejdere og 85 à 86 Øre for kvindelige Arbejdere.

Grænseudvalgets Kendelse i Sag Nr. 34.

Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund mod Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Med Skrivelse af 26. November 1925 indstillede Kedel- og Maskinpasserforbundet til Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, at 2 af Smede- og Maskinarbejderforbundets Medlemmer, der arbejder som Kedel- og Maskinpassere paa Svendborg Bryghus, lod deres Medlemsskab overføre til Kedelpasserforbundet.

Ved lokal Forhandling havde man intet kunnet opnaa.

Smede- og Maskinarbejderforbundet lod Sagen gaa til Erklæring i sin vedkommende Afdeling med en Bemærkning om, at hvis der var overenskomstmæssige eller lønmæssige Forhold til Stede, der talte for Berettigelse af Kedelpasserforbundets Krav, burde man lade dem overmelde sig.

Smede- og Maskinarbejderforbundets Afdeling i Svendborg svarede herpaa den 1. December 1925, at Kravet lige saa godt kunde omhandle 3 af dets Medlemmer, da der var saa mange, der var beskæftiget ved samme Arbejde, nemlig dels ved Kedel- og Maskinpasning og dels som Reparatører, den ene Mand næsten udelukkende som Reparatør.

Bryghuset forlanger, at de Folk, der anvises, skal være faglærte Maskinarbejdere, der skal kunne reparere Maskinerne og bl. a. kunne dreje. Der er ogsaa paa Bryggeriet Værksted med Drejebænke og andet Værktøj.

Dette blev meddelt til Kedel- og Maskinpasserforbundet, som imidlertid svarede, at denne Indberetning ikke stemmede med, hvad Kedelpasserforbundets Afdeling gjorde gældende, hvorfor man ønskede Sagen indbragt for Udvalget til Afgørelse af Grænsestridigheder.

Med dette Formaal for Øje henvendte man sig saa til De samvirkende Fagforbund, som, efter at have afholdt et Fællesmøde mellem Parterne, med Skrivelse af 18. Februar anmodede Grænseudvalget om »snarest belejligt at afsige en Kendelse angaaende denne Organisationsstrid«.

Grænseudvalget har dernæst behandlet heromhandlede Strid paa 2 Møder. Paa det første af disse Møder var der ikke tilkaldt Repræsentanter for Smedeforbundets Svendborg-Afdeling, hvorfra der som nævnt forelaa skriftlig Erklæring i Sagen, som det imidlertid viste sig, at der herskede divergerende Meninger om.

Der blev nu afæsket Smede- og Maskinarbejderforbundets Svendborg-Afdeling en ny Erklærig, som kom til at foreligge under 16. Marts, og hvori man i et og alt fastholdt, hvad der tidligere var indberettet om Sagen, og det hævdedes nu tillige, at de to Arbejdere, som Kedelpasserforbundet specielt kræver overført til sig, nemlig Aage Jensen og Henry Clausen, tilsammen kun udfører 5 Timers dagligt Kedelpasserarbejde, altsaa 5 af ialt 16 Arbejdstimer, medens de iøvrigt paa forskellig Maade er beskæftiget dels som Reparatører, dels som Maskinpassere. Om den tredie Kedelpasser, som har været der længst, var der ingen Strid.

Der indkaldtes nu til nyt Møde om Sagen i Grænseudvalget, og hertil mødte de samme 4 Repræsentanter for Kedelpasserforbundet som til det første Møde, men desuden var tilkaldt For-

manden for Smede- og Maskinarbejderforbundets Svendborg-Afdeling samt Forbundssekretær P. Andersen, der har deltaget i det Møde paa De samvirkende Fagforbunds Kontor, hvor Sagen behandledes.

Det viste sig nu, at Kedelpasserforbundet ikke var i Stand til at afkræfte de Oplysninger om de faktiske Forhold, som forelaa fra Smede- og Maskinarbejderforbundets Svendborg-Afdeling, men de gjorde hele Tiden gældende, at de tidligere har haft 2 Medlemmer beskæftigede paa Svendborg Bryghus, men nu kun har ét. Den anden er afløst af en Maskinarbejder. Hertil svarer Smede- og Maskinarbejderforbundets Repræsentanter, at der ikke er blevet Kedelpassere ledige ved, hvad der her har fundet Sted, men at f. Eks. den sidste Kedelpasser skaffede sig en anden Plads, medens Bryggeriet, saadan som Forholdene har udviklet sig, har forlangt og faaet faglærte Maskinarbejdere, som ogsaa i overvejende Grad beskæftiges som saadanne ved forefaldende Reparationer ved dets Maskinanlæg, som altsaa efterhaanden har forandret Karakter.

Grænseudvalget har derefter behandlet Spørgsmaalet og er enige om at udtale, at Kedelpasserforbundets Medlemmer, for saa vidt de er faglærte, vel maa have Lov til at søge og eventuelt besætte Pladser som dem, der her er Tale om, og Udvalget er ligeledes enigt om at stille sig forstaaende overfor Kedelpasserforbundets Bestræbelser for saa vidt muligt at erhverve som Medlemmer dem, der overvejende beskæftiges ved Kedel- og Maskinpassergerning.

Men samtidig maa Udvalget konstatere, at naar der i mange Tilfælde udkræves faglærte Maskinarbejdere for at kunne betjene visse Anlæg, f. Eks. Dieselmotoranlæg, samt Anlæg, hvorved forefalder jævnlige Reparationer, saa er det ligesaa selvfølgeligt, at faglærte Maskinarbejdere antages hertil, og hvor de paagældende ogsaa beskæftiges som Reparatører, saaledes som Tilfældet er paa Svendborg Bryghus, maa de, navnlig naar de selv ønsker det, have Ret til at staa som Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Grænseudvalget kan derfor i nærværende Tilfælde ikke give Kedelpasserforbundet Medhold i at kræve de 2 Maskinarbejdere paa Svendborg Bryghus, hvorom Talen er, kendt pligtige til at lade sig overføre til dette Forbund.

Internationale Meddelelser.

Den italienske Regerings arbejderfjendske Beslutninger.

I Diktaturets Land, hvor den tidligere radikale Socialist Mussolini nu enemægtig raader over Befolkningens Ve og Vel, har det saakaldte Ministerraad udstedt en Forordning, hvorefter den daglige Arbejdstid forlænges fra 8 til 9 Timer.

Mussolini og hans Fascistbander har med alle lovlige og ulovlige Midler undertrykket Arbejderorganisationerne i Italien og i hvert Fald midlertidig gjort dem aktionsudygtige; derfor kan der heller ikke ventes nogen Modaktion fra Arbejdernes Side. Det kan ligeledes anses for givet, at de Statsorganer, der kalder sig fascistiske Fagorganisationer, ikke vil yde Modstand mod denne reaktionære Foranstaltning.

Maaske bidrager denne arbejderfjendtlige Holdning til at fremskynde det Sammenbrud, der dog engang før eller senere maa komme. (I. F. C.)

Stillingen i den italienske Fagbevægelse.

I de sidste Dage har den italienske Fascisme beskæftiget sig med at give Lovgivningen angaaende de fascistiske Fagforeninger sin endelige Form. Som bekendt bestemmer Loven om Fagforeningerne af 4. April, at der indenfor Industrien, Landbruget, Skibsfarten, Bankerne og Handelen skal dannes særlige Forbund henholdsvis for Arbejdere, Arbejdsgivere og Teknikere og Privatfunktionærer. Men Anvendelsen af denne Lov støder paa visse Vanskeligheder, der væsentlig skyldes Fascisternes Sorgløshed. Et meget interessant Stridsspørgsmaal er f. Eks. opstaaet i Landbruget. Agrarerne kræver nemlig, at de saakaldte Mezadri (Personer, der faar overladt et bestemt Stykke Land og maa afstaa Halvdelen af Udbyttet til Ejeren af Jorden) skal tilhøre Arbejdsgiverorganisationen, me-

dens Hr. Rossoni fordrer, at de skal staa som Medlemmer af Arbejdernes Kooperation.

Selvfølgelig afgøres alle disse Spørgsmaal ikke af Parlamentet og Statens tekniske Organer, men af det fascistiske Partis Store Raad, der overhovedet er den eneste afgørende Instans i det offentlige Liv i Italien. I hvert Fald vil om nogle Dage Bestemmelserne om Anvendelsen af Loven af 4. April endelig blive offentliggjort, og man kan være sikker paa, at de vil betyde nye Indskrænkninger for de den italienske Landsorganisation tilsluttede Fagforbund. Det værdige og rigt dokumenterede Memorandum mod Anerkendelsen af Rossonis Mandat, som blev forelagt den 8. Internationale Arbejdskonference, har foranlediget den fascistiske Presse til at fremsætte nye Trudsler mod vore Venner i den italienske Landsorganisation, og Rossoni har i denne Forbindelse erklæret, at det er paa Tide at gøre Genf forstaaeligt, at man ikke mere bør beskæftige sig med italienske Anliggender. Det blev endog krævet, at Loven mod Udvandrere ikke blot skulde anvendes mod dem, der har deres Bopæl i Udlandet, men ogsaa mod de Personer, der lejlighedsvis begiver sig til Udlandet for at udfolde en anti-fascistisk Virksomhed. Loven mod de Udvandrede bestemmer nemlig, at de italienske Statsborgerrettigheder gaar tabt i saadanne Tilfælde og at de paagældende Personers Ejendom kan beslaglægges. Men alt dette har været uden Indflydelse paa vore Venner i den italienske Landsorganisation. De har trods denne Lov i deres Blad »Battagli Sindacali« paa alvorlig Maade henvist til, at det internationale Arbejdsbureau har en demokratisk Forfatning og en Kommision til Mandaternes Prøvelse, og at Fascisterne, naar de ikke vil udsætte sig for en Protest mod Anerkendelsen af deres Mandater, hellere bør blive hjemme. Regeringen og de af Fascisterne ledede Organer fraraader Anvendelsen af Tvangsforanstaltninger mod vore Organisationer. Men det er en Kendsgerning, at Boykotningen af Landsorganisationens Tilhængere fortsættes og endda skærpes. I forskellige Byer findes f. Eks. Arbejdsanvisninger, der oprindelig blev oprettet af vore Organisationer, men som Fascisterne senere bemægtigede sig. Til disse Arbejdsanvisninger maa alle Arbejdere uden Hensyn til Partiretning svare Bidrag. Trods dette bliver ikke-fascistiske Arbejdere, endskønt de tvinges til at betale Bidrag, boykottede. I Mussolinis Blad »Il Popolo d'Italia« af 25. Juni erklærer den fascistiske Statskommissar for Typografforbundet, at Anvisning af Arbejde ikke er en Ret for Tilhængerne af den italienske Landsorganisation, men en af Fascisterne udvist Ædelmodighed.

I det store hele er Stillingen den, at den italienske Landsorganisations Bureau kun bliver tolereret, for ikke at give Udlandet en Mulighed for at rejse den Beskyldning, at der ikke findes nogen faglig Frihed i Italien. I Virkeligheden staar Fagorganisationer under Politiets og de fascistiske Organers Kontrol, og disse forhindrer enhver faglig Virksomhed. Fascisterne har ikke opløst Landsorganisationen, men bestræber sig for at gøre denne til et Hovede uden Krop. Fascismens ledende Organer forsikrer hver Dag, at Loven om Fagforeningerne, den saakaldte »Overfascistlov«, er tilstrækkelig til at forhindre enhver Genrejsning af den socialdemokratiske Fagbevægelse, og at derfor Voldshandlinger og Boykotning er overflødige. I Virkeligheden vedvarer baade Voldsgerningerne og Boykotningen. Man maa afvente, om Forfølgelserne vil ophøre efter Bekendtgørelsen af Udførelsesbestemmelserne til Fagforeningsloven. I bedste Tilfælde kan man antage, at Fascisternes lovstridige Handlinger vil ophøre, men at til Gengæld den fascistiske Reaktion vil skærpes. Af alt dette fremgaar Nødvendigheden af at følge vore italienske Kammeraters Virksomhed med udelt Sympati og saavidt muligt understøtte dem i deres vanskelige Arbejde. (I. F. C.)

Afdelingsformænd og -kasserere!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Juli Maaned 1926.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 9. August 1926.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—5 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 3. Under »Antal Medlemmer« medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 4. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning. Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette, fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa ikke medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lockout.

ad 5. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte saavel understøttede som ikke-understøttede Dage. Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

K.E. BORDING KØBENHAVN

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 6 ❋ KØBENHAVN DEN 7. AUGUST 1926 ❋ 23 AARGANG

Sømandsspørgsmaalene paa den internationale Arbejdskonference.

Den internationale Arbejdskonferences niende Møde, som fandt Sted i Genf i Juni Maaned d. A., drejede sig udelukkende om Spørgsmaal angaaende Arbejderbeskyttelse for Søfolk, nemlig international Codificering af Regulativer vedrørende Hyreoverenskomsten saavel som de almindelige Grundsætninger for Arbejdstilsyn til Søs.

Codificeringen af Regulativerne angaaende Hyreoverenskomsten udgør en Del af Opgaven »Gennemførelsen af en international Arbejdslov for Sømænd«, som det internationale Arbejdsbureau ved sin Oprettelse fik overdraget. Endskønt Hyreoverenskomsten udgør en Enhed, har man dog set bort fra kun at forelægge et eneste Udkast til en international Overenskomst paa Konferencen saavel af Hensyn til Mulighederne for Ratificering fra Medlemsstaternes Side som til den lettere Behandling paa Konferencen af de Sager, der er Spørgsmaal om. Der blev tværtimod udarbejdet 3 Overenskomstforslag: 1) angaaende Hyreoverenskomsten i snævrere Forstand, 2) Søfolks Hjemsendelse og 3) de disciplinære og andre Straffebestemmelser mod Søfolk.

Omskrivningen af Begrebet »Skib« er den samme i alle tre Udkast, undtagen er Fiskerbaade, der udelukkende driver Fangst i Kystfarvandene, saavel som Fartøjer paa mindre end 100 Bruttotons. Betegnelsen »Sømand« gælder ikke Kadetter og Elever paa Skoleskibe.

Det første af de tre Overenskomstforslag bestemmer bl. a., at ingen Overenskomst, der er sluttet med en bestemt Varighed, maa være bindende for et længere Tidsrum end 18 Maaneder eller fornyes tidligere end 48 Dage før Udløbstiden. En anden Bestemmelse gaar ud paa, at Hyreoverenskomsten skal være indført i Besætningslisten eller maa være vedføjet denne. Overenskomster af ubestemt Varighed kan løses til enhver Tid, saafremt der 24 Timer forinden foreligger en Opsigelse. Enhver Overenskomst for en bestemt Rejse eller ubestemt Frist kan bringes til lovligt Ophør, naar Parterne gensidig er enige om at fratræde denne, ved en Sømands Død, hvis et Skib forliser eller bliver fuldstændig soudygtig, ved Afskedigelse af en Sømand paa et lovligt Grundlag: saasom faglig Udygtighed, Bortfjernelse uden Orlov eller gyldige Grunde eller ved groft Brud paa Disciplinen. Overenskomsten kan desforuden ophæves i Tilfælde af, at en Sømand forlader sit Skib paa Grund af:

a) Ændring af Rejsen, hvorved Sømandens Liv, Sundhed eller Interesser udsættes for Fare;

b) ved Ændring af Skibets Nationalitet;

c) i Tilfælde, hvor Love og Forskrifter for Skibets Sikkerhed ikke overholdes fra Kaptainens Side;

d) ved uforudset Krigs- eller stor Infektionsfare, som var Sømanden ubekendt ved Overenskomstens Indgaaelse;

e) ved Sygdom eller Ulykkestilfælde, der rammer en Sømand under Rejsen, og som kræver Behandling paa Land;

f) Forsømmelse fra Rederens eller Kaptainens Side af at opfylde en i Overensstemmelse med Hyreoverenskomsten paahvilende Pligt, der gælder som væsentlig ifølge den paagældende Stats Lov, hvorved Sømandens Ret til at klage for Skadeserstatningens Skyld hævdes.

Det andet Overenskomstforslag, som gaar ud paa at ordne Søfolks Tilbage-

venden, bestemmer, at enhver Sømand, der lander under en Overenskomstperiode, skal bringes tilbage til den Havn, hvor Overenskomsten blev sluttet. Omkostningerne ved Tilbagebefordringen maa ikke paalægges Sømanden, uden at han er afskediget i Overensstemmelse med Loven eller af egen Villie bliver tilbage paa Land. Øvrigheden i det Land, hvis Flag Skibet fører, er ansvarlig for Tilbagebefordring af ethvert Medlem af Besætningen uden Hensyn til, hvad Stat den Paagældende tilhører.

Det tredie Overenskomstforslag er af særlig Vigtighed. Det indeholder disciplinære og andre Straffeforanstaltninger. Rømning, Bortfjernelse uden Tilladelse og Lydighedsvægring betragtes som disciplinære Forseelser, for hvilke der kan idømmes Straf af Kaptainen eller paa dennes Forlangende af Øvrigheden. Saadanne Forseelser, som er faretruende for Personer eller Ladning, der befinder sig om Bord, eller som giver sig Udslag i Vold eller Mytteri, kan straffes kriminelt — hvorved den sædvanlige Fremgangsmaade ved Domstolene er en Forudsætning.

Det samme gælder i Tilfælde af, at Søfolkene forlader Skibet, hvis Forseelsen er foregaaet paa Søen eller under Rejsen i en udenlandsk Havn eller Kolonihavn.

Det regnes i alle Tilfælde for en kriminel Forseelse, hvis Kaptainen forlader Skibet.

I Tilfælde af, at en Forseelse i Overensstemmelse med den paagældende Stats Lov kan straffes med Fængselsstraf, kan Kaptainen arrestere den Skyldige, saafremt han befinder sig om Bord. Han maa ogsaa holde ham i Varetægtsarrest i Tilfælde af, at han ikke straks kan udleveres til den kompetente Øvrighed. En Sømand, der befinder sig i Land, maa kun arresteres efter Anmodning fra den kompetente Øvrighed. Kaptainen maa ikke anvende nogen Magt for at bringe en Sømand, der har gjort sig skyldig i uberettiget Bortgang, eller som er deserteret, tilbage til Skibet, dog er han under saadanne Omstændigheder og ved Overholdelse af de lovlige Forskrifter og internationale Overenskomster berettiget til at henvende sig til de stedlige eller kommunale Myndigheder, for at Sømanden, der uberettiget bortfjernede sig eller deserterede, kan blive bragt om Bord.

Afgørelsen af de disciplinære og kriminelle Midler, der maa anvendes, overlades til Statsmyndighederne, dog med den Bestemmelse, at kun lette Forseelser umiddelbart maa straffes af Kaptainen, medens Afstraffelsen i andre Tilfælde skal fuldbyrdes af den kompetente Øvrighed. Fremdeles er der sørget for, at Straffen for en disciplinær og for en kriminel Forseelse skal holdes klart ud fra hinanden. Der maa ogsaa følges visse Regler, nemlig:

Ingen Sømand maa underkastes Pryglestraf.

Indespærring for en disciplinær Forseelse maa ikke paa een Gang overskride 8 Dage.

Hvor det er muligt, skal Søfolk, der paa Grund af en disciplinær eller kriminel Forseelse er idømt Fængselsstraf, ikke anbringes sammen med almindelige Forbrydere, naar den paagældende Forseelse er af en ren søretslig Natur.

Hvis den tildelte Straf indeholder et Løntab, maa Lønnen kun tilbageholdes af Rederen, hvis denne har Krav paa Skadeserstatning, og i saa Tilfælde kun med saa stort et Beløb, som Sømandens Skadeserstatningspligt andrager. I alle andre Tilfælde skal den forfaldne Løn overdrages til de kompetente Myndigheder eller til en Velgørenhedsanstalt for Søfolk.

Søfolks Effekter maa ikke beslaglægges eller konfiskeres.

*

Forslagene blev af Konferencens Deltagere i de 2 Uger, Konferencen varede, underkastet en indgaaende Diskussion, og vi skal, saa snart den officielle Beretning og Beslutninger foreligger, vende tilbage til Sagen.

Lønbevægelser og Konflikter

Arbejdsmænd paa A/S H. C. Møllers Sæbefabrik og Oliemølle i Aarhus.

Mellem Arbejdsmændenes Fagforening i Aarhus og A/S H. C. Møllers Sæbefabrik og Oliemølle, Aarhus, var

opstaaet Uoverensstemmelse angaaende Betaling for Udlevering af Hørfrøkager fra Fabrikkens Lager, hvilket Arbejde Arbejderne krævede givet i Akkord. Arbejdsgiveren modsatte sig dette, og da Sagen ikke lod sig ordne ved direkte Forhandling mellem Organisationerne, fremsendte Dansk Arbejdsmandsforbund Varsel om Arbejdsstandsning overfor Aktieselskabet fra 3. Juli. Arbejdsgiverforeningen protesterede imod Varslets Lovlighed, hvorefter Sagen blev behandlet paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 2. Juli under Medvirken af Repræsentanter for Hovedorganisationerne, uden at Enighed opnaaedes, og den varslede Arbejdsstandsning blev derefter iværksat.

Arbejdsgiverforeningen har senere indbragt Klage til Den faste Voldgiftsret.

Dansk Hatte- og Buntmagerforbund har ved Forhandling med Foreningen af danske Hue- og Kasketfabrikanter opnaaet Enighed om en ny Overenskomst, saaledes at den nuværende Overenskomst er forlænget til 1. Marts 1927, og saaledes at der fra August 1926 foretages en Regulering efter Pristallet, hvorved dog de første 5 pCt. undtages fra Reguleringen. Der finder ingen yderligere Regulering Sted i Overenskomstperioden.

Forretningsudvalget.

Ved J. A. Hansens Død er det ledigblevne Mandat som Medlem af Forretningsudvalget blevet besat af Formanden for Dansk Jernbaneforbund *Charles Petersen*, som var 1. Suppleant, efter at Arnold Nielsen var indtraadt i Forretningsudvalget, da Chr. Sørensen nedlagde sit Mandat og Villiam P. Arup var død.

Danske Arbejdere advares mod at rejse til Tyskland.

I en Indberetning til det danske Udenrigsministerium har Generalkonsulatet i Lübeck meddelt, at det i den sidste Tid oftere er forefaldet, at unge danske Arbejdere er kommet til Tyskland uden Midler for at søge Beskæftigelse. Naar disse Folk da ikke straks finder nogen Beskæftigelse, staar de snart blottet for alt, og de maa atter hjemsendes, da de som ubemidlede ikke faar Tilladelse til at opholde sig i Tyskland. Naar Generalkonsulatet enkelte Gange faar Forespørgsler fra saadanne Folk inden deres Afrejse, har man altid advaret dem mod at tage til Tyskland, da der ikke — paa Grund af den Arbejdsløshed, der vedvarende hersker i Tyskland — for Udlændinge er den ringeste Udsigt til at finde Beskæftigelse dèr.

Under disse Omstændigheder har Generalkonsulatet fundet det ønskeligt, at danske Arbejdere advares mod at rejse til Tyskland, saafremt de ikke i Forvejen har sikret sig fast Beskæftigelse.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 974.

Losning af Damperne »Frankfurt« og »Aladdin«.

I Anledning af en mellem Havnearbejderne i Aalborg og Medlem af Havne- og Købmandsorganisationen i samme By, Chr. Simoni, opstaaet Uoverensstemmelse om Betaling for Losning af Briketter, opstod en Arbejdsvægring ved en senere ankommen Damper til et andet Firma.

Sagen indankedes af Arbejdsgiverforeningen for Den faste Voldgiftsret, og denne afholdt et forberedende Retsmøde den 9. April, hvor Sagen forligtes ved at De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund paa Aalborg Havnearbejderes Fagforenings Vegne indgik paa at betale 300 Kroner til Dansk Arbejdsgiverforening.

Sag Nr. 995.

Arbejdsmænd ved et Nødhjælpsarbejde i Horsens for Entreprenørerne Wright, Thomsen & Kier og Carl Jensen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 2. Juni 1926 i Sag Nr. 995: Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen mod De samvirkende

Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne.

Efter at Den faste Voldgiftsret i Kendelse, afsagt den 21. April 1926 i Sag Nr. 981, der angik Spørgsmaalet om, efter hvilken Pris et Jordarbejde, der af Horsens Kommune var sat i Gang som Nødhjælpsarbejde, skulde aflønnes, havde statueret, at en af Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Horsens overfor Entreprenørfirmaerne Wright, Thomsen & Kier og Carl Jensen, der havde faaet Arbejdet overdraget, etableret uvarslet Arbejdsstandsning var ulovlig, kom Arbejdet i Gang, men allerede den 24. April fremsendte Dansk Arbejdsmandsforbund første Strejkevarsel. Andet Strejkevarsel fremkom den 1. Maj, og den 8. Maj ved normal Arbejdstids Ophør traadte Strejken i Kraft, skønt Arbejdsgiverne paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 7. Maj havde henstillet, at Strejken udsattes, indtil Den faste Voldgiftsret havde afgjort Spørgsmaalet om dens Lovlighed.

Under nærværende Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Entreprenørforeningen indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og nedlagt Paastand paa, at den ovennævnte Strejke kendes ulovlig, og at der herfor paalægges Dansk Arbejdsmandsforbund en alvorlig Bod. Endvidere paastaar Klagerne statueret, at den i den tidligere Sag omhandlede Overenskomst af 15. Maj 1922 mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund vedblivende er gældende ogsaa forsaavidt angaar Horsens, og at Entreprenørerne Wright, Thomsen & Kier og Carl Jensen er berettigede til ved Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer at faa det under Sagen omhandlede Nødhjælpsarbejde udført til den ved Overenskomsten af 15. Maj 1922 til enhver Tid gældende Timeløn.

Til Støtte for, at Strejken er ulovlig, har Klagerne henvist til Lov om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring af 4. Marts 1924 § 32, Stk. 5, der bl. a. foreskriver følgende:

»Naar et Nødhjælpsarbejde udføres direkte af en Institution eller for denne ved en Entreprenør (Arbejdsgiver), der for den paagældende By eller Egn har Overenskomst om Arbejdsbetalingen, bliver Nødhjælpsarbejdet at udføre efter dennes Satser, og hvor saadan Overenskomst ikke foreligger, betales der efter den for tilsvarende Arbejde paa Egnen sædvanemæssige Betaling.«

Efter Klagernes Mening fremgaar det af denne Bestemmelse, at en Strejke i Anledning af Uoverensstemmelse om Betalingen maa være ulovlig, idet Spørgsmaalet, hvis en Overenskomst er gældende, kun kan være, hvad denne indeholder, og hvis en Overenskomst ikke er gældende, kun bliver, hvilken Betaling der er sædvanemæssig. I begge Tilfælde er Parterne ikke stillet frit overfor hinanden med Hensyn til Krav og Tilbud, og Stridsspørgsmaalet skal ikke afgøres ved Magtmidler, men efter de mellem Parterne eksisterende Regler for faglig Strid.

I det foreliggende Tilfælde er Forholdet, efter hvad Klagerne hævder, det, at der gælder en Overenskomst mellem Parterne, nemlig Overenskomsten af 15. Maj 1922. Dette gjorde Klagerne allerede gældende under Sag Nr. 981, men Retten fandt dengang ikke Anledning til at tage Stilling til Spørgsmaalet. Klagerne har nu under denne Sag gentaget, hvad de under den tidligere Sag har anbragt angaaende dette Spørgsmaal. De henviser til, at Overenskomsten af 15. Maj 1922 udtrykkelig betegner sig som indgaaet imellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsmandsforbund og forskellige af dets Afdelinger og Entreprenørforeningen samt Entreprenørforeningerne i ..... Horsens ..... og som vedrørende Arbejdsforholdene i ..... Horsens ..... Der fandtes dengang en lokal Entreprenørforening i Horsens, men denne var ikke Medlem af Entreprenørforeningen, men vel af Arbejdsgiverforeningen. I December 1922 udmeldte Horsens lokale Entreprenørforening sig af Arbejdsgiverforeningen og opløstes senere. I 1923 enedes Entreprenørforeningen med Dansk Arbejdsmandsforbund om at foretage en »Udskrift af Vedtagelsen af 15. Maj 1922«. Denne Udskrift, der den 10. April 1923 blev forsynet med Parternes Underskrift, betegner sig som gældende mellem Entreprenørforeningen og dens Lokalforeninger og Dansk Arbejds-

mandsforbund og dets Lokalafdelinger for Arbejdsforholdene i Aalborg, Helsingør, Holbæk, Horsens, Kalundborg, Odense, Randers, Svendborg og de sønderjydske Landsdele. Entreprenørforeningen havde paa det paagældende Tidspunkt kun følgende Lokalforeninger: Lokalentreprenørforeningen i Helsingør og Omegn og Brolæggerentreprenørforeningen for Sjælland og Lolland-Falster. Overenskomsten gælder imidlertid for Arbejdsforholdene i samtlige de i Udskriften nævnte Byer, og det kan paa ingen Maade paastaas, at Overenskomsten ikke skulde være gældende for Horsens. Dansk Arbejdsmandsforbund har da ogsaa i en Skrivelse af 12. Juli 1924 selv i en anden Sag hævdet, at Overenskomsten af 15. Maj 1922 var gældende for Horsens. Det maa herefter være de Betalingsbestemmelser, der er fastsat i denne Overenskomst, som skal være gældende for Aflønningen af det omtalte Jordarbejde, i al Fald forsaavidt dette Arbejde udføres indenfor Horsens Bygrænse. Som i den tidligere Sag fremstillet, ligger en Del af Arbejdspladsen imidlertid udenfor Horsens Bygrænse, omend i umiddelbar Nærhed af denne. For denne Arbejdsplads' Vedkommende gælder Overenskomsten af 15. Maj 1922 ikke. Spørgsmaalet om, hvilken Betaling der her skal ydes, maa, hævder Klagerne, bero paa, hvad der kan siges at være sædvanemæssig Betaling paa Egnen for tilsvarende Arbejde. Klagerne gør gældende med Henvisning til forskellige bestemte Eksempler, at den sædvanemæssige Betaling er den samme udenfor Horsens Bygrænse som indenfor Bygrænsen, og at Entreprenørfirmaerne derfor er berettigede til i det hele at faa udført Arbejdet til den ifølge Overenskomsten af 15. Maj 1922 til enhver Tid gældende Timeløn, for Tiden 1 Kr. 06 Øre.

De Indklagede har nedlagt Paastand paa pure Frifindelse og derhos særlig nedlagt Paastand paa, at Spørgsmaalet om, hvorvidt Overenskomsten af 15. Maj 1922 vedblivende er gældende for Horsens, afvises.

Denne sidste Paastand, der støttes paa, at Spørgsmaalet af Retten blev afvist i Sag Nr. 981, kan Retten ikke tage til Følge, da Grunden til Afvisningen i den tidligere Sag laa i, at Spørgsmaalet dengang ikke var tilbørlig oplyst.

De Indklagede gør nærmere gældende til Støtte for deres Frifindelsespaastand, at Overenskomsten af 15. Maj 1922 er bortfalden. Der gælder ikke nogen Overenskomst mellem Parterne, men Entreprenørfirmaerne er indgaaet paa at udføre Arbejdet bl. a. efter »Betingelser for Arbejder og Leverancer til Horsens Kommune«. Disse Betingelser indeholder bl. a. i § 15 følgende Bestemmelser: »Entreprenørerne er forpligtet til at overholde de Priskuranter og Overenskomster, der i Horsens normalt gælder mellem Arbejdsgivere og Arbejdere i vedkommende Fag, og til under Forudsætning af at der foreligger tilstrækkelig Tilbud af Arbejdskraft fra Horsens kun at benytte Arbejdere her fra Byen, saafremt Arbejderne er villige til at arbejde sammen, uden Hensyn til om de staar i nogen Organisation eller ikke .....« Ved Overenskomster, der i Horsens »normalt gælder mellem Arbejdsgivere og Arbejdere i vedkommende Fag,« er efter de Indklagedes Mening sigtet til en Overenskomst mellem Entreprenørerne i Horsens og Arbejdsmændenes Afdeling i Horsens, der er oprettet den 20. November 1924 og fornyet den 13. August 1925. Denne Overenskomst indeholder i § 5 saalydende Bestemmelse: »Til nedenstaaende Arbejder betales et Tillæg af 15 pCt. til den normale Timeløn ..... 5. For Arbejder udenfor Bygrænsen indtil 4 km. Undtagen fra denne Bestemmelse er dog Grusgraven ved Bygholm Park.« Denne Overenskomst er, hævder de Indklagede, den eneste gældende Arbejdsmandsoverenskomst for Entreprenørarbejde i Horsens, og efter denne bør det under Sagen omhandlede Jordarbejde aflønnes. Firmaerne Wright, Thomsen & Kier og Carl Jensen hører ganske vist ikke til Entreprenørerne i Horsens, men Overenskomsten giver Udtryk for den sædvanemæssige Betaling, og det vilde være urimeligt, om tilrejsende Arbejdsgivere kunde faa Arbejdet billigere udført end de lokale Arbejdsgivere. Da nu Firmaerne Wright, Thomsen & Kier og Carl Jensen har nægtet at præstere sædvane-

mæssig Betaling, maa det efter de Indklagedes Mening være fuldt berettiget, at Arbejdsmændene etablerer Strejke for at opnaa det Tillæg af 15 pCt. udenfor Bygrænsen, som Striden drejer sig om. Derved kommer Arbejdsmændene ikke i Strid med Lov af 4. Marts 1924. Til Støtte for, at Overenskomsten af 15. Maj 1922 ikke længere er gældende i Horsens, har de Indklagede henvist til deres Procedure under den tidligere Sag, og navnlig gentaget, at det, da Vedtagelsen af 15. Maj 1922 kom i Stand, var en Forudsætning, at der i Horsens eksisterede en lokal Overenskomst gældende for en lokal Forening. Arbejdsgiverne ønskede en Landsoverenskomst, men herpaa vilde Arbejderne netop ikke gaa ind. Følgen af, at Entreprenørernes Lokalforening i Horsens blev ophævet, var, at ogsaa den lokale Overenskomst faldt bort, men herved faldt ogsaa Forudsætningen for 15. Maj-Overenskomsten for Horsens Vedkommende bort. Der kan ikke lægges nogen Vægt paa, hvorledes Overenskomsten af 15. Maj 1922 eller den senere Udskrift betegner sig, idet Dansk Arbejdsmandsforbund ikke har været kendt med, i hvilket Omfang Entreprenørforeningen havde Lokalforeninger, eller om disse muligt stod udenfor Entreprenørforeningen og direkte under Arbejdsgiverforeningen.

Hvad angaar det almindelige Spørgsmaal, om Overenskomsten af 15. Maj 1922 vedblivende er gældende for Horsens, maa dette Spørgsmaal efter Rettens Mening besvares bekræftende. Ganske vist maa den Omstændighed, at der eksisterede en Lokalforening i Horsens, antages at have haft Betydning for, at Overenskomsten af 15. Maj 1922 blev gældende for Arbejdsforholdene i Horsens, men Overenskomsten indeholder intet, der viser, at det skulde være en Forudsætning for dens Gyldighed, at der vedblivende bestaar en Lokalforening eller Lokaloverenskomst i Horsens, og mod Klagernes Benægtelse er det ej heller godtgjort, at der udenfor Overenskomsten er truffet nogen Aftale paa dette Punkt. Dansk Arbejdsmandsforbunds ovennævnte Brev af 12. Juli 1924 viser tværtimod det modsatte. At en saadan lokal Overenskomst skulde være en Nødvendighed for, at Overenskomsten af 15. Maj 1922 i det hele kan praktiseres, ses heller ikke godtgjort. Dertil kommer, at Overenskomsten af 15. Maj 1922 ogsaa efter 1923, da Lokalforeningen blev opløst, er fornyet gennem de generelle Forlig og stadig betegner sig som gældende for Arbejdsforholdene bl. a. i Horsens. Naar det saaledes maa antages, at Overenskomsten af 15. Maj 1922 er gældende for Parterne under nærværende Sag, bliver det næste Spørgsmaal, om Firmaerne Wright, Thomsen & Kier og Carl Jensen ved at underkaste sig »Almindelige Betingelser for Arbejder og Leverancer til Horsens Kommune« eller af andre Grunde er pligtige til at rette sig efter den af de Indklagede fremhævede Overenskomst mellem Entreprenørerne i Horsens og Arbejdsmændenes Afdeling i Horsens af 13. August 1925. Klagerne gør her gældende, at denne Overenskomst, der er underskrevet af 3 lokale Entreprenører »for Entreprenørerne«, har været dem ganske ubekendt, og de er ikke fra Kommunens Side gjort bekendt med, at der i det hele taget eksisterede en saadan Overenskomst. De har som Medlemmer af Entreprenørforeningen paataget sig Arbejdet i Tillid til, at Reglerne i Overenskomsten af 15. Maj 1922 var gældende for Horsens, og at samme Betalingsregler efter Sædvane gjaldt ogsaa udenfor Bygrænsen. Klagerne har i denne Forbindelse fremhævet det urimelige i, at de skulde være bundne ved Aftaler, som lokale Entreprenører, som de ingen Forbindelse har med, maatte finde for godt at træffe.

Efter de Oplysninger, der foreligger for Retten, vil Klagernes Paastand om, at Entreprenørfirmaerne ikke har været kendt med, at der eksisterede en Overenskomst for Entreprenørerne i Horsens. ikke kunne forkastes, og da det saaledes ikke er godtgjort, at de oftnævnte Entreprenørfirmaer er gaaet ind paa at rette sig efter andre Overenskomster end Overenskomsten af 15. Maj 1922, kan der ved nærværende Sags Paakendelse ikke tillægges Overenskomsten af 13. August 1925 nogen Betydning. Hvad angaar Forholdene udenfor Bygrænsen maa Retten efter alt foreliggende antage, at det som af Klagerne hævdet, er Sædvane, at der

her — naar ikke andet er vedtaget — betales efter samme Regler som fastsat i Overenskomsten af 15. Maj 1922. Idet det saaledes statueres, at Firmaerne Wright, Thomsen & Kier og Carl Jensen har været berettigede til at aflønne efter Overenskomsten af 15. Maj 1922, bliver Følgen, at den etablerede Strejke er ulovlig, uden at det bliver nødvendigt at komme ind paa, hvad Parterne iøvrigt har anført paa dette Punkt. Naar imidlertid henses til de uklare Overenskomstforhold og til, at Klagerne kunde have tilrettelagt den første Sag saaledes, at hele Spørgsmaalet dengang blev afgjort, finder Retten ikke tilstrækkelig Anledning til at ikende nogen Bod; man kan dog ikke billige, at Klagernes Henstilling om Strejkens Udsættelse, til Den faste Voldgiftsrets Kendelse forelaa, ikke er blevet fulgt. Sagens Omkostninger betaler de Indklagede.

Kendelse:

Den etablerede Arbejdsstandsning overfor Entreprenørfirmaerne Wright, Thomsen & Kier og Carl Jensen er ulovlig og bør ophøre. Den ovenomtalte Overenskomst af 15. Maj 1922 mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund er vedblivende gældende ogsaa forsaavidt angaar Horsens, og Entreprenørerne Wright, Thomsen & Kier og Carl Jensen er berettiget til ved Dansk Arbejdsmandsforbunds Medlemmer at faa det under Sagen omhandlede Nødhjælpsarbejde udført til den efter Overenskomsten af 15. Maj 1922 til enhver Tid gældende Timeløn.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 996.

Sømænd hos Dampskibsselskabet »Turisten«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 29. Juni 1926 i Sag Nr. 996: Sømændenes Forbund i Danmark mod Skibsreder Chr. Rasmussen.

Den 12. April 1926 udbad Sømændenes Forbund i Danmark sig en Forhandling med Skibsreder Chr. Rasmussen, Kystfartselskabet »Turisten«, om Oprettelse af en Overenskomst angaaende M/S »Turisten«, med hvilket der nogle Maaneder i Sommerhalvaaret drives Passagertrafik i Sundet; i Følge Forbundets Skrivelse af 14. s. M. skulde Overenskomsten i Hovedtrækkene være ligelydende med en den 1. Maj 1925 mellem Dansk Dampskibsrederiforening og Forbundet afsluttet Overenskomst. I Skrivelse af 9. Maj udtalte Rasmussen, overfor hvem Forbundet havde varslet Arbejdsstandsning, bl. a., at, »for saa vidt vi gaar ud fra Dansk Dampskibsrederiforenings Overenskomst med Sømændenes Forbund § 2« — der omhandler Baadsmænd, Tømmermænd, Matroser, Letmatroser og Jungmænd — »har vi ikke Folk i Arbejde, der hører til Deres Fagforbund.« Den 14. s. M. meddelte Forbundet, at det af en kompetent Forsamling var vedtaget, at der, saafremt en tilfredsstillende Ordning af Overenskomstforholdet ikke forinden var opnaaet, vilde fra den 21. Maj Kl. 12 Nat blive iværksat Arbejdsstandsning overfor »Turisten« for de der beskæftigede Medlemmer af Forbundet.

Allerede den 16. og den 18. s. M. blev der imidlertid i »Social-Demokraten« indrykket Meddelelse fra Forbundet om, at M/S »Turisten« var blokeret for Tilgang af dets Medlemmer, indtil anden Meddelelse forelaa. Den 18. s. M. tilskrev Overretssagfører Chr. Bentzen paa Chr. Rasmussens Vegne Forbundet, bl. a., at Rasmussen som hidtil var beredt til at forhandle om en Overenskomst, at han i Øjeblikket ikke beskæftigede eller søgte Folk, der var Medlemmer af Sømændenes Forbund, og at der alene som Følge deraf ingen Grund var til at blokere ham. I Skrivelse af 20. s. M. meddelte Bentzen, at Rasmussen var villig til at underskrive samme Overenskomst, som Forbundet havde afsluttet med Dampskibsselskabet »Øresund«, om hvilken Overenskomst der i forudgaaende Skrivelser havde været Tale.

Den følgende Dag henvendte Medlemmer af Forbundets Bestyrelse sig til Rasmussen og forelagde ham et Udkast til Overenskomst, hvilket derefter blev underskrevet af Parterne.

I Overenskomsten, der betegner sig som afsluttet pr. Korrespondence, hedder det:

»Hovedoverenskomsten, der er gæl-

dende mellem Dansk Dampskibsrederiforening og Sømændenes Forbund i Danmark, er ogsaa gældende for M/S »Turisten«, dog med følgende Modifikationer:

Overtiden indtil Kl. 9 Aften kapitaliseres til ..... for Baadsmænd ..... Matroser ..... Letmatroser ..... Jungmænd .....

..... De under denne Overenskomst omhandlede Kategorier antages igennem Sømændenes Arbejdsanvisning.

Det forudsættes, at Dæksbesætningens Størrelse forbliver den samme som i Sommeren 1925 .....«

Efter at derpaa Blokaden var blevet hævet den 22. s. M., forlangte Forbundet under Henvisning til, at Dæksbesætningen i Sommeren 1925 havde bestaaet af en Matros og en Jungmand, at Rasmussen gennem Sømændenes Arbejdsanvisning skulde antage en Matros og en Jungmand til Besætning af Dækket. Rasmussen, der i April havde hyret en Styrmand og en Skibsdreng til Dækstjeneste, afslog Kravet som uhjemlet i Overenskomsten.

Under denne Sag har Klagerne, Sømændenes Forbund i Danmark, paastaaet Indklagede, Skibsreder Chr. Rasmussen, anset med Bod for at have udvist overenskomststridigt Forhold ved at vægre sig ved at efterkomme det nysnævnte Krav. Som Hjemmel for dette har de henvist til Overenskomstens Bestemmelse om, at Dæksbesætningens Størrelse forudsættes at forblive den samme som i Sommeren 1925; Bestemmelsens Ordlyd er ikke uforenelig med den Forstaaelse, at Dækket skal bemandes med 2 Sømænd af samme Kategorier som i 1925, altsaa med en Matros og en Jungmand; at den er at forstaa saaledes, fremgaar i hvert Fald deraf, at Forbundet ellers ikke kunde have Interesse i at slutte Overenskomst med et Rederi, der kun beskæftiger 2 Mand paa Dækket, eller i, at Antallet ikke blev ringere end i 1925.

Indklagede har principalt paastaaet Sagen afvist, idet han, paaberaabende sig en Bestemmelse i Overenskomsten af 1. Maj 1925, i Følge hvilken »alle Tvistigheder denne Overenskomst vedrørende vil være at indanke for den mellem Dansk Dampskibsrederiforening og Sømændenes Forbund i Danmark bestaaende Voldgiftsdomstol«, har hævdet, at Sagen henhører under denne Voldgiftsret. Heri kan der imidlertid ikke gives ham Medhold, allerede fordi Voldgiftsretten ikke uden Samtykke af Dansk Dampskibsrederiforening, hvilket Samtykke efter de foreliggende Oplysninger ikke vilde kunne ventes givet, kan anses for pligtig at paakende Sagen.

Subsidiært har Indklagede paastaaet sig frifunden, idet han har gjort gældende, at han efter Overenskomsten vel er forpligtet til, saafremt han antager Søfolk af de deri nævnte 4 Kategorier, da at lade sig dem anvise gennem Sømændenes Arbejdsanvisning, og at navnlig den af Klagerne paapegede Bestemmelse ikke paalægger ham nogen Pligt til andet og mere end at holde en Dæksbesætning af samme Størrelse som i 1925.

Yderligere har Indklagede paastaaet Klagerne anset med Bod for uberettiget at have iværksat Blokade imod ham; i saa Henseende har han fremhævet, at den blev erklæret paa den for ham mest ubelejlige Tid, nemlig faa Dage før Pinse — den 23. og 24. Maj — for derved at paatvinge ham, der maatte befrygte, at Blokaden skulde afholde en stor Del af Publikum fra at benytte Skibet, en af ham ikke ønsket Overenskomst. For saa vidt angaar denne Del af Indklagedes Paastand, vil Sagen imidlertid være at afvise, idet Retten anser sig for inkompetent til at paakende det paagældende Spørgsmaal, der ikke angaar Overtrædelse af nogen mellem Parterne bestaaende Overenskomst.

I Forbundets Skrivelser til Indklagede blev der ikke fremsat Krav om, at han skulde forpligtige sig til at hyre en Matros og en Jungmand til Dæksbesætning; som foran anført fremhævedes det derimod i Skrivelser fra ham og hans Sagfører, at han ikke beskæftigede eller søgte Folk, der var Medlemmer af Forbundet. Af de af ham og dettes Næstformand for Retten afgivne Forklaringer fremgaar det dernæst, at det heller ikke under den mundtlige Forhandling før Overenskomstens Afslutning blev betydet ham, at Forbundet vilde forstaa den som hjemlende det paagældende Krav; Næstformanden har

erklæret, at han ikke fandt Anledning til at gøre sig til Pegefinger for Indklagede og henlede hans Opmærksomhed paa, at Overenskomsten med »Øresund« ikke indeholdt en Bestemmelse som den omtvistede, og paa, i hvilket Øjemed denne var indføjet. Indklagede har hævdet, at han ikke havde villet underskrive Overenskomsten, hvis han havde ment derved at forpligte sig til at afskedige Styrmanden og Skibsdrengen; til selv at bringe Spørgsmaalet derom paa Tale fandt han sig ikke opfordret, om end han nok tænkte sig, at Forbundet ventede Medlemmer antaget til Dækstjenesten.

Under Hensyn til de fornævnte Udtalelser i Indklagedes og hans Sagførers Skrivelse havde Forbundet, der var bekendt med, hvorledes Dækket var bemandet, al Grund til at gøre det klart, at det ønskede ham forpligtet til, endog straks efter Overenskomstens Afslutning, kun at beskæftige Medlemmer af Forbundet.

Den Forbeholdenhed, som hver af Parterne har udvist, findes at burde komme den af dem til Skade, der paa den omtvistede Bestemmelse vil støtte en Beføjelse, den efter sin Ordlyd ikke hjemler, og til hvis Begrundelse det heller ikke ses at kunne hævdes, at den, forstaaet som af Indklagede forfægtet, vilde være uden al Betydning for Forbundet.

Indklagede vil herefter være at frifinde. Sagens Omkostninger vil Parterne efter Omstændighederne have at betale hver med 150 Kr.

Kendelse.

Indklagede, Skibsreder Chr. Rasmussen, frifindes for Tiltale af Klagerne, Sømændenes Forbund i Danmark.

For saa vidt Indklagede har paastaaet Klagerne anset med Bod for at have iværksat ulovlig Blokade imod ham, afvises Sagen.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

Sag Nr. 1002.
Typografer i »Berlingske Tidende« og i A/S »Politiken«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 30. Juni 1926 i Sag Nr. 1002: Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Bogtrykkerforening mod De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Typografforbunds og dettes københavnske Afdelings Vegne.

Dansk Arbejdsgiverforening for Københavns Bogtrykkerforening har under denne Sag indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Typografforbunds og dettes københavnske Afdelings Vegne for Overtrædelse af Punkt 4 i Septemberforliget og § 2, sidste Stykke i den mellem Københavns Bogtrykkerforening og Dansk Typografforbund gældende Tarif i de nedenfor omhandlede 2 Tilfælde. Den nævnte Tarifbestemmelse er saalydende:

»Parterne er enige om ikke at fastsætte nogen Begrænsning for Retten til Overarbejde, men Dansk Typografforbund har Paataleret overfor Københavns Bogtrykkerforening for eventuelt Misbrug.«

1. Efter at der i Aarets første 11 Uger havde været betydeligt Overarbejde ved Firmaet »Berlingske Tidende«s Maskinsætteri, forlangtes det den 20. Marts d. A. yderligere, at 4 Arbejdere skulde møde 2 Timer før normal Arbejdstids Begyndelse hver Dag fra den 22. Marts at regne, hvilket ogsaa skete nævnte Dag. Den 22. Marts modtog Københavns Bogtrykkerforening derefter en Skrivelse fra Dansk Typografforbund, hvor dette meddeler, at det har paatalt det krævede Overarbejde overfor Firmaet samme Dags Formiddag. Det hedder videre i Skrivelsen: »Idet vi nu lader vor Paatale gaa videre til Deres ærede Forening, motiverer vi vor Nægtelse af at ville fortsætte med Udførelsen af nævnte Overarbejde dermed, at .....«. Imidlertid enedes Firmaet og dets Arbejdere samme Dag om ikke at forlænge Arbejdstiden, men Firmaet antog i Stedet for 6 Mand mere end tidligere.

Under Paaberaabelse af, at Forbundet har forbudt sine Medlemmer at udføre det af »Berlingske Tidende« krævede Overarbejde og derved overtraadt Septemberforligets Punkt 4 og Tariffens § 2, sidste Stykke, har Klagerne paastaaet Forbundet paalagt Bod, medens Forbundet har paastaaet sig frifundet.

Vel maa der nu gives Klagerne Medhold i, at det er et Brud paa Fagets

Overenskomst kollektivt at nægte at udføre det krævede Overarbejde, idet det maatte afgøres gennem Paatale efter Reglerne for Behandling af faglig Strid, om Fordringen om Overarbejde havde været overdreven, men da Sagen ved Forhandling mellem Parterne straks blev bragt til en Ordning, og der saaledes ikke kom til at forligge nogen Arbejdsvægring, finder Retten at maatte afvise denne Del af Klagen.

2. Ved Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 2. Februar 1918 blev der bl. a. meddelt Tilladelse til Sætning og Trykning af samt Reproduktionsarbejde for Morgen-Dagblade fra Kl. 10 til Kl. 12 Aften paa Søn- og Helligdage. Denne Tilladelse har af A/S »Politiken« hidtil kun været benyttet, for saa vidt angaar Maskinsætterne og Maskinmedhjælperne, der er mødte Kl. 11 Søndag Aften, medens Stereotypørerne først er mødt Kl. 12. For to andre københavnske Dagblades Vedkommende blev Dispensationen derimod straks benyttet, saaledes at de tilsvarende Arbejdere mødte henholdsvis Kl. 10 og Kl. 11 Søndag Aften.

A/S »Politiken« har nu paa Grund af de stigende Vanskeligheder ved at kunne faa Bladet ud rettidigt Mandag Morgen i Henhold til Tarifbestemmelsens § 2, sidste Stk., forlangt, at Maskinsætterne og Maskinmedhjælperne skal møde Kl. 10 og Stereotypørerne Kl. 11 Søndag Aften, men dette har disse vægret sig ved, og Forbundet har erklæret, at det ikke ser sig i Stand til at paabyde Arbejderne at rette sig efter den fremsatte Begæring. Forbundet har nærmere gjort gældende, at der ikke mellem dette og Københavns Bogtrykkerforening bestaar nogen Overenskomst om Overarbejde Søndag Aften, men at dette Forhold er ordnet mellem Parterne direkte ved de forskellige Dagblade ved Aftaler trufne i Anledning af Bekendtgørelsen af 1918, og den da trufne Ordning kan nu ikke ensidigt ændres til Ulempe og Tab for Arbejderne. Under de forinden Sagens Indbringelse for Retten skete Forhandlinger har Forbundet forsøgt Spørgsmaalet afgjort ved faglig Voldgift, hvad Københavns Bogtrykkerforening har modsat sig.

Klagerne paastaar den af Arbejderne fastholdte Vægring ved at møde en Time tidligere end hidtil kendt ulovlig og Forbundet for sin Passivitet paalagt Bod, medens Forbundet paastaar sig frifunden.

Driftsbestyreren ved A/S »Politiken« har under Retsforhandlingen forklaret, at man i 1918 kun behøvede at stille Krav om, at Maskinsætterne og Maskinmedhjælperne mødte Kl. 11 Søndag Aften, men at man, da Vanskelighederne ved at faa Bladet færdigt Mandag Morgen blev større, i de sidste Par Aar har forhandlet med Arbejderne om at paabegynde Arbejdet en Time tidligere og under disse Forhandlinger ogsaa har tilbudt Arbejderne noget højere Løn end efter Tariffen, men at Arbejderne stadig har afvist dette Tilbud, men forlangt andre Fordele, bl. andet længere Ferie.

Efter alt hvad der foreligger oplyst for Retten, kan det ikke antages, at den i 1918 trufne Ordning kan afskære A/S »Politiken« fra i Henhold til Tariffens § 2, sidste Stk. nu at begære Arbejdet paabegyndt tidligere end i 1918. I denne Henseende bemærkes, at der i den gældende Tarif findes særlige Betalingsregler for Arbejde »før og efter den i Helligdagsloven forbudte Tid«. Herefter har den af Arbejderne fastholdte Vægring ved at møde til Søndags-Aftenarbejdet en Time tidligere end hidtil været stridende mod Tariffens § 2, sidste Stk., men efter Omstændighederne findes der dog ikke Anledning til at paalægge dem eller Forbundet nogen Bod.

Sagens Omkostninger findes at burde paalægges hver af Parterne med Halvdelen.

Kendelse:

Den af Arbejderne ved A/S »Politiken« fastholdte ovennævnte Vægring ved at møde til Søndags-Aftenarbejde en Time tidligere end hidtil er stridende mod § 2, sidste Stk. i den mellem Københavns Bogtrykkerforening og Dansk Typografforbund gældende Tarif.

Sagens Omkostninger udredes af hver af Parterne med 150 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen). Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 7 ✻ KØBENHAVN DEN 14. AUGUST 1926 ✻ 23 AARGANG

Den 8. internationale Arbejdskonference.

I.

Den 8. internationale Arbejdskonference afholdtes i Geneve i Dagene 26. Maj til 5. Juni. Som Repræsentanter for Danmark mødte for Regeringen Finansminister C. V. Bramsnæs, der var Delegationens Formand, og Kontorchef i Socialministeriet R. Lassen, for Arbejdsgiverne Direktør H. C. Ørsted, Bryssel, og for Arbejderne Formanden for De samvirkende Fagforbund Carl F. Madsen. Samtlige Repræsentanter var ledsaget af Raadgivere og Suppleanter; for De samvirkende Fagforbund deltog Sekretær Hans Jacobsen.

Paa Konferencen var ialt til Stede 130 Repræsentanter og 114 Suppleanter og Raadgivere, altsaa i det hele 244 Deltagere.

Som Konferencens Præsident valgtes enstemmigt den tidligere hollandske Statsminister, Magister Nolens.

Ligesom tidligere Aar havde nogle Lande ikke sendt fuldstændige Delegationer, men dels kun Regeringsrepræsentanter eller ufuldstændige paa anden Maade. Disses Antal var dog mindre end foregaaende Aar.

Under Forhandlingerne om Mandaternes Godkendelse blev disse Forhold stærkt kritiseret fra mange Sider. Nogle af de paagældende Lande hævdede, at de ikke var i Stand til at fremskaffe Repræsentanter for Arbejdsgivere og Arbejdere som foreskrevet i Fredstraktatens Art. 389, da de nødvendige Organisationer ikke fandtes i de paagældende Lande, medens andre angav andre Grunde.

Der rejstes Protester mod flere af de Delegerede, bl. a. mod Repræsentanten for de fascistiske Fagforeninger i Italien Rossoni, hvor Mandatudvalget delte sig i et Flertal og et Mindretal. Som Ordfører for Mindretallet talte Jouhaux imod Mandatets Godkendelse, men det endte med, at Godkendelsen vedtoges ved Navneopraab med 70 Stemmer mod 31. De 70 var Arbejdsgiverne og en Del af Regeringsrepræsentanterne, de 31 var samtlige Arbejderrepræsentanter. I de øvrige Tilfælde forelaa enstemmig Indstilling fra Mandatudvalget om Godkendelse, og dette fulgte Plenarforsamlingen.

Konferencens egentlige Dagsorden omhandlede Spørgsmaalet *Indførelse af Forenklinger i Tilsynet med Udvandrere ombord i Skibe.*

Fra Arbejdsgiverne viste der sig straks en stærk Modstand overfor det foreliggende Udkast til Forslag, og man bestred overhovedet den internationale Arbejdsorganisations Kompetence til at vedtage noget herom, idet man hævdede, at Begrebet Udvandrere ikke kunde opfattes som ensbetydende med Arbejdere, og der stilledes Forslag om ikke at behandle Spørgsmaalet.

Fra Ledelsens og anden Side gjordes opmærksom paa, at i Henhold til de gældende Vedtægter tilkom det ikke Arbejdsgivernes Repræsentanter at gøre Indsigelse imod de Spørgsmaal, der sattes paa Dagsordenen, da denne Ret alene tilkom de tilsluttede Regeringer, og fra ingen af disse var der rejst Tvivl om Kompetencen. Ved den foretagne Afstemning forkastedes Arbejdsgivernes Afvisningsforslag med 77 Stemmer mod 23. Selve Forslaget blev vedtaget som Overenskomst med 72 Stemmer imod 35.

Enkelte Punkter opnaaede ved Afstemningen over disse ikke tilstrækkeligt Stemmetal til at komme med i Overenskomsten, men det ene, der handlede om et særligt kvindeligt Tilsyn, naar mere end 15 unge Kvinder overførtes som Emigranter, blev senere

vedtaget under Formen Henstilling med 89 Stemmer imod 19, og det andet, der omhandlede Tilstedeværelsen af en Tolk, naar mere end 50 Emigranter talte et særligt Sprog, vedtoges som Resolution med 75 Stemmer imod 19.

Forholdet er jo dette, at saavel Overenskomster som Henstillinger skal være vedtaget med $^2/_3$ Stemmers Majoritet, og for vedtagne Overenskomsters og Henstillingers Vedkommende har de tilsluttede Stater Pligt til at forelægge disse for de respektive Myndigheder inden 12 Maaneder (i visse særlige Tilfælde 18 Maaneder), men aldrig herudover. I Tilfælde af Tilslutning fra disse indtræder for Overenskomster den saakaldte Ratifikation, og for Henstillingernes Vedkommende skal der gives det internationale Arbejdsbureau Meddelelse om de Forholdsregler, der er taget.

Ordlyden af det vedtagne Forslag vil blive gengivet i næste Numer.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd hos Entreprenør Kayser, Ballerup.

Efter at Dansk Arbejdsmandsforbund havde varslet Strejke overfor Entreprenør Kayser i Ballerup fra den 10. Juli, fordi det ikke var lykkedes at faa ham til at betale den i Ballerup gangbare Timeløn ved et Jordarbejde mellem Ballerup og Herløv, blev der den 14. Juli afholdt et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor Entreprenøren indgik paa at betale som af Forbundet forlangt, nemlig 123 Øre pr. Time. De afgivne Strejkevarsler toges derfor tilbage.

Formere i København hos Jernstøberfirmaet F. Mogensen.

Den 28. Juni varslede Dansk Former- og Støberiarbejderforbund Strejke overfor ovennævnte Firma paa Krav om Timelønsforhøjelse.

Mod dette Strejkevarsels Lovlighed protesterede Arbejdsgiverforeningen i Skrivelse af 1. Juli.

Sagen kom derefter til Behandling paa et Fællesmøde den 12. Juli, hvor man enedes om, at 13 Medlemmer af Forbundet skulde have et Løntillæg af 1 Øre pr. Time, medens Ovnmandens Timeløn forhøjedes med 3 Øre.

Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds 20. Kongres.

I Dagene fra 29. Juni til 3. Juli afholdt Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund sin 20. Kongres i »Folkets Hus«, Enghavevej 40, København.

Kongressen aabnedes med Sang af Sangkoret »Vulcan«.

J. A. Hansen bød Kongressen og Gæsterne velkommen i en længere Tale. Efter at Gæsterne havde takket, og Kongressen var konstitueret, gik man over til Behandling af Virksomheden i den afsluttede Kongresperiode.

Beretning om Virksomheden.

J. A. Hansen indledede med en Henvisning til de trykte Beretninger og fremsatte derefter en udførlig Omtale af Storkampen i 1925, Samarbejdet med de øvrige Metalorganisationer indenfor Centralorganisationen, Lærlingeforholdene og Fagbladet.

Den aflagte Beretning gav Anledning til en meget omfattende Diskussion.

Ved Debattens Afslutning blev en af Otto Wolf stillet saalydende Resolution forkastet:

»Kongressen godkender i Almindelighed den aflagte Beretning, idet den dog udtaler som sin Opfattelse, at Arbejderbevægelsen, under den sidste Konflikt, i for høj Grad følte sig bundet af Hensynet til det borgerlige Samfund. Det paalægges Hovedbestyrelsen, under fremtidige Konflikter, at bestræbe sig for at holde disse Hensyn i Baggrunden og ved Tilrettelægningen af vor Taktik kun yde saadanne Ting Opmærksomhed, som tjener til at gøre Kampen effektiv og kort.

Kongressen maa kritisere, at Hovedledelsen, under J. A. Hansens Førerskab, anbefalede Medlemmerne en Overenskomst, der i Afsnittet om Lønningernes Regulering fraveg paa en saadan Maade tidligere Overenskomster, at man burde have indset, at denne Form vilde give Arbejds-

giverne Ret til at regulere bestaaende personlige Timelønninger. Kongressen udtaler sluttelig, at Arbejdsgivernes Forsøg paa, efter Overenskomstens Afslutning, at reducere vore Løn- og Arbejdsvilkaar, absolut maa afvises.«

Afstemningen foretoges ved Navneopraab. 171 stemte imod 55 for.

En af S. Munk stillet Resolution blev vedtaget. Den havde følgende Ordlyd:

»Kongressen udtaler sin Anerkendelse af det betydningsfulde Arbejde, Forbundets Formand har udført i de ham paalagte Hverv og giver ham sin Tilslutning til Fortsættelsen af dette Arbejde i den sikre Overbevisning, at han til enhver Tid vil vide at sætte Forbundets Arbejde i første Række.«

Kongressen vedtog ligeledes en af H. Rasmussen, Københavns Afdl. 9, foreslaaet Resolution:

»Kongressen udtaler sin skarpeste Misbilligelse af, at Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund giver »Arbejderbladet« Underretning om Forbundets indre Anliggender og derved giver Adgang til offentlig Diskussion i Modstanderpressen, hvad der kan skade os i vor Kamp for forbedrede Arbejdsvilkaar.«

Derefter godkendtes Beretningen.

Regnskaberne.

A. Johansen gennemgik Regnskaberne for den afsluttede Kongresperiode.

Under den paafølgende Diskussion drøftede man bl. a. Spørgsmaalet om Oprettelse af et Herberge for Tilrejsende. Hovedkassereren mente, at dette Spørgsmaal maa løses af Arbejdernes Fællesorganisation i København.

Regnskaberne godkendtes enstemmigt.

Kongressen behandlede derefter Overenskomstforholdene, Pristallet, Feriespørgsmaalet, Bedriftsraad m. m.

Efter en lang Debat vedtoges følgende Beslutninger:

Overenskomst og Prisregulering.

Det vedtoges at paalægge den kommende Hovedbestyrelse ved de kommende Overenskomstforhandlinger at arbejde for at komme bort fra Pristalsregulering.

Feriespørgsmaalet.

Ligeledes paalagdes det den kommende Hovedbestyrelse at søge at faa Sommerferiespørgsmaalet løst.

Lærlingespørgsmaal.

Dette Spørgsmaal henvistes til den kommende Hovedledelse.

Bedriftsraad.

»Gjort bekendt med Arbejdet indenfor Socialministeriets Arbejdskommission, hvor man bl. a. behandler Spørgsmaalet om Indførelse af Bedriftsraad, saaledes som det findes i andre Lande, udtaler Kongressen, at det maa anses for en absolut Nødvendighed, at Socialministerens Forslag om Bedriftsraad snarest gennemføres af Rigsdagen.

Det er 26 Aar siden, vi gennemførte den nu overalt anerkendte Tillidsmandsinstitution, men under de gennem Tiderne udviklede Organisations- og Produktionsforhold er denne ikke længere tilstrækkelig til Behandling af de mange vidtrækkende Spørgsmaal af fælles eller modsatte Interesser, navnlig paa de mellemstore og store Arbejdspladser i Industrien.«

Industriforbund.

»Kongressen tager Formandens Meddelelser angaaende Bestræbelserne for at oprette Industriforbund til Efterretning og paalægger Forbundsledelsen fortsat at arbejde for at naa frem til denne Organisationsform paa en for vor Organisation betryggende Maade.«

Lovændringer.

Som Ordfører for Lovudvalget fremsatte *A. Johansen* en Række Ændringsforslag til Lovene.

I Spørgsmaalet om Valg af en Næstformand var Udvalget ikke enigt, hvad der gav Anledning til en Del Diskussion. Spørgsmaalet om Ansættelse af en Næstformand blev afgjort ved Navneopraab. 171 stemte for at ansætte en Næstformand, medens 53 stemte imod.

Valg af Tillidsmænd.

Følgende blev valgt:

Formand *J. A. Hansen.*

Hovedkasserer *A. Johansen.*

Næstformand *Johs. Kjærbøl.*

Sekretær *P. Andersen.*

Hovedbestyrelsen:

For København: *S. Munk, Vilh. Chri-*

stensen, S. A. Svendsen, N. C. Christensen, S. Thorlund, H. Rasmussen, Th. Andersen, K. Schjøttz, J. P. Nielsen, Otto Hansen og *R. Ludvigsen.*

For Jylland: *Leonhard Hansen,* Aarhus, *Mar. Andersen,* Aalborg, *P. Martensen,* Haderslev, *Chr. Thomsen,* Vejle, *Chr. Johansen,* Randers, og *R. Jessen,* Horsens.

For Sjælland, Møen, Bornholm: *C. V. Carlsen,* Hillerød, *C. V. Nielsen,* Helsingør, og *C. P. Christensen,* Holbæk.

For Fyn med omliggende Øer: *J. V. Werner,* Odense, og *H. P. Larsen,* Svendborg.

For Lolland-Falster: *A. C. Rasmussen,* Nykøbing F.

Næste Kongres.

Det vedtoges at afholde næste Kongres i København 1929.

Arbejdsløsheden i Juni 1926.

Hosstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Juni 1926	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		4. Juni	11. Juni	18. Juni	25. Juni	2. Juli
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygnings-Industri	11922	16,0	17,3	18,1	18,6	19,8
2. Anden Industri m. v.	65747	16,1	16,4	16,9	17,6	17,7
3. Handel	5106	10,4	10,1	9,9	8,0	10,0
4. Arbejdsmd.	30940	14,9	15,5	16,1	17,6	18,0
Ialt	113715	15,5	16,0	16,5	17,3	17,7
Provinsen:						
1. Bygnings-Industri	19750	12,7	12,3	12,5	13,2	13,4
2. Anden Industri m. v.	59998	17,1	17,3	17,0	17,2	18,3
3. Handel	6167	10,3	10,3	10,3	10,3	10,4
4. Arbejdsmd.	68403	15,0	14,2	13,7	14,0	13,8
Ialt	154318	15,3	15,0	14,7	15,0	15,4
Hele Landet	268033	15,4	15,4	15,5	16,0	16,3

Ved Udgangen af Juni var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 16,3 pCt. mod 15,6 pCt. ved Udgangen af Maj; der har saaledes i Modsætning til det normale fundet en Stigning i Arbejdsløsheden Sted i Løbet af Juni Maaned.

Stigningen i Arbejdsløsheden i Løbet af Maaneden faldt udelukkende paa Hovedstaden, idet der for Provinsen var en lille Nedgang til Trods for, at der ogsaa dèr var Stigning i den sidste Del af Maaneden. Hovedstaden stod dog ved Udgangen af Juni med en kun lidt større Arbejdsløshed end Provinsen, medens Arbejdsløsheden i Hovedstaden under normale Forhold om Sommeren er ca. dobbelt saa stor som i Provinsen. — Der var i Juni Maaned Stigning i Arbejdsløsheden for samtlige de i hosstaaende Tabel anførte Faggrupper med Undtagelse af Arbejdsmænd i Provinsen.

Medens Arbejdsløsheden ved Udgangen af Maj 1926 var langt større end ved Udgangen af den tilsvarende Maaned i Aarene 1923—25, men lidt lavere end i 1921 og omtrent paa Størrelse med Arbejdsløsheden i 1922, var den ved Udgangen af Juni Maaned i Aar ogsaa større end i 1922 og omtrent af samme Størrelse som i 1921. Sammenlignet med Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.) var Arbejdsløsheden over 3 Gange saa stor ved Udgangen af Juni i Aar.

	1921	1922	1923	1924	1925	1926
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	21,4	31,1	21,8	21,6	16,6	30,1
Februar	24,0	34,2	23,1	21,9	16,5	27,5
Marts	23,2	33,0	15,6	16,7	14,7	21,4
April	19,6	22,2	11,0	8,1	13,4	17,7
Maj	17,0	15,0	8,9	5,8	12,0	15,6
Juni	16,1	12,9	8,1	5,0	9,1	16,3
Juli	16,1	12,1	7,5	5,4	8,3	
August	16,9	11,4	8,0	5,6	9,8	
September	16,7	10,7	7,7	5,8	10,6	
Oktober	17,6	12,1	8,0	7,0	13,5	
November	20,8	15,4	12,1	9,3	20,5	
December	26,8	20,6	19,6	17,1	31,7	

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt hosstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne og med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal.

Den internationale faglige Centrals 25-Aars Jubilæum.

Som det vil være de fleste af vore Tillidsmænd bekendt, afholdtes i Aaret 1901 i København en Konference af Repræsentanter for Landscentralerne i Danmark, Norge, Sverige, Finland, Tyskland, Belgien og England, hvor man drøftede Dannelsen af en international faglig Central. Paa de tyske Fagforeningers Kongres i Stuttgart Aaret efter fuldendtes dette Arbejde, og den internationale faglige Central var dermed en Kendsgerning. Men Begyndelsen gjordes som sagt i København for 25 Aar siden.

I den Anledning vil der fra den 3. Søndag i September Maaned blive foranstaltet en international Demonstrationsuge, som altsaa begynder den 19. September.

Foruden de planlagte Agitationsmøder og Demonstrationer har den internationale faglige Centrals Ledelse besluttet at foranstalte et Salg af Postkort med Portrætter af den internationale Arbejderbevægelses Førere. Man formener, at dette Salg vil indeholde en vis Agitationsevne, og at mange Arbejdere erfaringsmæssigt sætter Pris paa at besidde saadanne Portrætter.

Den omtalte Portrætserie skulde omfatte Internationales Bestyrelsesmedlemmer, Udvalgsmedlemmer og Suppleanter samt Sekretærerne for de forskellige internationale Fagsekretariater.

Man havde tænkt sig herudover at ville udsende et paa 24 Sprog affattet Skrift, men dette er stødt paa uovervindelige Vanskeligheder og er derfor opgivet. Man vil nu i Stedet for i en nær Fremtid henvende sig direkte til vore Organisationer, Forbundene og Fælles- og Ungdomsorganisationer angaaende Aftagelse af Portrætterne, der vil komme til at koste 25 Øre for 6 Stk. Eventuelt Overskud gaar til Fondet for Understøttelse af Fagbevægelsen i Lande, hvor denne staar tilbage.

Vi maa derfor anbefale vore tilsluttede Organisationer at tage Tanken under velvillig Overvejelse og herefter gøre deres Bestillinger.

Svensk Arbejdslovgivning.

Lov om Arbejdstidsbegrænsning.

Den 4. Juni har den svenske Konge stadfæstet Lov om Arbejdstidsbegrænsning. Loven omfatter alle Virksomheder, der beskæftiger mere end 4 Arbejdere. Der findes dog en Række Undtagelser, som ikke falder ind under Lovens Rammer, saasom:

a) Arbejde, der udføres i Arbejderens Hjem eller under saadanne Forhold, at det ikke kan anses for Arbejdsgiverens Pligt at føre Tilsyn med Arbejdstiden.
b) Arbejde, der ifølge sin Natur er saa uregelmæssigt, at det ikke kan forlægges til en bestemt Tid.
c) Arbejde, som udføres af Staten.
d) Syge- og Fattigpleje, Opdragelses- og Undervisningsarbejde og lignende.
e) Arbejde ombord i Skibe og Fiskefartøjer.
f) Skovarbejde, Flaadning af Tømmer, Brænding af Trækul i Miler.
g) Tørveskæring.
h) Landbrug og dets Bierhverv, naar disse ikke drives som selvstændige Foretagender.
i) Arbejde ved Jernbaner, der er aabne for almindelig Trafik.
j) Arbejde, som i Hotel-, Restaurant- eller Kafévirksomhed har Tilknytning til den almindelige direkte Betjening.
k) Arbejde i Butik, Barber- og Frisørsalon eller Badeanstalter, og
l) Arbejde, der paahviler Portnere og udføres i Portnerboligen.

Som Arbejder betragtes i Lovens Forstand ikke Medlemmer af Arbejdsgiverens Familie eller Værkmestre og andre overordnede, ej heller Kontorpersonale.

Hvilke Arbejdere, der omfattes af de ovennævnte Grupper, afgøres i Tvivlstilfælde af et Arbejdsraad, bestaaende af 7 Personer udnævnte af Kongen. 2 af Raadets Medlemmer udnævnes blandt Arbejdsgiversammenslutninger, der beskæftiger 50.000 Arbejdere, og 2 af Arbejderorganisationer, der tæller 50.000 Medlemmer; desuden skal et af Raadets Medlemmer være juridisk uddannet og kompetent til at beklæde Dommerhverv i de offentlige Domstole.

Arbejdsgiverne maa ikke anvende

Arbejdere udover 8 Timer daglig eller 48 Timer ugentlig, og Arbejdstiden maa ikke noget Døgn overskride 9 Timer.

Ved regelbundet Skifteholdsarbejde maa Arbejdstiden ikke overskrides paa anden Maade, end den sammenlagt indenfor 3 Uger svarer til 48 Timer ugentlig.

Loven indeholder Regler for Arbejde, der af Hensyn til Aarstid eller Vejrlig maa fremskyndes, og Arbejde, der maa fortsættes Søn- og Helligdage.

Disse Kategorier skal indankes for Arbejdsraadet, som afgiver Udtalelse om Reglerne for saadant Arbejde i de enkelte Tilfælde. Ogsaa en Del andre saadanne Undtagelsestilfælde skal paadømmes af Arbejdsraadet, og af dette meddeles Undtagelse fra Lovens Bestemmelser.

Til absolut nødvendige Forberedelses- eller Afslutningsarbejder maa af Arbejdere over 18 Aar højst arbejdes 7 Timer udover den ugentlige Arbejdstid.

I særlige Tilfælde kan saadant Arbejde udføres i 50 Overtimer i en Kalendermaaned og højst 200 Timer i et Kalenderaar.

Der er i Loven indført Bestemmelser om, at Arbejdsgiverne skal føre Journal over Arbejdstidsoverskridelser, og Arbejdsraadet bestemmer Formen og Reglerne for denne Journals Førelse og Journalen staar til dettes Raadighed i tre Aar efter sidste Antegning i denne.

Overtrædelser af Loven straffes med Bøder fra 10 til 1000 Kroner. Overtrædelse af Journaliseringsbestemmelserne straffes med Bøder indtil 500 Kroner.

Lov om Natarbejde i Bagerierne.

Foruden ovennævnte Lov har Kongen af Sverige ligeledes den 4. Juni stadfæstet en Lov om Natarbejde i Bagerier.

Ifølge denne Lovs Paragraf 1 maa Arbejde ved Tilvirkning af Bageri- og Konditorivarer med Salg for Øje ikke finde Sted Søn- og Helligdage eller i Tiden mellem 8 Eftm. og 5 Morgen paa Søgnedage med Undtagelse af Arbejde, der foregaar med Bistand af Ægtefælle og hjemmeværende Børn.

Bagværk, hvortil der ikke anvendes Gær, maa kun tilberedes i højst 3 Timer paa Søn- og Helligdage mellem 6 Morgen og 6 Eftermiddag. Opfyring og Tilberedning af Dejg maa udføres i Tiden mellem $3^1/_2$ og 5 Søgnedage og om Natten til Søgnedagen efter flere paa hverandre følgende Helligdage mellem 2 og $3^1/_2$ Nat og andet Arbejde mellem 3 og 5 Morgen.

Dispensationer fra Loven i særskilte Tilfælde skal indhentes gennem Arbejdsinspektoratet, der ligeledes fører Tilsyn med Lovens Overholdelse.

Bøderne for Overtrædelse af Lovens Bestemmelser er fastsat til fra 10—1000 Kr.

Begge Lovene træder i Kraft 1. Januar 1927.

Grænseudvalgets Kendelse i Sag Nr. 35.

Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund mod Kommunalt Arbejderforbund.

Under 19. Marts modtog Grænseudvalget fra Formanden for De samvirkende Fagforbund en saalydende Skrivelse:

»Ved Nærværende tillader jeg mig paa Forretningsudvalgets Vegne at anmode det ærede Grænseudvalg om at afgøre en Grænsestrid mellem Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund og Dansk Kommunalarbejderforbund. Sagen drejer sig om, hvorvidt nogle Kedelpassere, som gennem mange Aar har tilhørt Arbejdsmændenes Afdeling i Middelfart, men som ved en Kendelse afsagt af Landstingsmand Martin Olsen blev overført til Dansk Kommunalarbejderforbund, skal afgives til Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund. Iøvrigt tillader jeg mig at henvise til de vedlagte Skrivelser i Sagen, hvoraf det jo tydeligt fremgaar, hvori Grænsestriden bestaar.«

Den Kendelse, som blev afsagt af Landstingsmand Martin Olsen, og som er nævnt i den ovenfor citerede Skrivelse, er dateret 2. Februar 1925, og den 26. Februar s. A. tilskrev Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund og henviste til den nævnte Kendelse samt til en Vedtagelse paa De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde den 17. Maj 1924, gaaende ud paa, at Kommunalt Arbej-

derforbund faar Lov til at udvide sin Organisations Rammer til Provinsen paa nærmere i 3 Punkter fastsatte Vilkaar, hvoraf Punkt 2 siger, »at Kedel- og Maskinpassere skal ligesom Arbejdere hos private Arbejdsgivere tilhøre de almindelige Fagforeninger«.

Endvidere anføres det i Skrivelsen af 26. Februar, at Kedelpasserforbundet af sin Fredericia-Afdeling er gjort opmærksom paa, at der ved Middelfart kommunale Elektricitetsværk er beskæftiget 2 Kedelpassere og en Reservemand, *alle 3 er fastansatte*, men Reservemanden arbejder kun de 3 Dage om Ugen som Kedelpasser og andre 3 Dage som Arbejdsmand.

Man henviser endvidere til at have konfereret med Kommunalt Arbejderforbunds Forretningsfører, som imidlertid har bestridt Kedelpasserforbundets Krav, medens Kedelpasserforbundet fortsat vil hævde sin Ret i Henhold til Voldgiftskendelsen af 2. Februar 1925, idet denne Voldgiftskendelse hviler paa De samvirkende Fagforbunds Vedtagelse af 17. Maj 1924, »der forpligter Kommunalt Arbejderforbund til ikke at optage Kedel- og Maskinpassere« o. s. v.

Sagen har dernæst været til Forhandling for Grænseudvalget paa Basis af den i Sagen førte Korrespondance, og et Forsøg fra Grænseudvalgets Side paa at forlige Sagen førte ikke til noget Resultat.

Under Sagens Behandling har Kommunalt Arbejderforbund iøvrigt gjort gældende, at det her drejer sig om Folk, som tidligere, i alt Fald for en Dels Vedkommende, i en længere Aarrække har været Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund, som paa Basis af Voldgiftskendelsen af 2. Februar 1925, begrundet iøvrigt i en lovlig Generalforsamlingsbeslutning i Arbejdsmændenes Afdeling i Middelfart, er overført til Kommunalt Arbejderforbund, som, fordi Kedelpasserforbundet senere, 1. Juni 1925, har oprettet en Afdeling paa 5 Medlemmer i Middelfart, ikke kan se nogen rimelig Grund til nu atter at overføre de samme til en ny Fagforening, medens de paagældende, der iøvrigt alle er Arbejdsmænd, ikke blev krævet indmeldt hos Kedelpasserne under den lange Tid, hvor de stod som Medlemmer af Arbejdsmandsforbundet.

Kedelpasserforbundet har hævdet og opretholdt det Standpunkt, som det indtog i den ovenfor nævnte Skrivelse af 26. Februar 1925 til De samvirkende Fagforbund, og som baseres paa De samvirkende Fagforbunds Vedtagelse af 17. Maj 1924. Denne Vedtagelse indeholder i Punkt 1 følgende:

> »Kommunalt Arbejderforbund faar Adgang til at udvide sine Rammer til Provinsen og til at optage Tjenestemænd og Arbejdere, der lønnes i Henhold til de af Byraadene vedtagne Regulativer: Gasværksbestyrere, Formænd, Raadhusbude, Skolepedeller, Vandværks- og Belysningsfunktionærer, Hospitalspersonale, Personale ved Torve- og Slagtehaller, Portnere o. l.«

Som det heraf fremgaar, er denne Adgang for Kommunalt Arbejderforbund til at organisere Tjenestemænd og Arbejdere, naar de er vedtægtsmæssigt lønnede, ret omfattende, og det maa her erindres, at Kedelpasserforbundet selv i sin Skrivelse til De samvirkende Fagforbund anfører, at »*alle 3 er fastansatte*«.

Punkt 2 i De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabs Vedtagelse er saalydende:

> »Gartnere, Værkstedsarbejdere, Kedel- og Maskinpassere, Retortarbejdere, Renovationsarbejdere, Arbejdere beskæftigede ved Opførelse af Bygninger samt ved Anlæg af Kloaker, Pladser, Veje og Gader for Kommunen, skal ligesom Arbejdere hos private Arbejdsgivere, tilhøre de almindelige Fagforeninger.«

Denne Vedtagelse synes efter Voldgiftskendelsen af 2. Februar at have medført, at Kommunalt Arbejderforbund paastaar, at det er Aflønningsmaaden og ikke det Arbejde, der udføres, der maa være bestemmende for, hvilken Organisation de paagældende maa tilhøre, medens Arbejdsmændene paastaar, at det maa være Arbejdets Art og ikke Aflønningsmaaden, der er bestemmende i saa Henseende.

Voldgiftskendelsen af 2. Februar 1925 gaar imidlertid ud paa, at ingen af Delene kan være fuldt ud bestemmende, men at det har været Hensigten at

træffe en Afgørelse paa langt Sigt, og under Hensyn til Punkt 3, som er saalydende:

»For Arbejdsmænd ved Gasværker o. a., som har opnaaet Rettigheder som Tjenestemænd, træffes særlig Aftale By for By, og saafremt der ikke opnaas Enighed, afgør et Voldgiftsnævn Organisationsspørgsmaalet for disses Vedkommende.«

Grænseudvalget maa nu under Hensyn til det foran anførte udtale følgende:

Ved Voldgiftskendelse af 2. Februar er de 3 Kedelpassere paa egen Tilskyndelse og paa Basis af en Generalforsamling i Arbejdsmændenes Fagforening i Middelfart overført til Kommunalt Arbejderforbund, og der foreligger intet om, at de har ønsket nu igen at gøre en Forandring ved at overgaa til Kedelpasserforbundet.

Dertil kommer, at de alle 3 som ovenfor nævnt er fastansatte og derfor ifølge Punkt 1 i De samvirkende Fagforbunds Vedtagelse maa kunne være Medlemmer af Kommunalt Arbejderforbund.

Under Sagen har Kedelpasserforbundet iøvrigt anført, at det har selvstændig Overenskomst saavel i København som de allerfleste Købstæder vedrørende fastansatte kommunale Kedelpasseres Lønforhold, men dette bestrides af Kommunalt Arbejderforbund.

Grænseudvalget maa herom udtale, at der vel ikke ses at være noget til Hinder for, at Kedelpasserforbundet kan have saadanne kommunale Overenskomster og bl. a. derved være berettiget til at have kommunale Kedelpassere som Medlemmer, men Spørgsmaalet herom foreligger i alt Fald ikke i nærværende Tilfælde, og Udvalget maa derfor mene, at der ikke er Grundlag for, naar alt tages i Betragtning, at kræve de paagældende 3 Kedelpassere overflyttet, saaledes som af Kedelpasserforbundet paastaaet.

Den faste Voldgiftsret

Sag Nr. 975.
Havnearbejdere i Aarhus hos D. F. D. S.
Betaling for Arbejde i Spisepausen.

Ved Losning af Rutedamperen »Aarhus« havde Rederiets Forvalter ved begaaet Fejl fra hans Side betalt Havnearbejderne mere for Losning i Spisepausen, end Overenskomsten hjemlede Ret til, og Dampskibsselskabet krævede dette Beløb tilbagebetalt med 1428 Kr. og 37 Øre.

Ved et forberedende Møde i Den faste Voldgiftsret den 14. Maj forligtes Sagen saaledes, at Havnearbejdernes Fagforening betalte 700 Kroner til fuld Afgørelse af Mellemværendet.

Sag Nr. 989.
Snedkere hos Snedkermestrene L. og N. Andersen.

Ved et af ovennævnte Firma hos Ford Motorkompagni udført Arbejde opstod der Strid om Betaling for Overarbejdstillæg, og Firmaet betalte under Protest det omstridte Beløb. Sagen var før dens Indbringelse for Den faste Voldgiftsret blevet henved 2 Aar gammel og var rejst fordi Svendene havde søgt Firmaet ad Civilrettens Vej, der i første Instans afviste Sagen, men ved Landsrettens Behandling vistes den tilbage til Retten i Frederiksberg Birk. Firmaet og Arbejdsgiverne indklagede derpaa De samvirkende Fagforbund og Snedkerforbundet.

Ved et forberedende Retsmøde den 27. Maj forligtes Sagen ved at Snedkerforbundets Medlem tog Sagen for Civilretten tilbage og Snedkermestrene betalte 25 Kroner til Børnenes Kontor.

Sag Nr. 993.
Lærlingesag paa Dansk Karosserifabrik.

I Anledning af at ovennævnte Firma i længere Tid havde beskæftiget en Forbundter, der i 5 Aar havde lært ved Faget og var særdeles veluddannet, men som Firmaet ikke vilde anerkende og aflønne som Svend, opstod der en Arbejdsstandsning paa Virksomheden.

Sagen kom for Den faste Voldgiftsret og forligtes i et forberedende Møde den 27. Maj ved at Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund gik ind paa at betale 250 Kroner til Sadelmager- og Tapetsererlauget i København.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 8 ❋ KØBENHAVN DEN 21. AUGUST 1926 ❋ 23 AARGANG

Den 8. internationale Arbejdskonference.

II.

Konvention om Indførelse af Forenklinger i Tilsynet med Udvandrere ombord i Skibe.

Artikel 1.

Betydningen af Ordene »Udvandrerskib« og »Udvandrer« i nærværende Konventions Forstand fastsættes for hvert Land af dette Lands kompetente Myndigheder.

Artikel 2.

Ethvert Medlem, der ratificerer nærværende Konvention, forpligter sig til, under Forbehold af nedenstaaende Bestemmelser, at tiltræde, at det officielle Tilsyn, der har til Opgave at sikre Udvandreres Beskyttelse ombord paa et Udvandrerskib, ikke skal organiseres ved mere end een Regerings Mellemkomst.

Denne Bestemmelse hindrer ikke, at et andet Lands Regering lejlighedsvis paa egen Bekostning kan lade sine Udvandrere ledsage af en Repræsentant som Iagttager og paa den Betingelse, at han ikke gør Indgreb i den officielle tilsynsførendes Forretningsomraade.

Artikel 3.

Naar en officiel tilsynsførende med Udvandrere ansættes ombord paa et Udvandrerskib, skal han som Hovedregel udpeges af Regeringen i det Land, under hvis Flag Skibet sejler; dog kan denne tilsynsførende udpeges af en anden Regering i Henhold til Overenskomst, sluttet mellem Flaglandets Regering og en eller flere Regeringer, der har Undersaatter blandt Udvandrerne ombord.

Artikel 4.

Fastsættelsen af den tilsynsførendes praktiske Kundskaber og hans nødvendige faglige og personlige Kvalifikationer overlades til den Regering, som skal udpege ham.

Den officielle tilsynsførende maa paa ingen Maade — hverken direkte eller indirekte — være knyttet til Rederen eller det Selskab, Skibet tilhører, eller være afhængig af disse.

Denne Bestemmelse skal dog ikke være til Hinder for, at en Regering undtagelsesvis, og hvor det er absolut nødvendigt, udpeger Skibslægen som officiel tilsynsførende.

Artikel 5.

Den tilsynsførende skal paase, at de Rettigheder respekteres, som tilkommer Udvandrerne i Henhold til dets Lands Love, under hvis Flag Skibet sejler, eller andre Love, som maatte komme til Anvendelse, eller ifølge internationale Aftaler eller ifølge Transportkontrakten.

Den Regering, under hvis Flag Skibet sejler, skal meddele den tilsynsførende — uden Hensyn til hans Nationalitet — Teksten til de gældende Love og Forskrifter, der er af Interesse for Udvandrernes Stilling, saavel som de internationale Aftaler og Overenskomster, der gælder om samme Spørgsmaal, og som er blevet nævnte Regering meddelte.

Artikel 6.

Kaptajnens Myndighed indskrænkes ikke ved nærværende Konvention. Den tilsynsførende maa i intet Tilfælde gøre Indgreb i Kaptajnens Autoritet og maa ikke beskæftige sig med Anvendelsen af nogen Lov, Forskrift eller Overenskomst, som ikke direkte angaar Udvandrernes Beskyttelse og Velbefindende ombord.

Artikel 7.

Inden 8 Dage efter Skibets Ankomst til Bestemmelseshavnen skal den offi-

cielle tilsynsførende aflægge en Rapport til det Lands Regering, under hvis Flag Skibet sejler. Af denne Rapport skal nævnte Regering sende et Eksemplar til de andre interesserede Regeringer, der paa Forhaand har fremsat Ønske derom.

En Genpart af denne Rapport skal af den tilsynsførende tilstilles Skibets Kaptajn.

Artikel 8.

De formelle Ratifikationer af denne Konvention skal, paa de i Versailles-Traktaten Afsnit XIII og de tilsvarende Bestemmelser i de øvrige Fredstraktater fastsatte Betingelser, meddeles Folkeforbundets Generalsekretær til Registrering.

Artikel 9.

Denne Konvention træder i Kraft paa den Dag, da to Medlemmer af den internationale Arbejds-Organisation har ratificeret Konventionen, og dette er registreret af Generalsekretæren.

Den er kun bindende for de Medlemmer, hvis Ratifikationer er blevet registrerede i Sekretariatet.

Derefter træder Konventionen i Kraft for hvert enkelt Medlem paa den Dag, paa hvilken dets Ratifikation er blevet registreret i Sekretariatet.

Artikel 10.

Saasnart to Medlemmer af den internationale Arbejds-Organisation har ratificeret Konventionen, og dette er blevet registreret af Sekretariatet, skal Folkeforbundets Generalsekretær udsende Meddelelse herom til alle Medlemmer af den internationale Arbejds-Organisation. Han skal ligeledes udsende Meddelelse om Registrering af samtlige de Ratifikationer, som senere tilstilles ham til Registrering fra Organisationens andre Medlemmer.

Artikel 11.

Med Forbehold af Bestemmelserne i Artikel 9 skal ethvert Medlem, som ratificerer denne Konvention, forpligte sig til at lade Bestemmelserne i Artikel 1—7 træde i Kraft senest 1. Januar 1928 og træffe saadanne Foranstaltninger, som er nødvendige for at gøre disse Bestemmelser effektive.

Artikel 12.

Ethvert Medlem af den internationale Arbejds-Organisation, som ratificerer denne Konvention, forpligter sig til at bringe den i Anvendelse i sine Kolonier, Besiddelser og Protektorater i Overensstemmelse med Bestemmelsen i Versailles-Traktatens Artikel 421 og de tilsvarende Artikler i de andre Fredstraktater.

Artikel 13.

Ethvert Medlem, der har ratificeret denne Konvention, kan opsige den efter Forløbet af 10 Aar fra den Dag, da Konventionen først traadte i Kraft, ved at sende Meddelelse herom til Registrering i Folkeforbundets Sekretariat. Saadan Opsigelse faar først Gyldighed et Aar efter Sekretariatets Registrering.

Artikel 14.

Mindst én Gang hvert tiende Aar skal Styrelsen for det internationale Arbejdsbureau forelægge General-Konferencen en Rapport over Virkningerne af denne Konvention og træffer tillige Bestemmelse om, hvorvidt der er Grund til paa Konferencens Dagsorden at opføre Spørgsmaalet om dens Revision eller Forandring.

Artikel 15.

De franske og engelske Tekster af denne Konvention er begge fuldt gyldige.

Den vedtagne Henstilling er saalydende:

Henstilling vedrørende Beskyttelse af Kvinder og unge Piger ombord paa Udvandrerskibe.

Konferencen anbefaler:

At der, naar mindst 15 Kvinder eller unge Piger, der ikke ledsages af en ansvarlig Person, befinder sig blandt Emigranterne, ansættes en kvalificeret Kvinde, som ikke maa have anden Opgave ombord, til at yde disse Udvandrere den moralske og materielle Hjælp, som de maatte have Trang til, uden dog paa nogen Maade at gøre Indgreb i Kaptajnens Autoritet.

Hun skal aflægge Rapport til den Myndighed, som har udpeget hende, og hendes Rapport skal stilles til Disposition for de interesserede Regeringer.

Den vedtagne Resolution lyder saaledes:

Naar mindst 50 Emigranter, der taler et andet Sprog end det officielle i det Land, hvis Flag Skibet fører, transporteres ombord paa et Emigrantskib, bør dette medføre en eller flere Personer (som kan være: enten den officielle Emigrantinspektør ombord, et Medlem af Besætningen eller en Passager), som forstaar disse Emigranters Sprog, og som, om nødvendigt, kan fungere som Tolk.

Endelig vedtog Konferencen en Anmodning til Ledelsen om, at Bureauet undersøger de nu eksisterende Forhold vedrørende Beskyttelse, Assistance og Inspektion i de forskellige Lande og de Følger, den i Overenskomsten indeholdte Forenkling vil medføre.

(Fortsættes.)

Prisniveauet.

August 1926.

Det statistiske Departement har siden Juli 1915 foretaget Beregninger over Prisstigningens Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget. Den sidste Beregning foretoges i Januar 1926, og Resultatet blev offentliggjort i »Statistiske Efterretninger« Nr. 5, 1926. Beregningerne er nu ført op til Juli 1926.

Ved Opgørelsen er man — ligesom ved de nærmest foregaaende Opgørelser — gaaet ud fra Forbruget i en Husholdning, saaledes som dette var i 1922, og man har derefter beregnet, hvad dette Forbrug vilde koste, betalt med de i April—Juli 1926 gældende Priser. Det Forbrug, der er benyttet, er opstillet i Overensstemmelse med Statistikken over Husholdningsregnskaber for Arbejderfamilier saavel i Hovedstaden som i Provinsbyerne og i Landdistrikterne og med en samlet aarlig Udgift, beregnet efter de i Juli 1914 gældende Priser, paa gennemsnitlig 2000 Kr.

Med Hensyn til Fremskaffelse af Prisoplysninger og Beregningernes Udførelse er man gaaet frem ganske paa samme Maade som ved tidligere Beregninger. Gennemsnitspriserne for de enkelte Varer eller Varegrupper er for Fødevarer, Brændsel og Belysning og en Del andre Varer beregnet paa Grundlag af Priser, indberettet af Kommunalbestyrelserne i Hovedstaden, Provinsbyerne og noget over 100 Landkommuner. Prisbevægelsen for Beklædning, Isenkramvarer, Husholdningsartikler o. s. v., for hvilke der ikke haves direkte Prisoplysninger, er beregnet paa Grundlag af Oplysninger, som Departementet har modtaget fra forskellige Organisationer og større Handels- og Produktionsfirmaer med særlig Sagkundskab paa disse Omraader, saavel for Hovedstaden som for det øvrige Land. Ligesom ved de tidligere Beregninger har man anvendt Gennemsnittet af Priserne for de to sidste Kvartalsundersøgelser, denne Gang altsaa for April og Juli 1926. — Der skal i denne Forbindelse erindres om det i Departementets Redegørelse i »Statistiske Efterretninger« Nr. 5, 1926 anførte, at der vil blive gaaet frem paa tilsvarende Maade ved Beregningen af Pristallet i Januar 1927, men at der fra og med April 1927 vil blive udarbejdet Pristal fire Gange om Aaret, beregnede som Udtryk for Prisniveauets Højde i Begyndelsen af hver af Maanederne Januar, April, Juli og Oktober.

Resultatet af den nu foretagne Beregning fremgaar af nedenstaaende Oversigt, i hvilken er meddelt, hvorledes de Udgifter, der i Juli 1914 udgjorde 2000 Kr., fordeler sig paa de sædvanlig benyttede Hovedgrupper af Fornødenheder dels pr. Juli 1914, dels efter Opgørelserne pr. Juli 1925, Januar 1926 og Juli 1926.

Ved Beregningen pr. Juli 1926 var det samlede Udgiftstal for hele Budgettet altsaa 3676 Kr., medens det tilsvarende Tal pr. Januar 1926 blev opgjort til 3889 Kr.

Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper:

	Juli 1914 Kr.	Juli 1925 Kr.	Jan. 1926 Kr.	Juli 1926 Kr.
Fødevarer	835	1751	1481	1331
Klæder, Fodtøj, Vask	225	613	517	473
Bolig	248	442	442	460
Brændsel og Belysning	81	204	184	174
Skatter, Kontingenter o. lign.	203	527	527	514
Andre Udgifter	408	834	738	724
Ialt...	2000	4371	3889	3676

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Juli 1914

(Udgiften i Juli 1914 = 100):

	Juli 1914	Juli 1925	Jan. 1926	Juli 1926
Fødevarer	100	210	177	159
Klæder, Fodtøj, Vask	100	272	230	210
Bolig	100	178	178	185
Brændsel og Belysning	100	252	227	215
Skatter, Kontingenter o. lign.	100	260	260	253
Andre Udgifter	100	204	181	177
Ialt	100	219	194	184

Oversigten indeholder tillige Tal for den procentvise Prisstigning for de enkelte Varegrupper, idet hver enkelt Udgiftspost efter Priserne i Juli 1914 er sat lig 100, og Udgiftstallene til de forskellige Tidspunkter er sat i Forhold hertil. De tilsvarende Tal for det mellem Juli 1914 og Juli 1925 liggende Tidsrum er offentliggjort i Statistisk Aarbog 1926, Tabel 99.

Herefter har Stigningen siden Juli 1914 været: for Fødevarer 59 pCt., for Klæder, Fodtøj og Vask 110 pCt., for Bolig 85 pCt., for Brændsel og Belysning 115 pCt., for Skatter, Kontingenter o. l. 153 pCt., for andre Udgifter 77 pCt., og den samlede Stigning for hele Budgettet udgør 84 pCt. Indekstallet for Prisniveauet (Pristallet) er saaledes pr. Juli 1926 184, hvilket Tal siden Januar 1926 altsaa er faldet med 10 Points eller godt 5 pCt.

De siden Juli 1914 beregnede Pristal fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

Juli 1914	100
Juli 1915	116
Februar 1916	124
Juli 1916	136
Februar 1917	146
Juli 1917	155
Februar 1918	166
Juli 1918	182
Januar 1919	190
Juli 1919	211
Januar 1920	242
Juli 1920	262
Januar 1921	264
Juli 1921	237
Januar 1922	212
Juli 1922	199
Januar 1923	198
Juli 1923	204
Januar 1924	209
Juli 1924	214
Januar 1925	221
Juli 1925	219
Januar 1926	194
Juli 1926	184

Med Hensyn til Prisbevægelsen indenfor de enkelte Varegrupper og Udgiftsposter siden Januar 1926 skal gøres følgende Bemærkninger:

For Fødevaregruppen som Helhed har der været en Nedgang i Udgiften paa 150 Kr., der fremkommer som Resultat af en Nedgang for samtlige Budgetposter, der indgaar i denne Gruppe. Den forholdsvis største Nedgang falder paa de Grupper, der omfatter Mælk, Mælkeriprodukter o. l. samt Kartofler og Grøntsager, medens den forholdsvis mindste Nedgang findes for Gruppen med Kolonialvarer (Sukker, Kaffe, Te og Øl).

For Manufakturvarer og Klæder viser de indsamlede Oplysninger en ret betydelig Nedgang i Priserne, og en omtrent tilsvarende Nedgang har fundet Sted for Fodtøj og Fodtøjsreparationer; desuden har Udgiften til Vask været nedadgaaende, saavel for Vask ude som for Sæbe og Soda. Som samlet Resultat af Beregningen er man naaet til en Nedgang i Udgiftstallet for Beklædning m. v. paa 44 Kr.

Udgiften til Bolig er beregnet paa Grundlag af Oplysninger fra Huslejestatistikken pr. November 1925 for Hovedstaden, Provinsbyerne og godt 100 Landkommuner. Denne Undersøgelse udviste en gennemsnitlig Stigning af Huslejen fra November 1924 paa ca. 4 pCt. Stigningen har været mindst i Hovedstaden og størst i Landdistrikterne. Fra 1914 er Huslejen herefter regnet at være steget gennemsnitlig 85 pCt.

For Brændsel og Belysning er Udgifterne faldet fra 184 Kr. til 174 Kr. Nedgangen skyldes overvejende Prisfald af Gas, men iøvrigt er der Nedgang for saa godt som samtlige af denne Gruppe omfattede Varer.

Udgiften til Skatter, Kontingenter o. l. er gaaet ned fra 527 Kr. til 514 Kr. Den overvejende Del af Nedgangen skyldes Skattebeløbet, væsentligst fordi dette for Skatteaaret 1926—27 er beregnet af en lidt mindre Indtægt end for Skatteaaret 1925—26; for Kontingenter o. l. har der været en ret uvæsentlig Nedgang, der næsten udelukkende falder paa Udgiften til Sygekasse.

Den sidste Gruppe, Andre Udgifter, rummer en Række forskellige Poster, bl. a. Vedligeholdelse af Inventar m. m.,

Tobak, Fortæring udenfor Hjemmet, Aviser m. m. Udgiftstallet for denne Gruppe er gaaet ned med 14 Kr., idet der kun for enkelte af Posterne har været Nedgang i Priserne af Betydning (særlig Sporvogn), medens Udgiften til de fleste Poster er uforandret eller omtrent uforandret.

Som det af det anførte vil fremgaa, var der fra Pristalsberegningen i Januar til Pristalsberegningen i Juli Nedgang paa alle Grupper undtagen Bolig. Langt den største Del af Nedgangen skyldes dog det indtil April stedfundne Prisfald, idet Nedgangen i Priserne fra April til Juli kun har været ringe. Dette gælder særlig den største af Grupperne: Fødevarer. Derimod vil Posten: Skatter, Kontingenter o. l., der udviser den største Stigning siden 1914, kunne gaa yderligere ned, naar Indtægten i Kalenderaaret 1926 skal lægges til Grund ved Beregningen.

Beregningen af den Prisforskydning, der efter Tjenestemandsloven af 12. September 1919 skal anvendes ved Fastsættelsen af Tjenestemændenes Dyrtidstillæg for Halvaaret Oktober 1926—Marts 1927, har man foretaget paa Grundlag af det til Beregning af Pristallet tidligere anvendte Budget fra Tiden før Krigen, idet Tjenestemandslovens § 91 fastsætter, at Beregningen foretages efter »det af Det statistiske Departement ved Beregningen af Bevægelsen i Detailpriserne hidtil benyttede Normalregnskab«.

For den Del af det tidligere Budget, der indgaar i Beregningen af Tjenestemændenes Dyrtidstillæg (Fødevarer, Beklædning, Brændsel og Belysning samt Bolig), d. v. s. alle Udgiftsposterne i det omhandlede Husholdningsbudget undtagen de to sidste (Skatter, Kontingenter o. l. og Andre Udgifter), var Udgiften i Juli 1919 3466 Kr.

Efter Tjenestemandsloven blev Dyrtidstillæget fastsat til 702 Kr. aarlig for gifte (fra Oktober 1919), og dette Tillæg skal for hvert Halvaar pr. 1. April og pr. 1. Oktober forhøjes eller nedsættes med 54 Kr. aarlig for hver fulde 3 pCt., Udgiftstallet ændres i Forhold til Udgiftstallet i Juli 1919. Ugifte Tjenestemænd faar to Trediedele af Dyrtidstillæget for gifte Tjenestemænd.

Beregningen fra Juli 1926 giver en Nedgang i Udgiftstallet fra Juli 1919 paa 638 Kr. eller 18,4 pCt., og Dyrtidstillæget vil herefter i Henhold til den gældende Lov for Halvaaret Oktober 1926—Marts 1927 være at beregne efter et aarligt Beløb af 378 Kr. for gifte og 252 Kr. for ugifte.

Siden den første Fastsættelse af Dyrtidstillæget har Udgiftstallet og dermed Dyrtidstillæget forandret sig som efterfølgende Opstilling viser.

I Henhold til Tillæg til Tjenestemandsloven af 18. April 1925 forhøjes eller nedsættes desuden Konjunkturtillæget med 10 pCt. for hver fulde 2 Portioner (2×54 Kr.), hvormed Dyrtidstillæget stiger over eller falder under Dyrtidstillæget 702 Kr. aarlig til gifte. Det for Tiden gældende Konjunkturtillæg er i Henhold hertil nedsat med 20 pCt., og da Dyrtidstillæget fra 1. Oktober yderligere nedsættes med 2 Portioner, vil Konjunkturtillæget for Halvaaret Oktober 1926—Marts 1927 være at beregne 30 pCt. lavere end de i Loven anførte Satser.

	Udgiftstal Kr.	Stigning i pCt.
Juli 1919	3466	—
Januar 1920	4020	16,0
Juli 1920	4302	24,1
Januar 1921	4363	25,9
Juli 1921	3716	7,2
Januar 1922	3220	÷ 7,1
Juli 1922	3076	÷ 11,2
Januar 1923	3023	÷ 12,8
Juli 1923	3167	÷ 8,6
Januar 1924	3274	÷ 5,5
Juli 1924	3393	÷ 2,1
Januar 1925	3539	2,1
Juli 1925	3477	0,3
Januar 1926	3043	÷ 12,2
Juli 1926	2828	÷ 18,4

	Dyrtidstillæg pr. Aar	
	Gifte Kr.	Ugifte Kr.
1/10 19—31/3 20	702	360
1/4 20—30/9 20	972	648
1/10 20—31/3 21	1134	756
1/4 21—30/9 21	1134	756
1/10 21—31/3 22	810	540
1/4 22—30/9 22	594	396
1/10 22—31/3 23	540	360
1/4 23—30/9 23	486	324
1/10 23—31/3 24	594	396
1/4 24—30/9 24	648	432
1/10 24—31/3 25	702	468
1/4 25—30/9 25	702	468
1/10 25—31/3 26	702	468
1/4 26 - 30/9 26	486	324
1/10 26—31/3 27	378	252

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd i Fredericia.

I Anledning af, at Havnearbejderne i denne By havde iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning ved Losningen af nogle Lægtere, som var slæbt dertil af en Bugserbaad, og som var ladede med 700 Tons Amoniaksalt til A/S Dansk Svovlsyre- og Superfosfatfabrik i Fredericia, blev der den 19. Juli afholdt et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor Arbejderorganisationen maatte erkende, at Standsningen ved Losningen af de nævnte Lægtere ikke burde have fundet Sted. Spørgsmaalet om, hvorvidt det er i Overensstemmelse med Forliget af 24. Maj 1924 ved den omhandlede Losning at supplere Mandskabet paa den ene Lægter med Mandskabet fra den anden og fra Bugserbaaden, henvises til Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret mellem Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Dansk Arbejdsmandsforbund. Opmand udpeges af Den faste Voldgiftsret.

Denne Voldgiftsret afgør tillige, hvorvidt — eventuelt i hvilket Omfang — Havnearbejderne i Fredericia skal tilsvare A/S Dansk Svovlsyre- og Superfosfatfabrik i Fredericia Erstatning for de ved den fremtvungne Losningsmaade paadragne forøgede Udgifter.

Stenindustriarbejdere hos Stenhuggermester P. H. Mohn.

I Anledning af, at de hos ovennævnte Mester beskæftigede Stenhuggersvende den 13. Juli uden Varsel havde nedlagt Arbejdet, fordi Mesteren havde irettesat en af Arbejderne, der var beskæftiget paa Ejendommen Vimmelskaftet 43, blev der den 17. Juli afholdt et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man enedes om, at Arbejdet skulde genoptages Mandag den 19. s. M. Stenhuggersvend Jørgensen blev stillet frit med Hensyn til, om han ønskede at fuldføre det afbrudte Arbejde eller straks uden Hindring søge Arbejde hos andre Medlemmer af Stenhuggermesterforeningen.

Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig at indbringe Spørgsmaalet om Bod og Erstatning i Anledning af den uvarslede Arbejdsstandsning for Den faste Voldgiftsret.

Tobaksarbejdere hos Cigarfabrikant P. Wulff.

Tobaksarbejderforbundet klagede over, at der hos ovennævnte Firma var ansat en uorganiseret Arbejder i Klistreafdelingen, og som Firmaet ønskede holdt udenfor Fagforeningen, fordi han var Arbejdsleder. Dette kunde Forbundet ikke gaa med til, da den paagældende Arbejders væsentligste Beskæftigelse bestod i at udføre Arbejde, for hvilket der i Overenskomsten var fastsat Løn, baade Akkord- og Ugeløn, ligesom han heller ikke havde noget at gøre med at antage eller afskedige Arbejdere og heller ikke udøver Kritik af de andre Arbejderes Arbejde, men kun stemplede Laag til Cigarkasserne og tilskar Papir.

Sagen kom til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 22. Juli, men da man ikke her kunde opnaa en Ordning af Forholdet, forbeholdt Forbundet sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Typografer i Berlingske Tidendes Trykkeri.

Dansk Typograf-Forbunds københavnske Afdeling klagede over, at der af et enkelt Arbejdshold i »Berlingske Tidende«s Trykkeri i lang Tid var arbejdet 1 Time længere daglig, end Bestemmelserne i Tarifen angiver. Denne Klage kom til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 14. Juli, hvor man efter nogen Diskussion enedes om at henvise Sagen til Typograffagets Voldgiftsret.

Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejderforbundets Kongres

aabnedes den 8. Juli i Jagtvejens Forsamlingsbygning, hvis store Sal var nydelig udsmykket med de forskellige Afdelingers Faner og Bannere.

Forbundets Formand, *P. Rasmussen*, bød de Delegerede og Forbundets Gæster og Æresgæster velkommen i en kort Tale.

Efter at Forretningsordenen var godkendt, konstitueredes Kongressen og

valgte som Dirigenter *Carl Rasmussen*, Aalborg, og *Chr. Christensen*, København.

Til Sekretærer valgtes: *Alfred Jensen* og *Axel Christensen*, København.

Mandaterne prøvedes af *Ejner Jensen*, Hovedbestyrelsen, *Elikofer*, Aarhus, og *Th. Nielsen*, Kolding, og godkendtes alle.

Gæsterne taler.

Kongressens Gæster havde derpaa Ordet.

Hans Jakobsen, De samvirkende Fagforbund, bragte disses Hilsen og Tak for Indbydelsen, samt udtalte en Tak for det mangeaarige gode Samarbejde mellem Forbundet og De samvirkende Fagforbund og ønskede Held og Lykke for Kongressen i dens Arbejde.

Georg Engvald, Stockholm, bragte Hilsen og Tak fra de svenske Kolleger; omtalte de Forhold, disse levede under og sluttede med at udtale Ønsket om Held og Lykke for Forbundet.

Paa Æresmedlemmernes Vegne talte *Carl Thychsen*, Aarhus, og mindedes de første, svære Aar. Han motiverede et Leve for Forbundet, og Kongressen besvarede dette med kraftige Hurraraab.

Formanden *P. Rasmussen* takkede Gæsterne for deres Udtalelser, og efter at der var nedsat et 3 Mands Lønnings- og Diætudvalg, bestaaende af *Dahl* og *Laur. Christiansen*, København, og *Hendel*, Vejle, fik Formanden Ordet for at aflægge

Beretning om Virksomheden.

De 5 Aar, Kongresperioden omfatter, har været særdeles begivenhedsrige, og vort Forbund har været Genstand for samme Kampe og Overenskomstsituationer som andre Arbejdere. I 1922 havde 600 af Forbundets Medlemmer været direkte Deltagere i en 8 Ugers Konflikt, og det var med stor Glæde, at man kunde konstatere, at ikke et eneste af disse 600 Medlemmer havde svigtet, og det lykkedes yderligere at faa en meget stor Del af de Arbejdere, der endnu ikke havde været organiseret, til at melde sig netop under Lockouten.

I Oktober 1923 forlængedes Overenskomsterne efter gentagne Forhandlinger med Arbejdsgiverne; man havde herved opnaaet at faa garanteret, at Akkordlønnen laa 30 pCt. over Timelønnen, Anciennitetsbestemmelserne forbedrede og Regulering efter Pristallet.

Under den store Kamp i 1925 havde Forbundet været udenfor direkte Deltagelse og havde derved været i Stand til at støtte de lockoutede Kammerater i andre Brancher med ca. 46,000 Kr. Man opnaaede 3 pCt.s Lønforhøjelse, en Sommerferie paa 3 Dage og Overenskomst for unge Mennesker mellem 17 og 18 Aar.

Med Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger var opnaaet Overenskomst om 6 Dages Ferie med fuld Løn.

Efter at have omtalt Ordningen ved 2- og 3-Holdsdriftens Tilrettelæggelse, de Mæglings- og Voldgiftssager, der i Perioden havde været ført af Forbundet, og Lærlingesagerne, sluttede han efter at have omtalt de internationale og skandinaviske Forbindelser med at bringe nogle Meddelelser om Forbundets Medlemstal, der viste Fremgang i den forløbne Periode.

Efter nogen Diskussion godkendtes Beretningen om Virksomheden enstemmigt.

Stillingen til De samvirkende Fagforbund.

Der var fra en enkelt Afdeling stillet Forslag om, at Forbundet skulde udtræde af De samvirkende Fagforbund, men dette Forslag blev ved Afstemningen forkastet med alle Stemmer imod 2 St.

Forbundets Regnskaber.

Forbundets Formand, der tillige fungerer som Kasserer, henviste til det trykte Regnskab for den 5-aarige Periode. Det udviser, at Forbundets Beholdning, der ved Periodens Begyndelse 1. April 1921 udgjorde 26,042 Kr. 63 Øre, var vokset i de 5 Aar, saaledes at den d. 31. Marts 1926 var paa 74,734 Kr. 98 Øre.

Paa Baggrund af de store Kampaar, der forelaa i Perioden, er det en overordentlig god økonomisk Basis, Forbundet hviler paa, og dets Modstandskraft overfor Arbejdsgivernes Sultekrige er øget stærkt.

Lockouten i 1922 kostede Forbundet 44,464 Kr. 50 Øre og i 1925 45,555 Kr. 15 Øre.

Efter korte Forespørgsler, som besvaredes af *P. Rasmussen*, godkendtes Regnskaberne enstemmigt.

Lovændringer.

Til Forbundets Love var stillet 20 Ændringsforslag, men ingen af større Betydning.

Kongressen vedtog med alle Stemmer mod 3, at ingen Overenskomster maa underskrives uden at have været til Afstemning paa Generalforsamlinger Landet over og har faaet Flertal. Hovedbestyrelsen har i store Situatoner Ret til at indkalde ekstra Kongres.

Kun de Afdelinger, der omfattes af Overenskomsten, kan stemme om denne.

Strejkeunderstøttelsen forhøjedes, saaledes at der ydes 1 Kr. pr. Dag for hjemmeværende Børn indtil 14 Aars Alderen.

Reguleringen efter Pristallet.

Som adskillige andre Forbunds Kongresser diskuterede ogsaa dette Forbunds Kongres Spørgsmaalet om Lønregulering efter Pristallet og vedtog følgende Forslag:

»Forbundet søger ved førstkommende Overenskomstforhandlinger at komme bort fra Pristallet«.

Kooperation.

Kongressen drøftede endvidere Muligheden af at starte en kooperativ Virksomhed.

Til at undersøge dette Spørgsmaal nedsattes et Udvalg paa 5 Mand.

Valg af Forbundsledelse.

P. Rasmussen genvalgtes med Akklamation til Posten som Forretningsfører og Hovedkasserer og takkede for den viste Tillid. Til Forretningsudvalget valgtes foruden Forretningsføreren tillige *C. Dahl* og *Ejner Jensen*, København.

Til Medlemmer af Hovedbestyrelsen valgtes foruden C. Dahl og Ejner Jensen *Axel Nielsen* og Frk. *Garben* alle i København. For Provinsen valgtes: *Th. Madsen*, Aarhus, *Røpke*, Odense, *Hendel*, Vejle, og *Chr. Petersen*, Kolding.

Det vedtoges at afholde næste Kongres 1931 i København.

Efter at Gæsterne havde holdt korte Afskedstaler, takkede Forretningsføreren dem for deres Nærværelse og deres gode Ønsker for Organisationen. Paa Kongressens Vegne bad han Engvald takke de svenske Kammerater for deres Forstaaelse af Betydningen af det Samarbejde, deres Repræsentation var Udtryk for, hvorefter Kongressen sluttede med Hurraraab for Forbundet og dets Medlemmers Sammenhold.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

Umiddelbart efter konstituerede Kongressen sig som Fagets Arbejdsløshedskasses Delegeretmøde med samme Dirigenter og Sekretærer som paa Kongressen.

Arbejdsløshedskassens Formand aflagde

Beretning om Kassens Virksomhed,

idet han redegjorde for dens Forhold i de forskellige Arbejdsløshedssituationer.

Kassens Formue udgjorde den 31. Marts 1922 ialt 17,135 Kr., den var 31. Marts i Aar 137,927 Kr. 41 Øre. De udbetalte Understøttelser havde i Regnskabsaarene April 1921 til 31. Marts 1922 udgjort 39,634 Kr. 25 Øre og i April 1922 til 31. Marts 1923 56,625 Kr. 65 Øre. Denne Stigning skyldtes Chokoladeskatten, der skabte overordentlig Uro og fik Arbejdsløsheden i Faget til at stige til 47 pCt. af Kassens Medlemsantal.

I 1923—24 androg Understøttelsen 24,493 Kr. 10 Øre, Aaret efter 27,626 Kr. 95 Øre og i sidste Aar 44,555 Kr. 72 Øre.

Under Vedtægtsændringer vedtoges det at udvide det Dageantal, i hvilket Medlemmerne kan oppebære ordinær Understøttelse, saaledes at Satserne bliver 70 Dage for Medlemmer med indtil 2 Aars Anciennitet, 90 Dage for 2 Aars og 120 Dage for mere end 3 Aars Anciennitet.

Saavel Beretningen om Kassens Virksomhed som den aflagte Regnskabsberetning godkendtes enstemmigt.

Derefter foretoges Valg af Kassens Ledelse og denne blev den samme som Dagen forud var valgt til at lede Forbundet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 9 ❋ KØBENHAVN DEN 28. AUGUST 1926 ❋ 23 AARGANG

Hjælp den engelske Grubearbejder!

I Følge Meddelelse fra Den internationale faglige Central, er der fra Hovedledelsen for den engelske Landsorganisation rettet Anmodning om at yde de engelske Grubearbejdere økonomisk Støtte i deres svære Kamp mod Grubeejerne

I Henhold dertil foreligger der Opraab om at iværksætte en international Indsamling til Støtte for de engelske Arbejdere.

Vort Forretningsudvalg har vedtaget at imødekomme Anmodningen og har i den Anledning i Cirkulære rettet Opfordring til samtlige Fagforbund og enkeltstaaende Fagforeninger om at komme de engelske Arbejdere til Hjælp, og vi gentager her denne Opfordring.

Bidragene fra Organisationerne modtages af Kasserer Alfr. Christiansen, Rosenørns Alle 12II, København, og videresendes til »Den internationale faglige Central« i Amsterdam.

FORRETNINGSUDVALGET FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND.

Den 8. internationale Arbejdskonference.

III.

Foruden det behandlede Spørgsmaal behandledes en Del andre, som her skal gøres Rede for.

Det, der tog den længste Tid, var Diskussionen om Direktørens Beretning. Fra Arbejderrepræsentanternes Side rejstes der en stærk Kritik over, at der ikke var sket flere Ratifikationer, end Tilfældet er, og navnlig maatte der fra Direktørens Side arbejdes energisk for Ratificeringen af Overenskomsten om 8 Timersdagen navnlig af de 5 betydelige Industrilande, der havde deltaget i Konferencen i London.

Om selve Beretningen faldt der iøvrigt i det store og hele kun rosende Udtalelser.

C. Mertens, Belgien, stillede under Beretningen følgende Resolution, der vedtoges med 64 Stemmer imod 21:

»Idet Konferencen udtaler sin Tilfredshed med enhver Bestræbelse, der udfoldes for at opnaa Ratifikation af de Konventioner, der vedtages af de forskellige internationale Arbejdskonferencer, og idet den tager den paa Mødet i London opnaaede Overenskomst til Efterretning udtaler den, at denne Overenskomst efter dens Mening betyder et Fremskridt.

Uden at ville udtale nogen Mening om den i London opnaaede Forstaaelse af Washington-Konventionen ønsker Konferencen under Hensyn til de af de i London repræsenterede Regeringer tidligere afgivne Erklæringer at fastslaa, at der for deres Vedkommende ikke længere findes nogen Hindring for Ratifikation.

Som Følge heraf opfordres det internationale Arbejdsbureaus Direktør til hos Regeringerne i de Lande, der er Medunderskrivere af London-Overenskomsten, at fortsætte sine Bestræbelser for snarest muligt at opnaa deres Ratifikation af Washington-Konventionen om 8 Timersdagen.«

En anden vigtig Sag, der behandledes, var det allerede tidligere Aar behandlede Forhold om selve Konferencens Fremgangsmaade ved Vedtagelsen af Overenskomster og Henstillinger. I 1924 vedtog man midlertidig at indføre den Praksis, at Vedtagelserne skulde ske i to paa hinanden følgende aarlige Konferencer. Denne Fremgangsmaade har imidlertid vist sig at være uheldig, og i Aar vedtoges derefter et Forslag om, at der for Fremtiden vel skal finde to Behandlinger Sted paa to forskellige Konferencer, men den første Konferences Opgave skal kun være at foretage en almindelig Behandling af det foreliggende Spørgsmaal og opstille den Spørgebog, der skal udsendes til Regeringerne. Ved den anden Behandling paa den følgende Konference sker saa den endelige Vedtagelse eller Forkastelse. Fra alle Sider var man enige om, at en dobbelt Behandling var ønskelig, men fra først af var der stor Uenighed om, hvorledes dette skulde foregaa. Det ovenfor meddelte var et Kompromis, som alle sluttede sig til, først i det herom nedsatte Udvalg og senere i Plenarforsamlingen, hvor Vedtagelsen skete med 84 Stemmer imod 0.

Til Behandling paa Konferencen forelaa Forslag om en Del Ændringer i Forretningsordenen. De fleste af disse sendtes dog af det herom nedsatte Udvalg tilbage til Bestyrelsen til nærmere Overvejelse. Der vedtoges en Ændring, der gaar ud paa, at fremtidig kan alle Konferencens Deltagere deltage i de nedsatte Udvalgs Møder, men uden Stemmeret, naar de er valgt til Udvalgene.

En vedtagen Beslutning om, at der nedsattes et Udvalg til at gennemgaa de Rapporter, der indgaar til Bureauet i Henhold til Fredstraktatens Art. 408, vil antagelig faa stor Betydning. Disse Rapporter omhandler de Foranstaltninger, Staterne har truffet til Gennemførelse af ratificerede Konventioner.

Beslutningen, der vedtoges med 66 St imod 36, lyder saaledes:

»Konferencen anbefaler, at der hvert Aar af Konferencen nedsættes et Udvalg med den Opgave at undersøge Resuméerne af de til Konferencen i Medfør af Art. 408 indsendte Rapporter, og paalægger det internationale Arbejdsbureaus Styrelsesraad forsøgsvis for en Periode paa et Aar at nedsætte en teknisk Kommission paa 6—8 Medlemmer, med den Opgave at drage disse Oplysninger til Nytte paa bedste og mest fuldkomne Maade, samt at indhente yderligere Oplysninger i det Omfang, hvori saadanne er angivne i de af Styrelsesraadet godkendte Formularer, som maatte vise sig nødvendige til Komplettering af de allerede modtagne; denne Kommission aflægger ligeledes til Styrelsesraadet en Rapport, som Direktøren efter Styrelsesraadets nærmere Forslag skal knytte til sit Resumé over de aarlige Rapporter, der i Medfør af Art. 408 forelægges Konferencen.«

Under Diskussionen om Direktørens Beretning og ved Behandlingen af følgende to vedtagne Resolutioner fremkom der meget interessante Oplysninger om Arbejdsforholdene for farvede Arbejdere, navnlig i Østasien, Kina, Japan og Indien. Navnlig den indiske Arbejderrepræsentant gjorde opmærksom paa, at en Forbedring af Arbejdernes Kaar var stærkt paakrævet, ogsaa af Hensyn til Industriens Arbejdere i Europa og Amerika, der ellers i det lange Løb ikke vilde kunne konkurrere. I større og større Udstrækning flytter europæiske og amerikanske Kapitalister deres Virksomheder til Østasien for at indkassere den yderligere Profit, der flyder af de der bestaaende ringere Lønninger og øvrige Arbejdsforhold.

De vedtagne Resolutioner er saalydende:

»Den internationale Arbejdskonference udtaler sin Tilfredshed med den af Styrelsesraadet tagne Beslutning om at foretage en Undersøgelse vedrørende det saakaldte »indfødte« Arbejde og udtaler Haabet om, at det vil være muligt, som Resultat af den paatænkte Ekspertkomités Arbejde, at forelægge Arbejdskonferencen i 1927 en foreløbig Rapport om Spørgsmaalet.«

2. *Resolution vedrørende Ansættelsen af en Korrespondent til det internationle Arbejdsbureau i Indien.*

»Den internationale Arbejdskonference henleder Styrelsesraadets Op-

mærksomhed paa den Resolution, der af Konferencen oversendtes det i 1922 vedrørende Oprettelsen af et Korrespondancebureau i Indien og opfordrer Styrelsesraadet til snarest muligt at tage en Beslutning med Hensyn til dette Spørgsmaal.«

(Fortsættes.)

Pristallet og dets Virkninger.

Det med saa megen Uro og Diskussion imødesete Augustpristal er nu offentliggjort, og dets Tilknytning til Overenskomsternes Lønningssatser praktiseret som et 5 pCt.s Fradrag paa Hovedparten af de danske Arbejderes Fortjeneste.

Tallet fastsattes til 184, hvilket betyder en Nedgang i Forhold til Februarpristallet paa 10 Points og omregnet i Procenter et Fald paa lidt over 5 pCt.

Dette 5 pCt.s Fald fradrages Arbejdernes Lønninger fra og med den Uge, for hvilken der udbetales Løn Fredag den 20. ds. Der er enkelte Organisationer, der har afvigende Reguleringsbestemmelser og mindre Reduktion, men dette er Undtagelsesbestemmelser, der bekræfter Regelen om, at Lønnen reduceres i Forhold til Pristallet med lige saa mange Procent, som dette er gaaet ned.

Om Pristallet vil vise yderligere Nedgang i den kommende Tid er ikke godt at spaa, men tager man Varsel efter andre Landes Prisindeks, vil man se, at Lande med Valutaværdi omkring Pari har et Prisniveau i Detail paa ca. 175 i Forhold til 1914.

Siden Afslutningen af Overenskomsterne i 1925 er Lønnen ifølge Pristallets Dalen reduceret 17 pCt., idet vi ingen Regulering havde i August i Fjor, fordi Bevægelsen kun androg 2 Points, medens Overenskomsternes Reguleringsbestemmelser fastsatte, at de første 5 Points ikke medførte Regulering, men at denne først indtraadte, naar der var et Udslag til en af Siderne paa 6 Points.

De to Points talte derimod med ved Februarreguleringen i Foraaret, hvorved denne blev 12 pCt., idet Tallet gik ned fra 219 til 194 = 25 Points og med de 2 altsaa 27.

Nu fik vi en Reduktion paa 5 pCt., altsaa i Løbet af et Aar 17 pCt. eller en Sjettedel af Lønnen.

Den Diskussion, der i Anledning af Pristallet er ført i Dagspressen, lader jo formode, at den stille Lockout fremdeles skal fortsættes. Arbejdsgivere i Danmark kan ikke tænke sig at producere noget nævneværdigt, saalænge der endnu findes Lønninger at reducere.

Det er derfor af Interesse at se lidt paa, hvilke Beløb Arbejderne tjener i Løbet af et Aar, og hvormeget Reduktionen omregnet i Penge beløber sig til.

Efter Statistiske Efterretninger viser det sig, at Gennemsnitsindtægten for et Arbejdsaar paa 50 Uger à 48 Timer udgør for 1925: 3672 Kr., beregnet efter en Gennemsnitsløn af 153 Øre.

I denne Gennemsnitsløn er Kvinder medregnet, og Statistikken omfatter 77.389 Mænd og 20.841 Kvinder fra hele Landet.

Aarsindtægten for faglærte Arbejdere i København var gennemsnitlig 4896 Kr. eller 204 Øre pr. Time, for faglærte i Provinsen 3984 Kr. svarende til 166 Øre i Timen. For ufaglærte Mænd i København var Aarsindtægtens Gennemsnit 3864 Kr. til en Timeløn af 161 Øre og for ufaglærte Mænd i Provinsen til en Gennemsnitsløn af 141 Øre pr. Time blev Aarsindtægten 3384 Kr.

Kvindelønnen var for københavnske kvindelige Arbejdere 102 Øre i Timen = 2448 Kr. aarlig og for kvindelige Provinsarbejdere à 91 Øre pr. Time blev Aarslønnen 2184 Kr.

Efter Reguleringen i Februar 1926 saa disse Lønninger saaledes ud:

Faglærte Arbejdere i København 180 Øre pr. Time = 4320 Kr. aarligt. Faglærte i Provinsen 146 Øre i Timen = 3504 Kr. i Aarsløn. Ufaglærte mandlige Arbejdere i København 142 Øre i Timen = 3408 Kr. aarligt og ufaglærte Mænd i Provinsen 126 Øre pr. Time = 3024 Kr. pr. Aar. Kvinder i København 89 Øre pr. Time = 2136 Kr. pr. Aar og kvindelige Arbejdere i Provinsen 79 Øre i Timen = 1896 Kr. pr. Aar.

I Øjeblikket er disse Lønninger, efter at være reduceret 5 pCt., saaledes:

Faglærte Arbejde i København 171 Øre i Timen = 4104 Kr. aarlig. Faglærte Arbejdere i Provinsen 139 Øre i Timen = 3336 Kr. aarlig. Ufaglærte Ar-

bejdere i København 135 Øre i Timen = 3240 Kr. aarlig. Ufaglærte Arbejdere i Provinsen 120 Øre i Timen = 2880 Kr. aarlig. Kvinder i København 85 Øre i Timen = 2040 Kr. aarlig. Kvinder i Provinsen 75 Øre i Timen = 1800 Kr. aarlig.

For disse 98.230 Arbejdere er Gennemsnitslønnen faldet fra 3672 Kr. til 3240 Kr. efter Februar og nu efter Augustpristallet til 3072 Kr.

Hvad det betyder for Erhvervslivet.

Den danske Industri og Erhvervsvirksomhed beskæftiger ca. 250.000 Arbejdere. Det giver efter Aarslønnen beregnet før Februarpristallet 918 Millioner Kroner. De 12 pCt. reducerede dette Beløb med 110,16 Millioner Kroner.

Aarslønnen for de 250.000 Arbejdere var efter Februarpristallet 3240 Kr., hvilket er det samme som 806 Millioner Kroner, der nu reduceres med 5 pCt. eller 40,3 Millioner.

Arbejdsgiverforeningen beskæftiger 100.000 Arbejdere. Deres Aarsløn androg 1925, altsaa før Reguleringen, 367 Millioner og 200 Tusinde Kroner. 12 pCt. Reduktion betød her 44 Millioner i Lettelse.

Efter Februar i Aar var Indtægten de 3240 Kr. pr. Aar, det samme som 324 Millioner, der nu er reduceret med 5 pCt. eller 16,2 Millioner, saa Beløbet bliver 307,8 Millioner.

Altsaa er Hr. Langkjær og hans Fæller i Arbejdsgiverforeningen fra 367,2 Millioner Kr. i Arbejdsløn kommen ned til 307,8 Millioner eller en Besparelse paa 60 Millioner Kroner, der ikke efter de Herrers Udsagn betyder noget i Konkurrencen.

Det kunde være rart at faa saadan omtrentlig udtrykt i Tal, hvor mange Millioner der endnu skal spares, for at de Herrer finder det Umagen værd at sætte Produktionen i Gang.

Naar 60 Millioner intet betyder paa et Budget af 367, saa er det med nogen Ret, vi stadig fremfører, at Arbejdslønnen ikke spiller den Rolle i Konkurrencespørgsmaalet, som det antydes fra Arbejdsgivernes Side. For de danske Arbejdere betyder 60 Millioner Kroner mindre Føde, færre Klæder, ingen Fornøjelser og ingen Vedligeholdelse af deres Hjem.

Nu véd vi jo meget godt fra Affæren med »Frederik VIII«, der sejlede til Göteborg, at der ikke regnes med Smaapenge hos Arbejdsgiverforeningens Mænd, al den Stund at Forskellen mellem Götaværftets og Burmeister & Wains Tilbud var 191.000 Kroner paa et Arbejde, som Burmeister forlangte 420.000 Kroner for; men som altsaa kunde udføres i Sverige for 229.000 Kr. Altfor hurtigt glemte Offentligheden denne Affære, der med blændende Klarhed viste, hvorledes dansk Arbejdsgiveragitation udfolder sig, naar der er Tale om Konkurrence.

Det gled altfor let ud af Bevidstheden, at selv om de danske Arbejdere kunde have levet og arbejdet paa »Frederik VIII« uden en eneste Øre i Arbejdsløn, var Arbejdet alligevel for dyrt.

Vi bliver bebrejdet Mangel paa Forstaaelse. Men tilgiv os vor Mangel paa Evne til at goutere saadanne Foreteelser som »Frederik VIII«. Og giv os den Forstaaelse, der skal til, for at danske Arbejdere kan fatte, at en Besparelse paa 150 Millioner i Arbejdsløn, der gaar ned fra 918 Millioner til 768, ikke fører andet Resultat med sig end en Erklæring om, at det intet forslaar, og en Understregning af denne Erklæring ved en Kendsgerning som den, at de danske Arbejdere som Tak for en Arbejdslønsbesparelse paa 150 Millioner aarlig har faaet Arbejdsløshedsprocenten forøget fra 13,7 i Fjor til 21,3 i Aar, altsaa 7,6 pCt. mere, end da Lønnen laa højere.

Der hører andet end Ord, Ord og atter Ord fra en misbrugt Munds Side til, for at vi fæstner os derved. Den Mund, der ikke var for ubeskeden til at nægte Arbejderne en Forklaring og en Dokumentation af Forholdet med de 191.000 Kr. i »Frederik VIII«-Affæren, er ikke egnet til at blive troet, naar den forsikrer om Arbejdslønnens Højde.

Renommeet er forlist gennem utallige udokumenterede Paastande om, hvad Industrien maatte kræve. Alt for mange Gange har vi hørt disse Forsikringer til, at vi kan tage dem for andet end en glat Tunges Udtalelser.

Der er ingen Tvivl om, at danske Arbejdere, den Dag de faar en Forklaring paa, hvorledes Arbejderne i Lande med

mindre Løn end her, dog har forholdsmæssig større Arbejdsløshed og Krav om Lønreduktioner at gennemleve, og denne Forklaring og Forsikringen om, at vor Løn skal ned, dokumenteres af klare Kendsgerninger og Tal fra Kalkulationerne, at den Dag vil der kunne være Udsigt til, at det Raab, der lyder fra Arbejdsgivernes Mund, vil vække mere Respekt for Overvejelser.

Det vil først derefter være muligt at rehabilitere i det offentlige Folks Bevidsthed den Tunge, der i Tide og Utide udokumenteret har raabt om Lønreduktioner. *Leis.*

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejdere i København hos A/S Københavns Bunkerkul Depot.

Paa et Fællesmøde den 5. August behandledes en Klage fra Arbejdsgiverne over, at Havnearbejderne paa A/S Københavns Bunkerkul-Depot i flere forskellige Tilfælde havde nægtet at lade sig aflønne med Timeløn for Kullempning i Skibenes Lastrum, men krævet afregnet efter Akkordsatserne for »Indgivning af Bunkerkul, hvor mekanisk Kraft anvendes«. Arbejderne mente sig, støttet af en faglig Voldgiftskendelse, i sin gode Ret og nægtede derfor at honorere Arbejdsgivernes Erstatningskrav, der androg ca. 325 Kr. for de i Klagen nævnte 4 Tilfælde.

Mødet endte derfor uden Resultat, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at klage til Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejderne i København ved Losningen af S/S »Hilda«.

Den 5. August afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverne over, at Havnearbejderne ved Losning af S/S »Hilde« paa et givet Tidspunkt havde nægtet at arbejde med 2 Hold ved Agterlugen. Losseentreprenøren havde derved haft et Tab, der var opgjort til Kr. 267,08, som krævedes tilbagebetalt. Da Arbejdernes Repræsentanter paastod, at det var fejlagtige Dispositioner, der var Skyld i Tabet, og at dette forøvrigt ikke var saa stort, nægtede de at betale noget som helst.

Mødet endte derfor uden Resultat, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmændene i Esbjerg hos Entreprenør Hoffmann & Sønner.

Entreprenørfirmaet Hoffmann & Sønner, der har et Brobygningsarbejde i Entreprise i Esbjerg, har for flere Specialarbejders Vedkommende nægtet at betale, hvad der almindeligvis betales i Henhold til gældende Overenskomster, hvorfor Dansk Arbejdsmandsforbund havde varslet Strejke til den 9. August.

Denne Sag behandledes paa et Fællesmøde den 5. August, og her enedes man om en Ordning af Stridsspørgsmaalene med Undtagelse af et, nemlig »Tillæg for Ramning af Spunsvæg med Piskebuk«.

Om dette Spørgsmaal skulde der optages en lokal Forhandling, der skulde være tilendebragt inden 11. August. Hvis Enighed opnaaedes, bortfaldt Strejken, i modsat Fald kunde den iværksættes straks.

Arbejdsgiverne forbeholdt sig dog i saa Tilfælde at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret for at faa afgjort, om Strejken er lovlig.

Den internationale faglige Centrals 25-Aars-Jubilæum.

Under 26. August d. A. har vort Forretningsudvalg anmodet Arbejdernes lokale Fællesorganisationer om at fejre Den internationale faglige Centrals 25-Aars Jubilæum ved Afholdelse af festlige Sammenkomster den 19. September.

Anmodningen er fremsat i et Cirkulære, der har følgende Ordlyd:

For 25 Aar siden blev Grundstenen til Arbejdernes internationale faglige Sammenslutning lagt. I August Maaned 1901 afholdtes nemlig i København en skandinavisk Arbejderkongres, og der var til denne samlet Gæster fra en Del andre Lande.

Umiddelbart efter Afslutningen af denne Kongres traadte vort Forretningsudvalg sammen med Repræsentanter

for Finland, Norge, Sverige, Tyskland, England og Belgien til Forhandling om Muligheden af et Samarbejde mellem de faglige Landsorganisationer i disse Lande. Tanken vandt Bifald, og man enedes om at samles igen Aaret efter i Tilknytning til den tyske Landsorganisations Kongres. Denne fandt Sted i Stuttgart i 1902, og efter Kongressen traadte Gæsterne fra de forskellige Lande sammen til Konference. Man vedtog her Oprettelsen af et internationalt Centralsekretariat, som fik Sæde i Berlin, og saaledes at den tyske Centralkommission skulde fungere som Sekretariatets Ledelse. Formanden for den tyske Landsorganisation, Carl Legien, blev Sekretær i det dermed oprettede internationale faglige Sekretariat.

I Aarene derefter, lige til 1914, da Krigen udbrød, blev der afholdt en Række internationale faglige Konferencer, paa hvilke der toges mange og for det internationale Samarbejde vigtige Beslutninger.

Verdenskrigen slog imidlertid Jerndørene i ved alle Landegrænser, og Magthaverne i alle Lande vogtede med Falkeøjne over enhver Mulighed for Forbindelse og Forstaaelse mellem Underklasserne i de forskellige Lande. Det var derfor ikke længere muligt for Ledelsen i Tyskland at opretholde Forbindelsen med de øvrige Lande, og denne blev derfor overdraget til den faglige Landsorganisation i Holland, og dennes Formand, J. Oudegeest, opretholdt under hele Krigen Forbindelsen mellem Landsorganisationerne i alle Lande, saavel de krigsførende som de neutrale.

I Begyndelsen af 1919, altsaa kort Tid efter Krigens Afslutning, blev der i Bern afholdt en international faglig Konference, og paa denne blev det besluttet at indkalde en international Fagforeningskongres i Juli samme Aar, og at lade Indbydelsen til denne udgaa til alle Landsforbund Verden over. Kongressens store Opgave skulde være at søge hele Verdens fagligt organiserede Arbejdere samlet i én Internationale og derefter ved nye Love og Valg af Ledelse at afstikke Banen for den internationale Arbejderbevægelse.

Kongressen blev afholdt den 28. Juli 1919 i Amsterdam. Tilslutningen blev langt større end forventet. 14 Lande var repræsenterede ved 92 Delegerede, bag hvilke stod 17.748.000 Medlemmer. Kongressen vedtog nye Love og valgte Ledelse. Sammenslutningens Navn blev »Internationaler Gewerkschaftsbund« (paa Dansk »Den internationale faglige Central i Amsterdam«).

Bestyrelsen kom til at bestaa af Appleton, England, som Præsident, C. Mertens, Belgien, og Jouhaux, Frankrig, som Vicepræsidenter. Hollænderne Oudegeest og Fimmen blev Sekretærer. Ledelsen bestaar desuden af et Repræsentantskab. Den nuværende Præsident er Englænderen Purcell, og desuden er Th. Leipart, Tyskland, indtraadt som Vicepræsident, og som Sekretærer fungerer foruden Oudegeest, Sassenbach, Tyskland, og Brown, England.

Det vil føre for vidt her at komme ind paa en Omtale af den Virksomhed, som den internationale faglige Sammenslutning i de forløbne 25 Aar har udfoldet; thi den har paa saa uendelig mange Maader givet sig Udtryk og har været til usigeligt Held og Lykke for den arbejdende Befolkning i Lande, hvor der har været særlig Trang til Stede. Under faglige Kampe af større Omfang har »Den internationale faglige Central« ligeledes bidraget sit til, at der er tilgaaet de kæmpende Arbejdere økonomisk Støtte fra andre Lande. Vi skal i denne Forbindelse blot erindre om den store økonomiske Støtte, som vi modtog ude fra under Stor-Kampen i 1925, og til Hjælpeaktionen overfor de engelske Arbejdere i indeværende Aar.

I Anledning af, at der er gaaet 25 Aar, siden »Den internationale faglige Central« blev oprettet, har dens Bestyrelse besluttet at opfordre de tilsluttede Landsorganisationer til at foranledige afholdt Jubilæumsfester Landet over.

Festlighederne var oprindelig bestemt til den 21. August, altsaa Aarsdagen for den første internationale Gewerkschaftskonference, men paa Grund af forskellige Vanskeligheder er Dagen udsat til den *19. September*. Paa den Dag har man tænkt, at der kunde afholdes Møder Landet over, arrangeret af Arbejdernes lokale Fællesorganisationer, med kendte Partifæller som Talere og med lidt festlig Underholdning. Enkelthederne ved disse Sammenkomster maa

det naturligvis overlades hver enkelt Fællesorganisation at bestemme. Men i Henhold til den Opfordring, som er rettet til os fra Bestyrelsen for »Den internationale faglige Central i Amsterdam«, tillader vi os at opfordre Arbejdernes Fællesorganisationer i de forskellige Byer til saavidt muligt at mindes Jubilæumsdagen ved Afholdelse af festlige Sammenkomster og Foredrag om Emner, som kan paaregne at have Arbejdernes Interesse.

P. F. V.

CARL F. MADSEN.

Grænseudvalgets Kendelse i Sag Nr. 36.

Snedkerforbundet i Danmark mod Dansk Karetmagerforbund.

Med Skrivelse af 28. April 1926 har De samvirkende Fagforbund henvist en Sag til Afgørelse i Grænseudvalget og herunder fremsendt Klage fra Snedkerforbundet i Danmark dateret 22. Marts samt et Tilsvar til samme fra Dansk Karetmagerforbund dateret 8. April.

Snedkerforbundet i Danmark har ved at fremsætte Klage i denne Sag anført, at der den 27. Januar d. A. etableredes Strejke af Arbejderne hos A/S General Motor (Chevrolet), foranlediget ved en Løndifference, uden at man fra Arbejdernes Side i den Anledning tog Snedkerforbundet med paa Raad, fordi Snedkerforbundet ikke var Medunderskriver eller havde nogen Særoverenskomst med Firmaet; nævnte Forbund fik kun Lov til at betale Strejkeunderstøttelse til sine Medlemmer, som paa det Tidspunkt var beskæftiget hos Firmaet i et Antal af 15, medens der var noget færre Karetmagere, fordi der paa det paagældende Tidspunkt var Mangel paa Materiale samt andre Forhold, der bevirkede dette, for nærværende er Forholdet det, at der er ca. dobbelt saa mange Karetmagere som Snedkere eller ca. 30.

Under Strejken skete der Henvendelse fra en Repræsentant for Snedkerne til Karetmagerforbundets Formand om at delagtiggøre Snedkerforbundet i Forhandlingerne om Overenskomstforholdene hos General Motor, men dette afvistes af Karetmagerforbundets Formand. Efter Arbejdsstandsningen paastaar Snedkerforbundet, at der fra Karetmagernes Side iværksættes Agitation eller udøves Pres paa Snedkerforbundets Medlemmer for at faa dem til at overmelde sig til Karetmagerforbundet, hvorefter den mellem Karetmagerforbundet og Snedkerforbundet verserende Organisationsstrid af Snedkerforbundets Formand blev forelagt for Dansk Træarbejdersekretariat, der er Fællessammenslutning for en Række Organisationer indenfor Træindustrien, herunder Karetmager- og Snedkerforbundet.

Fra Sekretariatets Side forsøgtes der med Fremsættelsen af en Udtalelse i Retning af, at der ikke er Overmeldelsespligt for de forskellige Træarbejderbrancher, saaledes som paa de andre »herværende danske Automobilfabrikker«, samt at der maa være Ret for de enkelte Organisationer til at underskrive Overenskomsten, naar den skal være gyldig for alle.

Snedkerforbundet oplyser selv, at dette ikke fik nogen Betydning, idet der blev gjort Henstilling om, at de ny Overenskomster kun blev underskrevet af de Fag, der tidligere havde underskrevet, dette blev efterkommet, og dermed bortfaldt dette Spørgsmaal for nærværende.

Snedkerforbundet har dernæst paastaaet, at Karetmagerforbundet har forsøgt at paavirke Fabrikkens Ledelse ved at foreholde den Risikoen ved at antage Folk fra andre Fag, da den ikke kunde føle sig sikker paa, hvorlænge saadanne vilde respektere den underskrevne Overenskomst. Henvendelsen blev efterfulgt af Eksklusion af den stedlige Værkstedsklub, medens 2 af Træindustriarbejderforbundets Medlemmer under Trykket lod sig overmelde. Endelig er der fra Snedkerforbundet fremsat forskellige Forslag til en Ordning, dels overfor Firmaet, dels overfor Arbejderne, uden at dette har ført til noget.

I sit Tilsvar af 8. April har Karetmagerforbundet udtalt, at dette Firma begyndte sin Virksomhed i Efteraaret 1923, hvorefter der straks aftaltes For-

handling mellem Fabrikkens Ledelse og de Organisationer, hvis Medlemmer Fabrikken mente at have Brug for. I disse Forhandlinger deltog Arbejdsmændenes Fagforening for Støberier og Maskinfabrikker, Smede- og Maskinarbejdernes Afdeling 14, Sadelmagernes Fagforening, Vognmalernes Fagforening og Karetmagernes Fagforening, og Karetmagernes Fagforening og disse Organisationer sluttede under 15. Januar 1924 Overenskomst gældende for samtlige nævnte Fag og med Varighed til 1. Januar 1926.

Under disse Forhandlinger ønskede Formanden for Snedkernes og Stolemagernes Fagforening at blive medvirkende, men dette blev afvist af Firmaets Repræsentant med den Motivering, at Fabrikken kun havde Brug for Karetmagere og derfor ikke fandt Anledning til, at Overenskomsten ogsaa skulde gælde for Snedkerne.

Iøvrigt gør Karetmagerforbundet gældende, at der foruden Karetmagere ogsaa er beskæftiget Tømrere, Træindustriarbejdere og Snedkere, uden at der fra Karetmagerforbundets Side er gjort noget Forsøg paa at forhindre dette, saa lidt som de har forlangt de paagældende overmeldt til Karetmagerforbundet. Kun en enkelt Gang, i Sommeren 1925, vil Karetmagerforbundets Formand pr. Telefon have talt med Formanden for Snedkerne om Overmelding, men denne stillede sig meget afvisende.

Karetmagerforbundet mener, at Snedkerne, som altsaa paa et vist Tidspunkt var i Flertal paa Arbejdspladsen, har villet erobre denne for Snedkerfaget alene. Karetmagerforbundet fralægger sig enhver Agitation eller Forsøg paa at udøve Tvang for at faa de øvrige Branchers Arbejdere til at melde sig over, og endelig udtaler det, at Formanden for Snedkerne og Stolemagerne har henvendt sig til Firmaets Direktør for at faa denne til at tage Standpunkt til Fordel for Snedkerne.

Endelig udtaler Karetmagerforbundet, at det finder det mærkeligt at indbringe denne Sag for Grænseudvalget. »Arbejdet, som Træarbejderne hos »General Motor« A/S udfører, er Karosseriarbejde, og det er ikke tidligere bestridt, at Træarbejdere, der udfører dette Arbejde, bør tilhøre vor Organisation, ligesom denne ogsaa har Overenskomst om Løn- og Arbejdsvilkaar. Vi kan ikke indse, at Forholdet forrykkes ved, at Træarbejdere af andre Fag bliver antaget, og at vi, for at undgaa Strid med Snedkerforbundet, hidtil har tolereret, at Overmelding ikke fandt Sted, hvilket vi imidlertid vil kræve i Fremtiden.«

Da der nu ikke har vist sig nogen Mulighed for at forlige Parterne, har Grænseudvalget optaget Sagen til Afgørelse. Udvalget maa da først udtale, at i al Almindelighed maa Karosseriarbejde anses for at falde ind under Karetmagerbranchen. Forholdene har jo imidlertid vist, at Karosseriarbejdet paa General Motor er saaledes, at ogsaa andre Træarbejdere kan beskæftiges derved, og dette er, som det fremgaar af foranstaaende, sket i ret betydelig Udstrækning.

Da det imidlertid for Træarbejdernes Vedkommende er Karetmagerforbundet, der fra første Færd har sluttet Overenskomst med Firmaet paa disses Vegne og i Forening med de øvrige Fag og Organisationer, som har Udøvere hos nævnte Firma, ses der ikke at være nogen Rimelighed for, at Snedkerforbundet søger ny Separat-Overenskomst eller Medunderskrift paa den bestaaende Arbejdsordning, idet der maa anses at være Kotume for, at det er Karetmagerforbundet, der afslutter med Firmaet om herhenhørende Arbejde.

Det maa derfor ogsaa være Karetmagerforbundet, der sørger for Overenskomstens Overholdelse, men naar det er Tilfældet, maa Karetmagerforbundets Krav om Overmeldelse ogsaa tages til Følge, og de Træarbejdere, der tager Arbejde paa A/S »General Motor« ved Karosseriarbejde, maa overgaa til Karetmagerforbundet.

Afdelingsformænd og -kassererе!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 10 ❋ KØBENHAVN DEN 4. SEPTEMBER 1926 ❋ 23 AARGANG

De samvirkende Fagforbunds Generalforsamlinger.

Et Lovændringsforslag.

Paa Dansk Typograf-Forbunds nylig afholdte Kongres stilledes fra kommunistisk Side et Forslag til Ændring af Sammensætningen af De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling.

Forslaget lød saaledes:

Delegeretmødet beslutter, at Dansk Typograf-Forbund som Medlem af De samvirkende Fagforbund snarest fremsætter følgende Forslag til Ændring af De samvirkende Fagforbunds Love, samt, at Forslaget i indeværende Aar tilstilles alle Fagforbund i Danmark med Anmodning om Tiltrædelse.

§ 33, 2. Stk. ændres til: »Generalforsamlingen bestaar af samtlige Forbunds Hovedbestyrelser, en Repræsentant for hver af de enkeltstaaende Foreninger samt et Antal Repræsentanter fra de lokale Fællesorganisationer (disse vælger 1 Repræsentant for indtil det første 1000 Medlemmer og yderligere 1 Repræsentant for hvert paabegyndt 2000 Medlemmer udover det første 1000). Fællesorganisationernes Repræsentanter skal vælges umiddelbart før hver Generalforsamling og paa Grundlag af det paa denne foreliggende Arbejdsstof. Alle af Forbundene og Fællesorganisationerne til Generalforsamlingen valgte Repræsentanter har Stemmeret i alle Spørgsmaal og efter det Antal Medlemmer, de repræsenterer. Saafremt Repræsentanter for samme Organisation stemmer forskelligt, beregnes hver enkelts Stemmetal efter det Antal Stemmer, der fremkommer ved at dividere Antallet af Repræsentanter ind i Antallet af Medlemmer.«

§ 37 og 38 i De samvirkende Fagforbunds Love udgaar med Undtagelse af sidste Stykke i § 38.

Motivering:

Med de nuværende Organisationsformer er det sikkert nødvendigt, at en vis fast Forbindelse mellem de enkelte Forbund og Centralorganisationen bevares ved, at Forbundenes Hovedbestyrelser udgør en Del af De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling.

Da imidlertid Valg af Hovedbestyrelsesmedlemmer i Fagforbundene ofte maa antages at ske efter andre Hensyn end de, der særlig maa formodes at spille en Rolle ved De samvirkende Fagforbunds Generalforsamlinger, bør denne paa langt Sigt valgte Del af De samvirkende Fagforbunds Generalforsamlinger (Hovedbestyrelsesmedlemmerne) suppleres med en anden Del, der vælges umiddelbart af de menige Arbejdermasser og vælges paa Grundlag af den ved enhver Generalforsamling foreliggende Situation. Saadant Valg kan foregaa i alle Fællesorganisationer med praktisk talt Dags Varsel og vil saaledes ogsaa ved ekstraordinære Generalforsamlinger i De samvirkende Fagforbund, der maatte blive indkaldt med kort Varsel, let kunne finde Sted. (I København vil Fællesorganisationen antagelig nødsages til at lade hver Faggruppe vælge et vist Antal af det den københavnske Fællesorganisation tilkommende Antal Repræsentanter.)

Med en saadan Sammensætning af De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling vil der være gjort Begyndelsen til at skabe en direkte og øjeblikkelig Indflydelse for de menige Arbejdermasser paa De samvirkende Fagforbunds ellers saa indirekte og tungtvirkende Apparat.

*

Forslaget er tænkt som en demokratiserende Foranstaltning for at opnaa,

at De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling efter Forslagsstillerens Ord »atter kunde genvinde sit Herredømme indenfor vore Organisationer og sætte Funktionærerne — her tænkes særligt paa Repræsentantskabet — paa Plads.

Man vil straks se af Forslaget, at det vil fordoble Forsamlingens talmæssige Størrelse.

Det vilde med andre Ord blive en Forsamling, der i sig selv vilde blive meget vanskeligt manøvrerende, ligesom tekniske Vanskeligheder i Form af Lokaleforhold og lignende vilde afstedkomme store Hindringer for Forsamlingens Konstituering. Dette fik endda være, dersom der derved skabtes en mere kompetent, d. v. s. en mere indsigtsfuld og handledygtig ansvarlig Forsamling.

Men det er nu en Gang en desværre sørgelig Kendsgerning, at en Forsamlings Kompetence ingenlunde stiger med dens Størrelse, og det kan næppe være Hensigten at demokratisere paa den Maade, at man gør Tingene i sig selv sværere ved at give saa mange som muligt Lejlighed til at »fordærve Kosten«.

Der er dog endnu værre Skavanker ved Forslaget. Saa vægtige og i øjnefaldende Uhyrligheder, at man maa undres over, at Folk, der, efter hvad de selv siger, bestræber sig for at erstatte en »umulig og uduelig Organisationsledelse« med en anden og dygtigere, kan stille et saadant Forslag.

Man vil give Fællesorganisationerne samme Ret til Repræsentation og samme Vetoret, som Fagforbundene har nu. Dersom samtlige Fagorganisationer i Danmark var samlede under De samvirkende Fagforbund vilde det maaske kunne tænkes, at det kunde forenes med Landsorganisationens Tarv at give denne Repræsentationsret, men det er ikke umiddelbart indlysende, at det var nødvendigt, og der er vel dem, der som undertegnede vilde mene, det er direkte overflødigt og skadeligt.

Værre bliver det jo uden al Tvivl, naar Forholdet er, som det er, og som alle Organisationsfolk véd, det er, at talrige Organisationer staar uden Samorganisation med de øvrige Arbejdere, fordi de — som Regel da — mener sig stærke nok til at klare sig selv og uforstaaende nok til at lade de Fag, der ikke er saaledes stillede, undvære Støtten fra de stærke.

Disse Organisationer er repræsenterede med alle deres lokale Bestyrelsesmedlemmer paa Fællesorganisationernes Generalforsamlinger og skulde altsaa her gives Lejlighed til at tage Stilling i Taktikspørgsmaal og indre Forhold, De samvirkende Fagforbund vedrørende og derefter vælge Repræsentanter til Generalforsamlingen.

Selv om Forslagsstilleren udtalte, at Fællesorganisationerne kun maatte vælge saadanne Repræsentanter, som tilhørte Fag, der staar tilsluttet De samvirkende Fagforbund, var der ikke derved slaaet Bom for, at udenforstaaende Organisationer prægede De samvirkende Fagforbunds kompetente Forsamlinger og var medvirkende til at baandlægge Landscentralen i en Taktik eller forpligte den økonomisk, medens de udenforstaaende selv kunde gaa lige hjem til deres egne Organisationer og blæse det hele en lang Marsch og selv handle stik imod, om det passede dem.

At dette Tilfælde vilde blive Resultatet af Forslaget, er der sikkert ikke ret mange virkelige Organisationsfolk, der vil være i Tvivl om.

Man ser jo allerede nu det Særsyn, at Fællesorganisationerne behandler De samvirkende Fagforbunds indre Anliggender og opkaster sig til dømmende og resolutionsvedtagende Forsamlinger, og at mange af de ivrigste Diskussionsdeltagere er Folk fra udenforstaaende Organisationer. Folk, der er meget interesserede i til Støtte blandt andet for deres Opfattelse at ville staa udenfor De samvirkende Fagforbund at kunne komme til deres Medlemmer og fortælle: »at Vorherre bevares, hvor de skændes i De samvirkende Fagforbund, lad os være glade for, at vi er kommet ud af den Historie«.

Det er jo ogsaa saaledes, at de, der stemmer for Resolutioner og Forslag til De samvirkende Fagforbund, for Anstændighedens Skyld gerne skulde være Medlemmer af den Organisation, de vil kritisere og »omdanne«.

Men saa er der ydermere den Absurditet i Forslaget, at alle disse Repræ-

sentanter skulde stemme efter deres Medlemstal i alle Spørgsmaal.

Københavns Fællesorganisation tæller 117.000 Arbejdere, der for den største Dels Vedkommende jo allerede er repræsenterede gennem deres Tillidsmænd indenfor Organisationen, og som altsaa vilde faa Lejlighed til at fordoble deres Stemmer.

Man kunde jo endda her tænke sig, at Fællesorganisationens Repræsentanter, naar de valgtes lige forud for Generalforsamlingens Afholdelse paa et Tidspunkt, da Sindene er ophidsede af hele den arbejderfjendtlige Presses Propaganda, og under Situationer, der forbyder den socialdemokratiske Presse af Hensyn til hele Organisationslivet og Arbejderbevægelsens Fremtid og de øjeblikkelige Chancer for Udfaldet af en Kamp er afskaaret fra at lægge alt frem i Dagen og derved give »de menige« Arbejdere Lejlighed til at tage den Stilling, der er nødvendig for at demokratisere, at disse Repræsentanter kom i direkte Modstrid med Fagforbundenes Repræsentanter og i Kraft af den Omstændighed, at Fællseorganisationerne tæller flere Medlemmer end De samvirkende Fagforbund, kunde overstemme disse og tage en helt gal og umulig Holdning.

Den Demokratisering og Omdannelse, som Kommunisterne prædiker om, har ene til Hensigt at faa valgt nogle flere kommunistiske Agitatorer ind i De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling. Til dette Formaal er Forslaget udmærket, fordi de Folk, der som Kommunisterne raaber højest og er mest opfanatiserede, under en højspændt Situation vilde have Chancer for Valg fremfor den mere indsigtsfulde Arbejder, der af Hensyn til vor Klasses hele Fremtid er mere forsigtig med at opgejle Stemninger og bringe Rygter til Torvs. Skulde der ske noget med De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling, skulde det vistnok gaa i modsat Retning og udelukke saadanne Fællesorganisationer — altsaa alle — fra at sende Repræsentanter, som ikke indenfor egne Rammer havde gjort rent Bord og skelnet mellem de halvorganiserede, der klarer sig selv og lader Fanden tage de bageste, og de virkelige klassetro Arbejdere, der kæmper for at give Landsorganisationen og dermed Arbejderbevægelsen størst Enhed og Samdrægtighed ved at bære Byrderne og udføre Organisationsarbejdet mellem Slagene i Samvirksomhed med alle andre Arbejdere. *Leis.*

Den 8. internationale Arbejdskonference.

IV.

Et andet vigtigt Spørgsmaal, nemlig Arbejdsløsheden, gav ogsaa Anledning til en ikke ringe Debat og til Vedtagelse af en Resolution, stillet af den schweiziske Arbejderrepræsentant. Under Debatten blev der fra den tyske Arbejderrepræsentant stillet Forslag om en Tilføjelse, som vedtoges og optoges i Resolutionen som Pkt. 2.

Den endelige Resolution er saalydende:

»Konferencen

1. opfordrer det internationale Arbejdsbureau til at forøge sine Bestræbelser for videre at udvikle Anvendelsen af de Forholdsregler, der omhandles i de Konventioner og Henstillinger vedrørende Arbejdsløshed, der er vedtagne paa tidligere internationale Arbejdskonferencer, og angaar
   a) Meddelelse fra de forskellige Regeringers Side om alle Oplysninger, statistiske og andre, vedrørende Arbejdsløshed og de Forholdsregler, som de har taget eller paatænker at tage for at bekæmpe dette Onde;
   b) Indførelsen og Udviklingen af Institutioner, der forsikrer mod Arbejdsløshed og Adgangen for Udlændinge til — under Forudsætning af Gensidighed — at faa Andel i det Gode, en saadan Forsikring byder;
   c) Indførelsen og Udviklingen af offentlig Arbejdsanvisning og internationalt Samarbejde mellem de forskellige nationale Systemer for Arbejdsanvisning, særlig med Henblik paa kollektiv Antagelse af Arbejdere til Udlandet;
   d) Iværksættelse af offentlige Arbejder i et Omfang, svarende til

Svingningerne (i Beskæftigelsesgraden) indenfor den private Industri.

2. I Forbindelse hermed opfordrer Konferencen Bureauet til at træde i Forbindelse med Regeringerne i de interesserede Lande for at anmode dem om at tage de Forholdsregler, der er nødvendige, for at Anvisningen af udenlandske Arbejdere kan blive udført af offentlige Institutioner eller Institutioner af ikke-forretningsmæssig Karakter, der virker under offentlig Kontrol og under Medvirken af Arbejdsgiver- og Arbejdersammenslutninger.
3. opfordrer Styrelsesraadet til at sætte Arbejdsløshedsspørgsmaalet paa Dagsordenen for en af de første internationale Arbejdskonferencer.
4. tager til Efterretning, at Resultaterne af den af Konferencen i 1922 ønskede Undersøgelse over Sæsonarbejdsløsheden i Løbet af 1927 skal offentliggøres i Bureauets Publikationsserie »Etudes et Documents«.
5. tager de i Direktørens Rapport meddelte Oplysninger om »La Commission mixte des Crises économique«s til Efterretning, anmoder om, at dette Arbejde maa blive fortsat paa effektiv Maade, saavel med Hensyn til den videre Udvikling af de forskellige Landes statistiske Tabeller, »baromètres économiques« kaldet, som med Hensyn til Indførelse og Anvendelse af Metoder, egnede til at modarbejde de periodiske, økonomiske Svingninger, der medfører periodiske Arbejdsløshedskriser.
6. anmoder særlig det internationale Arbejdsbureau om, at det, som Direktøren i sin Rapport allerede har udtalt at ville gøre, overdrager »La Commission mixte« at undersøge de Vanskeligheder af økonomisk Art, som hindrer de offentlige Myndigheders Anvendelse af den ovenfor nævnte Henstilling om Iværksættelse af offentlige Arbejder, saavelsom det forelagte Forslag vedrørende den eventuelle Virkning af en rationel Politik med Hensyn til Jernbanetakster for Transport af Varer maatte kunne have for Spørgsmaalet om Formindskelse af de økonomiske Svingninger.«

Endelig vedtoges følgende Resolution, stillet af den polske Regeringsrepræsentant Sokal:

»Konferencen opfordrer det internationale Arbejdsbureau til i særlig Grad at have sin Opmærksomhed henvendt paa de til Arbejdets videnskabelige Organisering knyttede Problemer, hvis sociale Betydning viser sig mere og mere, og til aktivt at fortsætte sine Undersøgelser paa dette Omraade.«

Konferencen sluttede Lørdag den 5. Juni, og Søndag den 6. Juni deltog den langt overvejende Del af Konferencens Deltagere i den officielle Indvielse af Den internationale Arbejdsorganisations nye Bygning. Om Formiddagen samledes Deltagerne i Konferencesalen, hvor der holdtes en meget lang Række Taler, bl. a. af Præsidenten for Republikken Schweiz M. Haeberlew, den tyske Arbejdsminister Dr. Braun, den franske Arbejderrepræsentant Jouhaux og Direktør Alb. Thomas.

Om Eftermiddagen fandt der en mere tvangfri Sammenkomst Sted i den nye Bygning, hvor der serveredes Kaffe, The og Vin af forskellige Slags. I Haven, der ligger lige ud til Genfersøen, var der Koncert og Fremvisning af Folkedanse, udført af Børn.

Bygningen, der bestaar af Stue og 3 Etager med et mindre Taarn, gjorde et udmærket Indtryk, baade hvad Udseende og praktisk Indretning angaar. Den indre Udsmykning og Møblementet er delvis skænket af de forskellige Stater. Den danske Regering har skænket to pragtfulde Vaser af københavnsk Porcelæn, der har faaet Plads i selve Direktørens Kontor.

Forhaabentlig vil den nye Bygning sætte det store Personale (ca. 300) i Stand til at udføre sit Arbejde endnu i højere Grad tilfredsstillende, end Tilfældet hidtil har været.

Lønbevægelser og Konflikter.

Kuskene i København.

Den 7. August afholdtes et Fællesmøde, paa hvilket der behandledes en siden Foraaret eksisterende Uoverens-

stemmelse mellem Københavns Vognmandsforening og Kuskenes Fællesforbund om, hvorvidt Regulering i Henhold til Pristallet kan finde Sted for visse særlige Tillæg, Kuskene oppebærer. Arbejdsgiverne hævder, at dette kan finde Sted, medens Arbejderne hævder, at dette ikke kan ske, da Nævnskendelsen fra 1922 om samme Spørgsmaal stadig maa være gældende, og der ikke er reguleret paa disse Tillægspriser, da Pristallet steg.

Da begge Parter fastholdt sit Standpunkt, endte Mødet uden Resultat, og Arbejdsgiverne har nu indbragt Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmændene i Aarhus ved Læmpning af Kul til Københavner-Damperen.

Den 6. August afholdtes et Fællesmøde, foranlediget af en Klage fra Arbejdsmændenes Fagforening i Aarhus, over at A/S Kampmann, Møller & Herskind nægter at efterkomme en faglig Voldgiftskendelse angaaende Indgivning af Bunkerkul til Københavner-Damperne. Det drejer sig om Betaling af ca. 800 Kr.

Da Arbejdsgiverne fastholdt deres Vægring imod, at de betalte, endte Mødet uden Resultat, og Sagen er derefter indbragt for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsmænd i Odense.
(Drikkehvil.)

Arbejdsgiverforeningen klagede over, at Havnearbejderne holdt samlede Drikkehvil, og da Sagen ved et Mæglingsmøde den 27. April ikke blev ordnet, blev der den 19. Juli afholdt et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor Sagen drøftedes.

Det lykkedes heller ikke paa dette Møde at naa til en Ordning af det paaklagede Forhold, og Arbejdsgiverforeningen forbeholdt sig derfor at indgive Klage til Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejdere i Aarhus ved Kranlosning.

I Anledning af en Klage fra Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn over, at Havnearbejdernes Fagforening skulde have nægtet at lade en Del verserende Uoverensstemmelser om Forstaaelsen af Overenskomstens § 13 afgøre ved faglig Voldgift, afholdtes et Fællesmøde den 6. August.

Her oplystes det, at en saadan Vægring ikke har foreligget, men at man har ment, at den faglige Voldgift, der skal finde Sted i Henhold til Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sag Nr. 985, først maa afsige Kendelse, forinden denne Sag optages, da den saa muligvis kan undgaas.

Mødet endte med, at Arbejdsgiverne sluttede sig hertil.

Smede og Maskinarbejdere hos Thomas B. Thrige i Odense.

I Juni Maaned rejste Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund overfor Firmaet Thomas B. Thrige i Odense Krav om Forhøjelse af nogle Timelønsarbejderes Løn, og da hverken Mæglings- og Timandsmøde eller et den 27. Juli afholdt Fællesmøde resulterede i noget som helst Tilbud, varslede og iværksatte Forbundet Strejke for samtlige timelønnede Arbejdere hos Firmaet, 35 Mand, den 2. August.

I Mellemtiden havde Firmaet opsagt de gældende Akkordprislister til Ophør den 1. September. Firmaet krævede Akkordsatserne nedsat med 10 pCt., dog saaledes, at Nedsættelsen skulde ske med 2 pCt. i hver af Maanederne September, Oktober, November, December og Januar.

Til Gengæld herfor tilbød Firmaet straks at reducere sine Priser med fulde 10 pCt. og begynde at arbejde paa Lager, og forlænge Arbejdstiden, der for Tiden er ca. 37 Timer ugentlig, til ca. 42 Timer ugentlig.

Paa et om denne Sag afholdt Timandsmøde erklærede Forbundet sig villig til at optage Forhandling herom, naar den verserende Strid om Timelønskravet var afgjort, men Firmaet indtog det Standpunkt, at der først skulde forhandles om Akkordprislisternes Reduktion og derefter om Timelønningerne.

Strejken løb derefter videre, og den 6. August modtog vi en Klage fra Arbejdsgiverforeningen over, at de hos Firmaet arbejdende Smede havde nægtet at udføre Overarbejde i Henhold til Overenskomsten.

Paa denne Foranledning afholdtes et Fællesmøde den 9. August, der resul-

terede i, at denne Sag bilagdes ved, at Forbundet afgav en Erklæring om, at det ikke vil understøtte nogen kollektiv Vægring mod at udføre Overarbejde, og at Forbundet vil indskærpe sine hos Firmaet Ths. B. Thrige arbejdende Medlemmer, at de maa holde sig Overenskomsten efterrettelig i denne Henseende.

Man kom herefter ind paa en Forhandling om de øvrige Stridspunkter mellem Firmaet og Forbundet. Firmaet fastholdt sit ovenfor citerede Standpunkt, og da et Forslag fra Arbejderne om at suspendere den løbende Strejke, medens der optoges lokale Forhandlinger om Timelønskravet, og naar dette var i Orden optage Forhandlinger om Akkordprislisterne, afsloges af Arbejdsgiverne, endte denne Del af Fællesmødet resultatløst, og Strejken fortsattes.

Ved en lokal Forhandling to Dage senere opnaaedes dog en foreløbig Ordning paa Basis af et bestemt Tilsagn fra Firmaet om en nærmere fastsat Forhøjelse for 20 timelønnede Arbejdere, forsaavidt man enedes om Akkordprislisterne. Paa dette Grundlag genoptoges Arbejdet den 12. August.

Dansk Bogbinderforbunds 11. Kongres

afholdtes i Dagene den 29. Juli til 1. August i Forsamlingsbygningen i Aarhus.

Kongressen talte 60 Delegerede og følgende Gæster:

Sekretær Vilh. Christensen fra De samvirkende Fagforbund, Landstingsmedlem Frk. Crone fra Typograferne, David Erickson fra det svenske og Aksel Jensen fra det norske Broderforbund. Endvidere fra Tyskland Haueissen og fra Litografforbundet i Danmark S. V. Frederiksen.

Forbundets Formand, P. Hansen, bød velkommen i en kort Tale, og efter at Gæsterne havde talt, konstitueredes Kongressen.

Carl Nielsen, Aalborg, og Aage Jespersen, København, valgtes til Ordstyrere. Sidstnævnte overtog straks Ledelsen af Kongressen.

Som Sekretærer valgtes O. Smith, Aarhus, og H. Iversen, København.

Derefter aflagdes

Beretningen

af Formanden P. Hansen, der indledede med at lykønske Afdelingen i Aarhus til dens 35-aarige Jubilæum. Formanden henviste til den trykte Beretning og udtalte:

1923 var et roligt Aar, men i 1924 valgtes i Bogbinderlauget en ny Bestyrelse paa Kravet om, at Lønnen skulde reduceres. Der stilledes store Krav om Nedsættelser. Et Tillæg paa 16⅓ pCt. skulde bortfalde, og en Del Arbejde, som hidtil var betalt som Svendearbejde, skulde betales som Kvindearbejde. Der opstod derfor en Konflikt, som imidlertid endte med, at Mestrene maatte søge Forlig og afstaa fra deres Krav om Reduktion, medens Forbundet fik alle sine Krav opfyldt.

Endvidere lykkedes det at faa Hjemmearbejdet endelig afskaffet, hvilket ikke gik af uden en Trusel om Strejke, og Forbundet er blevet medbestemmende om, hvori Svendeprøverne skal bestaa.

Det lykkedes ogsaa at organisere Arbejderne paa de rene Linieringsanstalter. Herefter bliver der ikke nogen Læretid for Linierere, ligesom deres Løn bliver væsentlig højere, end den hidtil har været.

Der er tillige arbejdet for Tillidsmandsinstitutionens Gennemførelse. Vi kunde sikkert have naaet dette mod at betale den med de 6 Points, som ikke reguleres til August. Vi ønskede dog ikke at betale noget derfor, men selvfølgelig maa dette Krav føres til Sejr.

Formanden omtalte derefter, hvad der var gjort for at faa Forbundets Medlemmer beskæftiget ved Biblioteksarbejde, et Arbejde, som gerne gaar til Mestre, som overhovedet kun beskæftiger Lærlinge, og som sædvanligvis kun udfører Fuskerarbejdet, og gik derefter over til at omtale Fængselsarbejdet, som er temmelig omsiggribende. Dette gælder ikke blot Bogbinderne, men ogsaa Typograferne. Der er imidlertid Haab om at opnaa en Ordning.

Efter nogen Diskussion godkendtes Beretningen enstemmigt.

Regnskaberne.

Man behandlede derefter Forbundets

Regnskaber, der forelagdes af Hovedkasserer Chr. Erichsen.

Hovedbestyrelsen bemyndigedes til at anbringe indtil 30.000 Kr. som Prioriteter i Bogbinderstiftelsen i Elmegade 24—26 i København. Pengene tages fra Arbejdsløshedskassen, hvis Tilladelse dertil opnaas fra Arbejdsinspektoratet. Derpaa godkendtes Regnskabet enstemmigt.

Under Behandlingen af

Lovændringsforslagene

vedtoges et nyt System for Kontingentet, hvilket vil medføre en lille Forhøjelse af dette.

Et Forslag om Nedsættelse forkastedes med alle Stemmer mod 1.

Hovedbestyrelsens Antal udvides med et Mandat, som tilfalder Provinsen.

Forskellige Forslag.

Det vedtoges at bevilge 220 Kr. til Forfatterhonorar for Artikler i Fagbladet.

Endvidere vedtoges det at give Forretningsudvalget Bemyndigelse til at købe en Ejendom.

Oprettelse af et grafisk Kartel.

Om dette Emne indledede Forretningsfører P. Hansen, som meddelte, at Typografforbundet havde paalagt sin Hovedbestyrelse at søge dannet et grafisk Forbund eller Kartel.

Hovedledelsen foreslaar følgende:

»Kongressen bemyndiger Hovedbestyrelsen til at føre Forhandlingerne videre om et grafisk Kartel og hermed ogsaa om Oprettelsen af et fælles Kampfond.«

Frk. Crone fra Typografisk Forbund udtalte sin Glæde over, at dette Forslag var stillet, og haabede, at dette vilde bane Vejen for Samarbejde.

S. V. Frederiksen fra Dansk litografisk Forbund udtalte ligeledes de bedste Ønsker for, at det maatte lykkes at oprette Kartellet.

Forslaget vedtoges enstemmigt.

De skandinaviske Forbindelser.

Forretningsføreren gav Oplysning om Gensidighedsoverenskomsten mellem de skandinaviske Lande og stillede følgende Forslag:

»Kongressen godkender den af Hovedbestyrelsen indgaaede Overenskomst mellem de skandinaviske Forbund om en Fordobling af Understøttelsessatserne til henholdsvis 2 og 1 Kr. Desuden godkendes Oprettelsen af det internationale Reservefond.«

Forslaget vedtoges enstemmigt.

Akkordarbejdet i Provinsen.

Debatten indlededes af Formanden, der foreslog følgende Resolution:

»Kongressen paalægger Afdelingerne i Forbindelse med Hovedbestyrelsen at gennemføre Akkordarbejde i Provinsen i Henhold til Paragraf 16.«

Herom førtes en lang og indgaaende Debat, der resulterede i Forslagets enstemmige Vedtagelse.

Valgene til Forbundsledelse.

Som henholdsvis Forretningsfører og Hovedkasserer genvalgtes med Akklamation P. Hansen og Kr. Eriksen.

Til Medlemmer af Forretningsudvalget valgtes Aage Jespersen, Anna Schmith, H. Engelbrektsen og Severin Jørgensen.

Til Hovedbestyrelsen valgtes for København Th. Nielsen, M. Jensen, og for Provinsen Th. Nielsen, Odense, Wald. Petersen, Aarhus, M. Jensen, Aalborg, Meyer, Kolding, og Fru Heide Hansen, Aarhus.

Som Mødested for næste Kongres valgtes København.

Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen.

Forretningsfører P. Hansen aflagde Beretning. Hovedkasserer Kr. Eriksen fremlagde Regnskabet. Begge Dele godkendtes uden Debat.

Alle Valg var Genvalg.

Afslutning.

Derpaa fik de forskellige Gæster Ordet for at takke. Vi nævner heraf, at Haueissen, Tyskland, fremhævede, at af alle Medlemmer i den internationale Bogbindersammenslutning var det danske Forbund det stærkeste, navnlig hvad det økonomiske angik, mens Sekretær Vilh. Christensen fra De samvirkende Fagforbund udtalte sin store Glæde over, at der i alle de tre Dage, Kongressen havde varet, ikke havde hævet sig en eneste Røst for at opgive Samarbejdet med de øvrige Arbejdere.

Aarhus Afdelings 35-Aars Jubilæum.

blev fejret ved en selskabelig Sammenkomst, hvortil alle Kongressens Dele-

gerede og danske og udenlandske Gæster var indbudt.

Ved Bordet bragte Forretningsføreren Afdelingen en hjertelig Lykønskning med Tak for dens Arbejde gennem de mange Aar.

Ogsaa Sekretær Vilh. Christensen hilste og lykønskede Afdelingen og udtalte mange gode Ønsker for dens Fremtid.

Internationalt.

(I. F. C)

De tyske Bjergarbejdere og de engelske Kammerater.

Efter Afslutningen af I. F. C.s store Hjælpe- og Understøttelseskampagne til Gunst for hele den engelske Fagbevægelse har Fagforenings-Internationalen nu paa Anmodning fra den engelske Landsorganisations Generalraad paabegyndt en speciel Indsamling til Fordel for de engelske Grubearbejdere, og denne Indsamling vil saaledes løbe parallel med de af Bjergarbejder-Internationalen foretagne Indsamlinger. Mere end nogensinde trænges der til Pengemidler, da Konflikten nu befinder sig paa det afgørende Stadium. Det er af den største Vigtighed, at de engelske Bjergarbejdere i disse skæbnesvangre Timer kan gøre Regning paa økonomisk Støtte fra hele den internationale Arbejderbevægelse. Nedenstaaende Opraab fra det tyske Bjergarbejderforbund om forøget Støtte viser, at de tyske Bjergarbejdere gør alt for at understøtte deres engelske Kammerater:

»Siden Maaneder befinder i England en Million Bjergarbejdere sig i Kamp mod de af Arbejdsgiverne og den engelske Regering planlagte Forringelser af Arbejdsbetingelserne. Efter al Sandsynlighed vil det være nødvendigt at fortsætte Kampen endnu et Stykke Tid, naar blot den skal ende med et delvis heldigt Resultat. Men Kampens Fortsættelse er kun mulig, naar det lykkes de engelske Organisationer at tilvejebringe de hertil fornødne Understøttelsesmidler. Selve Kampen er nu indtraadt i et farligt Stadium, fordi den engelske Regering i Fællesskab med Arbejdsgiverne gør Forsøg paa at fratage Bjergarbejderne den dem hidtil af Kommunerne ydede Understøttelse. Dette Forsøg bør udlignes gennem en forøget Indsamlingsvirksomhed blandt Bjergarbejder i alle Lande. Forbundsbestyrelsen har derfor vedtaget at lade de gamle Indsamlingslister cirkulere videre og, saafremt disse er fuldtegnede, at udgive nye.

Kammerater! Kampen i England gælder i Hovedsagen ogsaa om de tyske Bjergarbejderes Rettigheder, om 8 Timersdagen. Lykkes det i England at paatvinge Bjergarbejderne en længere Arbejdstid, saa rejser denne Fare sig ogsaa for den tyske Arbejderklasse. Derfor: Op til Indsamling og for den økonomiske Støtte af vore engelske Arbejdsfæller!«

Den tyske Landsorganisation i Aaret 1925.

Den faglige Landsorganisation i Tyskland (A. D. G. B.) kunde i 1925 sammenholdt med det foregaaende Aar notere en Tilvækst af 158.644 nye Medlemmer. (4.182.511 Medlemmer mod 4.023.867 i 1924). Gennem Sammenslutninger gik Antallet af tilsluttede Forbund ned fra 41 til 40. Det højeste Medlemsantal opnaaedes i September med 4.213.345. Den stigende Arbejdsløshed forhindrede dog en yderligere Medlemstilvækst. Forbundenes økonomiske Stilling har i det store hele udviklet sig meget tilfredsstillende. Bidragenes Størrelse er steget betydelig, og dermed er tillige Indtægterne af Medlemsbidrag blevet væsentlig forøgede. De samlede Indtægter beløb sig til 147.526.701 Mark mod 97.037.600 Mark i 1924. De samlede Udgifter var 125.874.093 Mark. I Understøttelse udbetaltes 33.042.727 Mark, mens Udgiften til Lønbevægelser, Strejker og Lockouter var 29.656.960 Mark, Fagblade og Oplysningsarbejde 5.968.770 Mark og til Agitation, Generalforsamlinger o. s. v. 21.723.250 Mark. Sammenholdt med 1924 er Udgiften til Understøttelser steget med 22.698.116 Mark og til økonomiske Bevægelser med 12.971.024 Mark. Paa Grund af den forbedrede økonomiske Stilling er der af de samlede Udgifter anvendt et større Beløb til Understøttelser end i Aaret 1924, medens til Gengæld Administrationsudgifter forholdsmæssig er gaaet

ned. For hver 100 Mark af de samlede Udgifter kom der i 1925 26,26 Mark paa Understøttelser mod 14,98 Mark i 1924. Af de samlede Understøttelsesbeløb krævede Arbejdsløshedsunderstøttelsen 13.814.291 Mark, medens der i Sygeunderstøttelse udbetaltes 14.130.286 Mark, i Nødhjælpsunderstøttelse 1.084.564 Mark og i Begravelseshjælp 1.727.188 Mark.

En ret glædelig Udvikling har de under A. D. G. B. hørende lokale Fællesorganisationer gennemgaaet i det forløbne Aar. Deres Eksistens var særlig haardt truet under Valutakatastrofen. I Mellemtiden har mange af disse Organisationer atter kunnet optage deres Virksomhed i fuld Udstrækning. Fællesorganisationerne i de større Byer har oprettet mange for Arbejderne meget vigtige Institutioner. I 127 Byer findes der Fagforeningsbygninger, deraf er de 102 Fællesorganisationernes Ejendom. De fleste Fagforeningsbygninger rummer Mødesale, Kontorer og Restaurationer, i 15 drives der Hotelvirksomhed og 36 er forbundne med et Herberge. Fællesorganisationerne opretholder ialt 219 Retshjælp-Kontorer, der yder Hjælp og Vejledning til Arbejdere i retslige Anliggender. Paa Arbejderoplysningens Omraade udfolder Fællesorganisationerne en fremragende Virksomhed. I 696 Byer findes der Bibloteker.

Hvorledes kom den faglige Enighed i Bulgarien i Stand?

Den faglige Enighed i Bulgarien er en fuldbyrdet Kendsgerning. Angaaende Betydningen af denne Udvikling bliver man sig først rigtig klar, naar man betænker, at det er en Enighed, der er baseret paa Saglighed og Fornuft og kom i Stand i et Land, hvor den kommunistiske Internationale og Den røde Fagforenings-Internationale gjorde alt for i deres Kuppolitiks Interesse at sikre sig en Udfaldsport til Europa. Kommunisternes Forhaabninger om, at den gennem deres Intriger indtraadte fuldstændige Desorganisation og Balkan-Arbejdernes fuldstændige Magtløshed vilde virke til Gunst for deres Planer, blev gjort ganske til Skamme. Efter at Proletariatet næsten har tabt alt, har det tværtimod endeligt besluttet sig til at udføre praktisk Arbejde og genrejse de ødelagte Organisationer. Dette Omslag er et smukt Vidnesbyrd om de bulgarske Arbejderes sunde Sans. Naar man prøver den Basis, paa hvilken den faglige Enighed er kommen i Stand, kan det siges, at den i det store hele er i Overensstemmelse med de Grundsætninger, der repræsenteres af Amsterdam. Fagforeningerne optager alle Arbejdere og Medhjælpere uden Hensyn til politisk Overbevisning forudsat at de er sig Nødvendigheden af den faglige Disciplin samt den Kendsgerning bevidst, at de enkelte Fagforeninger og Landsorganisationen er frie, af de politiske Partier uafhængige Organisationer, hvis Opgave i første Linie er det praktiske Arbejde og Forbedringen af Arbejdernes Kaar.

Da de Bestemmelser, der danner Grundlaget for Samlingsbeslutningen sikkert er af almindelig Interesse, gengiver vi nedenfor Ordlyden af enkelte af de vigtigste Punkter:

For at gøre en Ende paa Spaltningen af den organiserede Arbejderklasse i Bulgarien og for at muliggøre Organiseringen af den store Masse af Arbejdere i Bulgarien, proklamerer Repræsentanterne for de uafhængige Arbejder-Fagforbund og Den frie Landsorganisation Sammenslutningen af de to Fagforeningscentraler til en fælles faglig Landscentral, hvis Navn skal være: Den almindelige faglige Landscentral i Bulgarien.

1. De to bestaaende faglige Landscentraler samt de enkelte Fagforeninger og Arbejderforeninger sammensluttes uden Hensyn til deres Medlemsantal. Sammenslutningen finder Sted under Hævdelse af begge Parters Ligestilling; Medlemmerne bevarer de Rettigheder, som de havde i den gamle Organisation.

2. De enkelte Fagforeninger og den almindelige faglige Landscentral er frie og af de politiske Partier uafhængige Organisationer. De optager alle Arbejdere og Medhjælpere uden Hensyn til politisk Overbevisning og Partitilhørighed og uden Hensyn til Køn, Alder og Nationalitet.

I Punkt 4 opsumeres den nye Landscentrals Opgaver, der væsentlig er de

samme, som ligger til Grund for de frie Fagorganisationers Arbejde i andre Lande, nemlig Kamp for den almindelige Indførelse af Kollektivoverenskomster, for 8 Timersdagen, Afskaffelse af Natarbejdet, Indførelse af Søndagshvile, Sociallovgivning, Foranstaltninger mod Dyrtiden, Arbejdsløsheden etc., Udbygning af Industriorganisationer, Indførelse af Bedriftsraad o.s.v.

5. Til Opnaaelsen af dette Maal betjener Fagforeningerne sig af den faglige Aktion, Pressen, Forsamlinger, Strejke, Boykot, offentlige Møder, Demonstrationer samt andre lovlige Midler.

3. Alle Medlemmer har fuld Tanke-, Menings- og Kritikfrihed indenfor Rammen af den fornødne Organisationsdisciplin og under den Betingelse, at der ikke lægges Hindringer i Vejen for Førelsen af de faglige Aktioner og Kampe.

12. Landscentralen udgiver et ugentlig Organ. De enkelte Fagforbund kan udgive særlige Fagblade. Ved Besættelsen af baade Centralorganets og Fagbladenes Redaktioner skal der tages Hensyn til Princippet om den lige Repræsentation. Bladenes Redaktion sker under de resp. Bestyrelsers Kontrol.

14. De enkelte Fagforbund tilslutter sig de resp. Faginternationaler. Landscentralen staar i Informationsforbindelse med Den internationale faglige Central i Amsterdam; Afgørelsen om den formelle Tilslutning overlades til den kommende Kongres. Landscentralen vil virke for Genoprettelsen af den faglige Enighed og understøtte alle Bestræbelser for Oprettelsen af en enig Fagforenings-Internationale.

15. I Erkendelse af Nødvendigheden for Bevægelsens Enighed vil Fagforeningerne og Landscentralen gøre alt for blandt Medlemmerne at pleje en kammeratlig Aand og Tolerance, indtil alle Meningsforskelligheder er overvundne og fjernede. Denne Tolerance skal ogsaa altid være raadende indenfor de ledende Instanser, og en Tilsidesættelse af Mindretallet skal undgaas.

Literatur.

Den internationale faglige Centrals fjerde Aarbog 1926.

Amsterdam 1926, Den internationale faglige Centrals Forlag, 650 Sider. Pris 10 tyske Mark eller tilsvarende Værdi i andre Landes Mønt.

Den af I. F. C. hvert Aar udgivne Aarbog har allerede forstaaet at erobre en anerkendt Plads blandt Publikationerne af statistisk Art. I Anmeldelserne af Aarbogen 1925 blev denne betegnet som den vigtigste af alle hidtil udgivne Publikationer vedrørende Arbejderorganisationerne, »et ligesaa fortjenstfuldt og flittigt som nødvendigt Værk, der er uundværlig som Adresse- og Haandbog, og hvis Anskaffelse ikke blot vil være nødvendig for enhver indenfor den internationale Arbejderbevægelse virksom Fagforeningsmand eller Politiker, men ogsaa for alle Personer og Kredse, der interesserer sig for Arbejderbevægelsen eller beskæftiger sig med sociale Spørgsmaal«.

Den nye Udgave tæller 150 flere Sider end Udgaven 1925 og indeholder bl. a. Medlemstal, Navn og Adresser paa alle I. F. C. og de internationale Fagsekretariater tilsluttede Organisationer, en Fortegnelse over de af disse Organisationer udgivne Blade, en Oversigt over Fagbevægelsen i hele Verden, en Fortegnelse over alle bestaaende Arbejder-Oplysningsorganisationer, den socialistiske Arbejder-Internationales og den socialistiske Ungdomsinternationales Sektioner o. s. v., endvidere udførlige Beretninger fra alle under den faglige Internationale hørende Landsorganisationer, Beretninger om de internationale Fagsekretariaters Virksomhed, en Oversigt over de vigtigste Bestemmelser i Landsorganisationernes og Faginternationalernes Vedtægter etc.

Bestillinger paa Aarbogen, hvis Anskaffelse kun kan anbefales, kan indsendes direkte til den internationale faglige Centrals Forlagsafdeling, Amsterdam, Tesselschadestraat 31, samt til Bog- og Papirhandelen »Fremad«, Frederiksborggade 33, København.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 11 ❋ KØBENHAVN DEN 11. SEPTEMBER 1926 ❋ 23 AARGANG

Fællesorganisationens Beslutning i Anledning af Arbejdsløsheden.

Fællesorganisationen i København afholdt den 24. August et overordentlig talrigt besøgt Møde i Folkets Hus paa Enghavevej. Mødet var indkaldt efter Begæring af Snedkernes og Stolemagernes Fagforening, der havde ønsket, at Mødet skulde vedtage en Beslutning angaaende Arbejdsløshedens forfærdelige Hærgen blandt danske Arbejdere.

Sagen var grundig gennemgaaet af Forretningsudvalget for Fællesorganisationen og det om Arbejdsløsheden nedsatte Fællesudvalg, og der var udarbejdet en Resolution, der forelagdes af Hovedkasserer A. Johansen, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund.

Efter en saglig og af talrige Mødedeltageres Indlæg præget Diskussion vedtoges Resolutionen, der har følgende Ordlyd:

»Arbejdernes Fællesorganisation i København, forsamlet til Fællesmøde den 24. August 1926 i Anledning af den herskende ekstraordinære Arbejdsløshed, beslutter at rette Henvendelse til Regering, Rigsdag og Kommuner om dels at imødegaa Arbejdsløsheden og dels at komme dem til Hjælp, som er Ofre for denne Samfundskrise.

I første Række kræves, at der iværksættes alt det offentlige Arbejde, som indenfor en overskuelig Tid kan forudsættes at komme til Anvendelse, ligesom der overfor betrængte Industrier maa iværksættes Støtteaktioner, som f. Eks. Importregulering, Kriseværn til Afhjælpning af Arbejdsløsheden indenfor de paagældende Erhverv.

Under Henvisning til Arbejdsløshedens store Omfang og Langvarighed, der i stedse højere Grad forøger Nøden i de smaa Hjem, maa det endvidere kræves, at Bestemmelserne i den bestaaende Arbejdsløshedslov udnyttes fuldt ud, saaledes at der af Arbejdsløshedsfondens Midler ydes det fulde Maksimum til de Arbejdsløse i de Fag, der har Anerkendelse for ekstraordinær Arbejdsløshed.

I endnu højere Grad maa der tages Hensyn til dem, der som Følge af lang Arbejdsløshed har opbrugt saavel »Arbejdsløshedskassehjælp« som »Fortsat Hjælp« og staar ganske uden Mulighed for at skaffe sig det ringeste til Underhold. Den af Rigsdagen vedtagne Lov om Krisehjælp er Arbejdsløshedskasserne, for det store Antal af Medlemmers Vedkommende, ude af Stand til at gøre Brug af, fordi deres Midler ikke tillader dem det, ligesom Lovens Bestemmelse udelukker en meget stor Del og tilmed de daarligst stillede af de Arbejdsløse fra Hjælpen, og det maa derfor kræves, at Lovgivningsmagten tager Opgaven op med at løse Krisehjælpen paa en Maade, der i Virkeligheden kommer de nødstedte til Hjælp. Ved Siden heraf maa det kræves, at Kommunerne gennem Hjælpekasserne eller paa anden Maade tilvejebringer Hjælp til dem, for hvem al anden Hjælp er ophørt.«

„Arbejdsgiveren" opfatter ovenstaaende som „første Varsel" til Regeringen.

Arbejdsgivernes Medlemsblad har opfattet Fællesorganisationens Resolution som et 1ste Varsel fra Arbejdernes faglige Organisationer til Socialdemokratiets politiske Ledere.

Den Maade, »Arbejdsgiveren« læser Resolutionen paa, minder om den, hvorpaa en vis bestemt Person beskyldes for at læse Bibelen.

Arbejdernes faglige Organisationers Tillidsmænd har langt snarere givet

saavel det politiske Oppositionsmenageri som Arbejdsgiverne et sidste Varsel om, at den ikke gaar længere med Tuskehandelen om politiske Ordkløverier og den stille Lockout for at udmarve vore Organisationer, saa vi bliver værgeløse.

Det vil være mere tilraadeligt af Hensyn til Landets fremtidige Chancer, om man læste Beslutningen saaledes og lod være med at harcellere over Resolutionens Fremkomst.

Thi Resolutionen er et Udslag af den Kendsgerning, at det er gaaet op for Arbejderne i dette Land, at saavel Arbejdsgiverne som de politiske Partier, der fylker sig om andre Førere end Socialdemokratiets, har til Hensigt for at forfølge deres forskellige mere eller mindre dunkle Partiformaal og Standsinteresser at lade Landets Fremtidsmuligheder og Befolkningens Chancer for at opretholde Livet gaa »ad undas«.

Den Kendsgerning, at Arbejderne erklærer, at de er indforstaaede med, at Importregulering og Kriseværn bør gennemføres, viser, at det for Arbejderne er mere om at gøre at komme igennem Krisen med saa meget som muligt i Behold end at opretholde politiske og økonomiske Idealer.

Vi synes, der heri ligger en dyb moralsk og smuk Opfattelse af det, man skylder Livet i et moderne Samfund.

Det er ikke, fordi vi et Øjeblik tror, at det er den eneste eller absolut mest paakrævede Foranstaltning, der ligger for Haanden for at faa Industrien i Gang. Vi erindrer stadig om »Frederik VIII«-Affæren. Vi er ligeledes stadig kendt med den uhyre store Part af indbildt Kapital, der i Kraft af Friaktier snylter paa dansk Erhvervsliv, uden at man tænker paa at slaa en Streg over denne Bluffkapitals Krav om Forrentning.

Endelig véd vi ogsaa lidt Besked om, hvorledes man i Tider som dem, vi nu lever under, opkøber de smaa Privatkapitalers Aktieforraad, som man solgte til svimlende Kurser og nu skal benytte Situationen til at købe igen for en Slik.

Nej! det, Arbejderne véd, er, at alle smukke Ord fra Oppositionspolitikerne og Arbejdsløshedsgiverne kun dækker over kyniske Parti- og Kapitalhensyn, der ved de daarlige Tiders Hjælp søger at komme vor Regering til Livs.

At Venstre til Eks. svarer, at vi maa give Afkald paa vore overenskomstmæssige Lønninger og vælte Skattebyrderne over paa Forbruget, er ikke egnet til at kaste nogen Glorie om specielt Arbejdsgivernes Hoved. Det er jo som talt ud af de Herrers Hjerte. Men dersom Landstingets Venstre mener, at hele Landet skal bøje sig for dets Krav om endelig ikke at foretage Importregulering eller Kriseværnslovgivning for ikke at skade deres Interesser, vil vi gøre opmærksom paa, at Arbejderne ikke agter at følge Venstres Raad i nogen som helst Henseende.

Arbejderne er efter de Herrers Mening et besværlig Onde her i Landet. »*Landets bærende Erhverv*«, de 80.000 Gaardejere, kan jo ikke paa langt nær sysselsætte deres eget Afkom, langt mindre give den paa Landet opvoksende Ungdom Beskæftigelse.

De kan derfor heller ikke tale med nogen Autoritet i Spørgsmaalet om Arbejdernes Lønvilkaar, som de ikke paa noget Felt skal udrede.

Oven i Købet generer Arbejderne sig saa ikke for offentligt at sige, at de vil yde den betrængte Industri Støtte med rede Penge, altsaa Understøttelse, fortsat Hjælp, eller hvad man vil — for at samme Industri skal holde op med at lade være med at bestille noget.

Saa vil Arbejderne ganske vist til Gengæld have fortsat Hjælp, Hjælpekassehjælp og yderligere fortsat Hjælp, *saalænge de Herrer i Arbejdsgiverforeningen og andre Steder filosoferer over*, om der er Chancer for at slippe fri for at sætte Erhvervslivet i Gang, eller om der stadig kan findes noget, man kan vælte den socialdemokratiske Regering paa.

Vi synes, det er akkurat saa billigt, som det kan være.

Og vi beder det opfattet, ikke som et første Varsel til Regeringen, men som et andet og sidste til Arbejdsgiverne og Oppositionspartierne.

Der er saa meget, vore Hjem er ribbede for, og som det vil være de Arbejdsløse en Glæde at tilbringe den maskerede Lockouts Dage med at frembringe til deres eget og deres Kammeraters Behov.

Saadan kan Beslutningen ogsaa læses, og dette vil vi gøre opmærksom paa. *Leis.*

Lønbevægelser og Konflikter.

Formere hos A/S Burmeister & Wain.

For nogen Tid siden opsagde ovennævnte Firma den med Formerne bestaaende Lønordning, der bestaar i en Timeløn i Forbindelse med en Bonusberegning. Da man ikke kunde enes om en ny Bonusberegning eller nye Timelønninger, varslede Formerforbundet Strejke til den 10. August.

Den 9. August afholdtes et Fællesmøde, der resulterede i, at man under Forbehold af Sanktion af de paagældende Arbejdere opnaaede Enighed om en ny Bonusberegning. I denne er der indført en betydelig Forbedring angaaende Vraggods, ligesom et af Arbejderne rejst Krav om et bevægeligt Grundproduktionstal gennemførtes. Til Gengæld for disse Forbedringer forhøjedes Grundproduktionstallet 17 til 18,5 kg i Jernstøberiet og fra 5 til 5¾ i Staalstøberiet, men her fik Arbejderne et Timelønstillæg paa 5 Øre pr. Time.

Hele Ordningen betyder en ringe Nedsættelse, der imidlertid vil forsvinde ved normal Beskæftigelse som Følge af det bevægelige Grundproduktionstal. Svar skulde afgives inden 21. August, og Strejken udsattes til 25. August.

Arbejderne vedtog Forslaget, hvorfor Strejken bortfaldt.

Havnearbejdere i Odense.

Den 25. August behandledes paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen en Uoverensstemmelse mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Odense Havn og Havnearbejdernes Fagforening i Odense.

Anledningen hertil var, at der ved Losningen af S/S »Blumenau« var sket det Uheld, at en Kasse med Glasvarer var bleven slaaet itu, og Arbejdsgiverne forlangte nu, at Havnearbejderne skulde erstatte Ladningsmodtageren det lidte Tab, og motiverede dette med, at den Havnearbejder, der i dette Tilfælde havde betjent Skibets Spil, havde udvist Forsømmelighed eller var ukendt med Arbejdet, og da Winchmanden i H. t. Overenskomsten var udtaget blandt Havnearbejderne, maatte disse have Erstatningspligt.

Paa Fællesmødet hævdede saavel Forbundets som Fagforeningens Repræsentanter, at det, der var sket, var et hændeligt Uheld, og maatte bestemt tilbagevise Arbejdsgivernes Paastand om, at der var udvist Forsømmelighed i det foreliggende Tilfælde, og kunde derfor ikke indgaa paa at yde Erstatning, ligesom Forbundets Repræsentanter maatte bestride, at der ved Winchmands-Bestemmelsen i Forliget af 1924 var lagt Erstatningspligt over paa Arbejderne i Tilfælde som dette.

Da Enighed saaledes ikke opnaaedes, endte Fællesmødet uden Resultat.

Drejerforbundets 11. Kongres.

Den 26. August aabnedes i Studenterforeningens Lokaler Drejerforbundets 11. Kongres der tillige var en Jubilæumskongres, idet Forbundet paa denne Dag havde bestaaet i 35 Aar.

Kongressen bestod af 24 Delegerede og Hovedbestyrelsesmedlemmer og følgende Gæster:

Sekretær *Vilh. Christensen*, De samvirkende Fagforbund, og Forretningsfører *Rude*, der repræsenterede Dansk Træarbejdersekretariat.

Kongressens Aabning.

Forretningsfører *M. Arnsfelt* bød Gæsterne og de Delegerede velkommen. Han betonede, at Kongressens vigtigste Formaal var at planlægge Fremtidens Arbejde.

Arnsfelt holdt dernæst en smuk og varmfølt Mindetale over det afdøde Hovedbestyrelsesmedlem *C. P. Christensen*, som døde i Februar Maaned.

Gæsterne har Ordet.

Sekretær *Vilh. Christensen* bragte en Hilsen fra De samvirkende Fagforbund. Han mindede om den alvorlige Arbejdsløshedsperiode, som for Tiden hærger Landet. Regeringen har gjort, hvad den kunde, for at mildne Krisen. Vi staar nu overfor Forlæn-

gelsen af Overenskomsterne. Hvordan Forhandlingerne vil gaa er det vanskeligt at sige noget om; men i alle Tilfælde er et ubrydeligt Sammenhold nødvendigt. Kun ved at undgaa Splittelse kommer vi igennem de svære Tider.

Forretningsfører *Rude* overbragte derpaa sin Hilsen fra Træarbejdersekretariatet. Det skandinaviske Samarbejde har været underkastet en rig Udvikling, idet Finland nu er kommen med. Rude understregede sluttelig Sekretariatets store Betydning for de mindre Fag.

Efter at der var foretaget Valg af Dirigenter og Sekretærer aflagde Forretningsføreren

Beretning.

Idet han henviste til den trykte Oversigt over Kongresperioden henstillede han til de Delegerede ikke at fordybe sig altfor stærkt i Fortiden. I Stedet bør man fastlægge Retningslinjerne for de kommende Overenskomstforhandlinger.

Den trykte Beretning indeholder en detailleret Oversigt over Lønbevægelserne siden 1920. Den sidste Overenskomst, som løber til næste Aar, er betydningsfuld derved, at man er kommen et godt Stykke frem paa den Bane, at de mindre Partier skal udføres i Timeløn. Der er herved skabt et godt Grundlag, men Betingelsen for at kunne opnaa det fulde Udbytte er naturligvis, at de enkelte Medlemmer i fuld Udstrækning udnytter disse Bestemmelser.

Til Trods for at Overenskomsterne i Foraaret 1925 ordnedes ved fredelig Behandling, blev dog en Del af Medlemmerne lockoutede paa Grund af Uoverensstemmelser i andre Fag. Til Understøttelse medgik ved den Lejlighed 4,166 Kr., medens der medgik 9,416 Kr. til Strejkebidrag til De samvirkende Fagforbund. Kongresperioden har iøvrigt været præget af flere Strejker og Konflikter. Paa Stolefabriken i Lunghøj nægtede Firmaet at betale efter Akkordprislisten og vilde kun betale Minimallønnen. Forbundet indklagede Firmaet for den faste Voldgiftsret. Her dømtes Firmaet til at anerkende Overenskomsten og betale de deri fastsatte Priser.

Den i 1920 oprettede Afdeling for direkte Medlemmer har vist sig at svare til Forventningerne; idet dens Medlemmer, der arbejder enkeltvis, nu har langt bedre Føling med Forbundet.

Udgiften til Huslejehjælp har været 58,147 Kr., og tiltrods for, at det har været Forbundet en dyr Foranstaltning, tør man ikke anbefale at ophæve denne Understøttelse.

Til Trods for at Aarene siden sidste Kongres har været mørke og svære, staar Forbundet nu ved sin 35 Aars Fødselsdag, ved sin 11. Kongres, saa godt konsolideret, at Fremtiden kan imødeses med Fortrøstning, især hvis Enighed og Samdrægtighed fremdeles bliver det fremherskende blandt Medlemmerne.

Diskussionen.

Efter Beretningens Aflæggelse førtes en livlig Diskussion om Virksomheden siden sidste Kongres. Diskussionen drejede sig navnlig om Forholdene indenfor Aarhus og Lunghøj Afdelinger samt om Fagbladet og om at komme bort fra Pristallet, og efter at man havde drøftet Stillingen til Spørgsmaalet om Overenskomsternes Opsigelse vedtog Kongressen følgende Udtalelse:

»Kongressen paalægger Prisudvalget at arbejde hen til, at Akkord-, Time-, Dag- og Ugelønninger ikke underkastes Regulering efter Pristallet.«

Beretningen blev derefter godkendt.

Lovændringer.

Af de vedtagne Lovændringer skal vi nævne en Bestemmelse om, at Hovedbestyrelsen for Fremtiden foruden Forretningsføreren skal bestaa af 6 Repræsentanter. Heraf vælger København 2, Fyen 1 og Jylland 2. Den sjette skal have Bopæl i Provinsen. Desuden vælger hver Landsdel en Suppleant.

Aarhus Afdl. stillede Forslag om, at Tillidsmænd, der har været beskæftiget udenfor Faget et Aar, ikke kan genvælges. Forslaget forkastedes med 19 Stemmer mod 2. Derimod vedtoges en Kontingentforhøjelse paa 20 Øre pr. Uge samt en Forhøjelse af Strejkeunderstøttelsen for Familieforsørgere.

Valg af Ledelse.

Til Forretningsfører genvalgtes *M. Arnsfelt* med Akklamation. Til Medlemmer af Hovedbestyrelsen genvalgtes *Jørgensen,* Kbhvn., *Randsø,* Fyen, *Brixen,* Randers, og *R. Andersen,* Horsens. Til Repræsentant for Provinsen valgtes *Bardal,* Odense.

Det besluttedes at afholde næste Kongres om 5 Aar i København.

Da Kongressens Dagsorden hermed var tilendebehandlet, konstituerede Kongressen sig som

Delegeretmøde i Arbejdsløshedskassen.

Efter at Formanden havde aflagt Beretning og forelagt Regnskabet, der begge blev vedtaget uden Diskussion, foretoges nogle Lovændringer og hermed var Delegeretmødet tilende og Gæsterne tog derefter Afsked, idet de udtalte deres Glæde over, at Kongressens Forhandlinger var forløbet saa godt.

*

Den sidste Kongresaften fejredes Forbundets 35-Aars Jubilæum ved en Festlighed, hvor der herskede en ualmindelig god og kammeratlig Stemning og hvor Forbundet og dets ledende Mænd hyldedes i Sang og Taler.

Internationalt.

Ratificering af Washington-Konventionen om 8 Timersdagen,

Belgiens gode Eksempel.

Det belgiske Senat har vedtaget Ratificeringen af Washington Konventionen om 8 Timersdagen med 103 Stemmer mod 16, mens 11 Medlemmer afholdt sig fra at stemme. Den Kendsgerning, at det langt mere reaktionære Senat saaledes har bekræftet den Beslutning, som Kammeret den 4. Juni vedtog med 119 Stemmer mod 3 og 5 blanke Stemmer, er af den største Betydning, navnlig naar man betænker, at det drejer sig om en betingelsesløs Ratificering. Det belgiske Parlament har dermed givet et godt Eksempel og afkræftet alle de Paastande, der fremføres af de Stater, der som t. Eks. Italien og Østrig har gjort Konventionens Ikrafttræden afhængig af en Mængde Betingelser.

Den af Belgien foretagne Ratificering har en lang Forhistorie. I Aaret 1924 kom Arbejdsministrene fra Frankrig, Belgien, England og Tyskland sammen i Bern for at undersøge, hvorledes en almindelig Ratificering kunde gennemføres. Konventionen blev drøftet Artikel for Artikel og sluttelig blev man enige om at slaa fast, at det var muligt at komme til en Forstaaelse paa de fleste Punkter. Trods denne optimistiske Konstatering forblev dog visse Vanskeligheder uløste, mens andre Punkter krævede en ny Forklaring. Det viste sig nødvendigt at afholde en ny Konference, som afholdtes i Marts dette Aar i London og hvori Direktøren for det Internationale Arbejdsbureau i Genf, Albert Thomas deltog. Tiltrods for, at man for anden Gang underkastede Konventionen en indgaaende Behandling, lod de deltagende Regeringers Ratificering stadig vente paa sig.

At Belgien har ratificeret Washington Konventionen paa et Tidspunkt, hvor Landet befinder sig i en yderst vanskelig Stilling, er et Vidnesbyrd om de belgiske Arbejderes Selvbevidsthed og Energi. Det manglede selvfølgelig ikke paa Røster i Senatet, der drog de gammelkendte Argumenter om »Landets Interesser« og »Udlandets Konkurrence« ind i Debatten, Den sunde Menneskeforstand og de overbevisende Taler, der holdtes af Arbejdsminister Wauter og Generalsekretær C. Mertens fra den faglige Landsorganisation, bar dog Sejren hjem. Naar der ikke gennem Ratificeringen af 8 Timerskonventionen skænkes Arbejderklassens Tillid, udtalte Wauters, vil dens Bitterhed blive større og dermed det vigtige Værk med Hensyn til Landets Genrejsning blive hæmmet.

Disse Ord burde ogsaa andre Regeringer mærke sig, der opfordrer Arbejderne til at medvirke ved Genopbygningen, men selv undlader at opfylde Arbejdernes retmæssige Krav.

For Arbejderne i andre Lande hedder det nu at gøre alt for at de belgiske Arbejdere faar Ret. Thi de forsvarer Ratificeringen med det Argument, at det vilde være et første Skridt til en almindelig Ratifikation.

Den belgiske Ratificering er en baade glædelig og alvorlig Begivenhed. Thi denne Ratificering betyder for Arbejderbevægelsen i de andre store Industrilande en moralsk Forpligtelse. Med Rette siger derfor C. Mertens til Slut i en Skrivelse til I. F. C.s Sekretariat: »Den belgiske Landsorganisation og de denne tilsluttede Organisationer haaber, at Belgiens Ratificering ligeledes vil opmuntre de andre Lande til en Ratificering og bidrage til, at vore Kammerater i de andre Lande med fornyet Styrke vil virke for Ratificeringen«. (I. F. C.)

Literatur.

W. M. Citrine. Fagbevægelsen i Storbritanien.

Amsterdam 1926. Den internationale faglige Centrals Forlag. Tysk Udgave, Pris 1,50 Mark. Paa Dansk ved De samvirkende Fagforbund i Danmark. Paa Svensk ved Landsorganisationen i Sverige.

Naar man vil forstaa og rigtig bedømme Forudsætningerne og Gennemførelsen af de engelske Fagforeningers Generalstrejke, saa er det som Hæfte 2—3 af »Internationalt Fagforeningsbibliotek« udkomne Skrift af W. Citrine den bedste Vejviser og Kommentar. Dette Værk blev afsluttet i Januar 1926 og giver saaledes Oplysning om denne egenartede Konflikts hele Forhistorie. Skriftet befatter sig indgaaende med Kulkrisen i 1925 samt med Spørgsmaalet om Udvidelsen af Generalraadets Kompetence. Da man kun kan forstaa den engelske Fagbevægelses Udvikling i Almindelighed og navnlig i de senere Aar, naar man er fortrolig med de engelske Fagorganisationers egenartede Opbygning, har Citrine paa Anmodning af Udgiveren af Skriftserien særlig udførligt behandlet dette Spørgsmaal. Endvidere gives en Fremstilling af Fagforeningernes retslige Stilling samt et kort Overblik over den britiske Fagbevægelses Historie samt over de mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne sædvanlige Forhandlingsmetoder (Industriraad, Lønnævn o. s. v.). Da man i Reglen paa Kontinentet har lidet Kendskab til disse Instanser og deres Virksomhed, kan Citrines Arbejde ogsaa af den Grund anbefales til enhver, der ønsker at faa Rede paa den britiske Fagbevægelses mangeartede Forhold, der gennemgaaende ligger helt anderledes, end vi er vant til i de andre Lande. Enhver oprigtig Fagforeningsmand burde gennem Studiet af disse Hæfter bidrage til, at Formaalet med I. F. C.s Skriftserie, at sprede Kundskab om Fagbevægelsens Stilling i de forskellige Lande, bliver opfyldt.

*

Ovennævnte Pjece, der er fremkommen som Hæfte 2—3 i den af Den internationale faglige Central udgivne Serie af Beretninger om Fagbevægelsen i de Lande, der er tilsluttet Centralen, foreligger som nævnt i dansk Oversættelse og kan, saa langt Oplaget rækker, faas ved Henvendelse til De samvirkende Fagforbunds Kontor for en Pris af 1 Kr.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1005.

Sadelmagere og Tapetserere hos Sadelmagermester Justesen i Randers.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. August 1926 i Sag Nr. 1005: De samvirkende Fagforbund i Danmark for Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening for Centralforeningen for Sadelmager- og Tapetserermestre i Provinsen og denne Forening igen paa Sadelmagermester i Randers Justesens Vegne.

Hos Sadelmagermester Justesen i Randers var beskæftiget Sadelmagersvend R. Jacobsen i en mere betroet Stilling. I Begyndelsen af Aaret 1919 henvendte Justesen sig til den stedlige Afdeling af Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund med Anmodning om Godkendelse af, at Jacobsen indtog en Stilling som fastlønnet Formand hos ham og dermed kom til at udtræde af Forbundet. I Skrivelse af 19. Marts 1919 meddelte Afdelingen til Formanden for den lokale Mesterforening, at Jacobsens Udmeldelse af Forbundet var godkendt paa Generalforsamlingen Dagen forud. Jacobsen har siden da været beskæfti-

get hos Justesen og staaet udenfor Forbundet, men dette har opsagt sin nævnte Godkendelse af dette Forhold til Ophør 1. Maj 1926. Da denne Opsigelse ikke har ført til, at Jacobsen atter er indtraadt i Forbundet, har Klagerne under nærværende Sag nedlagt Paastand om, at det statueres, at Jacobsen ikke er Formand i Septemberforligets Forstand, medens de Indklagede heroverfor har paastaaet Frifindelse.

Forbundet gør gældende, *at* Jacobsens Stilling ikke er væsentlig anderledes end den Stilling, der i mange Virksomheder indenfor Faget i Provinsen indtages af betroede Svende, der staar som Medlemmer af Forbundet, samt *at* de Forhold, der førte til Godkendelsen i 1919, nemlig en særlig stor Arbejdsstyrke paa Værkstedet som Følge af nogle specielle Leverancer, der strakte sig over et Par Aar, ikke mere er til Stede og ikke kan forventes at ville indtræde paany. Da Antallet af Arbejdere paa Værkstedet nu er sunket betydelig under, hvad det var i 1919, formener Klagerne, at der ikke er rimelig Grund til vedblivende at opretholde Jacobsens, paa de daværende ekstraordinære Forhold grundede Stilling som staaende udenfor Forbundet.

De Indklagede hævder derimod, at Jacobsen vedblivende indtager en egentlig Formandsstilling og selvstændig passer Sadelmagerværkstedet, idet Justesen er optaget i sin Butiksforretning, der navnlig omfatter Rejseartikler, og derfor, skønt han er faguddannet, ikke kan overkomme at lede Værkstedsarbejdet.

Justesen har forklaret, at Jacobsen antager og afskediger Folkene paa Værkstedet og selvstændigt leder Arbejdet dersteds; han modtager fra Kontoret Ordresedler paa, hvad der skal produceres, og det er da ham, der sætter Arbejdet i Gang, idet han udtager Materialer, tilskærer og fordeler Arbejdet mellem Folkene og udøver Kritikken af det færdige Arbejde, hvorefter han leverer det, som er godkendt, til Kontoret med Specifikation over medgaaede Materialer samt Beregning af den Tid, der er medgaaet for Svendene til Arbejdets Udførelse, hvilket skal tjene som Kalkulation for Prisen. Han udfører dog ogsaa selv noget Sy-Arbejde, men medens Arbejdet paa Værkstedet iøvrigt udføres i Timeløn, er han fastlønnet, oprindelig med 200 Kr. maanedlig samt en vis Procentdel af Seletøjssalget, hvilket dog ret hurtigt ændredes til 300 Kr. maanedlig, senere stigende til 400 Kr. maanedlig og nu atter nedsat til 360 Kr. maanedlig. Han leder endvidere Uddannelsen af Lærlingene. Der er ikke oprettet skriftlig Kontrakt mellem Justesen og Jacobsen, men førstnævnte har forklaret, at han anser det for givet, at det gensidige Opsigelsesvarsel er 3 Maaneder.

Med Hensyn til Størrelsen af den paa Værkstedet beskæftigede Arbejdskraft har de Indklagede oplyst følgende:

I Januar Kvartal 1919 var der indtil 9 Svende og 3 Lærlinge, i April Kvartal 1919 indtil 6 Svende og 3 Lærlinge, i Juli Kvartal 1919 indtil 7 Svende og 3 Lærlinge og i Oktober Kvartal 1919 indtil 6 Svende og 3 Lærlinge.

Siden er Svendeantallet gaaet ned, dog at der indtil i Fjor var gennemsnitlig mindst 5 Svende; for Tiden er der kun 4 Svende, medens Antallet af Lærlinge vedblivende er 3. I de anførte Tal for beskæftigede Svende er Jacobsen indbefattet.

Overfor den af Forbundet i sin Tid givne Godkendelse af, at Jacobsen som Formand i Septemberforligets Forstand stod udenfor Forbundet, kan Retten ikke finde, at den foreliggende Nedgang i Arbejdsstyrken paa Værkstedet kan berettige til nu at frakende ham en saadan Stilling, hvorved bemærkes, at der intet er oplyst til Støtte for at antage, at hans Funktioner ikke nu skulde være af samme Art som i 1919.

Herefter vil Frifindelsespaastanden være at tage til Følge, medens Sagens Omkostninger findes at burde paalægges Klagerne med 300 Kr.

Kendelse.

De Indklagede, Dansk Arbejdsgiverforening for Centralforeningen for Sadelmager- og Tapetserermestre i Provinsen og denne Forening igen paa Sadelmagermester i Randers Justesens Vegne, bør for Tiltale af Klagerne, De samvirkende Fagforbund i Danmark for Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund, i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 300 Kr.

Sag Nr. 990.
Bogbindere hos Bogbindermester Chr. Hansen, Horsens.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 22 Juli 1926 i Sag Nr. 990: De samvirkende Fagforbund for Bogbinderforbundet mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinsens Vegne og denne igen paa Bogbindermester af Horsens Chr. Hansens Vegne.

Under Sagen Nr. 953 havde De samvirkende Fagforbund for Bogbinderforbundet indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinsens Vegne og denne igen paa Bogbindermester af Horsens Chr. Hansens Vegne for Brud paa Fagets Overenskomst og Tilsidesættelse af Mæglingsreglerne under Anbringende af, at Hansen havde aflønnet en Mand ved Navn Th. Jensen Just med en Løn, der laa under den overenskomstmæssige, og trods gentagen Opfordring havde undladt at give de til Brug ved en forlangt Mægling i Sagen fornødne Oplysninger.

Ved et forberedende Retsmøde den 26. Februar 1926 enedes Sagens Parter, derunder Chr. Hansen personlig, om at afgøre Sagen saaledes, at Just skulde fratræde sin Plads hos Hansen i Løbet af 8 Dage, hvorhos Hansen inden den 14. April s. A. til Bogbinderforbundet skulde betale 600 Kr. til fuld Afgørelse af Sagen, som dermed blev taget tilbage af Klagerne.

Under nærværende Sag, der er rejst ved Klage af 23. April gjorde Klagerne gældende, at Hansen ikke blot ikke havde indbetalt det nævnte Beløb, men at han under urigtige Foregivender havde formaaet Just til at indbetale Beløbet til ham og derpaa havde forbrugt det til andet, Sagen uvedkommende Formaal.

Ved forberedende Retsmøde den 21. Maj mødte Hansen og tilbød til Ordning af Sagen senest den 15. Juni d. A. at indbetale til Bogbinderforbundet 1200Kr., nemlig dels den vedtagne Bod 600 Kr., dels som Tilbagebetaling til Jensen Just 600 Kr., imod at Just skal fratræde hos ham med Udgangen af den Uge, i hvilken Beløbet er indbetalt til Forbundet. Hansen lovede senest den 29. s. M. til Forbundet at fremsende skriftlig Garanti for dette Tilsagns Opfyldelse fra en navngiven Mand. Klagerne udtalte, at saafremt dette Tilsagn prompte overholdtes, vilde der ikke blive foretaget noget yderligere Skridt overfor Bogbindermester Hansen i Anledning af Sagen. De begærede denne udsat for at afvente, hvad der skete, med Forbehold om dens eventuelle Genoptagelse.

Klagerne har nu begæret Sagen genoptaget, da Hansen endnu ikke har gjort Skridt til at opfylde den saaledes med Bogbinderforbundet trufne Overenskomst, og har paastaaet ham tilpligtet at opfylde denne og yderligere svare en Bod for Misligholdelsen.

Bogbindermester Hansen har ladet møde ved behørig legitimeret Fuldmagt og har i en fremlagt Skrivelse paastaaet Frifindelse mod at betale de 1200 Kr., han er indgaaet paa at betale, og saaledes, at han derefter kan afskedige Just, som vedtaget.

Idet der efter Omstændighederne ikke findes at burde paalægges Hansen anden Bod end den alt af ham vedtagne, vil han være at dømme overensstemmende med denne hans Paastand og derhos til at betale Sagens Omkostninger med 300 Kr. De paa hans Vegne indklagede Organisationer vil der ikke være at paalægge Ansvar eller Omkostninger, da de har gjort, hvad der stod i deres Magt, for at skaffe Sagen oplyst og berigtiget.

Kendelse:

Bogbindermester Chr. Hansen af Horsens bør til Bogbinderforbundet betale 1200 Kr. samt udrede denne Sags Omkostninger med 300 Kr. Iøvrigt frifindes de Indklagede.

Den faste Voldgiftsrets Kendelser 1925

er nu udkommet og kan faas paa De samvirkende Fagforbunds Kontor til en Pris af 4 Kr. *Kassereren.*

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 12 ✻ KØBENHAVN DEN 18. SEPTEMBER 1926 ✻ 23 AARGANG

Den 9. internationale Arbejdskonference.

I.

I »Arbejderen« Nr. 6/1926 har vi gjort udførligt Rede for de Spørgsmaal, som skulde behandles paa den 9. Arbejdskonference i Genéve. Konferencen beskæftigede sig som meddelt udelukkende med Spørgsmaal vedrørende Søfolks Arbejdsforhold i Skibene.

Mødets Aabning.

Mødet aabnedes med en Tale af Raadets Formand Arthur Fontaine, der mindede om, at Genua-Konferencen havde vedtaget en Resolution, der udtalte Ønskeligheden af, at Det internationale Arbejdsbureau vilde foretage en Undersøgelse af Muligheden for at udarbejde en international Lovbog for Sømænd, indeholdende Bestemmelser om Arbejdsaftaler og Disciplin om Bord.

Den i Henhold til Beslutning paa Genua-Konferencen nedsatte paritetiske Søfartskommission havde i Samarbejde med Bureauet beskæftiget sig med Undersøgelser vedrørende en saadan Kodifikation, og efter at Konferencen i 1923 havde vedtaget en Henstilling vedrørende de almindelige Principper for Tilsyn med Arbejde paa Landjorden, havde Styrelsesraadet efter Forhandling med Kommissionen anset det for ønskeligt, at Konferencen ogsaa opstillede de almindelige Principper for Søfolks Arbejde om Bord.

Desuden vilde der blive forelagt Konferencen en Resolution vedrørende Reguleringen af Arbejdstiden om Bord i Skibe.

Den britiske Arbejdsgiverrepræsentant Guthbert Laws fremlagde paa Arbejdsgivernes Vegne to Resolutioner. Den ene gik ud paa at fastholde den Form for en international Sømandslov, som var angivet i den af Genua-Konferencen vedtagne Resolution. Den anden Resolution gik ud paa, at Spørgsmaalet om Søfolks Forhyring og Spørgsmaalet om Disciplinens Opretholdelse var uadskillelig og derfor nødvendigvis maatte optages i samme Kodifikation.

Han gjorde tillige gældende, at Bureauet ikke havde holdt sig indenfor de af Genua-Konferencen optrukne Rammer, idet det dels havde udarbejdet 3 forskellige Konventioner, dels var gaaet ud over de almindelige anerkendte Principper.

Direktøren Albert Thomas udtalte heroverfor, at Bureauet efter hans Mening netop havde gjort det, Genua-Konferencen havde paalagt det.

Ved Afstemningen forkastedes den første Resolution med 78 Stemmer mod 27 og den anden med 73 Stemmer mod 23.

Med Flertallet stemte de danske Regeringsrepræsentanter og Arbejderrepræsentanter.

Efter Forslag fra Arbejdergruppen blev det besluttet at nedsætte et Udvalg for hver af de tre Konventionsudkast, og at Konferencen desuden skulde nedsætte et Udvalg angaaende Spørgsmaalet om Tilsyn med Søfolks Arbejde om Bord.

Der blev derefter nedsat følgende Udvalg:

a) Udvalg vedrørende Spørgsmaalet om Søfolks Forhyringskontrakt.
b) Udvalg vedrørende Spørgsmaalet om Søfolks Hjemsendelse.
c) Udvalg vedrørende Disciplinen om Bord.
d) Udvalg vedrørende Spørgsmaalet om Tilsyn med Søfolks Arbejde om Bord.

*

Forhandlingerne i Udvalgene blev baade langvarige og besværlige, men en nærmere Omtale af disse maa vi af Hensyn til den begrænsede Plads undlade.

Ved Afstemningen i Plenarmødet vedtoges Udvalgets Forslag til Konvention om Søfolks Forhyringskontrakt. Denne er saalydende:

Konvention om Søfolks Forhyringskontrakt.

Artikel 1.

Nærværende Konvention finder Anvendelse paa alle søgaaende Fartøjer, der er indregistreret i en af de Medlemsstater, der har ratificeret Konventionen, saavel som paa disse Skibes Redere, Kaptajner og Sømænd.

Den finder ikke Anvendelse paa:
Krigsskibe,
Statsskibe, der ikke anvendes i Fragtfart,
Skibe, der anvendes i Kystfart,
Lystfartøjer,
de under Benævnelsen »Indian country craft« omfattede Fartøjer,
Fiskerbaade,
paa Fartøjer af en Brutto-Tonnage paa under 100 Tons eller 300 m³, og forsaavidt det drejer sig om Fartøjer, der anvendes i den saakaldte »home trade« af en Brutto-Tonnage, der falder under den Grænse, der af den nationale Lovgivning særlig er foreskrevet for denne Fart i det Øjeblik, da nærværende Konvention tiltrædes.

Artikel 2.

Følgende Udtryk skal i nærværende Konventions Forstand forstaas saaledes:

a) Udtrykket »Skib« forstaas som omfattende ethvert Skib eller Fartøj af en hvilken som helst Art i privat eller offentlig Eje, der til Stadighed udfører Sørejser.

b) Udtrykket »Sømand« omfatter enhver Person, der er ansat eller antaget til at gøre Tjeneste om Bord i en hvilken som helst Egenskab og er indskrevet i Skibsbemandingslisten, med Undtagelse af Kaptajner, Lodser, Elever paa Skoleskibe og Lærlinge, naar de er engageret ved en særlig Lærlingekontrakt; det omfatter ikke Besætninger paa Krigsflaaden og andre Personer, der til Stadighed er ansat i Statens Tjeneste.

c) Udtrykket »Kaptajn« eller »Fører« betegner den Person, der har Kommandoen og Ansvaret for Skibet med Undtagelse af Lodser.

d) Udtrykket »Skib, der beskæftiges ved den saakaldte home trade« omfatter Skibe, der gaar i Fragtfart mellem Havnene i et givet Land og Havnene i et Naboland med den i den nationale Lovgivning fastsatte Begrænsning.

Artikel 3.

Forhyringskontrakten undertegnes af Rederen eller hans Repræsentant og af Sømanden. Der skal træffes Foranstaltning til at lette Sømanden og eventuelt hans Raadgiver Undersøgelsen af Forhyringskontraktens Bestemmelser forinden dens Underskrift.

De Betingelser, under hvilke Sømanden skal underskrive Forhyringskontrakten, skal fastsættes af den nationale Lovgivning paa en saadan Maade, at de sikrer den kompetente offentlige Myndigheds Kontrol.

De foregaaende Bestemmelser vedrørende Kontraktens Underskrift betragtes som overholdte, hvis det ved en Erklæring af den kompetente Myndighed bekræftes, at Kontraktens Bestemmelser har været forelagt denne Myndighed, og at Rederen eller hans Repræsentant og Sømanden samtidig har erklæret sig indforstaaet med dem.

Den nationale Lovgivning bør fastsætte Bestemmelser, der sikrer, at Sømanden forstaar Betydningen af Kontraktens Bestemmelser.

Kontrakten maa ikke indeholde nogen Bestemmelse, der er i Modstrid med den nationale Lovs Forskrifter eller nærværende Konvention.

Den nationale Lovgivning bør fastsætte saadanne andre Formaliteter og Garantier vedrørende Kontraktens Afslutning, der skønnes nødvendige for at beskytte Rederens og Sømandens Interesser.

Artikel 4.

Der skal — i Overensstemmelse med den nationale Lovgivning — træffes egnede Forholdsregler til at sikre, at Kontrakten ikke indeholder nogen Bestemmelse, hvorved Parterne paa Forhaand enes om at fravige de sædvanlige Regler og den retlige Kompetence.

Denne Bestemmelse kan ikke fortolkes som afskærende Parterne fra Adgang til Voldgift.

Artikel 5.

Der skal overleveres hver Sømand et Dokument, der indeholder Omtale af hans Tjeneste om Bord paa Skibet. Formen for dette Dokument fastsættes af

den nationale Lovgivning, der ogsaa fastsætter Dokumentets Indhold.

Dokumentet maa ikke indeholde nogen Vurdering af Sømandens Arbejde eller nogen Angivelse af hans Hyre.

Artikel 6.

Forhyringskontrakten kan sluttes enten paa bestemt Tid, for en bestemt Rejse, eller, hvis den nationale Lovgivning tillader det, paa ubestemt Tid.

Forhyringskontrakten skal tydeligt angive begge Parters Rettigheder og Pligter; den *skal* angive følgende:

1) Sømandens fulde Navn, Fødselsdato eller Alder, og Fødested.
2) Sted og Dato for Kontraktens Oprettelse.
3) Det Skib eller de Skibe, om Bord paa hvilke Sømanden forpligter sig til at gøre Tjeneste.
4) Størrelsen af Skibets Mandskab.
5) Den eller de Rejser, der skal foretages, forsaavidt de kan fastsættes i Forhyringens Øjeblik.
6) Sømandens Arbejde om Bord.
7) Hvis muligt Tid og Sted, da Sømanden skal indfinde sig om Bord for at tiltræde sin Tjeneste.
8) Den Sømanden tilkommende Kost, undtagen i det Tilfælde, hvor den nationale Lovgivning hjemler en anden Fremgangsmaade.
9) Hyrens Størrelse.
10) Kontraktens Varighed enten
    a) hvis Forhyringskontrakten er sluttet paa bestemt Tid, Dato for Kontraktens Udløb,
    b) hvis Kontrakten er sluttet for en bestemt Rejse, Bestemmelsesstedet, hvor Kontrakten ophører og Angivelse af den Frist, efter Udløbet af hvilken Sømanden skal være fri efter Ankomsten til Bestemmelsesstedet,
    c) hvis Kontrakten er sluttet paa ubestemt Tid, da de Betingelser paa hvilke hver af Parterne kan opsige Kontrakten saavelsom Opsigelsesfristen, der ikke maa være kortere for Rederen end for Sømanden.
11) Den aarlige Ferie med Løn, der tilstaas Sømanden efter et Aars Tjeneste hos samme Rederi, saafremt den nationale Lovgivning hjemler en saadan Ferie.
12) Ethvert andet Forhold, som den nationale Lovgivning maatte gøre det ønskeligt (at anføre i Kontrakten).

Artikel 7.

Saafremt den nationale Lovgivning bestemmer, at der skal føres Skibsbemandingsliste om Bord, bør den ogsaa fastsætte, at Forhyringskontrakten skal indføres i eller vedhæftes denne.

Artikel 8.

For at Sømanden kan forvisse sig om sine Rettigheders og Forpligtelsers Natur og Udstrækning bør den nationale Lovgivning fastsætte de nødvendige Bestemmelser for at sikre hans Adgang til om Bord at kunne skaffe sig nøjagtig Oplysning om de Betingelser, paa hvilke han er ansat, enten ved Opslag af de almindelige Forhyringsbetingelser paa et for Mandskabet let tilgængeligt Sted eller paa anden dertil egnet Maade.

Artikel 9.

Forhyringskontrakter paa ubestemt Tid udløber som Følge af Kontraktens Opsigelse af enhver af Parterne i en Havn, hvor Skibet laster eller losser, under Forudsætning af, at disse overholder den i dette Øjeblik aftalte Opsigelsesfrist, som mindst skal være 24 Timer.

Opsigelsen skal gives skriftligt. Den nationale Lovgivning fastsætter de Former, hvori Opsigelsen bør gives for at undgaa enhver senere Strid mellem Parterne.

Det tilkommer den nationale Lovgivning at fastsætte de særlige Omstændigheder, under hvilke Opsigelse indenfor den lovlige Opsigelsesfrist dog ikke skal medføre Kontraktens Ophævelse.

Artikel 10.

En Forhyringskontrakt sluttet for bestemt Rejse, for bestemt Tid eller for ubestemt Tid skal ophæves *de jure* i følgende Tilfælde:

a) ifølge Parternes gensidige Samtykke,
b) naar Sømanden dør,
c) naar Skibet gaar tabt eller bliver fuldstændig usødygtigt,
d) af en hvilkensomhelst anden Grund, der fastsættes i den nationale Lovgivning eller i nærværende Konvention.

Artikel 11.

Den nationale Lovgivning skal fastsætte de Omstændigheder, hvorunder Rederen eller Kaptajnen skal have Ret

til at afskedige Sømanden til øjeblikkelig Fratrædelse.

Artikel 12.

Den nationale Lovgivning skal ligeledes fastsætte de Omstændigheder, hvorunder Sømanden har Ret til at forlange øjeblikkelig Afmønstring.

Artikel 13.

Hvis Sømanden overfor Rederen eller hans Repræsentant godtgør, enten at han har Mulighed for at faa Skib at føre eller for at opnaa Ansættelse som Skibs- eller Maskinofficer eller en hvilkensomhelst anden Ansættelse i højere Charge end den, han for Øjeblikket beklæder, eller at hans Fratræden som Følge af Omstændigheder, der er indtruffet efter hans Forhyring, er af væsentlig Betydning for ham, kan han forlange at blive afmønstret paa Betingelse af, at han uden yderligere Omkostninger for Rederen i sit Sted stiller en kompetent Person, der akcepteres af Rederen eller hans Repræsentant.

I dette Tilfælde skal Sømanden være berettiget til Hyre svarende til hans Tjenestetid.

Artikel 14.

Uanset Grunden til Kontraktens Ophør eller Ophævelse skal Frigørelsen for enhver Forpligtelse paaføres det Sømanden i Medfør af Bestemmelsen i Artikel 5 udleverede Dokument samt Skibsbemandingslisten ved en særlig Erklæring, som paa hver af Parternes Forlangende skal forsynes med Paategning af vedkommende offentlige Myndighed.

Sømanden skal altid have Ret til at anmode om at faa udleveret af Kaptajnen en særlig Erklæring indeholdende en Værdsættelse af hans Arbejde eller i det mindste en Angivelse af, om han nøje har overholdt Kontraktens Forpligtelser.

Artikel 15.

Den nationale Lovgivning skal fastsætte Forholdsregler tjenende til at sikre Overholdelsen af nærværende Konventions Bestemmelser.

Artikel 16.

De formelle Ratifikationer af denne Konvention skal, paa de i Versailles-Traktaten Afsnit XIII og de tilsvarende Bestemmelser i de øvrige Fredstraktater fastsætte Betingelser, meddeles Folkeforbundets Generalsekretær til Registrering.

Artikel 17.

Denne Konvention træder i Kraft paa den Dag, da to Medlemmer af Den internationale Arbejds-Organisation har ratificeret Konventionen, og dette er registreret af Generalsekretæren.

Den er kun bindende for de Medlemmer, hvis Ratifikationer er blevet registreret i Sekretariatet. Derefter træder Konventionen i Kraft for hvert enkelt Medlem paa den Dag, paa hvilken dets Ratifikation er blevet registreret i Sekretariatet.

Artikel 18.

Saasnart to Medlemmer af Den internationale Arbejds-Organisation har ratificeret Konventionen, og dette er blevet registreret af Sekretariatet, skal Folkeforbundets Generalsekretær udsende Meddelelse herom til alle Medlemmer af Den internationale Arbejds-Organisation. Han skal ligeledes udsende Meddelelse om Registrering af samtlige de Ratifikationer, som senere tilstilles ham til Registrering fra Organisationens andre Medlemmer.

Artikel 19.

Med Forbehold af Bestemmelserne i Artikel 17 skal ethvert Medlem, som ratificerer denne Konvention, forpligte sig til at lade Bestemmelserne i Artikel 1—15 træde i Kraft senest 1. Januar 1928 og træffe saadanne Foranstaltninger, som er nødvendige for at gøre disse Bestemmelser effektive.

Artikel 20.

Ethvert Medlem af Den internationale Arbejds-Organisation, som ratificerer denne Konvention, forpligter sig til at bringe den i Anvendelse i sine Kolonier, Besiddelser og Protektorater i Overensstemmelse med Bestemmelsen i Versailles-Traktatens Artikel 421 og de tilsvarende Artikler i de andre Fredstraktater.

Artikel 21.

Ethvert Medlem, der har ratificeret denne Konvention, kan opsige den efter Forløbet af 10 Aar fra den Dag, da Konventionen først traadte i Kraft, ved at sende Meddelelse herom til Registrering i Folkeforbundets Sekretariat. Saadan Opsigelse faar først Gyldighed et Aar efter Sekretariatets Registrering.

Artikel 22.

Mindst én Gang hvert tiende Aar skal Styrelsen for Det internationale Arbejdsbureau forelægge General-Konferencen en Rapport over Virkningerne af denne Konvention og træffer tillige Bestemmelse om, hvorvidt der er Grund til paa Konferencens Dagsorden at opføre Spørgsmaalet om dens Revision eller Forandring.

Artikel 23.

De franske og engelske Tekster af denne Konvention er begge fuldt gyldige.

(Fortsættes.)

Malerforbundets Kongres.

Mandagen den 23. August aabnedes Malerforbundets 13. ordinære Kongres i Rømersgade 22, København.

Til Stede var over 100 Delegerede og 15 Hovedbestyrelsesmedlemmer, samt som Gæster Sekretær *Hans Jacobsen*, De samvirkende Fagforbund, *Lansing*, Holland, *Ola Guldvog*, Norge, *Abraham Bergvall*, Sverige. Sekretæren for det internationale Malersekretariat *O. Streine* var forhindret i at være til Stede ved Kongressens Aabning, men ankom senere.

Formanden, *Rudolf Poulsen*, aabnede Kongressen og bød de delegerede samt Gæsterne Velkommen.

Som Kongressens Dirigenter udpegedes *P. Slundt*, København, og *Lorentz Jensen*, Aarhus, og *Sophus Christiansen* og *Th. Frederiksen*, København, som Sekretærer.

Til Prøvelse af Mandater valgtes *Alf. Larsen* og *Anker Petersen*, København, *Johs. Hansen*, Aalborg, *H. M. Hansen*, Odense og *P. J. Petersen*, Randers.

Efter at de indbudte Gæster havde overbragt Hilsener fra de Organisationer de repræsenterede, gik Kongressen over til Behandlingen af

Beretning om Virksomheden.

Der forelaa en trykt Beretning, som i Forvejen var tilstillet Afdelingernes Medlemmer, hvorfor Formanden nøjedes med at henvise til denne.

Beretningen indlededes bl. a. med nogle interessante Betragtninger om Forløbet af Storkampen i 1925.

Malerforbundets Overenskomster med Arbejdsgiverne er løbende til 1ste Marts 1927. Forbundet har nu et samlet Medlemstal paa 5145, deraf 2633 i Provinsen og 2512 i København. Det samlede Afdelingstal er 70.

Paa forrige Kongres debatteredes Industriforbundsspørgsmaalet meget udførligt, og Forbundets Hovedbestyrelse anmodedes om at indhente Oplysninger hos andre Bygningsfag om deres Stilling til Industriforbundstanken i Bygningsindustrien samt at orientere sig angaaende dette Spørgsmaal i Udlandet. De danske Organisationer, som man havde forespurgt om Sagen, var i hvert Fald ikke stemt for paa indeværende Tidspunkt at søge Industriforbundstanken realiseret. Fra Udlandet var modtaget forskellige udførlige Oplysninger.

Diskussionen om Beretningen

var meget indgaaende med mange Talere.

Man drøftede bl. a. Spørgsmaalet om Oprettelsen af et Byggeindustriarbejderforbund. Resultaterne fra de Lande, hvor denne Organisationsform er gennemført, syntes ikke særlig opmuntrende. Desuden diskuterede man Bestræbelserne for en mere jævn Fordeling af Malerarbejdet over Aarets Maaneder. Man indsaa selvfølgelig Vanskelighederne derved, idet Folk jo som Regel ønsker f. Eks. Reparationsarbejdet udført om Sommeren.

Med Hensyn til Lønningssystemet var der overvejende Stemning for at bibeholde Akkordaflønningen og der udtaltes Ønske om at virke for obligatoriske Akkordpriser for samme Arbejde for hele Landet.

Følgende Resolution vedtoges med 24 St. mod 20, idet mange undlod at stemme:

»Idet Kongressen udtaler sin Misbilligelse af det partiske Standpunkt, Statens Forligsmænd indtog ved Lockouten i 1925, udtales samtidig, at Forbundsledelsen bør modsætte sig ethvert Forsøg paa at indskrænke den Strejkeret, der stadig maa anses som et vigtigt og nødvendigt Vaaben i Arbejdernes Hænder. Som et saadant Forsøg betragtes det i 1925 af Regeringen paatænkte Provisorum.«

Endvidere vedtoges følgende Resolution:

»Kongressen henstiller til Hovedbestyrelsen at sætte alt ind paa at løse Spørgsmaalet: Malerarbejdet om Vinteren, eventuelt ved at samarbejde med Landets Malermestre med Hensyn til Agitation og Fælleshenvendelse til de nødvendige Institutioner.«

Selve Beretningen godkendtes enstemmigt.

Regnskaberne.

Hovedkassereren, *H. Rasmussen*, forelagde Regnskaberne.

Aktiverne overstiger Passiverne med 574,681 Kr. Kassebeholdningen var den 1. April 1923 441,960 Kr., den 1. April i Aar 491,681 Kr. Til Strejker og Lockouter var udredet 372,934 Kr. Forbundet havde til De samvirkende Fagforbund indbetalt i ordinært Kontingent 9450 Kr. og i extraordinært Kontingent 176,938 Kr. Til Socialdemokratiets Valgfond var ydet 7500 Kr.

Regnskaberne godkendtes.

Lovændringerne

gav Anledning til en meget udførlig Behandling, da der var fremsat en stor Del, saavel fra Hovedledelsen som fra Afdelingerne.

Vi gengiver de vigtigste.

Man vedtog at ændre Fordelingen af det indkomne Kontingent saaledes, at Arbejdsløshedskassen faar 25 Øre mere om Ugen.

Kongressen besluttede, at intet Medlem fremtidig maa vælges til Delegeret, dersom han ikke er Lønarbejder i Faget eller fastlønnet Tillidsmand indenfor Forbundet og dets Afdelinger.

Dersom der ikke ved en Urafstemning om et Overenskomstforslag har deltaget mere end 50 Procent af Forbundets Medlemmer i Afstemningen, kan et Overenskomstforslag fremtidig forelægges for et extraordinært Delegeretmøde til endelig Afgørelse.

Der foretoges en Forhøjelse af Strejkeunderstøttelsen. Hidtil har Medlemmer med over 5 Aars Anciennitet 18 Kr. pr. Uge i Strejkeunderstøttelse. Satserne blev nu forhøjet til 18 Kr. for Medlemmer med en Anciennitet paa indtil 3 Aar og 24 Kr. for øvrige Medlemmer.

En Lovbestemmelse om at der afholdes Kongres hvert tredie Aar, ændredes til at hver Kongres bestemmer saavel Tid som Sted for næste Kongres.

Særlige Forslag.

Efter at dette var vedtaget, blev et Forslag fra Odense om, at Forslag om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund skulde til Urafstemning, taget tilbage.

Et Forslag om at søge Septemberforliget revideret vedtoges med 28 St. imod ca. 20; over Halvdelen undlod at stemme.

Kongressen vedtog at faa søgt oprettet en Overenskomst med Arbejdsgiverne vedrørende Lærlingeantallet og Lærlingeuddannelsen.

Ligeledes vedtoges det at søge Forhandling med Dansk Arbejdsmandsforbund og det lollandske Arbejdsmandsforbund for at tilvejebringe en Overenskomst der fastsætter bestemte Regler naar nævnte Forbunds Medlemmer udfører Malerarbejde.

Valg af Ledelse.

Til Formand, Næstformand og Hovedkasserer genvalgtes med Akklamation henholdsvis *Rudolf Poulsen, Ernst Carlsen*, og *H. Rasmussen.*

Til Medlemmer af Hovedbestyrelsen genvalgtes enstemmigt for København *Alfred Larsen, P. Bredsgaard, P. Slundt* og *O. Fjerdingstad.*

For Jylland og Øerne genvalgtes *L. C. Sørensen*, Aarhus, *Fr. Jensen*, Viborg, *M. Hvidberg*, Aalborg, *H. P. Henriksen*, Aarhus, *Aug. Henriksen*, Odense, *A. Jørgensen*, Holeby, *Sofus Nielsen*, Helsingør, og nyvalgtes *Poul Hansen*, Slagelse.

Forbundets Revisorer *H. Vedel* og *Fr. Nielsen* genvalgtes enstemmigt.

Næste Kongres.

Det vedtoges derefter at afholde næste Kongres i København 1930.

Afslutning.

Efter at Gæsterne havde holdt korte Afskedstaler sluttede Kongressen med Afsyngelse af Socialisternes Marsch.

Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde.

Rudolf Poulsen aabnede Delegeretmødet i Arbejdsløshedskassen. Der forelaa en trykt Beretning over Kassens Virksomhed.

Under Diskussionen om Beretningen pointeredes det, at Faget som udpræget Sæsonfag ikke kunde komme ind under Arbejdsløshedskasselovens Bestemmel-

ser vedrørende extraordinær Arbejdsløshed. Faget var saaledes meget uheldigt stillet. Forbundets Ledelse havde over for Socialministeren udtalt Ønske om, at man ved Arbejdsløshedskasselovens Revision fik ændret den paagældende Lovparagraf saaledes, at Fag med 50 pCt. Arbejdsløshed kan henregnes til de af extraordinær Arbejdsløshed ramte. Ministeren havde udtalt, at det næppe var muligt at faa gennemført en saadan Ændring med den nuværende politiske Partistilling paa Rigsdagen.

Efter nogen Forhandling vedtog Forsamlingen følgende Resolution:

»Malersvendenes Arbejdløshedskasses Delegeretmøde den 28 August 1926 opfordrer Regeringen til under den forestaaende Revision af Arbejdsløshedsloven at søge denne ændret saaledes, at Malerfaget ogsaa kan blive delagtig i den extraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse.

For at skaffe Basis for Gennemførelsen af de Ønsker, som er udtrykte ovenfor, tilsiger Kongressen iøvrigt — paa Malerforbundets Vegne — den socialdemokratiske Regering den kraftigste Støtte ved de kommende Rigsdagsvalg.«

Dernæst vedtoges enstemmig en af Th. Christensen, Aarhus stillet Resolution, der havde følgende Ordlyd:

»Malersvendenes Arbejdsløshedskasses Delegeretmøde i København den 28. August 1926 udtaler, at Arbejdsløshedskasseloven af 4. Marts 1924 under den store Arbejdsløshed bør udnyttes fuldt ud. Vi anmoder derfor C-Nævnet at arbejde for, at § 31, Stk. 5 og 6, kommer til Anvendelse, idet vi henviser til, at Arbejdsløshedsfonden ejer Midler til at give disse Bestemmelser deres fulde Anvendelse. Saafremt C-Nævnet skulde gaa imod dette, anmoder vi Socialministeren om at give Kommunalbestyrelserne Ret til at udnytte § 31, Stk. 8.«

Endelig vedtoges enstemmig følgende Resolution:

»Som et Middel til Arbejdsløshedens Bekæmpelse og de Virkninger, Arbejdsløsheden afføder for Malerne ved, at de ikke kan opnaa extraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse, opfordres alle de af Socialdemokrater styrede Kommuner og Staten til at udøve mere Effektivitet med Hensyn til Arbejders Igangsættelse for at modvirke Krisen og den »stille Lockout«.«

Regnskaberne.

Efter at Beretningen var godkendt, forelagde H. Rasmussen Arbejdsløshedskassens Regnskab. Der var i Perioden siden 1923 i Kontingent indbetalt 1,067,928 Kr. Stats- og Kommunetilskudet havde udgjort 801,072 Kr. I vedtægtsmæssig Understøttelse var udbetalt 2,123,601 Kr., og til Arbejdsløshedsfonden var ydet Tilskud paa ialt 17,884 Kr.

Kassebeholdningen var i 1923 740,346 Kr., den 31. Marts i Aar 387,071 Kr. Der var som Restbeløb af et Statslaan indbetalt til Staten 75,000 Kr.

Regnskaberne godkendtes enstemmigt.

Forskellige Forslag.

Der behandledes forskellige Forslag. Man vedtog et af Randers Afdeling stillet Forslag, der lyder saaledes:

»Det paalægges Hovedledelsen at arbejde hen til en Sammenslutning af alle Arbejdsløshedskasser i Danmark — med ens Pligter og ens Rettigheder.«

Valg af Ledelse.

Efter at der som Ledelse var valgt de samme som for Forbundet, sluttede Delegeretmødet.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1008.

Bude i København.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 25. August 1926 i Sag Nr. 1008: De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Kontor- og Forretningsbudenes Organisations Vegne mod Foreningen for Budcentraler i København og Frederiksberg paa dens Medlemmer A. Flinks, H. Jensens, Carl A. H. Kählers og N. C. Petersens Vegne.

Den 14. April 1926 blev der mellem Foreningen for Budcentraler i København og Frederiksberg og Kontor- og Forretningsbudenes Organisation, Afdeling af Dansk Arbejdsmandsforbund, afsluttet en Overenskomst om Løn-

og Arbejdsvilkaar for de i de nævnte Budcentraler beskæftigede Bude. Overenskomstens § 7 er saalydende:

»Efter denne Overenskomsts Indgaaelse skal alle de i de Budcentraler, som denne Overenskomst omfatter, beskæftigede Bude være indmeldte i Kontor- og Forretningsbudenes Organisation inden 1. Juli, og alle efter denne Dato nyantagne Bude skal senest 8 Dage efter Ansættelsen indmelde sig i nævnte Organisation.«

Under Anbringende af, at følgende Medlemmer af Foreningen for Budcentraler, nemlig:

dens Formand, Vekselerer Carl A. H. Kähler, Gl. Torvs Budcentral,
A. Flink, »Flytte- og Budekspres«,
H. Jensen, »Lyncentralen« og
N. C. Petersen, »Flyveekspressen«

har overtraadt Bestemmelsen i § 7, idet de efter den 1. Juli 1926 har beskæftiget Bude, der ikke var Medlemmer af Fagforeningen, har De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Kontor- og Forretningsbudenes Organisations Vegne under denne Sag paastaaet Foreningen for Budcentraler i København og Frederiksberg paa dens fornævnte Medlemmers Vegne kendt pligtig kun at beskæftige Bude, der er Medlemmer af Organisationen, samt paastaaet principalt Foreningen, subsidiært de 4 Medlemmer anset med Bod for Overtrædelse af Overenskomsten.

De Indklagede, som har nedlagt Paastand paa Frifindelse, har erkendt, at der efter den 1. Juli har arbejdet Bude, der ikke var Medlemmer af Fagforeningen, hos Kähler og Flink; at det samme gælder H. Jensen maa som uimodsagt antages. N. C. Petersen har nægtet at have drevet Budforretning efter den 1. Juli.

Foreningen har videre erkendt, at saafremt de 4 indklagede Medlemmer maatte have gjort sig skyldige i Overtrædelse af Bestemmelsen i § 7, er den medansvarlig for Overtrædelsen, idet den overfor sine Medlemmer har holdt paa, at de ikke er uberettigede til at beholde Bude, som vægrer sig ved at indmelde sig i Kontor- og Forretningsbudenes Organisation, i deres Tjeneste. Foreningen har hævdet, at om end § 7 efter sin Ordlyd ikke kan forstaas anderledes end som forpligtende Foreningens Medlemmer til ikke at beskæftige Bude, der ikke er Medlemmer af Organisationen, maa den dog fortolkes som kun paalæggende Medlemmerne en Pligt til at tilskynde Budene til Indmeldelse, idet det under de Forhandlinger, som førte til Overenskomstens Oprettelse, blev gjort klart, at der ikke paa § 7 skulde støttes nogen videregaaende Forpligtelse. De fremkomne Oplysninger taler imidlertid stærkt imod Rigtigheden af dette Anbringende.

Foreningen har dernæst — i nogen Uoverensstemmelse med sit nysnævnte Anbringende — gjort gældende, at da den underskrev Overenskomsten, fandt den vel dennes øvrige Indhold akceptabelt, men gik kun højst modvilligt med til Bestemmelsen i § 7 og gjorde det kun, fordi nogle af dens Medlemmer i de forudgaaende Maaneder paa forskellig Vis havde været udsat for retstridig Tvang, udøvet imod dem af Organisationen for at formaa Foreningen til at indgaa paa en Overenskomst, indeholdende en Bestemmelse som den i § 7, og at Overenskomsten som Følge deraf er uforbindende for Foreningen. Det bemærkes herved, at denne ikke ses forinden Sagens Anlæg at have tilkendegivet, at den ansaa Overenskomsten for ugyldig som fremkaldt ved Tvang.

Medens det nu ikke iøvrigt er oplyst, at Organisationen har udvist noget retstridigt Forhold overfor Foreningen eller noget af dens Medlemmer for at fremtvinge Afslutning af den ønskede Overenskomst, er det ved Østre Landsrets Dom af 21. Maj 1926 i en af Kähler mod Organisationen og dennes Formand Gerner Madsen anlagt Sag fastslaaet, at disse havde gjort sig skyldige i et til Erstatning forplitgtende Overgreb over for ham ved i »Social-Demokraten« for den 15. Marts 1926 at lade indrykke en Artikel, indeholdende Trusel om Offentliggørelse af Navne og Adresser paa 5 hos Kähler arbejdende Bude, der havde tilkendegivet ikke at ville slutte sig til Organisationen. Men der vil ikke kunne gaas ud fra, at Foreningen ved dette enkelte, alene overfor Kähler iværksatte Overgreb, der saaledes har fundet Sted under Lønkampen imellem Par-

terne, har ladet sig presse til at indgaa paa Overenskomsten og særlig til at antage Bestemmelsen i § 7, saaledes at Overenskomsten, saafremt intet retstridigt Kampmiddel var blevet anvendt, ikke vilde være blevet afsluttet med det Indhold, den har.

Herefter maa Overenskomsten anses for i sin Helhed forbindende for Foreningen, ligesom der efter det ovenfor anførte maa gives Klagerne Medhold i, at Foreningens Medlemmer er uberettigede til at beholde Bude, som ikke overensstemmende med Bestemmelsen i § 7 har indmeldt sig eller indmelder sig i Organisationen, i deres Tjeneste. For Overtrædelsen af den nævnte Bestemmelse vil Foreningen efter Klagernes principale Paastand være at anse med en Klagerne tilfaldende Bod, der efter Omstændighederne vil kunne bestemmes til 400 Kr. Sagens Omkostninger vil Foreningen derhos have at betale med 300 Kr.

Kendelse:

Medlemmerne af Foreningen for Budcentraler i København og Frederiksberg er uberettigede til at beholde Bude, som ikke overensstemmende med Bestemmelsen i § 7 i Overenskomsten af 14. April 1926 har indmeldt sig eller indmelder sig i Kontor- og Forretningsbudenes Organisation, i deres Tjeneste.

For Overtrædelse af den nævnte Bestemmelse bør Foreningen for Budcentraler i København og Frederiksberg til De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Kontor- og Forretningsbudenes Organisations Vegne erlægge en Bod, stor 400 Kr.

Sagens Omkostninger betaler Foreningen med 300 Kr.

Sag Nr. 1013.
Murersvende hos Murermester Carl Schiøtz.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 31. August 1926 i Sag Nr. 1013: Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Murer- og Stenhuggerlaugs Vegne mod Murersvendenes Fagforening af 1919 for København og Omegn.

I Tiden omkring den 1. April 1926 paabegyndte Murermester Carl Schiøtz for Københavns Telefonaktieselskab et Ombygningsarbejde paa Ejendommen Nørrevoldgade Nr. 38 her i Staden: den mod Gaarden vendende Del af en Hjørnebygning paa Ejendommen blev nedbrudt, saaledes at alle Værelserne mod Gaden var uden Forbindelse med Trappen. For snarest muligt at faa den fornødne Støtte- og Undermuring udført satte Schiøtz saa mange Murersvende i Arbejde paa Bygningen, at der maatte arbejdes paa Timeløn i Stedet for i Akkord, ligesom han saa godt som hver Dag lod dem forrette Overarbejde.

Foranlediget ved en Forespørgsel fra Svendene forbød Murersvendenes Fagforening af 1919 for København og Omegn dem en Dag i Begyndelsen af August at udføre yderligere Overarbejde paa Byggepladsen, og dette Forbud efterkom de. Københavns Murer- og Stenhuggerlaug, der ansaa Forbudet for uberettiget, begærede faglig Mægling afholdt paa Byggepladsen den 7. August, men Fagforeningen protesterede i Skrivelse af 5. August imod, at Sagen blev gjort til Genstand for Mægling eller Voldgift, og tilbød at drøfte den paa et Fællesbestyrelsesmøde. Lauget fastholdt sin Begæring om Mægling, men Fagforeningen sendte ikke Mæglingsmænd til det berammede Møde og lod Laugets Mæglere, der var kommet til Stede, overrække en Skrivelse, hvori det hed, at Foreningen ikke agtede at deltage i Mødet saa lidt som at underkaste sig faglig Voldgift.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Murer- og Stenhuggerlaugs Vegne nedlagt Paastand paa, at Murersvendenes Fagforening af 1919 for København og Omegn kendes pligtig at ophæve det nedlagte Forbud, paa, at dens Vægring ved at lade Tvisten undergive faglig Mægling, eventuelt Voldgift, kendes ulovlig, og paa, at Foreningen anses med Bod for Brud paa Fagets Overenskomst.

Fagforeningen har paastaaet sig frifunden og Lauget anset med Bod for unødig Trætte.

I den i Februar 1922 af Lauget og Fagforeningen vedtagne Priskurant vedrørende Svendeløn i Murerfaget hedder det i Afsnit A., Punkt 4:

»Søn- og Helligdagsarbejde samt Over- og Natarbejde skal Svendene være villige til at udføre, naar det kræves, og det er nødvendigt.

Som nødvendigt regnes:

. . . . . .

Ved Afstivning og Undermuring af Bygninger, fremkaldt ved Udgravning eller lignende, der nødvendigvis maa udføres for at forhindre Ulykkestilfælde.«

Afsnit P., Punkt 9 er saalydende:

»Enhver Uenighed, der maatte opstaa mellem Mester og Svend om Forstaaelse af denne Priskurant eller om Fastsættelse af Betaling for Arbejde udenfor Priskuranten eller om Bedømmelse af Arbejdets rette Udførelse eller overhovedet om alle Forhold vedrørende Arbejdsstedet maa ikke have Arbejdsstandsning til Følge hverken fra Mestrenes eller Svendenes Side.«

Punkt 11:

»Hvor der under ovenanførte Forhold maatte opstaa Uenighed mellem Mester og Svende, skal Sagen, hvorom der er Uenighed, søges forligt ved Mægling.«

og Punkt 14:

»Lykkes det ikke paa denne Maade at opnaa Enighed, skal Sagen, hvis blot en af Parterne eller en af Bestyrelserne forlanger det, afgøres ved Voldgift . . .«

Klagerne har gjort gældende, at selv om Fagforeningen ansaa Kravet om yderligere Overarbejde paa Bygningen for uhjemlet i Bestemmelsen i Afsnit A., Punkt 4, var den i Medfør af Afsnit P., Punkt 9 uberettiget til at foranledige, at Overarbejdet blev standset, men burde efter Punkt 11 have medvirket til, at Tvisten blev søgt bilagt ved Mægling.

Fagforeningen har heroverfor hævdet, at fortsat Overarbejde ikke var nødvendigt, idet behørig Undermuring alt havde fundet Sted, at Bestemmelsen i Punkt 9 ikke kommer i Betragtning, da Nægtelse af at udføre Overarbejde ikke er »Arbejdsstandsning«, at Punkt 11 ikke omhandler en Tvist som den foreliggende, idet Udtrykket: »under ovenanførte Forhold« viser, at Bestemmelsen kun angaar de i Punkterne 10 og 10 a. omtalte Tvistigheder, nemlig om Erstatning for tabt Arbejdstid ved Afbrydelse af Akkordarbejde, og at det er fast Praksis mellem Lauget og Fagforeningen, at Overarbejde udenfor de i Priskuranten fastsatte Normer ikke kan kræves udført uden Fagforeningens forud indhentede Samtykke.

Retten kan ikke tage Stilling til Spørgsmaalet om, hvorvidt Mesterens Krav om fortsat Overarbejde havde Hjemmel i Bestemmelsen i Afsnit A., Punkt 4. For nærværende Sags Udfald kan det ikke blive afgørende, om Kravet var beføjet eller ej, da det af Fagforeningen nedlagte Forbud ikke kan anses for stemmende med Reglen i Afsnit A., Punkt 4.

Retten anser det dernæst for at være uden for Tvivl, at Fagforeningens Fortolkning af Punkt 11 som kun angaaende de i Punkterne 10 og 10 a. omhandlede Forhold er urigtig. Efter sin Ordlyd maa Bestemmelsen forstaas som omfattende ogsaa en Meningsforskel om den priskurantmæssige Berettigelse af et Krav om Overarbejde; dertil kommer, at saadan Meningsforskel egner sig vel til at afgøres efter Reglerne for Behandling af faglig Strid.

Idet endnu bemærkes, at Byggeforetagendet efter Klagernes Forklaring nu er saa vidt fremmet, at det Arbejde, der ønskedes udført som Overarbejde, nu er færdiggjort, vil Sagen herefter være at afgøre saaledes, at Fagforeningen statueres at have været ubeføjet til at nedlægge det omhandlede Forbud og til at vægre sig ved at medvirke til, at Tvisten blev gjort til Genstand for faglig Mægling, eventuelt Voldgift, og at Foreningen for det af den saaledes udviste overenskomstmæssige Forhold anses med en Bod, der efter Omstændighederne fastsættes til 600 Kr. Sagens Omkostninger vil Foreningen derhos have at udrede.

Kendelse.

Murersvendenes Fagforening af 1919 for København og Omegn har været uberettiget til at nedlægge Forbud mod Udførelsen af det omhandlede Overarbejde og til at vægre sig ved at medvirke til, at Spørgsmaalet om Berettigelsen af Murermester Carl Schiøtz' Krav derom blev gjort til Genstand for faglig Mægling, eventuelt faglig Voldgift.

Fagforeningen bør til Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Murer- og Stenhuggerlaugs Vegne erlægge en Bod, stor 600 Kr.

Sagens Omkostninger betaler Fagforeningen med 300 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 13 ❋ KØBENHAVN DEN 25. SEPTEMBER 1926 ❋ 23 AARGANG

Den internationationale faglige Centrals 25-Aars Jubilæum.

Festen i København.

Idrætshusets store Sal var fyldt til sidste Plads af et festklædt og feststemt Publikum, da Fællesorganisationen Lørdag den 18. fejrede den internationale Fagbevægelses 25-aarige Bestaaen.

Det rent ydre Arrangement var ogsaa egnet til at bringe Festdeltagerne i den rette Stemning.

Salen var dekoreret med røde og blaa Draperier og Flag fra alle de Nationer, hvis Arbejdere deltager i internationalt Samarbejde.

Et glimrende Orkester paa 25 Musici under Hr. Musikdirektør Joh. Bentzens Førerskab ydede Aftenen igennem udmærkede Præstationer og tog Forsamlingen med Storm. Størst Lykke gjorde en Potpourri over Arbejdersange og den sublime Udførelse af »Solveigs Sang« af »Per Gynt«.

Men ogsaa Louis Halberstadts Prolog, som den kendte Improvisator havde udarbejdet og fremsagde fra Tribunen, gjorde fortjent Lykke, og naar vi nævner, at Operasangerinden Fru Willie Hagboe Petersen med sin smukke Sangpræstation, der navnlig slog stærkt igennem under hendes Foredrag af »An die schönen blauen Donau« af Joh. Strauss, og endelig Berggrenskvartettens glimrende Sangkunst gjorde, at Stemningen fra først til sidst fik et lødigt og højtidsfuldt Præg.

Fællesorganisationens Formand, *Carl F. Madsen*, bød Forsamlingen velkommen i en Tale, hvori han kort gjorde Rede for Festens Anledning og den uhyre Betydning, som Dannelsen af en international Fagbevægelse havde haft og fremtidig vilde faa for Arbejderklassen i dens Kamp for sin Sag. Taleren fik Lejlighed til at nævne blandt andet den store Hjælp, danske Arbejdere gennem deres Tilslutning til den internationale Fagbevægelse fik fra Udlandets Arbejdere under Storkampen i 1925, ligesom ogsaa de engelske Arbejdere i Aar støttedes af al Magt fra Centralens Side.

Han omtalte ligeledes de Støtteaktioner, der i den efter Verdenskrigen overordentlig vanskelige Tid var ydet rundt om til de hærgede Lande, og som havde frelst Tusinder af Arbejdere, Kvinder og Børn fra Hungerdøden.

Festens Hovedtaler, Overpræsident J. Jensen, bød han et særligt velkommen og en Tak for det banebrydende Arbejde, han som den første Formand for De samvirkende Fagforbund havde gjort baade for den danske og den internationale Fagbevægelse, og Forsamlingen gav kraftigt sit Bifald hertil tilkende.

Carl F. Madsen sluttede sin velformede Velkomsttale med at udbringe et Leve for »Den internationale faglige Central«, og Forsamlingens Hurraer tordnede mod Loftet i den store Sal.

Den egentlige Festtale holdtes som alt nævnt af De samvirkende Fagforbunds tidligere Formand, den nuværende Overpræsident *J. Jensen*, der modtoges med overordentlig Hyldest, da han viste sig paa Talerstolen, idet Forsamlingen rejste sig og gav minutlangt Bifald til Kende. I sin Tale skildrede han dels de historiske Kendsgerningers Rækkefølge ved Internationalens Dannelse og det Arbejde, der var gaaet forud, og dels mindedes de Mænd og personlige Oplevelser, han fra den Tid havde. Jensen skildrede, hvorledes dansk Fagbevægelse var langt forud i sin tekniske Opbygning, saaledes at det var bleven Mode at studere dansk Fagbevægelse omkring Aarhundredskiftet, og det skyldtes utvivlsomt den An-

seelse, der forbandtes hermed, at det danske Initiativ for den internationale Fagbevægelses Dannelse bar Frugt.

Ogsaa den store Kamp i 1899, der gennem sit Omfang, sin Langvarighed og det Faktum, at den som Resultat bragte Anerkendelse af vore Organisationer paa et Tidspunkt, hvor Fagbevægelsen rundt om i Verden var udsat for alle mulige Angreb gennem Myndigheder, Undtagelseslove og Politiovergreb, bragte Udlandets Arbejdere til at lytte til de Meninger, der fra vort lille Lands Side lød i Organisationsspørgsmaal.

Som et Billede paa Forholdene, som de var paa daværende Tidspunkt, nævnede Taleren, at der overalt i Tyskland, naar Organisationerne holdt Møder, befandt sig 5 Gendarmer paa Tribunen for nøje at overvaage og opnotere Talernes Ord, og at Indbydelsen til Kongressen i Stuttgart i 1902 udsendtes med Anmodning om at holde Kongressens Sammenkaldelse hemmelig for ikke at give Politiet Lejlighed til at skride ind eller være altfor nærgaaende i deres Aarvaagenhed overfor de udenlandske Gæster.

Om Fremtiden udtalte Overpræsidenten, at den ligger lys og aaben for dem, der bekender sig til Solidaritet og Samarbejde, og at det gaar stærkt fremover med usvigelig og sikker Kurs mod Maalet.

Det gaar efter nogles Mening for langsomt, javel, vort Liv er kort, og vi vil gerne se de Maal opnaaet, vi har sat os. Men husk paa, at vi er kun et ganske lille Led i den uhyre og uendelige Kæde, der betegner Udviklingen.

Det gælder blot om, at vi er paa den rigtige Vej, og det er vi. Den hedder Sammenslutning og Oplysning, begge fører i deres videre Udvikling til et Verdensbroderskab. Det, den socialdemokratiske Bevægelse tilstræber og sikkert vil naa.

Men det gælder at rykke frem i Takt og holde Bevægelsens enkelte Led sammen, nationalt og internationalt, og ikke lade sig splitte af Modstanderne eller lade sig vildlede af dem, der tror paa Genveje, de vil, men som oftest for sent, vise sig som Vildveje og berede Skuffelser.

Det har vi hidtil forstaaet herhjemme, og det har bragt os Fremgang samtidig med, at vi paa mange Omraader er blevne forbilledlige for vore Kammerater i Udlandet.

Derfor lagdes Grunden til den faglige Internationale i Danmark, og naar Centralledelsen har ønsket 25 Aarsdagen mindet i alle Lande, er det en Ære for os, men ogsaa en Forpligtelse. Vi var en lille Flok, der begyndte Marchen, flere og flere sluttede sig til, lad os haabe, at snart alle er med, saa naar vi Maalet.

Dermed et Leve for Fødselsdagsbarnet »Det internationale Fagforenings-Forbund«.

Fra Statsminister Stauning, der opholdt sig i Aalborg, indløb under Festen et Lykønskningstelegram, som oplæstes af Fællesorganisationens Sekretær Johannes Hansen, der motiverede et Leve for den socialdemokratiske Regering, og Socialminister Borgbjerg bragte Regeringens Tak til Fællesorganisationen og motiverede et Leve for Fællesorganisationen.

Derefter gik Dansen i Salen til Klokken 4 om Morgenen, og mange Festdeltagere ytrede deres Glæde over hele Arrangementet ved at udtale Ønsket om, at Fællesorganisationen noget oftere tog Initiativet til at afholde Fester for sine Medlemmer.

Ogsaa Fællesorganisationerne ud over Landet fejrede Jubilæet ved Afholdelse af Fester med Musik, Taler og Dans. Saaledes nævner vi, at Hillerød, Næstved, Slagelse, Kerteminde, Svendborg, Odense, Hammel, Thisted, Grenaa, Hobro, Randers og Holstebro blandt flere andre holdt smukke Jubilæumsfester, ved hvilke en Række af Fagbevægelsens bedste Mænd tolkede Internationales Betydning for vor Sag. *L.—*

Arbejdsløsheden.

Regeringens Svar paa Fællesorganisationens Henvendelse.

Allerede nu foreligger vor Regerings Svar paa den Resolution, som Fællesorganisationen i København den 24. August vedtog.

Svaret er uden mange Ord, men saa meget mere underbygget af det som er bedre, nemlig Handling. Arbejdsløshedsnævnets C-Afdeling afholdt Møde

den 14. September, og her drøftedes Socialminister Borgbjergs Forslag om Forhøjelse af Understøttelsessatserne for de Arbejdsløse, der oppebærer fastsat Hjælp.

Paa Mødet gik, som det kendes fra Dagspressen, alle de andre Partier mod Borgbjerg, og kun vore 3 Mand, Borgmester Viggo Christensen, Landstingsmand Ludvig Christensen og Hovedkasserer A. Johansen, stemte for Forhøjelsen.

Socialministeren gik med vore 3 Repræsentanter mod de øvrige af C-Nævnets Flertal, ogsaa de Radikale, og om Aftenen udsendtes følgende officielle Meddelelse fra Ritzaus Bureau:

»Socialminister Borgbjerg har under 14. September udstedt Bekendtgørelse om midlertidig Forhøjelse af extraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til Lov Nr. 47 af 4. Marts 1924. I Bekendtgørelsen hedder det, at Socialministeren efter derom stedfundne Forhandling med Arbejdsnævnet i Henhold til § 31 Stk. 5 i ovennævnte Lov — uanset Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 29. Marts 1924 § 1a — fastsætter den fortsatte Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør til den fulde vedtægtsmæssige Understøttelse (nu $^2/_3$), for Familieforsørgere og til $^2/_3$ (nu $^1/_2$) for Ikkeforsørgere i Tiden fra 1. Oktober 1926 til 31. Marts 1927, begge Dage iberegnet.«

Svaret var givet paa en saadan Maade, at vore arbejdsløse Kammerater hver Uge Vinteren igennem vil kunne mærke Svaret: Rene regulære Menneskepenge.

Der fables om, at Socialministerens Handling vil komme Ministeriet som saadant dyrt at staa, men selv om saa er, vil Handlingen tale sit Sprog, som vil forstaas af alle i Arbejdernes Lejr og af Tusinder i de øvrige Befolkningsklasser. Redaktøren af »Extrabladet« udtaler i sit Blad, at alle der forsøger at reducere de Arbejdsløses Kaar burde straffes, og denne Opfattelse har saa store Dele af Befolkningen bag sig, at Regeringen roligt vil kunne imødese de politiske Partiers Stormløb paa Basis af Borgbjergs Handlemaade i denne Sag.

Den svenske faglige Landsorganisations 9. Kongres.

I Dagene fra den 29. August til 5. September har Arbejdernes faglige Landsorganisation i Sverige afholdt sin 9. Kongres i det nye Koncerthus i Stockholm, hvor Mødelokalet var festligt smykket med Blomster. Aabningshøjtideligheden formede sig meget festlig med Sang af en Afdeling af Stockholms Arbejdersangforening og Tale af Landsorganisationens Formand, Arvid Thorberg.

Ifølge Indbydelse var der som Gæster Repræsentanter for Landsorganisationerne i Tyskland, Østrig, Norge, Finland, Schweiz, Lettland og Danmark, som var repræsenteret ved Formanden Carl F. Madsen.

Som Repræsentant for Den internationale faglige Central var Oudegeest til Stede.

Thorberg bød i velvalgte Ord samtlige tilstedeværende Gæster og Delegerede hjertelig velkommen.

Til Landsorganisationen er tilsluttet 34 Fagforbund med 3901 Afdelinger med tilsammen 384.617 Medlemmer. Disse var paa Kongressen repræsenteret af 250 Delegerede.

Dertil kommer 7 Medlemmer af Forretningsudvalget, 53 Medlemmer af Repræsentantskabet, Redaktøren af Tidsskriftet »Fackföreningsrörelsen«, Landsorganisationens 3 Agitatorer, 4 Revisorer og 22 Gæster. Tilsammen 90.

Kongressen bestod saaledes af 340 Deltagere.

Kongressens Dagsorden var meget omfangsrig, idet den omfattede ikke mindre end 46 Punkter. Da der blandt disse ogsaa er nogle, der har Interesse for vore danske Organisationer, skal vi i det følgende omtale nogle af dem.

De mange Sager laa samlede og trykte i tykke Bind. Forretningsudvalget havde omhyggelig motiveret sin Stilling til alle de mange Spørgsmaal, som forelaa til Behandling.

Det skal siges til vore svenske Kammeraters Ros, at de forstaar at behandle Sagerne paa saglig Maade og uden Anstrøg af personlige Udfald. Blandt de Sager, der blev behandlet af Kongres-

sen, var der nu ellers nok en Del, som kunde have sat Lidenskaberne i Bevægelse. Vi skal saaledes nævne Spørgsmaalet om Industriforbund, som det tog flere Dage at diskutere færdig, men som fra de mange Taleres Side blev behandlet ganske lidenskabsløst, og Diskussionen endte med enstemmig at vedtage et Forslag til Udtalelse, som var fremsat og motiveret af Forretningsudvalget.

I det følgende gengiver vi den af Thorberg aflagte Beretning om Virksomheden og nogle af de vigtigere Beslutninger, som blev vedtagne af Kongressen.

Beretning om Virksomheden.

Landsorganisationens Formand, Arvid Thorberg, aflagde en kortfattet mundtlig Beretning om Virksomheden siden Kongressen i 1922, hvoraf vi gengiver følgende:

Pristallet var højest i Oktober 1920, da det var ikke mindre end 181 pCt. over Priserne i Juli Maaned 1914. Med Hensyn til Fødevare- og Nydelsesmiddelpriserne er der indtruffet den Forandring, at Indexen er formindsket fra 298 i Oktober 1920 til 163 i Januar 1926. Brændsel, Skatter og Belysning bragte ogsaa anseelige Prisformindskelser, medens Lejen fortsat blev højere. I Oktober 1920 var Tallet 155, men i Januar 1926 var det oppe paa 188. Vi maa altsaa konstatere det mærkelige Faktum, at medens Priserne paa andre Fornødenhedsartikler er gaaet ganske anseeligt ned, er Lejen for vore Boliger stadig øget. Leveomkostningerne laa iøvrigt 1. Januar 1926 75 pCt. over Priserne i 1914.

Arbejdsløsheden har ogsaa været en Faktor, som vi har maattet regne med. Jeg nævnede i min Aabningstale i Gaar, at Arbejdsløshedsprocenten i Begyndelsen af 1922 udgjorde ikke mindre end 34,8 pCt. Paa samme Tid arbejdede omtrent en Trediedel af de fagligt organiserede Arbejdere paa stærkt indskrænket Tid, og knapt en Trediedel af Medlemmerne udnyttede altsaa fuld Arbejdstid. Arbejdsløsheden er jo, som vi alle véd, ganske omfattende. I December 1925 udgjorde den ikke mindre end 15,6 pCt., i April 12,3 pCt. og i Juni 9,5 pCt. Man har hvert Aar kunnet konstatere en Forskydning til det bedre i Sommermaanederne med tiltagende Forværringer hen paa Efteraaret og om Vinteren.

Paa Grund af denne ihærdigt vedvarende Arbejdsløshed har de af vore Forbund, som har gennemført Arbejdsløshedsforsikring for sine Medlemmer, maattet udbetale anseelige Beløb i Form af Arbejdsløshedsunderstøttelse. I Aaret 1922 udgjorde saaledes den samlede Arbejdsløshedsunderstøttelse Kr. 3.888.609,84, i 1923 Kr. 1.580.672,29, i 1924 Kr. 1.640.227,21 og i 1925 Kr. 2.128.962,07. I disse 4 Aar er der altsaa udbetalt ialt Kr. 9.238.471,41. I Aarene 1916—21 udgjorde det tilsvarende Understøttelsesbeløb Kr. 10.589.576,86.

Det er saaledes store Beløb, som vore faglige Organisationer har udbetalt til sine Arbejdsløse og hjælpkrævende Medlemmer. Jeg peger paa disse Tal ikke mindst for at fastslaa, at der findes en Baggrund for vort Krav om, at Samfundet skal gribe ind og hjælpe vore uforskyldt arbejdsløse Arbejdere.

De anførte Data belyser Baggrunden for den Virksomhed, som Landsorganisationen udøver med Hensyn til Varetagelsen af Arbejdernes Interesser paa Arbejdsmarkedet. Vi husker, at i Aaret 1920 gjorde den saakaldte Fredskurs sig stærkt gældende, og Arbejdsgiverne tog den som Anledning til at kræve vidtgaaende Lønreduktioner. Landsorganisationens Repræsentantskab enedes om, at der skulde rejses en sejg og ihærdig Modstand mod Arbejdsgivernes Angreb, for at bevare den Levestandard, som det var lykkedes Arbejderne at sikre sig, det vil sige, at Fagorganisationerne skulde indrette sine Bestræbelser paa at forhindre en Forringelse af Reallønnen. At sige absolut nej til Kravene om Lønreduktioner vilde have været en økonomisk Umulighed. Man vilde i Aaret 1921 fra en vis Side fremtvinge den Mening, at Fagorganisationerne skulde sætte alt paa eet Kort med Hensyn til at forhindre yderligere Lønreduktioner og for paa en Gang at fremtvinge en almindelig Lønregulering. Dette afviste de faglige Ledere, thi det ligger jo ikke indenfor Rammerne for vore faglige Organisationers Muligheder at regulere selve det økonomiske Liv. Det gælder at forsøge at udvinde det,

som i hvert Tilfælde kan opnaas. Den Politik, som vi førte i disse Aar, gik som sagt ud paa at holde Reallønnen oppe, og vi har med Held bremset, da Kravene om Lønreduktioner ikke stod i rimeligt Forhold til Leveomkostningernes Nedgang.

I Beretningerne om Virksomheden gengives Tabeller angaaende Antallet af Lønbevægelser og Konflikter. Det fremgaar heraf, at medens vi i Aaret 1915 havde op imod 400 Lønbevægelser, var disses Tal i 1922 over 3000 og i 1925 2764. Man kan altsaa sige, at Organisationernes Aktivitet med Hensyn til Antallet af iværksatte Lønbevægelser er øget henved 10 Gange. En af Tabellerne byder særlig Interesse ud fra det Synspunkt, at den viser, i hvor stort Omfang Lønbevægelserne just berører de organiserede Arbejdere. I Aaret 1923 nød ikke mindre end 64.000 organiserede Frugten af Organisationernes Bestræbelser, i Aaret 1923 68.000, i 1924 37.000 og i 1925 omkring 50.000. Dette er Tal, der viser, at i hvorvel Arbejderne er bedre organiserede nu end nogensinde før, findes bestandig et meget stort Antal Uorganiserede, som vi maa forsøge at faa med og formaa dem til at tage deres Andel af Byrden i Stedet for at gaa hindrende i Vejen for dem, som vil fremad.

Jeg skal ligeledes tillade mig at omtale en anden Tabel, der viser det procentvise Forhold mellem de Lønbevægelser, som ordnedes ved Forhandlinger, og de, som foraarsagede Konflikt. Af denne Tabel fremgaar det, at i Gennemsnit blev de tre Fjerdedele af Lønbevægelserne afviklede ved fredelige Forhandlinger, og at gennemsnitlig kun en Fjerdedel udviklede sig til Arbejdsstandsninger. Forholdet bliver omtrent det samme, hvis man lægger Antallet af de af Lønbevægelserne berørte Medlemmer som Grund for Beregningerne.

Antallet af tabte Arbejdsdage paa Grund af Arbejdsstandsninger udgjorde i Aaret 1923 ikke mindre end 4 Mill. og i samme Aar udbetaltes i Strejke- og Lockoutunderstøttelse henved 6 Mill. Kroner. I de øvrige Aar har Tallene ganske vist været lavere, men dog ret høje. I 1925 var Tallet af tabte Arbejdsdage 1.700.000 og Understøttelsesudgiften 3.800.000 Kr.

Med Hensyn til de høje Understøttelsesbeløb, særlig i 1923, skal jeg oplyse, at i det nærmest foregaaende Aar var der omfattende Konflikter i Træindustrien, Savværksindustrien og Papirindustrien, ligesom vi i dette Aar havde de første større Jernbanekonflikter. Samtlige disse Konflikter førtes for at forhindre Lønreduktioner, som ikke kunde motiveres med tilsvarende Nedgang i Leveomkostningerne.

Aaret 1923 blev et Mærkeaar indenfor den svenske Fagbevægelses Historie. Den 8.—9. Februar fattede Landsorganisationens Repræsentantskab en af de vigtigste Beslutninger, som man ikke i lang Tid havde taget indenfor den svenske Fagforeningsbevægelse. Repræsentantskabet nødsagedes til at føre sine Forhandlinger under Forhold, som det var meget svært at bedømme. Der var truet med Lockout indenfor Jernværks-, Papir-, Papirmasse-, Savværks- og Byggematerialeindustrierne samt ved Havnene. Indenfor samtlige disse Arbejdsomraader krævede Arbejdsgiverne yderligere Lønreduktioner, som for Jernværksarbejdernes Vedkommende beregnedes til 15 pCt., for Papirarbejdernes til mellem 11 og 16,5 pCt. og for Savværksarbejdernes Vedkommende til mellem 10 og 15 pCt. o. s. v. Arbejdsløsheden var den Gang meget omfattende. Det gjaldt nu for Repræsentantskabet at afgøre, om Landsorganisationen skulde byde Arbejdsgiverforeningen Spidsen, eller om man med Hensyn til de økonomiske Forhold skulde give efter. Man kunde jo ikke undgaa at konstatere, at den økonomiske Stilling ikke paa langt nær var stabiliseret. Ude i Verden var Forholdene forøvrigt mere end uvisse. I Tyskland fortsattes Valutakatastrofen, og Frankrig foretog Forholdsregler imod Tyskland, som man havde Anledning til at befrygte skulde faa skæbnesvangre Konsekvenser for hele Verden. Noget nær det eneste Holdepunkt var Amerika, hvor der mærkedes Tendenser til en Bedring. Hvis Udviklingen paa det økonomiske Omraade havde medført, at Pristallet fortsat faldt, saa skulde vi uden Tvivl have tabt Slaget i 1923. Og var vi uden videre gaaet med til Lønreduktioner, saa vilde vi have været nødsaget til at konstatere, at vi havde

medvirket til en Forringelse af Reallønnen. Den Beslutning, som toges i Februar 1923 har ligeledes været vejledende for Virksomheden siden efter. Vi i Landsorganisationens Ledelse gør ikke Krav paa at eje profetiske Evner, naar det gælder økonomiske Forhold. Vi havde kunnet tage Fejl i 1923, men det viste sig desbedre, at vi regnede rigtigt, og ingen kan glæde sig mere derover end de, der var med til at tage Beslutningen. Hvad indeholdt denne Beslutning? Ja, at vi skulde tage imod Lockouterne og med rimelige Bidrag bistaa dem, der ramtes af dem. Striden varede til April, da der blev truffet Afgørelse paa Grundlag af status quo i Savværks- og Papirmasseindustrien. I Forbindelse med Forhandlingerne herom lod de to Industriers Forbund i Samraad med Landsorganisationens Ledelse Arbejdsgiverforeningen vide, at de ikke agtede at træffe nogen Afgørelse, med mindre der ogsaa blev truffet Afgørelse vedrørende Flaadningsarbejdernes og Skovarbejdernes Arbejdsforhold. Denne Aktion lykkedes ogsaa. Indenfor Jernværksindustrien blev Striden haard. Der gjaldt den ikke blot Lønningerne, men ogsaa Arbejdstiden, som Arbejdsgiverne vilde forværre udfra Arbejdernes Synspunkt. Men ogsaa der blev der sluttelig truffet en relativ god Afgørelse.

I Aaret 1924 var det relativt roligt paa det svenske Arbejdsmarked, men i Begyndelsen af Aaret 1925 bød Arbejdsgiverforeningen paa nye omfattende Lockouter. Det føltes saa meget haardere at maatte tage imod dem, eftersom man indenfor større Industrier umiddelbart forinden havde truffet Afgørelser om Prolongation af Overenskomsterne. Svensk Arbejdsgiverforening iværksatte imidlertid Lockouter i Papir-, Papirmasse-, Savværks- og de mekaniske Værkstedsindustrier, ja, den proklamerede til og med Lockout indenfor Tekstilindustrien til Trods for, at denne Industris Arbejdere ikke var tilsluttede Landsorganisationen. Lockouterne begyndte den 16. Marts og varede i ca. 14 Dage, da der i visse Tilfælde opnaaedes tilfredsstillende Resultat. I visse andre Tilfælde var Forholdene imidlertid overmægtige for os, og vi kunde desværre ikke tvinge Arbejdsgiverne til Eftergivenhed.

Jeg har berørt disse store Begivenheder for at vise, at vor faglige Bevægelse ogsaa har haft stærke Prøvelser i den forløbne Kongresperiode. Resultatet af Virksomheden fremgaar af Opgørelserne af de under denne Periode oprettede Overenskomster.

Nu kan man jo spørge sig selv, om vor Virksomhed er resulteret i Opfyldelse af vort Program af 1921, nemlig det, at Reallønnen ikke skulde nedsættes. Det er naturligvis svært at sige, i hvilken Grad det er lykkedes. Den tilgængelige Statistik er ikke aldeles tilforladelig, men den yder utvivlsomt værdifulde Oplysninger til Vejledning for en Bedømmelse af Lønudviklingen og Leveomkostningernes Forandringer. Paa Basis af den officielle Statistik kan man sammenstille Index, som viser, at det ikke under Krisetiden var muligt at holde Lønstigninger i Niveau med Leveomkostningernes Index. I Aaret 1915 gik Reallønnen saaledes ned med 7 pCt. I Aaret 1918 udgjorde den kun 89 pCt. af Lønnen i 1913. I 1919 adskilte den sig kun med 2 pCt. fra Lønnen i 1913, og fra og med 1920 indtræder en Forøgelse, efter hvilken Reallønnen i Aaret 1925 laa 22 pCt. over Lønniveauet i 1913.

Vi bør imidlertid lægge Mærke til, at disse Opgørelser er Gennemsnitstal. Dette betyder, at Reallønnen i visse Grupper er hævet mindre end i andre, og det er jo muligt, at der til og med findes Grupper, som ikke har udnyttet Forhøjelse af Reallønnen. Man har paa den anden Side kunnet konstatere, at Lønudviklingen var meget forskellig indenfor Eksportindustrierne og indenfor Industrierne paa Hjemmemarkedet. Efter den officielle Statistik laa Lønnen for Arbejderne i Hjemlandsmarkedets Industrier i 1923 gennemsnitlig 50 Kroner pr. Aar over Eksportindustriarbejdernes Løn. I dette Forhold indtraf der en Forandring i 1923, da Forskellen udgjorde i Gennemsnit 700 Kr. pr. Aar. I de seneste Aar kan der konstateres en vis Udligning. I 1925 udgjorde Forskellen i Gennemsnit omkring 400 Kr. aarlig.

Fagorganisationernes Virksomhed er jo imidlertid ikke blot indskrænket til Lønbevægelser og Arbejdsstandsninger.

Der arbejdes med Iver og Fremgang paa mange andre Omraader. En Virksomhed, som er af største Betydning, er den, der gælder Agitation og Oplysning. Særlig med Hensyn til de nye og unge Medlemmers Skoling og Opdragelse er denne Virksomhed nødvendig, thi uden en paa Kundskaber om Bevægelsen og dens Problemer grundet Forstaaelse blandt Medlemmerne er det ikke muligt i Længden at holde sammen paa en saa vidt forgrenet Bevægelse som Fagforeningsbevægelsen. Oplysningsarbejdet er af saa stor Betydning, at alle bør bidrage hertil. Har ikke Storstrejken i 1909 lært os andet, saa har den i det mindste lært os, at man ikke ustraffet forsømmer at skole de nye Medlemmer. Landssekretariatet har med Hensyn til saavel Agitationen som Oplysningen forsøgt at hjælpe til saa langt dets Kræfter har muliggjort det. Vor Agitator Bergman har stadig været optaget med Agitationsarbejde. I 1922 holdt han 108 Møder, i 1923: 141, i 1924: 179 og i 1925: 125 Møder. Paa Grund af Forholdene i Norrland, hvor Fagforeningsbevægelsen maaske staar noget tilbage, og hvor Skov- og Flaadningsarbejderforbundet stilles overfor Opgaver, som Flertallet af andre Forbund er forskaanet for, har Landssekretariatet vedtaget Regler for Agitationsvirksomhedens Fremgangsmaade deroppe. Skov- og Flaadningsarbejderforbundet har nemlig ikke blot at organisere Arbejderne i sædvanligt Øjemed, men er nødsaget til at rette sine Bestræbelser paa praktisk talt at organisere Befolkningen, eftersom denne mer eller mindre har sine Interesser knyttet til Skov- og Flaadningsarbejdet. For at støtte dette Forbund ansattes i 1924 to Agitatorer. Vi havde den Glæde at faa David Berg til at overtage dette Hverv den 8. August, og F. Widèn i Østersund stillede sig den 21. Juli til vor Raadighed og fortsatte til 1. Maj 1925, hvor han afløstes af Ernst Sätterberg i Sollefteå. Det er Landssekretariatets Mening at lade disse to Agitatorer fortsætte med deres Virksomhed i Norrland, hvor vi har en haard Kamp at udkæmpe med Syndikalisterne. De øvrige Funktionærer i Landssekretariatet har medvirket ved Foredrag og Forelæsninger i den Udstrækning, som deres Tid har levnet det.

I Kongresperioden er i Landsorganisationens Skriftserie udkommet følgende Skrifter: »Fagforeningsinternationalen og Internationalt Arbejdsbureau« af Sven Backlund, »Arbejdslov og Produktion« af Ernst Wigforss, »Det industrielle Demokratis Problem«, »Den svenske Fagforeningsbevægelse« af Sigfrid Hansson, »Kommunistisk Politik under Velgørenhedens Maske«, »Arbejdets Frihed« af Henning Sten og »Den belgiske Fagforeningsbevægelse« af C. Mertens.

Studiearbejdet er bl. a. foretaget i Studiekredsene indenfor Arbejdernes Oplysningsforbund, og jeg tillader mig her at udtale en Tak til Oplysningsforbundet for den betydningsfulde Indsats ogsaa i Fagforeningsbevægelsens Udvikling, som det har ydet.

Medens man i Virksomhedsaaret 1912—13 kun havde 3 Studiekredse med 68 Medlemmer, havde man i 1924—25 346 Kredse med 12.469 Medlemmer. Dette er jo alligevel kun en ringe Del af de organiserede Arbejdere. Vi maa gøre alt for særligt at faa Ungdommen med i Studiearbejdet, og jeg lægger Kongresdeltagerne paa Hjerte, at det er alles Skyldighed at bistaa Oplysningsforbundet.

Et Resultat af Agitations- og Oplysningsarbejdet er det, at Landsorganisationens Medlemsantal er øget kraftigt i de seneste Aar. Ogsaa i Aar er Forøgelsen gaaet frem. Vi er snart oppe paa 400.000. Af Medlemmerne er ca. 360.000 Mænd og 37.000 Kvinder.

Den Fremgang er glædelig. Den viser, at vort samvirkende Arbejde krones med Held. Den viser ogsaa, at vor Politik har været rigtig og derved har vundet Tiltro blandt Arbejderne rundt i Landet. Hvorledes det end er, saa opnaar man ikke gode og varige Resultater med store Gestus og store Ord, men at der kræves et intensivt Arbejde og fornuftig Handlemaade, som kan være egnet til at vinde Tiltro.

Inden jeg slutter min Oversigt, vil jeg nævne nogle detaillerede Oplysninger. Folkets Hus-Fonden er nu oppe paa 1.130.000 Kroner. I den Tid, Landsorganisationen har raadet over denne, er der udlaant Beløb paa ikke mindre end 1.650.000 Kroner, og af disse er der tilbagebetalt ca. 600.000 Kr. Virksom-

heden har været til stort Gavn. Hvis ikke vi havde raadet over denne Fond, vilde det sikkert ikke have været muligt at tilfredsstille Kravet om Mødelokaler her og der ude i Landet.

Som bekendt modtog Landsorganisationen i 1913 en Gave, kaldet »den Bergske Gave«. Med Hjælp herfra er Hvile- og Feriehjemmet paa Markholmen oprettet.

Med Udlandet har Landssekretariatet i den forløbne Kongresperiode opretholdt Forbindelsen og ladet sig repræsentere ved nogle internationale Kongresser, saaledes ved den internationale Fagforeningskongres i Rom 1922, den internationale Fredskongres i Haag 1923, den internationale Fagforeningskongres i Wien 1924, den internationale socialpolitiske Kongres i Prag 1924 og Vandringskongressen i London i Aar.

Landsorganisationen har i Kongresperioden ligeledes været repræsenteret i den internationale Arbejdsorganisation, hvis Virksomhed fortjener alle Arbejderes Interesse og Støtte.

Med Hensyn til det indre Arbejde skal særligt fremhæves, at Landssekretariatet har behandlet en Mængde Organisationsstridigheder og deltaget i Forhandlinger med de af saadanne Stridigheder berørte Organisationer for at faa Uoverensstemmelserne bragt ud af Verden.

Til offentlige Myndigheder har Sekretariatet afgivet en Mængde Udtalelser og Erklæringer i Spørgsmaal, som har været af Vigtighed for Arbejderbevægelsen.

Til Slut skal jeg minde om, at vi i Kongresperioden har fejret Landsorganisationens 25 Aars Jubilæum. »Til Minde om en fælles Stræben efter materiel Tryghed og aandelig Hævelse« har Landssekretariatet udgivet et af Sigfrid Hansson forfattet Mindeskrift. Vi fik paa den Maade Lejlighed til at kaste Blikket tilbage og erindre os mange spændende Situationer, som de faglige Organisationer har været udsat for. Dette Tilbageblik øger vor Tillid. Den faglige Bevægelses Udvikling er et smukt Vidnesbyrd om den svenske Arbejders Evne til at organisere sig og bruge sine Organisationer paa formaalstjenlig Maade. Denne storslaaede Udvikling har kun været mulig derved, at de Idéer, som bærer Bevægelsen oppe, er rigtige, og derved at selve Bevægelsen er et uomgængeligt Led i Samfundets egen Udvikling. Vi kan med vor Indsats fremme og paaskynde Udviklingen. Vort Samarbejde udgør herved en værdifuld Styrke. Vor Fremgang bør anspore os til fortsat pligttro Arbejde. Sekretariatet har gjort det, som det kommer an paa. Vi overgiver nu vor Virksomhed til Kongressens Prøvelse, idet vi haaber paa, at Prøvelsen vil ske saadan, som Mennesker prøver Mennesker uden forudfattede Meninger og med det fælles Bedste for Øje.

Efter en forholdsvis kort Diskussion godkendtes Beretningen om Virksomheden. (Fortsættes.)

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejdere i Nørresundby.

Den 17. August afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverne over, at 6 Havnearbejdere paa Foranledning af andre Havnearbejdere havde nedlagt Arbejdet ved Losning af Majs fra S/S »Fruithandel« den 20 Juni.

Anledningen til Arbejdsstandsningen var, at de paagældende 6 Mand paastodes at være antagne imod Bestemmelserne i Overenskomsten.

Mødet endte uden Resultat og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret for at faa konstateret, at en i sin Tid med den daværende Formand for Havnearbejderne truffet Aftale stadig er gældende.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 14 ❋ KØBENHAVN DEN 2. OKTOBER 1926 ❋ 23 AARGANG

Den 9. internationale Arbejdskonference.

II.

Spørgsmaal om Søfolks Hjemsendelse.

Efter indgaaende Behandling i det nedsatte Udvalg blev nedenstaaende Konvention om Søfolks Hjemsendelse vedtaget med 76 Stemmer mod 22. For Konventionen stemte vore Regerings- og Arbejderrepræsentanter.

Konvention om Søfolks Hjemsendelse.

Artikel 1.

Nærværende Konvention finder Anvendelse paa alle søgaaende Fartøjer, der er indregistreret i en af de Medlemsstater, der har ratificeret Konventionen, saavel som paa disse Skibes Redere, Kaptajner og Sømænd.

Den finder ikke Anvendelse paa:

Krigsskibe,

Statsskibe, der ikke anvendes i Fragtfart,

Skibe, der anvendes i Kystfart,

Lystfartøjer,

de under Benævnelsen »Indian country craft« omfattede Fartøjer,

Fiskerbaade,

paa Fartøjer af en Brutto-Tonnage paa under 100 Tons eller 300 m³, og forsaavidt det drejer sig om Fartøjer, der anvendes i den saakaldte »home trade« af en Brutto-Tonnage, der falder under den Grænse, der af den nationale Lovgivning særlig er foreskrevet for denne Fart i det Øjeblik, da nærværende Konvention tiltrædes.

Artikel 2.

Følgende Udtryk skal i nærværende Konventions Forstand forstaas saaledes:

a) Udtrykket »Skib« forstaas som omfattende ethvert Skib eller Fartøj af en hvilkensomhelst Art, i privat eller offentlig Eje, der til Stadighed udfører Sørejser.

b) Udtrykket »Sømand« omfatter enhver Person, der er ansat eller antaget til at gøre Tjeneste ombord i en hvilkensomhelst Egenskab og er indskrevet i Skibsbemandingslisten, med Undtagelse af Kaptajner, Lodser, Elever paa Skoleskibe og Lærlinge, naar de er engageret ved en særlig Lærlingekontrakt; det omfatter ikke Besætninger paa Krigsflaaden og andre Personer, der til Stadighed er ansat i Statens Tjeneste.

c) Udtrykket »Kaptajn« eller »Fører« betegner den Person, der har Kommandoen og Ansvaret for Skibet, med Undtagelse af Lodser.

d) Udtrykket »Skib, der beskæftiges ved den saakaldte home trade« omfatter Skibe, der gaar i Fragtfart mellem Havnene i et givet Land og Havnene i et Naboland med den i den nationale Lovgivning fastsatte Begrænsning.

Artikel 3.

Enhver Sømand, der afmønstres medens Kontrakten løber eller ved dens Udløb, har Ret til at kræve sig hjemsendt til sit Hjemland, til den Havn, hvor Rejsen er begyndt, alt i Overensstemmelse med den nationale Lovgivnings Forskrifter, der bør indeholde de fornødne Bestemmelser i saa Henseende og særlig fastsætte, hvem der skal bære Udgifterne ved Hjemsendelsen.

Hjemsendelsen betragtes som sikret, naar der skaffes Sømanden passende Beskæftigelse ombord paa et Skib, der begiver sig til et af de ovenfor angivne Bestemmelsessteder.

En Sømand betragtes som hjemsendt, naar han er afmønstret enten i sit Hjemland, i den Havn, hvor han er blevet forhyret, i en Nabohavn, eller i den Havn, hvor Rejsen er begyndt.

Nærværende Artikel finder ikke An-

vendelse paa Sømænd, der er forhyrede i et andet l and end deres Hjemland.

Artikel 4.

Omkostningerne ved Hjemsendelsen kan ikke paalægges Sømanden, naar han afskediges af følgende Grunde:

a) et Ulykkestilfælde, indtraadt i Skibets Tjeneste,

b) Skibbrud,

c) Ikke-selvforskyldt Sygdom,

d) Afskedigelse af en Grund, for hvilken han ikke er ansvarlig.

Artikel 5.

Omkostningerne ved Hjemsendelsen omfatter alle Udgifter med Hensyn til Sømandens Transport, Logi og Fortæring under Rejsen. De omfatter ligeledes Udgifterne til Sømandens Underholdning i Land indtil det Øjeblik, til hvilket hans Afrejse er fastsat.

Naar Sømanden hjemsendes som Medlem af et Skibsmandskab, har han Ret til Betaling for det Arbejde, han udfører under Rejsen.

Artikel 6.

Den offentlige Myndighed i Land, hvor Skibet er indregistreret, skal overvaage Hjemsendelsen af alle Søfolk i Tilfælde, hvor nærværende Konvention finder Anvendelse, uden Hensyn til deres Nationalitet. Hvis det er nødvendigt, udreder denne Myndighed Rejseudgifterne forskudsvis.

Artikel 7.

De formelle Ratifikationer af denne Konvention skal, paa de i Versailles-Traktaten Afsnit XIII og de tilsvarende Bestemmelser i de øvrige Fredstraktater fastsatte Betingelser, meddeles Folkeforbundets Generalsekretær til Registrering.

Artikel 8.

Denne Konvention træder i Kraft paa den Dag, da to Medlemmer af den internationale Arbejds-Organisation har ratificeret Konventionen, og dette er registreret af Generalsekretæren.

Den er kun bindende for de Medlemmer, hvis Ratifikationer er blevet registrerede i Sekretariatet.

Derefter træder Konventionen i Kraft for hvert enkelt Medlem paa den Dag, paa hvilken dets Ratifikation er blevet registreret i Sekretariatet.

Artikel 9.

Saasnart to Medlemmer af den internationale Arbejds-Organisation har ratificeret Konventionen, og dette er blevet registreret af Sekretariatet, skal Folkeforbundets Generalsekretær udsende Meddelelse herom til alle Medlemmer af den internationale Arbejds-Organisation. Han skal ligeledes udsende Meddelelse om Registrering af samtlige de Ratifikationer som senere tilstilles ham til Registrering fra Organisationens andre Medlemmer.

Artikel 10.

Med Forbehold af Bestemmelserne i Artikel 8 skal ethvert Medlem, som ratificerer denne Konvention, forpligte sig til at lade Bestemmelserne i Artikel 1—6 træde i Kraft senest 1. Januar 1929, og at træffe saadanne Foranstaltninger, som er nødvendige for at gøre disse Bestemmelser effektive.

Artikel 11.

Ethvert Medlem af den internationale Arbejds-Organisation, som ratificerer denne Konvention, forpligter sig til at bringe den i Anvendelse i sine Kolonier, Besiddelser og Protektorater i Overensstemmelse med Bestemmelsen i Versailles-Traktatens Artikel 421 og de tilsvarende Artikler i de andre Fredstraktater.

Artikel 12.

Ethvert Medlem, der har ratificeret denne Konvention, kan opsige den efter Forløbet af 10 Aar fra den Dag, da Konventionen først traadte i Kraft, ved at sende Meddelelse herom til Registrering i Folkeforbundets Sekretariat. Saadan Opsigelse faar først Gyldighed et Aar efter Sekretariatets Registrering.

Artikel 13.

Mindst én Gang hvert tiende Aar skal Styrelsen for det internationale Arbejdsbureau forelægge General-Konferencen en Rapport over Virkningerne af denne Konvention og træffer tillige Bestemmelse om, hvorvidt der er Grund til paa Konferencens Dagsorden at opføre Spørgsmaalet om dens Revision eller Forandring.

Artikel 14.

De franske og engelske Tekster af denne Konvention er begge fuldt gyldige.

Konferencen vedtog endvidere med 75 Stemmer mod 22 nedenstaaende:

Henstilling vedrørende Hjemsendelse af Kaptajner og Lærlinge.

Konferencen anbefaler, at Regeringerne tager de fornødne Forholdsregler for at sikre Hjemsendelse af Kaptajner og Lærlinge, antagne ved særlig Kontrakt, og som ikke nyder godt af Bestemmelserne i den Konvention om Hjemsendelse af Søfolk, der er vedtaget af Generalkonferencen paa dennes 9. Samling.

Resolution om Arbejdsledere til Søs.

For Arbejdergruppen var der fremsat Forslag til Resolution om Arbejdsledere til Søs. Gruppen ønskede at Spørgsmaalet allerede næste Aar skulde optages til Behandling paa en særlig Søfartskonference. Af Hensyn til, at Dagsordenen til Konferencen i 1927 allerede er overlæsset med Sager, enedes man om, at udskyde den nye Søfartskonference til 1928.

Den vedtagne Beslutning er saalydende:

»Konferencen anmoder Styrelsesraadet om at sætte Spørgsmaalet om Regulering af Arbejdstiden ombord paa Skibe paa Dagsordenen for en særlig Søfartskonference i 1928 og at forelægge dette Spørgsmaal for den paritetiske Søfartskommission paa dennes faste Møde.«

Konferencens Afslutning

fandt Sted den 24. Juni paa hvilken Direktør Thomas understregede Konferencens positive Resultater, til Trods for de skeptiske Røster der paa Forhaand havde erklæret det umuligt, at en international Konference om disse Emner kunne naa til saadanne.

(Fortsættes.)

Den svenske faglige Landsorganisations 9. Kongres.

II.

Oprettelse af Industriforbund.

Landsorganisationens Formand *Arvid Thorberg* redegjorde meget udførligt for Industriforbunds-Spørgsmaalet. Han udtalte sig bl. a. saaledes:

For at paakalde i Erindringen Udviklingen af Industriforbundstanken og Principperne for det af Repræsentantskabet godkendte Forslag til Organisationsplan, gengives nedenstaaende Indledning til Landssekretariatets Forslag til Sammenslutning af Forbund efter Industriforbundsprincippet.

Ved Landsorganisationens femte ordinære Kongres i 1909 blev det besluttet at foretage en sukcessiv Overgang til rene Industriforbund med Paalæg til Landssekretariatet og Forbundsbestyrelserne at virke for, at mindre Gupper indenfor en Industri blev optaget i det Forbund, som repræsenterede Hovedstyrken.

Kongressen nedsatte tillige en Komité med den Opgave at udrede Spørgsmaalet om Organisationsformerne. Denne Komité udarbejdede et Forslag til Sammenslutning af Forbund efter Industriforbundsprincippet. Paa Kongressen i 1912 blev Komitéens Forslag behandlet, og det blev her vedtaget at opretholde Beslutningen fra Kongressen i 1909.

Som Rettesnor for Sammenslutningen af Industriforbund anbefalede Kongressen de Bestemmelser, som var udarbejdede af Omorganisationskomitéen, for at disse kunde tjene til Efterretning i den Udstrækning, som vedkommende Organisationer maatte finde formaalstjenligt. Derved skulde dog iagttages, at der ikke maatte foretages Voldshandlinger mod de hidtilværende selvstændig virkende Fagforbund, hvorved forstaas, at intet Forbunds Selvstændighed kunde erklæres for uberettiget, saalænge Majoriteten af et Forbunds Medlemmer mente, at en Sammenslutning med eller en Optagelse i et Industriforbund skulde virke skadeligt for vedkommende Medlemmer og deres Interesser.

Paa Kongressen i 1917 vedtoges det at opretholde den i Aaret 1912 fattede Beslutning, men paa Kongressen i 1922 blev det besluttet, at man sukcessivt skulde gaa over til rene Industriforbund, og det paalagdes Landssekretariatet at ordne denne Overgang saaledes, at den kunde være fuldstændig gennemført i og med Udgangen af Aaret 1925.

Efter denne Beslutning syntes den af Kongressen i 1912 vedtagne Udtalelse at være bortfalden, og tilbage stod kun, at den sukcessive Overgang til Industriforbund skulde være gennemført inden Udgangen af Aaret 1925. Hvorledes Industriforbundene teknisk skulde forenes, blev der derimod ikke taget Beslutning om, og Landssekretariatet havde derfor anset det for værende nødvendigt at udrede dette Spørgsmaal. Ved Udarbejdelse af Forslag til Sammenslutning af Industriforbund har Sekretariatet i høj Grad fulgt de Forslag og Principper, som lagdes til Grund ved Beslutningen paa Kongressen i 1912. Det bærende Princip har altsaa været, at Forbundene bør omfatte alle Arbejdere, som er beskæftigede indenfor den samme Industri, og at Industriens Omfang nærmest bør bestemmes af det Omfang, som den kollektive Aftale bør have, samt at flere mindre Industriers Arbejdere af hensigtsmæssige Hensyn sammenføjes i et og samme Forbund. Dernæst synes det praktisk, at Arbejdere, som tilhører visse Sæsonindustrier, tilsluttes samme Forbund, saa at de ved Overgang fra den ene Industri til den anden i mindst mulig Grad behøver at overflytte sit Medlemsskab fra et Forbund til et andet.

Gennem Overføring af en Del Medlemmer fra Haandværksfag til vedkommende Industriforbund er det Antal Medlemmer, som arbejder i det egentlige Haandværk, blevet alt for ringe til at opretholde egne Forbund. I saadanne Tilfælde er samtlige Medlemmer af disse Forbund overført til det Industriforbund, som efter Sagens Natur optager Flertallet af de vedkommende Arbejdere indenfor sine Rammer.

Sekretariatet er saaledes af den Opfattelse, at Hovedformaalet med Overgangen til Industriforbund er, at alle Arbejdere, som er beskæftigede i samme Bedrift, maa staa som Medlemmer af samme Forbund, saa at kun et Forbund har at svare for Lønbevægelserne paa en Arbejdsplads. Dette betyder dog ikke, at Arbejderne hos samme Arbejdsgiver altid skal sammensluttes indenfor samme Organisation; thi har et Firma Fabrikker af forskellig Slags, saa maa hver af disse ind under den for den respektive Industri gældende Aftale.

Kun i to Tilfælde er der gjort Afvigelser fra nævnte Princip. Det første gælder de i Kommunens Tjeneste ansatte Arbejdere, som er sammensluttet i et Forbund.

Det er dog nødvendigt her at gøre en Afgrænsning, saaledes at hvis Kommunerne foretager et større Arbejde, saa maa dette falde ind under vedkommende Industriforbunds Aftale- og Organisationsomraade. Det andet Tilfælde er af lignende Beskaffenhed og gælder Statens Foretagender.

Med det Syn, Sekretariatet har paa dette Spørgsmaal, er det ikke det vigtigste ved Gennemførelserne af Industriforbundene, at man slipper for saa mange Forbundsorganisationer som muligt, men at man søger at rense Grænselinierne mellem Forbundene, saaledes at ikke mere end et Forbund behøver at foretage Lønbevægelse paa en Virksomhed. I de Tilfælde, hvor Arbejdergrupper tilhører forskellige Forbund og som Følge deraf kan blive afhængige af hinanden ved Lønbevægelse, bør man udover det organisatoriske Samarbejde søge at gennemføre Former for et intimt Samarbejde mellem Forbundene ved Planlæggelsen og Gennemførelsen af Reguleringen af Arbejdsvilkaarene.

I Overensstemmelse med den udarbejdede Plan har Overgang og Overflytning af Medlemmer og Afdelinger fra det ene Forbund til det andet fundet Sted i ret stor Udstrækning. Derved er der sket en Udrensning, som har afstedkommet en væsentlig Forbedring i de forud raadende Forhold. Helt er Spørgsmaalet derimod slet ikke ordnet. Der findes saaledes visse Afdelinger og Medlemmer, som endnu ikke har foretaget Overflytning i Overensstemmelse med de udarbejdede Forskrifter. I det Tilfælde, disse tilhører Forbund, som har akcepteret Industriforbundsprincippet, syntes de omtalte Afdelingers og Medlemmers Stilling hurtigt at kunne blive ordnet; thi førnævnte Forbunds Kongresser har det jo i sin Magt at give Forbundsbestyrelserne Fuldmagt til at udskrive de modstræbendes Bøger til Overflytning til vedkommende Forbund. I visse Til-

fælde stiller det sig anderledes med de Forbund, som helt skal opløses for at overgaa eller sammensluttes med et andet Forbund. Angaaende disse Forbunds Stilling maa nedenstaaende meddeles.

Mellem Hatte-, Pelsindustri- og Skrædderiarbejderforbundet foreligger en Hovedoverenskomst om Sammenslutning til ét Beklædningsarbejderforbund, hvilken Overenskomst formentlig bliver godkendt af Forbundenes Kongresser.

Fyrbøder- og Sømandsforeningerne har truffet Overenskomst om Sammenslutning til ét Forbund.

Bogbinderforbundet, Litografisk Forbund og Typografforbundet har oprettet et Rigskartel i den Hensigt at udvide og styrke Samarbejdet mellem Forbundene for derigennem at skabe Forudsætninger for en Sammenslutning.

Forbundene indenfor Bygningsindustrien har dannet et Kartel — Samvirkende Bygningsfagforbund — som har til Hensigt at tilvejebringe saavel centralt som lokalt Samarbejde mellem Forbundene og deres Afdelinger i Spørgsmaal om Agitation, Ordning af Lønforhold og andre Spørgsmaal, som paa tilsvarende Maade berører Forbundene. Kartellet omslutter saavel de egentlige Bygningsarbejdere, som tilhører Bygningstræarbejder-, Murer-, Grov- og Fabriksarbejderforbundet, som de sekundære Bygningsarbejderforbund, d. v. s. de Forbund, som for særlige Haandværksfirmaers Regning udfører Arbejde paa Bygninger. De sidstnævnte Forbund er: Blikkenslagerforbundet, Elektrikerforbundet, Ovnsætterforbundet, Malerforbundet og Stenindustriarbejderforbundet.

I den Hensigt at realisere den paa Landsorganisationens Kongres i 1922 fattede Beslutning om Industriforbundsprincippets Virkeliggørelse har Formerne og Metalindustriarbejderforbundet indgaaet et Kartel om Samarbejde i Lønbevægelser og i Spørgsmaal om Stridigheder under Overenskomstperioden samt for Ordningen af Organisationsspørgsmaal og for Tillæmpning af ensartede Kontingenter og Understøttelsesrettigheder.

Endelig er der mellem Papirindustri-, Skov-, Flaadnings- og Savværksindustriarbejderforbundet truffet en Kartel-overenskomst om Samarbejde under Lønkonflikter og Ordningen af andre fælles Anliggender.

I to Tilfælde foreligger der saaledes Overenskomst om en Sammenslutning, som i den nærmeste Fremtid vil blive iværksat, nemlig Spørgsmaalet om Beklædningsarbejder- og Sømandsforbundet.

I tre Tilfælde har vedkommende Forbund derimod dannet Karteller, som sikkert medfører, at Forbundene til sin Tid kan blive helt sammensmeltet. Af disse Karteller berøres de grafiske Forbund: Bogbinderforbundet, Litografisk Forbund og Typografforbundet, som ifølge Organisationsplanen skulde danne et Bogindustriarbejderforbund; Bygningstræarbejdere, Murere og visse Dele af Grov- og Fabriksarbejderforbundet skulde danne et Bygningsarbejderforbund, samt Metalindustriarbejder- og Formerforbundet, som skulde sammensluttes i ét Metalindustriarbejderforbund.

Af de til Landsorganisationen tilsluttede Forbund er der saaledes 4 tilbage, som ikke har vedtaget nogen Foranstaltninger i den Hensigt at realisere Beslutningen om Omorganisering til Industriforbund. Disse Forbund er: De forenede Forbund, hvis Medlemmer paa Læderfabrikkerne skal overgaa til Sko- og Læderindustriarbejderforbundet og de øvrige Medlemmer hovedsagelig til Grov- og Fabriksarbejderforbundet; Forsikringsfunktionærernes Forbund, som skal tilsluttes Handelsarbejderforbundet, samt Sadelmager-, Tapetserer- og Bødkerforbundet, som skal optages i Træindustriarbejderforbundet. Disse Forbund bør hurtigst muligt optage Forhandlinger for at realisere Beslutningen om Industriforbundsprincippets Gennemførelse.

Af ovenstaaende Redegørelse vil det saaledes fremgaa, at Beslutningen om Overgang til Organisationer ifølge Industriforbundsprincippet i de seneste Aar er ført et godt Stykke nærmere sin Løsning og mere og mere vinder Tilslutning hos Forbundenes Medlemmer. Under saadanne Forhold mener Sekretariatet det urigtigt overhovedet at reflektere paa de udsendte Forslag.

Thorberg sluttede sin interessante

Udredning med paa Sekretariatets Vegne at anbefale Kongressen at vedtage nedenstaaende Forslag til Udtalelse:

»Selv om den af Landsorganisationen paa den foregaaende Kongres fattede Beslutning om Overgang til Industriforbund ikke i sin Helhed er blevet gennemført indenfor den Tid, som Kongressen besluttede, er Spørgsmaalet dog ført væsentlig nærmere sin Løsning. Kongressen godkender det af Landsorganisationens Repræsentantskab udarbejdede Forslag til Mindsteprogram for Sammenslutningen af Forbund efter Industriforbundsprincippet som værende Grundlag for Industriforbundenes Organisation. Forbundenes Styrelser, Afdelinger og Medlemmer opfordres til at paaskynde Overgangen af Afdelinger og Medlemmer, som efter Organisationsplanen skal overgaa fra et Forbund til et andet for at faa rene Linier mellem resp. Industriforbund. Dog har Forbundene ikke Forpligtelse til at paavirke sine Medlemmer til at at lade sig overflytte til de udenfor Landsorganisationen staaende Forbund. Grænsestridigheder mellem Forbundene skal gøres til Genstand for Forhandlinger, i hvilke Landssekretariatet skal være repræsenteret. Saafremt Striden ikke kan løses gennem Forhandling, skal den afgøres i Overensstemmelse med Lovens § 3.

De Forbund, som opretter Kartel-ler, opfordres til at udføre Virksomheden paa en saadan Maade, at Forudsætningen for en snarlig organisatorisk Sammenslutning kan finde Sted. Forbund, som efter Organisationsplanen skal opløses, opfordres til umiddelbart at indlede Forhandling med vedkommende Industriforbund for at faa Sammenslutningen fuldbyrdet. Derved bør det ordnes saaledes, at Funktionærer og Ansatte, som gennem Omorganisation bliver overflødige i nuværende Forbund, saa vidt muligt bør gives Ansættelse i de Forbund, til hvilket Medlemmerne overflyttes.

Repræsentantskabet opfordres til snarest muligt at optage til Prøvelse og Afgørelse Spørgsmaalet om Organisationsplan for Forsvarsværkets Arbejdere.

Til de udenfor Landsorganisationen staaende Forbund retter Kongressen en alvorlig Opfordring til at medvirke til Ordningen af Industriforbundsprincippets Tilpasning indenfor Fagforeningsbevægelsen paa alle Omraader.«

Angaaende denne Sag, som vel maa betegnes som den vigtigste, Kongressen beskæftigede sig med, udspandt der sig en Diskussion, som strakte sig over hele 3 Dage. Det maa imidlertid siges til vore svenske Kammeraters Ros, at Forhandlingerne om dette vigtige Emne fra alle Sider blev ført sagligt og lidenskabsløst.

Under Diskussionen var ogsaa det Spørgsmaal blevet berørt, om man vilde ekskludere Forbund, som undlod at efterleve Beslutningen.

Hertil bemærkede Thorberg i sin Svartale, at Sekretariatet ingen Ret har til at udelukke Forbund. Vedtagelsen af Sekretariatets Forslag er at forstaa saaledes, at Spørgsmaal om Udelukkelse ikke kan drøftes før paa næste Kongres.

Sekretariatets Forslag vedtoges derefter med overvældende Majoritet.

(Fortsættes.)

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd i Svendborg.

Den 17. August afholdtes et Fællesmøde foranlediget ved en Klage fra Arbejdsmændenes Fagforening i Svendborg over, at Arbejdsgiverne havde nægtet at betale Ventepenge til Lager- og Pakhusarbejderne i et Tilfælde, hvor disse har maattet vente i Forbindelse med Losning.

Der foreligger en tidligere faglig Voldgiftskendelse herom, som Arbejdsgiverne imidlertid paastaar ikke drejer sig om et analogt Tilfælde, og da de fastholdt dette Standpunkt, endte Mødet uden Resultat, og Arbejdernes Repræsentanter forbeholdt sig at indbringe Klagen til Den faste Voldgiftsret for at faa den omtalte faglige Voldgiftskendelse efterlevet.

Arbejdsmænd ved Indladning af Kul i Københavns Havn.

Den 11. September afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen foranlediget ved en Klage fra Havnearbejdernes Fællesforbund over, at »Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn« havde nægtet at lade nogle opstaaede Uoverensstemmelser angaaende Forstaaelsen af den bestaaende Overenskomst vedrørende Lempning af Kul ved Indladning, afgøre ved faglig Voldgift.

Da Fællesmødet endte uden at der opnaaedes Enighed, forbeholdt Arbejderne sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Kuske hos Vognmand Chr. Hansen, København.

Mellem Kuskenes Fællesforbund og ovennævnte Vognmand har der siden sidst i April været et Stridsspørgsmaal, der den Gang endte med, at Vognmanden betalte et Beløb af ca. 80 Kr. under Protest.

I Henhold til en Klage fra Arbejdsgiverforeningen af 19. August, hvori Beløbet krævedes tilbagebetalt, afholdtes et Fællesmøde den 14. September. Dette endte imidlertid uden Resultat og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at klage til Den faste Voldgiftsret.

Internationalt.

Den 58. engelske Fagforeningskongres.

Den i Dagene 6. til 11. September i i Bournemouth afholdte 58. ordinære engelske Fagforeningskongres bestod af 697 Delegerede, som repræsenterede 208 Organisationer med ialt 4,365,414 Medlemmer. (Sammenholdt med Tallene for det svundne Aar en Tilvækst af 14,000 Medlemmer).

I sin Aabningstale betonede Formanden Pugh, at Generalstrejken var et Bevis for Arbejderklassens stigende Utilfredshed med den nuværende Produktionsordning. Angaaende *det internationale Spørgsmaal* udtalte Pugh bl. a.: »Gennem Indførelse af internationale faglige Overenskomster og Forhindring af Import af de i Udsvedningsindustrier fremstillede Varer kunde Lande med gode Organisations- og Arbejdsforhold yde Bistand og Støtte til Lande med en lav Levestandard ved Tilvejebringelse af virkedygtige Organisationer for de daarligst betalte og mest udbyttede Arbejdere. Dermed vilde et nyt internationalt fagligt Virksomhedsfelt blive bearbejdet og den internationale faglige Samling virkelig blive praktisk fremmet. Der bestaar Fare for, at der lægges altfor megen Vægt paa den formelle og mekaniske internationale Enighed. Gennem en blot og bar Sammensmæltning af bestaaende faglige Organisationer skabes ingen sand Enhed, saalænge der ikke findes en fælles Vilje, saalænge der ikke tilstræbes fælles Maal og saalænge der ikke bestaar fælles Opfattelser med Hensyn til Maalet og Metoderne for det internationale Samarbejde. Kongressen er enig i Ønsket om Tilvejebringelse af international Enighed, men det maa være en levende Enighed, Resultatet af en virkelig venskabelig og kammeratlig Aand og gensidig Forstaaelse og ikke blot en livløs og bedragerisk Genoprettelse af vort internationale Maskineri«.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Dannelse af Industriforbund behandlede Kongressen en Resolution angaaende Nedsættelse af Forbundenes Antal med Oprettelse af et stort Enhedsforbund som Endemaal, endvidere en i Form af et Tillægsforslag stillet Resolution, der afviste Tanken om et stort Enhedsforbund og opfordrede Kongressen til at begrænse sig til en Understøttelse af Bestræbelserne for Sammenslutning af de bestaaende Fagorganisationer i Industriforbund. Dette Tillægsforslag vedtoges med 1/2 Million Stemmers Flertal, hvad der altsaa vil sige, at Forslaget om et eneste stort Enhedsforbund blev forkastet, hvorimod Generalraadet bliver opfordret til at fortsætte sine Bestræbelser for en Sammenslutning af hinanden nærstaaende Fagorganisationer samt fremskaffe nærmere Oplysninger om Industriforbundsformen.

Ligesom den i forrige Aar afholdte Kongres beskæftigede ogsaa denne Kongres sig med Spørgsmaalet om en Udvidelse af Generalraadets Myndighed. Bortset fra Bjergarbejderorganisatio-

nerne var det fortrinsvis de mindre, ikke direkte interesserede Forbund, der udtalte sig til Gunst for en Udvidelse af Myndigheden. Til Resolutionen, der i Princippet udtalte sig for en Udvidelse, blev der stillet et Tillægsforslag angaaende en *øjeblikkelig* Udvidelse, som dog blev forkastet med overvældende Flertal. Sluttelig vedtog Kongressen en Beslutning om, at Generalraadets Myndighed skal forblive den samme som hidtil, men at den Konference af de tilsluttede Forbunds Hovedbestyrelser, der vil finde Sted umiddelbart efter Bjergarbejderstrejkens Afslutning, skal drøfte dette samt alle andre med Generalstrejken sammenhængende Spørgsmaal. Paa Grundlag af denne Konferences Forhandlinger skal der saa udarbejdes en Beretning, der vil blive forelagt paa Fagforeningskongressen til næste Aar.

En anden vedtaget Resolution opfordrer til Fortsættelse af Indsamlingen til de strejkende Bjergarbejdere.

Formanden for den faglige Landscentral i Rusland, Tomski, havde sendt Kongressen et Hilsningstelegram, der indeholder hæftige Angreb paa Generalraadet. Kongressen protesterede »ganske energisk mod den beklagelige Mangel paa almindelig Høflighed, mod de uvederhæftige Beskyldninger mod Generalraadets Medlemmer samt mod de umotiverede Angreb paa Kongressens Gæster«.

Hvad angaar Spørgsmaalet om den internationale faglige Samling vedtog Kongressen en Resolution, hvori der peges paa Vigtigheden af Tilvejebringelse af en eneste faglig Internationale og Generalraadet opfordres til at fortsætte sine Bestræbelser paa dette Omraade. Et Tillægsforslag, i Følge hvilket Generalraadet skulde opfordre I. F. C. til at indkalde en Konference paa frit Grundlag mellem I. F. C. og den russiske Landsorganisation blev forkastet med 2,416,000 mod 1,237,000 Stemmer. Derefter blev selve Resolutionen vedtaget med 2,959,000 mod 814,000 Stemmer. Med Hensyn til den engelsk-russiske Komité, der ikke skal samles til Møde de førstkommende 3 Maaneder, ligger Tingene nu saaledes, at paa den ene Side bliver Generalraadet opfordret til at fortsætte sine Bestræbelser for at tilvejebringe den internationale faglige Samling, medens paa den anden Side den engelsk-russiske Komité i sit sidste Møde *enstemmig* har vedtaget en Beslutning, der siger, at Generalraadet skal opfylde de Forpligtelser, som den sidste Fagforeningskongres har paalagt det, og at det paa eget Initiativ skal indkalde til en betingelsesløs Konference mellem Amsterdam Internationale og de russiske Fagorganisationer, en Opfordring, som i hvert Fald gennem Kongressens Forkastelse af Tillægsforslaget nu maa betragtes som formaalsløs.

I Besvarelse af Regeringens Aktioner mod Fagforeningerne og deres retslige Stilling vedtog Kongressen en i skarpe Ord affattet Resolution, der protesterer mod den konservative Regerings Forsøg paa at gennemtrumfe anti-faglige Love i Parlamentet samt berøve Statens Tjenestemænd Foreningsretten.

Paa den sidste Mødedag beskæftigede Kongressen sig bl. a. med Krigsfaren i det fjerne Østen. Hertil vedtoges en Resolution, hvori Kongressen protesterer mod de kapitalistiske Regeringers Aktioner, som kan føre til nye Krige i det fjerne Østen eller Vesten. »Kongressen tror, at de imperialistiske Regeringers Politik er dikteret af Ønsket om at bringe Arbejder- og Bonderegeringen i Rusland til Fald«. Denne Udtalelse maa nærmest betragtes som en Anerkendelse og Tak til Russerne for den store Hjælp, de engelske Bjergarbejdere har faaet fra det Land.

De afgaaende Medlemmer af Generalraadet blev paa faa Undtagelser nær alle genvalgte. Som Repræsentant for I. F. C. overværede Sekretær J. W. Brown Kongressens Forhandlinger.

(I. F. C.)

Afdelingsformænd og -kasserere!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 15 ❋ KØBENHAVN DEN 9. OKTOBER 1926 ❋ 23 AARGANG

Religiøsitet og Arbejderbevægelse.

Som det være vore Læsere bekendt, er der her i Landet en Organisation bestaaende af Arbejdsgivere og Arbejdere i skøn Forening, der under Navn af »Kristeligt dansk Fællesforbund«, paa den usmageligste Maade blander Vorherre ind i deres Stræben efter at ødelægge Muligheden for Arbejderne af at bedre deres Livsvilkaar.

Som en Splittelsesorganisation vendt mod de Smaa er denne Organisation paafærde i Jylland, og har navnlig i Esbjerg gjort sig gældende paa en saadan Maade, at De samvirkende Fagforbund har maattet erklære Sympatiblokade til Støtte for de Organisationer, der er udsat for de Kristeliges Angreb.

Opstrammet af Kolindsundsagens Udfald har de Kristelige henvendt sig til De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg med en Forespørgsel, om man vilde hæve Blokaden og afgøre Mellemværendet med en passende Sum til Erstatning for dens Virkninger.

Da De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg afslog dette, har man nu valgt at gaa til Landsretten og i »Vort Folk«, Ugebladet for social Oplysning og Virksomhed paa Kristendommens Grund, bebudes Sagsanlægget i følgende mærkelige Vendinger:

Krigen i Esbjerg.

Esbjerg, d. 23. Septbr. 1926.

Forholdene er her, som de plejer at være, Krigen fortsættes. Kolindsunddommen har ikke virket afskrækkende paa Fagforeningerne — desværre. Med Mellemrum bliver de saakaldte sorte Lister offentlige i »Vestjyll. Soc. Dem.«, uden at man tilsyneladende bekymrer sig om at det kan blive en dyr Spøg. Ligeledes bliver Fællesorganisationens Formand ved med sin personlige Forfølgelse af »K. d. F.«s Medlemmer og alle, der antager disse til at udføre Arbejde. — Vi ved godt, at de stakkels Mennesker, som med eller uden Løn er ansat til at udføre det Stykke Arbejde, handler i Blindhed, idet »denne Verdens Gud« har forblindet deres Tanker . . .

. . . Det gør os ogsaa ondt, at vi skal anlægge Sag imod »De samv. Fagforbund«. Men, — vi tror at være i Besiddelse af en falsk Kærlighed, om vi lod det være; thi i saa Fald vilde vi jo styrke dem i deres Synd og indirekte opfordre dem til at fortsætte deres skændige Gerning til stor Skade for dem selv, — og til Spot for Gud og til Haan mod den danske Stats Grundlov. Sagsanlægget kommer derfor som en nødvendig og naturlig Ting . . .

— Man er i disse Dage ved at gennemgaa det store Materiale, og det vil i nærmeste Tid blive tilsendt vor Sagfører, hvorefter Sagen gaar sin Gang — først til Landsretten.

Der er det mest infame Stykke Hyklerjournalistik vi mindes at have set og burde være under al Kritik.

Vi vil blot gerne gøre opmærksom paa, at vi, som ikke gør Fordring paa at stille Kristus i Forgrunden for vor Bevægelse, dog maa protestere imod at en Geschæft som den Kristeligt dansk Fællesforbund driver, skjuler sig under hans Navn.

I vore Organisationer, der kæmper for blandt andet at skaffe de Smaa i Samfundet og i Hjemmene bedre Livsvilkaar, lysere Barndomskaar og mere vaagent og opladt Sind, spørger vi ikke om Religion. Enhver der kæmper med

os for at naa dette Maal betragtes af os som en værdig og forstaaende Broder, der øver en Indsats netop for det, der er Baggrund for al sand Kristendom.

Blandt disse vore Brødre og Kampfæller ved vi der findes mange, som føler sig forargede over at Kristi Navn beslaglægges som Fanemærke for en Virksomhed, der først og fremmest har til Formaal at hindre os i at gøre Menneskekaarene lysere og værdige til at leve Livet i hans Aand, som sagde: »Kommer til mig alle i der er besværede«.

De Herrer i Esbjerg faar tilgive os vor Synd, at vi tvinger dem ikke til ham, men til Landsretten. Netop Religionshistorien viser noksom, hvem der har begaaet de fleste Grusomheder i Kristendommens Navn. *Leis.*

Lønbevægelser og Konflikter.

Den nye Kolindsundsag.

Landmændene og Købmand Kjærs Enke i Kolindsund har ikke ment, at de kunde nøjes med den Erstatning, Højesteret saa rundeligt tilkendte dem, men har anlagt ny Sag for at faa Erstatning fra Landsretsdommens Frifindelse til Højesteretsdommens Domfældelse af De samvirkende Fagforbund, Dansk Arbejdsmandsforbund og Landarbejderforbundet.

Det nye Erstatningskrav omfatter ogsaa denne Gang de tre Organisationer in solidum, og Erstatningen andrager ifølge specificeret Opgørelse 206.000 Kr. til Lodsejerne og 68.000 til Købmand Kjærs Dødsbo.

For vore Organisationer har Højesteretssagfører C. B. Henriques lovet at føre Sagen, der kommer for Landsretten den 9de dennes.

Havnearbejderne i Frihavnen.

(Losning af Martinitplader i Lossekasser.)

I Frihavnen har der i længere Tid paa sædvanlig Maade, været losset Martinitplader der har været betalt med en Pris af 95 Øre pr. Ton. Da A/S »Frihavnen« for nogen Tid siden forlangte Losningen udført ved Hjælp af Lossekasser, krævede Arbejderne en Forhøjelse af Taksten til 110 Øre, og da Forhandlingerne herom ikke bragte det ønskede Resultat, nægtede Arbejderne at benytte Lossekasserne. A/S »Frihavnen« betalte da de krævede 110 Øre under Protest, og klagede over Forholdet til Arbejdsgiverforeningen.

Der afholdtes da et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 11. Septembet, og her enedes man om, at henvise hele Stridsspørgsmaalet til Behandling i Overenskomstens § 10, der bestemmer at faglige Stridsspørgsmaal skal behandles af et permanent Udvalg, og hvis her ikke opnaaes Enighed gaar Sagen til videre Behandling i Henhold til Regler for Behandling af faglig Strid.

Gartnere paa Holmens og Garnisons Kirkegaard.

Overenskomsterne mellem Gartnerforbundet og ovennævnte Kirkegaarde er stadig blevet forlængede paa Grundlag af Overenskomsten af 4. April 1922 mellem Hovedorganisationerne, og ogsaa i Aar henvendte Arbejderne sig til Arbejdsgiverne med Ønske om Forlængelse.

Dette ønskede Arbejdsgiverne imidlertid ikke, og da de fradrog de fulde 5 % i Henhold til Pristalsreguleringen i August, klagede Gartnerforbundet herover og der afholdtes da et Fællesmøde den 1. September.

Paa dette frafaldt Arbejdsgiverne deres Modstand imod Forlængelsen og indgik paa at forlænge Overenskomsten af 21. April 1922 med senere Tillæg til 1. Marts 1928 paa de i Forliget af 4. April 1922 anførte Vilkaar.

I Henhold hertil bortfalder August-Reguleringen 1926, og der indtræder først Regulering efter Statistisk Departements Offentliggørelse af Pristallet i Februar 1927.

De 5 % der var fradraget i 3 Uger skulde efterbetales ved første Lønudbetaling.

Den 9. internationale Arbejdskonference

III.

Henstilling om Tilsyn med Søfolks Arbejde.

Fra Udvalget forelaa et af Bureauet udarbejdet Udkast til Henstilling. Efter at Udvalget havde foretaget en Del Ændringer i dette, vedtoges Henstillingen med 96 Stemmer mod 6. For Henstillingen stemte den danske Regerings- og Arbejderrepræsentanter. Imod stemte Arbejdsgiverforeningens Repræsentant.

Henstillingen er saalydende:

Henstilling om Tilsyn med Søfolks Arbejde.

Den internationale Arbejdsorganisations Generalkonference anbefaler ethvert Medlem af den internationale Arbejdsorganisation at tage følgende Principper under Overvejelse:

I. Tilsynets Genstand.

1) Den eller de Myndigheder, der i hver Medlemsstat har til Opgave at føre Tilsyn med Søfolks Arbejde, skal væsentlig beskæftige sig med at sikre Anvendelsen af Love og Forskrifter vedrørende Søfolks Arbejdsbetingelser og Beskyttelsen af Søfolk under Udøvelsen af deres Virksomhed: Arbejdstid, Hviletid, Natarbejde, Betingelser for Anvendelse til Arbejde om Bord og i Kulrummene eller ved Fyrstederne, Mandskabets hygiejniske Forhold om Bord, Forebyggelse af Ulykkestilfælde, Skibets almindelige Hygiejne og Sikkerhed, Bestemmelser med Hensyn til Søfolks Forhyring og Afmønstring samt Hjemsendelse, Bestemmelser med Hensyn til Forpligtelser overfor syge, saarede eller afdøde Søfolk, Bestemmelser med Hensyn til Erstatning for Arbejdsløshed som Følge af Skibsforlis.

2) i det Omfang, hvori det maatte være nyttigt og muligt i Betragtning af den Erfaring, som deres væsentlige Opgave giver dem, at overdrage de kontrollerende Myndigheder andre Hverv af social Karakter, alt efter de forskellige Landes særlige Forhold, Sæd eller Skik, kan disse Hverv overdrages dem udover deres egentlige Hverv paa Vilkaar:

a) at de ikke hindrer Udførelsen af deres væsentlige Opgave,

b) at de ikke paa nogen Maade sætter den Autoritet og Upartiskhed, som de tilsynsførende bør nyde saavel hos Redere som hos Søfolk, i tvivlsomt Lys.

II. Tilsynets Organisation.

Konferencen anbefaler:

3) at de forskellige Styrelsesgrene eller Myndigheder, der har til Opgave at sikre Kontrollen med Anvendelsen af Love og Forskrifter med Hensyn til Søfolks Arbejde. Anvendelsen af disse Love og Forskrifter, overalt, hvor det er foreneligt med den administrative Praksis og for at sikre den størst mulige Ensartethed, stilles under Ledelse af den samme Centralorganisation.

4) at de forskellige Styrelsesgrene eller Administrationer, hvis Virksomhed helt eller delvis bestaar i Søfolks Beskyttelse, naar den administrative Praksis paa dette Omraade ikke tillader en saadan Centralisering af Kontrollen, sættes i Stand til at drage Nytte af deres gensidige Erfaringer og indrette deres Fremgangsmaade i Overensstemmelse med de almindelige Principper, der har vist sig mest virkningsfulde,

5) at der til dette Formaal oprettes en nærmere Forbindelse og et stadigt Samarbejde mellem disse forskellige Styrelsesgrene eller Administrationer i det Omfang, der er foreneligt med hvert Lands administrative Praksis og følgende den Fremgangsmaade, som hvert Land anser for bedst egnet dertil (Udveksling af Rapporter eller Oplysninger, periodiske Konferencer etc.).

6) At der desuden indføres en regelmæssig Forbindelse mellem de forskellige Styrelsesgrene eller Administrationer, der har til Opgave at kontrollere Reguleringen af Søfolks Arbejde, og de Myndigheder, der har til Opgave at føre Tilsyn med Fabriksarbejde forsaavidt angaar den Del af deres Omraade, der er fælles for de to Tilsyn.

III. Rapport over Tilsynets Virksomhed.

Konferencen anbefaler:

7) at der udarbejdes en aarlig samlet Rapport over Resultaterne af Kontrollen med Reguleringen af Søfolks Ar-

bejde under Samarbejde af de forskellige Myndigheder, der har at gøre med denne Kontrol,

8) at denne aarlige Rapport indeholder en Fortegnelse over Love og Forskrifter vedrørende Søfolks Arbejdsbetingelser og Kontrollen med disses Anvendelse, saavel som alle Ændringer i disse, som er traadt i Kraft i Løbet af det paagældende Aar;

9) at den ligeledes indeholder statistiske Tavler ledsaget af de Kommentarer, der maatte anses for ønskelige med Hensyn til Tilsynets Organisation og Virksomhed og saavidt muligt og i det Omfang, hvori det er foreneligt med den administrative Praksis, indeholdende Oplysninger særligt med Hensyn til følgende:

a) Antallet af Skibe, underkastet de forskellige Arter af Tilsyn, klassificeret efter deres Type (Fartøjer med mekanisk Drivkraft og Sejlskibe og indenfor hver Grupper delt efter deres Anvendelse).

b) Antallet af paamønstrede Søfolk om Bord paa de forskellige Klasser af Skibe,

c) Antallet af de Skibe, de tilsynsførende har inspiceret og Størrelsen af disse Skibes Mandskab.

d) Antal og Art af de Forseelser, der er konstateret af de tilsynsførende og de paalagte Straffe.

e) Antal, Art og Aarsag til Ulykkestilfælde som Følge af Arbejde tilsøs, for hvilke Søfolk er blevet Ofre.

f) De Forholdsregler, der er trufne med Hensyn til Anvendelse af Bestemmelserne i internationale Arbejdskonventioner vedrørende Søfolks Arbejdsbetingelser og Virkningen af disse Forholdsregler, enten i Form af den aarlige Rapport, der tilstilles det internationale Arbejdsbureau i Overensstemmelse med Fredstraktatens Art. 408, eller under en hvilken som helst anden Form.

IV. De tilsynsførendes Myndighed og Virksomhed.

A. Myndigheden til at føre Tilsyn.

Konferencen anbefaler:

10) at de tilsynsførende Myndigheder, der er forsynet med de nødvendige Legitimationspapirer, faar Ret til i Overensstemmelse med den nationale Lovgivning:

a) uanmeldt til en hvilken som helst Tid — Dag eller Nat — at undersøge saavel i nationalt som i fremmed Farvand og i Undtagelsestilfælde ogsaa paa det aabne Hav, ethvert Skib, der fører deres Lands Flag, forudsat at Tidspunktet og de øvrige Forhold, hvorunder denne Visitation foregaar, i Praksis fastsættes paa en saadan Maade, at man saavidt muligt undgaar væsentlig at genere Skibets Benyttelse.

b) uden Vidner at udspørge Skibets Mandskab saavelsom alle andre Personer, hvis Vidnesbyrd synes dem nyttigt, og anstille alle Undersøgelser, som de finder nødvendige og fordre sig bekendt med alle Skibets Papirer og Dokumenter, hvis Førelse er foreskrevet i Love og Forskrifter, forsaavidt de nævnte Dokumenter eller Papirer angaar de Forhold, der er Genstand for Inspektion.

11) at den nationale Lovgivning indeholder Bestemmelser om, at Tilsynsmyndigheden ved Ed eller paa anden Maade — alt efter hvert Lands administrative Praksis og Skik — under Strafansvar eller dertil egnede disciplinære Straffe forpligtes til ikke at aabenbare de Forretningshemmeligheder, som de maatte faa Kendskab til under Udøvelsen af deres Virksomhed.

B. Tvangsmyndighed.

Konferencen anbefaler:

12) at Tilsynsmyndighederne faar Ret til i alvorlige Tilfælde, naar Mandskabets Sundhed eller Sikkerhed er truet, at forbyde et Skib at forlade Havnen, indtil de nødvendige Forholdsregler er taget om Bord med Hensyn til Iagttagelsen af de lovmæssige Forskrifter, dog under Forbehold af Appel til højere administrativ eller judiciel Myndighed — alt efter hvert enkelt Lands Praksis.

13) at Forbud mod, at et Skib forlader Havnen, skal betragtes som en særlig alvorlig Forholdsregel, der kun bringes i Anvendelse som sidste Tilflugt, naar de øvrige lovlige Midler, som Tilsynsmyndigheden disponerer over, for i hvert enkelt Tilfælde at skaffe Loven overholdt, er blevet anvendt uden Virkning.

14) at Tilsynsmyndigheden faar Ret til i særlige Tilfælde at opstille Forskrifter til øjeblikkelig Efterlevelse for at sikre Anvendelsen af de Love og

Forskrifter, der vedrører Søfolks Arbejdsbetingelser under Forbehold af Appel til højere anministrativ eller judiciel Myndighed — alt efter hvert enkelt Lands Praksis.

15) at Centralmyndigheden faar Ret til i særlige Tilfælde at tilstaa Dispensationer fra visse Bestemmelser i Love og Forskrifter vedrørende Søfolks Arbejdsbetingelser, naar denne Myndighed finder, at de nævnte Bestemmelser praktisk talt er overholdte eller at deres Overholdelse ikke er nødvendig som Følge af særlige Omstændigheder ved det foreliggende Tilfælde, dog kun paa den Betingelse, at de trufne Forholdsregler eller den anvendte Fremgangsmaade til det paagældende Øjemeds Opnaaelse er mindst lige saa virkningsfulde som de, der vilde være blevet Følgen af Lovenes og Forskrifternes nøjagtige Overholdelse.

C. Ret til at forlange Tilsyn afholdt:
Konferencen anbefaler:

16) at de nationale Lovgivninger fastsætter Bestemmelser, der sikrer at et Skibs Fører faar Ret til at forlange Syn afholdt i alle Tilfælde, hvor han finder det nødvendigt.

17) at den nationale Lovgivning fastsætter Bestemmelser, der sikrer Skibets Mandskab Ret til — paa de af den fastsatte nærmere Betingelser — at forlange Syn afholdt med Hensyn til ethvert Spørgsmaal vedrørende de hygiejniske Forhold, Skibets Sikkerhed og Reguleringen af Søfolks Arbejdsbetingelser.

D. Rederes og Søfolks Samarbejde med Tilsynsmyndighederne.
Konferencen anbefaler:

18) at Redere og Søfolk i det Omfang, hvori det er foreneligt med hvert Lands administrative Praksis og paa den Maade, der maatte findes egnet dertil, træder i Samarbejde med de Myndigheder, der har Tilsynet med Overholdelsen af Love og Forskrifter med Hensyn til Arbejdet tilsøs.

Konferencen henleder særlig de forskellige Landes Opmærksomhed paa følgende Former for Samarbejde:

a) Det er af største Betydning, at der tilstaas Søfolkene og deres Repræsentanter enhver Lettelse med Hensyn til frit at tilkendegive overfor Tilsynsmyndighederne ethvert Lovbrud om Bord paa et Skib, paa hvilket de er ansatte. Det er desuden af største Betydning, at der i videst mulige Omfang straks af Tilsynsmyndigheden skrides til en Undersøgelse med Hensyn til Klager af denne Art, og at Klagen af nævnte Myndighed betragtes som absolut fortrolig.

b) For at sikre et fuldstændigt Samarbejde mellem Redere og Søfolk og disses respektive Organisationer og for at forbedre Forholdene med Hensyn til Søfolks Sundhed og Sikkerhed er det ønskeligt, at Tilsynsmyndighederne fra Tid til anden raadspørger Redernes og Søfolkenes Organisationer med Hensyn til hvilke Dispositioner det maatte være mest hensigtsmæssigt at træffe i saa Henseende.

Det er ligeledes ønskeligt, at der nedsættes blandede Kommissioner, bestaaende af Redere og Søfolk, og at de sættes i Stand til at samarbejde med de forskellige Afdelinger af de Myndigheder, der har Tilsyn med Overholdelsen af Love og Forskrifter vedrørende Arbejdet tilsøs.

E. Garantier med Hensyn til de tilsynsførende.
Konferencen anbefaler:

19) at de tilsynsførende vælges paa en saadan Maade, at der kan skabes fuld Tillid til dem saavel fra Rederes som fra Søfolks Side, og at man i saa Henseende kræver af dem:

a) moralske Egenskaber, der garanterer en absolut Upartiskhed under Udøvelsen af deres Virksomhed.

b) de tekniske Kundskaber, der er nødvendige for Udøvelsen af deres Virksomhed. Det er ønskeligt, at Inspektionen, stadigt eller midlertidigt, tæller Medlemmer, der har gjort Tjeneste til Søs.

20) At de, naar det er nødvendigt under Udøvelsen af deres Virksomhed, assisteres af særlige sagkyndige, der nyder fuld Tillid saavel hos Redere som hos Søfolk.

21) At de tilsynsførende bliver offentlige Funktionærer, og at Tilsynet organiseres paa en saadan Maade, at de bliver uafhængige af de skiftende Regeringer.

22) At det forbydes dem at have nogen som helst økonomisk Interesse

i de Foretagender, de har til Opgave at føre Tilsyn med.

F. Tilsynsmyndighedens Virksomhed iøvrigt.

Konferencen anbefaler:

23) at de tilsynsførende, under Hensyn til at disse, der ifølge deres Stilling har særlig god Adgang til at iagttage de praktiske Resultater af Anvendelsen af Love og Forskrifter med Hensyn til Arbejdet tilsøs, i det Omfang, hvori det er foreneligt med hvert Lands administrative Metoder, faar Adgang til at bidrage til Forbedringen af Beskyttelseslovgivningen for Søfolk og desuden paa den mest virkningsfuld Maade faar Adgang til at bidrage til Foranstaltninger til Forebyggelse af Ulykkestilfælde.

24) At de i det Omfang, hvori det er foreneligt med hvert Lands administrative Praksis, faar Adgang til at deltage i Undersøgelser vedrørende Skibbrud og Ulykkestilfælde om Bord, og at de eventuelt faar Adgang til at aflægge Rapport om Resultaterne af disse Undersøgelser.

25) At de i det Omfang, hvori det er foreneligt med hvert Lands administrative Praksis, faar Adgang til at deltage i det forberedende Arbejde til Tekster til Love og Forskrifter vedrørende Beskyttelse af Søfolk.

Den svenske faglige Landsorganisations 9. Kongres.

III.

Almindelige Organisationsformer.

Fra forskellige Organisationer forelaa Forslag om en Omlægning af Fagbevægelsens Organisationsformer i den Hensigt at faa Bevægelsen mere centraliseret. Forslagene gik saaledes ud paa, at Landsorganisationen skulde være baade en Forsvars- og Angrebsorganisation, og at der baade under Strejker og Lockouter skulde udbetales Understøttelse. Den svenske Landsorganisation har hidtil kun udbetalt Understøttelse under Lockouter, hvorimod Forbundene selv har maattet udrede Udgifterne ved Strejker, og det var nu dette, som ønskedes ændret saaledes, at der ogsaa blev ydet Understøttelse til Strejker.

Sekretariatet havde dog taget Afstand fra denne Tanke, fordi man med Sikkerhed turde gaa ud fra, at Forbundene ikke kunde medvirke til at gøre Landsorganisationen understøttelsespligtig ved Strejker, med mindre Landsorganisationens Ledelse fik en meget stærk og vidtgaaende Bemyndigelse til at regulere Strejkernes Iværksættelse og Omfang. Men da dette indebærer en Indskrænkning i Forbundenes Bevægelses- og Selvbestemmelsesret, som disse sikkert ikke vil underkaste sig, anbefalede Landssekretariatet at forkaste Forslaget. Dette vedtoges.

Arbejdernes lokale Fællesorganisationer.

Der forelaa til Behandling Forslag om, at Kongressen skulde vedtage visse Direktiver for de lokale faglige Sammenslutninger.

Sekretariatets Stilling var den, at man mente, at det nu var mere nødvendigt at regulere Bestemmelserne for Fællesorganisationernes Virksomhed, end det hidtil har været Tilfældet, og henstillede til Kongressen at vedtage følgende Udtalelse som gældende Grundlag for Fællesorganisationernes Virksomhed:

»I det Tilfælde, hvor der findes to eller flere Fagforeninger, som tilhører Forbund, der er tilsluttet Landsorganisationen, har disse Ret til at danne lokale Fællesorganisationer. Paa derom given Foranledning kan Landssekretariatet give Tilladelse til Afdelinger, der staar udenfor Landsorganisationen, at søge Tilslutnig.

Fællesorganisationernes Opgave er åt drive Agitations-, Uddannelses- og Oplysningsvirksomhed og paa bedste Maade følge Fagforeningsbevægelsen paa de forskellige Pladser og til Landssekretariatet meddele mulig opstaaede Misforhold, som kunne antages at skade Fagforeningsbevægelsen, samt i Arbejdsløshedsperioder bistaa de Arbejdsløse med Raad og Daad. De maa derimod ikke befatte sig med Spørgsmaal, som det tilkommer Afdelingen at behandle i Overensstemmelse med Lovene for Forbundene, og har derfor ikke Ret til at tage Beslutning om Blokade, Strejke eller lignende.

Før Fællesorganisationens Oprettelse skal dens Vedtægter være i Overensstemmelse med den af Landsorganisationens Repræsentantskab vedtagne Vedtægt samt have Landssekretariatets Godkendelse.

Til Afholdelse af de i Vedtægterne fastsatte Formaal kan Fællesorganisationerne udskrive Kontingenter, som skal være fastsatte i Vedtægterne og betales med et vist Beløb pr. Medlem. I Undtagelsestilfælde kan Landssekretariatet efter Undersøgelse af de herskende Forhold bevilge Fællesorganisationen et mindre Tilskud til Foranstaltning af Agitation.

En af Fællesorganisationen taget Beslutning, som ligger udenfor Rammerne af dens Virksomhed eller er i Strid med en af Landsorganisationen taget Beslutning, kan ophæves af Landssekretariatet.«

Forslaget vedtoges.

Monopoltendenserne indenfor Fagforeningsbevægelsen.

Kongressen behandlede derefter et Forslag angaaende Monopoltendenserne indenfor Fagforeningsbevægelsen. I Forslaget fremhæves, hvorledes Fagforeningerne foretager Forholdsregler i den Hensigt at monopolisere Faget for en vis Gruppe Arbejdere. Denne Monopolisering foregaar paa den Maade, at man hindrer ny Tilgang til et vist Fag, eller saaledes, at man afspærrer Arbejdsomraadet for Arbejdssøgende fra andre Fag. Naar denne Taktik kommer i almindelig Anvendelse, maa der som Følge heraf opstaa en permanent Hær af Arbejdsløse, som ikke kan komme ind i et Fag paa anden Maade end som Strejkebrydere. Det foresloges derfor, at Kongressen som Princip udtaler sig imod Monopolbestræbelserne indenfor Fagforeningsbevægelsen, og at Adgang til de forskellige Fag i videst mulig Udstrækning tilrettelægges efter den aabne Døre Politik.

I Landssekretariatets Betænkning til dette Forslag fremhæves, at de af Fagorganisationerne foretagne Forholdsregler i den Hensigt at regulere Arbejdstilgangen syntes at have haft god Grund til forskellige Synspunkter. Man kan saaledes ikke gøre nogen berettiget Indvending mod, at Fagforeningerne søger at dæmme op mod Misbrug af Lærlingevæsenet, eller at man anser det for rigtigst, at der paa et Sted, hvor der er hjemmehørende Arbejdere, som er arbejdsløse, bør gives disse større Ret til Arbejde end Folk fra andre Steder. Men alle Forholdsregler for Regulering af Arbejdskraftens frie Tilpasning maa behandles med stor Forsigtighed, saa man ikke gennem de Forholdsregler, som foretages, skaber et endnu værre Onde. Paa Grund af manglende Arbejdstilgang er der i den senere Tid ret ofte forekommet Stridigheder mellem Organisationerne om Retten til et vist Arbejde, man er endog gaaet saa vidt, at man blokerer Arbejdet for hverandres Medlemmer for at forbeholde Arbejdet for den blokerende Organisations egne Medlemmer; dette er en misforstaaet Fagforeningspolitik, som ikke kan være forenelig med Fagbevægelsens almindelige Interesser. I Tilslutning hertil henstillede Landssekretariatet til Kongressen at vedtage følgende Udtalelse:

»Kongressen, som finder den indelukkede Foreningspolitik stridende mod Fagforeningsbevægelsens Principper og ikke værende forenelig med demokratiske og socialistiske Anskuelser, udtaler, at den svenske Fagforeningsbevægelse ogsaa for Eftertiden bør føre en aaben Fagforeningspolitik og give Tilladelse til Tilslutning for alle Arbejdere, som arbejder indenfor en Forenings Virksomhedsomraade. I Arbejdet for Opretholdelse af gældende Aftaler bør Fagforeningerne ikke foretage Forholdsregler, som forhindrer Arbejdskraftens frie Bevægelser, paa anden Maade end det er nødvendigt for Opretholdelse af ordnede Forhold indenfor de respektive Industrier. Foreningerne bør ogsaa hver for sig indrette sig saaledes, at Stridigheder mellem Organisationerne om Retten til at udføre et vist Arbejde undgaas.«

Forslaget vedtoges.

Landsorganisationens Stilling til tvungen Voldgift.

Fra Svensk Kommunalarbejderforbunds Bestyrelse forelaa Forslag om, at Kongressen beslutter: »At udtale sig imod Anvendelse af Lovbestemmelser

om obligatorisk Voldgift i Arbejdsstridigheder og at paalægge Landssekretariatet at iværksætte en kraftig Agitation mod foreliggende Lovbestemmelser, samt at Landsorganisationen skal yde det eller de Forbund, som eventuelt rammes af en saadan Lov, al den Støtte, moralsk og økonomisk, som kan ydes til Bekæmpelse af en saadan Lovs skadelige Virkninger for Arbejderbevægelsen.«

I den Anledning foreslog Landssekretariatet følgende Udtalelse: »Kongressen, som ikke finder Grund til at, at der skal foreligge Lovbestemmelser om obligatorisk Voldgift i Interessestridigheder, det være sig for den private Industri eller for offentlige Arbejder, og som ikke kan akceptere, at visse Arbejdere skal tvinges til gennem Lovforanstaltninger at arbejde paa Arbejdsvilkaar, som deres Organisation ikke har godkendt, beslutter, at Landsorganisationen og dens tilsluttede Forbund skal foretage nødvendige Forholdsregler for at forhindre Gennemførelse af saadan Lovgivning.«

Kongressen vedtog enstemmigt Landssekretariatets Forslag.

Udtalelser vedrørende 8-Timers Dagen.

Kongressen behandlede herefter en Del Forslag vedrørende 8-Timers Dagen. I disse foresloges dels at Landsorganisationen skulde virke for 8-Timers Dagens praktiske Gennemførelse for alle Arbejdere, dels at der skulde vedtages Forholdsregler for at forhindre de saakaldte Dobbeltansættelser. I Anledning af disse Forslag foreslog Landssekretariatet følgende Udtalelse:

»Kongressen konstaterer paany den store Gevinst for Arbejderklassen, som ligger i Gennemførelsen af Loven om Arbejdstidens Begrænsning, og den absolute Enighed, som hersker indenfor alle Arbejdergrupper om ikke med det gode at gaa med til en Forringelse af denne Lov. Kongressen nedlægger derfor en bestemt Protest mod alle Forsøg paa at omstyrte 8-Timers Dagen og paalægger Landssekretariatet at samle Landsorganisationens Kræfter for med Anvendelse af alle passende og mulige Forholdsregler at søge at hindre ethvert Forsøg paa at fratage Arbejderne Udbyttet af deres mangeaarige Anstrengelser. Kongressen forventer hertil Støtte af alle interesserede Medlemmer og opfordrer Afdelingerne til at paase, at Loven om Arbejdstiden altid respekteres af baade Arbejdsgivere og Arbejdere.

Da Sverige gennem sin Tilslutning til Den internationale Arbejdsorganisation har paataget sig moralsk Forpligtelse til at ratificere Washington-Konventionen vedrørende 8-Timers Dagen, anser Kongressen det for en Æressag, at Sverige vedtager alle fornødne Beslutninger for Ratificering af denne Konvention. Kongressen beslutter derfor, at Landsorganisationen skal give sin Støtte til alle Bestræbelser for at faa gjort den svenske Lov om Arbejdstidens Regulering permanent og i Overensstemmelse med Washington-Konventionen, for at denne kan ratificeres af Sverige.«

Kongressen besluttede at tiltræde Landssekretariatets Forslag.

Valg af Medlemmer til Sekretariatet.

Til Formand genvalgtes Arvid Thorberg, til Sekretær Edvard Johanson, til Kasserer Johan-Olav Johanson, til Redaktør Sigfrid Hansson og til Agitator Per Bergman. Medlemmer af Landssekretariatet blev Albert Forslund, Jernbaneforbundet, Janne Jønsson, Grov- og Fabriksarbejderforbundet, begge genvalgte, samt Fritiof Ekman, Metalarbejderforbundet, og Sigvard Cruse, Typografforbundet, nyvalgte i Stedet for Charles Lindley, Transportarbejderforbundet, og L. Nordgren, Kommunalarbejderforbundet. Til Revisorer genvalgtes Anders Bengtsson, J. P. Pehrsson og Oskar Eriksson.

Suppleanter til Landssekretariatet blev C. J. Søder, Oskar Karlén, Ivan Larsson, Gust. Wiberg og Anna Johansson-Wisborg.

*

Landsorganisationens Formand, Arvid Thorberg, fremførte ved Kongressens Slutning en Tak til Gæsterne og Kongressens Deltagere og sluttede med at udbringe et Leve for den svenske Landsorganisation.

Næste Kongres afholdes i 1931.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 16 ❋ KØBENHAVN DEN 16. OKTOBER 1926 ❋ 23 AARGANG

Kolindsundsagen.

I Dagbladet »Politiken«s Kronik den 9. Oktober d. A. har Overretssagfører *Oskar Johansen* givet en indgaaende Fremstilling af den lange og bitre Kamp mellem Fagorganisationerne og Kolindsundbønderne.

Da det sikkert vil have Interesse for »Arbejderen«s Læsere at vide, hvorledes Hr. Johansen ser paa denne Konflikt og Rettens Afgørelse af Sagen, skal vi i nedenstaaende aftrykke den første Del af Artiklen og i næste Numer bringe anden Del.

Kolindsund-Krigen.

I Juni Maaned blev De samvirkende Fagforbund solidarisk med nogle under dem staaende Arbejderorganisationer af Højesteret dømt til at betale 130.000 Kr. i Erstatning og 9000 Kr. i Sagsomkostninger. Oskar Johansen gennemgaar Sagen og Dommen.

Det var en bitter og langvarig Kamp, som afgjordes ved Højesterets Dom. Øjeblikkelige Indtryk og Følelser ledsagede Dommen med Bifald og Kritik af lige Voldsomhed. Til Afgørelse af Dommens fremtidige Betydning vil dog en mere rolig og indgaaende Overvejelse være nødvendig. Det kan ikke undgaa at blive noget specielt. Men det angaar vigtige og aktuelle Spørgsmaal. Og nu fortsættes jo Sagen med nye store Erstatningskrav.

Krigens Aarsag.

Ved Bedømmelsen af enhver Krig er Oprindelse og Formaal af Interesse. Vel helliger Hesigten som bekendt ikke Midlet. Men Vurderingen af enhver Handling bestemmes dog i væsentlig Grad af, hvad der tilstræbes. Og i hvert Fald har ved den juridiske Sondring mellem det retsmæssige og det retsstridige Handlingens Formaal altid stor, undertiden afgørende Betydning.

Det er derfor forstaaeligt, at i Arbejdskampene som i andre Krige de stridende Magter oftest er uenige om, hvem der er Ophavsmand, og hvad der er Aarsag. Og det er ikke altid let at finde ud af. Men i Kolindsund-Krigen er det saa heldigt, at der ikke er nogen Tvivl eller Uenighed om dens Opstaaen og Formaal.

❋

Efter at de Arealer, som Aktieselskabet Kolindsund havde udtørret, i 1921 var blevet udstykket og solgt til om ved 170 Købere, dannede disse et Ejerlag, som skulde varetage fælles Interesser, navnlig med Hensyn til Arealernes Tørholdelse.

Medens Aktieselskabet havde været Medlem af Arbejdsgiverforeningen og rettet sig efter de tarifmæssige Lønninger, holdt Ejerlaget sig udenfor, vilde ikke indgaa nogen Overenskomst og nedsatte efterhaanden Lønningerne.

Selvfølgelig vakte dette Misfornøjelse hos Arbejderne, og efter deres Anmodning skrev da Landarbejderforbundet i Sommeren 1923 til Ejerlaget og indbød til et Forhandlingsmøde om en Overenskomst i Forventning om, »at der ved en saglig Forhandling vil kunne opnaas Enighed om en frivillig Ordning«. Ejerlagets Bestyrelse indfandt sig imidlertid ikke til Mødet og svarede overhovedet ikke paa Skrivelsen. Forbundets lokale Repræsentant telefonerede da et Par Gange til Bestyrelsens Formand og anmodede om en Forhandling, men fik det Svar, at man ikke havde noget at forhandle med ham om.

Som Følge heraf udeblev Ugen efter de fleste af Ejerlagets Arbejdere fra deres Arbejde. Men da der straks meldte sig tilstrækkelig uorganiseret Arbejdskraft, generede denne Strejke ikke Ejerlaget.

Forbundet foretog da det næste Skridt og meddelte Ejerne af 12 af de største Gaarde, som hørte til Ejerlaget og beherskede dette, at der vilde blive etableret Arbejdsstandsning over for dem. Skrivelsen derom indeholdt en Beklagelse af at skulle skride til Arbejdsstandsning paa dette Tidspunkt — det var midt i September — og endte med Indbydelse til et Forhandlingsmøde, hvortil ogsaa Ejerlagets Bestyrelse blev indbudt »for at prøve en sidste Mulighed for en fredelig Løsning«.

Det gik imidlertid som før. Ejerne svarede ikke og indfandt sig ikke til Mødet.

Strejken traadte da i Kraft, men den var ligeledes uden Virkning, idet de fleste Arbejdere blev, og det var let at faa Erstatning for dem, der gik.

*

Oprindelsen til Krigen er saaledes klar nok. Det udtales lige tydeligt fra begge Sider. Af Ejerlagets Formand, Proprietær Andersen: »Aarsagen til Konflikten er ene og alene at søge deri, at Landarbejderforbundet for enhver Pris har ønsket at skyde sig i Forgrunden og forhindre Arbejderne i at søge direkte Forhandling med Bestyrelsen.« Af Forbundets Repræsentant: »Hr. Andersen kræver Ret til at bestemme, under hvilke Former Arbejderne maa træde i Forhandling med deres Arbejdsgivere.« Eller maaske bedst og jævnest forklaret af en af Muddermaskinens faste Folk: »Vort Ønske gik ud paa at faa en fast Aftale, saaledes at vi ligesom følte os noget mere betryggede.« »Det er ikke den økonomiske Uoverensstemmelse, som skiller os, men den faglige.« »Da vi henvendte os til Landarbejderforbundet, havde vi aldrig tænkt, at dette Skridt vilde fremkalde en saadan Modstand hos Ejerlaget. Naar Ejerlaget nok vilde indrømme os Ret til at staa i Organisationen, men nægter os Ret til at benytte denne, da er det ikke os, som fremkalder Striden, men Ejerlaget.«

Altsaa Spørgsmaalet var alene det: Skal Organisationen have Ret til at optræde og forhandle paa Arbejdernes Vegne? Selvfølgelig gemmes til syvende og sidst Lønkrav, i alt Fald Modstand mod Nedsættelser, deri. Men det var ingen Uoverensstemmelse derom, som førte til Krigens Udbrud. Kun Arbejdsgivernes Vægring ved overhovedet at have med Fagforeningen at gøre var Aarsag dertil.

*

Nu kan man naturligvis have den Opfattelse, at al Organisation som Baand paa den personlige Frihed er et Onde. Men for en 40 Aar siden var denne Frihed for Arbejdernes store Masse en Illusion, og ingen kan nægte, at det for dem og dermed det hele Samfund har betydet et overordentligt baade materielt og kulturelt Fremskridt, at den Arbejdsgivernes Tvang, som de da var under, er blevet ombyttet med den Solidaritetens Tvang, som de nu maa bøje sig for, uden at det dog derfor behøver at opfattes som Udviklingens ideale Slutmaal.

I Stedet for som tidligere at bygges af Familiernes talrige, ensartede, men efterhaanden noget porøse Mursten dannes Samfundet nu af de organiserede Interessers i Størrelse, Form og Styrke ulige Kampesten. Det gør Tilpasningen vanskeligere og stiller større Krav til Bygmesteren. Maaske ramler ogsaa det hele engang. Men paa en Tid, da selv Præster er organiseret til Varetagelse af deres økonomiske Interesser, er det et forældet og uholdbart Standpunkt at ville nægte Landarbejderne, som utvivlsomt hører til de daarligst stillede, den Organisations- og Forhandlingsret, som Arbejdsgiverne allerede i 1899 principielt anerkendte ved Septemberforliget.

Det er ganske vist, at der for Landbruget kommer særlige Hensyn frem, som ikke paa samme Maade gælder for Industrien. Den enkelte Bonde paa sin Bedrift er i Reglen heller ikke endnu reduceret til en Forvalter for Kapitalen. Men i alt Fald over for de store Jordejere, og det er dèr, det har praktisk Betydning, kan Landarbejderne ikke undvære Organisation. Og i Kolindsundsagen stod Forbundet jo end ikke over for en Enkeltmand, men over for en Organisation af 170 Ejere. Naar denne Organisation optraadte ved en Bestyrelse over for Arbejderne, hvad den jo maatte, hvorfor skulde de da ikke have Ret til at forhandle gennem deres Organisation og Bestyrelse? Saa meget mere som Forbundet havde haft

en Pris-Overenskomst med den tidligere Ejer, Aktieselskabet.

*

I Henseende til Krigens Aarsag maa Arbejderne derfor siges helt at have haft Retten paa deres Side. For dens Udbrud bærer Arbejdsgiverne Skylden ved deres Afvisning af al Forhandling med Organisationen, skønt Anmodningen derom blev fremsat gentagne Gange i fredelig Form.

Naturligvis berettiger dette ikke til Anvendelse af nogen Art Giftgas, men for Bedømmelsen af Krigen og dens Følger er det dog af ikke ringe Betydning.

Man savner i Højesterets Dom en Udtalelse herom.

Krigens Førelse.

Landarbejderforbundets Leder, Hr. Oscar Levinsen, er tilvisse ingen Marat. Enhver, som kender ham, véd, at han dygtigt og sagligt har søgt at overvinde de Vanskeligheder, som baade indad og udadtil møder Organisationsbestræbelser paa Landbrugets Omraade. Han raabte heller ikke i dette Tilfælde paa Guillotinen. Ihærdigt søgte han en fredelig Ordning, og først lidt efter lidt, da han helt afvistes, blev han af Forholdenes Magt presset frem til stadig videre gaaende Skridt.

Strejken hos Ejerlaget mislykkedes. Strejken paa de store Gaarde for at paavirke Ejerlaget viste sig lige saa virkningsløs. Hvis ikke Kampen for Organisationens Anerkendelse skulde opgives, Nederlaget erkendes, og de strejkende Medlemmer prisgives, var der da intet andet for end at søge Bistand hos Hovedorganisationerne og skærpe Krigen.

*

I en Arbejdskamp er der adskillige Fodangler og Faldgruber, som Arbejderne maa vogte sig for.

Der er først Injurielovgivningen. »Skruebrækker« og »Hædersmand« er strafbare Injurier, endog »Strejkebryder« kan være det.

Saa er der Straffen for ulovlig Tvang ved personlig Vold eller Trusel dermed, for hvilken der dog heldigvis sjældent bliver Brug.

Derimod er Paragrafen om Privatlivets Fred af megen praktisk Betydning. At offentliggøre Navne paa dem, der arbejder under en Konflikt, er en strafbar Krænkelse af deres Privatliv. Og, hvad der er mest generende for Organisationerne, en saadan Offentliggørelse er ved Højesteretsdom tillige erklæret for retsstridig over for vedkommende Arbejdsgiver og altsaa forpligtende til Erstatning.

Næppe nogen Fagforening har i sin Begyndelse undgaaet Kollision med i alt Fald den sidste af disse Aktionshindringer. Og det er klart, at Landarbejderne, som er spredt over hele Landet, hvis Arbejde ikke kræver faglig Uddannelse, og hvis Organisation endnu er svag, har særlig svært ved at faa deres Forbund sammentømret alene ved venlige Henstillinger.

*

Det kan da ikke undre, at Landarbejderforbundet i Kampen mod Kolindsund Ejerlag sank i baade i Injurielovgivning og Privatlivets Fred. Forfølgelsen fra By til By af en Vejerassistent, som havde vejet »smittede« Varer, vakte megen og ikke ugrundet Forargelse. Men det havde hverken Landarbejderforbundet eller de Samvirkende Ansvaret for, det er overhovedet en anden Historie, som Kipling siger.

Alt dette var dog ret periferisk og af ringe selvstændig Betydning. Hovedsagen var naturligvis Blokaden.

Landarbejderforbundets Henvendelse til Hovedorganisationerne førte til, at de Samvirkende med de fornødne Varsler over for Arbejdsgiverforeningen — over for andre behøvedes intet Varsel — erklærede Blokade, saaledes at intet Medlem af De samvirkende Fagforbund fra en angiven Dato maatte udføre noget Arbejde, som angik Tilførsel af Kul og Olie til Ejerlagets to Pumpestationer, ej heller »noget Arbejde, som angik Modtagelse, Befragtning, Losning, Transport af Produkter fra de blokerede Gaarde«.

Dette var selvfølgelig et meget alvorligt Skridt, og en saadan økonomisk Banstraale vilde vel heller næppe være blevet anvendt i en i og for sig saa lidet omfattende Konflikt, hvis ikke Kampen havde drejet sig om selve Livsprincipet i Arbejderbevægelsen: Organisationsretten.

Skønt ikke Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen og altsaa uden denne

stærke Støtte lod Kolindsundejerne sig imidlertid ikke anfægte deraf. Og nu er der ganske vist noget tiltalende ved Folk, som sætter noget ind paa deres Standpunkt. Men for en Sammenslutning af Arbejdsgivere principielt at ville nægte Forhandling med en Arbejderorganisation synes dog i Nutiden en haabløs Anakronisme.

Selvfølgelig medførte Blokaden de største Vanskeligheder for Gaardene. Deres Produkter, navnlig Hø og Frø, kunde vanskeligt sælges og kun til daarlige Priser, fordi Køberne ikke kunde faa Varerne aflæsset og transporteret. Det var jo ikke blot Ejerne selv, som var blokeret for Arbejdskraft. Men enhver, som indlod sig paa at købe eller forhandle deres Produkter, var efter Reglerne for Sympatiaktionen udsat for selv at blive blokeret. Og det baade blev der truet med, og det blev iværksat.

En af Ejerne maatte gaa fra Gaarden, en anden maatte søge Akkord med sine Kreditorer. Og alle led de betydelige Tab.

Det er forstaaeligt, at de, som ikke er vant til at færdes paa Arbejdets Krigsskueplads, overvældes ved Synet af saadanne Ulykker. Men Krigens Formaal er jo da endelig at ødelægge Modparten saa vidt, at han tvinges til Fred, og Ulykkerne plejer ikke at ramme mindre føleligt nedad end opad.

I Arbejdsgiverforeningens Love findes følgende Bestemmelse: »Hvis nogen uden for Arbejdsgiverforeningen under en Arbejdsstandsning handler mod dens Interesser, hos hvem Arbejdsstandsningen finder Sted, forpligter Arbejdsgiverforeningens Medlemmer sig til at afbryde af Forbindelse med Vedkommende, saa længe Arbejdsstandsningen varer, og efter Hovedbestyrelsens Bestemmelse eventuelt ogsaa efter dens Ophør.«

I Sammenligning med den Dødsdom, som Anvendelsen heraf vilde være, maa Behandlingen af Kolindsund-Ejerne betegnes som en maadeholden Anvendelse af Isolation paa sædvanlig Fangekost. Om den var lovlig, er en anden Sag.

*

Men det maa dernæst fremhæves, at Landarbejderforbundet bestandig stod med fremstrakt Haand. Ved en Mellemmand fremsatte Forbundet i 1924 et Forslag til Overenskomst, som ændredes imødekommende, saa at intet reelt egentlig syntes at hindre et Forlig. Men det nyttede ikke noget, fordi, som Mellemmanden, en Arbejdsgiver, sagde, »der var gaaet Politik i Sagen«.

Selv efter at have vundet ved Landsretten tilbød Forbundet paa ny Forhandling. Under Medvirken, hvilket vel vilde sige Mægling, af Parternes Sagførere, HRS. Liebe, som ikke kan formodes at være sprængfyldt med Arbejdervenlighed, og HRS. Henriques, som er Arbejdsgivernes, for øvrigt upartiske, Repræsentant i Den faste Voldgiftsret. Forbundet gjorde paa ny Indrømmelser, erklærede sig endog villig til, naar der var sluttet Overenskomst, at hæve hele Konflikten uden at forlange Sagen taget tilbage fra Højesteret, altsaa uden at være sikret mod Erstatningskravet. Alt forgæves. Ejerne vilde ikke Fred, men Sejr.

Skønt Virkningen af de krigerske Foranstaltninger selvfølgelig ikke ophæves derved, er dog ogsaa denne Fredsvilje et Forhold, som bør tages i Betragtning til Gunst for Forbundet ved Sagens Bedømmelse.

Man savner i Højesterets Dom en Bemærkning herom. (Fortsættes.)

Dansk Hatte- og Buntmagerforbunds 25 Aars Jubilæumskongres.

Forbundet afholdt sin 18. ordinære Kongres i Dagene 15., 16. og 17. Juli i Søpavillonen. Kongressen faldt sammen med Forbundets 25aarige Jubilæum og formede sig derfor særlig festligt.

Forbundets Forretningsfører gennem alle de 25 Aar *Thor Sundby* bød velkommen. Han udtalte blandt andet:

For attende Gang samles vi til Landsstævne. Vi kan i Dag se tilbage paa en 25-aarig Periode, hvori vort Forbund har virket. Da vi paabegyndte Organisationsarbejdet, havde vi ikke stor Tiltro til, at det vilde faa særlig Betydning, idet kun 100 Mand meldte sig til Organisationen. Det er imidlertid gaaet bedre, idet alle mandlige Arbejdere indenfor Faget nu er organiserede. Desværre kan dette ikke siges om de kvindelige Arbejdere.

Paa Kongressen var følgende Gæster til Stede: De to Medstiftere af Organisationen *J. Kyhn* og *V. Tønnesen*, Sekretær *Vilh. Nygaard* fra De samvirkende Fagforbund, Folketingsmand *F. K. Madsen* fra »Social-Demokraten«, Landstingsmand *Carl Jensen* fra Esbjerg, *Thure Hanell* og *Thure Axelsson* fra Stockholm samt *Alb. Rosdahl, Vilh. Olsson* og *Andreen* fra Malmø, *Brøsicke* fra Altenburg, *Uhlic* fra Prag og *Josef Andersson* fra Internationalt Beklædningsarbejderforbund.

Kongressen konstituerede sig med *A. Johnsen*, København, og *L. H. Lund*, Esbjerg, som Dirigenter.

Til Sekretærer valgtes *Carl Nielsen* og Fru *E. Svensson*, København.

Der var mødt 24 Delegerede fra de forskellige Afdelinger samt 13 Hovedbestyrelsesmedlemmer. Alle Mandater godkendtes.

Efter at Gæsterne havde holdt deres Hilsningstaler til Kongressen, hvorved *Vilh. Nygaard* særlig hyldede *Th. Sundby* for hans Arbejde, aflagde denne en udførlig

Beretning.

Han udtalte bl. a.:

Vi har endnu ikke naaet at kunne organisere til Bunds, idet Modisterne, der har deres egen Afdeling indenfor Forbundet, paa langt nær har alle Branchens Udøvere organiserede. Modisterne i Stormagasinerne og i Detailforretningerne har endnu ikke faaet Forstaaelsen af Organisationens Betydning for dem selv.

De tre Aar, der er gaaet siden sidste Kongres, maa betegnes som en Fortsættelse af den Kriseperiode, der tog sin Begyndelse i 1920, og den har forhaabentlig snart naaet Kulminationspunktet. Under den stadig stigende Arbejdsløshed har det ikke været noget let Opgave blot at bevare status quo. Pristalsreguleringen har yderligere forøget Vanskelighederne.

Den 1. Juli 1924 udløb de københavnske Buntmageres Overenskomst, efter at den havde været gældende i 2 Aar, og den blev fornyet et Aar med Regulering i Henhold til Pristallet. Det blev endvidere bestemt, at Spørgsmaalet om Week-end skulde tages op til Behandling ved de næste Overenskomstforhandlinger. Det følgende Aar, den 1. April, opsagde Forbundet Overenskomsten til Ophør den 1. Juli samme Aar.

Efter en Forlængelse paa et Aar opsagde vi paany Overenskomsten til Ophør 1. Juli; og nu foregaar Forhandlingerne om Week-end og Pristalsreguleringens Afskaffelse.

Pelsberedernes Arbejdsgiverforening, der bestaar af 3 Medlemmer, forlangte 25 til 30 pCt. Nedsættelse af Akkordsatserne, hvad enten Pristallet gaar op eller ned. Der maatte et Strejkevarsel til for at bringe de tre Herrer paa andre Tanker, og Forhandlingerne endte med en Lønforhøjelse paa 3 pCt. paa Akkordsatserne. Overenskomsten er gældende til 1. Marts 1927.

I Aar har vort Forbund opsagt Overenskomsten til Udløb den 1. August.

I Damehattebranchen har der i de 3 Aar været ført langvarige Forhandlinger om Overenskomster. Ved Overenskomsten, der var gældende til 1. Juli 1925, fik Modisterne forbedret Timelønnen med 8 Øre pr. Time og Akkordpriserne forhøjet med gennemsnitlig 6 pCt. I 1925 fik Straahattesyerne opfyldt Kravet om en Revision af de forældede Akkordsatser, ligesom de fik forskellige Forbedringer af Garneringspriserne, alle Lønningerne med Undtagelse af Straahattesyerne forhøjedes med 5 pCt. og der skete en betydelig Forbedring af Pristalsreguleringen.

Forretningsføreren omtalte derpaa Kasketarbejdernes Lønkampe i den 3-aarige Periode. I 1924 opnaaede vi en Forhøjelse paa 5 pCt. af Syerskernes og 7 pCt. af Svendenes Lønninger, og i Fjor skete der en yderligere Forhøjelse af Lønningerne af 2 til 5 pCt. I Aar er der afsluttet en ny Overenskomst, hvorved det blev bestemt, at vel skal der finde en Augustregulering Sted, men de første 5 pCt. skal unddrages Reguleringen, og der finder ingen yderligere Regulering Sted i Overenskomstperioden, som gælder til 1. Marts 1927.

Forretningsføreren omtalte endvidere Forarbejdet til Oprettelsen af en Fagskole, som imidlertid var strandet.

Sluttelig gav han forskellige Oplysninger vedrørende det internationale Samarbejde samt Arbejdet paa Forbundets Kontor.

Beretningen godkendtes enstemmigt

efter en Diskussion, hvori Størstedelen af de Delegerede deltog.

Derefter behandlede og godkendte Kongressen følgende

Resolutioner:

Valutaloven.

»Kongressen er klar over, at den yderst uheldige Stilling, Pelsvarebranchen for Tiden befinder sig i, har sin Aarsag i de Byrder, der er paalagt Faget ved Valutaloven af 20. December 1924, og som har bevirket, at Fagets Udøvere siden dette Tidspunkt har været ude for en Arbejdsløshed, som aldrig nogensinde før.

Kongressen bemyndiger derfor Hovedbestyrelsen til — saa snart Rigsdagen atter træder sammen — at foretage en fornyet Henvendelse til Regeringen med det Formaal at faa Faget aflastet for denne Byrde gennem en Ophævelse af Valutaydelsens 20 pCt. Toldafgift.«

Fagskolen.

»Idet Kongressen udtaler sin Beklagelse over den Stilling, Fagets Arbejdsgivere har indtaget til Spørgsmaalet om Oprettelse af Fagskoler inden for de forskellige Brancher, paalægger den Hovedbestyrelsen paany at tage Sagen op og føre den frem til Løsning, eventuelt uden Arbejdsgivernes Medvirkning.«

Stillingen til De samvirkende Fagforbund.

»Kongressen udtaler sin Anerkendelse af De samvirkende Fagforbunds Henstilling til de udenfor staaende Organisationer om at tiltræde Centralorganisationen og Henvendelsen til Dansk Arbejdsmands-Forbund om at forblive i samme.

Kongressen haaber paa et heldigt Udfald af de Bestræbelser, som herved er indledet til Styrkelse af Samarbejdet mellem de danske Arbejdere.«

Regnskabet.

Hovedkasserer *Jens Jensen* aflagde derpaa en meget udførlig Beretning om alt, hvad der vedrørte Forbundets Regnskaber i den forløbne Kongresperiode.

Efter en kort Diskussion blev Regnskabet enstemmigt godkendt.

Man drøftede derefter

Lovændringerne,

som efter en Generaldebat blev henvist til Behandling af et 5-Mands Udvalg, der efter endt Arbejde forelagde Resultatet for Kongressen, der fulgte Udvalgets Arbejde og godkendte Lovændringerne.

Derefter sattes

Forbundets kooperative Virksomhed

under Debat. Efter en kort Debat vedtoges følgende Udtalelser:

»Gjort bekendt med Resultatet af Forbundets kooperative Virksomhed i den forløbne Kongresperiode, udtaler Kongressen sin Tilfredshed hermed og paalægger Hovedbestyrelsen at føre Virksomheden videre.«

Valg af Tillidsmænd.

Til Forretningsfører genvalgtes *Th. Sundby* med Akklamation. Paa samme Maade valgtes Hovedkasserer *Jens Jensen.* Begge takkede for den Tillid, Kongressen havde vist dem,

Til Hovedbestyrelse valgtes: *A. Johnsen, Carl Nielsen, V. Sørensen, Jul. Petersen, H. Stolpe, L. Lund Jensen, A. Sørensen, E. Christiansen,* Fruerne *E. Svensson, C. Petersen* og *Edith Sørensen.*

Det vedtoges at afholde næste Kongres om 4 Aar.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmænd ved Odense Havn.

Ved en Losning af S/S »Kruckau« opstod der den 3. September en kortvarig Arbejdsvægring, foranlediget ved at Damperen havde foretaget en Del af Losningen ved Hjælp af sit eget Mandskab.

For at faa Arbejdet i Gang gik Arbejdsgiverne ind paa at betale 100 Kr. til Samaritanen i Odense, og da de har haft yderligere Udgifter i Anledning af Standsningen paa Kr. 16,50 krævede de disse Beløb tilbagebetalte. Da dette blev nægtet afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 28. September, som endte uden Resultat og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klagen for Den faste Voldgiftsret.

Dansk Former og Støberiarbejderforbund contra A/S Hørsholm Jernstøberi.

Den 8. September afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverne over, at Forbundet havde forbudt en ellers akkordlønet Kærnemager at deltage i Hjælpearbejdet ved Støbning og Udslagning. Aarsagen hertil var, at Kærnemageren for dette Arbejde fik en Timeløn, der laa 6 Øre under Arbejdsmændenes.

Fællesmødet endte med, at Forbudet hævedes, imod at Direktøren for Selskabet lovede at ville overveje Sagen videre.

Da disse Overvejelser kun resulterede i, at Timelønnen hævedes 3 Øre, varslede Forbundet Strejke for det paagældende Arbejde, og der blev da afholdt et nyt Fællesmøde den 1. Oktober, hvor man enedes om følgende:

»Aktieselskabet erklærer, at det ikke fremtidig agter at benytte Kærnemager Carlsen ved Støbning og Udslagning, saa længe hans Timeløn ligger under Arbejdsmændenes.

Forbundet tager sit Strejkevarsel tilbage.«

Snedkere hos Snedkermester Herman Andersen, Søborg.

Den 21. September afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra Snedkerlaugets Møbelsnedkerafdeling over, at det var forbudt ovennævnte Firmas Svende at udføre noget Arbejde, der skulde leveres til et andet Firma, der var blokeret af Snedkerforbundet.

Fællesmødet sluttede med at man enedes om følgende Udtalelse:

»Da det af det i Sagen oplyste fremgaar, at Snedkermester Andersen i det foreliggende Tilfælde blandt andet ikke har været behørigt varskoet, er man enige om, at det her omhandlede Arbejde udføres af de paa Værkstedet arbejdende Svende.

Iøvrigt forbeholder Parterne sig deres principielle Opfattelse.«

Meddelelse fra Kassereren.

I Henhold til Lovens § 18 skal Administrationsbidraget indbetales forud 2 Gange aarligt, hver Gang med Halvdelen, inden Udgangen af hvert Aars April og Oktober Maaned.

Det halvaarlige Administrationsbidrag er 36 Øre for heltbetalende og 18 Øre for halvtbetalende Medlemmer.

De Forbund, som endnu ikke har indbetalt Bidraget for 2. Halvaar 1926, bedes inden denne Maaneds Udgang indsende Beløbet til vort Kassererkontor, Rosenørns Allé 12².

Arbejdsforholdene i Sverige.

Overenskomster for ca. 200,000 Arbejdere løber videre.

Ifølge svensk Social-Demokraten er Overenskomsterne for ca. 200,000 Arbejdere forlængede et Aar uden Ændringer.

Dette er saaledes Tilfældet med Jernindustriens 70,000 og Tekstilindustriens 30,000 Arbejdere, men desuden løber saa godt som alle Arbejdsmandsoverenskomster videre, idet der kun er opsagt for Kulgrubearbejderne i Skaane.

For Havnearbejdet gælder det, at Opsigelsesfristen efter Forhandling mellem Parterne er udskudt for sydsvenske Pladsers Vedkommende til 1. December og for det nordlige Sveriges Vedkommende til Aarsskiftet.

Opsagt er kun Overenskomsterne for Höganæsværket og Gruberne i Mellemsverige, ialt ca. 7,000 Mand og Litografisk Forbunds Landsoverenskomst for 750 Arbejdere.

Der er hermed lagt en Retningslinje, der tyder paa et roligt Forløb for det kommende Foraar i Sverige, idet der vel med Grund kan antages, at saa betydende Industrier som Jern, Tekstil og Papirmassefabrikationen er toneangivende indenfor svensk Erhvervsliv.

Den fjerde ordinære internationale Fagforeningskongres 1—6. August 1926 i Paris.

Paa Bestyrelsesmødet i I. F. C. den 20. og 21. September 1926 blev der opstillet følgende foreløbige Dagsorden for den internationale Fagforeningskongres:

1. Velkomsttale af Formanden.
2. Valg af Mandatudvalg og andre Udvalg.
3. Beretning om Virksomheden, Regnskabs- og Revisionsberetning.
4. I. F. C.s organisatioriske Opbygning.
5. Medhjælpere, Tjenestemænd og frie Fag i Fagbevægelsen.
6. International Understøttelse ved Lønkampe.
7. Lovændringer.
8. Indsendte Forslag.
9. International Kamp for 8-Timers Arbejdsdagen.
10. Den internationale økonomiske Situation.
11. Afrustningsspørgsmaalet og Kampen mod Krigen og Militarismen.
12. Valg:
    a. Valg af Lande, der skal vælge Medlemmer til Repræsentantskabet.
    b. Valg af Medlemmer til Repræsentantskabet.
    c. Valg af Medlemmer til Bestyrelsen.
    d. Valg af Sekretærer.
    e. Valg af det Land, hvor den næste internationale Fagforeningskongres skal afholdes.

Arbejdsløsheden i Juli 1926.

Hosstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af Juli var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 17,4 pCt. mod 16,3 pCt. ved Udgangen af Juni. Den i Juni i Modsætning til det normale stedfundne Stigning har saaledes fortsat sig i Juli Maaned.

Medens i Juni Stigningen i Arbejdsløsheden udelukkende faldt paa Hovedstaden, var der i Juli Stigning for saavel Hovedstaden som Provinsen. Kun for Arbejdsmænd i Hovedstaden var der i Løbet af Maaneden en mindre Nedgang.

Juli 1926	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		9. Juli	16. Juli	23. Juli	30. Juli
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygningsindustri	11832	19,9	20,4	20,5	20,5
2. Anden Industri m. v.	65644	18,9	19,5	19,7	19,4
3. Handel	5157	10,1	10,2	9,8	9,9
4. Arbejdsmænd	30940	17,1	16,8	17,3	17,3
Ialt	113573	18,1	18,4	18,7	18,5
Provinserne:					
1. Bygningsindustri	19993	13,4	13,5	14,1	14,0
2. Anden Industri m. v.	60452	18,0	18,6	19,3	20,2
3. Handel	6307	10,2	10,1	10,1	9,8
4. Arbejdsmænd	68418	14,1	13,7	13,9	14,9
Ialt	155170	15,4	15,5	15,9	16,6
Hele Landet	268743	16,5	16,7	17,1	17,4

Arbejdsløsheden ved Udgangen af Juli var større end ved Udgangen af den tilsvarende Maaned i noget tidligere Aar, for hvilket statistiske Oplysninger foreligger. Sammenlignet med Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.) var Arbejdsløsheden ved Udgangen af Juli i Aar ca. $3^1/_2$ Gange saa stor som normal.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maaneden og med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal.

	1921	1922	1923	1924	1925	1926
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	21,4	31,1	21,8	21,6	16,6	30,1
Februar	24,0	34,2	23,1	21,9	16,5	27,5
Marts	23,2	33,0	15,6	16,7	14,7	21,4
April	19,6	22,2	11,0	8,1	13,4	16,6
Maj	17,0	15,0	8,9	5,8	12,0	14,8
Juni	16,1	12,9	8,1	5,0	9,1	16,3
Juli	16,1	12,1	7,5	5,4	8,3	17,4
August	16,9	11,4	8,0	5,6	9,8	
September	16,7	10,7	7,7	5,8	10,6	
Oktober	17,6	12,1	8,0	7,0	13,5	
November	20,8	15,4	12,1	9,3	20,5	
December	26,8	20,6	19,6	17,1	31,7	

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 17 ❋ KØBENHAVN DEN 23. OKTOBER 1926 ❋ 23 AARGANG

Kolindsundsagen.

(Fortsættelse af Overretssagfører Oskar Johansens Redegørelse for Kolindsund-Krigen i »Politiken«s Kronik 11/10—26).

Krigens Udfald.

Da jeg ikke er Justitsminister, er det ikke min Pligt at værne Domstolene. Da jeg anser Tillid til Domsmagten for nødvendig i et ordnet Samfund, nærer jeg intet Ønske om at angribe dem. Da imidlertid enhvers Overbevisning maa være hans højeste Rettesnor, er Kritik ikke uforenelig med Respekt.

*

Der var egentlig to Sager. Den ene anlagt af en Købmand Kjær, der havde købt Gaardenes Produkter, kunde give Anledning til nogle Særbetragtninger, men det vilde blive for vidtløftigt.

I den anden Sag, Gaardejernes, udtalte Landsretten: »Som Forholdene ligger i nærværende Sag, findes det betænkeligt at fastslaa, at de Sagsøgte ved den over for Sagsøgerne etablerede Blokade eller ved den Maade, hvorpaa den er søgt gennemført, har gjort sig skyldige i retsstridige Handlinger.«

Højesteret omstødte denne Dom og idømte Landarbejderforbundet, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund store Erstatninger og Sagsomkostninger.

Selvfølgelig var dermed Blokaden forbi, Forsøget paa at tvinge Ejerlaget til at forhandle med Organisationen strandet, Krigen tabt for Forbundet og de enkelte Arbejdere overladt til deres Skæbne.

*

En Domsafgørelse er altid konkret, men Begrundelsen behøver ikke at være det. Naar det som her drejer sig om at fastsætte, hvad der er Ret paa et vigtigt, aktuelt og ulovbestemt Omraade, kan man af Domstolene forlange en Begrundelse, som giver Vejledning for Fremtiden.

Man kan i den Henseende ikke yde Landsretten nogen Ros, man maa tilmed sige, at Bemærkningen om, at de Sagsøgte ikke ved den Maade, hvorpaa Blokaden var søgt gennemført, havde gjort sig skyldige i noget retsstridigt, stod i uforklaret Strid med hidtidig Domspraksis. Men med Hensyn til Afgørelsen af Hovedspørgsmaalet, Blokadens Lovlighed, maa Landsrettens Forsigtighed anerkendes. Det er baade betænkeligt og vanskeligt for de almindelige Domstole at gribe ind i Arbejdskampene og skabe ny Ret ved Erstatningsdomme.

Højesteret overvandt Betænkeligheden, der endda maatte være væsentlig forøget ved Landsrettens Dom. For skønt vi naturligvis har en Højesteret til at kunne forandre Landsrettens Domme, er det dog højst uheldigt, at de to Domstole i et Tilfælde som dette kommer til saa modsatte Resultater. Menigmand faar, da ingen Lov nødte Højesteret til at dømme anderledes end Landsretten, let den urigtige Forestilling, at Forandringen skyldes mindre Velvilje over for Arbejderne.

Derimod maa Højesteret prises for Begrundelsens Udførlighed. Det kunde maaske være ønskeligt, at Højesteret nu, da vi kun har to Instanser, undertiden selv gav en faktisk Fremstilling af Sagen, det vilde i alt Fald her, hvor Faktum skulde benyttes til et modsat, stærkt konkret præget Resultat, have været nyttigt for Dommens Virkning paa Ikke-Jurister. Det havde ogsaa været bedre, om Højesteret havde undgaaet endogsaa to Gange at sige »blandt andet«. Men ellers giver Dommen god Besked i en fortrinlig Affattelse.

Det er derfor ganske hen i Vejret at

benytte denne Dom som Argument for offentlig Votering. Man kunde snarere sige det modsatte. Det er da i alt Fald bedre, at hele Højesteret henholdsvis bifaldes og udskældes, end at Dommerne skulde sorteres og fordeles mellem Aviserne efter deres Standpunkt til Ros eller Dadel. Og hvilken Forvirring, hvis man skulde søge fremtidig Vejledning i samtlige Dommeres i denne Sag sikkert yderst forskellige Foredrag. Nu har man dog en samlet Begrundelse at holde sig til, som hele Retten hæfter for.

Dog, det Spørgsmaal er jo nu i Politikernes og altsaa i de bedste Hænder.

*

For at danne sig en Mening om Betydningen af Højesterets Dom er det nødvendigt i Hovedtræk at kende den hidtidige Retstilstand paa dette Omraade.

Ved det bekendte Septemberforlig i 1899 blev det vedtaget mellem Hovedorganisationerne, at en Arbejdsstandsning skal varsles for at være lovlig. Hertil føjedes ved en senere Aftale nogle Regler om, hvem der skal varsle Sympatistrejker, hvorved forstaas Arbejdsstandsninger, som iværksættes til Støtte for andre Fag, kulminerende i Stor-Strejke.

Uden for Septemberforligets Rækkevidde har det vedblivende været som før Forliget, at Strejke og Lock-out ansaas for berettiget uden anden Indskrænkning end den, der maatte følge af særlige Love eller Overenskomster.

Da Blokade som Forbud mod at arbejde for en Arbejdsgiver kun er et andet Navn for eller en Følge af en Strejke, maa Reglerne være de samme.

Endelig blev det for den modsvarende Blokade af Arbejdere eller, som det her kaldes, Boycotting, omend mindre nødvendigt, allerede i Den faste Voldgiftsrets første Aar fastslaaet, at den behandles som en Lock-out, idet en Boycotting af nogle Snedkersvende ved Offentliggørelse af deres Navne i Snedkermestrenes Medlemsblad og »Arbejdsgiveren« blev kendt berettiget, da der var givet det fornødne Varsel.

For øvrigt, og desværre, er Terminologien ikke fast. Baade »Blokade« og »Boycotting« bruges uden for de angivne Rammer, endda i Flæng, til megen Forvirring, om ganske forskellige Ting. Men det er her uden Betydning.

*

Et kort Referat af nogle af Den faste Voldgiftsrets Kendelser vil give bedst Forstaaelse af de anførte Reglers Anvendelse.

(1914). Medlemmer af Dansk Arbejdsmandsforbund strejkede hos Firmaerne Plum i Assens. Da Strejken og Blokaden var uden Virkning, meddelte Afdelingens Formand Sukkerfabrikken i Assens, at Varer fra Firmaerne ikke vilde blive transporteret med Fabrikkens Roebaner. Dette blev erklæret ulovligt som en ikke varslet Sympatistrejke. Derefter blev der givet Varsel om, at alt Arbejde hos Sukkerfabrikken ved Læsning, Transport og Aflæsning af Firmaernes Varer standsedes. Under en ny Sag paastod Arbejdsgiverne, at denne Strejke ikke kunde være en Sympatistrejke, da Blokaden var mislykket, men var en Hævnakt og et Tvangsmiddel. Dette blev forkastet og Strejken godkendt.

*

(1916). Murarbejdsmændenes Fagforening havde erklæret lovlig Strejke over for Murerlavet. Da nogle Murarbejdsmænd fik Arbejde hos en Vognmand, tilkendegav Arbejdsgiverforeningen ham, at han maatte afskedige de 9 Mand, hvad han ogsaa gjorde. Dette blev kendt ulovligt, fordi der ikke var varslet.

Om Berettigelsen efter Varsling herskede ingen Tvivl.

*

(1922). Under en Konflikt med Ebeltoft Gasværk blev Blokade erklæret over for et Firma i Byen med Hensyn til Læsning og Aflæsning af Kul til Gasværket. Kendt berettiget som Sympatiaktion.

*

(1923). Landarbejderforbundet havde paa Arbejdernes Vegne over for to Sukkerroedyrkerforeninger fremsat Krav om Efterbetaling for Pasning af Roer. Den faste Voldgiftsret frifandt, fordi der ikke bestod nogen kollektiv Aftale, som hjemlede et saadant Krav. Forbundet varslede derpaa Strejke over for de to Foreninger og Dansk Arbejdsmandsforbund Sympatistrejke over for de Sukkerfabrikker, som modtog Foreningernes Roer til Oparbejdelse, saa at de Gaardejere, som hørte til Foreningerne, altsaa ikke kunde faa deres Roer behandlet. Arbejdsgiverforeningen paastod Varslet ugyldigt, fordi Foreningerne stod uden for Arbejdsgiverforeningerne. Varslet blev kendt lovligt, »da der maa antages at foreligge en lovlig Arbejdskonflikt mellem Landarbejderforbundet og Roedyrkerforeningerne, og da Hovedorganisationerne ved Septemberforligets § 2 har forbeholdt sig Ret til at gribe ind i løbende Konflikter ved Sympatiaktion.«

*

Det fremgaar af disse Kendelser, at Arbejdskampene ikke er præget af den

blide Godhed, som Ansgar skal have bragt til Landet. Den økonomiske Ødelæggelse af Modparten, som fra begge Sider tilstræbes, er ikke nogen Kærlighedsgerning. Men den er et virkningsfuldt Tvangsmiddel. Det er ogsaa Meningen dermed, og som saadan har den hidtil været anset for lovlig inden for de angivne Grænser. Under de sidste Aars store Arbejdskampe har jo ogsaa meget omfattende Transportstrejker været varslet, tildels iværksat, som Sympatiaktion, uden at det er faldet nogen ind, at de skulde kunne bekæmpes ved Erstatninger.

At Organisationerne i Kolindsundsagen har været i fuldkommen god Tro med Hensyn til Blokadens Lovlighed, kan derfor ikke betvivles.

*

Højesteret erklærede imidlertid Blokaden for retsstridig under Hensyn til den Maade, hvorpaa den var iværksat.

Det maa vel forstaas saaledes, at Blokaden i og for sig var lovlig, men at Iværksættelsesmaaden gjorde den retsstridig. Af største Interesse er det da at faa at vide, hvad galt der var ved Maaden. Tillige maa saa spørges, hvorledes det ellers retmæssige derved kunde blive retsstridigt.

Højesteret fremhæver i den Henseende 3 Punkter, som ganske vist skal lægges sammen, men som dog naturligvis maa undersøges hver for sig. En Sum kan ikke bedømmes uden Prøvelse af de enkelte Addenders Værdi. Og hvad ikke findes deri, kan ikke lægges ind i Summen.

*

1. »De Indstævnte har, som det maa antages usandfærdigt, offentlig sigtet Ejerlaget for at have lock-outet Lagets Arbejdere.«

Der sigtes herved til, at Ejerlagets Formand under den afgørende Samtale med Repræsentanter for Landarbejderforbundet med en fra Divergenser mellem Husmødre og Tjenestepiger kendt Vending sagde saadan noget som: Ja, naar de (Arbejderne) ikke er tilfredse, kan de jo gaa. Det er ikke udelukket, at dette kunde misforstaas, i alt Fald svarede den Paagældende straks: Saa lockouter De os jo altsaa, hvad Formanden da benægtede. Men unægtelig burde Hr. Oscar Levinsen, da han fik den Forklaring, i Stedet for at leve videre derpaa, have sagt: Dèr tager du fejl, de vil jo netop beholde Jer i Arbejde, men vi vil ikke blive uden Overenskomst. Heri vilde tilmed været mere Organisationsstyrke.

For Kampens Forløb er det imidlertid sikkert ganske ligegyldigt, om man kaldte det Strejke eller Lock-out. At tale om »Svig« i den Forbindelse, som det er sket, gaar slet ikke an. Hvem skulde besviges derved? Alle Mennesker, for hvem det havde Betydning, kendte den faktiske Sammenhæng. Og selv om saa ikke var, hvem kan tænkes, Arbejdere eller Arbejdsgivere, at ville tillægge det nogen som helst Betydning, om Fredsbrudet betegnedes som Strejke eller Lock-out. Det er noget, der oftest beror paa en taktisk Tilfældighed, og det er ikke derpaa, men paa Stridens virkelige Aarsag, at dens Berettigelse vurderes. I den Henseende blev korrekt Oplysning stadig givet.

Usandfærdigheden var derfor ikke andet end en, for Resten kun i den første Tid benyttet, agitatorisk Vending, som kan misbilliges, men ikke skulde synes at kunne bidrage til at gøre Blokaden ulovlig.

*

2. Mere Betydning har det andet Punkt: »De Indstævnte har adskillige Gange offentliggjort Navnene paa de Personer, der var Gaardejerne behjælpelige med Afsættelsen af deres Produkter.«

Det havde Forbundet unægtelig gjort, endda paa en temmelig kraftig Maade, og efter den gældende Praksis er det utvivlsomt, at dette var retsstridigt ikke blot over for de Behjælpelige, men ogsaa over for deres Arbejdsgivere, uden at det i den Henseende gør nogen Forskel, om Dommen ved »Behjælpelige« har tænkt alene paa egentlige Strejkebrydere eller tillige paa andre. Men her maa saa spørges: Hvorvidt kan det gøre en retmæssig Handling retsstridig, at den søges fremmet ved noget retsstridigt?

Før Loven om Den faste Voldgiftsret tillod at give offentlig Meddelelse om lovlige Strejker, ansaas en saadan Offentliggørelse for retsstridig over for Ar-

bejdsgiveren, men selve Strejkens Lovlighed mentes ikke paavirket deraf, skønt det dog først var derved Strejken blev effektiv. Hvis nogle Arbejdere har iværksat en lovlig Strejke, vil man vel ikke antage, at den bliver ulovlig, fordi de fremmer dens Virkning ved at prygle nogle Strejkebrydere. Det er to selvstændige Ansvarsgrundlag. Men kan da en Organisations lovlige Strejke eller Blokade blive ulovlig, fordi Organisationen offentliggør Navnene paa dem, der hjælper Arbejdsgiveren med at unddrage sig Virkningen deraf? Man skulde ikke synes det.

I modsat Fald, skal Offentliggørelsen da ikke have haft en paaviselig Indflydelse paa Blokadens Forløb? Og hvis den standser, mulig efter kort Tids Forløb, bliver da Blokaden ved i al Fremtid at være ulovlig, eller kan den forvandles tilbage igen?

Desuden: Spørgsmaal om en Strejkes og Blokades Lovlighed hører i Almindelighed under Den faste Voldgiftsret, men Offentliggørelse af Strejkebrydernavne under de almindelige Domstole. Den faste Voldgiftsret har i alt Fald aldrig mødt den Paastand, at en Strejkes (Blokades) Lovlighed skulde kunne paavirkes af en saadan Offentliggørelse.

Man synes derfor her at komme ud i en Nydannelse, til hvis Opklaring Højesterets Præmisser ikke indeholder tilstrækkeligt Lys.

*

3. Det er aabenbart ogsaa det tredje Punkt, som har været afgørende: Blokadens egen Beskaffenhed.

»De Indstævnte har paa den i (Landsrets) Dommen nærmere beskrevne Maade — saaledes bl. a. ved Henvendelser til og ved Trusler om Strejke og Blokade over for Gaardejernes og Købmand Kjærs Forretningsforbindelser — tilstræbt helt at afskære Gaardejerne fra Afsættelsen af deres Avl.«

Det maa dog herved erindres, at De samvirkende Fagforbund jo kun kunde beordre sine egne Medlemmer til Blokade. I Vendsyssel, siger en af de blokerede Gaardejere, var der ingen, som brød sig om Blokaden, og paa Landet kunde de afsætte deres Produkter. Helt kvalte og i Nødstilstand var Gaardejerne saaledes ikke. Men unægtelig *tilstræbte* Fagforbundene helt at afskære Gaardejerne fra at afsætte deres Avl.

Maaske er det dog ikke saa afgørende, at det var »helt«, hvilket vilde give Adgang til ved en Ventil at undgaa Domfældelse, som at det skete ved »Trusler om Strejke og Blokade over for Gaardejernes Forretningsforbindelser«.

Hvis disse Strejker og Blokader var lovlige, hvad de var, fordi de over for Arbejdsgiverforeningens Medlemmer var varslet og over for andre ikke behøvede at varsles, og fordi de ikke tilstræbte noget i og for sig ulovligt, saa maa Truslen derom imidlertid ogsaa være lovlig. Trusel lyder saa grimt, men betyder jo her ikke andet end et Varsel, om man vil en Advarsel.

Spørgsmaalet synes derfor alene at være, om den Omstændighed, at det var over for Forretningsforbindelser, Truslerne blev fremsat, og for Resten ogsaa tildels iværksat, kan gøre Blokaden af Gaardejerne ulovlig. Men, bortset fra en saadan Sondrings praktiske Vanskelighed, hvorpaa skal det særlig retsstridige her bygges? Paa, at de var »udenforstaaende« Personer, har man sagt. Ja, men det er de, som inddrages ved Sympatistrejker, jo i Reglen. Paa den større Virkningsfuldhed af Blokaden? Men det er jo netop Blokadens Hensigt at ramme, hvor det gør ondt. Eller tror man i givet Tilfælde, at Arbejdsgiverne ikke netop fortrinsvis sender Boycotlister til de Arbejdsgivere, hos hvem de paagældende Arbejdere kan vente at faa Arbejde.

Det afgørende synes ikke at være, hvem der trues, men hvad der trues med. Om Organisationen truer med at unddrage Vedkommende organiseret Arbejdskraft, hvilket maa være lovligt, eller gaar ud derover, f. Eks. ved Købeforbud til sine Medlemmer over for en Handlende, hvilket bør være ulovligt.

*

I en i og for sig prisværdig Kommentar til Dommen har Højesteretsdommer Olrik i »Ugeskrift for Retsvæsen« med nogen Forsigtighed udtalt, at Arbejdsgivernes Stilling uden for Organisationen vistnok ikke i dette Tilfælde havde givet dem en særlig gunstig Stilling, »Retten maa være ens for alle«.

Men dette er Højesteret ikke Ene-

herre over. Der staar i Loven om Den faste Voldgiftsret: »Hvor der haves Ret til Søgsmaal ved Voldgiftsretten, er Søgsmaal ved de almindelige Domstole afskaaret.« Det vil sige, at Den faste Voldgiftsret inden for sin Kompetence ogsaa er højeste Ret. Desuden indeholder Loven en særlig Erstatningsregel.

Nu har selvfølgelig et aldeles tilsvarende Tilfælde ikke foreligget for Den faste Voldgiftsret. Men med al Hensyntagen til det særlige og »blandt andet« og den hele Sum synes det dog næppe muligt at forene Højesterets Dom med Den faste Voldgiftsrets Praksis. Arbejdsgiverforeningen havde ogsaa erkendt Blokadens Lovlighed og udtrykkelig advaret sine Medlemmer mod at træde i Forbindelse med Gaardejerne.

Følgen heraf er, at der i alt Fald er givet Næring til den Opfattelse, at det er fordelagtigere at staa udenfor end i Arbejdsgiverforeningen, for saa vidt som de almindelige Domstole yder Arbejdsgiverne større Beskyttelse end Den faste Voldgiftsret.

Dette Resultat er ikke blot generende for Arbejdsgiverforeningens Organisationsbestræbelser, men det er ogsaa i sig selv uheldigt, fordi der til Organisationerne er knyttet en Række Mæglings- og Voldgiftsregler, som vilde have i høj Grad vanskeliggjort en Krig som denne og i alt Fald bragt den til en langt, langt hurtigere og derfor ogsaa i alle Tilfælde mindre kostbar Afslutning.

Med al den Respekt, som skyldes Højesteret, tør det derfor siges, at det havde været bedre og mere stemmende med det hidtil antagne, om Højesteret havde sagt: For det Tab, som kan antages lidt ved den retsstridige Offentliggørelse af Navne, maa der gives Erstatning, men der savnes Hjemmel til at erklære den iværksatte Blokade og de dertil sluttende Sympatiaktioner for retsstridige.

Nu bør det sikkert overvejes, om det ikke vil være rettest at udvide Den faste Voldgiftsrets Kompetence, saa den bliver en almindelig Arbejdsret, omfattende alle derunder naturligt hørende Sager.

*

Den Sympati med de Svages Kamp mod de Stærke, som bar Arbejdernes organisatoriske Bestræbelser frem for 30—40 Aar siden, findes næppe længer. Det skyldes tildels en ændret Overfladestemning. Men ikke det alene. Fagforbundene er nu saa stærke, at det kan rumme en Fare for den politiske og faglige Enhed, og saa omfattende, at det begynder at knibe med Solidariteten. Arbejderpartiet regerer nu over Landet og i de største Kommuner, hvilket er en tvivlsom Fordel. Partiet har nu sine Digtere, Præster, Sagførere og Embedsmænd ligesom andre pæne Partier, foruden Tilløbet af alle dem, hvem enhver Magthavers Bord lokker. Men for megen Tilslutning slider paa Idealiteten. Magten gør desuden altid konservativ og ynder at iklæde sig Religionens og Vedtægtsmoralens rummelige Klædebon. Men Ungdommen er altid oppositionel, og den har i Reglen for godt Humør til at imponeres af Jeronimus, selv om han er iført rød Slobrok og kalder sig en Aandsretning.

Men alt dette bør ikke gaa ud over Landarbejderne. Vel de ringest lønnede, usikrest stillede Arbejdere. De behøver tilvisse ikke at dukkes. De sidder lavt nok i det. Deres Kamp for Organisation, der praktisk talt kun angaar de Gifte, er endnu 90'ernes Kamp og fortjener samme Sympati som den, Aakjær forleden kaldte sit Livs Motiv, men som iklædt Vers finder lettere Forstaaelse end udtrykt ved en Sympatiblokade.

*

En anden Sag er, at den hele Krigsførelse mellem Arbejdere og Arbejdsgivere er forældet. Det begyndte med Smaastrejker, som var værst for Arbejdsgiverne. Det fortsattes med Lockouter, som mest gik ud over Arbejderne. Det er endt med Storkampe, som tilføjer begge Parter lige følelige Tab. Det er ikke engang længer en ren Kamp mellem Kapital og Arbejde, men Kapital mod Kapital. Begge Parter har Banker og Kredit til at kunne holde ud saa længe, at Samfundet synker i Knæ.

Til Afløsning af dette System kræves, at Samarbejdets Metoder sættes i Stedet for Krigens. Desværre giver Forhandlingerne i Arbejdskommissionen endnu kun ringe Udsigt dertil.

Oskar Johansen.

Den faglige Situation.

Arbejdsgiverforeningen ønsker ikke Opsigelsesfristerne forkortede.

Mellem De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiverforening nedsattes i Henhold til Forliget af 8. Juni 1925 et Udvalg, der skulde søge at tilvejebringe en mere tilfredsstillende Norm for fremtidige Forhandlingsregler.

Foranlediget af den sig nærmende Overenskomstsituation ønskede baade Udvalgets Formand, Højesteretsdommer Topsøe-Jensen, og De samvirkende Fagforbunds Formand paa det sidst afholdte Møde den 9. Oktober at tilendebringe Forhandlingerne saaledes, at de eventuelle Ændringer kunde komme til Anvendelse under den kommende Situation.

Dette ønskede Arbejdsgivernes Repræsentant, Langkjær, netop ikke, idet han pegede paa, at man ønskede at afvente Rigsdagens Behandling af Betænkningen fra den store Arbejdskommission om Mægling og Voldgift i Interessestridigheder, hvor Arbejdsgiverne havde stillet Forslag om Repræsentanternes Pligt til at møde hos Forligsmanden med Mandat til med bindende Virkning at træffe endelig Afgørelse over Institutionens Mæglingsforslag.

Kunde disse Forslag gennemføres i Rigsdagen, havde det i Udvalget nedlagte Arbejde øjensynligt ikke mere Arbejdsgivernes Interesse.

Vor Formand forespurgte da, om der hos Arbejdsgiverne kunde tænkes at være Vilje til at prøve Forhandling om Fornyelse af de nugældende Overenskomster uden at skride til disses Opsigelse, men som man tidligere med Held havde gjort det, udskød Fristen for Opsigelserne med en eller to Maaneder.

Langkjær personligt kunde godt tænke sig en saadan Ordning, men maatte have sin Hovedbestyrelses Sanktion dertil.

Der afholdtes den 20. Oktober Hovedbestyrelsesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor Spørgsmaalet behandledes, og Svaret indløb til vort Kontor i Onsdags Eftermiddags ved 5-Tiden.

Det lød saaledes:

»I Henhold til den Samtale, vi havde for nogle Dage siden, har jeg i Dag forelagt Forretningsudvalget og derefter Hovedbestyrelsen Spørgsmaalet om en Afkortning af Opsigelsesfristen for de til Foraaret udløbende Overenskomster.

Jeg beklager imidlertid at maatte meddele, at saavel Forretningsudvalget som Hovedbestyrelsen under Hensyn til den hele vanskelige Erhvervssituation ikke mente sig i Stand til at træffe en saadan Aftale gældende for vore tilsluttede Organisationer, idet man frygtede den Usikkerhed, som de derved vilde blive stillet overfor i den kommende Tid.

Med Højagtelse *H. Langkjær.*«

Svaret er altsaa et Afslag og et Afslag med en yderst mærkelig Motivering.

Thi der kan vel ikke tænkes noget, der er mindre egnet til at skabe Sikkerhed og Ro for Industrien end en Situation som den, vi nu temmelig sikkert styrer lige ind i. De samvirkende Fagforbunds Formands Henstilling var foretaget i Forstaaelsen af, hvor lidt der skal til, førend en truende Situation kommer til at foreligge. I en Tid, hvor hele Erhvervssituationen er anstrengt, har De samvirkende Fagforbund forsøgt at skabe Mulighed for en rolig Afvikling, men dette har Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse ikke ønsket, enten det saa er fordi, man har opfattet vor Formands Henstilling forkert eller mener Tidspunktet for et Overfald belejligt.

Skulde dette være Tilfældet, vil det blive erindret, at det ikke var Arbejderne, der inviterede til Kamp under den for vort Land nuværende kritiske Stilling. *Leis.*

Kongresser.

Dansk Typografforbunds Kongres.

Kongressen afholdtes i Dagene 3., 4. og 5. August i Folkets Hus paa Jagtvejen.

Kongressen bestod af 151 Delegerede, 15 Hovedbestyrelses- og 5 Forretningsudvalgsmedlemmer, 2 Revisorer og en Del Gæster fra Broderorganisationerne

i Sverige og Norge og beslægtede Fag her i Landet.

Forbundets Formand, Folketingsmand *Jul. Schrøder*, bød velkommen i en kort Tale, hvori han dvælede ved den Samfundsmisère, som Verden lever under, og som skyldes de besiddende Klassers Modstand mod tekniske Forbedringer og Reduktion af Dividender og Udbytte i det hele taget, medens man krævede, at Arbejderne gennem Savn og Lidelser ene skulde bære Byrderne af Verdenskrigens vanvittige Gældsforskrivninger. — Han følte sig overbevist om, at de danske Typografers Rigsdag maatte forløbe som hidtil paa en Maade og med et Resultat, der var til Gavn for alle Fagets Udøvere.

Kongressens Gæster.

Det internationale Bogtrykkersekretariat havde sendt Afbud paa Indbydelsen til at overvære Kongressen, fordi Sekretariatet var forhindret af Organisationsarbejdet i at sende Repræsentanter.

Fra Norsk Centralforening for Bogtrykkere var mødt *L. Rungstad* og fra Svensk Typograf-Forbund *H. Haugeberg*, medens der intet var hørt fra Finland, antagelig fordi politisk Tyranni hindrede de finske Arbejdere i deres Organisationsarbejdes frie Udfoldelse.

Fra De samvirkende Fagforbund var Næstformanden, *Vilh. Nygaard*, mødt, medens Bogbinderforbundet i Danmark var repræsenteret af Formanden, *P. Hansen*, og Litografisk Forbund af Formanden, *S. Frederiksen*.

Kongressen konstitueres.

Efter at Gæsterne havde talt, konstitueredes Kongressen.

Til Dirigenter valgtes *Emil Frederiksen*, København, og *R. Bindslev*, Silkeborg, medens *C. F. Hansen* og *Niels Nielsen*, København, samt *E. Stecher-Christensen*, Aarhus, og *Hans Fr. Bjørn*, Hjørring, overtog Sekretærhvervene.

Efter at Forretningsordenen var godkendt, fik Forbundets Formand, *Jul. Schrøder*, Ordet for at aflægge

Beretning om Virksomheden.

Formanden henviste til den trykte Beretning, som han knyttede en Del detaillerede Bemærkninger til.

I den forløbne Kongresperiode havde Døden berøvet Organisationen en god Del af dens Forkæmpere. Han nævnede disse og udtalte nogle smukke, anerkendende Ord om deres Indsats i Organisationsarbejdet, og Kongressen sluttede sig til disse Udtalelser ved at rejse sig.

Arbejdsløsheden havde præget Perioden fra først til sidst. Overalt i Verden hærgede denne Svøbe Landene, og allevegne lød Arbejdsgivernes Raab om den høje Arbejdsløn som Aarsag til dette Fænomen uden Hensyn til, om Valutaen laa i Pari eller befandt sig nede i minimale Kurser. Vi kendte ogsaa herhjemme disse Udtalelser. Forbundets Ledelse havde efter Evne imødegaaet Arbejdsløsheden ved at udvide Arbejdsløshedshjælpen og ved at sætte Forbundslovens Paragraf 25 ud af Virksomhed, medens Arbejdsgiverne havde øget Vanskelighederne ved at øge Tilgangen til Faget.

Man havde ved Forhandling opnaaet en vis Forstaaelse blandt Provinsens Principaler, medens Københavns Bogtrykkere havde stillet sig aldeles afvisende, og Forbundet havde maattet føre Klage for Voldgiftsretten for Overtrædelse af Lærlingeskalaen.

Præget af den bedste Forstaaelse var der ført Forhandlinger med Bogbinderforbundet og Litografisk Forbund dels om Grænseforhold og dels om Dannelse af Industriforbund. Der var ikke hos nogen af de paagældende Forbund særlig Stemning for at skride til Dannelse af Industriforbund, men man var enige om at søge dannet et Kartel af de grafiske Fags Arbejdere, og senere paa Dagsordenen vilde der blive Lejlighed til at drøfte dette Spørgsmaal mere indgaaende.

Forbundets økonomiske Stilling var god, idet dets Beholdning udgjorde over 2 Millioner Kr. Deraf var lidt over 1 Million Arbejdsløshedskassens, medens Reservefonden ejede 1 Million, der var oparbejdet af det egentlige Forbundskontingent paa 80 Øre. Fonden var Forbundets Rygrad overfor Arbejdsgivernes Angreb.

Samarbejdet mellem Provinsens Principaler og Forbundet var saa loyalt, som det kunde være mellem to modstaaende Organisationer, medens de kø-

benhavnske Bogtrykkere stadig drev deres Taktik til det yderste med at pukke paa Juristeri og rende til Voldgiftsdomstolene om rene Bagatelspørgsmaal.

Han omtalte i denne Forbindelse en falden Kendelse om Erstatningsansvar for Trykkeriarbejdere og mente, at denne Kendelse ikke kunde blive anderledes efter den Ordlyd, Tarifen havde, og denne Kendsgerning maatte man have for Øje ved fremtidige Overenskomstforhandlinger.

Derefter omtalte Formanden udførligt de forskellige Tarifbevægelser i den forløbne Periode, saavel for København som Provinsens Vedkommende, og sluttede sin Beretning med at pege paa, at medens Kongressen i 1922 havde maattet drøfte de mange Lønreduktioner, var Vognen med et langkjærsk Udtryk nu vendt, og han henstillede, at man efter Sædvane drøftede Beretningen sagligt, og han indstillede sin Beretning til Kongressens Godkendelse, hvilket ogsaa efter Diskussionens Slutning skete med alle Stemmer mod 4.

Lovændringer og særlige Forslag.

Under Lovændringer forkastedes et Forslag fra Maskinsætterklubben og Stereotypørernes Klub om at give de enkelte Brancher forud tilsikret Repræsentation i Forbundsledelsen, og man forkastede ligeledes et Forslag fra Afdelingen i Holstebro om, at Forbundets Styrelsesmedlemmer ikke maatte have Sæde i Rigsdagen.

Forbundskontingentet nedsattes fra 80 til 60 Øre, og ligeledes ændredes Satserne for Kontingenterne til Begravelseskassen for København og Sygekassen i Provinserne.

Provinsernes Begravelseskasses Understøttelsessatser fik en mere formaalstjenlig Graduering, saaledes at der ydes 200 Kr. for Medlemmer med indtil 2 Aars Anciennitet, 300 Kr. for 2—3 Aar, 400 Kr. for 5—10 Aar, 450 Kr. for 10—15 Aar og 500 Kr. for Medlemmer med over 15 Aars Anciennitet.

Hermed er Satserne paa Maksimum af de Tilskud, der i Henhold til Lovgivningen hjemles Begravelseskasserne Ret til at yde.

Hjælpekasseydelserne til arbejdsløse Medlemmer skal stedse være saa høje, som Arbejdsløshedslovgivningen hjemler Ret til.

Tillidsmandsspørgsmaalet.

Et Forslag om Oprettelse af obligatoriske Værkstedsklubber, hvor der arbejdede mere end 6 Mand, toges tilbage, og i Stedet vedtog man,

»at opfordre Forretningsudvalget til, i Forbindelse med den københavnske Ledelse at udarbejde nærmere Regler for Tillidsmændenes Virksomhed paa Arbejdspladserne.«

Stillingen til De samvirkende Fagforbund.

Et Forslag fra Viborg om at udsende Spørgsmaalet, om Typografforbundet vedblivende skulde være Medlem af De samvirkende Fagforbund, til Urafstemning blandt Medlemmerne forkastedes med meget stor Majoritet.

Samme Behandling fik et Forslag fra *Sigv. Hellberg*, København, om, at Forbundskongressen skulde vedtage et Forslag, hvorefter De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling fremtidigt sammensattes saaledes, at Fællesorganisationerne fik forholdtalsmæssig Repræsentation og Stemmeret og valgtes umiddelbart forud for Generalforsamlingens Indkaldelse, og efter at dennes Dagsorden var behandlet af Fællesorganisationerne.

En Udtalelse om De samvirkende Fagforbunds indre Ledelse og System, indeholdende en tendentiøs Udtalelse om Strejkeretten, forkastedes ligeledes.

Randers Afdelings Forslag om at indkalde ekstra Generalforsamling i De samvirkende Fagforbund i Anledning af Dansk Arbejdsmandsforbunds Udmeldelse forkastedes ogsaa med stor Majoritet.

Oprettelse af Kartel.

Paa Delegeretmødet for 3 Aar siden blev det paalagt Forretningsudvalget at undersøge Muligheden for Dannelse af et grafisk Industriforbund og føre Forhandlinger herom med Dansk Bogbinderforbund og Dansk litografisk Forbund.

Allerede ved de første af disse Forhandlinger blev man klar over, at Realisation af denne Tanke ikke lod sig udføre, og at der ikke fandtes Ønsker

derom paa nuværende Tidspunkt i noget af de 3 Forbund.

Selv om Udviklingen gik i Retning af denne Organisationsform, havde man fra de Lande, hvor man havde foretaget dette Skridt, saadanne Erfaringer, at det var klart, at der maatte en vis gradvis Udvikling til, for at Tanken kunde udføres i Praksis.

Derfor var man indenfor det i de 3 Forbund nedsatte Udvalg enige om at søge som forberedende Trin i Udviklingen at danne et grafisk Kartel.

Undersøgelserne af de Ændringer, denne Karteldannelse krævede i de 3 Forbund, var endnu ikke helt tilendebragte.

En af *P. Berendt* stillet saalydende Resolution vedtoges:

»Idet Delegeretmødet fastholder sit en Gang indtagne Standpunkt, paalægger det Hovedbestyrelsen at fortsætte de paabegyndte Forhandlinger.«

Lønninger og Valgindstilling.

Lønningsudvalgets Indstilling om Diæter, Rejsegodtgørelser, Arbejdstabsdækning og Lønninger for Funktionærer vedtoges enstemmigt.

Til Forbundets Formand genvalgtes *Jul. Schrøder*, til Forretningsfører *Karl Sørensen* og til Redaktør *Fr. Nielsen*, Køge, alle med Akklamation.

Derefter sluttedes Forbundets Kongresforhandlinger med et kraftigt besvaret Leve for en enig Arbejderklasse, saavel nationalt som internationalt.

—•—

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1011.

Kuske i København.

Prisreguleringsspørgsmaal.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 8. September 1926 i Sag Nr. 1011: Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Vognmandsforenings og Den frie Vognmandsforenings Vegne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen for Kuskenes Fællesforbund for København og Omegn.

Under denne Sag har Dansk Arbejdsgiverforening paa Københavns Vognmandsforenings og Den frie Vognmandsforenings Vegne paastaaet, at de Vederlag, der i Henhold til § 10 i Overenskomsten af 2. Juni 1924 mellem Vognmandsforeningerne og Kuskenes Fællesforbund for København og Omegn ydes Kuske for at undvære Hjælp til Læsning og Aflæsning, i Lighed med egentlige Lønninger undergives den sædvanlige Regulering efter Pristallene for Februar- og August-Reguleringerne 1926 i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Forliget af 5. Juni 1925 fra den Tid at regne, da disse Pristal iøvrigt indvirkede paa Lønningerne, subsidiært fra Kendelsens Dato at regne.

§ 10 i Overenskomsten af 2. Juni 1924 er saalydende:

»I alle Tilfælde, hvor der ikke ydes Kusken den i ovennævnte §§ 7 og 8 nævnte Hjælp til Læsning og Aflæsning, erholder han som Vederlag for at undvære denne Hjælp, følgende Betaling:

For Læsning af Grus, Singels, Nøddesten, Skærver, Slagger og Slemler 1½ Øre pr. hl.

Aflæsning af Mørtel og Stenkalk 1 Øre pr. hl.

Aflæsning af Kul 1 Øre pr. hl.

Aflæsning af Koks ½ Øre pr. hl.

Aflæsning af Mursten 21 Øre pr. Læs.

Læsning af Mursten 29 Øre pr. Læs.

Læsning af Vejskrab 20 Øre pr. Læs.

Aflæsning af Vejskrab 20 Øre pr. Læs.

Pumpning af Tankvogn 50 Øre pr. Tankvogn.

Læsning af Sne 10 Øre pr. Læs.

I denne Forbindelse regnes: 1 hl. Kul = 75 kg. — 1 hl. Koks, Brænde og Tørv = 45 kg.«

Den paagældende Bestemmelse i Forliget af 5. Juni 1925 er saalydende:

»For samtlige Overenskomster saavel Landsoverenskomster som lokale Overenskomster finder i Overenskomstperioden Regulering Sted saaledes:

Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement hvert halve Aar udarbejdede Pristal foretages en Regulering af Lønningerne, idet disse forhøjes eller nedsættes med en Procent for hver Procent, Pristallet er højere eller lavere end Pristallet i Januar 1925 eller det Pristal, som der derefter sidst er foretaget Lønregulering efter. Regulering foretages dog kun, for saa vidt

Stigningen eller Faldet i Pristallet i Forhold til det Pristal, der skal gaas ud fra ved Reguleringen, er over 6 Points.

Disse Reguleringer regnes fra og med den første Lønningsuge, der udløber efter 15. August og 15. Februar.«

En tilsvarende Reguleringsbestemmelse fandtes i Forliget af 24. Maj 1924.

Klagerne har til Støtte for deres Paastand navnlig anført, *at* disse Vederlag i Virkeligheden maa betragtes som Akkordsatser, idet Betalingen udredes pr. hl. eller pr. Læs, og derfor maa henregnes til eller ligestilles med Lønninger, *at* Regulering efter Pristallet har til Formaal at bringe Lønniveauet i Overensstemmelse med Prisniveauet, og at Formaalet kun opnaas, naar ogsaa Vederlagene efter § 10 reguleres efter Pristallet samt *at* Vognmandsforeningerne, da Pristallene i 1924 og 1925 steg, udsendte Cirkulærer til sine Medlemmer om almindelig Lønforhøjelse efter Pristallet, ogsaa forsaavidt angik Vederlagene efter § 10.

De Indklagede har bestridt Vognmandsforeningernes Berettigelse til at foretage Reduktion i de heromhandlede Vederlag efter Pristallene for Februar og August 1926, idet de navnlig har henvist til en af Den faste Voldgiftsret afsagt Kendelse af 21. Februar 1923 i Sag Nr. 658 og til den dér citerede Nævnskendelse af 27. Juni 1922, medens Klagerne har bestridt, at der kan tillægges disse Kendelser Betydning udover den Overenskomstperiode, de har Hensyn til. I Nævnskendelsen blev det fastslaaet, at de tilsvarende Vederlag i Overenskomsten af 1919, som afløstes af Overenskomsten af 1924, ikke kunde henregnes til Lønning i egentlig Forstand, der kunde undergives procentvis Nedsættelse, og ved Den faste Voldgiftsrets Kendelse blev det i Anledning af, at Pristallet i Februar 1923 var faldet, statueret, at den i Forliget af 4. April 1922, næstsidste Afsnit, 1. Stk., foreskrevne automatiske Regulering ikke kunne komme til Anvendelse paa de heromhandlede Vederlag, der ved Nævnskendelsen var betragtet som liggende udenfor Lønninger i egentlig Forstand.

De Indklagede har endvidere hævdet, at der under de opadgaaende Reguleringer i 1924 og 1925 ikke fra Kuskenes Fællesforbunds Side har været stillet Krav om Forhøjelse af Vederlagene, ligesom de bestrider, at der i 1924 og 1925 i Almindelighed fra Vognmandsforeningernes Medlemmers Side har været reguleret opad, forsaavidt angaar Vederlagene; men selv om dette skulde have været Tilfældet, kunde dette dog ikke være forbindende for Forbundet, der ikke har været gjort bekendt dermed.

Vel maa der nu gives Klagerne Medhold i, at de tvende nævnte Kendelser ikke kan være afgørende for Forstaaelsen af Forligene af 24. Maj 1924 og af 5. Juni 1925, ligesom det ogsaa maa erkendes i og for sig at være naturligt, at de heromhandlede Vederlag reguleres efter Pristallene i Lighed med de egentlige Lønninger. Men der findes paa den anden Side at maatte lægges afgørende Vægt paa, at Vognmandsforeningerne ikke ved Forhandlingerne om Forligene af 24. Maj 1924 og 5. Juni 1925 eller ved Forhandlingerne om Overenskomsten af 2. Juni 1924 trods den Anledning, de tvende Kendelser havde givet, bragte det Spørgsmaal frem til Drøftelse, om ikke Vederlagene efter § 10 fremtidig i Modsætning til tidligere burde undergives den almindelige Regulering efter Pristallet. Da det derhos er ubestridt fra Klagernes Side, at der ikke fra Kuskenes Fællesforbunds Side i 1924 og 1925, da Pristallene steg, har været stillet Krav om Forhøjelse af Vederlagene, kan Klagernes Paastand ikke tages til Følge.

Sagens Omkostninger findes hver af Parterne at burde udrede med Halvdelen.

Kendelse.

En Reduktion i de ovennævnte Vederlag efter Pristallene for Februar- og August- Reguleringerne 1926 kan ikke finde Sted.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn V. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 18 ❋ KØBENHAVN DEN 30. OKTOBER 1926 ❋ 23 AARGANG

Arbejdsraadet gennem 25 Aar.

Det er i Dag, den 30. Oktober, 25 Aar siden, Arbejdsraadet afholdt sit første Møde.

Raadet blev oprettet i Henhold til den første egentlige Fabriklov af 11. April 1901 med den Opgave som paritetisk sammensat Institution at være raadgivende for Ministeriet og for Arbejds- og Fabriktilsynet i Spørgsmaal om Arbejderbeskyttelseslovgivning og at være Appelinstans for Fabriktilsynets Afgørelser om Virksomhedernes Inddragelse under Tilsynet.

Raadet har Ret til af egen Drift at foretage Overvejelser af og give Indstillinger til Ministeriet om Spørgsmaal, der falder ind under nævnte Lovgivning.

I sin første Skikkelse bestod Raadet af 1 Formand og 8 Medlemmer. Formanden udnævntes af Kongen og 2 af Medlemmerne af Ministeren. De øvrige 6 udnævntes ligeledes af Ministeren, men efter Indstilling af henholdsvis De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsgiverforening.

Ved Bagerilovens Vedtagelse den 6. April 1906 udvidedes Medlemmernes Antal med 2 Repræsentanter for Bagerfaget, henholdsvis Arbejder og Arbejdsgiver, og endelig udvidedes Raadet yderligere ved Fabrikloven af 29. April 1913 med en Repræsentant for Sundhedsstyrelsen, valgt af dennes Lægeraad indenfor dets Midte, og endelig blev ved Ulykkesforsikringsloven af 6. Juli 1916 et af Arbejderforsikringsraadets Medlemmer eller en ved Raadet ansat Tjenestemand tilforordnet Arbejdsraadet.

Raadets første Formand var afdøde Raadmand *Gustav Philipsen*, paa hvis Grav paa Vestre Kirkegaard der i Løbet af Jubilæumsdagen nedlægges en Krans af Raadets nuværende Formand og Sekretær. Efter Philipsen var Stabslæge *Holger Rørdam* i nogle Aar Formand for Raadet.

Formand og Medlemmer af Raadet vælges for 6 Aar ad Gangen, og det nuværende Arbejdsraads Medlemmer er følgende: Stiftamtmand *Svend Neumann*, Odense, der beklæder Formandspladsen, Professor *I. T. Lundby*, København, forhenværende Landbrugsminister *P. Christensen*, Ødemark, samt for Dansk Arbejdsgiverforening Direktør *H. Vestesen*, *Aarhus*, Direktør *A. Baeck Hansen*, Aalborg, og Oldermand *Th. Køhn*, København, for De samvirkende Fagforbund Hovedkasserer *Alfred Christiansen*, Kommunalrevisor *Chr. Sørensen* og Fabrikarbejderske Fru *Fanny Jensen*, Horsens. Som Repræsentant for den danske Bagerstands Fællesorganisation Folketingsmand *I. Pitzner* og for Bageri- og Konditoriarbejdernes Forbund Formand *Zackarias Friis*. Sundhedsstyrelsens Repræsentant er Professor, Dr. med. *L. S. Fridericia* og Arbejforsikringsraadet repræsenteres af Kontorchef *A. Birkemose*. Raadets Sekretærpost indehaves af Fuldmægtig i Socialministeriet *H. de Jonquieres*.

I de 25 Aar har Raadet medvirket ved Forberedelse af en Række betydningsfulde Love, f. Eks. Bageriloven af 6. April 1906 og 8. Juni 1912 samt den meget betydningsfulde Ændring af denne Lov af 9. Juni 1920, ved hvilken Forbudet mod Natarbejde i Bagerier indførtes. Desuden Forberedelse af Fabrikloven 29. April 1913 og Døgndriftloven af 12. Februar 1919.

Endelig har Raadet bistaaet Ministeriet med Hensyn til Gennemførelse af de paa de aarlige internationale Arbejdskonferencer i Géneve vedtagne Konventioner om Arbejderbeskyttelse. En Række Regulativer for en Del Indu-

stri- og Haandværksfag skyldes ligeledets Raadets Initiativ. Dette gælder til Eksempel Papirindustrien og de Virksomheder, hvor Faren for Blyforgiftning truer Arbejderne.

Sidst, men ikke mindst betydende af Raadets Virksomhed skal nævnes, at Raadet i de forløbne Aar stadig har været raadgivende for Ministeriet med Hensyn til Gennemførelsen af Fabriklovgivningen og Formerne for denne Lovgivnings Overholdelse, og navnlig har Raadet her som paritetisk sammensat og med fornøden Sagkundskab udrustet Organ haft en Opgave at løse med Hensyn til de meget talrige Ansøgninger om Dispensation fra Lovgivningen.

Raadet har vist sig særligt egnet til at løse disse sine Opgaver paa en overfor Erhvervene baade forsvarlig og forstaaende Maade og har været et Mellemled mellem Administrationen og Erhvervene, der har muliggjort en harmonisk administrativ Løsning af ofte meget vanskelige og saarbare Spørgsmaal.

Af Raadets Medlemmer har kun De samvirkende Fagforbunds Hovedkasserer *Alfred Christiansen* haft Sæde i Raadet i samtlige 25 Aar.

Hans Dygtighed, saglige Grundighed og vindende personlige Egenskab har gjort ham til et særligt værdifuldt og højt skattet Medlem af Raadet, som han omfatter med stor Interesse.

Christiansen er paa Jubilæumsdagen syg, men heldigvis i fremadskridende Bedring, og han vil paa Øresundshospitalet, hvor han er indlagt, modtage Besøg af Raadets Formand og Sekretær for at overbringe ham dets Tak for de 25 Aars Arbejde. *L—.*

Dansk Glasarbejder Forbunds 17. Delegeretmøde.

I Dagene 12.—15. September afholdtes Forbundets 17. ordinære Delegeretmøde i Grundtvigs Hus.

Delegeretmødets Forhandlinger aabnedes af Forbundets Forretningsfører, *C. I. Olsen*, med en Velkomsttale til Forsamlingen, og han udtalte Haabet om, at Mødets Arbejde maatte blive til Gavn for Forbundet og de øvrige organiserede Arbejdere.

Mødet konstituerede sig med *M. Jensen*, Kastrup, *S. Eriksen*, Aarhus, og *P. Nielsen*, Holmegaard, som Dirigenter, medens Sekretærhvervet røgtedes af *F. Ljungberg*, Kastrup, *O. Madsen*, København, og *A. Larsen*, Odense.

Som Gæster deltog *Delgaent*, Frankrig, *E. Giërbig*, Tyskland, *E. Eckerström*, Sverige, *I. Brinckmann*, Norge, og *Vilh. Nygaard*, De samvirkende Fagforbund, i Mødets Forhandlinger og omtalte i deres Hilsningstaler Forholdene indenfor de Omraader, hvor de Organisationer, de repræsenterede, havde deres Arbejde.

Derefter aflagde Forretningsføreren Beretning over 4-Aarsperioden fra sidste Delegeretmøde. Han henviste til den trykte Beretning, som han supplerede med Oplysninger om den store Arbejdsløshed, der havde hærget Faget som Følge af de valutasvage Landes Dumpingspolitik, men gjorde samtidig opmærksom paa, at det var lykkedes Forbundet at hævde Stillingen overfor Arbejdsgiverne.

Til Værn for Glasindustrien vedtoges en Resolution, og efter en Del Diskussion godkendtes Beretningen enstemmigt. Den vedtagne Resolution har følgende Ordlyd:

»Delegeretmødet paalægger Forretningsudvalget at rette Henvendelse til Partiet og Regeringen for at søge iværksat Foranstaltninger til Værn for Arbejderne i Glasindustrien. Dette være sig i Form af Importregulering eller andre midlertidige Kriseforanstaltninger.«

Regnskabet oplæstes af Hovedkassereren, der gav Oplysning om Formue og Status og besvarede en Del Forespørgsler, hvorefter Delegeretmødet enstemmigt godkendte ogsaa denne Del af Dagsordenen.

Efter at have foretaget enkelte Lovændringer, drøftet Betimeligheden af en Reorganisation af Forbundet og bevilget 300 Kr. til de engelske Minearbejdere, foretog Delegeretmødet Valg af Ledelse.

C. J. Olsen genvalgtes som Forretningsfører og Hovedkasserer, og Valget foregik ved Akklamation, og det samme skete for *Fr. Ljungbecks* Vedkommende

ved Besættelsen af Næstformands og Sekretærposten.

Iøvrigt nyvalgtes til Ledelsen *B. Lind*, da *M. Jensen* ikke ønskede Genvalg.

Efter at Delegeretmødets Gæster havde talt, afsluttedes Forhandlingerne.

I Tilknytning til Mødet foretoges Indvielsen af en ny Fane.

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene hos A/S Det danske Medicinal- og Kemikaliekompagni.

Hvor lidt der somme Tider skal til for at sætte hele Organisationsmaskineriet med Hovedorganisationernes Medvirken i Gang, er nedenstaaende Sag et talende Bevis for.

Den 17. September Kl. 1 opstod der paa ovennævnte Firmas Fabrik en Arbejdsstandsning, der dog kun varede nogle faa Timer, da den bilagdes ved Fagforeningsformandens Indgriben. Aarsagen til Standsningen var, at en af Fabrikkens Folk, der af Firmaet betragtedes som Formand i Septemberforligets Forstand, deltog i Indladningsarbejde i et Sejlskib. Ordningen blev saaledes, at der skulde optages Forhandlinger mellem Firmaet og Fagforeningen om den Paagældendes Formandsstilling, og saalænge disse Forhandlinger førtes, skulde han fortsætte med sit Arbejde som hidtil.

Om Aftenen traf imidlertid nogle af Fabrikkens Arbejdere den Paagældende, og den Samtale, der blev ført, bevirkede, at han Dagen efter nægtede at køre med til Indladningen.

Dette gav Anledning til, at Arbejdsgiverne nu rejste Sagen om den uvarslede Arbejdsstandsning med Trusel om Klage til Den faste Voldgiftsret, og der kom saa et Fællesmøde i Stand den 29. September.

Her oplystes det, at Arbejderne baade ved Sammentræffet om Aftenen og ogsaa den paafølgende Morgen ved Tillidsmanden paa Fabrikken havde hævdet, at han burde blive ved at køre, saalænge de aftalte Forhandlinger stod paa, og samme Standpunkt havde Fagforeningen indtaget i en Skrivelse til Arbejdsgiverne, dateret 25. September, Fællesmødet endte saa med, at Arbejdsgiverne nærmere vilde overveje, om de efter det oplyste vilde foretage sig videre i Sagen, hvilket indtil nu i hvert Fald ikke er sket.

En Storm i et Glas Vand.

Havnearbejderne i Aalborg ved Losning af S/S Niord

Ved Losning af S/S »Niord«, der indehavde 410 Tons løst Kalisalt til A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik, opstod der den 24. September en Arbejdsstandsning af 18 Mand, fordi et Krav om 2 Nedhakkere, som man i Henhold til Overenskomsten har Ret til at faa ansat, naar Varen fremkommer i haard Tilstand, ikke blev imødekommet. Da man senere imødekom Kravet, stillede Fagforeningen Krav om Ventepenge som Betingelse for Arbejdets Genoptagelse, hvilket afsloges af Arbejdsgiverne.

Den 28. September afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen om denne Sag, men da Fagforeningen fastholdt sit Standpunkt og afslog et Tilbud fra Arbejdsgiverne, som forøvrigt havde foreligget ved de lokale Forhandlinger, om at betale det forlangte Beløb under Protest, endte Mødet uden Resultat, og Arbejdsgiverne indgav samme Dag Klage til Den faste Voldgiftsret.

Modister hos Hugo Brammer.

Den 27. September afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Dansk Hatte- og Buntmagerforbund over, at Firmaet Hugo Brammer havde nægtet at lade foretage Prøvesyning til Fastsættelse af nogle Akkorder, som det i Henhold til en Bestemmelse i Overenskomsten er forpligtet til, naar der fra Modisterne klages over, at de fastsatte Akkorder er for lave.

Enighed opnaaedes ikke og Forbundet forbeholdt sig at klage til Den faste Voldgiftsret.

Den omstridte Prøvesyning blev dog senere foretaget, hvorefter Forbundet har besluttet ikke at klage til Den faste Voldgiftsret.

Arbejdslønnen i Industrien.

Januar Kvartal 1926.

Siden April 1918 har der paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, i Statistiske Efterretninger været meddelt kvartalsvise Opgørelser af Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Efter de for Januar Kvartal 1926 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnitfortjenesten pr. Time paa sædvanlig Maade paa de fleste Fags Vedkommende beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet, fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord.

Lønstatistikken omfatter denne Gang kun godt 91000 Arbejdere, beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, mod ca. 98000 Arbejdere i Oktober Kvartal 1925, ca. 110000 Arbejdere i Juli Kvartal og godt 104000 i Januar Kvartal; i 1914 omfattede Lønstatistikken 98 à 110000 Arbejdere, i 1923 97 à 106000 Arbejdere, i 1922 95 à 100000 Arbejdere, i 1921 kun 85 à 90000 Arbejdere, men i 1920 ca. 110000 Arbejdere. Bevægelsen i Tallene skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden for Industriens Arbejdere.

En Sammenligning af Lønstatistikkens Arbejdertal i Januar Kvartal 1926 og Oktober Kvartal 1925 viser, at Nedgangen fra Udgangen af December til Udgangen af Marts skyldes Nedgang i Arbejdertallet i de fleste Industrier. Særlig stærk var Nedgangen paa Sukkerfabrikker som Følge af Kampagnens Ophør (godt 3000 Arbejdere), medens der til Gengæld var Stigning for enkelte andre Fag, saaledes f. Eks. for Murerfaget i Provinsen og teknisk-kemisk Industri i Provinsen.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet meddeles nedenfor. Ved Sammenligning mellem de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag. Det skal tilføjes, at Gruppen »Formænd« er udskilt af Materialet, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal. For dem var den gennemsnitlige Timefortjeneste i Januar Kvartal 1926 i Hovedstaden 217 Øre, i Provinsen 167 Øre og i hele Landet 191 Øre. Deres Antal er imidlertid saa forholdsvis lille, at Udeladelsen af deres Lønninger kun betyder en ringe Ændring i de samlede Gennemsnit.

Af Oversigten fremgaar det, at den gennemsnitlige Timefortjeneste for samtlige Arbejdere under et i Januar Kvartal 1926 var 142 Øre. For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 174 Øre, for Arbejdsmænd 138 Øre og for Kvinder 92 Øre. For de i København beskæftigede ca. 47,000 Arbejdere udgjorde Timefortjenesten 152 Øre; for faglærte Arbejdere var den her 188 Øre, for Arbejdsmænd 148 Øre og for Kvinder 96 Øre. For Provinsens Vedkommende omfatter Opgørelsen ca. 44,000 Arbejdere, hvis gennemsnitlige Timefortjeneste var 131 Øre; for faglærte Arbejdere i Provinsen var Lønnen 154 Øre, for Arbejdsmænd 130 Øre og for Kvinder 84 Øre. Forskellen i Arbejdslønnen i København og Provinsen var saaledes gennemsnitlig 34 Øre for faglærte Arbejdere, 18 Øre for Arbejdsmænd, 12 Øre for Kvinder og 21 Øre for samtlige Arbejdere. Det maa dog fremhæves, at de for København og Provinsen beregnede Gennemsnitslønninger for samtlige Arbejdere under et paavirkes af Arbejdertallets forskellige Fordeling mellem faglærte og ufaglærte og mellem Mænd og Kvinder, og indenfor disse Grupper øver den forskellige Fordeling mellem Fagene Indflydelse paa Gennemsnitstallene.

Sammenlignet med Oktober Kvartal

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/8 1926	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1926	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1925	Ant. Arb. pr. 31/8 1926	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1926	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1925
		Øre	Øre		Øre	Øre
Næringsmiddelindustri:						
Bagerier, Svende	830	162	186	5	141	156
Møller, —	68	156	169	181	130	139
— ufagl. Arb.	29	148	157	94	118	125
Chokoladefabr., fagl. Arb.	65	170	187	19	157	167
— ufagl. Arb.	82	133	144	9	131	144
— Kvinder	507	82	91	82	69	73
Margarinefabr., ufagl. Arb.	56	133	142	272	129	138
— Kvinder	39	76	78	123	74	76
Bryggerier, ufagl. Arb.	1886	148	155	470	140	144
— Kvinder	792	109	112	433	92	95
Spritfabrikker, ufagl. Arb.	36	141	150	245	141	150
— Kvinder	43	117	116	13	106	115
Sukkerfabr., ufagl. Arb.	369	162	174	589	119	149
— Kvinder	201	90	94	40	65	75
Cikoriefabrikker, ufagl. Arb.	39	146	158	9	124	134
— Kvinder	107	98	98	24	79	76
Konservesfabrikker, ufagl. Arb.	38	157	156	15	111	117
— Kvinder	136	89	88	21	64	67
Mælkekondens.fabr., ufagl. Arb.	—	—	—	77	130	132
— Kvinder	—	—	—	283	102	112
Tobaksindustri:						
Cigarfabr., Cigarmagere	812	152	161	797	154	160
— ufagl. Arb.	116	158	164	147	132	140
— Kvinder	2014	112	117	1547	94	102
Tekstilindustri:						
Tekstilfabr., Mænd	609	130	142	1410	118	136
— Kvinder	1718	92	104	2453	81	92
Rebslagerier, Svende	8	125	135	12	122	129
— ufagl. Arb.	40	117	127	8	110	118
— Kvinder	196	79	82	26	62	67
Possementfaget, Svende	22	164	180	3	207	190
— Kvinder	19	90	90	5	88	96
Sejlmagersvende	17	214	226	17	147	151
Beklædningsindustri:						
Ugesvende i bestilt Skrædderi	121	166	173	2	147	148
Skræddersvende i Konfektionsindustrien	98	170	174	10	153	156
Tilskærere i Konfektionsindustrien	117	198	200	6	147	144
Syersker i Konfektionsindustrien	892	85	89	346	74	78
— andre	31	93	103	49	72	76
Skomagersvende	27	147	166	—	—	—
Skotøjsarbejdere, Mænd	948	173	182	99	147	145
— Kvinder	790	102	105	71	75	80
Hattearbejdersker	311	86	87	12	80	87
Læderindustri:						
Garverier, Svende	103	200	212	53	168	191
— ufagl. Arb.	74	163	181	160	155	173
Lædervare- og Portefeuillearb.	51	177	184	—	—	—
Bygningsindustri:						
Blikkenslagersvende	250	205	221	114	143	154
Bygningssnedkersvende*)	703	191	211	868	143	156
Glarmestersvende	102	154	167	79	128	136
Malersvende	976	202	246	241	147	172

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/3 1926	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1926	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1925	Ant. Arb. pr. 31/3 1926	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1926	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1925
		Øre	Øre		Øre	Øre
Murersvende	935	259	285	1366	152	176
Murarbejdsmænd	645	208	230	1383	124	141
Stukkatørsvende	50	201	209	5	139	168
Tømrersvende	606	232	262	1178	143	161
Arbmd. hos Tømrere	19	142	159	51	121	131
Linoleumspaalæggere	47	179	206	—	—	—
Isoleringsmontører	48	196	199	14	171	194
Træ- og Møbelindustri:						
Bødkersvende	115	182	196	259	161	171
Børstenbindersvende	44	168	176	21	134	145
Billedskærersvende	10	173	178	24	138	151
Drejersvende	42	158	166	49	144	158
Forgyldere	32	204	235	29	145	162
Karetmagersvende	34	197	216	—	—	110
Kurvemagersvende	17	140	138	4	144	148
Møbelsnedkersvende	439	173	183	86	138	149
Maskinsnedkere	323	167	177	996	134	143
Træindustriarbejdere, ufagl.	290	134	145	498	115	121
Træindustri, Kvinder	115	89	95	37	83	89
Pianoarbejdere	192	199	212	15	151	172
Sadelmager- og Tapetserersvende	150	174	192	110	151	162
Ler-, Sten- & Glasindustri:						
Jord- og Betonarbejdere	1114	181	198	1094	120	132
Brolæggersvende	53	236	355	27	145	187
Stenhuggerier, Svende	70	188	203	325	126	136
— ufagl. Arb.	58	143	160	140	125	134
Grus- og Skærvefabr., Arbmd.	—	—	—	305	122	135
Teglværker —	50	148	153	1885	122	134
— Kvinder	—	—	—	91	74	77
Cementfabrikker Arbmd.	—	—	—	1360	141	153
Keram. Industri, fagl. Arb.	216	190	198	40	130	150
— ufagl. -	333	147	156	78	116	122
— Kvinder	459	114	123	27	84	81
Terrazzoarbejdere	46	171	183	7	125	136
Jern- o. a. Metalindustri:						
Blikkenslagersvende	136	194	204	115	157	172
Elektrikere	485	166	180	501	154	170
Formere	365	216	221	458	176	189
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	223	158	169	76	151	164
Gørtlere	121	172	181	48	152	160
Kobbersmede	78	209	223	44	179	208
Malersvende	189	215	222	212	168	190
Metalslibere	125	192	206	64	156	170
Metaltrykkere	49	197	216	21	156	170
Skibstømrere	183	201	213	242	158	171
Smede- og Maskinarbejdere	5270	189	201	4432	157	168
Træarbejdere	330	182	194	626	152	166
Div. fagl. Arbejdere	59	194	203	44	158	170
Arbejdsmænd	3708	144	154	3324	130	137
Kvinder	1549	90	96	383	84	87
Kemisk Industri:						
Farversvende	29	160	165	4	155	166
Farve- og Lakfabr. ufagl. Arb.	172	129	138	8	121	129
Imprægneringsanst. ufagl. Arb.	—	—	—	88	168	179

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 31/3 1926	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1926	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1925	Ant. Arb. pr. 31/3 1926	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt 1926	Gennemsn. Timefortj. Oktbr. Kvt. 1925
		Øre	Øre		Øre	Øre
Jern-, Metal- og Kludebranchen ufagl.	80	148	166	12	127	134
— Kvinder	70	78	84	19	78	79
Oliemøller, ufagl. Arb.	490	146	154	684	148	161
— Kvinder	25	90	95	30	81	88
Olieraffinaderier, ufagl. Arb.	39	154	152	—	—	—
Svovlsyrefabr., ufagl. Arb.	145	176	172	448	159	156
Sæbefabrikker, ufagl. Arb.	46	124	131	50	122	132
— Kvinder	45	85	90	58	72	74
Tagpapfabrikker, ufagl. Arb.	42	150	175	12	110	119
Tændstikfabr., Arbd.	70	140	156	—	—	—
— Kvinder	153	92	94	—	—	—
Forsk. Industrier, ufagl. Arb.	103	135	146	77	119	129
— Kvinder	837	82	85	138	73	74
Grafisk Industri:						
Papirfabrikker, Arbmd.	175	133	143	881	124	133
— Kvinder	40	94	102	302	79	86
Bogtrykkerier m. v.:						
Typografer	1583	191	207	1053	180	197
Stentrykkere	144	180	198	79	152	168
Kemigrafer	76	172	183	16	175	171
Ufagl. Arb.	144	148	159	62	144	159
Kvinder	306	95	104	97	78	89
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	32	140	156	14	118	142
— Kvinder	45	93	101	12	80	81
Bogbinderier, Svende	319	195	210	107	141	152
— Kvinder	380	102	111	59	73	77
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	54	134	139	—	—	—
— Kvinder	212	90	89	72	79	78
Æskefabrikker, Kvinder	241	95	99	114	84	90
Handel og Transport:						
Lager- og Pakhusarbejdere	1005	125	136	1959	121	129
Havnearbejdere	—	180	199	—	170	188
Kvinder	65	76	81	15	76	83
Forskelligt:		Kr. pr. Uge.			Kr. pr. Uge.	
Formænd	556	100 81	109.39	603	77.76	84.08
Fyrbødere	335	68.00	75.39	647	62 44	69.92
Chauffører	861	63.95	70.70	489	56.70	63.69
Kuske	951	61.09	69.05	883	53.77	60.40

1925 viser Gennemsnitstallet for Timefortjenesten for alle de i Statistikken indbefattede Arbejdere for Januar Kvartal en Nedgang paa 11 Øre (142 Øre mod 153 Øre i Oktober Kvartal). Dette svarer ret nøje til den Forandring, man skulde vente i Henhold til de i det omhandlede Tidsrum stedfundne Forandringer af de overenskomstmæssige Lønninger. Disse gik nemlig for Størstepartens Vedkommende ned med 12 pCt. fra Midten af Februar som Følge af den automatiske Lønregulering efter Pristallet, der fandt Sted i Henhold til de 2-aarige Overenskomster, der for de fleste Fag traadte i Kraft efter Afslutningen af den store Arbejdskonflikt i 1925, og da Pristallet faldt med 12 pCt. fra Januar 1925 til Januar 1926 (fra 221 til 194), gik Lønningerne ned med samme Procent. For enkelte Fag var Lønnedsættelsen dog noget mindre (f. Eks. for Skræddere og forskellige kvindelige Arbejdere), og for et enkelt Fag (Malere) fandt der endog slet ikke Lønnedsættelse Sted;

naar Nedgangen i Lønnen for samtlige Arbejdere fra Oktober til Januar Kvartal dog var noget større end Halvdelen af de 12 pCt. (Lønnedsættelsen virkede jo nemlig kun i Halvdelen af Kvartalet: fra Midten af Februar) skyldes dette den Nedgang i Lønningerne i Byggefagene, der altid normalt finder Sted fra Oktober til Januar Kvartal foran anført — Byggefagene paa Grund af Aarstiden, og ogsaa for Teglværksarbejderne er Lønnedgangen forholdsvis stor som Følge af, at det ganske overvejende er i Kvartalets sidste Halvdel — efter Lønnedsættelsen — der er arbejdet paa Teglværkerne. Endelig er der nogle Fag, hvor hele den stedfundne Lønnedeættelse kommer til

	Ant. Arb. pr. 31/3 1926	Gennemsn. Timefort. Jan. Kvartal 1926	Oktbr. Kvartal 1925	Juli Kvartal 1925	Jan. Kvartal 1925	Aaret 1914
København		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Faglærte Arbejdere.....	19185	188	204	201	199	67,1
Ufaglærte »	15712	148	161	161	157	47,5
Ialt Mænd	34897	170	184	183	179	61,0
Kvindelige Arbejdere...	12577	96	101	102	97	32,3
Samtlige Arbejdere	47474	152	163	162	158	54,4
Provinsen						
Faglærte Arbejdere.....	15380	154	166	164	160	54,8
Ufaglærte »	21226	130	143	141	136	40,8
Ialt Mænd.....	36606	140	152	151	146	48,2
Kvindelige Arbejdere...	7196	84	90	91	87	25,7
Samtlige Arbejdere.....	43802	131	143	141	137	44,9
Hele Landet						
Faglærte Arbejdere	34565	174	187	184	181	61,3
Ufaglærte »	36938	138	150	149	145	45,5
Ialt Mænd.....	71503	155	167	165	162	55,0
Kvindelige Arbejdere...	19773	92	97	98	94	29,6
Samtlige Arbejdere.....	91276	142	153	152	148	50,2

som Følge af forholdsvis faa Udbetalinger af Akkordoverskud i Januar Kvartal. Nedgangen fra Oktober til Januar Kvartal, der for samtlige Arbejdere som ovenfor nævnt udgjorde 11 Øre pr. Time eller lidt over 7 pCt., androg for faglærte Arbejdere 7 pCt., for ufaglærte Arbejdere 8 pCt. og for Kvinder lidt over 5 pCt.

Af foranstaaende Tabel over Arbejdslønnen i de enkelte Industrier m. v. vil Lønbevægelsen fra Oktober til Januar Kvartal kunne ses for de enkelte større Fag. For de fleste Fag har der været Lønnedgang af omtrent samme Størrelse som for Arbejderne som Helhed, men for adskillige Fag gør der sig dog Afvigelser gældende herfra. Saaledes er Lønnedgangen for nogle Fag adskilligt større end den gennemsnitlige; dette gælder saaledes — som Udtryk i Statistikken, idet denne for disse Fags Vedkommende ikke er beregnet paa Grundlag af den samlede Udbetaling i Kvartalet, men paa Grundlag af Udbetalingen i den sidste Maaned i Kvartalet, hvilket gælder Tekstilindustrien, eller paa Grundlag af den sidst i Kvartalet gældende Ugeløn, hvilket er Tilfældet for Bagersvende, Typografer, Stentrykkere, Arbejdere i litografiske Etablissementer samt de under »Forskelligt« anførte ugelønnede Fag.

Ved Sammenligning mellem Fortjenesten i de to her omhandlede Kvartaler maa det iøvrigt erindres, at for de Fag, der overvejende arbejder paa Akkord, vil der altid være nogen tilfældig Bevægelse i de Tal, der angiver den gennemsnitlige Timefortjeneste, ligesom der for alle Fag, hvor Arbejde

saavel i Akkord som paa Timeløn anvendes, altid vil være nogen Forskydning i Forholdet mellem Mængden af Akkord- og Timelønsarbejde, hvad der ligeledes paavirker den gennemsnitlige Timefortjeneste. Saaledes har der for Arbejdere paa Chokoladefabrikker i København været meget stærk Lønnedgang fra Oktober til Januar Kvartal som Følge af stærkt formindsket Akkordfortjeneste, medens der paa Svovlsyrefabrikkerne endog har været Stigning i Fortjenesten — til Trods for den stedfundne Nedgang i Satserne — som Følge af forholdsvis betydelig større Anvendelse af Akkordarbejde i Januar end i Oktober Kvartal.

Siden Januar Kvartal har der atter fundet Nedsættelse Sted af langt det overvejende Flertal af Arbejdslønningerne, idet Pristallet faldt fra 194 i Januar til 184 i Juli 1926, eller med 5 pCt., hvorefter Lønningerne fra Midten af August faldt med samme Procent. For nogle enkelte Fag har Lønnedgangen været noget anderledes, saaledes for Skrædderne, hvor Nedgangen kun androg 2 pCt., og Malerne, hvor Nedsættelse slet ikke har fundet Sted. — Arbejdslønnen i Øjeblikket kan anslaas til at udgøre ca. 156 Øre for faglærte mandlige Arbejder, ca. 124 à 125 Øre for ufaglærte mandlige Arbejdere og ca. 83 Øre for kvindelige Arbejdere.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1014.

Kvinder hos A/S Danmarks Ægexport.

Danmarks Ægexport A/S mod De samvirkende Fagforbund paa Kvindeligt Arbejderforbunds Vegne.

I Anledning af, at ovennævnte A/S havde antaget 2 Drenge, der beskæftigedes delvist ved det Arbejde, Kvindeligt Arbejderforbunds Medlemmer har Overenskomst om Udførelsen af og gentagne Klager ikke frugtede, nedlagde Forbundets Medlemmer i Præstø Arbejdet.

Firmaet klagede til Den faste Voldgiftsret over Arbejdsnedlæggelsens Lovlighed, og ved et forberedende Retsmøde den 31. August forligtes Sagen ved at Strejken straks hævedes og Firmaet indgik paa at afskedige den ene af de 2 Drenge samt forpligtede sig til fremtidigt, saalænge Overenskomsten bestaar, kun at beskæftige 1 Dreng. Forbundet havde kun klaget over, at der var antaget mere end 1 Dreng og erklæret sig indforstaaet med, at denne ved Siden af sin Budbeskæftigelse deltog i Oppakningen.

Sag Nr. 1009.

Bude i Budcentralen »Allegro«.

De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Kontor- og Forretningsbudenes Organisations Vegne mod Indehaverne af Budcentralen »Allegro«, Pilestræde 70.

Ovennævnte Firma havde krænket den mellem Organisationen og Firmaet bestaaende Overenskomsts Bestemmelse, om efter 1. Juli kun at beskæftige Bude, der var Medlemmer af Organisationen.

Ved et forberedende Retsmøde, forligtes Sagen den 20. August ved, at Firmaet erkendte ikke at have overholdt Overenskomsten og indgaar paa som Bod herfor at udrede 100 Kr. til Organisationen.

Sag Nr. 1018.

Arbejdsmænd paa Firmaet Johs. Nordsigs Fabrikker.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 22. September 1926 i Sag Nr. 1018: De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmandsforbund og Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening i København mod Firmaet Johs. Nordsigs Fabrikker.

Under 17. Maj 1926 tiltraadte Firmaet Johs. Nordsigs Fabriker, der ikke er Medlem af Dansk Arbejdsgiverforening, Overenskomsten af 4. Juni 1924 mellem Københavns Farvehandlerforenings Arbejdsgiver-Afdeling og Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening i Dansk Arbejdsmandsforbund, saaledes at Overenskomstens Lønbestemmelser blev gældende med tilbagevirkende Kraft fra 1. Maj 1926.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund i Danmark for

Dansk Arbejdsmandsforbund og Olie,- Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening i København anført, at Firmaet har underbetalt 2 hos dette beskæftigede Arbejdere Nielsen og Madsen, idet førstnævnte kun har faaet en Ugeløn af 50 Kr. og sidstnævnte en Maanedsløn af 200 Kr., medens Ugelønnen efter Overenskomsten androg før Augustreguleringen 1926 61 Kr. 44 Øre og nu andrager 58 Kr. 60 Øre. I Henhold hertil paastaar Klagerne Firmaet kendt pligtigt til at efterbetale de 2 Arbejdere efter Overenskomstens Lønningsbestemmelser fra 1. Maj 1926 at regne samt ikendt Bod for det begaaede Brud paa Overenskomsten.

Firmaet har paastaaet sig frifunden og har til Støtte herfor, forsaavidt Nielsen angaar, anført, at det ved de Forhandlinger, der gik forud for Overenskomsten af 17. Maj, udtrykkelig blev fremhævet, at Firmaet havde denne Arbejder, som det nødigt vilde afskedige, men som paa Grund af Svagelighed ikke kunde fortjene fuld Løn og at der fra den anden Side hertil blev svaret, at den Sag kunde ordnes, naar Overenskomsten var sluttet, ved Forhandling gennem Tillidsmanden. Efter Firmaets Fremstilling henvendte dette sig derefter flere Gange til Tillidsmanden angaaende Nielsens Lønning uden at kunne faa endeligt Svar fra Fagforeningen. I Henhold hertil har Firmaet ment sig berettiget til at betale nævnte Nielsen en Løn, der vel var mindre end efter Overenskomsten, men passende for hans Arbejde.

Under Proceduren har den paagældende Tillidsmand forklaret, at Firmaet kort efter at Overenskomsten var sluttet henvendte sig til ham for at opnaa Aftale om Nielsens Løn, og at han derefter forhandlede med Forretningsføreren i sin Organisation, der ikke kunde gaa med til, at Nielsen lønnedes under Overenskomstens Tarif, hvilket Tillidsmanden straks meddelte Firmaet.

Selv bortset fra hvorledes dette nu end forholder sig, maatte Firmaet i Følge Overenskomsten være forpligtet til at lønne Nielsen efter den overenskomstmæssige Tarif, indtil der med Fagforeningen var truffet en anden Ordning, og for at søge en saadan fremkaldt kunde Firmaet havde krævet Forhandling efter Reglerne for Behandling af faglig Strid. Som en Følge heraf maa der gives Klagerne Medhold forsaavidt angaar deres Paastand om Aflønningen af Nielsen.

Ogsaa den anden Arbejder, Madsen, der er ansat som Ekspedient i Firmaet, har været paa Tale ved Overenskomstforhandlingerne i Maj 1926. Firmaets ene Indehaver har under Proceduren forklaret, at Forretningsfører Mortensen sagde, at Firmaets Ekspedienter ikke kom Fagforeningen ved, medens Forretningsfører Mortensen har forklaret, at han sagde, at da Madsen udførte »Arbejde paa Lager«, der af andre Farvefirmaer betaltes efter Overenskomstens Bestemmelser, kunde han ej undtages.

Under Hensyn til, at Madsen ikke efter det oplyste har været beskæftiget som egentlig Farvearbejder, og til at han ikke er Medlem af Olie-, Sæbe- og Farveindustriens Fagforening, men af Handels- og Kontormedhjælperforeningen, skønnes det ikke tilstrækkeligt godtgjort, at han omfattes af Overenskomsten, og Firmaet vil derfor for denne Del af Klagen være at frifinde.

Efter Omstændighederne findes der ej Anledning til at paalægge Firmaet nogen Bod. Sagens Omkostninger findes hver af Parterne at burde udrede med Halvdelen.

Kendelse.

Firmaet Johs. Nordsigs Fabriker vil have at efterbetale Farvearbejder Nielsen Forskellen mellem, hvad han fra 1. Maj 1926 har oppebaaret, og hvad han vilde have faaet, saafremt han fra 1. Maj 1926 havde været betalt i Overensstemmelse med Overenskomsten af 4. Juni 1924.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

Afdelingsformænd og -kasserere!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Oktober Maaned 1926.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. November 1926.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 10 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 3—5 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 3. Under »Antal Medlemmer« medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 4. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning. Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette, fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa ikke medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lockout.

ad 5. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte saavel understøttede som ikke-understøttede Dage. Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

I BORDING KØBENHAVN

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 19 ❋ KØBENHAVN DEN 6. NOVEMBER 1926 ❋ 23 AARGANG

Dansk Arbejdsmandsforbunds Udmeldelse.

Dask Arbejdsmandsforbund har paa sin den 29. til 31. Oktober afholdte ekstraordinære Kongres behandlet Spørgsmaalet om Forbundets Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund og besluttet at opretholde det paa den ordinære Kongres i September 1925 herom vedtagne Forslag. I det følgende bringer vi en Redegørelse for den i hele denne Sag foregaaede Udvikling.

Paa den ordinære Forbundskongres forelaa fra 54 af Forbundets Afdelinger Forslag om Udmeldelsen.

Basis for disse Forslag var den Mistillid til De samvirkende Fagforbund, der var groet frodigt frem som Følge af de Udtalelser, som Forbundets Formand, Lyngsie, under Storkampen 1925 i saa rigt Maal fremførte i de borgerlige Blade, og navnlig Vendingen om Treenigheden, »Arbejdsgiverforeningen, De samvirkende Fagforbund og Forligsinstitutionen«, vejede tungt i de Kongresdelegeredes Indlæg.

Efter en dagelang Debat, hvorunder der fremsattes forskellige Forslag, vedtog Kongressen en blank Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund. Stemmerne faldt saaledes, at 208 stemte for og 166 mod Udmeldelsen.

Afstemningen foretoges ved Navneopraab, og Lyngsie, der stemte til sidst, stemte imod Udmeldelsen og gav derved til Kende, at han ønskede Forbundets Forbliven, hvilket vakte en Del Forbavselse, da dette jo i Grunden var en Desavouering af de Udtalelser, han under Lockouten var fremkommen med.

Ganske naturligt vakte denne Afstemnings Resultat Røre ude omkring i Organisationerne, og der oparbejdede sig en Stemning for, at De samvirkende Fagforbund skulde skaffe Indrømmelser til Veje for Dansk Arbejdsmandsforbund, saaledes at Udmeldelsen kunde tages tilbage, og man krævede rundt om, og navnlig i den kommunistiske Presse, at der indkaldtes Repræsentantskabsmøde eller Generalforsamling i De samvirkende Fagforbund, for at Spørgsmaalet kunde komme til Overvejelse.

Det var i og for sig absurd at kræve noget saadant, da De samvirkende Fagforbunds Ledelse ikke paa noget Punkt havde overtraadt sine Love eller hindret Dansk Arbejdsmandsforbund i at faa sine Krav ført frem for Arbejdsgiverne, og disse Krav støttedes loyalt og samvittighedsfuldt under hele Kampsituationen. Ydermere havde Arbejdsmændenes Kongres jo, som alt sagt, ikke paa noget Punkt formuleret sine Ønsker, endsige stillet Krav til De samvirkende Fagforbund, saaledes at der var noget at opfylde eller imødekomme, og De samvirkende Fagforbunds forskellige Instanser evnede jo ikke paa noget Punkt eller ad nogen Vej at ændre Forbundets Kongresbeslutning.

Paa det ordinære Repræsentantskabsmøde i Maj i Aar fremførtes af Dansk Skrædderforbunds Forretningsfører *Joseph Andersson*, i Henhold til Vedtagelse paa Skrædderforbundets Kongres, et Forslag om, at Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund skulde indlede Forhandling med Dansk Arbejdsmandsforbund for at søge Udtrædelsen undgaaet. (Forslaget findes i nærværende Blads Nr. 48, Aargang 22, den 29. Maj 1926.) Efter en Debat vedtog Repræsentantskabsmødet en af Forretningsudvalget udarbejdet Henvendelse til samtlige Organisationer, der ikke mener at kunne samarbejde med de øvrige Arbejderorganisationer. (Udtalelsen findes ligeledes i ovennævnte Numer af »Arbejderen«.)

Henvendelsen sendtes til Dansk Ar-

bejdsmandsforbund med en Erklæring fra Forretningsudvalget om, at dette var beredt til, til enhver Tid, at forhandle om Sagen.

Forhandlingerne kom ogsaa i Stand, idet Dansk Arbejdsmandsforbund foreslog Nedsættelse af et Fællesudvalg til Forhandlinger mellem Forbundet og Forretningsudvalget, og dette Fællesudvalg, der bestod af 5 Repræsentanter fra hver Side, afholdt en Række Møder.

Som Grundlag for Afholdelse af en ekstraordinær Kongres til Overvejelse af Udmeldelsens Annullering stilledes der fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Side følgende Krav:

1) Punkt 3 i den om Grænseforhold mellem Kommunalarbejderforbundet og Dansk Arbejdsmandsforbund af De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde i 1924 vedtagne Beslutning slettes.

2) Tilvejebringelse af en Grænseoverenskomst mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Landarbejderforbundet i Danmark.

3) Godkendelse af Transportarbejderstrejken og Bevilling af de 300.000 Kr. til denne.

Forhandlingen om disse Punkter prøvedes paa en lang Række Møder. I Forholdet til Landarbejderforbundet, hvor Forhandlingerne allerede havde foregaaet nogen Tid før Fællesudvalgets Nedsættelse, enedes man umiddelbart før Kongressen om en Overenskomst mellem de to Forbund.

I Spørgsmaalet om Kommunalarbejderne i Provinsen var Stillingen vanskeligere, idet Kommunalarbejderforbundets Kongres havde erklæret ikke at kunne nøjes med mindre end i Repræsentantskabets Beslutning af 1924 fastsat. Forbundets Repræsentanter, som tilkaldtes til Udvalgsforhandlingen, maatte derfor erklære ikke at kunne gaa med til Ændringer vedrørende Grænseforholdet mellem de to Organisationer. Forretningsudvalget maatte derpaa erklære ikke at kunne imødekomme Arbejdsmændenes Ønsker paa dette Punkt, da Forretningsudvalget ikke kan ændre i Repræsentantskabets Vedtagelser.

Ligeledes maatte Forretningsudvalget erklære sig ude af Stand til at imødekomme Kravet om Transportarbejderstrejkens Godkendelse og Bevillingen af 300.000 Kr.; men erklærede, at baade dette Spørgsmaal og Grænseforholdet til Kommunalarbejderne kunde tages op til Behandling paa et Repræsentantskabsmøde eller en Generalforsamling i De samvirkende Fagforbund, hvis Dansk Arbejdsmandsforbund tog sin Udmeldelse tilbage og maatte ønske disse Spørgsmaal behandlede.

Dette Standpunkt udformedes i en Skrivelse, som tilsendtes Dansk Arbejdsmandsforbund og forelagdes Kongressen den 30. Oktober. Efter Debattens Slutning foretoges en Navneafstemning, hvorved det af Lyngsie i Spidsen for 16 Hovedbestyrelsesmedlemmer stillede Forslag om at tage Udmeldelsen tilbage forkastedes med 194 Stemmer, medens 188 Delegerede stemte for at forblive i Landsorganisationens Rækker.

*

Man vil fæstne sig ved den Omstændighed, at der under Forsøget paa at bringe en Ordning i Stand, fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Side rejstes Krav, som ingen Tilknytning har til de under 1925 fremførte Udtalelser om De samvirkende Fagforbunds Ledelse, og at hele Historien er ebbet ud i et Spørgsmaal af Ordningen af Grænseforhold i et Par Fag. Det er den Slags Ting, der lettest og naturligst løses ved Forhandling Organisationerne imellem, og kan eller i hvert Fald aldrig burde kunne give Anledning til en Udtræden af Samvirksomheden.

Desuden kunde Forretningsudvalget naturligvis ikke binde sig til disse Krav, men maatte sige til Dansk Arbejdsmandsforbund: »Tag Udmeldelsen tilbage og rejs paa almindelig og lovformelig Vis, ad de Veje vore Love giver Ret til, alle Krav, der maatte have Betydning for de danske Arbejdsmænd, og lad vore kompetente Forsamlinger behandle disse Spørgsmaal, og lad os saa handle efter de trufne Vedtagelser.«

Blandt Arbejdere og andre vil den Opfattelse nu brede sig, at De samvirkende Fagforbund udelukkende bestaar af faglærte Arbejdere og ikke mere kan tale paa Arbejdernes Organisationers Vegne med samme Vægt som før. Dette er for det førstes Vedkommende ikke helt rigtigt, efterdi der stadig staar ikke

faa Tusinder ufaglærte Arbejdere i Landsorganisationen. For det sidstes Vedkommende taler De samvirkende Fagforbund stadig paa 49 Landsforbunds Vegne, men naturligvis ikke med den Vægt, som naar det talte de 85.000 Arbejdsmænd i sine Rækker.

Dette er en beklagelig Kendsgerning, som man naturligvis ikke kan se bort fra; men det maa være saaledes, at der ikke i vore Organisationer skabes det samme Forhold, som vi i Samfundet bekæmper. De smaa maa have samme Ret til at høres og samme Værn om deres Rettigheder, som de vilde have, dersom deres Vækst var løbet mere i Vejret. Vi anerkender den meget store Betydning, de danske Arbejdsmænds meget stærke Organisation har haft for danske Arbejdere, taget som Helhed, og det dygtige Arbejde deres ledende Mænd med Lyngsie i Spidsen i en Aarrække har udført.

Men vi kunde ikke, for at bibeholde en højst illusorisk Enhed, krænke andre Organisationer og modtage de stadigt tilbagevendende Trusler om Udmeldelse.

Det er en gammel Sandhed, som fremdeles bestaar, at Arbejdernes Styrke ligger i deres Sammenhold, og vi ønsker, at det beklagelige Brud, der er sket paa denne gode Regel, vil vise sig at være af forbigaaende Art! Men det kan ikke skjules, at det egentlige Brud paa Samarbejdet fandt Sted under Lockouten i 1925, da Lyngsie mere og mere kom i Modstrid med Arbejderbevægelsens øvrige Ledelse og tilsidst ganske brød Forbindelsen paa et Tidspunkt, da Kravet om Enhed og Disciplin var stærkest nødvendigt.

Enhver sand Socialdemokrat og Arbejder — indenfor som udenfor De samvirkende Fagforbund — ønsker derfor, at det ikke maa medføre Splittelser indenfor Arbejdsmændenes egne Rækker, at de har besluttet at udmelde sig af De samvirkende Fagforbund; men at de samlede vil høste de Erfaringer, der er nødvendige for, at de atter kan slutte sig til Landsorganisationen, og Arbejderne derved bedre vil kunne øve den Magt og Indflydelse, de har naturligt Krav paa at øve i det Samfund, hvis Livsbetingelse de er.

Skandinavisk-baltisk Fagforeningskonference.

Paa den svenske Landsorganisations Kongres i Stockholm i Begyndelsen af September var Gæstedelegerede til Stede fra en Række af Staterne omkring Østersøen og fra de skandinaviske Stater.

Der viste sig under dette Samvær stor Interesse for Tanken om at drøfte Mulighederne for et mere intimt fagligt Samarbejde mellem de skandinaviske og de baltiske Stater.

Det vedtoges senere at indkalde til en Konference om Sagen, og Indbydelserne til denne er nu udgaaet. Konferencen vil blive afholdt i Stockholm den 6. og 7. December.

I Konferencen deltager Repræsentanter for Landsorganisationerne i Danmark, Sverige, Norge, Finland, Estland, Letland og Lithauen.

Danmark vil blive repræsenteret af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg.

Advarsel til danske Arbejdere mod at rejse til Luxemborg.

Som formentlig værende af Interesse for de danske Arbejdere meddeler Udenrigsministeriet under 21. Oktober, at Konsulatet i Luxembourg i en Indberetning af 25. f. M. har oplyst, at der i den senere Tid til Storhertugdømmet er ankommet et betydeligt Antal danske Haandværkere og andre Arbejdere, som det under Hensyn til de vanskelige Forhold ikke har været muligt at skaffe Beskæftigelse.

De paagældende kommer i Regelen fra Frankrig eller Schweiz, hvor de ligeledes forgæves har søgt Arbejde og er oftest ganske uden Midler, saaledes at de falder det Offentlige til Byrde. I flere Tilfælde har Konsulatet maattet gribe ind for at forhindre Arrestationer for Betleri, og Konsulatet har iøvrigt ved Henvendelse til Arbejdsanvisningskontorerne eller de store Fabriksvirksomheder søgt paa bedste Maade at hjælpe de paagældende til Rette; som oftest har det dog kun været muligt at gøre dette ved at skaffe dem Billetter til Nabolandene.

Konsulatet har derfor henstillet, at

danske Arbejdssøgende advares imod at rejse til Storhertugdømmet Luxembourg, idet Opmærksomheden samtidig henledes paa, at udenlandske Arbejdere kun maa antages mod særlig Tilladelse, og at saadan Tilladelse ikke gives, saafremt der har meldt sig luxembourgske Ansøgere til de paagældende Stillinger.

Arbejdernes Rejsebureau i Hamborg.

Fra Hamborg har vi modtaget en Meddelelse om, at det hamborgske Fællesudvalg for Byens Fagforeninger under Almindeligt tysk Fagforeningsforbund har oprettet en Central for Modtagelse og Vejledning af Kammerater fra Ind- og Udland under deres Fremmedbesøg i Byen.

Foreningens eller Centralens Navn er »Gemeinnütziger Verkehrsverein Gross-Hamburg c. V.« og Adressen er Besenbinderhof 57III, Hamburg 1.

Foreningen agter ikke alene at støtte den enkelte Rejsende, men lægger særlig Vægt paa at ordne Programmer for Hotelophold, Udflugter og Besøg for Rejseselskaber, saa det undgaas, at disse overlades til de borgerlige Rejsebureauers Udbytning.

Foreningen opfordrer til Fællesrejser til Hamborg, og paatager sig at ordne alt fornødent med Hensyn til Planlæggelse af saadanne Rejser og besvarer alle Forespørgsler om Prisforhold etc.

Forretningsudvalget.

Forretningsudvalget er siden vor sidste Generalforsamling undergaaet adskillige Forandringer, dels ved Medlemmers dødelige Afgang, dels ved Dansk Arbejdsmandsforbunds Udtræden og dels ved nogle Medlemmers Overgang til anden Virksomhed.

Ved Chr. Sørensens Afgang som Sekretær i Dansk Arbejdsmandsforbund udtraadte han samtidig af vort Forretningsudvalg. I hans Sted indtraadte Formanden for Dansk Former- og Støberiarbejderforbund Arnold Nielsen.

Da Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Formand J. A. Hansen afgik ved Døden, indtraadte Formanden for Dansk Jernbaneforbund Charles Petersen, og nu da Lyngsie er traadt ud som Følge af Dansk Arbejdsmandsforbunds Udmeldelse, er Formanden for Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund G. Schou indtraadt som Medlem af Forretningsudvalget.

Forretningsudvalget bestaar herefter af følgende Medlemmer:

Formand: *Carl F. Madsen*, Næstformand og Sekretær: *Vilh. Nygaard*, Sekretær: *Hans Jacobsen*, Kasserer: *Alfr. Christiansen*.

Endvidere Fru *Alvilda Andersen*, Formand for Kvindeligt Arbejderforbund, *Chr. Jensen*, Formand for Tobaksarbejderforbundet, *V. S. Petersen*, Formand for Træindustriarbejderforbundet, *Oscar Levinsen*, Formand for Landarbejderforbundet, *Martin Petersen*, Formand for Snedkerforbundet, *Arnold Nielsen*, Formand for Dansk Former- og Støberiarbejderforbund, *Charles Petersen*, Formand for Dansk Jernbaneforbund, *G. Schou*, Formand for Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund.

Som valgt af Socialdemokratisk Forbund har Raadmand *Fr. Andersen* og Folketingsmand *J. P. Nielsen* Sæde i Forretningsudvalget.

Ved Vilh. Christensens Overgang til Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Ledelse blev en Sekretær-Stilling ledig, men denne er ikke bleven besat.

Internationalt.

Ratificering af internationale Arbejdsoverenskonster.

Direktøren for det internationale Arbejdsamt er af Generalsekretæren for Folkenes Forbund blevet underrettet om, at der i den sidste Tid er blevet fuldbyrdet en Række nye Ratifikationer af internationale socialpolitiske Overenskomster. Saaledes har Frankrig ratificeret Overenskomsten om den ugentlige Hviledag i industrielle Virksomheder. Sverige har ratificeret Overenskomsten angaaende samme Rettigheder for indfødte og fremmede Arbejdere i Tilfælde af Erstatning ved Ulykkestilfælde. Nederlandene har ratificeret Overenskomsten angaaende Landbrugsarbejdernes Organisationsret.

8-Timersdagen.

Belgiens Ratifikation af Washington'er Arbejdstidsoverenskomsten.

Det internationale Arbejdsamts Pressebureau meddeler:

I Marts Maaned d. A. fandt der en Konference Sted i London mellem Arbejdsministrene for Belgien, Tyskland, Frankrig, Storbritannien og Italien for at komme til en Forstaaelse om Muligheden for Ratifikationen af Washington'er Overenskomsten om Arbejdstiden.

Sammenkomsten havde til Følge, at de naaede til en fælles Udlægning af alle de omstridte Paragraffer i Overenskomsten. Den opnaaede Forstaaelse begynder nu at bære Frugt. Det internationale Arbejdsamt fik for kort Tid siden Meddelelse fra Sekretariatet for Folkenes Forbund om, at Belgien har fuldbyrdet Ratifikationen af den ovennævnte Overenskomst. De andre Lande, som har været repræsenteret paa Konferencen i London, gaar i samme Retning. I Frankrig, hvor Ratifikationsforslaget allerede har faaet Deputeretkammerets Bifald, har Senatets socialpolitiske Kommission nu ogsaa tilkendegivet sit gunstige Sindelag. Til Trods for alle Vanskeligheder, som Frankrig for Tiden har at kæmpe med, kan man regne med en snarlig Ratifikation af Overenskomsten. I Tyskland har man paatænkt at forelægge et Forslag til Ratifikation af Overenskomsten paa Rigsdagen i Oktober. I Storbritannien er de hovedsagelige Bestemmelser i Overenskomsten for kort Tid siden indgivet til Parlamentet i Udkast til en Tillægslov til Fabriksloven. Til Trods for mange ugunstige Omstændigheder er der altsaa gjort gode Fremskridt henimod Maalet til Ratifikation af Arbejdstidsoverenskomsten.

Lønbevægelser og Konflikter.

Havnearbejderne i København ved Indladning af Jern.

Den 11. Oktober afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, ved hvilket der behandledes 2 Sager, begge vedrørende Uoverensstemmelser angaaende Betalingen for Indladning af Jern.

Det ene Tilfælde drejede sig om en Klage fra Havnearbejderne over, at Arbejdsgiverne havde betalt Indladning af gamle Jernbaneaksler med Taksten for »alt andet Jern«, der er Kr. 1,20 pr. Ton, medens Arbejderne krævede betalt efter Taksten »gammelt Jern«, der er Kr. 1,80 pr. Ton.

I det andet Tilfælde var det Arbejdsgiverne, der var Klager, idet de havde maattet betale Indladning af noget gammelt Jern, der var oprullet i Ringe, efter Taksten »gammelt Jern«, men mente sig berettiget til at faa Indladningen udført efter Taksten »Jern i Ringe«, der er Kr. 0,83 pr. Ton. Herved var fremkommet en Difference paa Kr. 345,40, som de krævede tilbagebetalt.

Arbejdsgiverne krævede begge Spørgsmaal afgjort ved faglig Voldgift, hvilket Arbejderne havde modsat sig, da de hævdede, at her var Tale om Brud paa Overenskomsten.

Fællesmødet endte med, at Arbejderne, der ønskede at overveje Sagen endnu en Gang, skulde afgive Svar inden en Uge, om de gaar med til faglig Voldgift, i modsat Fald betragtes Fællesmødet som forberedende for Sagens Indbringelse for Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejderne i København ved Losningen af M/S »Manilaid«.

Den 11. Oktober afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en opstaaet Strid ved Losningen af Trælast fra M/S »Manilaid«. Striden var opstaaet ved at Losningsentreprenøren vilde afmønstre en Del af den paamønstrede Arbejdskraft i Land, fordi Skibets Mandskab, der selv besørgede det indenbords Arbejde, ikke kunde give Arbejdsmændene i Land tilstrækkeligt Arbejde. Selve Striden ordnedes ved, at der antoges nogle Havnearbejdere om Bord, men Arbejdsgiverne ønsker nu Spørgsmaalet om Retten til at afmønstre Mandskab under Losning principielt afgjort af en faglig Voldgift. Da dette Spørgsmaal har en meget vidtrækkende Betydning, afslog Arbejdernes Repræsentanter at

gaa med hertil, og Mødet endte saaledes uden Resultat, hvorefter Arbejdsgiverne forbeholdt sig at klage til Den faste Voldgiftsret over Arbejdernes Nægtelse af at gaa med til faglig Voldgift.

Havnearbejdere i Aarhus.

Da det havde vist sig umuligt at opnaa Enighed om Akkordsatser for Losning med nogle nye elektriske Kraner i Aarhus Havn, har Dansk Arbejdsmandsforbund sendt et første Strejkevarsel for dette Arbejdes Vedkommende.

Arbejdsgiverne protesterede imod Varslets Lovlighed og bebudede at ville klage til Den faste Voldgiftsret, og der afholdtes da et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 28. September, paa hvilket man enedes om, at Sagen henvises til fornyet Forhandling mellem de lokale Organisationer. For saa vidt disse Forhandlinger ikke i Løbet af 8 Dage fører til Resultat, indberettes Uoverensstemmelserne af Dansk Arbejdsmandsforbund til Havne- og Købmandsorganisationernes Sammenslutning og der optages derefter inden 8 Dage Forhandling med Tiltrædelse af Repræsentanter for disse Organisationer samt for Hovedorganisationerne.

Arbejdsgiverforeningen indgiver senest Lørdag den 2. Oktober Klage til Den faste Voldgiftsret over Afgivelsen af Strejkevarslet, og Udsendelsen af 2. Varsel udsættes til Rettens Kendelse foreligger.

De nye lokale Forhandlinger bragte heller intet Resultat ligesaa lidt som et nyt Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken, der afholdtes i Aarhus den 14. Oktober, hvorefter Sagen er indbragt for Den faste Voldgiftsret.

Havnearbejderne i Aarhus ved Losning af M/S »Annam«.

I Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverne over, at nogle Havnearbejdere, der var beskæftiget ved Losning af Korn i Sække fra M/S »Annam«, havde nægtet at efterkomme en af Ladningsmodtagerens Formand given Ordre vedrørende Losningen, afholdtes der et Fællesmøde den 14. Oktober. Arbejdsgiverne krævede her, at Havnearbejderne skulde tilbagebetale et Beløb paa Kr. 153,72, som de paastod Losningen var blevet belastet med paa Grund af den stedfundne Strid. Dette nægtede Arbejderne, hvorfor Mødet endte uden Resultat, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 998.

Havnearbejdere i København.

(Forsikring af Tilskadekomne).

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. Oktober 1926 i Sag Nr. 998: Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen for Havnearbejdernes Fællesforbund i København.

Den 21. April d. A. kom Havnearbejder Holger Jensen, der var beskæftiget hos Entreprenør Holger Jørgensen ved Losning i Københavns Havn af Trælast fra Sejler »Ido« til Firmaet P. W. Jacobsen, til Skade ved, at der faldt noget Træ ned over hans Fod. Han meddelte dette til Holger Jørgensens Formand, og næste Dag meddelte en af Holger Jensens Paarørende videre til Formanden, at det var blevet værre med Holger Jensens Fod. Holger Jensen synes imidlertid ikke at have foretaget sig videre, før han den 3. Maj satte sig i Forbindelse med Formanden for Havnearbejdernes Fællesforbund angaaende Udbetaling af Dagpenge. Fra Formanden for Fællesforbundet Axel Jørgensens Side blev der derefter samme Dag rettet telefonisk Forespørgsel til Entreprenør Holger Jørgensen, dels til Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn, men der er ikke Enighed om Telefonsamtalernes Forløb. Frøken Andersen, der er ansat hos Entreprenør Holger Jørgensen, har forklaret, at det var hende, der talte med Axel Jørgensen, og at hun udtalte, at Forsikringsspørgsmaalet skulde ordnes med Ladningsmodtageren P. W. Jacobsen, samt senere, da Axel Jørgensen ikke var tilfreds med denne Besked, at saa maatte

Axel Jørgensen tale med Holger Jørgensen selv. Axel Jørgensen har derimod forklaret, at den paagældende Kontordame blot svarede, at Sagen ikke kom Holger Jørgensen ved. Direktør Schrøder, Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn, har forklaret, at det endnu den 3. Maj telefonisk blev meddelt Havnearbejdernes Fællesforbund, at Forsikringsspørgsmaalet skulde ordnes gennem Firmaet P. W. Jacobsen, men dette bestrides fra Forbundets Side. Den 4. Maj indeholdt »Social-Demokraten« under »Fagmeddelelser« følgende:

»Til Havnearbejderne.

Da Entreprenør Holger Jørgensen nægter at assurere de af ham beskæftigede Havnearbejdere, gøres opmærksom paa, at det er forbudt vore Medlemmer fra Dags Morgen at paatage sig noget som helst Arbejde for ham, indtil nærmere Meddelelse fremkommer.

P. F. V.
Axel Jørgensen,
Formand.«

Denne Meddelelse havde til Følge, at Entreprenør Holger Jørgensen ikke kunde faa nogen som helst Arbejdskraft ved Arbejdstidens Begyndelse den 4. Maj. Han satte sig Kl. 7 om Morgenen i Forbindelse med Direktør Schrøder, og denne sidste havde nu en Telefonsamtale med Axel Jørgensen. Heller ikke om denne Telefonsamtales Forløb er der Enighed. Direktør Schrøder hævder, at Samtalen drejede sig om Spørgsmaalet om lovpligtig Forsikring, men ikke om Forsikring for de første 13 Uger, og at han udtalte, at Havnearbejderne ikke løb nogen Risiko med Hensyn til den lovpligtige Forsikring. Axel Jørgensen var imidlertid ikke til at formaa til at annullere den i »Social-Demokraten« indeholdte Blokademeddelelse, skønt Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn tilbød — indtil Forbundet selv havde overbevist sig om, at Forsikringsforholdet var i Orden — at indestaa for, at enhver af Entreprenør Holger Jørgensen antagen Havnearbejder var dækket ved indtrædende Ulykkestilfælde. Axel Jørgensen hævder, at Samtalen drejede sig om Forsikring for de første 13 Uger, og at Direktør Schrøder intet Garantitilsagn gav. Op ad Dagen blev Konflikten indberettet til Dansk Arbejdsgiverforening, der straks lod Paatalen gaa videre til Dansk Arbejdsmandsforbund, og Kl. ca. 3 om Eftermiddagen meddelte Dansk Arbejdsmandsforbund, at Arbejdet vilde blive genoptaget den følgende Dag ved normal Arbejdstids Begyndelse. Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn havde da skriftlig overtaget Garanti for Forsikringspligten.

Under nærværende Sag har Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn, indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen for Havnearbejdernes Fællesforbund i København, og nedlagt Paastand paa, at den af Havnearbejdernes Fællesforbund i »Social-Demokraten« for 4. Maj indrykkede Blokademeddelelse og den i Tilslutning hertil overfor Entreprenør Holger Jørgensen samme Dag etablerede Arbejdsvægring kendes ulovlig, at Havnearbejdernes Fællesforbund tilpligtes at udrede en betydelig Bod efter Rettens Skøn, og at Sagens Omkostninger paalægges de Indklagede. Klagerne har nærmere anført, at Blokaden var ulovlig som værende i Strid med Septemberforligets Punkt 2 og med Reglerne for Behandling af faglig Strid. Blokaden har forvoldt betydelig Skade, idet Arbejdsstandsningen den 4. Maj omfattede ikke mindre end 10 Skibe, hvis Losning var overdraget Entreprenør Holger Jørgensen, samt yderligere Arbejder ved Skærvelæsning (16 Vogne) og Læsning af Trælast (4 Vogne). Dertil kommer, at Blokaden var ganske ubeføjet, idet Paastanden om, at Entreprenør Holger Jørgensen nægtede at assurere de hos ham beskæftigede Havnearbejdere, var absolut urigtig. Forholdet er det, at Entreprenør Holger Jørgensen har Aftale med Tømmerhandlerforeningens Medlemmer om, at disse selv drager Omsorg for Ulykkesforsikring, herunder ogsaa Dagpengeforsikring for de første 13 Uger efter Ulykkestilfældets Indtræden. Sker et Ulykkestilfælde, har Fremgangsmaaden gennem en Aarrække været den, at den tilskadekomne Arbejder rekvirerer eller lader rekvirere fornødne Blanket-

ter hos den Tømmerhandler, der er Modtager af Ladningen. Denne Fremgangsmaade var kendt baade af Havnearbejdernes Fællesforbund og af Holger Jensen, der selv ved en tidligere Lejlighed var kommet til Skade. P. W. Jacobsen, der er Medlem af Tømmerhandlerforeningen, havde sine Forsikringsforhold i fuldkommen Orden, og yderligere havde Holger Jørgensen selv tegnet baade lovpligtig Ulykkesforsikring og Dagpengeforsikring.

De Indklagede procederer til Frifindelse. De gør gældende, at Havnearbejdernes Fællesforbund efter alt, hvad der forelaa den 3. Maj, maatte gaa ud fra, at Holger Jørgensen ikke havde Dagpengeforsikringen i Orden. Det havde været en let Sag for Holger Jørgensen at dokumentere Forsikringen, men i Stedet for mødte Forbundet kun Henvisninger til P. W. Jacobsen. De Indklagede benægter, at det har været almindelig Fremgangsmaade, at den tilskadekomne Arbejder henvendte sig hos Ladningsmodtageren. Arbejderne er antaget af Holger Jørgensen og har kun denne at holde sig til. Dertil kommer, at det i mange Tilfælde vil være vanskeligt for den paagældende Arbejder at finde udaf, hvem der er Ladningsmodtager. Blokaden kunde være undgaaet, hvis Holger Jørgensen den 3. Maj havde fremskaffet Dokumentation for Forsikringen, og Blokaden kunde være tilbagekaldt den 4de om Morgenen, hvis Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn havde været villig til at give fornøden Garanti, men ingen af Delene skete. Om Eftermiddagen forelaa Garantien, og Arbejdsvægringen blev derefter øjeblikkelig bragt til Ophør.

Retten skal ikke komme nærmere ind paa Spørgsmaalet om, hvem der har Pligt til at holde Arbejderne forsikrede, idet det ikke er dette, der foreligger til Afgørelse. Om end nu — hvad Klagerne iøvrigt bestemt bestrider — de Svar, Havnearbejdernes Fællesforbund modtog den 3. Maj, kan have givet Anledning til nogen Uklarhed, har de dog ikke været af den Beskaffenhed, at Havnearbejdernes Fællesforbund med Føje kunde gaa ud fra, at Holger Jørgensen vægrede sig ved at assurere de af ham beskæftigede Arbejdere. For at fastslaa noget saadant burde Forbundet have undersøgt Forholdene paa en mere indgaaende Maade. Der kan derfor ikke gives de Indklagede Medhold i, at de har haft nogen Grund til at etablere Blokade, tilmed en Blokade, der var uvarslet og i Strid med Reglerne for Behandling af faglig Strid og allerede af disse Grunde ulovlig. Havnearbejdernes Fællesforbund findes derfor at burde idømmes en Bod, der passende kan sættes til 500 Kr. Sagens Omkostninger bør udredes af de Indklagede.

Kendelse:

Den ovennævnte Blokademeddelelse og den i Tilslutning hertil etablerede Arbejdsvægring har været ulovlig.

Havnearbejdernes Fællesforbund i København bør til Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn, betale 500 Kr.

Sagens Omkostninger betales af de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 1021.

Glasarbejdere hos Firmaet Th. Petersen i Odense.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 15. September 1926 i Sag Nr. 1021: Dansk Arbejdsgiverforening for Fabrikantforeningen af Glasslibere i Danmark og dennes Medlem, Firmaet Thorvald Pedersen, Odense, mod De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Glasarbejderforbunds Vegne.

Firmaet Thorvald Pedersen, Odense, der driver Fabrikations- og Handelsvirksomhed med Møbler, Spejle og m. m. har i Hovedvirksomheden i Odense bl. a. beskæftiget 2 Spejlbelæggere, og i sine Filialer i Aalborg og Kolding hvert Sted een Spejlbelægger. For Spejlbelæggere udkræves ingen særlig Faguddannelse. Medens Spejlbelæggeren i Aalborg har haft en fast Ugeløn, der før Augustreguleringen 1926 androg 65 Kr., var der truffet særlig Aftale med de 3 andre Spejlbelæggere om Akkordbetaling for Spejlbelægning. — Spejlbelæggeren i Kolding, E. Lommander, blev ansat i Filialen for ca. 4 Aar siden og udførte alt i Filialen forekommende Spejlbelægningsarbejde, der

betaltes i Henhold til Akkorden, samt Raderingsarbejde, der betaltes med en Timeløn, som efter Februarreguleringen 1926 androg 154 Øre. Hans Fortjeneste har i de forløbne Aar været meget betydelig, men i afvigte Sommer har der kun været lidt Spejlbelægningsarbejde, og hans Fortjeneste har derfor kun været mellem 20 og 40 Kr. ugentlig. Han henvendte sig i den Anledning til Firmaets Forretningsbestyrer i Kolding, og da Firmaets Chef, Grosserer Thorvald Pedersen den 9. August var tilstede i Kolding, tilbød denne ham samme Lønvilkaar som Spejlbelæggeren i Aalborg, nemlig en fast Ugeløn af 65 Kr., saaledes at han, naar der ikke var Spejlbelægningsarbejde, skulde udføre forskelligt andet nærmere angivet Arbejde. Da Lommander hertil erklærede, at han først maatte spørge Fagforeningen, og det herved oplystes, hvad Grosserer Pedersen ikke forud vidste, at Lommander et Par Maaneder forinden havde indmeldt sig i Dansk Glasarbejderforbund, fremkom han med en Ytring, der efter Pedersens Forklaring gik ud paa »hvad han vilde i Fagforeningen«, medens Lommander har forklaret, at Pedersen sagde, at »Firmaet ikke ønskede at beskæftige organiserede Arbejdere, da disse ikke ved, hvad de maa.« Imidlertid gav Pedersen Lommander en Frist af 8 Dage til at bestemme, om han vilde modtage Tilbudet om en Ugeløn af 65 Kr. eller ej, idet han tilføjede, at hvis han ikke modtog det, vilde han blive afskediget.

Glasarbejderforbundet, der af Lommander var underrettet om Sagen, tilskrev den 14. August Fabrikantforeningen af Glaslibere i Danmark, af hvilken Firmaet Thorvald Pedersen er Medlem, følgende:

»I Anledning af at et af vore Medlemmer, Spejlbelægger, beskæftiget hos Herr Glaslibermester Th. Pedersen i Kolding, grundet paa et Løn- og Arbejdstidsspørgsmaal er blevet opsagt, tillader vi os at meddele den ærede Fabrikantforening, at vi, saafremt denne Opsigelse bliver effektiv, agter at etablere Blokade overfor Herr Th. Pedersens Virksomheder for samtlige Spejlbelæggere, eventuelt om fornødent ogsaa for samtlige hos Firmaet beskæftigede Glaslibere, idet den skete Opsigelse kun kan betragtes som et Angreb paa Organisationsretten.

Men da det maa være Organisationernes Pligt først og fremmest at søge Stridsspørgsmaal løst ved Forhandling, og da den paagældende Spejlbelægger og Herr Th. Pedersen begge er Medlemmer af henholdsvis vor Organisation og Fabrikantforeningen, tillader vi os at anmode den ærede Fabrikantforening om en Forhandling hurtigst mulig.

Da Opsigelsen er sket til en af de første Dage i den kommende Uge, er det nødvendigt, hvis Konflikt skal undgaas, at Forhandlingen optages aldeles pr. omgaaende.«

Det blev derefter aftalt, at der skulde finde en Forhandling om Sagen Sted den 20. August mellem de 2 Organisationer, hvilket Firmaet blev gjort bekendt med.

Paa Grosserer Pedersens Foranledning forlangte Forretningsføreren i Kolding efter den givne Frists Udløb endeligt Svar fra Lommander, om han vilde gaa ind paa den tilbudte Ugeløn af 65 Kr., og da Lommander herom henviste til et fra Forbundet den 17. August modtaget Telegram saalydende: »Gør hvad der forlanges, Lønnen forhandler vi om«, blev han samme Dag afskediget. Foranlediget heraf etablerede Forbundet Blokade overfor Firmaet forsaavidt angik de hos Firmaet beskæftigede Spejlbelæggere, hvorefter de 3 andre Spejlbelæggere, der ogsaa var blevet Medlemmer af Forbundet, den ene nogle faa Dage forinden, nedlagde Arbejdet, de 2 i Odense den 19. August, den ene i Aalborg den 20. August. Desuden tilstillede Forbundet den 23. August Dansk Arbejdsgiverforening følgende Skrivelse:

»I Anledning af en hos Firmaet Th. Pedersen i Kolding opstaaet Sag angaaende en Spejlbelægger, som Firmaet har afskediget med den Motivering, at man ikke ønskede organiserede Arbejdere, har vi set os nødsaget til ogsaa at standse Arbejdet for de hos Firmaet beskæftigede Spejlbelæggere i Odense og Aalborg.

Med nærværende tillader vi os at meddele, at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om at iværksætte Arbejdsstandsning for Glas-

sliberne beskæftigede hos Firmaet Th. Pedersen i Odense, Aalborg og Kolding.«

Under denne Sag har derefter Dansk Arbejdsgiverforening for Fabrikantforeningen af Glasslibere i Danmark og dennes Medlem, Firmaet Thorvald Pedersen, Odense, paastaaet den uvarslede Blokade og det afgivne Sympati-Strejkevarsel kendt ulovlige og de Indklagede De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Glasarbejderforbunds Vegne paalagt Bod for Overtrædelse af Septemberforligets Pkt. 2, derunder ogsaa for det Firmaet tilføjede Tab.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne og har til Støtte derfor navnlig anført, at den skete Opsigelse af Lommander maa betragtes som et Angreb paa Organisationsretten, da den ifølge Lommanders Udtalelse blev motiveret ved, at han havde indmeldt sig i Forbundet, og at Firmaet ved sin aggressive Optræden selv er Skyld i den stedfundne Arbejdsstandsning, idet det afskedigede Lommander den 17. August, skønt der var berammet Forhandlingsmøde mellem Organisationerne til den 20. August. Forbundet har videre anført, at Firmaet, der er Medlem af Fabrikantforeningen af Glasslibere, kun er Medlem af Dansk Arbejdsgiverforening, forsaavidt det beskæftiger Glasslibere, men ikke er Medlem i sin Egenskab af Arbejdsgiver for Spejlbelæggere, og at Firmaet kun har Overenskomst med Forbundet, forsaavidt angaar Glasslibere, men ikke angaaende Glasbelæggere. Den iværksatte Blokade, der kun omfatter Glasbelæggere, behøvede derfor ikke at varsles, da Septemberforliget ikke var gældende i Forholdet mellem Firmaet og Glasbelæggerne, medens det afgivne Sympatistrejkevarsel for Glassliberne har været lovligt, da det var behørigt varslet i Overensstemmelse med Septemberforligets Forskrifter.

I disse Betragtninger kan der ikke gives de Indklagede Medhold. Dels kan det ikke overfor Grosserer Pedersens Benægtelse anses godtgjort, at den skete Opsigelse har været motiveret ved, at Lommander havde indmeldt sig i Forbundet, hvorved bemærkes, at Tilbudet om en Ugeløn af 65 Kr. stadig stod Lommander aabent, efter at han havde meddelt, at han var blevet Medlem af Forbundet, dels maa Firmaet ogsaa i Forhold til Glasbelæggerne kunne paaberaabe sig Septemberforliget og have Krav paa, at en Arbejdsstandsning varsles paa sædvanlig Maade. Vel er Firmaet kun Medlem af Dansk Arbejdsgiverforening i dets Egenskab af Medlem af Fabrikantforeningen af Glasslibere i Danmark og har kun Overenskomst med Glasarbejderforbundet, forsaavidt angaar Glasslibere, men da de paagældende Glasbelæggere alle var Medlemmer af Glasarbejderforbundet og dette i Skrivelsen af 14. August henvendte sig til Fabrikantforeningen for at søge Forhandling om Glasbelægger Lommanders Forhold, havde Firmaet allerede som en Følge heraf Krav paa, at Septemberforligets Varselsbestemmelser ogsaa i dette Forhold blev iagttagne af den modstaaende Organisation. Da den uvarslede Blokade herefter har været ulovlig, kan det til Understøttelse heraf afgivne første Varsel om Sympatistrejke for Firmaets Glasslibere heller ikke være lovligt.

Der findes dog under Hensyn til, at Firmaet kort inden Forhandlingsmødet den 20. August afskedigede Lommander, der havde været beskæftiget i Firmaet i ca. 4 Aar, uden at dette har haft Grund til at Klage over ham, og saaledes ikke afventede Resultatet af Forhandlingerne med den Organisation, med hvilken Firmaet iøvrigt staar i overenskomstmæssigt Forhold, og til at Forbundet har tilbudt at hæve Blokaden, mod at der nu optages Forhandlinger, at foreligge saadanne formildende Omstændigheder for Forbundets Adfærd, at der ikke er tilstrækkelig Grund til at paalægge Forbundet nogen Bod.

Sagens Omkostninger findes de Indklagede at burde betale med 300 Kr.

Kendelse.

Ovenomhandlede Blokade og første Strejkevarsel har været ulovlige.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 20 ❁ KØBENHAVN DEN 13. NOVEMBER 1926 ❁ 23 AARGANG

Opsigelserne og Ansvaret derfor.

Dansk Arbejdsgiverforenings Medlemsblad gør sig megen Umage for i en halvt lyrisk, halvt fortørnet Lederartikel at lægge hele Ansvaret for de opsagte Overenskomster over paa Arbejdernes Ledelse, specielt paa De samvirkende Fagforbunds Formand.

Efter at Hr. Langkjær havde udtalt, at Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelsesmøde havde maattet afvise vor Formands Forslag om at udskyde Opsigelsesfristen af Hensyn til den dermed forbundne Usikkerhed for hele Erhvervslivet, kom Langkjær senere til den Opfattelse, at Septemberforliget maatte respekteres og dets Varselsbestemmelser overholdes.

Ja! naturligvis bør dette være Tilfældet, men det har dog vist sig, at man ogsaa i Arbejdsgiverforeningen har kunnet göutere den udviklede Fredsmulighed, der ligger i at forhandle med udskudte Opsigelsesfrister, og at dette kan bære Frugt, og vi ser ingen Grund til, at dette ikke kunde været gentaget i Aar, netop af Hensyn til »Usikkerhedsfølelsen«. Derimod kan de i sidste Nummer af »Arbejdsgiveren«s Artikel om Sorteperspillet indflettede Bemærkninger om politiske Bevæggrunde for vor Formands Stilling ikke bruges overfor os af den simple Grund, at disse politiske Grunde er Fantasifostre hos Arbejdsgiverne.

Det er Arbejdsgiverne, der ræsonnerer saaledes og mener at have fundet Bevæggrunden til De samvirkende Fagforbunds Henvendelse her.

Maa vi gøre opmærksom paa, at De samvirkende Fagforbunds Formand fremsatte sin Henstilling til Arbejdsgiverforeningens Formand den 9. Oktober. Altsaa paa et Tidspunkt, da der ikke forelaa noget Kriseværnsforslag, og følgelig Ingen i De samvirkende Fagforbunds Ledelse kendte noget til et saadant eller de Resultater, dette kunde faa paa den politiske Situations Udvikling.

Carl F. Madsen gjorde udtrykkelig opmærksom paa, at der var Urafstemninger om Overenskomstopsigelser i Gang indenfor vore Organisationer, og dersom Arbejdsgivernes Hovedbestyrelsesmøde kunde finde Sted inden den 20. Oktober, vilde der derved vindes mere Tid til Forhandling, og eventuelle Opsigelser derved undgaas. Heller ikke her overfor havde Langkjær Modbemærkninger at fremføre, skønt det jo viser sig, at der nu er saa meget mere at bemærke. Det vilde ikke have været af Vejen, om nogle af alle disse Betænkeligheder var bleven fremført af Arbejdsgivernes Førstemand allerede dengang.

Nu farer man frem med Paastande om, at vi ønskede, Overenskomstsituationen skulde »ligge Lig« endnu et Par Maaneder, medens vi snakkede kønne Ord om Arbejdsløsheden.

Vi har ikke ønsket, at Overenskomsterne skulde ligge Lig, men at de netop skulde være Genstand for en levende Forhandling mellem Parterne, uden at Opsigelsernes Trusel laa bag og bandt Parterne. Man vil vel ikke i Arbejdsgiverforeningen benægte, at en opsagt Overenskomst i langt højere Grad spænder Forholdet mellem Parterne, lammer Forhandlingernes frie Smidighed og lænker dem til Arbejdsgiverforeningens dødbringende »Paroler«. Heller ikke agter vi at snakke »sødt« om Arbejdsløsheden, som vi uden at krybe i Skjul noget Steds erklærer at være det mest iøjnefaldende og for Samfundet stærkest talende Bevis paa det private kapitalistiske Initiativs »Spillen Fallit« overfor sin Opgave »at lede Produk-

tionen, saa den udfylder sin Opgave som Samfundets Tjener ved at dække Menneskehedens Behov«.

Vi har tit nok hørt Visen om dem, der kan administrere og har den overlegne Indsigts og Dygtigheds Førstefødselsret til Pladsen paa Kommandobroen. Men derfor agter vi netop ikke at lægge Skjul paa, at vi fremdeles vil kæmpe for vore Interesser, og det vil være forfejlet at tro, at vi skjuler denne Hensigt og ønsker Ro om Arbejdsløsheden.

Ro om Erhvervssituationen i 2 Maaneder længere, end det nu kan faas, var det, Carl F. Madsen tilsigtede, og andet og mere laa der ikke bag.

Og naar man behændigt læser vore Opsigelser saaledes, at vi blot har villet benytte en Overrumplingspolitik, som nu er forhindret, saa er det en Tilsnigelse.

Med Arbejdsgivernes kendte Taktik i Erindring, og Arbejderne har flere smertelige Erfaringer herom, end de ønsker sig, kunde man vel ikke forvente, at man læste Arbejdsgivernes Afvisning af Opsigelsesfristens Forkortelse paa anden Maade end som en Krigserklæring. Hvorfor ellers nægte Udsættelsen? Og da en nok saa ringe Konflikt, som f. Eks. en af dem, Arbejdsgiverne kender fra Odense Sporvejes 10 Mands Krav om mere end 101 Øre i Timen, kan give Anledning til store Lockouter, kan altsaa ogsaa f. Eks. den Opsigelse, som Arbejdsgiverne har sendt fra Jacob Holms Limfabrik, udvikle sig til en saadan Storkonflikt, særligt maa man erindre sig Lønreduktionsfelttogene fra 1925 og lige op til Dato.

At Arbejderne derfor sender Opsigelse i Stedet for at glide lige ud i en Konfliktsituation med »Mundkurv« paa, er helt simpelt og naturligt et Led i deres Selvopholdelsesdrift. Skal vi løbe Risikoen for en Kamp, vil vi ogsaa have os garderet mod at være bunden til at nøjes med dens Byrder uden at have Chance for at hente noget hjem af dens Løn.

Men alt kunde til Dato været undgaaet — Diskussion og Opsigelser med den dermed forbundne Usikkerhed for Produktionslivet, dersom man var gaaet den Vej, vor Formand foreslog, og som i hvert Fald har Udsigt til at lykkes ved Forhandlingerne mellem Jernindustriens Sammenslutning og dens faglærte Arbejdere.

Alle Artikler om »Sorteperspillere« kan godt pakkes til Side. Det er Arbejdsgivernes mange Gange anvendte Paroletaktik og »Laven Storkonflikt for en Bagatels Skyld«, der har Ansvaret baade for, at Overenskomsterne er opsagte, og at de er det nu — to Maaneder førend det var nødvendigt for at sikre begge Parter mod Overrumplinger. *Den* er Sorteper, der gaar med Ansvaret for utalte Storkonflikters Opstaaen som Følge af diktatoriske Paroler og ubesindige, forkerte Ræsonnementer over, hvad Arbejderne mener og vil, naar de i en streng økonomisk Krisetid rækker Haand til enhver Mulighеds Prøvelse, før man slaar paa Sværdet. *Leis.*

Lønbevægelser og Konflikter.

Arbejdsmændene paa A/S Jacob Holm og Sønners Limfabrik.

For at faa nogle gamle Uoverensstemmelser ud af Verden og Lønforholdene ordnet, idet Dansk Arbejdsmandsforbund hævder, at der ingen Overenskomst bestaar, afsendte Forbundet et 1. Strejkevarsel overfor A/S Jacob Holm & Sønners Fabrikker.

Da Arbejdsgiverne var af den Opfattelse, at der er en gældende Overenskomst, protesterede de imod Varslets Lovlighed, og der afholdtes da et Fællesmøde den 5. Oktober, hvor man enedes om følgende:

»Sommerferiespørgsmaalet vedrørende den nedlagte Oliemølle ordnes paa Grundlag af Olieindustriens Overenskomst, saa snart Fagforeningen har fremlagt de fornødne Data.

Det rejste Spørgsmaal om Ekstrabetaling for Udkørsel af Slam ordnes med, at Fabrikken betaler Kr. 200,00.

Idet Parterne med Hensyn til Overenskomstens Bestaaen fastholder deres principielle Opfattelse, enes man om at forsøge en lokal Drøftelse af Lønspørgsmaalet; indtil denne har fundet Sted, udsætter Dansk Arbejdsmandsforbund Fremsendelse af 2. Strejkevarsel, og Arbejdsgiverforeningen Indgivelse af Klage til Den faste Voldgiftsret.«

Arbejdsmænd i Hobro.

I Anledning af, at Forhandlinger om Akkordsatser for Losning af Melasse i Tønder var strandede, sendte Dansk Arbejdsmandsforbund første Varsel om Strejke for det omhandlede Arbejde.

Arbejdsgiverne protesterede imod dette Varsels Lovlighed og vilde klage til Den faste Voldgiftsret, hvorfor der afholdtes et Fællesmøde den 28. September.

Dette endte uden Resultat, og Arbejdsgiverne indgiver saa deres Klage inden Ugens Udgang og 2. Varsels Fremsendelse udskydes til Rettens Kendelse foreligger.

Dansk Kommunalarbejderforbund og Nordsjællands Elektricitets og Sporvejs-Aktieselskab.

I Anledning af en Klage fra Dansk Kommunalarbejderforbund over, at ovennævnte Selskab har adviseret, at det fra 1. Januar vil antage nogle unge Mennesker fra 18-Aars Alderen til lavere Lønninger end de nu gældende Antagelseslønninger, afholdtes et Fællesmøde den 18. Oktober.

Dette kom navnlig til at dreje sig om, hvorvidt der mellem Selskabet og Organisationen bestaar et almindeligt Overenskomstforhold, hvilket Arbejdsgiverne bestrider og Arbejderne hævder. Forbundet havde iøvrigt ingen principielle Betænkeligheder imod det af Selskabet foreslaaede, men var ikke indforstaaet med den foreslaaede Løns Størrelse eller den Alder, ved hvilken den nugældende Løn skal indtræde.

Fællesmødet sluttede med Enighed om følgende Udtalelse:

»Idet hver af Parterne fastholder den paa Fællesmødet hævdede Anskuelse med Hensyn til Karakteren af Retsforholdet mellem Selskabet og dettes kørende Personale, opfordrer Hovedorganisationerne de interesserede Parter til at optage en Forhandling.«

Pedicurister og Damefrisører paa Badeanstalten »København«.

Den 12. Oktober afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, ved hvilket der forhandledes om Forlængelse af Overenskomsten for Pedicurister og om Oprettelse af en Overenskomst for Damefrisører paa ovennævnte Badeanstalt. Der opnaaedes ikke Enighed, men man vedtog at forsøge en ny lokal Forhandling.

Sadelmagerne og A/S De forenede Barnevognsfabrikker.

I Anledning af en Klage fra Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund over en ny Formandsansættelse paa A/S De forenede Barnevognsfabrikker, afholdtes et Fællesmøde den 15. September.

Da Mødet ikke bragte Enighed til Veje, forbeholdt Forbundet sig at indbringe Klagen for Den faste Voldgiftsret, hvilket ogsaa er sket.

Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdere paa A/S Heinrich Jessens Chokoladefabrik.

Den 19. Oktober afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, foranlediget ved en Klage fra Sukkervare-, Chokolade- og Bisquitarbejdernes Forbund over, at ovennævnte Firma har ansat en Formand med Forpligtelse til at staa uden for Organisationen, medens Forbundet ikke kan anerkende ham som Formand i Septemberforligets Forstand.

Mødet sluttede med Enighed om at henvise Sagen til Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret med Konfiturehandlerforeningens Formand, Th. Jensen, som Formand og Opmand.

Arbejdsløsheden i August 1926.

Hosstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af August var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 17,7 pCt. mod 17,4 pCt. ved Udgangen af Juli.

Arbejdsløsheden var omtrent uforandret gennem hele Maaneden saavel i Hovedstaden som i Provinsen og for de forskellige Faggrupper. Ligesom i de foregaaende Maaneder var Arbejdsløsheden forholdsvis særlig stor i Provinsen, hvor den i Sommermaanederne

August 1926	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		6. Aug.	13. Aug.	20 Aug.	27. Aug.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygningsindustri	11750	20,4	20,7	21,2	20,9
2. Anden Industri m. v.	65604	19,1	19,2	19,4	19,3
3. Handel	5163	17,0	17.4	18,0	18,0
4. Arbejdsmænd	30943	18,2	16,9	16,8	16 9
Ialt	113460	18,9	18,7	18,8	18,8
Provinserne:					
1. Bygningsindustri	20019	14,6	15,1	15,0	15,1
2. Anden Industri m. v.	60711	20,3	21,0	20,5	20,1
3. Handel	6340	16.7	17,3	17,0	17.0
4. Arbejdsmænd	69033	13,9	14,3	14,1	14,7
Ialt	156103	16,6	17,1	16,8	16,9
Hele Landet	269563	17.6	17.8	17,7	17,7

normalt kun andrager 3 å 4 pCt. mod 6 à 7 pCt. i Hovedstaden.

For hele Landet var Arbejdsløsheden ved Udgangen af August ligesom ved Udgangen af Juli ca. 3½ Gange saa stor som for den tilsvarende Maaned i Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.).

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne og med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal.

	1921 pCt.	1922 pCt.	1923 pCt.	1924 pCt.	1925 pCt.	1926 pCt.
Januar	21,4	31,1	21,8	21,6	16,6	30,1
Februar	24,0	34,2	23,1	21,9	16,5	27,5
Marts	23,2	33,0	15,6	16,7	14,7	21,4
April	19,6	22,2	11.0	8,1	13,4	16,6
Maj	17,0	15,0	8,9	5,8	12,0	14,8
Juni	16,1	12,9	8.1	5,0	9,1	15,8
Juli	16,1	12,1	7,5	5,4	8,3	17.4
August	16,9	11,4	8,0	5,6	9,8	17,7
September	16,7	10,7	7.7	5,8	10,6	
Oktober	17,6	12,1	8,0	7,0	13,5	
November	20,8	15,4	12,1	9,3	20,5	
December	26,8	20,6	19,6	17,1	31,7	

Arbejder-Sangbogen.

For faa Dage siden er der paa Boghandelen »Fremad«s Forlag udkommet en ny Arbejder-Sangbog. Initiativet til denne Udgivelse er fremkommet fra Arbejdernes Oplysningsforbund, hvor et nedsat Udvalg har valgt Sangene og foretaget den endelige Redaktion af Sangbogen. Det nedsatte Udvalg maa siges at have haft en heldig Haand, idet der her er skabt en Samling Sange, hvis Ord og Toner kan finde Anvendelse ved alle de Lejligheder, der kan tænkes at fremkomme for Arbejderne, baade paa Land og i By.

Sangenes forskelligartede Indhold gør, at Bogen foruden at være en fortræffelig Foreningssangbog ogsaa vil kunne blive en udmærket Hjemmenes Sangbog.

Alle de gamle, kendte Arbejdersange er taget med, og hertil er kommet en Del Oversættelser af udenlandske Arbejdersange samt en Mængde Sange af yngre Forfattere.

Sangbogen indeholder ialt 250 Sange, hvoraf ca. et halvt Hundrede er forsynet med Noder, hvilket maa siges ogsaa at være af stor Værdi.

Om Udstyrelsen gælder det, at den er trykt paa fint, tyndt, men godt og stærkt Papir i et udmærket Bind og i et Format, der gør det let at medbringe den overalt ved Møder, Fester og paa Fodture.

Trods den gode Udstyrelse og det righoldige Udvalg er Bogen billig, idet den kun koster 2 Kroner pr. Stk., og ved Bestilling af mindst 20 Eksemplarer bringes Prisen 20 pCt. ned, altsaa til Kr. 1,60.

Vi anbefaler alle, saavel vore Organisationer som Medlemmer, at anskaffe Arbejder-Sangbogen, der maa siges i høj Grad at svare til sit Navn. Bestillinger sendes enten til Boghandelen »Fremad«, Frederiksborggade 33, København, eller til »Arbejdernes Oplysningsforbund«, Rosenørns Allé 12, København V.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1025 og 1026.
Arbejdsmænd hos A/S Dansk Sojakagefabrik.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 29. September 1926 i Sag Nr. 1025 og 1026: Dansk Arbejdsgiverforening for A/S Dansk Sojakage-

fabrik mod De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen for Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening og omvendt.

A/S Dansk Sojakagefabrik fremstiller bl. andet Foderkager i et Etagepresseanlæg. Efter Overenskomst af 16. Juni 1925 mellem Fabrikken og Oliemøllernes Fagforening arbejdes der i 3-Vagts Drift i Presseanlægget med 30 Mand pr. Vagt, hvoraf 22 Mand pr. Vagt er beskæftiget i Pressesalen ved ialt 4 Batterier, hvert Batteri bestaaende af 8 Presser, hver Presse indeholdende 16 Kager; der arbejdes paa den Maade, at Kagerne indsættes i Presserne og henstaar i disse i en Pressetid af 40 Minutter, saaledes at alle et Batteris 8 Presser omtrent samtidigt tømmes og fyldes igen saa hurtigt, som Arbejderne formaar det.

Overenskomsten indeholder derhos Regler om Produktionstillæg, forskelligt efter det forskellige Materiale (Sojabønner, Hørfrø, Hampefrø, Bomuldsfrø (afskallede og uafskallede), Solsikkefrø (uafskallede), Jordnødder (afskallede)), idet der er fastsat en vis Minimumsydelse, forskellig efter Varesorten og et vist Tillæg, forskelligt for de forskellige Arbejdere, for hvad der produceres derudover.

Da Fabrikken i de sidste Aar paa Grund af Konkurrencen har maattet nedsætte sin Produktion betydeligt — i den forløbne Del af 1926 har Etagepresseanlægget saaledes kun været i Gang i omtrent den halve Tid — paatænkte man fra Ledelsens Side Forandringer med Hensyn til Produktionen af Bomuldsfrøkager.

For at forbedre Kvaliteten lod Fabrikken indrette et Anlæg, hvor Bomuldsfrøene kunde afskalles fuldstændigt, medens man hidtil kun har benyttet uafskallede Frø til Fremstilling af Bomuldsfrøkager. Efter at dette Anlæg nu var færdigt, og man saaledes kunde fremstille et nyt og forbedret Raamateriale, ønskede man tillige at forsøge en ændret Arbejdsmetode, hvorved Driftsomkostningerne kunde nedsættes samtidig med, at man kunde opnaa et bedre Olieudbytte. Forandringen fra den tidligere benyttede Metode skulde bestaa deri, at hvert af Batteriets 8 Presser tømmes og fyldes med et over hele Pressetiden jævnt fordelt Mellemrum af ca. 5 Minutter, hvorved Driften bliver mere kontinuerlig end før, da samtlige et Batteris Presser tømtes og fyldtes omtrent samtidigt.

Da Bearbejdelsen af et Parti uafskallede Bomuldsfrø vilde blive tilendebragt den 24.-25. August og normalt Arbejde først kunde fortsættes, naar en Skibsladning Jordnødder, der ventedes til København den 28. August, var blevet udlosset, besluttede Ledelsen at benytte de mellemliggende Dage, hvor Fabrikken ellers maatte standses, til at foretage Forsøg med Presning af afskallede Bomuldsfrø efter den paatænkte kontinuerlige Arbejdsmetode. Da man af Hensyn til Risikoen ved et saadant Forsøg kun ønskede at arbejde med et af Anlægets 4 Batterier og tillige ønskede at forsøge at arbejde med noget mindre Arbejdskraft paa Pressesalen end sædvanlig, udtoges af den samlede Arbejdsstyrke paa ca. 100 Mand 24 Mand, nemlig 8 til hver af Døgnets 3 Vagter.

For at skaffe en Sammenligningsbasis behandlede man først de afskallede Bomuldsfrø efter den gamle Metode. Dette paabegyndtes Torsdag den 26. August Kl. 6 Morgen, men Arbejderne klagede i Løbet af Dagen over for lidt Mandskab. Fredag den 27. August Kl. 2 gik Fabrikken over til at forsøge den kontinuerlige Pressemetode, men i Stedet for som paatænkt at skifte Presser hvert 5. Minut, mente Arbejderne kun at de kunde naa at skifte hvert 8. Minut. Om Aftenen Kl. 10, da det nye Arbejdsforhold skulde begynde, meddelte Tillidsmanden efter Ordre fra Fagforeningen, at Arbejderne kun maatte arbejde efter den gamle Arbejdsmetode, men at Fagforeningen var villig til nærmere at forhandle, og da Ledelsen herefter ikke kunde fortsætte Forsøget, blev Arbejderne anmodede om at forlade Fabrikken, og Arbejdet ophørte. Den 30. August, da den ovennævnte Skibsladning Jordnødder var udlosset, blev Arbejdet genoptaget paa sædvanlig Maade, indtil Produktionen heraf var tilendebragt den 13. September, hvorefter Etagepresseanlægget siden har været standset.

Under denne Sag har nu Dansk Ar-

bejdsgiverforening for A/S Dansk Sojakagefabrik indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og dette igen paa Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforenings Vegne for Overtrædelse af Septemberforligets Punkt 2, fordi Fagforeningen den 27. August har iværksat en uvarslet Arbejdsstandsning, for Overtrædelse af Septemberforligets Punkt 4, fordi Arbejderne har nægtet at rette sig efter Ledelsens Anvisning paa, hvorledes Arbejdet skulde udføres, og for at have handlet i Strid med de gældende Regler for Behandling af faglig Strid, idet Arbejderne, hvis de mente, at der forelaa Grund til Klage, burde have rejst Krav om organisationsmæssig Behandling. I Henhold hertil har Arbejdsgiverforeningen nedlagt Paastand paa, at Arbejdsvægringen kendes ulovlig, og at der paalægges Modparten Bod derfor.

De samvirkende Fagforbund har paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Fagforeningens Vegne paastaaet sig frifunden for Modpartens Klager og har under en Kontrasag indklaget Modparten for Brud paa bestaaende Overenskomst og Etablering af uvarslet Lockout, idet de har anført, at det har været i Strid med den gældende Overenskomst, at Fabrikken den 24.—25. August uden videre reducerede Mandskabet i Etagepresseanlægget med 22 Mand pr. Vagt, og at Ledelsen den 27. August anmodede de tilbageværende 8 Mand pr. Vagt om at forlade Fabrikken. I Henhold hertil har De samvirkende Fagforbund paastaaet Modparten dømt til at betale fuld Erstatning for det Arbejderne paaførte Arbejdsstab og idømt Bod for det begaaede Brud paa den bestaaende Overenskomst.

Dansk Arbejdsgiverforening har paa Fabrikkens Vegne paastaaet sig frifunden i Kontrasagen.

Hvad først angaar Paastanden om, at Fabrikken har iværksat uvarslet Lockout af 22 Mand pr. Vagt, bemærkes, at der ikke kan gives De samvirkende Fagforbund Medhold heri, allerede fordi der den 24.—25. August forelaa en normal Arbejdsstandsning, idet Fabrikken ikke paa det Tidspunkt laa inde med Materiale til normal Produktion, men blot med et Kvantum Bomuldsfrø, der skulde anvendes til det paatænkte Forsøg og ikke til normal Drift af Fabrikken.

Hvad Sagen iøvrigt angaar, har Fabrikken anført, at den ikke, medens det omhandlede Forsøg med et hidtil uanvendt Raamateriale og med den nævnte kontinuerlige Arbejdsmetode foretoges, var bundet af Overenskomstens Bestemmelser om en vis Arbejdsstyrke pr. Vagt, idet Forsøget kun kunde foretages med 1 Batteri af Anlægets 4 Batterier, og Overenskomsten alene har Hensyn til den normale Drift med 4 Batterier i Gang samtidig og til den hidtil benyttede Arbejdsmetode. Fabrikken har videre anført, at det var nødvendigt i nogle Dage at anstille Forsøg med de afskallede Bomuldsfrø efter den nye Arbejdsmetode, dels for at danne sig et Skøn over, om den ny Produktionsmaade var fordelagtig, dels for at faa en Basis for de Forhandlinger om en ændret Overenskomst, som maatte ske, hvis Fabrikken efter Forsøget bestemte sig til fremtidig at gaa over til den kontinuerlige Arbejdsmetode. Under Forsøget har Fabrikken aflønnet de tilbageværende 24 Arbejdere efter den almindelige Overenskomst af 24. Juni 1925 mellem Landets Oliemøller, derunder ogsaa A/S Dansk Sojakagefabrik og Dansk Arbejdsmandsforbund med de i § 2 fastsatte Timelønninger og Akkordafsavnstillæg. De 24 udtagne Arbejdere har derfor været uberettigede til som sket at vægre sig ved at arbejde forsøgsvis med den nye Arbejdsmetode, da de har faaet overenskomstmæssig Løn. Fabrikken har været villig til at forhandle med Fagforeningen om et Produktionstillæg, men Forhandlinger kunde ikke optages, før den ny Metode var gennemprøvet, da ingen af Parterne forinden vilde være i Stand til at bedømme Produktionsmængden.

Fagforeningen har derimod anført, at Overenskomsten af 16. Juni 1925 om Mandskabets Antal og Størrelsen af Produktionstillæg ogsaa gælder under det anstillede Forsøg med afskallede Bomuldsfrø og har særlig henvist til, at der i Overenskomsten under Produktionstillæg staar anført »Bomuldsfrø (afskallede og uafskallede)«. Fa-

brikken har derfor været uberettiget til ensidigt at tilsidesætte Overenskomsten og aflønne Arbejderne med Timeløn og Akkordafsavnstillæg efter § 2 i den almindelige Overenskomst af 24. Juni 1925. Fagforeningen har videre henvist til, at sidstnævnte Overenskomst i § 8 indeholder følgende Bestemmelse:

»Aftaler om Akkorder og Produktionstillæg samt andre Vedtagelser, gældende for de enkelte Fabrikker, godkendes af Organisationerne og underskrives senest sammen med nærværende Hovedoverenskomst og forbliver gældende sammen med denne, hvilket dog ikke udelukker, at der i Overenskomstperioden kan optages Forhandlinger om ny Akkorder og Produktionstillæg.«

og at det i Henhold hertil maatte være Fabrikkens Pligt, naar den ønskede Ændringer indført i de bestaaende Overenskomstsforhold, forinden Ændringerne gennemførtes, at søge Forhandling herom. Der foreligger ikke — som af Fabrikken paastaaet — nogen ulovlig Arbejdsvægring fra Arbejdernes Side, idet de netop erklærede sig villige til at fortsætte Arbejdet paa de i Overenskomsten fastsatte Vilkaar, og kun har vægret sig ved, som af Fabrikken forlangt, at arbejde paa andre Vilkaar end de overenskomstmæssige, forinden der ved Forhandling var opnaaet Enighed, eller Sagen var gjort til Genstand for Behandling efter Reglerne for faglig Strid.

Der foreligger Enighed mellem Parterne om, at der kun var Tale om et Forsøg med et nyt Materiale og efter en ny Arbejdsmetode, med kontinuerlig Drift og med en noget mindre Arbejdsstyrke for det igangværende Batteri end sædvanlig, og at dette Forsøg kun skulde strække sig over nogle Dage, højst en Ugestid. Det er ligeledes ubestridt, at der forelaa en normal Arbejdsstandsning af Fabrikken i de Dage, Ledelsen paabegyndte det omhandlede Forsøg. Det synes nu uantageligt, at Ledelsen under en saadan normal Arbejdsstandsning skulde være afskaaret fra at anstille et kortvarigt Forsøg som det omhandlede, der havde til Hensigt at undersøge Mulighederne for en mere rentabel Drift uden forinden at opnaa Samtykke fra Fagforeningens Side om de nærmere Vilkaar for et saadant Arbejdes Udførelse. Særlig maa der gives Fabrikken Medhold i, at Produktionsordningen i Overenskomsten af 16. Juni 1925 ikke uden videre vilde kunne anvendes, naar kun et Batteri var i Gang. Under de foreliggende Forhold tør Retten heller ikke statuere, at Overenskomstens Bestemmelser om en vis Arbejdsstyrke, der bl. andet har Betydning for Produktionstillægets Fordeling mellem de forskellige Arbejdere, kan være bindende for Fabrikken under en saadan kortvarig Forsøgsperiode med indskrænket Drift, idet man ogsaa ønskede at prøve, om den ændrede kontinuerlige Arbejdsmetode vilde faa Indflydelse paa Arbejdsstyrkens Antal og Fordeling. Hvad endelig angaar De samvirkende Fagforbunds Henvisning til den almindelige Overenskomsts § 8, har den efter sit Indhold kun Hensyn til Forhandlinger om nye endelige Akkorder og Produktionstillæg, men indeholder ingen Forpligtelse til at optage Forhandlinger om Aflønningen i en kortvarig Forsøgsperiode med indskrænket Drift under en normal Arbejdsstandsning. Fabrikken har under disse Forhold ikke været uberettiget til at lønne Arbejderne efter den almindelige Overenskomsts § 2, og den stedfundne Arbejdsvægring har som Følge deraf ikke været lovlig. Der findes dog under Hensyn til de anførte Forhold ikke Anledning til at paalægge Fagforeningen nogen Bod, medens Sagens Omkostninger findes at burde paalægges den med 300 Kr.

Kendelse.

Den ovennævnte Arbejdsvægring har været ulovlig.

Sagens Omkostninger udredes af De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforenings Vegne med 300 Kr.

Indgaaede Forlig.

Sag Nr. 1006.

Bogbindere hos Frederik Christensen, Aalborg.

De samvirkende Fagforbund paa Bogbinderforbundets Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinsen og

Bogbindermester Frederik Christensen, Aalborg, Vegne.

Ovennævnte Firmas Indehaver havde beskæftiget sine Kontordamer med Indpakning og Paginering, hvilket Arbejde ifølge den mellem Firmaet og Bogbinderforbundet oprettede Overenskomst er fastsat som Bogbinderarbejde.

Ved faglig Mægling bilagdes Uoverensstemmelsen, men det viste sig, at Firmaet ikke overholdt Mæglingskendelsen og ej heller den Ordning, der ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i den Anledning tiltraadtes af begge Parter.

Da Sagen indbragtes for Den faste Voldgiftsret, forligtes den i et forberedende Retsmøde, saaledes at det gøres til Genstand for lokal Behandling, i hvilket Omfang Overenskomsten er krænket og hvor stor Bod, der skal udredes for det overenskomststridige Forhold.

Sag Nr. 1010.
Kioskbude i København.

De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds og Kontor- og Forretningsbudenes Organisations Vegne mod Indehaveren af Budcentralen, Koldinggade 37.

Denne Sag drejede sig som Sag Nr. 1009, om Tilsidesættelse af bestaaende Overenskomsts Bestemmelse om kun at anvende organiserede Bude, der var Medlemmer af Organisationen.

Sagen forligtes den 20. August i et forberedende Retsmøde paa samme Maade, som i Sag Nr. 1009, men at Boden i dette Tilfælde fastsættes til 50 Kr.

Sag Nr. 1016.
Soignerings- Toilet & Sanitetsarbejdere hos Barber og Frisørmester E. Krogh, Hambroesgade

Denne Sag drejede sig om et Brud paa Overenskomsten som Følge af Arbejdsgiverens Underbetaling af en uorganiseret Barbersvend. Ved ikke at stille det forlangte Depositum havde Mesteren hindret den faglige Voldgiftsret i at afgøre Sagen, hvorfor der blev indgivet Klage til Den faste Voldgiftsret.

Sagen forligtes ved et forberedende Retsmøde den 10. September imod, at Barbermester E. Krogh forpligter sig til at betale 350 Kr. til Forbundet med 25 Kr. hver den 1ste i Maaneden paa Forbundets Kontor, første Gang 1. Oktober.

Sag Nr. 1017.
Soignerings- Toilet & Sanitetsarbejdere mod Barber og Frisørmester Carl Larsen Smallegade 1.

Sagen drejede sig om nøjagtigt samme Forhold som Sag Nr. 1016, og Mesteren havde forhindret Sagens Afgørelse ved at sende Organisationen følgende Skrivelse:

»Hr. Møller Larsen.
Af Hensyn til Dem selv og Deres egen Eksistens, skal jeg anbefale Dem ikke at blande Dem i mine Sager, som ikke vedrører Dem. Med særdeles Agtelse
Carl Larsen, Smallegade 1.«

Denne Skrivelse afbrød naturligvis al Forhandling, og Sagen indbragtes for Den faste Voldgiftsret, hvor den den 10. September forligtes mod, at Barbermester Larsen den 1. Oktober betalte 400 Kr. paa Forbundets Kontor.

Sag Nr. 1031.
Glasarbejdere hos Firmaet Th. Petersen, Aalborg, Kolding og Odense.

Denne Sag var en Udløber af en mellem Firmaet og Dansk Glasarbejderforbund opstaaet Uoverensstemmelse om Spejlbelæggernes Løn- og Arbejdsvilkaar. Uoverensstemmelsen medførte en overfor Firmaet etableret Strejke, som i Sag Nr. 1021 kendtes ulovlig og derfor straks ophævedes af Forbundet.

Imidlertid nægtede Firmaet at genantage de omtalte Spejlbelæggere, hvorfor nærværende Sag rejstes. Firmaet havde ydermere udtalt, at de ikke vilde blive genantagne, saalænge de var Medlemmer af Forbundet.

Ved et forberedende Retsmøde den 1. Oktober i Den faste Voldgiftsret forligtes Sagen mod, at Firmaet genantager de Paagældende og udtaler intet at have at erindre imod, at de er Medlemmer af Forbundet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 21 ❋ KØBENHAVN DEN 20. NOVEMBER 1926 ❋ 23 AARGANG

Valg til Folketinget.

Saa gør vi op igen.

Den **2. December** gaar det danske Folk til Valg efter 2½ Aars socialdemokratisk Regering.

Med stigende Desperation har Arbejdsgivernes og Storbøndernes politiske Repræsentanter søgt at spænde Ben for den Politik, som Regeringen har søgt at gennemføre.

Giv os Kragh tilbage

er disse Partiers brændende Ønske. De længes tilbage til den gyldne Periode 1920—24, men den arbejdende Befolkning har heller ikke mistet Hukommelsen.

Vi husker, at disse Aar, da **Partifællerne af Arbejdsgivernes Formand** stod for Styret, var onde og mørke Aar for Arbejderklassen.

Vi husker:

Nedsættelsen af Tjenestemændenes Løn,

Tvangsnedskæringen af Lønnen til Statens Skovarbejdere,

Sultecirkulærerne, der fratog Tusinde af arbejdsløse Understøttelsen, hvorved 10,000 Familier kom paa **Fattigvæsenet,**

Arbejdsløshedslovgivningens Forringelse,

Nedsættelsen af Alderdomsunderstøttelsen og Hjælpekassehjælpen,

Huslejelovens Ødelæggelse

og endnu mere.

Vi husker, at

Neergaard skar i det levende Kød,

som han selv sagde. Vi husker, at det var **den haarde Haand** mod Smaahjemmene og **Skulderklap** til Overklassen i By og paa Land.

I 1924 tog Smaahjemmene Revanche ved at give **Socialdemokratiet** Sejren.

Men Reaktionen gav ikke op. Ved Hjælp af **Landstingets konservative Flertal** spændte den Ben for den socialdemokratiske Regering, og den opnaaede at **gøre det radikale Parti angst.**

Den socialdemokratiske Regering

har ved et kraftigt Initiativ søgt at fremme en **dybtgaaende social Reformlovgivning.**

Først og fremmest har Regeringen søgt at **sætte Arbejde i Gang,** sidst ved sit storstilede Forslag om at stille **122 Mill. Kr.** til Raadighed.

Arbejdsløshedsunderstøttelsen er forbedret **administrativt under de andre Partiers Protest.**

Men Forslag om en **Forbedring af Understøttelsen** ved Lov saa vel som Planen om **Støtte til Erhvervene** er forkastet eller lemlæstet af de andre Partier.

Deres Parole er:

Intet Arbejde — ingen Understøttelse,

men til Gengæld **Lønnedsættelse.**

Læg hertil, at de andre Partier stadig har **hindret 8-Timers Dagens Lovfæstelse, Aldersrentens** og **Enkebørnsunderstøttelsens Forbedring, Lærlingelovens Revision** og **Boligbyggeriets Fremme,** samt at de har **modarbejdet Kampen mod Prisfordyrerne** og holdt Haanden over **de store Formueejere.**

Saa maa man indrømme at

Valget er let for os.

Vor Regering har appelleret til os.

Lad os vise Overklassens Herrer og Damer, at vi forstaar Situationen.

Gaa frem til Valgurnerne i et **Stormtempo** som aldrig før.

Pur **alle** Kammeraterne ud til Kamp for **deres egen Sag.**

Husmænd og Landarbejdere rykkede frem med os i 1924 i et større Tal end nogen Sinde.

Men de kommer i endnu større Tal denne Gang.

Saa maa **vi** ikke staa tilbage.

I Fællesskab kan vi rejse en Folkebølge, der drukner Reaktionen ved at sikre

Socialdemokratiets Sejr.

Men hertil maa Du være med.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bogbinderforbundets Strejke hos F. Hestbech, Aalborg.

Bogbinderforbundet har i længere Tid haft Strejke hos F. Hestbech i Aalborg. Firmaet er ikke Medlem af Arbejdsgiverforeningen og nægter at oprette Overenskomst med Forbundet. For at gøre Strejken mere effektiv, er der ogsaa varslet Strejke overfor Firmaer, der leverer Varer til Hestbech.

Da Randers Protokolfabrik var mellem disse, og Forbundet anmodede den om at ophøre med at sælge Varer til det blokerede Firma, kom Sagen til Behandling paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 6. November. Dette resulterede i, at Formanden for Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinserne lovede at fremskaffe en Erklæring om, at Randers Protokolfabrik ophører med det omstridte Arbejde.

Det er senere meddelt os, at Sagen gik i Orden, da Randers Protokolfabrik ophørte med at levere Arbejde til det blokerede Firma.

Arbejdsløsheden i September 1926.

Hosstaaede Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af September var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 16,8 pCt. mod 17,4 pCt. ved Udgangen af August.

Gennem hele September Maaned var der en mindre Nedgang i Arbejdsløsheden, særlig i Hovedstaden, og dette skyldes overvejende Nedgang for Gruppen: Anden Industri m. v. I Provinsen blev Nedgangen i denne Gruppe i nogen Grad modvirket af en lille Stigning i Arbejdsløsheden for Arbejdsmænd.

September 1926	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		3. Sep.	10. Sep.	17. Sep.	24. Sep.	1. Okt.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygnings-Industri	11741	20,9	20,2	20,6	20,5	20,2
2. Anden Industri m. v.	65495	19,2	18,9	18,7	18,1	17,5
3. Handel	5191	11,4	11,5	11,3	11,3	10,9
4. Arbejdsmd.	30953	17,6	17,2	16,9	17,2	16,9
Ialt	113380	18,6	18,2	18,0	17,8	17,3
Provinsen:						
1. Bygnings-Industri	19887	15,1	15,0	14,7	14,4	14,6
2. Anden Industri m. v.	60770	20,1	20,1	19,2	18,6	18,5
3. Handel	6304	10,2	10,4	10,3	10,5	10,5
4. Arbejdsmd.	69028	14,5	14,9	15,5	15,1	15,5
Ialt	155989	16,6	16,7	16,6	16,2	16,4
Hele Landet	269369	17,4	17,4	17,2	16,9	16,8

Den noget mindre Arbejdsløshed i Industrigruppen skyldes særlig visse Sæsonfag som Skræddere og Skotøjsarbejdere, hvor Beskæftigelsen normalt tiltager om Efteraaret. Arbejdsløsheden som Helhed var dog stadig ved Udgangen af September ligesom ved Udgangen af de nærmest foregaaende Maaneder ca. $3^1/_2$ Gange saa stor som for den tilsvarende Maaned i Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.).

	1921 pCt	1922 pCt.	1923 pCt.	1924 pCt.	1925 pCt.	1926 pCt.
Januar	21,4	31,1	21,8	21,6	16,6	30,1
Februar	24,0	34,2	23,1	21,9	16,5	27,5
Marts	23,2	33,0	15,6	16,7	14,7	21,4
April	19,6	22,2	11.0	8,1	13,4	16,6
Maj	17,0	15,0	8,9	5,8	12,0	14,8
Juni	16,1	12,9	8.1	5,0	9,1	15,8
Juli	16,1	12,1	7,5	5,4	8,3	17.0
August	16,9	11,4	8,0	5,6	9,8	17,4
September	16,7	10,7	7.7	5,8	10,6	16,8
Oktober	17,6	12,1	8,0	7,0	13,5	
November	20,8	15,4	12,1	9,3	20,5	
December	26,8	20,6	19,6	17,1	31,7	

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1032.

Havnearbejdere i Aalborg ved Losning af S/S »Niord«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 6. Oktober 1926 i Sag Nr. 1032: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og Forbundet igen for Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg.

Efter at S/S »Niord« var ankommet til Aalborg med en Ladning løs Kali til Firmaet Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik A/S, paabegyndtes Losningen den 24. September Kl. ca. $1^1/_2$ Em. med 18 Havnearbejdere. Nogen Tid efter — ifølge de Indklagedes Fremstilling Kl. ca. $2^1/_2$, ifølge Klagernes Fremstilling Kl. ca. $3^1/_2$ — anmodede de to i Skibets to Luger arbejdende Hold Formanden om, at der maatte blive antaget en Nedhakker i hver af Lugerne. Formanden svarede hertil, at han maatte tale med Ingeniør Schmidt om Sagen. Ingeniør Schmidt var imidlertid paa Besøg hos en syg Funktionær og kom først til Stede Kl. 4,20. I Mellemtiden var Formanden for Havnearbejdernes Fagforening Søren Jacobsen blevet underrettet og havde to Gange i Telefonen forlangt Sagen ordnet. Ved halvfem Tiden kom han til Stede ved Skibet og havde nu en Samtale med Ingeniør Schmidt. Der er Uenighed mellem Parterne om, hvad der passerede ved denne Lejlighed. Ingeniør Schmidts Fremstilling gaar ud paa, at Søren Jacobsen i stærke Udtryk beklagede sig over, at en Fabriksformand ikke kunde tage Stilling til et saa ubetydeligt Spørgsmaal, og at Søren Jacobsens Ordstrøm var saa voldsom, at Schmidt ikke kunde faa sagt andet, end at han jo ikke havde nægtet Nedhakkere, samt tilsidst, da Søren Jacobsen sagde, at nu stoppede han Arbejdet, at det blev paa hans eget Ansvar. Søren Jacobsens Fremstilling gaar ud paa, at Schmidt udtalte, at han i det hele ikke vilde forhandle om Spørgs-

maalet. Resultatet af Samtalen blev, at Ingeniør Schmidt gik ind paa Kontoret, idet han vil have tænkt sig, at Søren Jacobsen ogsaa var kommet derind for at fortsætte Forhandlingerne. Søren Jacobsen talte med Folkene, og Arbejdet blev derefter med hans Billigelse standset. Arbejdsstandsningen blev indberettet til Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne, og Lørdag den 25de blev der fra Foreningen givet et officielt Tilbud til Havnearbejdernes Fagforening om 2 Nedhakkere. Fra Arbejdsgiverforeningens Side hævdes det, at Søren Jacobsen afslog dette Tilbud med den Motivering, at nu drejede Sagen sig ikke længere om Nedhakkere, men han vilde have en hel anden Ordning med Fabrikken. Søren Jacobsen hævder imidlertid, at Grunden til Afslaget var, at Arbejdsgiverforeningen nægtede at betale Ventepenge. Sagen blev derefter behandlet først Mandag den 27de paa et Møde mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne og Havnearbejdernes Fagforening, derefter den 28de paa et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen. Paa det første Møde tilbød Arbejdsgiverne for at faa Arbejdet genoptaget at deponere et Beløb svarende til de af Fagforeningen forlangte Ventepenge, paa det andet Møde at betale Beløbet under Protest, men Fagforeningen afslog begge Tilbud og krævede, at Beløbet skulde betales uden Protest, og saaledes at der ikke senere maatte rejses Sag for Den faste Voldgiftsret.

Under nærværende Sag har Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne, indklaget de samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og Forbundet igen for Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg, for Brud paa Septemberforligets Punkt 2 og de gældende Regler for Behandling af faglig Strid.

Klagerne har nærmere gjort gældende, at Arbejdsstandsningen er ulovlig, og dette saa meget mere som det fra Arbejdsgivernes Side slet ikke er nægtet at antage de to Nedhakkere. Særlig graverende er det, at Arbejdsstandsningen er blevet opretholdt, ogsaa efter at man officielt havde tilbudt at antage de to Nedhakkere og at deponere eller under Protest betale Ventepenge. Klagernes Paastand gaar ud paa, at Strejken kendes ulovlig, og at der paalægges de Indklagede en meget alvorlig Bod. De henviser herved til, at Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg gentagne Gange er idømt Bod for at have handlet i Strid med Overenskomstens Regler for Behandling af faglig Strid, hvilket nærmere er omtalt i Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 25. Februar 1925 i Sag Nr. 832, ved hvilken Kendelse der paalagdes Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg en Bod paa 1000 Kr. Endvidere henviser de til, at der ved Arbejdsstandsningen er forvoldt vedkommende Arbejdsgiver et betydeligt Tab bl. a. i Form af Overliggedagspenge til Rederiet. Naar Klagerne har paastaaet ogsaa De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund paalagt Bod, er Grunden, at disse Hovedorganisationer efter Klagernes Mening ikke tilstrækkeligt effektivt har taget Afstand fra Fagforeningens Holdning.

De Indklagede procederer til Frifindelse. De gør gældende, at Arbejdsstandsningen skyldes Overenskomstbrud fra Arbejdsgivernes Side, og at der i hvert Fald foreligger saadanne formildende Omstændigheder, at der ikke bør paalægges de Indklagede Bod. Den gældende Overenskomst indeholder om Losning af Kalisalt i Skibe følgende: »Naar Varen fremkommer i haard Tilstand, skal der i Sejlere ansættes en Mand ekstra; ved Dampere forhandles i hvert enkelt Tilfælde.« Denne Bestemmelse maa efter de Indklagedes Mening forstaas saaledes, at der ved Dampere altid skal ansættes i hvert Fald én Mand ekstra, og at Forhandlingen kun skal dreje sig om, hvorvidt der skal ansættes flere Ekstramænd. Der burde derfor i det hele ikke have været Diskussion om Ansættelsen af de to Nedhakkere, og navnlig burde Ingeniør Schmidt ikke, hvad de Indklagede hævder, han gjorde, have nægtet Forhandling om dette Punkt. Til Forsvar for, at Arbejdet ikke senere er blevet genoptaget, har de Indklagede

anført, at Funktionærer ved Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik gentagne Gange har udvist en saadan Optræden overfor Havnearbejderne, at disse med Rette føler sig krænkede, og at Sagen nu var kommet saa langt, at den hellere maatte føres til Ende. De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund har videre særskilt paastaaet sig frifundet, idet de gør gældende, at de ikke har noget Ansvar for Arbejdsstandsningen; tværtimod har de søgt at bringe den til Ophør, men dette er stødt paa Modstand fra Havnearbejdernes Fagforening.

Efter at Sagen var mundtlig procederet, afsagde Retten den 2. Oktober den foreløbige Kendelse, at Arbejdsstandsningen var ulovlig, og at Arbejdet straks burde genoptages. Retten skal herved bemærke følgende: Som allerede nævnt er der Uenighed om, hvad der passerede mellem Ingeniør Schmidt og Formand Søren Jacobsen den 24. September. Paa dette Tidspunkt synes Stridsspørgsmaalet at kunne være løst ved en fornuftig Forhandling mellem disse 2 Mænd, men hvor Fejlen nu end maatte ligge for, at en saadan Forhandling ikke kom i Stand, har det i hvert Fald ikke været berettiget fra Fagforeningens Side med Tilsidesættelse af Reglerne for Behandling af faglig Strid at standse Arbejdet som sket. Fagforeningen har imidlertid ikke indskrænket sig hertil, men har opretholdt Arbejdsstandsningen, ogsaa efter at Stridsspørgsmaalet om de to Nedhakkere var ude af Verden, og efter at Arbejdsgiverne havde tilbudt at deponere eller under Protest betale de senere krævede Ventepenge. Denne Fremgangsmaade er absolut fordømmelig, og Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg, der tidligere Gang paa Gang er dømt for Overenskomstbrud, har herved paany gjort sig skyldig i en Ulovlighed, denne Gang af en saa graverende Art, at den herfor forskyldte Bod findes at burde sættes til 3000 Kr. Derimod findes der, under Hensyn til hvad der er oplyst om Søren Jacobsens og Fagforeningens afvisende Holdning overfor deres egne Hovedorganisationer, ikke tilstrækkeligt Grundlag til at paalægge De samvirkende Fagforbund eller Dansk Arbejdsmandsforbund Bod. Sagens Omkostninger udredes af de Indklagede med 300 Kr.

Kendelse:

Den ovennævnte Arbejdsstandsning er ulovlig og bør ophøre. Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg bør til Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne, betale 3000 Kr.

Sagens Omkostninger betales af de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 1037—1038.
Arbejdsmænd paa Dansk Sojakagefabrik.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 30. Oktober 1926 i Sag Nr. 1037—38: De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen for Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening mod Dansk Arbejdsgiverforening paa A/S Dansk Sojakagefabriks Vegne og omvendt.

I en den 24. Juni 1925 mellem Foreningen af danske Oliemøllere, Dansk Sojakagefabrik A/S m. fl. og Dansk Arbejdsmandsforbund afsluttet Overenskomst hedder det i § 2 bl. a.:

»Timelønnen er i Dagdrift 119 Øre, i kontinuerlig 6 Døgns Drift 128 Øre . . . Arbejdere, der har været beskæftiget paa Fabrikken i mindst 3 Maaneder, og som ikke ved Akkord, Produktionstillæg eller andre Tillæg opnaar en Fortjeneste udover Timelønnen paa 7 Øre, erholder et Akkordafsavnstillæg af en saadan Størrelse, at Merfortjenesten bringes op paa dette Beløb.«

§ 8 er saalydende:

»Aftaler om Akkorder og Produktionstillæg samt andre Vedtagelser, gældende for de enkelte Fabrikker, godkendes af Organisationerne og underskrives senest sammen med nærværende Hovedoverenskomst og forbliver gældende sammen med denne, hvilket dog ikke udelukker, at der i Overenskomstperioden kan optages Forhandlinger om ny Akkorder og Produktionstillæg.«

Til denne Overenskomst slutter sig en den 16. Juni 1925 oprettet Overens-

komst mellem Dansk Sojakagefabrik A/S og Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening, der henhører under Dansk Arbejdsmandsforbund. Afsnit A. indeholder Bestemmelser om Fabrikkens Etagepresseanlæg, hvori der fremstilles Foderkager; i dette Anlæg, hedder det, »beskæftiges med 35 Minutters Pressetid 30 Mand pr. Vagt, der fordeles« paa nærmere angiven Maade, saaledes at der i hver af Døgnets 3 Vagter beskæftiges 22 Mand i Pressesalen ved ialt 4 Batterier; der er derhos fastsat Produktionstillæg, forskellige for det forskellige Materiale, Sojabønner, Hørfrø m. v., for »Bomuldsfrø (afskallede og uafskallede)« er Minimalydelsen ansat til »72 Tons Kager pr. Døgn eller 24 Tons pr. Vagt; hvad der produceres derudover, betales med 1,0 Øre pr. kg Kager, som deles ligeligt mellem de i Pressesalen beskæftigede 22 Mand; hver af de andre i Driften beskæftigede Arbejdere faar som nævnt under Sojabønner. Ved Behandling af uafskallet Bomuldsfrø faar Valseværksmanden og Kubemanden 15 pCt. til Timelønnen.«

For at forbedre Bomuldsfrøkagernes Kvalitet lod Fabrikken, der i de sidste Aar under Tryk af udenlandsk Konkurrence havde maattet indskrænke sin Produktion betydeligt, indrettet et Anlæg til fuldstændig Afskalning af Bomuldsfrø, medens den hidtil kun havde fremstillet Bomuldsfrøkager af uafskallede Frø; den ønskede derhos at forsøge en ændret Arbejdsordning, hvorved Driftsomkostningerne kunde nedsættes og samtidig et bedre Olieudbytte opnaas. Forandringen skulde bestaa i, at hvert af Batteriets 8 Presser tømtes og fyldtes med et over hele Pressetiden jævnt fordelt Mellemrum af ca. 5 Minutter, hvorved Driften kunde blive mere kontinuerlig end før, da samtlige Batteriets Presser tømtes og fyldtes omtrent samtidigt.

Efter at der den 26. August 1926 var indtraadt en normal Arbejdsstandsning, der ventedes at ville vare til den 28. s. M., blev Forsøget paabegyndt, saaledes at kun et af de 4 Batterier blev benyttet, betjent af en noget mindre Arbejdsstyrke end sædvanligt. Da imidlertid Arbejdernes Tillidsmand den 27de om Aftenen efter Ordre fra Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening havde meddelt, at Folkene kun maatte arbejde efter den hidtil praktiserede Metode, men at Fagforeningen var rede til nærmere Forhandling, blev Arbejderne anmodet om at forlade Fabrikken, og Arbejdet ophørte.

Ved Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 29. September 1926 i Sag Nr. 1025—26 statueredes det, at Arbejdsvægringen havde været ulovlig, idet der til Begrundelse heraf henvistes til, at der kun havde været Tale om et Forsøg med et nyt Materiale og efter en ny Arbejdsmetode, med kontinuerlig Drift og med en noget mindre Arbejdsstyrke for det igangværende Batteri end sædvanligt, at dette Forsøg kun havde skullet strække sig over nogle Dage, højst en Ugestid, at det syntes uantageligt, at Ledelsen under den indtrufne normale Arbejdsstandsning skulde have været afskaaret fra at anstille et saadant Forsøg, der havde til Hensigt at undersøge Mulighederne for en mere rentabel Drift, uden forinden at have opnaaet Enighed med Fagforeningen om de nærmere Vilkaar for Arbejdets Udførelse, at den ved Overenskomsten af 16. Juni 1925 fastsatte Produktionsordning ikke kunde anses for anvendelig og dens Bestemmelser om en vis Arbejdsstyrke ikke bindende i en Forsøgsperiode som den omhandlede, at Hovedoverenskomstens § 8 ikke forpligtede Fabrikken til at optage Forhandlinger om Aflønningen i en saadan Forsøgsperiode, og at Fabrikken ikke havde været uberettiget til i denne at lønne Arbejderne efter Hovedoverenskomstens § 2.

Den 4. Oktober satte Fabrikken Etagepresseanlæget i Gang til Fremstilling af Kager af afskallede Bomuldsfrø, hvorefter der i de følgende Dage arbejdedes med voksende Arbejdsstyrke efter den nye Produktionsmetode, saaledes at Folkene lønnedes efter Hovedoverenskomstens § 2. Da man den 7. s. M. var naaet saa vidt, at Forsøget antoges at kunne omsættes i effektiv Drift, optog Fabrikken en Forhandling med Anlægets Tillidsmand om Fastsættelse af Produktionstillæg for Arbejde med det nye Raastof og efter den nye Metode. Dette førte til, at

der Lørdag den 9. fandt en Forhandling derom Sted mellem Fabrikken og Fagforeningen, men Enighed opnaaedes ikke, og Forhandlingen blev udsat til den 12te.

Straks efter Mødet den 9. blev det af Fagforeningens Formand meddelt Fabrikken, at Arbejderne ansaa Forsøgstiden for udløben og følgelig Fabrikkens Ret til at anvende den nye Produktionsmaade ophørt fra og med Søndag den 10. Morgen, og at de derfor vilde nægte at fortsætte med denne. Fabrikken fastholdt, at de skulde møde Mandag Morgen til saadan Fortsættelse, idet den tilbød at lade de Bestemmelser om Produktionstillæg, hvorom Enighed senere maatte blive opnaaet, faa tilbagevirkende Kraft. Mandag Morgen udeblev Arbejderne fra saavel Presseanlægget som fra det nye Afskalningsanlæg, men om Formiddagen blev det fra Fagforeningen meddelt Fabrikken, at de var villige til at møde og sætte i Gang efter den gamle Metode; dertil blev svaret, at de skulde møde straks og arbejde efter den nye. Samme Dag Kl. 2 Em. meldte Folkene sig til Arbejde ved Afskalningsanlægget, medens Standsningen i Pressesalen, omfattende 75 Mand, vedvarede, indtil Fabrikken den 21. Oktober lod Folkene gaa i Arbejde med et Parti andre Raavarer end Bomuldsfrø. Det til den 12te fastsatte Møde blev ikke afholdt, og Forhandlinger, som fandt Sted de to følgende Dage, førte ikke til Enighed.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen for Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa A/S Dansk Sojakagefabriks Vegne for Brud paa Overenskomsten af 16. Juni 1925 samt Iværksættelse af uvarslet Lockout og paastaaet Fabrikken dels dømt til at betale Arbejderne Erstatning for det dem paaførte Arbejdstab saavel som anset med Bod for Brud paa Overenskomsten, dels tilpligtet snarest at igangsætte Arbejdet i Etagepresseanlægget paa de i Overenskomsten fastsatte Vilkaar.

Dansk Arbejdsgiverforening har paa A/S Dansk Sojakagefabriks Vegne indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette atter for Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening for Brud paa Septemberforligets Punkt 2 ved Iværksættelse af uvarslet Strejke, for Brud paa Forligets Punkt 4 ved Angreb paa Fabrikkens Ret til at lede og fordele Arbejdet, og endelig for Brud paa Bestemmelserne i Hovedoverenskomstens § 2 og de gældende Regler om Behandling af faglig Strid. Overensstemmende hermed gaar den af Arbejdsgiverforeningen nedlagte Paastand ud paa, at Arbejdsstandsningen kendes ulovlig, og at der paalægges De samvirkende Fagforbund paa deres fornævnte Underorganisationers Vegne en Bod.

Parterne har hver især paastaaet sig frifundet for hinandens Tiltale.

De samvirkende Fagforbunds Fremstilling gaar i det væsentlige ud paa følgende: Den 11. Oktober, efter at der var arbejdet dels nogle Dage i August, dels siden den 4. Oktober efter den nye Produktionsordning, altsaa i længere Tid end den, som Forsøget ifølge Kendelsen af 29. September var paaregnet højst at skulle vare, og Fabrikken yderligere allerede den 7. Oktober havde kunnet erklære, at Forsøget var tilendebragt, var Arbejderne berettigede til, da en Aftale om de ved den nye Produktionsmaade nødvendiggjorte Ændringer i Overenskomsten af 16. Juni 1925 ikke var kommet i Stand, at kræve Bestemmelserne i denne overholdt, altsaa til at vægre sig ved at fortsætte Arbejdet efter den nye Metode. Kun under de i Kendelsen omhandlede Omstændigheder og inden for den der angivne Tidsgrænse har Fabrikken været beføjet til at fravige Overenskomsten af 16. Juni 1925. Men iøvrigt er den, saalænge Aftale om Ændringer deri ikke er afsluttet, bunden til denne og har derfor været uberettiget til at kræve, at Folkene efter den 10. Oktober skulde arbejde paa anden Maade og paa andre Vilkaar end i Overenskomsten fastsat.

Her overfor har Arbejdsgiverforeningen gjort gældende, at Overenskomsten af 16. Juni 1925 ikke kan afskære Fabrikken fra at gaa over til en ny og bedre Produktionsordning; den hviler paa en Forudsætning om en vis Pro-

duktionsmaade og er ikke bindende længere, end denne Forudsætning holder. Ifølge Septemberforligets Punkt 4 er Fabrikken berettiget til at lede og fordele Arbejdet, og denne Beføjelse har den ikke fraskrevet sig ved Overenskomsten af 16. Juni 1925. Saalænge en Aftale om Vilkaar for den nye Produktionsordning ikke var tilvejebragt, maatte Fabrikken være berettiget til at gøre foreløbigt Brug af Hovedoverenskomstens Lønningsregler, i hvilken Henseende Bestemmelsen i § 2 om Akkordafsavnstillæg bliver af særlig Betydning; dette kunde saa meget mindre være betænkeligt, som Fabrikken tilbød at give de nye, særlige Lønningsregler, hvorom Enighed maatte blive opnaaet, tilbagevirkende Kraft. Arbejdsvægringen var derfor ubeføjet, saa meget mere, som den var uvarslet. Dertil kommer, at Arbejderne har forsømt at søge Striden bilagt ved faglig Mægling eller afgjort ved faglig Voldgift, jfr. Hovedoverenskomstens § 9, ifølge hvilken »som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den af Hovedorganisationener senest vedtagne Norm«.

Overenskomsten af 16. Juni 1925 er en saadan for A/S Dansk Sojakagefabrik gældende særlig Aftale, som ifølge Hovedoverenskomstens § 8 forbliver gældende sammen med denne. Deraf maa følge, at Fabrikken, saa længe Hovedoverenskomsten løber, og der ikke overensstemmende med dens § 8 i Slutningen er opnaaet Enighed om ændrede Bestemmelser for Arbejdet i Etagepresseanlæget, er pligtig at lade dette foregaa paa den i Særoverenskomsten anordnede Maade og med Aflønning som deri fastsat. Den har følgelig været uberettiget til at forlange, at Arbejderne den 11. Oktober, efter at Forsøgstiden var udløben, skulde fortsætte Arbejdet paa den nye Maade og paa de i Hovedoverenskomsten fastsatte Lønningsvilkaar.

For saa vidt bliver De samvirkende Fagforbunds Paastand at tage til Følge. Da Fabrikken paa den anden Side ikke har været pligtig at fortsætte Produktionen af Bomuldsfrøkager paa den i Særoverenskomsten angivne Maade og de deri fastsatte Vilkaar, saafremt den har haft Grund til at mene, at en saadan Fortsættelse ikke vilde give tilstrækkeligt Udbytte, finder Retten ikke at kunne tilpligte den at genoptage Driften efter den gamle Produktionsmaade eller at udrede Erstatning til Arbejderne, ligesom Retten ikke skønner at have tilstrækkelig Føje til at anse Fabrikken med nogen Bod.

Af det anførte følger, at De samvirkende Fagforbund bliver at frifinde for Arbejdsgiverforeningens Tiltale.

Sagens Omkostninger vil Arbejdsgiverforeningen have at betale med 300 Kr.

Kendelse.

A/S Dansk Sojakagefabrik har været uberettiget til at kræve, at Arbejdet i Etagepresseanlæget den 11. Oktober 1926 skulde fortsættes efter den foran omhandlede nye Produktionsmetode og efter Lønningsreglerne i § 2 i Overenskomsten af 24. Juni 1925.

Iøvrigt frifindes Parterne for hinandens Tiltale.

Sagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsgiverforening paa A/S Dansk Sojakagefabriks Vegne med 300 Kr.

Den skandinavisk-baltiske Fagforeningskonference.

I »Arbejderen« Nr. 19 for 6. November d. A., meddelte vi, at der i Dagene den 6.—7. December skal afholdes en skandinavisk-baltisk Fagforeningskonference i Stockholm.

Vi skal nu her meddele den af Sekretrær Oudegeest foreslaaede Dagsorden for denne Konference:

1. Oversigt over Fagforeningsbevægelsens Stilling i de deltagende Lande.
2. Økonomiske og andre Forholdsregler til Støtte for Fagforeningsbevægelsen i forskellige Lande.
3. Ønskeligheden og Muligheden for Oprettelsen af en skandinavisk-baltisk Komité, hvis Opgave skal være at forberede ensartet Optræden i Fremtiden.
4. Muligheden af en forbedret Fagforeningspresse i de deltagende Lande.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 22 ❋ KØBENHAVN DEN 27. NOVEMBER 1926 ❋ 23 AARGANG

Overenskomst i Jernindustrien.

De mellem Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark og Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien førte Forhandlinger er resulterede i et den 6. November stillet Forslag til en Fornyelse af Overenskomstforholdet og ved Afstemningen i Organisationerne er dette Forslag vedtaget af begge Parter, og dermed er Forholdet mellem Jernindustrien og Flertallet af dens faglærte Arbejdere bragt i Orden uden Arbejdsstandsning.

Da en Overenskomst, omfattende cirka 20,000 Arbejdere, i sig selv har en meget stor Betydning, og det ydermere her drejer sig om Jernindustrien, hvis Forhold alt for ofte har ført til Kamp, er Resultatet af de førte Forhandlinger overordentligt betydningsfuldt og som første Prøve paa 1927-Situationen af stor Rækkevidde.

Overenskomsten er afsluttet for en Periode af to Aar, medmindre en af Parterne senest 1. September 1927 opsiger den til Udløb 1. Februar 1928.

Den indeholder Forbedringer af Minimallønnen fra 68 Øre op til 76, og en Forhøjelse af Mindstebetalingen fra 88 Øre op til 96 Øre, altsaa en Forbedring paa disse to Felter paa 8 Øre pr. Time.

Frigjort for Pristalsreguleringerne.

Paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Kongres i afvigte Sommer vedtoges med meget stor Majoritet en Tilkendegivelse af, at Forbundets Medlemmer krævede af Ledelsen, at man søgte at komme bort fra Pristallet som Lønregulator.

Dette Principkrav er gennemført i den afsluttede Overenskomst, men Arbejdsgiverne har herfor krævet Reduceringer af de bestaaende Lønninger for at slippe Pristallet. Disse Reduktioner er i Overenskomsten fastsatte til 3 à 4 %, og naar der ses hen til den Sandsynlighed, der er for, at vi pr. August 1927 ihvert Fald har, en nedadgaaende Pristalkurve, er det forstaaeligt, at man har akcepteret dette Krav fra Arbejdsgiverne.

Overenskomstens Bestemmelser herom har følgende Affattelse:

1) Prislister og dermed ligestillede faste Akkordprislister og Bonusordninger reduceres med 4 pCt.

2) Fortjenester ved Procentakkorder og Timelønsakkorder (incl. Akkordafsavnstillæg), der ligger over 150 Øre pr. Time, reduceres 4 pCt., dog ikke længere ned, end Arbejderen vilde være kommet, hvis hans Løn havde været 150 Øre, hvor Reduktionen er 3 pCt.

3) Fortjenester ved Procentakkorder og Timelønsbetalinger (incl. Akkordafsavnstillæg), over 115 Øre og indtil og med 150 Øre, reduceres med 3 pCt.

4) Timelønninger, Grundløn og Timelønsbetalinger paa *115 Øre og derunder reduceres ikke.*

Opsagte Værkstedsprislister og dermed ligestillede Akkordpriser faar dersom den opsigende Part ønsker det, den samme Reduktion som de øvrige Akkorder og løber da videre, som om Opsigelse ikke havde fundet Sted.

Værkstedsprislisterne og dermed ligestillede faste Akkordpriser kan fra 1. Februar 1927 opsiges fra begge Sider med 2 Maaneders Varsel — medmindre anden Aftale er truffet — til den 1. i en Maaned, dog tidligst til Udløb den 1. Juni 1927.

Ved Fornyelse af Prislisterne træffer Parterne selv Aftale om Varighed og Opsigelsesfrist.

Generelle automatiske Ændringer i

Lønnen i Henhold til Statens Pristal finder ikke Sted i Overenskomstperioden.

Med Hensyn til Rørprislisten og Priskuranten for Slibning af Cykle- og Motordele optages Forhandlinger mellem Organisationerne om en Revision.

Tillidsmandssystemet

er i den ny Overenskomst fastslaaet i forbedret Skikkelse, idet Tillidsmændene fremtidigt kan rejse Klage over og Henstilling vedrørende *hygiejniske Forholdog Sikkerhedsforanstaltninger* til Forebyggelse af Ulykkestilfælde, endvidere *skal* Arbejdsgiverne efter Tillidsmændenes Opfordring en Gang om Maaneden *tilkalde disse og med dem drøfte værkstedstekniske og lignende Forhold.* Derudover bestemmes det i Forslaget, at Tillidsmændenes Valg foretages af de Arbejdere, der er beskæftiget i Virksomheden paa det Tidspunkt, hvor Valget foregaar, og at Halvdelen af disse Arbejdere har stemt for Vedkommende, og endelig slutter Forslaget for dette Afsnit med en Ændring af Reglerne for Tillidsmænds Afskedigelse, der har faaet følgende Affattelse:

»En Tillidsmands Afskedigelse *skal* begrundes i tvingende Aarsager, *og Arbejdsgiverne er pligtig til at give ham 2 Maaneders Varsel.* Er Afskedigelsen begrundet i Arbejdsmangel, bortfalder Varselspligten.«

Dersom Modparten skønner Afskedigelsen uberettiget, *skal* Sagen behandles ad voldgiftsretslig Vej.

Forslaget er Resultatet netop af den Forhandlingstaktik som Formanden for De samvirkende Fagforbund, Hr. Carl F. Madsen, foreslog Hr. Langkjær, men som Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse paa sit Møde den 20. Oktober afviste, idet Jernindustriens Mænd enedes med Centralorganisationens Repræsentanter om at vente med at sende Opsigelse af Overenskomstforholdet førend det havde vist sig, at det ikke lykkedes at gennemføre det Forslag, man den 6. November var enige om at anbefale sine Medlemmer til Vedtagelse.

Vi er stadig af den Opfattelse, at det frie i den her prøvede Fremgangsmaade har virket heldigt for Forhandlingsarbejdet, der ikke trives godt under Opsigelsers eller Standsningsvarslers tyngende Trusler.

Paa særdeles heldig Maade adskiller Forslaget sig fra de senere Aars generelle Ordninger, idet det skelner mellem de forskellige Løngruppers Højde, dels ved at graduere Reduktionerne og dels ved at holde Lønninger paa 115 Øre pr. Time og derunder *udenfor alle Reduktionskrav.*

En af Krigs- og Efterkrigstidens mest iøjnefaldende Uretfærdigheder, der har bragt mange Forslag til at strande, er herved forladt, lad os tro, for ikke mere at dukke op igen.

Jernindustriens faglærte Arbejdere, Smede og Maskinarbejdere, Formere, Metaltrykkere, Specialarbejdere og Jern- og Metalslibere har vist den Forstaaelse af hele den foreliggende Erhvervssituation, som hele den kapitalistiske Presse i Maaneder har beskyldt vor Klasse for at mangle. De har set bort fra andre nærliggende Krav, fordi de har erkendt, at disse ikke vilde kunne gennemføres uden Kamp og at Tiden til en saadan ikke var for Haanden.

Der er derved skabt en Basis for Jernindustriens fortsatte Produktion uden Standsning som Følge af Arbejdskamp, og denne Basis vil forhaabentlig vise sig at være saa bred, at det ogsaa vil lykkes at komme igennem paa andre Felter uden Arbejdskrig til Foraaret. *Leis.*

Arbejdsløsheden i Oktober 1926.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offenlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af Oktober var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 18,6 pCt. mod 16,8 pCt. ved Udgangen af September.

Stigningen i Arbejdsløsheden i Oktober Maaned var en Del større i Provinsen end i Hovedstaden, og Stigningen skyldtes begge Steder overvejende Grupperne Bygningsindustri og Arbejdsmænd, medens Anden Industri m. v. og Handel kun udviste mindre Stigning. For Arbejdsmænd var Ar-

bejdsløsheden størst omkring Midten af Maaneden, hvorefter der i Maanedens sidste Halvdel var en lille Bedring for denne Gruppe.

Oktober 1926	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		1. Okt.	8. Okt.	15. Okt.	22. Okt.	29. Okt.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygnings-Industri	11748	20,2	21,6	23,2	23,8	25,0
2. Anden Industri m. v.	65290	17,5	17,7	18,1	18,1	18,4
3. Handel	5231	10,9	11,2	11,2	11,4	11,3
4. Arbejdsmd.	30951	16,9	17,3	18,0	17,6	17,5
Ialt	113220	17,3	17,7	18,3	18,3	18,5
Provinsen:						
1. Bygnings-Industri	19928	14,6	15,6	17,0	18,2	20,2
2. Anden Industri m. v.	60490	18,5	18,3	19,0	19,1	19,2
3. Handel	6298	10,5	11,1	11,5	11,6	11,5
4. Arbejdsmd.	69028	15,5	16,4	18,4	16,8	18,3
Ialt	155744	16,4	16,8	18,2	17,7	18,6
Hele Landet	268964	16,8	17,2	18,2	17,9	18,6

Arbejdsløsheden ved Udgangen af Oktober i Aar var ligesom i de nærmest foregaaende Maaneder af omtrent samme Størrelse som Arbejdsløsheden ved Udgangen af den tilsvarende Maaned i 1921 og betydeligt højere end i 1922—25. Sammenlignet med den tilsvarende Maaned i Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.) var Arbejdsløsheden i Oktober 1926 godt 3 Gange saa stor.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne og med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal.

	1921	1922	1923	1924	1925	1926
	pCt	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	21,4	31,1	21,8	21,6	16,6	30,1
Februar	24,0	34,2	23,1	21,9	16,5	27,5
Marts	23,2	33,0	15,6	16,7	14,7	21,4
April	19,6	22,2	11,0	8,1	13,4	16,6
Maj	17,0	15,0	8,9	5,8	12,0	14,8
Juni	16,1	12,9	8,1	5,0	9,1	15,8
Juli	16,1	12,1	7,5	5,4	8,3	17,0
August	16,9	11,4	8,0	5,6	9,8	17,0
September	16,7	10,7	7,7	5,8	10,6	16,8
Oktober	17,6	12,1	8,0	7,0	13,5	18,6
November	20,8	15,4	12,1	9,3	20,5	
December	26,8	20,6	19,6	17,1	31,7	

Internationalt.

Kommunistiske Beskyldninger.

Den kommunistiske Presse i forskellige Lande bringer i den sidste Tid Meldinger om, at Kammerat Maglioni, den italienske Landscentrals Vicesekretær, og Reina, Formanden for det italienske Hattemagerforbund og Sekretær i Hattemagernes internationale Sekretariat tilstræber en Forsoning med Fascisterne. Angrebene mod Reina støtter sig til et Cirkulære fra det italienske Hattemagerforbund, som er blevet godkendt af Forbundets Bestyrelse — den kommunistiske Repræsentant indbefattet. At Kammerat Reina fremdeles vil bevare sit Troskab mod Arbejderbevægelsen, fremgaar alene af den Kendsgerning, at han i en Alder af 55 Aar har genoptaget sin tidligere Beskæftigelse som Korrektør ved et Forlag for paa denne Maade at kunne bevare sin Uafhængighed. Beskyldningerne mod Maglioni baseres paa en Artikel, i hvilken han giver Udtryk for den Opfattelse, at Fascismens eventuelle Fald ikke kan betyde en Tilbagevenden til status quo ante, men at man herved maatte underkaste Statens Forhold til Fagbevægelsen en alvorlig Prøvelse. Maglioni, der ikke blot betragter sin Modstand mod Fascismen som en Æressag, men tillige som et Princip-spørgsmaal, foreslog derfor allerede nu at drøfte Forholdet overfor Regeringen efter Fascismens eventuelle Fald. Kommunisterne fremstiller nu denne Sag saaledes, som om Maglioni mener en Behandling af Fagforeningernes Stilling til den fascistiske Stat, hvad der — som det fremgaar af Artiklens Indhold — ingenlunde er Meningen.

I denne Sammenhæng kan det endnu bemærkes, at den italienske Landsorganisation trods alle haarde Prøvelser med stort Mod og uden Kompromisser til Højre eller Venstre gør alt for at forsvare sine Principer og Arbejderbevægelsens Interesser.

Afdelingsformænd og -kasserere!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1035.
Smede og Maskinarbejdere hos Burmeister & Wain.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 21. Oktober 1926 i Sag Nr. 1035: De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmarks og denne atter paa A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeris Vegne.

I Februar 1926 fremsatte A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri ved sin Driftsbestyrer overfor Arbejdernes Tillidsmænd i Maskinfabrikkens Afdelinger 1 og 7 Forslag om en almindelig Nedsættelse af Akkordpriserne, idet der til Begrundelse deraf henvistes til tekniske Forbedringer, der var indført i Afdelingerne. Sagen, der af Arbejderne krævedes behandlet efter de for faglig Strid indenfor Jernindustrien gældende Regler, blev den 14. April gjort til Genstand for Mægling og den 28. s. M. for Forhandling paa et Timandsmøde, uden at Enighed opnaaedes. Overfor et af Firmaet derefter stillet Krav om en almindelig Nedsættelse paa 8 pCt. tilbød Tillidsmændene den 8. Juli en Nedsættelse paa 3 pCt. paa visse nærmere angivne Akkorder, et Tilbud, som ikke blev modtaget af Firmaet. I September paabegyndte dette en Reduktion af Akkordpriserne i Afdeling 3. Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund bestred dets Berettigelse dertil, og Spørgsmaalet blev den 17. September behandlet paa et Mæglingsmøde, uden at Parterne kom til Enighed. I Ugen fra den 17. til den 24. September afskedigede Firmaet 26 af sine Arbejdere, alle Medlemmer af Forbundet, efter at de havde vægret sig ved at arbejde for de af Firmaet tilbudte lavere Akkordpriser. Et den 24. September afholdt Timandsmøde førte ikke til Bilæggelse af Striden.

Under denne imod Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmarks og denne atter paa A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeris Vegne anlagte Sag har De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne nedlagt Paastand paa, at Firmaet kendes »uberettiget til at reducere de bestaaende Akkordpriser, der ifølge deres Natur maa være at betragte som ligestillede med Prislisteakkorder«, og paa, at Firmaet tilpligtes at udrede Erstatning til de afskedigede Medlemmer af Forbundet. Klagerne har derhos paastaaet Firmaet idømt Bod for Brud paa Fagets Overenskomst og Voldgiftsregler.

De Indklagede har nedlagt Paastand paa Frifindelse og under en Kontrasag paa, at det fastslaas, at de hos A/S Burmeister & Wain i Maskinfabrikken paa Christianshavn og paa Teglholmen bestaaende Akkorder ikke, saaledes som Prislisteakkorder, kræver Opsigelse, og at Arbejderne ved gennem Klubbeslutning at hindre den enkelte i frit at aftale Akkord med Firmaet har overtraadt Bestemmelsen i Afsnit A § 7, 1. Stk. i den under 18. April 1922 mellem Sammenslutningen og Forbundet oprettede Overenskomst, og de Arbejdere, med hvem Firmaet ikke har kunnet enes om nye Akkorder, Bestemmelsen i § 7, 2. Stk. ved at nægte at arbejde for deres gennemsnitlige Akkordfortjeneste i de sidste 3 Maaneder minus 20 pCt. De Indklagede har derhos paastaaet De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne og dette atter paa den københavnske Afdeling 12's Vegne anset med en Bod for begaaet Overenskomstbrud.

I Kontrasagen har Klagerne paastaaet sig frifundne.

Til Begrundelse af Søgsmaalet har Klagerne gjort følgende gældende: I Firmaets Maskinfabrik paa Christianshavn og paa Teglholmen udføres Arbejdet, for saa vidt der ikke oprettes løse Akkorder — Procentakkorder, Slumpakkorder — paa Akkorder, der i Modsætning til hine er »faste«, d. v. s. ikke afsluttede med en eller flere Arbejdere om et enkelt Stykke Arbejde, men gældende for ethvert Arbejde af samme Slags, som udføres paa Fabrikken. Disse faste Akkorder er efter deres retlige Beskaffenhed at sidestille med Prislisteakkorder eller Værkstedsakkorder, d. v. s. Akkordaftaler, der afsluttes

mellem et Firma og Arbejdernes Klub eller Fagforening, og hvori Priser fastsættes for det deri omhandlede Arbejde, naar det udføres i Firmaets Værksteder. Det erkendes, at de omtvistede Akkorder oprindeligt er blevet oprettede ved Aftale ikke med Arbejdernes Klub eller vedkommende Afdeling af Forbundet, men med de enkelte Arbejdere, og følgeligt ogsaa, at de ikke oprindeligt er blevet udfærdigede som gældende ethvert i Fabrikken udført Arbejde af samme Slags. Men i Tidens Løb har de fastlagt sig saaledes, at man, naar et Arbejde er blevet sat i Gang, uden videre er gaaet ud fra, at det skulde udføres for de hidtil gældende Akkordpriser. De Ændringer, som disse i Aarenes Løb er undergaaet, har, bortset fra enkelte Undtagelser, været de af Pristallets Bevægelser følgende almindelige Forhøjelser eller Nedsættelser. Dertil kommer, at Firmaet har anerkendt Akkorderne som »faste« ved i skriftlige Udfærdigelser at betegne dem som saadanne, saaledes i December 1922, da en almindelig Reduktion af Akkordernes Grundpriser fandt Sted, og i Februar 1926, da de blev reguleret overensstemmende med Pristallet. Heraf maa følge, at Firmaet ikke nu kan kræve Akkorderne ændret, men at Ændringer kun kan ske efter Aftale med Arbejderne, idet Akkorderne er bindende for Firmaet, indtil de bringes til Ophør ved Opsigelse.

Her over for har de Indklagede anført følgende: For Arbejdet i Firmaets Maskinfabrik er der aldrig blevet oprettet Prislister, d. v. s. af begge Parter underskrevne Dokumenter, indeholdende Prisangivelser for visse nærmere angivne Arbejder samt Bestemmelser om Priskurantens Varighed, om Opsigelsesfrist m. v. I Fabrikken er der altid blevet arbejdet paa Akkorder, udtrykkeligt eller stiltiende aftalte for hvert enkelt Tilfælde mellem Firmaet og de paagældende Arbejdere. At samme Arbejde gennemgaaende er blevet udført for samme Pris, er vel rigtigt, men i mange Tilfælde, naar et Arbejde paany har skullet udføres, er der blevet aftalt en anden Pris. Naar Firmaet gentagne Gange skriftligt har betegnet Akkorderne som »faste«, har dette været at forstaa saaledes, at de var faste, saa længe Grundlaget — Prisniveauet, Fabrikkens Organisation — forblev uforandret. Akkordforholdet kan ikke have mistet sin oprindelige Karakter derved, at der er sket generelle Forandringer af samtlige Akkorder som Følge af Pristallets Bevægelser. Naar den Reduktion, om hvilken Firmaet i Aar søgte at komme til Forstaaelse med Arbejderne, ansaas for paakrævet, var det fordi, den i de senere Aar foretagne Reorganisation af Fabriksanlægget med deraf følgende Forbedring af de tekniske Hjælpemidler for Arbejderne havde medført, at de tidligere anvendte Akkordpriser i vidt Omfang gav en uforholdsmæssig høj Timefortjeneste, Overskud paa op til 146 pCt. paa ansatte Timelønninger paa omkring 1 Kr. Den i Løbet af det sidste Aars Tid indtrufne Forskydning i Valutaforholdene har bevirket, at Firmaet for at kunne vedligeholde Konkurrencen med Udlandet nødvendigvis maa tilstræbe en Nedsættelse af Omkostningerne ved Produktionen, og det har da taget Akkordpriserne op til Undersøgelse og søgt at gennemføre en Reduktion til Udligning af det omtalte Misforhold. Da det i September ikke lykkedes Firmaet at komme overens med Arbejderne om en Reduktion af Akkordpriserne i Afdeling 3, vægrede Arbejderne sig ifølge en kollektiv Beslutning ved at arbejde for andre Akkordpriser end de hidtil gældende, jfr. herved den fornævnte Bestemmelse i Overenskomstens § 7, 1. Stk., ifølge hvilken Akkorder fastsættes gennem fri Forhandling mellem Arbejdsgiveren og den eller de Arbejdere, hvem den paagældende Akkord tilbydes, uden at den enkelte Akkordafslutning maa bindes eller hindres ved en Klubbeslutning, saavel som ved overensstemmende med Bestemmelsen i § 7, 2. Stk. at udføre Arbejdet »for en Betaling, der er 20 pCt. mindre end vedkommende Arbejders gennemsnitlige Akkordfortjeneste paa Arbejdsstedet i de 3 forudgaaende Maaneder«. Efter at Arbejderne saaledes havde misligholdt Overenskomsten, stod der ikke Firmaet anden Udvej aaben end at skride til Afskedigelser.

Efter alt foreliggende maa Retten antage, at Akkordforholdene i Firmaets

Maskinfabrik i Aarenes Løb er undergaaet en Udvikling, ved hvilken talrige Akkorder har antaget en saadan retlig Karakter, at de maa betragtes som ligestillede med Prislisteakkorder. Herved sigtes til saadanne gangbare Akkorder, som af Firmaet i det om Reduktionen af December 1922 opsatte Dokument og i et Cirkulære af 18. Februar 1926 er blevet betegnet som »faste« i Modsætning til Procentakkorder og desl. De paagældende Akkordpriser maa antages i Aarenes Løb at have fæstnet sig saaledes, at de, naar et Arbejde paany har skullet udføres, er blevet lagt til Grund ganske, som om de var fastsatte i egentlige Værkstedsprislister; fra begge Sider har man stiltiende henholdt sig til dem som til Normer, der angaar ethvert Arbejde af samme Slags. De Forandringer, Akkorderne i Tidens Løb er undergaaet, har væsentligt været generelle og gældende indtil videre, og de har i Løbet af de sidste 7 Aar fulgt de almindelige Lønreduktioner baade i op- og i nedadgaaende Retning; det har med andre Ord været ikke Aftaler for et enkelt Stykke Arbejde, men Normer, der er blevet forandrede. Vel er Akkorder hyppigt blevet særskilt regulerede, men ogsaa disse Ændringer har i det store og hele været at forstaa som gældende det samme Arbejde, hver Gang det fremtidigt skulde udføres.

Deri, at de omhandlede Akkorder er at betragte som ligestillede med Akkorder, for hvilke der er aftalt Værkstedsprislister, ligger, at Firmaet er uberettiget til at kræve dem ændret; saafremt det ikke kan komme til Enighed med Arbejderne, maa det være henvist til at opsige dem med det korteste af de for Opsigelse af Værkstedsprislister sædvanlige Varsel, nemlig 1 Maaned.

For saa vidt vil Klagernes Paastand være at tage til Følge, men under Hensyn dels til den Uklarhed, der maa erkendes at have kunnet gøre sig gældende med Hensyn til Akkordernes retlige Karakter, dels til, at Arbejderne har afvist et af Firmaet fremsat Forslag om, at de skulde udføre Arbejdet for de tilbudte nedsatte Akkordpriser mod senere at erholde Forskellen mellem disse og de hidtil gældende udbetalt, saafremt det ved en retlig Undersøgelse blev fastslaaet, at Akkorderne var at betragte som faste, finder Retten ikke tilstrækkeligt Grundlag for Erstatningsansvar over for de afkedigede Arbejdere, endsige for Idømmelse af en Bod.

Af det anførte følger, at der ikke kan gives de Indklagede Medhold i, at Arbejderne har gjort sig skyldige i Overtrædelse af de paaberaabte Bestemmelser i Overenskomstens Afsnit A, § 7, idet disse ikke ses at kunne finde Anvendelse, naar Spørgsmaal opstaar om Ændringer i faste Akkorder som de her omtalte.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at betale af hver af Parterne med 150 Kr.

Kendelse.

De foran omtalte faste Akkorder er at betragte som ligestillede med Prislisteakkorder.

Iøvrigt frifindes Parterne for hinandens Tiltale.

Sagens Omkostninger udredes af hver af Parterne med 150 Kr.

Sag Nr. 1036.

Havnearbejdere i Aalborg og Nørresundby ved Losning af S/S »Niord«.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. Oktober 1926 i Sag Nr. 1036: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne mod De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og Forbundet igen for Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg.

Efter at der den 2. Oktober d. A. for Den faste Voldgiftsret havde fundet mundtlig Domsforhandling Sted i Sag Nr. 1032, der angik en af Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg iværksat og opretholdt Arbejdsstandsning under Losningen af S/S »Niord«, afsagde Retten paa given Anledning samme Dag en foreløbig Kendelse, der gik ud paa, at Strejken var ulovlig, og at Arbejdet straks burde genoptages. I Overensstemmelse med denne Kendelse afsagde Retten den 6. Oktober endelig Kendelse, ved hvilken Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg yderligere blev tilpligtet at betale en Bod, stor 3000 Kr. Paa

Trods af Kendelsen har Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg først sat Arbejdet i Gang fra og med den 8. ds. at regne, og Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne har nu under nærværende Sag indklaget De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og Forbundet igen for Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg for at have siddet den af Den faste Voldgiftsret den 2. ds. afsagte foreløbige Kendelse overhørig. Paastanden gaar ud paa, at de Indklagede idømmes en særdeles alvorlig Bod, jfr. Lov af 4. Oktober 1919, § 5 A, Punkt 3. Under Domsforhandlingen har Klagerne udvidet Paastanden derhen, at ogsaa Formanden for Havnearbejdernes Fagforening Søren Jacobsen personlig idømmes en Bod, samt at Dansk Arbejdsmandsforbund, hvis dette ikke idømmes Bod paa Havnearbejdernes Fagforenings Vegne, særskilt idømmes Bod.

Klagerne gør gældende, at Arbejdet burde være sat i Gang senest Mandag den 4. Oktober om Morgenen. Dette skete imidlertid ikke, og Arbejdsgiverforeningen opfordrede derfor endnu den 4de ds. saavel De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg som Dansk Arbejdsmandsforbund til at tage de mest yderliggaaende Forholdsregler for øjeblikkelig at skaffe Overenskomsten og den af Den faste Voldgiftsret afsagte Kendelse respekteret. Endnu Onsdag den 6te havde Arbejdsgiverforeningen imidlertid ikke modtaget noget som helst Svar paa deres Henvendelse, og først Fredag Morgen kom Arbejdet i Gang. Efter Klagernes Mening har hverken De samvirkende Fagforbund eller Dansk Arbejdsmandsforbund foretaget virkelig effektive Skridt for at faa Arbejdet sat i Gang. De samvirkende Fagforbund har kun rettet Anmodning i saa Henseende til Dansk Arbejdsmandsforbund, og Dansk Arbejdsmandsforbund har vel skrevet og telegraferet til Aalborg, men har ikke, hvad Klagerne mener, Forbundet burde have gjort, sendt en Repræsentant til Aalborg og har heller ikke offentligt bekendtgjort, at Arbejdet var frit. De hos Ladningsmodtageren, A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik, ansatte Fabriksarbejdere var, hævder Klagerne, ikke uvillige til at overtage Losningsarbejdet, hvis de kunde faa Instruks fra Dansk Arbejdsmandsforbund, men en saadan Instruks vilde Dansk Arbejdsmandsforbund ikke give. Forbundet har herved efter Klagernes Mening paadraget sig Medansvar for, at Rettens Kendelse ikke blev efterkommet, og bør idømmes Bod enten særskilt eller paa Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg's Vegne. At Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg har gjort sig skyldig i et Forhold, for hvilket de bør idømmes Bod, behøver, hævder Klagerne videre, ikke nærmere Paavisning, og Boden bør være af meget alvorlig Karakter baade efter Karakteren af det begaaede Lovbrud og paa Grund af det meget betydelige Tab, den fortsatte Arbejdsstandsning har forvoldt Arbejdsgiverne. Men dernæst bør der efter Klagernes Mening særskilt ikendes Fagforeningens Formand Søren Jacobsen Bod. Han har intet foretaget sig for at faa Arbejdet sat i Gang, skønt dette i første Række maatte paahvile ham.

De Indklagede procederer alle til Frifindelse. Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg har anført, at de gennem længere Tid har følt sig krænkede over den Behandling, de har været Genstand for fra Funktionærer hos A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik, og at dette maa være tilstrækkelig Undskyldning for, at Arbejdet ikke straks kom i Gang. Søren Jacobsen har anført, at han har gjort Fagforeningens Medlemmer bekendt med, hvilke Følger det vilde have, at Den faste Voldgiftsrets Kendelse ikke straks blev efterkommet, og at han ikke har ment sig pligtig at foretage videre. De samvirkende Fagforbund har anført, at de efter deres Love maatte indskrænke sig til indtrængende at anmode Dansk Arbejdsmandsforbund om at faa Arbejdet sat i Gang, og denne Henvendelse har ogsaa fundet Sted hurtigst muligt. Endelig har Dansk Arbejdsmandsforbund anført, at de lige fra det Øjeblik, Rettens foreløbige Kendelse forelaa, meget energisk har virket for at faa Arbejdet sat i Gang. Endnu den 2. Oktober skrev Forbundet, at de gik ud fra, at Søren

Jacobsen foretog det fornødne med Hensyn til at faa Arbejdet genoptaget. Da Forbundet den 4de fik at vide, at Strejken vedvarede, forlangte de telegrafisk og ved Ekspresbrev Arbejdet genoptaget og paalagde Søren Jacobsen, hvis han ikke kunde faa Arbejderne til at gaa i Gang, at erklære Arbejdet for frit. Den 5te kunde Forbundet ikke faa Telefonforbindelse med Havnearbejderne i Aalborg, men den 6te om Morgenen erklærede Søren Jacobsen, at det ikke var muligt for ham at faa sine Folk til at gaa i Arbejde. Samme Dag iltelegraferede Forbundet til Kontorbestyreren for Arbejdsmændenes Arbejdsanvisnings-Kontor, med hvem man havde haft telefonisk Forbindelse, følgende: »Da vi i Eftermiddag erfarer, at I forgæves har anvist Folk til Losning af S/S »Niord«, skal vi meddele, at ifølge Voldgiftskendelse er Arbejdet frit, og de Arbejdsløse maa ikke nægte at tage det.« Herved stoppede man videre Understøttelse til de Folk, der blev anvist, men ikke mødte paa Arbejde. Endelig foranledigede Forbundet den 7de, at Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Danmark stoppede Arbejdsløshedsunderstøttelsen til samtlige Havnearbejdere i Aalborg. Forbundet maa herefter tilbagevise enhver Beskyldning for ikke at have optraadt med al fornøden Kraft. Forbundet har efter nøje Overvejelse valgt de Forholdsregler, det fandt mest hensigtsmæssige for, at Arbejdet kunde komme i Gang hurtigst muligt, og uden at man risikerede senere Gnidninger. Offentlig Bekendtgørelse og et Paalæg til en anden Klasse Arbejdere om at overtage Havnearbejdernes Arbejde var efter Forbundets Mening lidet heldige Foranstaltninger, og at sende en Repræsentant til Aalborg vilde næppe heller have hjulpet.

Retten kan ikke tillægge de Undskyldninger, Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg har anført til Støtte for deres Fremgangsmaade, nogen som helst Betydning. Foreningen har paany gjort sig skyldig i Lovbrud, og efter hele Forholdets graverende Karakter findes Boden at maatte sættes til 6000 Kr. Hvad Søren Jacobsens Forhold angaar, kan der vel ikke være Tvivl om, at han personlig har et meget stort Ansvar for, hvad der er passeret, men da han udelukkende er optraadt i Egenskab af Formand for Foreningen og paa dennes Vegne, finder Retten at maatte blive staaende ved den Bod, der er paalagt Fagforeningen. Hvad dernæst angaar Spørgsmaalet om Hovedorganisationernes Ansvar, maa Retten udtale som et selvfølgeligt Krav, at der i et Tilfælde som det foreliggende, hvor Sagen drejer sig om at skaffe Respekt for Rettens Kendelse, fra Hovedorganisationernes Side bør gribes ind med alle Forholdsregler, som staar til Raadighed og er egnede. Retten finder ikke, at der i denne Sag kan rettes Bebrejdelser mod De samvirkende Fagforbund. For Dansk Arbejdsmandsforbunds Vedkommende er Forholdet det, at det ikke kan bestrides, at Forbundet straks har stillet sig paa den rigtige Side. Forbundet har ikke forholdt sig passivt, men straks forlangt Arbejdet genoptaget, senere givet Arbejdet frit og foranlediget Understøttelserne standset. Det kan vel siges, at der fra Forbundets Side kunde være foretaget endnu mere, f. Eks. i de af Klagerne anførte Retninger, men hertil maa dog bemærkes, at et vist Skøn over Egnetheden af de Forholdsregler, der bringes til Anvendelse, maa være overladt vedkommende Hovedorganisation, og Dansk Arbejdsmandsforbunds Paastand om i den givne Situation at have valgt de Forholdsregler, Forbundet efter Omstændighederne fandt mest egnede, kan ikke forkastes. Retten finder herefter ikke at kunne statuere, at der fra Dansk Arbejdsmandsforbunds Side er udvist Forhold, der gør det medansvarligt for Opretholdelsen af den ulovlige Strejke, eller Forhold, for hvilke særskilt Bod kan idømmes. Forbundet vil derfor være at frifinde. Sagens Omkostninger bør dog udredes af de Indklagede.

Kendelse:

Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg bør til Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne, betale 6000 Kr.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betales af de Indklagede.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN. — Trykt hos F. E. Bording. København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 23 ❋ KØBENHAVN DEN 4. DECEMBER 1926 ❋ 23 AARGANG

Arbejdsløsheden i Tyskland.

Af Poul Olberg (Berlin).

I de sidste to Aar har en enorm Arbejdsløshed, der før Krigen kun havde en forbigaaende Karakter saavel i Tyskland som andre kapitalistiske Lande, forankret sig som en vedvarende Tilstand indenfor den tyske Republiks økonomiske Liv. I Begyndelsen af Oktober 1926 er Tallet paa de Arbejdsløse fire Gange saa stort som under de haardeste Kriser før Krigen, Dette uhyre sociale Onde har formet sig som et akut, økonomisk og politisk Problem af første Rang, som Republikkens ledende Faktorer, Regeringen, Parlamentet, Kommunen, Pressen, de politiske Partier og Fagforeningerne ivrigt beskæftiger sig med. Ifølge den officielle Statistik, der blev fremført i den preussiske Landdag i Oktober Maaned, var Antallet paa Arbejdsløse i Tyskland i Slutningen af September 1926 2,25 Millioner, og 1,7 Million var kun delvis beskæftigede. Der er saaledes 63 Arbejdsløse for hvert Tusind Indbyggere. I Berlin er der inklusive Familiemedlemmerne 240 Arbejdsløse for hvert Tusind Indbyggere. Det er udenfor Tvivl, at disse Tal betyder en frygtelig Elendighed for Masserne. Af denne Hær af Arbejdsløse er 1,603,700 Modtagere af ordinær Understøttelse, hvortil kommer 1,538,626, der erholder ekstraordinær Understøttelse. Det fremgaar heraf, at en betydelig Del af de Arbejdsløse overhovedet ingen Understøttelse faar. I Begyndelsen af Oktober 1926 talte man 150,000 Arbejdsløse, hvis retmæssige Understøttelse (fra 39 til 52 Uger) allerede var opbrugt, og som man ikke tør anvise Arbejde selv ved Nødhjælpsarbejde.

Forholdsreglerne til at mildne den Nød, som Arbejdsløsheden foraarsager, kan deles i to Hovedgrupper: Hjælpeaktioner af ren understøttende Karakter og Aktioner til Bekæmpelse af selve Arbejdsløsheden. Heraf er de første i høj Grad overvejende. En Forestilling om den gyldige understøttende Forsorg i det løbende Aar faar vi derigennem, at Understøttelserne for Gifte svinger mellem 174 og 111 Pf. daglig efter de forskellige Landsdele, hvortil der til Hustru og Børn kommer et Tillæg, der svinger imellem henholdsvis 60 og 39 og 42 og 27 Pf. daglig. For enlige Personer over 21 Aar svinger Understøttelsen imellem 191 og 132 og under 21 Aar mellem 126—79 Pf. daglig.

Disse Understøttelsessatser er gældende til 31. Januar 1927.

Ubemidlede, arbejdsduelige og arbejdsvillige Personer, der i de sidste 12 Maaneder mindst 3 Maaneder igennem har udøvet en sygeforsikringspligtig Beskæftigelse, er understøttelsesberettiget, d. v. s. alle Arbejdere og Funktionærer med en aarlig Arbejdsfortjeneste paa højst 2700 M. Siden den 1. Januar 1926 er ogsaa de højere lønnede Funktionærer med en aarlig Fortjeneste paa indtil 6000 Mk. medtaget.

Den længste Varighed af Understøttelse, der vel i Regelen indenfor et Tidsrum af 12 Maaneder ikke har strakt sig længere end til ialt 26 Uger, er siden April 1926 blevet forlænget til 39 Uger. I særlige Tilfælde kan disse 39 Uger forlænges til en Varighed af 52 Uger. Forlængelsen indtil 39 Uger gælder for alle Fag, for hvilke det er konstateret, at der ikke er nogen Arbejdsmulighed tilstede, men ikke for Fag, som den gunstige Aarstid giver Arbejdsmulighed f. Eks. Land-

og Skovbrug, Gartneri og Fag indenfor Hotel- og Restaurationsvirksomhed.

Understøttelsen kan nægtes eller fratages i Tilfælde af, at den Arbejdsløse vægrer sig ved at modtage et anvist Arbejde, selv om dette ligger udenfor hans Fag eller Bopæl, naar Arbejdet kun kræver at han legemligt er skikket derlil.

Ifølge Rigsarbejdsministerens Anordning af 20. Februar 1926 om *Forsorg for indskrænket Arbejde* ydes Understøttelsen kun i industrielle Virksomheder, i hvilke der regelmæssigt er beskæftiget mindst 10 Arbejdere. Fuldstændig udelukket fra Understøttelse ifølge indskrænket Arbejdstid er: Transportvirksomheder o. s. v. Dersom der i Virksomhederne kun bortfalder 2 Dage i en Uge, ydes der ingen Understøttelse. Understøttelsen ydes først ved den tredie bortfaldende Dag. Der ydes Understøttelse for den tredie, fjerde og femte bortfaldende Arbejdsdag. Adkomsten for Arbejderen, der arbejder paa indskrænket Arbejdstid, er ordnet ligesom den fuldstændig Arbejdsløses. Størrelsen af Understøttelsen til Arbejderen paa indskrænket Arbejdstid andrager en Dagløn i hver Kalenderuge, hvis der bortfalder 3 Arbejdsdage, bortfalder der 4 Arbejdsdage, andrager Arbejdsløshedsunderstøttelsen 2 Daglønninger, og bortfalder 5 Arbejdsdage, tilkommer der den enkelte Arbejder, 3 Daglønninger, naar han er arbejdsløs.

Hvad de egentlige Forholdsregler til Arbejdsløshedens Bekæmpelse angaar, maa der tillige henvises til den saakaldte produktive Forsorg for Erhvervsløse, der bestaar i Organisering af Nødhjælpsarbejde. Den 15. Maj 1926 var over 170,000 Arbejdere beskæftigede ved Nødhjælpsarbejde; men siden 15. Juni er dette Tal gaaet noget tilbage.

Desuden er der givet Ordrer paa Arbejde fra offentlige Institutioner. Af Hensyn til den kritiske Situation paa Arbejdsmarkedet blev der i de første Maaneder af Aaret undtagelsesvis før Tiden givet Ordre paa Arbejde fra Postvæsenet, Rigsbanen og Rigsværnsministeriet, hvilke Arbejder er bortgivne og budgetterede for Regnskabsaaret 1926/27. Ligeledes blev der truffet økonomipolitiske Forholdsregler — hovedsagelig ved at yde Kredit til Landbruget og til Industrien — for at sætte Liv i Eksporten og hæve Produktionen.

I snever Forbindelse med disse Forholdsregler maa henregnes det nye saakaldte »*Program for Tilvejebringelse af Arbejde*«, hvorpaa de officielle Kredse i Tyskland lægger en særlig stor Vægt. Det drejer sig her ikke alene om Forøgelse af Nødhjælpsarbejdet, men ogsaa om at skabe nye Beskæftigelsesmuligheder for Arbejderne indenfor det Fag, som de har lært og udøver. Først og fremmest skal Rigsbanen give flere nye Ordre. I dette Øjemed er der af Staten blevet ydet denne betydelige Kreditter. Som den næststørste af de Bedrifter, Riget forvalter, skal Postvæsenet gøre Anskaffelser. Et særligt vigtigt Punkt i Programmet for Tilvejebringelse af Arbejde er Fremme af Vandvejsanlæg. Paa den produktive Arbejdsløshedsforsorgs Omraade er Meliorationer, Dæmninger over Dale, Flodreguleringer og elektriske Anlæg taget under Overvejelse. Der skal skænkes Bygning af Boliger særlig Opmærksomhed. Blandt andet har man paatænkt at rejse 25.000 Boliger for Landarbejdere. Boligarbejdet skal fremmes i udstrakt Grad.

Uden i og for sig at undervurdere de her ganske kort antydede Forholdsregler er det af financielle Grunde dog meget tvivlsomt, om Programmet for at tilvejebringe Arbejde lader sig virkeliggøre i saa stort et Omfang som paakrævet nødvendigt for at hidføre en væsentlig Formindskelse af Arbejdsløsheden. De førende politiske, kommunale og faglige Kredse hengiver sig ikke af den Grund til nogen Illusion, idet de anbefaler at føre en passende kraftig Økonomipolitik til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden. I den Hensigt er Resolutionen paa den tyske Kommunalkongres, der blev afholdt i Midten af September 1926 i Stettin, og Allgemeiner Deutscher Gewerkschaftsbunds Beslutning af særlig Interesse. I Resolutionen fremføres bl. a. følgende:

»Arbejdsløsheden kan ikke alene bekæmpes ved Kommunernes afhjælpende Foranstaltninger. Det er stadig

kun en lille Brøkdel af Arbejdsløse, der kan blive beskæftigede ved Nødhjælpsarbejde. En maalbevist, ensartet Økonomi- og Handelspolitik i den Hensigt at genindføre den tyske Nationaløkonomi ud ad til i Verdenssamkvemmet og Formindskelse af overflødig undværlig Import, Finans- og Toldpolitik, som understøtter Statsøkonomien i dens Genopbyggelsesbestræbelser indadtil, og en *Stigning af de brede Massers Købekraft* er de vigtigste Forholdsregler. Maalet maa være Aabning af varige Arbejdsmuligheder gennem Staten.

Som en foreløbig *Modforanstaltning* er Rigsregeringens Forsøg paa at bidrage til Arbejdsløshedens Bekæmpelse ved at opstille et *Program for Tilvejebringelse af Arbejde* værd at notere, hvorved det uden Tvivl bliver, om de ved Meddelelsens Beskaffenhed indløste Forventninger kan fuldbyrdes.

Selve Tilvejebringelsen af Arbejde maa i første Linie være rettet paa saadanne Grene indenfor Bedrifterne, hvis Genoplivelse ogsaa vækker andre til Live. Ved Siden af de Nødhjælpsarbejder, der er stillet i Udsigt, saasom Anlæg af Jernbaner, Kanaler, Diger og Dæmninger — med Tilbagevisning af de fra Rigets Side gjorte principielle Indvendinger — maa især stilles *ekstraordinære Midler* til Raadighed for den produktive Arbejdsløshedsforsorg til Opførelse af Boliger og til saadanne Industrier, der henhører til *Byggefaget*, som f. Eks. Laaseindustrien. Den planmæssige Gennemførelse af et Boligprogram maa ligefrem gøres til *Midtpunktet i alle Forholdsregler* til Overvindelse af Arbejdsløsheden. En Bebyggelsespolitik i store Træk og den *stadig Tilbagevandring af Landarbejdere* kommer endvidere hertil som et vigtigt Middel. Erhvervsløshedsforsorgen maa snart gaa over til en lovfæstet Arbejdsløshedsforsikring, som ensartet regulerer alle de Spørgsmaal, der kommer i Betragtning og klart fremstiller Kommunernes Reaktion.

Statens moralske og retslige Forpligtelser til at fremskynde Opnaaelsen af en tilfredsstillende Ordning af Understøttelse til Arbejdsløse, der har erholdt fuld Udbetaling, er ubestridelige. *Kommunerne maa ikke forkaste de Anordninger om Forsorg, som hidtil er taget under Overvejelse af Staten, i de Erhvervsløses Favør, der har opbrugt Understøttelsen, som aldeles utilstrækkelig og financielt ikke til at bære for Byerne*«.

I den omtalte Beslutning er der givet Udkast til følgende Plan:

»Magistraten anmodes om hos Rigets Regering at rejse Krav, der gaar ud paa

1) at der ved Lov fastsættes en *50 pCt.s Forhøjelse af Arbejdsløshedsunderstøttelsen* og Understøttelse for *hele Arbejdsløshedsperioden* uden nogen Karenstid;

2) at Bestemmelserne om *Trangsklausulen* og *Pligtarbejdet* ophæves;

3) at der ufortøvet forelægges Rigsdagen et Lovudkast, der fastsætter *Antallet af Timer* for daglig *Hjælpearbejdsydelse* og *forbyder Overarbejde*, og at det tages under Overvejelse ved Tvang yderligere at forkorte Arbejdstiden *under* 8 Timer med samme Løn i saadanne Bedrifter eller Afdelinger indenfor Bedrifter, i hvilke *Arbejdsintensiteten er blevet forøget gennem rationelle Forholdsregler*. Loven skal endvidere indeholde, at Forkortelse af Arbejdstiden *straks skal gennemføres* ved Bedrifter, hvor der er truffet rationelle Forholdsregler, og *Genindsættelse* af en Arbejder, der er bleven afskediget som Følge af saadanne Forholdsregler, vedtages. Myndighederne, der har Tilsyn med Virksomhederne, skal bemyndiges til at anordne Forkortelse af Arbejdstiden ifølge *Anmodning fra Bedriftsraadene og Fagforeningerne;*

4. at Rigsregeringen udsteder en Anordning, der tager under Overvejelse, at der forhindres en yderligere Standsning af Bedrifterne og Afskedigelser. der skal foretages som rationelle Forholdsregler eller som Følge af rationelle Forholdsregler eller Stigning af Arbejdsintensiteten, og samtidig overveje, at *Bedriftsraadenes og Fagforeningernes Sanktion* skal være nødvendig i Tilfælde af Standsning af Bedrifter og Afskedigelse".

De frie Fagforeninger i Tyskland

kræver, at alle Overarbejdstimer skal forbydes og 8-Timers-Dagen fastsættes gennem en Nødlov. I en Beslutning i »Allgemeiner Deutscher Gewerkschaftsbund«s Forretningsudvalg, der er vedtaget i Begyndelsen af Oktober, udtales der bl. a. følgende:

»*Det viser sig at være et tvingende Krav, at der hidføres en mere retfærdig Fordeling af de nuværende Arbejdsmuligheder derved, at den regelmæssige Arbejdstid straks føres tilbage til det af Fagforeningerne — ogsaa af mange andre Grunde — stadig krævede Højeste-Niveau paa 8 Timer daglig . . . .*

Med Hensyn til den katastrofale Udvikling af Arbejdsløsheden er det uudholdeligt for Fagforeningerne at foretage en fornuftig Regulering af Arbejdstiden, der er i Overensstemmelse med de nuværende Krav, afhængig af den tvivlsomme Udgang af en Drøftelse om en almindelig Arbejdsbeskyttelseslov. *Forretningsudvalget for Forbundet kræver derfor en øjeblikkelig Regulering gennem en Nødlov, som genindfører 8-Timers-Dagen.*

Med Hensyn til den store og langvarige Arbejdsløshed kan det ikke forsvares, at den regulære Arbejdstid til Trods herfor i mange Bedrifter endnu bliver forlænget gennem *flere Overarbejdstimer*. Forbundets Forretningsudvalg forpligter derfor alle Forbund til ogsaa ved egen Kraft *energisk at modvirke* dette Uvæsen med Forholdsregler, der er egnede hertil. Det opfordrer hele Arbejderklassen til at understøtte disse Bestræbelser ved at vise *Solidaritet* mod de erhvervsløse Arbejdsbrødre.«

Af alle disse Ytringer fra autentiske Organer, der kender Arbejdsløshedsproblemet ikke af Teori, men i Praksis, kan man se, hvor alvorlig Stillingen paa Arbejdsmarkedet i Tyskland maa betragtes, saa meget mere som der kun er ringe Grund til at vente en Forbedring i den nærmeste Fremtid.

Internationalt.

De amerikanske Fagforeningers Styrke og Struktur.

Der findes i De forenede Stater ca. 25 Millioner Lønarbejdere. Deraf tilhører ca. 3 Millioner Arbejdere de den amerikanske Landscentral (A. F. of L.) tilsluttede Organisationer. Dertil kommer endnu fire store Jernbaneforbund og enkelte Særorganisationer for Jernbanepersonalet. De amerikanske Fagforeninger omfattede saaledes i 1925 ialt 3½ Millioner eller 12-13 pCt. af samtlige Lønarbejdere. Det kort efter Krigen naaede Højdepunkt var ca. 5 Millioner eller 20 pCt. Derimod er f. Eks. Organisationsprocenten i Tyskland ca. 50 pCt., og noget lignende er Forholdet i England. For Danmarks Vedkommende kan man endda anslaa Antallet af fagorganiserede Arbejdere til 90 pCt. Den amerikanske Fagbevægelses forholdsvis svage Stilling skyldes for en ikke ringe Del Befolkningens Sammensætning. Af 1000 valgberettigede Personer er 146 naturaliserede Indvandrere. Ved Mobiliseringen under Krigen viste det sig, at af de 1,566,000 militærisk undersøgte Mænd var fulde 25 pCt. ude af Stand til at skrive Engelsk og læse engelske Aviser. Af 13½ Millioner over 10 Aar gamle Indbyggere, som var født i Udlandet og altsaa indvandrede, var 11 pCt. ude af Stand til at læse og skrive Engelsk. Endnu for nogle Aar siden var 6 pCt. af den samlede Befolkning Analfabeter, en Tilstand som rigtignok er blevet væsentlig bedre siden Krigen. Paa Fagforeningsmøderne tales der ofte paa 4 til 6 forskellige Sprog. De amerikanske Fagforeninger henvender sig til deres Medlemmer paa ca. 25 Sprog.

Fagforeningernes Udviklingsstadium er meget forskellig i de forskellige Fag. Stærkt organiseret er f. Eks. Arbejderne ved Stenkulsgruberne, som ofte har gennemført resultatrige Strejker. Endvidere er Fagforeningerne i Bygningsindustrien, som for en stor Del endnu lever i laugsmæssig Isolation, temmelig betydelige. Meget stærkt er endvidere det udenfor den amerikanske Landsorganisation staaende Konfektionsskræderforbund, der ogsaa er et af de faa Forbund, der staar paa Socialismens Grund.

Med Hensyn til Organisationsformen kan det sides, at der hersker en temmelig stærk Decentralisationstendens indenfor den amerikanske Fagbevægelse. Da de enkelte Fag i Reglen ikke

er stærke nok til at udstrække deres Agitation til hele Landet, findes der mange Organisationer, der omfatter Medlemmer fra forskellige Fag og arbejder sammen lokalt. Hvor enkelte Organisationer ikke har Lejlighed til i deres Distrikt at danne en saadan Sammenslutning eller til at tilslutte sig et Landsforbund, er de i Reglen direkte tilsluttet Landsorganisationen, der saaledes omfatter talrige saadanne selvstændige Lokalorganisationer, som altsaa ikke er Medlem af et Landsforbund. Alt i alt kan Organisationsforholdene i Amerika sammenlignes med Forholdene i de europæiske Lande for ca. 20.—30. Aar siden. (I. F. C.)

Fagforeninger og Overenskomster i Østrig.

I en Artikel om Overenskomsternes Betydning for Fagforeningerne og det økonomiske Liv i Almindelighed giver E. Straas følgende Oplysninger om det Antal Overenskomster, der bestaar i Østrig.

»Kollektivoverenskomsterne finder stadig større Udbredelse i Østrig. Mens det tidligere kun var de stærkeste Organisationer, som kunde afslutte saadanne Overenskomster, bliver disse nu betragtet som en Selvfølge. I 1921 blev der i Østrig afsluttet ialt 2467 Overenskomster for 59.070 Virksomheder med 908.007 Arbejdere. I disse Tal er ikke medtaget de løbende Overenskomster, som skulde fornys. I 1923 blev der afsluttet 1226 Overenskomster for 83.552 Virksomheder med 751.036 Arbejdere. Man kan sikkert paastaa, at af de 1,2 Millioner Lønarbejdere i Østrig ca. 1 Million arbejder til overenskomstmæssig fastsatte Arbejdsbetingelser«. (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret

Sag Nr. 1000.
Elektrikere i Sønderjylland.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 27. Oktober 1926 i Sag Nr. 1000: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark mod Dansk Elektrikerforbund.

Under denne Sag paastaar Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark et af Dansk Elektrikerforbund under 2. Juni d. A. afgivet 1. Strejkevarsel kendt ulovligt.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Dansk Elektrikerforbund, der staar udenfor De samvirkende Fagforbund i Danmark, men er forpligtet og berettiget efter Septemberforliget, har — foruden at have sluttet Overenskomst med Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien — tillige afsluttet et betydeligt Antal Enkeltoverenskomster med forskellige Selskaber, Kommuner og Installationsfirmaer udenfor Dansk Arbejdsgiverforening. I disse sidstnævnte Overenskomster findes i Modsætning til Overenskomsten med Sammenslutningen blandt andet en saalydende Bestemmelse:

»Dansk Elektrikerforbund forpligter sig til at skaffe Installatøren (Selskabet) den fornødne Arbejdskraft. Til Gengæld maa Installatøren (Selskabet) kun anvende Elektrikere, der er Medlemmer af Dansk Elektrikerforbund.«

I Efteraaret 1925 søgte Dansk Elektrikerforbund at opnaa Overenskomst med Sønderborg-Aabenraa Amters Elektricitetsforsyning, der staar udenfor Dansk Arbejdsgiverforening, og forelagde et Udkast, der blandt andet indeholdt en Bestemmelse svarende til den ovennævnte Gensidighedsbestemmelse om Arbejdskraft. Da det ikke lykkedes at faa et Resultat ud af disse Forhandlinger, erklærede Forbundet Blokade overfor Elektricitetsforsyningen fra 1. Januar d. A. at regne, en Blokade, der forsaavidt var uden Virkning, som Elektricitetsforsyningen kun beskæftiger 4 Elektrikere, der alle staar udenfor Forbundet.

Den 1. Maj d. A. fremsendte Forbundet Meddelelse til Dansk Arbejdsgiverforening om, at det, da det ikke havde været muligt at opnaa en Ordning med Elektricitetsforsyningen om Løn- og Arbejdsforhold, agtede at iværksætte Blokade overfor alt Arbejde, af hvad Art nævnes kan, paa Installationer, der forsynes eller agtes forsynet fra Elek-

tricitetsforsyningen, og efter at Dansk Arbejdsgiverforening havde protesteret heimod, bl. a. fordi Elektricitetsforsyningen var betegnet urigtigt, annullerede Forbundet i Skrivelse af 2. Juni til Arbejdsgiverforeningen Blokadevarslet af 1. Maj, men varslede paany Blokade overfor alle Installationer og alt Arbejde, af hvad Art tænkes kan, der har Tilknytning til Sønderborg-Aabenraa Amters Elektricitetsforsyning, saaledes at dette Varsel ogsaa kan omfatte de af Dansk Arbejdsgiverforenings Medlemmer, der muligt maatte komme i Forbindelse med Installationer, der agtes forsynet med Strøm fra Elektricitetsforsyningen. Efter at Dansk Arbejdsgiverforening i Skrivelse af 5. Juni havde fremsat Protest mod dette Sympatiblokadevarsel, er Parterne enedes om at faa Rettens Afgørelse af, om Varslet er lovligt, førinden Forbundet fremsender det andet Varsel.

Til Støtte for deres Paastand om Varslets Ulovlighed har Klagerne anført, at det er urigtigt, naar det i Blokadevarslet af 1. Maj hævdes, at det ikke har været muligt at opnaa en Ordning med Elektricitetsforsyningen om Løn- og Arbejdsforholdene, idet Uoverensstemmelsen alene drejede sig om den ovennævnte Gensidighedsbestemmelse, som Elektricitetsforsyningen, der ønskede at staa udenfor Arbejdernes indbyrdes Stridigheder, ikke vilde indgaa paa, da den ellers maatte enten afskedige de 4 Elektrikere, den beskæftigede, eller formaa dem til at indmelde sig i Forbundet, hvad de ikke ønskede. Ved nu at søge Blokaden udvidet til Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen vilde disse blive medvirkende til Forbundets Organisationsbestræbelser, skønt Kravet om Gensidighedsbestemmelsen, hvis det var rejst overfor disse, vilde være i Strid med Septemberforligets Pkt. 4. Arbejdsgiverforeningens Medlemmer har ifølge denne Bestemmelse Ret til selv at beskæftige uorganiserede Arbejdere og maa som en Følge heraf ogsaa have Krav paa at holdes udenfor Konflikter, der har til Formaal at tvinge uorganiserede Arbejdere, beskæftigede hos en Arbejdsgiver, der staar udenfor Arbejdsgiverforeningen, ind under Forbundet.

Forbundet har paastaaet sig frifundet, idet det har anført, at Grunden til, at Blokaden blev etableret, var, at Elektricitetsforsyningen overhovedet ikke vilde forhandle med Forbundet om en Overenskomst og ikke særlig, fordi Forbundet ønskede Gensidighedsbestemmelsen optaget i Overenskomsten, og at Forbundet ifølge Septemberforligets Pkt. 2 har været berettiget til for at opnaa en Overenskomst med Elektricitetsforsyningen at varsle Udvidelse af den etablerede Konflikt, saaledes at den omfatter alle Anlæg, der er tilsluttede Elektricitetsforsyningens Ledninger. Selv om Forbundet paa Grund af Septemberforligets Pkt. 4 og den bestaaende Overenskomst ikke kunde kræve gennemført Gensidighedsbestemmelsen overfor Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, hindrer dette ikke, at Forbundet overfor uorganiserede Arbejdsgivere, der ikke har Septemberforligets Beskyttelse, kan kræve andre Bestemmelser end de med Arbejdsgiverforeningen gældende.

Der findes nu at maatte gives de Indklagede Medhold i deres Paastand om Frifindelse, idet Forbundets Ret til at etablere Blokade overfor Elektricitetsforsyningen for derved at opnaa en Overenskomst bl. a. indeholdende den nævnte Gensidighedsbestemmelse efter det for Retten oplyste maa antages for lovlig, og det ikke efter Indholdet af Septemberforligets Pkt. 2 findes at kunne gøre Aktionen med den udvidede, behørigt varslede Blokade ulovlig, at ogsaa Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen inddrages under Konflikten og derved indirekte kommer til at virke som Støtte for Forbundets Organisationsbestræbelser, idet Aktionen ikke alene eller særlig er rettet mod Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen. Sagens Omkostninger findes at maatte paalægges hver af Parterne med Halvdelen.

Kendelse:

De Indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger udredes med 150 Kr. af hver af Parterne.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 24 ❋ KØBENHAVN DEN 11. DECEMBER 1926 ❋ 23 AARGANG

Parikrone og Arbejdsløn.

Overalt i den Presse, der ikke er Arbejdernes, rejses dagligt Spørgsmaalet om den danske Arbejdsløns Størrelse, og i mere eller mindre videnskabelige Udgydelser tolkes den Opfattelse, at det er Lønnen, der er Skyld i Produktionskrisen. Man hævder, at Lønnen er fastsat i Papirkroner og nu maa bringes nedad i Forhold til Kronestigningen, og i Berlingske Tidende har *Hr. Departementschef H. Waage* sluttet en Artikel om dette Emne med en Bemærkning om, at Statsmyndighederne, sikkert i en ikke fjern Fremtid, maa skride til Ordning af Arbejdsløshedsloven saaledes, at der kun ydes Understøttelse i saadanne Fag, hvor Lønnen er nedsat i Forhold til Kronestigningen.

Allerførst er det maaske paa sin Plads at spørge Hr. Departementschefen og det Blad han skriver i, om i hvor vide Kredse af Befolkningen en saadan Lønnedskæring bør foretages. Antageligt oppebærer ogsaa Hr. Waage Løn fastsat efter Papirkroner, og Bladet selv ses ikke at have nedsat sin Pris i Abonnement eller Annoncer efter Kronestigningen, ligesom vel Hr. Waage ogsaa faar Honorar for sin Artikel efter Inflationslønninger.

Naar det ydermere i Artiklen hedder, at det erfaringsmæssigt har vist sig, at Arbejderne meget vanskeligt lader sig overbevise om det nødvendige i en saadan Lønnedsættelse, beder vi Hr. Departementschefen og hans Meningsfæller om at betænke den Vægt, der ligger i det personlige Eksempel, og den, der ligger i de mange unødvendige Udtalelser fra Arbejdsgiversiden om ikke at kunne give Lønforhøjelser.

Op gennem Tiden aflejrer disse Eksempler en dyb og berettiget Mistro til al den Slags »Prædiken Forsagelse« blandt Arbejderne.

Men hertil kommer ydermere den Samfundsopfattelse — som er vor —, at Samfundets hele Fremskridt, og Krav paa at høres som Institution med Hensyntagen til alles Vel, af os maales med dets Evne til at sikre dets Medlemmer Livsvilkaar, der er menneskeværdige.

Det forekommer os ikke, at det Samfundet hidtil har ydet, er saa overordentligt i denne Retning, og vel at mærke har det kun ydet det, efter at Arbejderne har kæmpet med Fortvivlelsens Energi for at tvinge Samfundet dertil.

Men Mistroen stikker endda dybere, og den bestyrkes af forskellige Fakta, som ikke er Arbejderne i Almindelighed og »Organisationsgeneralerne«(!) i Særdeleshed, ubekendte.

Det er saadanne Eksempler, som dem, *Hr. Folketingsmand Fraenckel* fremførte i Rigsdagens Aftenmøde den 21. Oktober i Aar (refereret i Folketingsforhandlinger Side 512-524), og det Faktum, at en overordentlig stor Del af det danske Samfund lever — og aabenbart har sat sig for fremdeles at leve — med Papirkronerne ubeskaaret og forrentede som Parikroner.

Thi det er jo uomtvisteligt sandt, at Fraenckels Eksempler ikke kan modbevises, og at enhver, — ogsaa en Departementschef, — kan supplere dem op i det uendelige. Deres Moral er den »at høj Arbejdsløn og kort Arbejdstid ikke er det, der slaar en Industri ud; men at lang Arbejdstid og lav Arbejdsløn snarere er de to Ting, der stadfæster en høj Varepris, og gør at Varen ikke er konkurrencedygtig«.

Og det er lige saa uomtvisteligt sandt at Kapitalen, den virkelige som den imaginære, ligger som en Bremseklods paa alle vore Virksomheder, og stiller sit uafladelige Krav om Forrentning først og sidst. Fra det danske Landbrugs under Krigen mangedoblede Prioritetsgæld til Aktieselskabernes i samme Tid gigantisk opsvulmede Aktiekapitaler er Linien tydeligt markeret for de danske Arbejdere.

Med den altid paaberaabte Dygtighed belaante Landbrug og Industri Virksomhederne og øgede deres Gælds- og Afhængighedsforpligtelser i de Aar, der tjentes størst Udbytte, medens vi mindre dygtige mener den modsatte Vej, — at frigøre Virksomhederne og gøre dem uafhængige, havde været at foretrække.

Med lige saa stor Kynisme doceres nu Paastanden om, at disse Forpligtelser fortsat skal indløses og forrentes til Parikroner, og det er Arbejderne, der skal indløse dem.

De er ogsaa de eneste, der kan gøre det — og de ved det —. Den eneste Klasse, der i sin Mangfoldighed frembringer Værdier, er den arbejdende Klasse.

Derfor er det naturligt, at bede om Plads for den Respekt for Arbejderens fattige Løn, som Departementschefer, Storpresse og Arbejdsgiverdirektører saa aabenlyst viser ikke at være i Besiddelse af.

Det er ikke de danske Arbejdere, der lever i Sus og Dus. Vi kan nævne Lønninger, som vi betragter det som en Skam for vor Bevægelse, at vi har maattet binde os til at arbejde for. Men vi ved, at vi kun gennem vore bitreste Kampe paa Livet løs har faaet bragt dem dertil hvor de nu ligger, og at aldrig nogen frivilligt har indrømmet Arbejderne nogen Forhøjelse til selv den laveste og usleste Løn.

Lad det derfor være sagt, *at før Arbejderne ser de Befolkningslag der prædiker Forsagelse, selv øve denne Forsagelse, før lader vi ikke vor Mistro vige, og lad os saa se, hvor langt Forsagelsen rækker.*

Den rækker ikke saa langt, at en Departementschef ønsker at tage blot Tredjedelen af sin Titusindkroners Indtægt og indbetale den til et Fond, der yder Tilskud til Arbejderen med sin Totusindkroners Sulteløn.

Nej! Den Forsagelse der kan ydes bestaar i, at man i slige Kredse giver Afkald paa Bevidstheden om, at danske Arbejdere har retmæssigt Krav paa Hjælp til Livets Ophold, naar Produktionslivet med eller uden Parikroner ikke har Brug for ham.

Dette Retfærdsideal er man villig til at give Afkald paa hos Overklassen, og drøfte hvorledes man skal tvinge Arbejderne til at sulte Samfundet paa Fode igen.

— Det er denne smukke Plan, der er dømt til at mislykkes. *Leis*

Arbejdsløsheden.

Paa Grundlag af Indstilling fra Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed har Socialministeriet i Henhold til § 28 og § 31, Stk. 6, 2. Punktum, i Lov af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. fastsat følgende:

§ 1.

Fra og med den 1. December 1926 at regne vil ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 kunne ydes til arbejdsløse henhørende til følgende Fag:

Arbejdsmænd, Bageri- og Konditoriarbejdere, Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere, Blikkenslagere, Bogbinderiarbejdere, Bogtrykkere, Bødkere, Børsteindustriarbejdere, De kvindelige Arbejdere, Den keramiske Industri, Drejere, Elektrikere, Forgyldere, Gartneriarbejdere, Glarmestersvende, Glasarbejdere, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Gørtlere, Handels- og Kontormedhjælpere, Handskemagere, Karetmagere, Kobbersmede, Kurvemagere, Landkokke, Læder- og Skindarbejdere, Malersvende, Mejerifaget, Metalarbejdere, Metaltrykkere, Murarbejdsmænd, Murerfaget, Mølleriarbejdere, Rebslageriarbejdere, Riggere og Sejlmagere, Sadelmagere og Tapetserere, Skibstømrere, Skotøjsarbejdere, Skraatobaksarbejdere, Skræddere, Slagter- og Kødindustriarbejdere, Snedkere, Stenhuggere, Stukkatører, Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejdere, Søfyrbødere, Søkokke, Sømænd, Tekstilarbejder, Tobaksarbej-

dere, Træindustriarbejdere og Tømrere. Som henhørende til foranstaaende Fag anses:

a) saadanne Personer, der er Medlemmer af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse omfattende et af ovenstaaende Fag, og

b) saadanne andre Personer, — hvad enten de er arbejdsløshedsforsikrede i Arbejdsløshedskasssen for Gentofte, Lyngby og Gladsakse Sogne eller slet ikke er arbejdsløshedsforsikrede, — der igennem den deres Arbejdsløshedskort paaførte Angivelse af deres Erhverv dokumenterer, at de normalt søger Beskæftigelse i et af ovenstaaende Fag indenfor paagældende Arbejdsløshedskasses Omraade.

§ 2.

Efter Indstilling fra Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed meddeler Socialministeriet i Henhold til ovennævnte Lovs § 31, Stk. 6, 2. Punktum, Tilladelse til, at Varigheden for fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder ved Udbetaling af saadan Hjælp i December Maaned 1926 for følgende 18 Fags Vedkommende fastsættes til 1½ Gange det Antal Dage som gælder for de paagældende efter Arbejdsløshedskassens Vedtægt:

Arbejdsmændenes, Bageri- og Konditoriarbejdernes, Billedskærernes og Dekorationsbilledhuggernes, Elektrikernes, Glarmestersvendenes, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes, Gørtler- og Metalarbejdernes, Handels- og Kontormedhjælpernes, Læder- og Skindarbejdernes, Metalarbejdernes, Metaltrykkernes, Murarbejdsmændenes, Sadelmagernes- og Tapetserernes, Skotøjsarbejdernes, Snedkerfagets, Tekstilarbejdernes, Tobaksarbejdernes og Træindustriarbejdernes Arbejdsløshedskasser.

§ 3.

Ved Opgørelse af, i hvilket Antal Dage en arbejdsløs indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder har oppebaaret fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør, vil fortsat Hjælp, som i Henhold til en af Socialministeriet i Medfør af ovennævnte Lovs § 31, Stk. 6, 2 Pkt. meddelt Tilladelse er ydet vedkommende arbejdsløse *udover* det ved Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 29. Marts 1924 § 1 a. fastsatte Maksimum, *ikke* være at medregne, *undtagen* i Tidsrum, for hvilke der paany meddeles en saadan Tilladelse for vedkommende Arbejdsløshedskasse.

Som Følge af foranstaaende Bestemmelse vil der *ved Opgørelse i December Maaned 1926* for efternævnte Fags Vedkommende være at bortse fra følgende, *ekstraordinært ydede*, fortsatte Hjælp:

1) For *Karetmagernes* Vedkommende medregnes *ikke* den fortsatte Hjælp, som i November Maaned 1926 *ekstraordinært* er ydet dem i Henhold til Tilladelsen i Socialministeriets Bekendtgørelse af 29. Oktober 1926 § 2.

2) For *Landkokkenes* Vedkommende medregnes *ikke* den fortsatte Hjælp, som i Maanederne Maj og Juni 1926 *ekstraordinært* er ydet dem i Henhold til Tilladelserne i Socialministeriets Bekendtgørelser af 29. April 1926 § 2 og 28. Maj 1926 § 2.

3) For *Skibstømrernes* Vedkommende medregnes *ikke* den fortsatte Hjælp, som i Maanederne Februar, Marts og April 1926 *ekstraordinært* er ydet dem i Henhold til Tilladelserne i Socialministeriets Bekendtgørelser af 5. Februar 1926 § 2, 26 Februar 1926 § 2 og 29. Marts 1926 § 2.

4) For *Stukkatørernes* Vedkommende medregnes *ikke* den fortsatte Hjælp, som i Juli Maaned 1926 *ekstraordinært* er ydet dem i Henhold til Tilladelsen i Socialministeriets Bekendtgørelse af 26. Juni 1926 § 2.

§ 4.

Disse Bestemmelser træder i Kraft den 1. December 1926. Samtidig ophæves Socialministeriets Bekendtgørelse af 29. Oktober 1926.

Opmærksomheden henledes paa, at det i § 1 nævnte Fag: *Søfyrbøderne* først har dannet og faaet anerkendt en Arbejdsløshedskasse fra den 1. April 1926, saaledes at dette Fags arbejdsløse ikke er berettigede til Understøttelse fra Arbejdsløshedskassen før den 1. April 1927. Ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse til Søfyrbødere vil dog indtil da kunne ydes *efter Skøn*, jfr. § 1 c i Indenrigsministeriets Bekendtgørelse Nr. 119 af 29. Marts 1924.

Forligsinstitutionen.

Under 3. December har Socialministeriet i Medfør af § 1 i Lov af 21. December 1921 om Mægling i Arbejdsstridigheder i Henhold til enstemmig Indstilling fra Den faste Voldgiftsret udnævnt Generaldirektør for Skatteväsenet A. M. Koefoed, Departementschef Adolph Jensen og Departementschef Johs. Dalhoff til at beklæde Hvervet som Forligsmænd i Arbejdsstridigheder, hvorhos man — ligeledes i Henhold til Indstilling fra Voldgiftsretten — har udnævnt Departementschef I. K. Bülow til at være Stedfortræder for Forligsmændene, alt for Tiden indtil 1. Januar 1927.

Internationalt.

Farerne og Følgerne ved Løften og Bæren af Sække paa over 75 kg. Vægt.

I. U. L. Det er medicinsk konstateret og fastslaaet, at Løften og Bæren af Byrder paa over 75 kg.s Vægt af en enkelt Mand, kan have farlige sundhedsmæssige Følger for Vedkommende.

Der bestaar da ogsaa lovmæssige Bestemmelser, selv om det desværre endnu kun er undtagelsesvis, som forsøger at fastsætte Regler for Vægten af de Byrder og Laster, som en enkelt Mand maa løfte og bære. Den svejtsiske Forbundsregering bestemte saaledes i 1902, at der i Møller, Lagerhuse og den Slags ikke maatte løftes eller bæres mere end 100 kg af en enkelt Mand. Med den svejtsiske Fabrikslovs Ikrafttræden i 1920 faldt imidlertid nævnte Bestemmelse væk, saaledes at Spørgsmaalet ikke er ordnet i Svejts saa lidt som i de fleste andre Lande.

For et Par Aar siden har Chile, gennem Lov af 9. Februar 1923, fastsat 80 kg som Maksinum for den Vægt, der af en enkelt Mand maa løftes og befordres.

Lovmæssige Bestemmelser vedrørende Løften og Bæren af tunge Laster og Byrder er — som den daglige Praksis viser — absolut nødvendige.

Ifølge en Statistikopgørelse, som er bleven foretaget indenfor Mølleri- og Bageriarbejderforbundene i hele Verden, fremgaar, at der stadig endnu anvendes Sække med et Indhold af en Vægt til 100 kg eller mere. I Paris anvendtes endog indtil Krigens Udbrud Sække, som indeholdt en Vægt paa 159 kg brutto. Denne ulige Vægt hidrører fra, at 200 kg Korn i Reglen giver 159 kg Mel, som igen giver ca. 200 kg Brød. Ringere Vægtenheder bestaar kun i Rusland og Ungarn. Ellers benytter man overalt Sække, som rummer en Vægt paa 100 kg. I den nævnte Statistikoptagelse indenfor Bager- og Mølleriarbejderforbundene er der ogsaa meddelt, hvilke Følger Løften og Bæren af for tunge Byrder kan have, og disse Oplysninger former sig som en tung Anklage mod de Arbejdsgivere, som endnu lader deres Arbejdere løfte og bære for tunge Byrder: Krumning af Hvirvelsøjlen, Brok etc. forekommer langt talrigere hos Transport- og Møllearbejderne end i de øvrige Arbejderkategorier, og i Svejts har Fabriksinspektørerne konstateret, at Broktilfældene hos Mølleriarbejderne bliver talrigere for hvert Aar, og stammer fra Løften og Bæren af de altfor tunge Sække. Paa Soldatersessionerne har det vist sig, at Møllerne meget tidlig og i stort Antal er behæftet med Brokskader og de erklæres derfor som oftest for militæruduelig, I Svejts har det vist sig, at de unge Møllere, som fremstiller sig paa Session, samlet har 1½ Gang saa mange Brokskader som alle øvrige Rekrutter i hele Landet tilsammen. Og ogsaa i andre Lande har der vist sig de samme Fremtoninger, fremkaldt af den skadelige Løften og Bæren af for tunge Byrder, hvis Maksimumsvægt ad lovmæssig Vej skulde fastsættes til 75 kg. Kun et saadant Forbud kan afskaffe alle de legemlige og i Sammenhæng dermed de aandelige Skader, som altfor tunge Byrder, løftet og baaret af en enkelt Mand, medfører.

Under den Udvikling, som Handel og Trafik for Øjeblikket er naaet til i hele Verden, vil almindelige Landslove vedrørende ovennævnte Spørgsmaal dog ikke være tilstrækkelig. Spørgsmaalet maa løses internationalt.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 25 ❁ KØBENHAVN DEN 18. DECEMBER 1926 ❁ 23 AARGANG

Hvad er Parikroner?

Dette Spørgsmaal kan synes umotiveret, fordi de fleste Mennesker vel mener at være fuldt klar herover. Alligevel er der en Side ved Spørgsmaalet, der er lidt mere Overvejelse værd, og derfor absolut bør fremhæves netop i denne Tid, hvor Madsen-Mygdal og øvrige førende Mænd i vort Land forbereder deres Nedskæringspolitik.

At et Lands Valuta staar i Pari vil sige, at den over for de øvrige Staters Valuta indtager det oprindelige Værdistandpunkt med sit fulde Paalydende. Altsaa er den danske Krone i Pari saa meget værd, at ti saadanne Kroner kan indløse en Guldtikrone, hvilket igen vil sige, at man for 2,480 Kr. kan købe 1 Kilo rent Guld.

Dette, at Valutaen indtager sin fulde Værdi overfor Udlandets Mønt, vil igen sige, at vi kan købe mere af disse Landes Mønt for en vis bestemt Sum af vor egen, og altsaa ogsaa, at vi kan faa et større Kvantum af de i Udlandet producerede Varer for den. Dette Forhold medfører altsaa, at de danske Landbrugeres Indkøb af Raastoffer, d. v. s. Majs og Foderstoffer, Redskaber og lignende, bliver billigere, ligesom de Raastoffer den danske Industri har Brug for.

De Produkter, vi skal sælge til Udlandet, bliver betalt med det Lands Mønt, hvortil de eksporteres, og vi faar derfor ikke saa mange danske Kroner for dem, naar det købende Lands Sterling, Dollars eller Mark veksles. At Forholdet kan forrykkes til Skade for os, er ikke helt let at faa Øje paa, fordi som sagt jo vor Krone vinder i Købekraft overfor Raastofferne, hvad den taber ved Salget af Eksportvarerne. Alligevel skal efter Nationaløkonomers og -filosofers Udtalelser dette være Tilfældet.

Men hvad er den danske Krones Værdi for de Danskere, der udelukkende skal handle i det hjemlige Marked? Dem, hvis Løn man kræver ført ned i Henhold til Parikronen! Hvad er med andre Ord Parikronen i dette Forhold?

Her er det iøjnefaldende, at Parikrone ikke betyder al Prisstigningsbortelimination. Tværtimod er det overordentlig let at se, at her er Kronens Værdi ikke steget.

Man tænker sig et vist Udgangspunkt for Arbejdernes Livsvilkaars Forbedring og anvender her Aaret 1914.

Der kan siges mange Ting om 1914; men det kan ikke siges om dette Aar, at det var det Tidspunkt, hvor de danske Arbejdere havde faaet deres Ønsker opfyldt og naaet det Maal, de havde sat sig, og derfor ogsaa vilde være tilfredse med stadigt at forblive paa de i dette Aar opnaaede Levevilkaar. Set fra dette Standpunkt er 1914 altsaa valgt uden Spor af Adkomst, og vi kunde ligesaa godt tage 1864 eller et hvilket som helst andet Aarstal og sammenligne med.

Men man tager 1914 og sætter Prisniveauet, som det dengang laa, til 100 Points. Disse 100 Points betyder oversat til dansk, at i 1914 kunde man, for 2000 Kr. aarligt, opretholde et nærmere fastsat Livsniveau.

Da Arbejderne altsaa er gaaet ind paa Spøgen og har krævet deres Overenskomster regulerede igennem en Del Aar i Forhold til 1914's Løn og Prisniveau, vil det sige, at for den danske Arbejder var den danske Krone Pari i 1914. Den repræsenterede $^1/_{2000}$ af Aarets Indkøb af Livsfornødenheder. Senere hen repræsenterede den danske Krone jo adskilligt mindre, og i Øjeblikket er dens Værdi i Forhold til 1914 Kronens

100 Points Standpunkt forandret til 184 Points, eller den $^1/_{2000}$ er blevet reduceret til at være $^1/_{3680}$ af et Aars Behov, eller at det, man før fik for en Krone, nu koster 1,84 Kr.

Det vil sige, at 92 Øre nu kun har samme Købekraft som 50 Øre i 1914.

Det vil ogsaa sige, at dersom en Arbejder har faaet sin Timelon forhøjet med 46 Øre, har han derved forøget sin Evne til at skaffe sig Livsfornødenheder med 25 Øre for hver Time.

Det er Omstændigheder, som man bør erindre, naar man taler om den Lønforhøjelse, som er blevet Arbejderne til Del i de siden 1914 forløbne Aar. Man vil ogsaa være klar over, at en Timelønsforhøjelse paa 9,2 Øre i Virkeligheden er reduceret til 5 Øre, og de danske Arbejdere har, som alt sagt, ikke bundet sig til 1914 som Endemaalet for deres Ønsker.

Den danske Arbejders Arbejdslønskrone er altsaa ikke i Pari, den staar i Forhold til 1914 Kroner med en Købekraft, der udgør 54.35 Øre.

For hver Gang, Arbejderens Ugeløn er steget med en Krone, er det altsaa en $54^1/_2$ Øres Krone, han har faaet og ikke en Parikrone, der er rigtige 100 Øre værd i Menneskepenge.

Nu siger man, at det ikke er fordi, man misunder Arbejderen at leve, men fordi det danske Erhvervsliv ikke kan bestaa uden en Forringelse af Arbejderens Løn. Hvem det er, der siger dette, spiller en ikke ringe Rolle for os Arbejdere. Det er dem, der spillede hele Fortjenesten væk! Det er dem, der fordoblede de danske Landejendommes Bankgæld i de gode Aar! Det er dem, der belastede Virksomhederne i den danske Industris travleste og mest indbringende Periode med Forpligtelser overfor en Hob Børsspekulanter og Aktieejere og med en indbildt Aktiekapital, der aldrig er sat i Virksomhederne, men ligefuldt kræver Udbytte i Parikroner! Det er endelig dem, der altid fra Verdens Skabelse til den Dag i Dag forsikrede, at de, oh saa gerne, vilde, men ikke kunde give Arbejderne højere Løn, selv om Dividenden steg til Raadhustaarnets Top!

Dem vil vi ikke tro!

Vi vil heller ikke betale for dem!

De siger, at Arbejderne er nødt til at resignere. Det er nødvendigt for Erhvervslivets Stabilitet!

Men den danske og alle andre Landes Arbejdere har betalt — betalt og betalt fra først til sidst og gør det den Dag i Dag.

Det er Arbejderens Liv, der ødes i Slid og Slæb og knuges af sjælsnedbrydende Utryghed overfor Dagen i Morgen.

Det er Arbejderhustruen, der maa mangle den haardt tiltrængte Brugsklædning, medens Arbejdsherrens, Departementschefens, Børsbaronens og Grossererens Frue faar ny Pels og ikke sparer en eneste ny Hat til Industriens Ophjælp.

Det er Arbejderens Barn, der gaar til en daarlig, fattig Seng efter en glædeløs Dag og en Aften i en trang Stue, medens alle dem, der vil Nedskæring, har deres Børn legende i sorgløs og økonomisk velfunderet Barndom, opfyldt af rige og skønne Barndomsminder, hvor Arbejderbarnet opvokser i en graa, trist og af Sulten truet Eksistens.

Det er Arbejderen, der maa betale ved at lade *sine egne mangle*, for at *andres* kan tage Lyset, Solen, Kundskaberne og Glæden af Tilværelsen.

Og nu vil man, at vi af Hensyn til Erhvervslivet yderligere skal skæres ned i Levevilkaar.

Der er ikke saa grovkornet og kynisk en Uretfærdighed til som den, der kræver, at Arbejderen skal betale — betale og atter betale af Hensyn til de ovriges Pengesæk, eller af Hensyn til Erhvervslivets Trivsel. Betale af Hensyn til den Industri, man frakender ham enhver Ret til at være medbestemmende om Driften af, den Jord, han ikke engang tør træde paa, det Samfund, hvor man kun nødtvungent taaler ham.

Er der noget andet Forhold, hvor den, der skal bære Omkostningerne, saa raat og hensynsløst sættes uden for Indflydelse? Og saa er man forundret — i Departementerne — over, at Arbejderne ikke godvilligt og *med Tillid(!!!)* gaar ind paa Spøgen.

Vi undrer os over den Suffisance, hvormed man fremfører saadanne Krav til os. — Og vi reagerer derimod.

Leis.

Den skandinavisk-baltiske Fagforeningskonference i Stockholm.

Den her i »Arbejderen« tidligere omtalte Fagforeningskonference mellem Repræsentanter fra de skandinaviske og baltiske Lande har nu fundet Sted, og der foreligger nu Resultat af Forhandlingerne.

Konferencen bestod af 44 Repræsentanter og fandt Sted i Stockholm Mandan den 6te og Tirsdag den 7de Decbr.

Den internationale faglige Central i Amsterdam, der havde taget Initiativet til Konferencens Indkaldelse, var repræsenteret af *J. Oudegeest*. De danske Repræsentanter var følgende: Formanden for De samvirkende Fagforbund *Carl F. Madsen*, Næstformanden *Vilh. Nygaard*, Formanden for Socialdemokratisk Forbund *Fr. Andersen*, Fru *Alvilda Andersen*, Kvindeligt Arbejderforbund, *Martin Petersen*, Dansk Snedkerforbund, *Chr. Jensen*, Tobaksarbejderforbundet, *Arnold Nielsen*, Dansk Formerforbund, *Oscar Levinsen*, Landarbejderforbundet, *G. Schou*, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund og *V. S. Petersen*, Træindustriarbejderforbundet.

Estland var repræsenteret af *H. Martinssen* og Fru *Alma Ostra Oinas*, medens den finske Repræsentation bestod af *E. Pekkola*, *Y. Lethinen*, *U. Nurminen* og *A. Rasänen*.

Fra Letland deltog *E. Morries* og *F. Bolodis* og fra Lithauen *J. Januschkis* og *K. Treisanos* i Forhandlingerne.

Norges Landsorganisation repræsenteredes af 15 Deltagere, nemlig: Formanden *Halvard Olsen*, Kassereren *Jens Teigen*, *P. Aarøe*, *Alf Melgaard*, *A. Bratvold*, *Elias Volan*, *J. P. M. Ødegaard*, *A. Alberti*, *H. Fladeby*, *G. Sethil*, *Edv. Mørch*, *L. Rungstad*, *Rick. Hansen*, *Alf Madsen* og *Trygve Lie*.

Sverige repræsenteredes af Formanden *Arvid Thorberg*, Kassereren *Johan Olaf Johansson*, *Edv. Johansson*, *Janne Jönsson*, *Alb. Forslund*, *Fridthjof Ekmann*, *Sigv. Cruse* og *Sigfried Hansson*. *Christoffer Sjöström* fungerede som Tolk.

Til den fastsatte Dagsorden:

1. Oversigt over Fagforeningsbevægelsens Stilling i de deltagende Lande.
2. Økonomiske og andre Forholdsregler til Støtte for Fagforeningsbevægelsen i forskellige Lande.
3. Ønskeligheden og Muligheden for Oprettelsen af en skandinavisk-baltisk Komité, hvis Opgave skal være at forberede ensartet Optræden i Fremtiden.
4. Muligheden for en forbedret Fagforeningspresse i de deltagende Lande.

fremførte de finske Repræsentanter Ønsket om, at Konferencen ogsaa skulde optage Spørgsmaalet om Kampen mod den hvide Terror i de baltiske Lande, Kampen mod Fascist- og Strejkebryderorganisationer samt Tilrettelæggelsen af en Verdenskongres med det Formaal at skabe en Samling af alle Landes Fagorganisationer i een Internationale.

Konferencen besluttede at optage disse Spørgsmaal og Behandlingen af dem, dersom Tiden tillod det.

Oudegeest gav derefter en Oversigt over de sociale Forhold og Arbejderbevægelsens Stade i de baltiske Lande, og de paagældende Landes Repræsentanter supplerede Oversigten. Under Debatten om de forskellige Lande fremførtes af Repræsentanter for Lithauen, Estland og Lettland, at Fagbevægelsen i disse Lande havde store Vanskeligheder at kæmpe imod i politisk Henseende i de store Meningsforskelligheder, der raadede herom blandt de paagældende Landes Arbejdere. Samarbejdet mellem Socialdemokraterne og Kommunisterne havde vist sig umuligt. De faglige Landsorganisationer i disse Lande regnede med Udsigten til et Samarbejde gennem Fagforeningscentralen i Amsterdam. For at fremme dette Formaal var en af de skandinaviske Landsorganisationer understøttet Oplysningsvirksomhed nødvendig.

Næste Spørgsmaal belystes indgaaende fra flere Sider. Oudegeest udkastede Tanken om, at Oplysningsvirksomheden tilrettelagdes saaledes, at Repræsentanter fra de skandinaviske Lande besøgte de baltiske Lande en Gang om Maaneden og holdt Foredrag om Fagbevægelsen og dens Problemer.

Fra anden Side gjordes gældende, at man vilde kunne naa et bedre Resultat, hvis der gaves kompetente Fagfor-

eningsmænd fra de sidstnævnte Lande Anledning til at drive Studier i de skandinaviske Lande, og endelig foresloges det, som det bedste Middel, at Landsorganisationerne i Danmark, Sverige og Norge i Samraad med Fagforeningsinternationalen oprettede Studiekursus i et af disse Lande for indtil 50 Interesserede fra de baltiske Lande.

I Spørgsmaalet om Støtte for den opvoksende Fagbevægelse i de baltiske Lande, der har betydelige Vanskeligheder at kæmpe mod, vedtoges følgende

Resolution.

»Den skandinavisk-baltiske Konference i Stockholm den 6.—7. December 1926 har behandlet de faglige Spørgsmaal og derunder drøftet Mulighederne for at støtte de unge faglige Organisationer i de baltiske Lande under den vanskelige Stilling, disse befinder sig i.

Konferencen beslutter at opfordre de skandinaviske faglige Landsorganisationer til at foretage nødvendige finansielle og andre Foranstaltninger, der gør det muligt for yngre Tillidsmænd indenfor den baltiske Fagbevægelse at kunne tilbringe en vis Tid i de skandinaviske Lande for at studere Organisationsarbejdet i taktisk, teoretisk og praktisk Henseende.

De baltiske Landes Centralorganisationer paa deres Side bør sørge for til dette Formaal at udvælge Personer, der forstaar et af de skandinaviske Sprog. De skandinaviske Landsorganisationer erklærer sig beredt til at udrede Omkostningerne ved Opholdet.

Konferencen opfordrer Forbundene og Landsorganisationerne til at sørge for gensidig Repræsentation ved Kongresser og lignende til Styrkelse af det faglige Samarbejde.

Endelig erklærer Konferencen, at der maa træffes Foranstaltninger til det faglige Informationsarbejdes Fremme.«

Resolutionen vedtoges med alle Stemmer.

Til Resolutionen stillede de finske Delegerede, støttet af Wolan, følgende Tillægsforslag, der forkastedes:

»Konferencen konstaterer, at Fagforeningsbevægelsen er splittet, og at denne Splittelse er særlig stor i de baltiske Lande og svækker Arbejdernes Stilling. Derfor opfordres Konferencen til Opretholdelse af Kampen for Fagbevægelsens Enhed og vender sig særlig til de baltiske Lande med sin Opfordring.

Konferencen anser det for nødvendigt, at der i hvert Land dannes en faglig Enhedscentral.«

De baltiske Delegerede fandt dette Tillæg unødvendigt, dels fordi man i de baltiske Lande allerede er i Færd med at skabe Enhed paa Amsterdam-Internationales Grundvold, og dels vil det betyde et Indgreb i de baltiske Organisationers indre Anliggender.

Derefter vedtoges ligeledes med alle Stemmer mod de finske Delegeredes og Wolans følgende

Resolution.

»Den skandinavisk-baltiske Konference i Stockholm 6.—7. December 1926 har indgaaende diskuteret Mulighederne for det faglige Samarbejdes Fremme mellem de skandinaviske og baltiske Lande.

Konferencen beslutter at anmode de skandinaviske Landes — Danmarks, Norges og Sveriges — faglige Landsorganisationer hver at vælge 3 Medlemmer til en skandinavisk faglig Samarbejdskomité.

Denne Komité træder i Virksomhed, naar Norges faglige Landsorganisation har besluttet at tilslutte sig den internationale faglige Central i Amsterdam.

Konferencen beslutter videre at anmode de baltiske Landes faglige Landsorganisationer om af samme Aarsag at vælge en baltisk Samarbejdskomité. Derfor bør Fagorganisationerne i Estland danne en faglig Landsorganisation og tilslutte denne til den internationale faglige Central i Amsterdam. Til den baltiske Samarbejdskomité kan kun de Organisationer slutte sig, der har fundet Optagelse i I. F. C. i Amsterdam.

Samarbejdskomitéerne afholder regelmæssige Møder. Naar det kræves, kan Komitéerne tage Initiativet til Afholdelse af Fællesmøder mellem begge Komitéerne til Drøftelse af Spørgsmaal af større Betydning for de tilsluttede Lande.

Finlands faglige Landsorganisation kan efter at være tilsluttet I. F. C. i Amsterdam tiltræde hvilken af Sam-

arbejdskomitéerne, den ønsker, og derved indgaa i det faglige Samarbejde.«

Den norske Delegation erklærede sig enig med Resolutionens Opfattelse og udtalte, at de snarest muligt vilde forelægge Sagen for de rette Organisationsinstancer i Norge, for at Konferencens Beslutninger kunde bringes til Udførelse.

Finnerne tager Afstand.

Den finske Delegation erklærede, at den ikke kunde godkende Resolutionens Indhold, dels fordi der foresloges nedsat 2 Samarbejdskomitéer, dels fordi Kravet om Tilslutning til I. F. C. i Amsterdam var fremført i Resolutionen. Delegationen saa deri en Tendens til at isolere de baltiske og navnlig den finske Landsorganisation. Finnerne stillede derfor følgende Forslag til Resolution:

»Konferencen beslutter Nedsættelsen af en Komité, til hvilken alle i Konferencen deltagende Landsorganisationer uden Vilkaar kan vælge Repræsentanter. Det er Komitéens Pligt at træde i Forbindelse med Sovjet-Ruslands Landsorganisation og opfordre denne til at vælge Repræsentanter i Komitéen.

Konferencen forpligter Komitéen tillige at træffe Foranstaltninger til, at der i hvert af de baltiske Lande dannes en Enhedsorganisation, saa alle fagligt organiserede Arbejdere repræsenteres i Komitéen.«

Dernæst behandlede Konferencen paa Finnernes Opfordring Spørgsmaalet om Bekæmpelse af den hvide Terror, Fascistbevægelsen og Strejkebryderorganisationerne i de baltiske Lande og stillede i den Anledning Forslag om en længere Resolution. som Konferencen afviste.

Den indskrænkede sig til at fremføre, at de allerede fattede Beslutninger styrkede Arbejderorganisationerne i de forskellige Lande, og at det bedste Middel i Kampen mod Terror, Fascisme og Strejkebryderi netop var stærke faglige Sammenslutninger.

Dersom særlige Foranstaltninger skulde vise sig paakrævede, burde de to Samarbejdskomitéer, det var besluttet at danne, tage Initiativet hertil.

Et Forslag fra Finland om Afholdelse af en Verdenskongres til Fremme af Enhedsbestræbelserne behandledes i kort Debat.

Man enedes her om at lade Diskussionen være Svar paa dette Spørgsmaal, og Diskussionen viste, atter med Finnernes og Volans Undtagelse, Tilslutning til den svenske Landsorganisations Kongresbeslutning i Sommer.

Denne gaar ud paa, at international Samling bør ske ved Tilslutning til den saakaldte Amsterdam-Internationale. Iøvrigt var Konferencen indkaldt for at fremme det faglige Samarbejde i de skandinavisk-baltiske Lande, og den af Finnerne ønskede Beslutning faldt udenfor Konferencens Rammer.

Konferencen sluttede med en Tak fra de baltiske Delegerede til de skandinaviske Deltagere for deres Interesse for de baltiske Organisationer, og selve Slutningstalen holdtes af Arvid Thorberg, den svenske Landsorganisations Formand.

Lønbevægelser og Konflikter.

Kranførere hos Firmaet Carl Nordstrand.

Den 18. November afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen foranlediget ved en Klage fra Arbejdsgiverne over at en Kranfører, der var ansat midlertidig hos Firmaet Carl Nordstrand, havde nægtet at udføre Søndagsarbejde, hvilket havde medført ekstra Udgifter til Liggedagspenge. Anledningen til Nægtelsen var, at den midlertidige Ordning der var gennemført udtrykkelig byggede paa, at der ikke skulde udføres Overarbejde, og hertil hævder Arbejderne at Søndagsarbejde hører. Da Enighed ikke kunde opnaas, forbeholdt Arbejdsgiverne sig at indklage Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, af hvis Afdeling 11. Kranførerne staar som Medlemmer for Den faste Voldgiftsret.

Kedel- og Maskinpassere paa A/S Helsingør Jernskibs- og Maskinbyggeri.

Foranlediget ved en Klage fra Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund over,

at ovennævnte Firma afholder en dér beskæftiget Maskinpasser fra at være Medlem af Organisationen under Foregivende af, at han er Funktionær, afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 25. November. Da det ikke lykkedes at opnaa Enighed paa dettet Møde, forbeholdt Forbundet sig at indbringe Klage til den faste Voldgiftsret for Brud paa Septemberforligets P. 5., hvilket ogsaa er sket.

Bogbindere hos Hagen & Sørensen, Odense.

I den mellem Bogbinderforbundet og Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinsen oprettede Overenskomst findes en Bestemmelse om at anbefale Akkordarbejde i videst mulige Udstrækning og Centralforeningernes Bestyrelse forpligter sig til at virke for at Medlemmerne lader Arbejdet udføre i Akkord i større Udstrækning end hidtil.

Da Firmaet Hagen & Sørensen i November nægtede at lade et dertil egnet Arbejde udføre i Akkord, nægtede Bogbinderne at udføre det paa Timeløn.

Over denne Arbejdsvægring har Arbejdsgiverne klaget, da de formener at den er overenskomststridig, og der afholdtes da et Fællesmøde den 19. November. Her fastholdt begge Parter sine principielle Standpunkter, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at klage til Den faste Voldgiftsret, og der er ogsaa serere indgivet Klage.

Internationalt.

»American Federation of Labor« og den internationale faglige Central i Amsterdam.

De amerikanske Arbejderes faglige Landsorganisation, »American Federation of Labor« har for nylig afholdt sit 46. Aarsmøde. Det internationale Arbejdsbureaus Ugeskrift »Industrial and Labour Information« anfører følgende Oplysninger om denne Organisations Virksomhed:

Medlemstallet er nu oppe paa 2,813,910. I Aarsberetningen fastslaas det, at de amerikanske Arbejdere er de højest lønnede Arbejdere i Verden. Dette, udtaler Aarsberetningen, maa tilskrives Staternes Rigdom paa Naturprodukter, de fortrinlige tekniske Hjælpemidler, den udstrakte Anvendelse af Maskinkraft og den høje Arbejdsintensitet samt endelig Fagforeningsbevægelsen. De høje Lønsatser og den forkortede Arbejdstid betragtes nu af alle som et Gode af stor Værdi for Landet. Man har indset Nødvendigheden af at styrke Forbrugernes Købekraft, hvis man vil undgaa de Kriser, der er den sædvanlige Følge af Overproduktion. Og da Arbejderne i Forbindelse med de Personer, som forsørges af dem, udgør en meget betydelig Del af den forbrugende Befolkning, er det af stor Vigtighed, at Arbejdernes Indtægter ligger paa et højt Niveau.

I Aarsberetningen oplyses det endvidere, at der endnu arbejder en Million Børn i Alderen fra 10 til 15 Aar rundt omkring i De forenede Stater. Arbejderorganisationerne lægger imidlertid stærk Vægt paa, at Børnearbejdet indskrænkes yderligere.

Angaaende den amerikanske Landsorganisations Forbindelse med Fagforeningsinternationalen i Amsterdam udtaler Aarsberetningen følgende: »Vi haaber, at det til Slut skal lykkes os at finde en Løsning, der, samtidig med at den tager rimeligt Hensyn til begge Organisationers Interesser, kan muliggøre en fornyet Tilslutning«. Lederne indenfor »American Federation of Labor« har et stærkt Indtryk af den indbyrdes Afhængighed af Arbejdsvilkaarene i de forskellige Lande. Verdensmarkedets og Industriens stadigt stigende Tendens mod Internationalisering maa nødvendigvis drage et Samarbejde mellem de forskellige Landes Fagorganisationer efter sig.

Meddelelse.

Paa Grund af den ændrede Postgang i Anledning af Juletravlheden udkommer næste Numer af »Arbejderen« ikke før den 31. December.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 26-27 ❋ KØBENHAVN DEN 31. DECEMBER 1926 ❋ 23 AARGANG

1926.

Aaret gaar atter paa Hæld, og et nyt stunder til.

Det Aar, der ebber ud, var ikke som sin Forgænger, et af de store Kampaar i Arbejderbevægelsens Historie. Begivenhederne har, i det ydre i hvert Fald, været af mindre Format.

En Række af vore Organisationer har i det Stille fornyet deres Overenskomster, som var afsluttede paa et Aar; medens Flertallet jo efter Storkampen i 1925 var afsluttede for en 2-aarig Periode, der udløber i det Aar, der nu kommer.

Af de Organisationer, som saaledes fornyede, nævner vi: Kvindeligt Arbejderforbund, Dansk Skrædderforbund, Dansk Glasarbejderforbund, Bogbinderforbundet, Landarbejderforbundet, Buntmagerne, Forgylderne paa Rammefabrikkerne, Hue- og Kasketsyerne, Linoleumsarbejderne, Læder- og Rejsetøjsarbejderne, Tobaksarbejderne og Typograferne i Provinserne.

Som Helhed taget forlængedes paa Basis af Pristallets Bevægelser, og flere Gange saa det ud, som det skulde komme til Kamp, saaledes til Eksempel for Skræddernes Vedkommende, hvor Arbejdsgiverne stillede Krav om 12 pCt.s Lønreduktion, og da Arbejderne ikke vilde gaa ind herpaa, præsenterede et Lockoutvarsel. Efter Forligsmandens Indgriben enedes man om 7—8 pCt.s Reduktion og Regulering i August 1926.

Ogsaa for Landarbejdernes Vedkommende traadte Forligsmanden i Virksomhed og udarbejdede et Forslag, der bød paa væsentlige Reduktioner. Men alt i alt forløb den faglige Overenskomstsituation ret glat.

I en lang Række af Forbund afholdtes Kongresser, og fælles for disse Kongresser var Kravet om at frigøre Overenskomsterne for Pristallets Indflydelse. Overalt vedtog man at paalægge Forbundsledelserne at stræbe efter at slippe bort fra Pristallet.

Pristallet er ikke mere populært. I dette Forhold, som i saa mange andre gælder det, at »Moren har gjort sin Pligt og kan gaa«.

Pristallet har i en overmaade urolig Tid ydet Arbejderne et Værn, som har været af meget stor Værdi, og det er et Spørgsmaal, om »Moren *har* gjort sin Pligt«, eller der endnu er et Stykke Vej at tilbagelægge, hvor Arbejderne har Brug for den Styrke, Pristallet forlener deres Modstand mod Arbejdsgivernes Reduktionskrav med. Men vore Organisationer har taget et Standpunkt til dette Spørgsmaal, og et Standpunkt, der intet lader tilbage at ønske med Hensyn til Klarhed. Pristallet har udspillet sin Rolle som Forgrundsfigur i vore Lønsituationer.

Af andre mere sensationelle Begivenheder bragte Aaret os Højesteretsdommen i Kolindsundsagen. En Dom, der i sin aabenlyse Modstrid med den hele for Haanden værende samfundstekniske Opbygning af Produktionslivet, har virket som en direkte Udfordring til Arbejderne og har borttaget en meget stor Part af den ret ringe Tro paa vort Lands Retsinstansers *Retfærdighed*, der endnu var tilbage blandt Arbejderne. At Dommen samtidig har givet »Bønder og Hellige« Blod paa Tanden i deres Forsøg paa at skrue Tiden tilbage, er netop et godt Bevis paa Dommens Fallit overfor det »at skabe Ro«. Den har netop skabt Uro paa et Felt, hvor hele Befolkningen havde indlevet sig i Forholdene, og vi nærer vore Tvivl med Hensyn til det, denne Uro vil bringe det borgerlige Samfund.

Dommen og de i dens Konsekvens senere følgende Sagsanlæg fra »Kolindsundbønderne og det yderste Jyllands Hellige« svejser netop Arbejderne sam-

men og er for vor Bevægelse et Agitationsmoment af meget stor Betydning.

Arbejdsmændenes Udmeldelse af Landsorganisationen blev den 1ste November en Kendsgerning. Der er alt skrevet og talt saa meget om den Ting, at vi nøjes med i denne lille Aarsoversigt at nævne den for en Ordens Skyld.

De Kræfter, der var og delvis endnu er i Virksomhed for at raade Bod herpaa, ønsker vi alt muligt Held i deres Kamp mod Fejlsynet og Fagegoismen, som førte til Udmeldelsen.

Af de Overenskomster, der udløber til Februar, er allerede en Del bragt i Orden paa en Maade, der varsler Mulighed for Ro paa Arbejdspladserne.

Den Arbejdsløshed, som har særpræget Aaret, er en saa alvorlig Hjemsøgelse af vort lille danske Samfund, at vi maa haabe, den ikke yderligere skal stige, og at der ikke gennem ubesindige Krav fra Arbejdsgivernes Side paaføres Landet en Arbejdskamp, der vil faa de sidste Reserver af Erhvervslivets Modstandskraft til at forbløde i Sandet.

Man kan være betænkelig nok heroverfor, naar man ser den Stilling, alle de øvrige Partier i deres blinde Partipolitik fanatisk indtog over for den socialdemokratiske Regerings Forsøg paa at skabe Arbejdsmuligheder. Denne Stilling førte jo til Valget af 2. December og til, at en Venstrebonderegering fik Tøjlerne i Hænde.

Industri- og Erhvervsledere, der er saa opfanatiserede i deres Had til Arbejderne, at de hellere overlader Industriens og Erhvervenes Livsinteresser i Landbrugernes negativt interesserede Hænder, for at fri dem for Arbejdernes, hvis Livsbetingelser nøje er knyttet til Industrien — ja, saadanne Erhversmænd og Arbejdsledere kan man ikke have stor Tro til for den kommende Tid.

Alligevel udtaler vi, som sagt, Haabet om, at de Linier, der er toneangivende i de alt sluttede Overenskomster, maa være stærke og klare nok til at føre igennem, og at det Aar, der kommer, vil føre os udenom Arbejdskonflikter til Arbejde, ogsaa for de mange Tusinde Arbejdsløse.

Opfyldes dette Haab, er Aaret derved blevet **det glædelige Nytaar, vi oprigtig ønsker alle vore Læsere.**

Arbejdslønnen i Industrien.

April Kvartal 1926.

Siden April 1918 har der paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, i Statistiske Efterretninger været meddelt kvartalsvise Opgørelser af Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Efter de for April Kvartal 1926 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnitsfortjenesten pr. Time paa sædvanlig Maade for de fleste Fags Vedkommende beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet, fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord.

Lønstatistikken omfatter denne Gang 98.000 Arbejdere, beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, mod godt 91.000 Arbejdere i Januar Kvartal; i 1925 og 1924 omfattede Lønstatistikken 98 à 110.000 Arbejdere, i 1923 97 à 106.000 Arbejdere, i 1922 95 à 100.000 Arbejdere, i 1921 kun 85 à 90.000 Arbejdere, men i 1920 ca. 110.000 Arbejdere. Bevægelsen i Tallene skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden for Industriens Arbejdere.

En Sammenligning mellem Lønstatistikkens Arbejdertal i April og Januar Kvartal 1926 viser, at Stigningen fra Udgangen af Marts til Udgangen af Juni skyldes Stigning i Arbejdertallet i de fleste Industrier. Særlig stærk var Stigningen for Byggefagene (ca. 2700 Arbejdere), Jord- og Betonarbejdere (ca. 900 Arbejdere), Arbejdere paa Teglværker (ca. 1400 Arbejdere) og Arbejdere indenfor Næringsmiddelindustrien (for kvindelige Arbejdere paa Bryggerierne 4 à 500); for enkelte Fag var der Nedgang i Arbejdertallene, saaledes indenfor Jernindustrien, hvor Nedgangen ialt androg ca. 1000 Arbejdere.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet meddeles nedenfor. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tids-

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 30/6 1926	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1926	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1926	Ant. Arb. pr. 30/6 1926	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1926	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1926
		Øre	Øre		Øre	Øre
Næringsmiddelindustri:						
Bagerier, Svende	917	167	162	4	139	141
Møller, —	70	156	156	197	129	130
— ufagl. Arb.	35	149	148	104	116	118
Chokoladefabr., fagl. Arb.	68	163	170	20	147	157
— ufagl. Arb.	136	122	133	13	119	131
— Kvinder	565	78	82	98	64	69
Margarinefabr., ufagl. Arb.	59	125	133	277	121	129
— Kvinder	41	73	76	129	72	74
Bryggerier, ufagl. Arb.	1952	139	148	497	136	140
— Kvinder	1107	102	109	595	87	92
Spritfabrikker, ufagl. Arb.	46	134	141	256	133	141
— Kvinder	42	110	117	12	105	106
Sukkerfabr., ufagl. Arb.	369	152	162	800	119	119
— Kvinder	196	86	90	43	61	65
Cikoriefabrikker, ufagl. Arb.	41	144	146	10	129	124
— Kvinder	116	94	98	29	76	79
Konservesfabrikker, ufagl. Arb.	52	153	157	20	110	111
— Kvinder	290	91	89	76	68	64
Mælkekondens.fabr., ufagl. Arb.	—	—	—	77	120	130
— Kvinder	—	—	—	251	96	102
Tobaksindustri:						
Cigarfabr., Cigarmagere	841	152	152	854	152	154
— ufagl. Arb.	126	165	158	137	135	132
— Kvinder	2067	111	112	1617	96	94
Tekstilindustri:						
Tekstilfabr., Mænd	515	129	130	1474	121	118
— Kvinder	1715	93	92	2566	82	81
Rebslagerier, Svende	9	118	125	11	114	122
— ufagl. Arb.	44	111	117	11	104	110
— Kvinder	127	72	79	50	58	62
Possementfaget, Svende	22	162	164	3	238	207
— Kvinder	21	93	90	4	93	88
Sejlmagersvende	9	210	214	25	134	147
Beklædningsindustri:						
Ugesvende i bestilt Skrædderi	125	162	166	7	140	147
Skræddersvende i Konfektionsindustrien	108	168	170	10	151	153
Tilskærere i Konfektionsindustrien	124	194	198	5	154	147
Syersker i Konfektionsindustrien	994	83	85	368	73	74
— andre	59	86	93	39	72	72
Skomagersvende	30	164	147	—	—	—
Skotøjsarbejdere, Mænd	794	163	173	97	136	147
— Kvinder	695	97	102	69	73	75
Hattearbejdersker	221	95	86	—	—	80
Læderindustri:						
Garverier, Svende	75	194	200	53	164	168
— ufagl. Arb.	60	153	163	155	151	155
Lædervare- og Portefeuillearb.	53	172	177	—	—	—
Bygningsindustri:						
Blikkenslagersvende	266	188	205	137	134	143
Bygningssnedkersvende*)	653	183	191	1024	137	143
Glarmestersvende	85	148	154	69	121	128
Malersvende	1358	192	202	273	154	147

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 30/6 1926	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1926	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1926	Ant. Arb. pr. 30/6 1926	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1926	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1926
		Øre	Øre		Øre	Øre
Murersvende	1022	245	259	1978	148	152
Murarbejdsmænd	757	184	208	1961	121	124
Stukkatørsvende	47	195	201	6	145	139
Tømrersvende	738	212	232	1741	137	143
Arbmd. hos Tømrere	30	142	142	74	128	121
Linoleumspaalæggere	48	189	179	—	—	—
Isoleringsmontører	42	191	196	13	172	171
Træ- og Møbelindustri:						
Bødkersvende	128	178	182	247	150	161
Børstenbindersvende	51	164	168	20	130	134
Billedskærersvende	14	165	173	15	133	138
Drejersvende	34	156	158	51	136	144
Forgyldere	23	217	204	24	143	145
Karetmagersvende	42	182	197	—	—	—
Kurvemagersvende	8	126	140	7	132	144
Møbelsnedkersvende	453	163	173	95	131	138
Maskinsnedkere	375	158	167	1053	128	134
Træindustriarbejdere, ufagl.	308	130	134	566	112	115
Træindustri, Kvinder	123	86	89	45	82	83
Pianoarbejdere	164	188	199	12	155	151
Sadelmager- og Tapetserersvende	173	183	174	109	138	151
Ler-, Sten- & Glasindustri:						
Jord- og Betonarbejdere	1383	170	181	1737	116	120
Brolæggersvende	56	262	236	20	172	145
Stenhuggerier, Svende	106	201	188	304	132	126
— ufagl. Arb.	56	141	143	148	124	125
Grus- og Skærvefabr., Arbmd.	7	141	—	305	119	122
Teglværker —	62	138	148	3218	122	122
— Kvinder	—	—	—	199	73	74
Cementfabrikker Arbmd.	—	—	—	1297	136	141
Keram. Industri, fagl. Arb.	194	186	190	48	133	130
— ufagl.	312	141	147	84	112	116
— Kvinder	435	111	114	41	84	84
Terrazzoarbejdere	52	159	171	6	124	125
Jern- o. a. Metalindustri:						
Blikkenslagersvende	159	187	194	134	151	157
Elektrikere	440	159	166	466	140	154
Formere	289	208	216	498	167	176
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	251	162	158	81	146	151
Gørtlere	117	166	172	45	145	152
Kobbersmede	74	198	209	59	169	179
Malersvende	142	235	215	237	188	168
Metalslibere	120	188	192	64	152	156
Metaltrykkere	46	193	197	22	153	156
Skibstømrere	145	198	201	238	155	158
Smede- og Maskinarbejdere	5161	181	189	4570	148	157
Træarbejdere	297	174	182	682	146	152
Div. fagl. Arbejdere	60	186	194	51	157	158
Arbejdsmænd	3200	138	144	3227	123	130
Kvinder	1630	89	90	396	79	84
Kemisk Industri:						
Farversvende	32	154	160	5	154	155
Farve- og Lakfabr. ufagl. Arb.	167	126	129	7	118	121
Imprægneringsanst. ufagl. Arb.	—	—	—	124	166	168

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 30/6 1926	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1926	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1926	Ant. Arb. pr. 30/6 1926	Gennemsn. Timefortj. April Kvt 1926	Gennemsn. Timefortj. Januar Kvt. 1926
		Øre	Øre		Øre	Øre
Jern-, Metal- og Kludebranchen ufagl.	61	142	148	10	118	127
— Kvinder	67	76	78	11	70	78
Oliemøller, ufagl. Arb.	491	137	146	675	133	148
— Kvinder	19	85	90	34	81	81
Olieraffinaderier, ufagl. Arb.	44	144	154	—	—	—
Svovlsyrefabr., ufagl. Arb.	104	154	176	251	138	159
Sæbefabrikker, ufagl. Arb.	52	125	124	40	128	122
— Kvinder	52	82	85	35	74	72
Tagpapfabrikker, ufagl. Arb.	65	161	150	10	108	110
Tændstikfabr., Arbd.	71	136	140	—	—	—
— Kvinder	153	82	92	—	—	—
Forsk. Industrier, ufagl. Arb.	552	132	135	177	135	119
— Kvinder	940	79	82	276	78	73
Grafisk Industri:						
Papirfabrikker, Arbmd.	177	128	133	882	117	124
— Kvinder	40	90	94	309	76	79
Bogtrykkerier m. v.:						
Typografer	1566	191	191	1046	177	180
Stentrykkere	175	180	180	87	153	152
Kemigrafer	124	180	172	20	167	175
Ufagl. Arb.	158	146	148	68	142	144
Kvinder	313	95	95	108	78	78
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	42	141	140	15	119	118
— Kvinder	71	92	93	12	80	80
Bogbinderier, Svende	300	186	195	109	141	141
— Kvinder	369	99	102	51	71	73
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	52	127	134	—	—	—
— Kvinder	222	84	90	74	76	79
Æskefabrikker, Kvinder	268	91	95	137	81	84
Handel og Transport:						
Lager- og Pakhusarbejdere	907	120	125	2001	112	121
Havnearbejdere	—	179	180	—	162	170
Kvinder	75	74	76	30	70	76
Forskelligt:		Kr. pr. Uge.			Kr. pr. Uge.	
Formænd	590	99.58	100.81	657	76.98	77.76
Fyrbødere	343	66.80	68.00	699	61.46	62.44
Chauffører	930	64.05	63.95	511	56.35	56.70
Kuske	1074	61.08	61.09	873	53.65	53.77

punkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag. Det skal tilføjes, at Gruppen »Formænd« er udskilt af Materialet, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal. For dem var den gennemsnitlige Timefortjeneste i April Kvartal 1926 i Hovedstaden 214 Øre, i Provinsen 166 Øre og i hele Landet 189 Øre.

Af Oversigten fremgaar det, at den gennemsnitlige Timefortjeneste for samtlige Arbejdere under et i April Kvartal 1926 var 136 Øre. For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 167 Øre, for Arbejdsmænd 132 Øre og for Kvinder

90 Øre. For de i København beskæftigede ca. 49.000 Arbejdere udgjorde Timefortjenesten 146 Øre; for faglærte Arbejdere var den her 184 Øre, for Arbejdsmænd 143 Øre og for Kvinder 94 Øre. For Provinsens Vedkommende omfatter Opgørelsen ogsaa ca. 49.000 Arbejdere, hvis gennemsnitlige Timefortjeneste var 126 Øre; for faglærte

	Ant. Arb. pr. 30/6 1926	Gennemsn. Timefort. April Kvartal 1926	Jan. Kvartal 1926	Oktbr. Kvartal 1925	Juli Kvartal 1925	Aaret 1914
København		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Faglærte Arbejdere.....	19085	184	188	204	201	67,1
Ufaglærte »	16360	143	148	161	161	47,5
Ialt Mænd	35445	165	170	184	183	61,0
Kvindelige Arbejdere...	13203	94	96	101	102	32,3
Samtlige Arbejdere	48708	146	152	163	162	54,4
Provinsen						
Faglærte Arbejdere.....	17149	148	154	166	164	54,8
Ufaglærte »	24265	124	150	143	141	40,8
Ialt Mænd.....	41414	134	140	152	151	48,2
Kvindelige Arbejdere...	7884	83	84	90	91	25,7
Samtlige Arbejdere.....	49298	126	131	143	142	44,9
Hele Landet						
Faglærte Arbejdere	36234	167	174	187	184	61,3
Ufaglærte »	40625	132	138	150	149	45,5
Ialt Mænd.....	76859	148	155	167	165	55,0
Kvindelige Arbejdere...	21147	90	92	97	98	29,6
Samtlige Arbejdere.....	98006	136	142	153	152	50,2

Arbejdere i Provinsen var Lønnen 148 Øre, for Arbejdsmænd 124 Øre og for Kvinder 83 Øre. Forskellen i Arbejdslønnen i København og Provinsen var saaledes gennemsnitlig 36 Øre for faglærte Arbejdere, 19 Øre for Arbejdsmænd, 11 Øre for Kvinder og 20 Øre for samtlige Arbejdere. Det maa dog fremhæves, at de for København og Provinsen beregnede Gennemsnitslønninger for samtlige Arbejdere under et paavirkes af Arbejdertallets forskellige Fordeling mellem faglærte og ufaglærte og mellem Mænd og Kvinder, og indenfor disse Grupper over den forskellige Fordeling mellem Fagene Indflydelse paa Gennemsnitstallene.

Sammenlignet med Januar Kvartal viser Gennemsnitstallet for Timefortjenesten for alle de i Statistikken indbefattede Arbejdere for April Kvartal en Nedgang paa 6 Øre (136 Øre mod 142 Øre i Januar Kvartal) eller godt 4 pCt. For Størstedelen af Fagene skulde Nedgangen efter de stedfundne Forandringer af de overenskomstmæssige Lønninger andrage ca. 6 pCt., idet den Lønregulering efter Pristallet, der fandt Sted fra Midten af Februar — og som altsaa virkede i Halvdelen af Januar Kvartal — udgjorde 12 pCt. For nogle enkelte Fag var Lønnedsættelsen dog noget mindre (f. Eks. for Skræddere og forskellige kvindelige Arbejdere), og for et enkelt Fag (Malere) fandt der slet ikke Lønnedsættelse Sted. Naar Nedgangen i Fortjenesten fra Januar til April Kvartal som anført kun androg godt 4 pCt., skyldes dette endvidere, at Fortjenesten øgedes betydeligt paa Grund af Sæson i visse Fag (f. Eks. Brolæggere og Hattearbejdersker); for Byggefagene var der derimod som Helhed større Nedgang end den overenskomstmæssige som Følge af, at der i April Kvartal udbetales forholdsvis færre Akkordoverskud end i Januar

Kvartal. Endvidere blev der for et enkelt større Fag (Tobak) afsluttet ny Overenskomst pr. 1. April, og endelig er der nogle Fag, hvor hele den stedfundne Lønnedsættelse kom til Udtryk i Statistikken allerede i Januar Kvartal, idet Fortjenesten for disse Fags Vedkommende ikke er beregnet paa Grundlag af den samlede Udbetaling i Kvartalet, men paa Grundlag af Udbetalingen i den sidste Maaned i Kvartalet, hvilket gælder Tekstilindustrien, eller paa Grundlag af den sidst i Kvartalet gældende Ugeløn, hvilket er Tilfældet for Bagersvende, Typografer, Stentrykkere, Arbejdere i litografiske Etablissementer samt de under »Forskelligt« anførte ugelønnede Fag. Bevægelsen i Timefortjenesten fra Januar til April Kvartal fremgaar for de enkelte større Fags Vedkommende af foranstaaende Tabel over Arbejdslønnen i de enkelte Industrier m. v.

Ved Sammenligning mellem Fortjenesten i de to her omhandlede Kvartaler maa det iøvrigt erindres, at for de Fag, der overvejende arbejder paa Akkord, vil der altid være nogen tilfældig Bevægelse i de Tal, der angiver den gennemsnitlige Timefortjeneste, ligesom der for alle Fag, hvor Arbejde saavel i Akkord som paa Timeløn anvendes, altid vil være nogen Forskydning i Forholdet mellem Mængden af Akkord- og Timelønsarbejde, hvad der ligeledes paavirker den gennemsnitlige Timefortjeneste. Saaledes har der for Sadelmagersvende i København været en ret betydelig Stigning i Fortjenesten fra Januar til April Kvartal — til Trods for den stedfundne Nedgang i Satserne — som Følge af stærkt øget Akkordfortjeneste for disse Arbejdere.

Siden April Kvartal har der atter fundet Nedsættelse Sted af langt det overvejende Flertal af Arbejdslønningerne, idet disse fra Midten af August gennemgaaende faldt med 5 pCt. (jfr. Stat. Efterr. Nr. 25, 1926 in fine). — Arbejdslønnen i Øjeblikket kan herefter anslaas til at udgøre ca. 159 Øre for faglærte mandlige Arbejdere, ca. 126 Øre for ufaglærte mandlige Arbejdere og ca. 86 Øre for kvindelige Arbejdere.

Lønbevægelser og Konflikter.

Bageri- og Konditoriarbejdere hos Bagermester Bertram Rasmussen.

Et Formandsspørgsmaal.

Foranlediget ved en Klage fra Forbundet over, at ovennævnte Firma beskæftigede en Formand i Bageriet paa en saadan Maade, at det skønnedes uforeneligt med Septemberforligets § 5, afholdtes et Fællesmøde den 10. December.

Der opnaaedes ikke Enighed, hvorfor Forbundet forbeholdt sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret, men forinden dette sker, vil Forbundet dog foretage yderligere Undersøgelser, foranlediget af de fra Arbejdsgiveren og den paagældende Formand paa Fællesmødet fremsatte Udtalelser.

Forligsinstitutionen.

Under 23. December d. A. har Indenrigsministeriet i Medfør af § 1 i Lov af 21. December 1921 om Mægling i Arbejdsstridigheder i Henhold til enstemmig Indstilling fra Den faste Voldgiftsret udnævnt Generaldirektør A. M. Koefoed og Departementscheferne I. K. Bülow og Johs. Dalhoff til at beklæde Hvervet som Forligsmænd i Arbejdsstridigheder for Januar Maaned 1927.

*

Som det vil ses heraf, har en af de hidtidige Forligsmænd, Departementschef Adolph Jensen, trukket sig tilbage, og i hans Sted er indtraadt den tidligere Stedfortræder, Departementschef I. K. Bülow. Ministeriet har ikke udnævnt nogen anden Stedfortræder for Forligsmændene.

Internationalt.

Tyskland.

Nye Arbejdsdomstole i Tyskland.

Den tyske Rigsdag har vedtaget en Lov, der stiller Arbejdsdomstolene paa et helt nyt Grundlag og i Sammenlig-

ning med den nuværende Tilstand bringer adskillige Forbedringer. Ved de selvstændige Arbejdsdomstole (første Instans) kan foruden den ordentlige Dommer ogsaa saadanne Personer tilkaldes, som er kvalificerede til at udøve Dommerhvervet. Dermed er Dommermonopolet gennembrudt. Det samme gælder med Hensyn til Forsædet i Landsarbejdsretten, hvor Fagforeningerne i Fremtiden ogsaa er berettigede til at møde med en selvvalgt Repræsentant ved deres Retsstridigheder, mens de nu for Tiden er tvungne til at benytte en Sagfører. Takket være Socialdemokratiets Bestræbelser kan nu ogsaa Teknikere, Ingeniører og Kemikere bringe deres Krav for Arbejdsdomstolen. Mod Loven stemte Nationalisterne og Kommunisterne. (I. F. C.)

Arbejdsløsheden i November 1926.

Hosstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af November var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 22,1 pCt. mod 18,6 pCt. ved Udgangen af Oktober.

I Løbet af November Maaned var der Stigning i Arbejdsløsheden for samtlige de i Tabellen anførte Grupper med Undtagelse af Handel, hvor der ikke var Forandring af større Betydning. Særlig stærk var Stigningen for Bygningsindustri i Provinsen, men ogsaa for de øvrige Grupper var Stigningen i Arbejdsløsheden i November stærkere i Provinsen end i Hovedstaden, hvilket iøvrigt ogsaa er Tilfældet under normale Forhold.

Arbejdsløsheden ved Udgangen af November i Aar var ligesom i de nærmest foregaaende Maaneder af omtrent samme Størrelse som Arbejdsløsheden ved Udgangen af den tilsvarende Maaned i 1921 og betydelig højere end i 1922—25. Sammenlignet med den tilsvarende Maaned i Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.) var Arbejdsløsheden i November 1926 op imod 2½ Gange saa stor.

November 1926	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		5. Nov.	12. Nov.	19. Nov.	26. Nov.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygningsindustri	11754	26,3	26,9	27,6	28,1
2. Anden Industri m. v.	67169	18,7	19,0	19,3	19,5
3. Handel	5271	11,1	11,0	10,8	10,7
4. Arbejdsmænd	30950	18,2	17,9	19,5	20,2
Ialt	115144	19,0	19,1	19,8	20,1
Provinserne:					
1. Bygningsindustri	19882	24,0	26,8	29,7	32,2
2. Anden Industri m. v.	60424	20,0	20,4	20,4	21,0
3. Handel	6301	11,8	11,6	11,5	11,5
4. Arbejdsmænd	69028	20,1	21,3	23,3	24,4
Ialt	155635	20,2	21,2	22,5	23,5
Hele Landet	270779	19,7	20,3	21,4	22,1

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne og med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal.

	1921 pCt	1922 pCt.	1923 pCt.	1924 pCt.	1925 pCt.	1926 pCt.
Januar	21,4	31,1	21,8	21,6	16,6	30,1
Februar	24,0	34,2	23,1	21,9	16,5	27,5
Marts	23,2	33,0	15,6	16,7	14,7	21,4
April	19,6	22,2	11,0	8,1	13,4	16,6
Maj	17,0	15,0	8,9	5,8	12,0	14,8
Juni	16,1	12,9	8,1	5,0	9,1	15,8
Juli	16,1	12,1	7,5	5,4	8,3	17,0
August	16,9	11,4	8,0	5,6	9,8	17,0
September	16,7	10,7	7,7	5,8	10,6	16,5
Oktober	17,6	12,1	8,0	7,0	13,5	18,6
November	20,8	15,4	12,1	9,3	20.5	22,1
December	26,8	20,6	19,6	17,1	31,7	

Afdelingsformænd og -kasserere!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 28 ❋ KØBENHAVN DEN 8. JANUAR 1927 ❋ 23 AARGANG

Masken er kastet.

Dem, der har gaaet rundt og troet paa noget for Landets Fremtid særdeles gunstigt af Valget den 2. December 1926, er blevet rusket op af deres Drømmerier. Ethvert nok saa svagt Haab om, at Madsen-Mygdals Regering skulde betegne et Brud med Venstres hidtidige Politik overfor Byerhvervenes Interesser, er kvalt paa den mest utilslørede Maade af Ekscellence Kraghs Udtalelser til »Berlingske Tidende« den 29. December 1926.

Hr. Kragh udtaler her, paa Bladets Spørgsmaal om, hvad Regeringen agter at foretage sig overfor Arbejdsløsheden, »at Ansvaret for denne ikke kan lægges paa Regeringen eller Staten, og at disse derfor ikke kan tage Affære i den Henseende«.

Derefter fremsætter hans Ekscellence en Række Udtalelser om, at Arbejderne og Arbejdsgiverne selv maa tage Ansvaret og oprette Overenskomster med Arbejdets Igangsættelse for Øje. Overenskomsterne bør tilrettelægges saaledes, at de til enhver Tid kan indrettes efter de herskende Forhold.

Klarere Svar kan ingen af de Forhaabningsfulde faa fra den Side. Venstres Mænd agter fremdeles at hyppe Partikartofler paa deres Landbrugspolitik, og lade Byerhvervene sejle deres egen Sø; efter at have fortalt de undrende Erhvervsfolk, at der maa indføres Overenskomster, der til »enhver Tid« kan indrettes efter de bestaaende Forhold.

Det maa være en stram Medicin at tage for dem, der længst har gjort, hvad gøres kunde, for at faa tilvejebragt Forhold paa Arbejdsmarkedet, der tillader en mere tryg Disponering med Hensyn til Kalkulationer og Tilbud paa Arbejder frem i Tiden.

Selvfølgelig vender »Berlingske Tidende« dernæst sine Fjed mod Arbejdsgiverforeningen, hvis Formand, Hr. Langkjær, udtaler sig om Overenskomsterne og beklager, at Arbejdsgiverforeningen ikke har faaet den Støtte, den burde kunne regne med, overfor Arbejderne, naar disse »tvang« Arbejdsgiverne til at anvende »Magtmidler« for at afslaa »klasseegoistiske« Erobringer.

Hr. Langkjær benytter Lejligheden til at tale nogle Ord om, »at Arbejdsgiverforeningen først og fremmest »*naturligvis*« gennem *fredelig* Forhandling havde søgt at arbejde henimod et »*sundt*« Lønniveau.«

At der samtidig indflettes et Angreb paa de udenfor Arbejdsgiverforeningen staaende Arbejdsgivere, navnlig Landbrugets Industriforetagender, viser kun Hr. Langkjærs alsidige Udnyttelse af alle Agitationsmomenter.

Skønt navnlig Udtalelserne om den »først og fremmest naturligvis fredeligt førte Forhandling« kunde friste til en lille Kommentar, for at stille de senere Aars mange Magtmidler i Belysning, og ligeledes det »*sunde* Lønniveau« kunde gøre Krav paa at vises lidt Opmærksomhed, skal vi dog ikke her komme ind paa en Polemik med Arbejdsgiverforeningens Formand, fordi der fra andre Arbejdsgiveres Side er vist Ekscellenceudtalelserne den Opmærksomhed, de fortjener.

Derimod finder vi mere Anledning til at pege paa den Indsats, som Venstre og Højre under hele den socialdemokratiske Regerings Periode har øvet.

Fra Venstres Side var det først og sidst »ned med Lønningerne«. Og Højre stemte sammen men Venstre alle Forslag til Kriseforanstaltninger ned, saa ikke det ringeste Værn rejstes mod Arbejdsløsheden. Og overfor Paastanden

om, at Arbejderne ikke har Øje for den Betydning, det har for hele Samfundet, at Produktionen holdes i Gang, er det paa sin Plads at pege paa, at Arbejderne naturligvis her har det allerbedste og nøjeste Kendskab til, hvad Arbejdsløsheden medfører.

Der kan ikke næres et eneste Øjebliks Tvivl om, at ingen Person ej heller noget Klassesynspunkt indenfor vor Bevægelse kan finde noget tillokkende i Arbejdsløsheden.

Tværtimod. — Den piner vore Hjem til Døde, og den ødelægger vor Modstandskraft overfor »først og fremmest naturligvis fredelige« og derefter mindre fredelige Maader til at frembringe et »sundt« Lønniveau paa.

Derimod kan der nok andre Steder i Landet findes enkelte Grupper, for hvem Arbejdsløsheden er en saa mægtig Forbundsfælle, at man finder det Umagen værd at »skyde lidt paa« for at faa den i Fart opefter.

Vi forstaar blot ikke, at disse Grupper findes indenfor Landbrugets Kreds, og at man der ønsker, at Bøndernes egne Sønner og Døtre, som har maattet forlade Landet derude for at holde Gaardene hele og ubeskaarne, skal skæres ned til Sult og Nød, saa de ikke evner at købe Landets egne Produkter.

Det er jo dog saaledes, at der betales mindre for danske Landbrugsprodukter i London end i København, saa hvorfor man ønsker at sætte Salget ned herhjemme, for at faa mere at sende over Nordsøen, er ikke umiddelbart indlysende.

Men vi kan godt ved Siden af, at der ikke kan paavises nogen Grund til, at vi ikke skulde forstaa Arbejdsløshedens Virkninger tilfulde, dertil fremføre Ting, der understreger Arbejdernes Vilje til at bringe Ofre for at faa Arbejdet i Gang.

Skønt ingen kan fortælle os, at de danske Arbejderes Løn er af en saadan Art, at den volder Besvær for dem at blive af med; men at alle tværtimod véd, at de Vanskeligheder, den bereder os, ligger i dens Utilstrækkelighed til at skaffe vore Kvinder og Børn, hvad de retmæssigt har Krav paa, *har Arbejderne resigneret* og senest i afvigte Efteraar givet Afkald paa en Del af den knappe Løn. Arbejderne har i 1926 modtaget Lønreduktioner paa mere end 150 Millioner Kroner, og kun set Arbejdsløsheden tage til. Og *for Alvor tænker vi den Tanke, at yderligere Lønnedsættelser vil medføre Stigning i Arbejdsløsheden.*

Vi har virkelig den Opfattelse, at en Arbejdsløshed paa 80.000 Mand øger Besværlighederne for Produktionens Afsætning. Naar denne Arbejdsløshed yderligere kan springe opefter med 13.000 Mand paa en eneste Uge, saaledes at *mere end Tredjedelen af Landets Forbrugere mister al Evne til at købe andet end den mest nødtørftige Føde,* er det for os — og vi synes ogsaa for ethvert andet Menneske — indlysende, at det medfører endnu større Arbejdsløshed.

Medens en Arbejderbefolkning, der tjener en Løn, der liggende omkring Eksistensminimum, ikke kan tilfredsstille sit Behov ved at sætte sin Løn yderligere ned, er det omvendte ubestrideligt en Kendsgerning.

Og at fremføre de udenlandske Lønninger som Basis for vore egne, er en Skrue uden Ende. Det er haabløst at ville sulte sig selv fattigere end andre fattige, for at disse sidste skulde blive i Stand til at føle deres Velstand, saa de køber af os.

Herregud! — Alle Verdens — i hvert Fald alle Europas — Arbejdere har jo Arbejdsgivere, der nok skal forsøge paa at krybe endnu længere ned med Lønningerne, saa det til sidst bliver Kulien i Østens Lande, der med sin Haandfuld Ris skal danne Basis for Europas Produktion. Det er som at ville sulte sig for at kunne sælge Varmeovne til Helvede. *Leis.*

Arbejderlønninger i 1920 og 1926.

Blandt de mange urigtige Paastande, Arbejdsgiverforeningens Formand har fremsat i Pressen, hører ogsaa den, at Arbejderne betragtede Krigslønningerne rent klasseegoistisk som Erobringer, der kunde og skulde fastholdes, ogsaa efter at alle deres Forudsætninger var bristede, og derfor tvang Arbejdsgiverforeningen til at anvende Magtmidler

til Fordel for Samfundets Bestaaen og Genrejsning.

Den givne Fremstilling er fuldstændig falsk, hvilket meget let lader sig bevise. Sandheden er tværtimod den, at vore Organisationer stedse har haft for Øje, at Krigslønningerne ikke kunde opretholdes; de var et Kunstprodukt, der var vokset op paa unaturlig Maade, og som maatte forsvinde igen, saa snart ikke Arbejdsgiverne nok, de krævede Lønreduktioner, der laa langt over Nedgangen i Prisniveauet, og paatvang os Kampen for ved Magt at gennemføre deres urimelige Krav. At Arbejdsgiverforeningen ikke naaede sin Hensigt, er en Sag for sig, men Meningen var i hvert Fald god nok.

De Kampe, Arbejdsgiverforeningen saaledes ved sit ubændige Overmod

Lønforholdene i Oktober Kv. 1920 sammenlignet med Lønforholdene ved Slutningen af 1926.

	Oktober Kv. 1920				*Oktober Kv. 1926				Uge-forfjenesten faldet med %	Pristallet faldet %	Ugelønnen aldet mere end Pristallet med Points
	Antal Arbejdere	Arbejdstiden pr. Uge	Time-fortjenesten	Uge-ortjenesten	Antal Arbejdere	Arbejdstiden pr. Uge	Time-forljenesten,	Uge-fortjene n			
København.											
Formænd	769	50	276,3	138.16	590	46,5	203,4	94.60	32.2	29,9	2,3
Faglærte Arbejdere ..	22489	48	263,2	126.34	19085	48	174,3	83.68	33,8	29,9	3,9
Ufaglærte Arbejdere .	17185	48	214,3	102.86	16360	48	136,0	65.30	36,5	29,9	6,6
Ialt Mænd...	40443	48	242,7	116.50	36035	48	157,2	75.47	35,2	29,9	5 3
Kvindelige Arbejdere.	12759	48	135.7	65.14	13263	48	88.9	42.68	34,5	29,9	4,6
Samtlige Arbejdere ..	53202	48	217,0	104.16	49298	48	139,7	67.08	35,6	29,9	5,7
Provinserne.											
Formænd	685	49,8	213,6	106.32	657	46,5	157,2	73,13	31,2	29,9	1,3
Faglærte Arbejdere ..	20473	48	217,8	104.54	17149	48	140.1	67,26	35,7	29,9	5,8
Ufaglærte Arbejdere .	27063	48	186,0	89.28	24265	48	118,2	56,72	36,5	29,9	6,6
Ialt Mænd...	48221	48	199,9	95.95	42071	48	127.6	61.24	36,2	29,9	6,3
Kvindelige Arbejdere.	7048	48	122,4	58.75	7884	48	79,1	37.98	35,4	29,9	5,5
Samtlige Arbejdere ..	55269	48	190,0	91.20	49955	48	120,0	57.59	36,8	29,9	6,9
Hele Landet.											
Formænd	1454	49,9	246,8	123.16	1247	46.5	179,1	83.29	32,4	29,9	2,5
Faglærte Arbejdere..	42962	48	241.6	115.97	36234	48	158,5	76.06	34,4	29,9	4,5
Ufaglærte Arbejdere .	44248	48	197.0	94.56	40625	48	125,5	60.24	36,3	29,9	6,4
Ialt Mænd...	88664	48	219,4	105.31	78106	48	141,5	67.90	35,5	29,9	5,6
Kvindelige Arbejdere.	19807	48	131,0	62.88	21147	48	85,2	40.91	34,9	29,9	5.0
Samtlige Arbejdere ..	108471	48	203,3	97.58	99253	48	129,9	62.34	36,1	29,9	6,2

* Lønningerne er taget fra April Kvartal 1926 og fradraget 5 % (Augustregulering).

Samfundsforholdene atter trak sig i Lave. Det, der adskilte Arbejdsgiverforeningens og vor Opfattelse, var saaledes ikke, hvorvidt Lønningerne fra Krigstiden skulde nedad igen eller ikke, men derimod Maaden, paa hvilken Nedgangen skulde foregaa. Den Form, vi ansaa for den lempeligste, var Regulering af Lønningerne i Henhold til Pristallet, men dette var som bekendt paaførte Arbejderne og derved Samfundet, blev ganske naturligt i allerhøjeste Grad ødelæggende for Erhvervet, og det er derfor falsk Reklame, naar Kampene mod Arbejderne betegnes som værende Midler til Fordel for Samfundets økonomiske Bestaaen og Genrejsning. Det modsatte er Tilfældet.

Sammenligner man Lønningerne fra 1920 med Lønningerne i 1926, vil man

se, at disse i det store og hele har fulgt Nedgangen i Pristallet, og at de ødelæggende Lockouter kun har bragt en yderligere Nedgang paa 4 til 6 Points i Lønningerne. Vil man derfor se ganske uhildet paa Udviklingen gennem disse Aar, maa det erkendes, at de mange Lockouter, som Arbejdsgiverforeningen har iværksat i den Tid, har været til umaadelig Fortræd for Samfundet og vort Erhvervsliv.

Undersøger vi imidlertid Paastanden om, at Arbejderne betragter Krigslønningerne som Erobringer, der skulde fastholdes, viser det Standpunkt, vore Organisationer stedse har taget til Lønregulering efter Pristallet, at Paastanden er hen i Vejret, og undersøger vi Statistiken over Ugelønningerne i 1920 og 1926, vil man se, at disse i denne Periode er gaaet ned for faglærte Arbejdere i København fra 126 Kr. 34 Øre til 83 Kr. 68 Øre = 33,8 pCt. og i Provinserne fra 104 Kr. 54 Øre til 67 Kr. 26 Øre = 35,7 pCt.; for ufaglærte Arbejdere i København er Lønnen gaaet ned fra 102 Kr. 86 Øre til 65 Kr. 30 Øre = 36,5 pCt. og i Provinserne fra 89 Kr. 28 Øre til 56 Kr. 72 Øre = 36,5 pCt.

For kvindelige Arbejdere er Ugelønnen i København gaaet ned fra 65 Kr. 14 Øre til 42 Kr. 68 Øre = 34,5 pCt. og i Provinserne er den gaaet ned fra 58 Kr. 75 Øre til 37 Kr. 98 Øre = 35,4 pCt.

Den af os foretagne Udregning er sket paa Grundlag af Arbejdsgiverforeningens Lønstatistik, og Rigtigheden kan derfor ikke drages i Tvivl, og den viser tilfulde, hvor forløjet Paastanden er om, at Arbejderne har modsat sig at tage mod de Lønreduktioner, som var en naturlig Følge af Nedgangen i Prisniveauet, og den viser tillige, at de Lønninger, som Arbejderne, naar de i det hele taget har Beskæftigelse, erholder, kun er smaa og ikke taaler yderligere Nedgang.

Iøvrigt henviser vi til Tabellen: Lønforholdene i 1920 sammenlignet med 1926.

Arbejdslønnen i Industrien m. v.

Supplerende Oplysninger for April Kvartal 1926.

I forrige Nr. af dette Blad har vi efter »Statistiske Efterretninger« meddelt Opgørelse over Arbejdslønnen i Industrien m. m. i April Kvartal 1926, beregnet paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement. Departementet har nu suppleret disse Oplysninger saaledes:

Ligesom for Januar Kvartal er der nu foretaget en Beregning af Arbejdslønnen paa Grundlag af saavel dette Materiale, som udelukkende omfatter Arbejdere, der beskæftiges af Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, som det af Departementet indsamlede tilsvarende Materiale fra Virksomheder, der ikke er tilsluttet Arbejdsgiverforeningen. De Virksomheder, fra hvilke man paa denne Maade har modtaget direkte Oplysninger, tilhører dels Industrier, i hvilke saa godt som ingen Virksomheder staar i Arbejdsgiverforeningen (Slagterier samt Bagere i Provinsen), dels er det enkelte andre større private eller kooperative Virksomheder samt endelig saadanne Virksomheder, som drives af Staten eller de større Kommuner.

For April Kvartal 1926 har Departementet modtaget direkte Lønoplysninger for et gennemsnitligt Antal Arbejdere paa godt 10.400, hvoraf ca. 4000 i private og ca. 6400 i offentlige Virksomheder. Lønstatistiken for de under Arbejdsgiverforeningen beskæftigede Arbejdere omfattede ved samme Kvartals Slutning ca. 98.000 Arbejdere, men Beskæftigelsesgraden var stigende i Løbet af Kvartalet, og det gennemsnitlige Antal Arbejdere, hvortil Arbejdsgiverforeningens Materiale refererer sig, var derfor kun ca. 88.700. Departementet er saaledes nu i Besiddelse af lønstatistiske Oplysninger for April Kvartal for ca. 99.000 Arbejdere.

Paa Grundlag af samtlige saaledes foreliggende Oplysninger om Arbejdslønnen i April Kvartal har man beregnet de i nedenstaaende Oversigt anførte Tal, der angiver den gennemsnitlige Timefortjeneste for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet.

For at eliminere den Virkning, som den forskellige Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes kan have, er

der ved Beregningen af Lønningerne for de her omhandlede Grupper i Stedet for de faktiske Arbejdertal (hvor-

	Gnstl. Timefortjen.: April Kvt.	Jan. Kvt.
København:	1926 Øre	1926 Øre
Faglærte Arbejdere....	185	191
Ufaglærte —	146	152
Ialt Mænd..	166	172
Kvindelige Arbejdere..	92	94
Samtl. Arbejdere..	149	154
Provinsen:		
Faglærte Arbejdere....	146	151
Ufaglærte —	125	131
Ialt Mænd..	134	139
Kvindelige Arbejdere..	80	81
Samtl. Arbejdere..	128	133
Hele Landet:		
Faglærte Arbejdere....	164	169
Ufaglærte —	132	138
Ialt Mænd..	146	152
Kvindelige Arbejdere..	87	89
Samtl. Arbejdere..	137	142

med der er regnet i Kvartalsoversigterne paa Grundlag af Arbejdsgiverforeningens Materiale) regnet med et normalt Arbejdertal indenfor hvert Fag, og som normalt Arbejdertal er valgt Medlemstallet i Fagforeningerne ved Udgangen af Aaret 1924. Ved denne Beregningsmaade er skabt Grundlag for en Sammenligning mellem Lønningerne paa forskellige Tidspunkter, uden at ulige store Forandringer i Beskæftigelsesgraden for de forskellige Fag griber forstyrrende ind.

Kongresser.

Dansk Læder- og Skindarbejderforbund

afholdt Delegeretmøde i København i Dagene 28.—29. November.

Der var mødt 18 Delegerede foruden Hovedbestyrelsen.

Som Gæster var til Stede fra Norsk Skind- og Læderarbejderforbund *Johs. P. Nielsen* og *M. Westby*, fra De förenade Förbundene i Sverige *C. Staahl* og fra Centralverband der Lederarbeiter und Arbeiterinnen Deutschlands *H. Mahler*, fra De samvirkende Fagforbund Sekretær *H. Jacobsen*, ligesom *C. Meisner*, Hvidgarvernes gamle Forretningsfører, var indbudt.

Delegeretmødets Aabning.

Formanden aabnede Mødet og bød de Delegerede samt tilstedeværende Gæster velkommen, idet han udtalte Ønsket om, at disse Dages Arbejde, vi stod overfor, maatte føres til Gavn for vort Forbund. Formanden mindedes den tidligere Forretningsfører Jul. Johnsen, der nylig var afgaaet ved Døden; dette paahørtes staaende af de Tilstedeværende.

Gæsterne taler.

De tilstedeværende Gæster bragte derefter Hilsener fra deres Hjemlands Organisationer og gav Oplysninger om Arbejds- og Lønforholdene i deres Hjemland. Særlig H. Mahler, der sidder i Ledelsen for det internationale Læderarbejder-Forbund, gav nogle gode Oplysninger om Arbejdsforhold og Leveomkostninger i Amerika, England og Tyskland, hvilke Oplysninger var fremskaffede af en Kommission fra Internationalt Læderarbejder-Forbund, der efter Indbydelse fra amerikanske Arbejdere havde gennemrejst Amerika og beset de amerikanske Skotøjs- samt Læderfabrikker.

Mahler udtalte Ønsket om ligesom i alle andre Organisationer i Skandinavien og det øvrige Europa samtlige Arbejdere i Garverierne stod samlede i en Organisation, burde dette ogsaa blive Tilfældet for Danmarks Vedkommende.

Hans Jacobsen bragte en Hilsen fra De samvirkende Fagforbund og udtalte Haabet om, at dette Forbund altid vilde finde sin Plads Side om Side med de øvrige Organisationer indenfor De samvirkende Fagforbunds Rækker.

Delegeretmødets Konstituering.

Derefter foretoges Valg af Dirigenter. Hertil valgtes *C. Nielsen*, København, *Bugh*, Roskilde, og *Borgstrøm*, Odense.

Til Mandatudvalg valgtes *L. Larsen* og *L. Paludan*, København, samt *C. Petersen*. Aarhus.

Til Indstilling af Ledelse samt Lønudvalg valgtes *P. Andersen* og *Maansson*, Roskilde, *Moestrup*, Rødby, samt *C. Nielsen*, København. Til Sekretær *Herm. Larsen*, København.

Beretning om Virksomheden.

Idet Formanden henviste til den skrevne Beretning, der fandtes paa de Delegeredes Pladser, gennemgik man alle de i Perioden behandlede Sager, Overenskomster og de fra Læderfabrikanterne foretagne Forsøg paa Reduktioner af Akkorderne udover, hvad Overenskomsten bød. Særlig de fra den nu nedlagte Virksomhed A/S Dansk Garveri i Ravnholm beslagde en stor Del af Tiden.

Efter nogen Diskussion godkendtes Beretningen enstemmigt.

Regnskabet

blev forelagt af Formanden, som gav nogle supplerende Oplysninger til det foreliggende trykte Regnskab, som ligeledes godkendtes enstemmigt.

Lovændringer.

De til Lovene stillede Ændringer gav Anledning til en længere Diskussion, hvorefter man enedes om Fastsættelse af Udbetalinger under Strejke og Lockout. Restancefristen bibeholdtes, ligesom man enedes om at ophæve det for Tiden løbende Ekstrakontingent fra 1. Januar 1927. Man vedtog ligeledes Regler for Kontingentbetaling under Sygdom og Arbejdsløshed samt nye Regler for Strejker.

Lønstatistiker

gav Anledning til megen Diskussion, og man enedes om en Ændring i Formen og vedtog Regler for Udfyldning og Indsendelse af disse med Anmodning til de Delegerede om at arbejde derfor ved deres Hjemkomst til Afdelingerne.

Gensidighedsforhold.

Angaaende Oprettelse af en skandinavisk Union til gensidig Støtte under Strejker og Lockouter fik Hovedbestyrelsen Bemyndigelse til at forhandle med Parterne og afslutte en saadan.

Overenskomstforholdene.

Overenskomsten gav Anledning til en længere Debat, og herunder gav Sekretær Hans Jacobsen en længere Redegørelse over Lockouten 1925, dens Aarsag og Virkninger. Hvorefter det lagdes i Hovedbestyrelsens Haand at varetage det videre fornødne i Henhold til de faldne Udtalelser.

Valg af Tillidsmænd.

Efter Indstilling fra det nedsatte Udvalg vedtoges Lønninger og Diæter for den kommende Periode, og man gik derefter til Valg.

Til Forretningsfører genvalgtes C. F. Petersen med Akklamation.

Forretningsudvalgets Medlemmer, K. Hektor og Herm. Larsen, genvalgtes paa samme Maade.

De afgaaende Hovedbestyrelsesmedlemmer, P. Andersen, Roskilde, G. Moestrup, Rødby, O. Borgstrøm, Odense, og Johs. Jensen, Aarhus, genvalgtes alle enstemmigt.

Som Suppleanter valgtes for København L. Larsen og O. Nielsen og for Provinserne Maansson, Roskilde, og Berthu, Vejle.

Til Revisorer genvalgtes L. Bøgh, Roskilde, og R. Nørregaard København.

Umiddelbart herefter afholdtes Delegeretmøde i Fagets

Arbejdsløshedskasse.

Efter at *C. Nielsen* var valgt til Dirigent, gennemgik Formanden Arbejdsløshedskassens Beretning. Arbejdsløsheden var stigende fra 1923 i Januar og kulminerede i Januar 1925, hvor 56 pCt. af Medlemmerne var ledige. I den senere Tid var der dog nogen Bedring at spore, idet et Par af de største Virksomheder indenfor Faget havde antaget en stor Del af de ledige Medlemmer i København og Roskilde. Den store Arbejdsløshed har naturligvis kostet Kassen en Del Penge til Understøttelser, men endnu en Tid kan Kassen svare sine Forpligtelser uden Besvær.

I Perioden har man i Arbejdsløshedskassens Love optaget Bestemmelsen om Udbetaling for Arbejde paa nedsat Tid, ligesom Kassen har andraget om at faa anerkendt, at der var ekstraordinær Arbejdsløshed indenfor Faget.

Med Arbejdsdirektørens Billigelse har man faaet Tilladelse til at udbetale Krisehjælp af Kassen med indtil en Trediedel af de vedtægtsmæssige Dages Antal.

Beretningen godkendtes enstemmigt, efter at en enkelt Lovændring, omhandlende Administrations-Tilskud til Afdelingerne, var vedtaget.

Regnskabet.

Formanden oplæste de væsentligste

Indtægts- og Udgiftsposter, der udviste, at der i Perioden var udbetalt Understøttelse i 60.352 Dage med et Beløb af 208.721 Kr., og at det samlede Tab af Arbejdsdage var 93.070.

Regnskabet godkendtes enstemmigt.

Til Hovedledelse og Suppleanter valgtes enstemmigt de i Forbundet valgte.

Forsikringskassen.

Herefter gik man over til Beretning om Virksomheden af den til Forbundet knyttede Forsikringskasse, der ved Dødsfald betaler til et Medlem indtil 500 Kr. og til Hustruen 200 Kr., ligesom et gammelt Medlem kan faa udbetalt sine Penge i levende Live.

Fra Hovedbestyrelsen, Københavns og Odense Afdelinger var stillet nogle Ændringer til Lovene, men efter en længere saglig Debat enedes man om at bibeholde Kassen i dens nuværende Form.

Kassen havde i Perioden i 25 Tilfælde, hvoraf til 10 Udbetalinger i levende Live udbetalt 4850 Kr. samt 15 Udbetalinger ved Dødsfald med 5000 Kr., hvoraf de 9 Udbetalinger var ved Hustruens Død.

Saavel Beretning som Regnskab blev enstemmigt godkendt.

Afslutningen.

Hermed var Dagsordenen udtømt, og Ledelsen takkede for Genvalg, ligesom den rettede en Tak til de Delegerede for den rolige og saglige Behandling, der havde været herskende under hele Mødet, og udtalte Haabet om, at de vedtagne Beslutninger maatte blive til Gavn for Medlemmerne.

Gæsterne takkede for disse Dages Samvær, og Sekretær Hans Jacobsen sluttede med at udtale sin Tak, fordi der ikke indenfor denne Kreds havde lydt en eneste Røst mod De samvirkende Fagforbund. Han var glad ved, at denne Organisation kendte sin Plads i Forening med andre organiserede Arbejdere.

*

Efter Delegeretmødets Afslutning afholdtes en Konference mellem Repræsentanter for de nordiske Landes Læderarbejderforbund, hvor man enedes om at genoprette den skandinaviske Union til gensidig Støtte under Arbejdskonflikter.

Arbejdsløsheden og Arbejdsløshedskasserne.

I »Arbejderen« Nr. 24 (11. December 1926) meddelte vi, hvilke Arbejdsløshedskasser der i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 vil kunne yde ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse samt de 18 Fags Arbejdsløshedskasser, for hvilke Socialministeriet havde givet Tilladelse til, at Varigheden for fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder fastsattes til 1½ Gange det Antal Dage, som gælder for de paagældende Arbejdsløse efter Arbejdsløshedskassens Vedtægt.

Vi skal nu meddele, at ogsaa *Bryggeriarbejdere, Hatte- og Buntmagere, Kedel- og Maskinpassere* samt *Landkokke* efter Indenrigsministeriets Anordning af 29. December f. A. er medtaget blandt de Fag, hvori der findes ekstraordinær Arbejdsløshed, regnet fra 1. Januar 1927.

I Fortegnelsen over de Arbejdsløshedskasser, hvor den fortsatte Hjælp kan ydes 1½ Gange det Antal Dage, som almindeligvis er gældende, udgaar *Arbejdsmændenes* og *Glarmestersvendenes* Arbejdsløshedskasser.

Ved Opgørelse af, i hvilket Antal Dage en arbejdsløs indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder har oppebaaret fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør, vil fortsat Hjælp, som i Henhold til en af Indenrigsministeriet (Socialministeriet) i Medfør af ovennævnte Lovs § 31, Stk. 6, 2 Pkt. meddelt Tilladelse er ydet vedkommende arbejdsløse *udover* det ved Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 29. Marts 1924 § 1 a. fastsatte Maksimum, *ikke* være at medregne, *undtagen i Tidsrum*, for hvilke der paany meddeles en saadan Tilladelse for vedkommende Arbejdsløshedskasse.

Som Følge af foranstaaende Bestemmelse vil der *ved Opgørelse i Januar Maaned 1927* for efternævnte Fags Vedkommende være at bortse fra følgende, *ekstraordinært ydede*, fortsatte Hjælp:

1) For *Arbejdsmændenes* Vedkommende medregnes *ikke* den fortsatte Hjælp, som i Maanederne April, Maj, Juli, September, Oktober, November og December 1926 *ekstraordinært* er ydet

dem i Henhold til Tilladelserne i Socialministeriets Bekendtgørelser af 29. Marts 1926 § 2, 29. April 1926 § 2, 26. Juni 1926 § 2, 30. August 1926 § 2, 28. September 1926 § 2, 29. Oktober 1926 § 2 og 29. November 1926 § 2.

2) For *Glarmestersvendenes* Vedkommende medregnes *ikke* den fortsatte Hjælp, som i Maanederne Februar, Marts, Maj, Juli, November og December 1926 *ekstraordinært* er ydet dem i Henhold til Tilladelserne i Socialministeriets Bekendtgørelser af 30. Januar 1926 § 2, 26. Februar 1926 § 2, 29. April 1926 § 2, 26. Juni 1926 § 2, 29. Oktober 1926 § 2 og 29. November 1926 § 2.

3) For *Hatte- og Buntmagernes* Vedkommende medregnes *ikke* den fortsatte Hjælp, som i Maanederne Juni og Juli 1926 *ekstraordinært* er ydet dem i Henhold til Tilladelserne i Socialministeriets Bekendtgørelser af 28. Maj 1926 § 2 og 26. Juni 1926 § 2.

For Karetmagernes, Landkokkenes, Skibstømrernes og Stukkatørernes Vedkommende forbliver det som nævnt i dette Blads Nr. 24.

Arbejderforsikringsraadets Beretning.

Arbejderforsikringsraadet har udsendt sin Beretning for Aaret 1925. Foruden en statistisk Oversigt over Raadets Virksomhed i det nævnte Aar indeholder Beretningen en Kasuistik omfattende Afgørelser og besvarede Forespørgsler, som maa antages at have en mere almen Interesse. Endvidere indeholder Beretningen de endelige Resultater, som ikke medtoges i forrige Beretning, af den af Raadet med Bistand af de anerkendte Ulykkesforsikringsselskaber udarbejdede Ulykkesforsikringsstatistik for de Perioder, der omfattes af Tidsrummet 1. April 1917—1. August 1920 samt Risikostatistik for Perioden 1. August 1920—31. Marts 1922.

Til Beretningen er føjet en alfabetisk Indholdsfortegnelse over Afgørelser m. m., som er optaget i de Beretninger, Raadet har udsendt siden Aaret 1917 inkl.

Beretningen, som er paa 105 Sider, er trykt som Bilag til det af Ministeriet for Sundhedsvæsen (tidligere Socialministeriet udgivne Tidsskrift »Socialt Tidsskrift«, men Særtryk af Beretningen faas i Boghandelen til en Pris af 1 Kr. 50 Øre.

Internationalt Fagforenings-Bibliothek.

Den internationale faglige Central i Amsterdam har siden Efteraaret 1925 udgivet en Række Pjecer under Navn af »Internationalt Fagforenings Bibliotek«, omhandlende Fagforeningsbevægelsen i forskellige Lande. Den første af disse, der omhandler Fagforeningsbevægelsen i Belgien, er udarbejdet af den belgiske Landsorganisations Formand C. Mertens. I andet Hæfte, der er et Dobbelthæfte (Nr. 2/3), behandler Sekretæren for den engelske faglige Landsorganisation, Walther M. Citrine, meget udførligt Fagforeningsbevægelsen i Storbritannien, og i den tredje Udsendelse (Hæfte 4/5) giver John. Sassenbach, Sekretær i Den internationale faglige Central, en meget interessant Fremstilling af den internationale Fagforeningsbevægelse gennem 25 Aar, udarbejdet i Anledning af Fagforeningsinternationalens 25-aarige Jubilæum. Og endelig skal vi meddele, at Redaktøren af det svenske Tidsskrift »Facktöreningsrörelsen« Sigfried Hansson i det næste Hæfte, der udkommer i Februar Maaned, vil give en historisk Oversigt over Fagforeningsbevægelsen i Sverige.

Alle Hæfterne er paa De samvirkende Fagforbunds Foranstaltning oversat til Dansk og fremtræder i samme Udstyr som de fra Den internationale faglige Central udgivne Hæfter.

Prisen er 50 Øre for enkelte og 1 Kr. for dobbelte Hæfter. Da vi i sin Tid indbød Forbundene til at tegne Abonnement paa disse Hæfter, blev der tegnet ca. 1100 Abonnementer, men da vi har et lille Overskud af de hidtil udkomne Hæfter, kan Organisationerne, saa langt Oplaget rækker, faa disse til Købs ved Henvendelse til vort Kontor, Rosenørns Allé 12 ², København V.

Vi gør dog opmærksom paa, at hvis enkelte af vore Læsere kunne ønske at faa disse Hæfter og tegne Abonnement paa de senere udkommende, maa Henvendelsen ske til det Forbund, som Vedkommende er Medlen af, da vi ikke kan paatage os Ekspeditionen til de enkelte Medlemmer.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN. — Trykt hos F. E. Bording. København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 29 ❋ KØBENHAVN DEN 15. JANUAR 1927 ❋ 23 AARGANG

Den faglige Situation.

Overenskomsterne for 37.000 Arbejdere er i Orden.

I Følge de fra Forbundet modtagne Indberetninger er der nu opnaaet Enighed om at forny Overenskomsterne for ca. 37,000 Arbejdere.

Det drejer sig her om Overenskomsten mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Centralorganisationen af Metalarbejdere (bestaaende af Smede- og Maskinarbejdere, Formere, Metaltrykkere, Metalslibere og Specialarbejdere), ialt 20,000 Mand. Dansk Skotøjarbejderforbunds Overenskomst med Skotøjsfabrikanterne for 3600 Mand, Dansk Skrædderforbund for 9000 Mænd og Kvinder, Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund for 2271 Mand, Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejdernes Forbund for 1227 Arbejdere og Dansk Stenindustriarbejderforbund for 800 Mand.

Af de saaledes afsluttede Overenskomster er kun den sidstnævnte fornyet med Prisreguleringsbestemmelser, medens de øvrige er frigjorte fra Pristallet.

Opsigelser for 40.000 Arbejdere.

Det viser sig, at der for Februaroverenskomsternes Vedkommende er opsagt for 21,296 Mand, organiserede i 10 Forbund.

Til 1. Marts udløber Overenskomster omfattende 6 Forbund med 7663 Mand, medens der fra 1. April er opsagt Overenskomster for 11,149 Mand fordelt paa 9 Forbund.

De opsagte Overenskomster er følgende: Kvindeligt Arbejderforbund for Jernindustrien 3000 Medlemmer, Dansk Typografforbund for Københavns Vedkommende 3000 Medlemmer, Dansk Skrædderforbund for Vattæppesyerne 50 Medlemmer, Træindustriarbejderforbundet for 3000 Medlemmer, Dansk Skibstømrerforbunds Overenskomst med Jernskibsværfterne, 500 Mand, Forgylderforbundets med Rammefabrikerne, 196 Mand, Guld-, Solv- og Elektropletarbejderforbundet, 1300 Arbejdere, Mølleriarbejderforbundet for Aarhus Oliefabrik, 40, og for Cementfabrikerne 50, De københavnske Handelsmøller 90 og Handelsmøllerne i Provinsen for 450 Medlemmer, Kvindeligt Arbejderforbund i Margarineindustrien, 400 Medlemmer, Børsteindustriarbejderne for ca. 400 Mand, Papirindustriarbejderne 1360, Hatte- og Buntmagerne hos Hue- og Kasketfabrikerne udenfor Arbejdsgiverforeningen 300 Arbejdere, Skibstømrerne paa Træskibsværfterne 120 Mand, Dansk Tekstilarbejderforbund for 9000 Arbejdere, Rebslageriarbejderne 230 Mand, Sadelmagerne og Tapetsererne 1500, Billedskærerforbundet 196, Drejerforbundet 243, Skotøjsarbejderne (Haandskomagerne og de elektriske Reparationsværksteder) 850 Mand, Dansk Skrædderforbund hos Hugo Dorph i Taastrup 150, Snedkerforbundet (hos Snedkermestrene og Tømrermestrene) ca. 7000 Mand og i Jernindustrien ca. 1000 Mand og endelig Kvinderne hos Litografisk Principalforening, i Kalk- og Teglværksindustrien, Dansk Crown Kork, Papdaasefabrikerne og Koopmanns Margarinefabrik, ialt 210 Medlemmer, og endelig Malerforbundet med ca. 5200 Mand.

Det er ganske interessant at notere, at de Overenskomster, der hidtil er afsluttede, er blevet til ved direkte Forhandling mellem Parterne. Det vilde være ønskeligt, om noget lignende kunde ske i de øvrige Fag og inden alt

for længe, fordi der da er nogen Mulighed for at en Del af de mange Arbejdsløse kan finde Beskæftigelse.

Ind- og Udmeldelser.

Specialarbejderforbundet optaget i Landsorganisationen.

Specialarbejderforbundet i Danmark har anmodet om Optagelse i De samvirkende Fagforbund.

Organisationen bestaar af 650 Medlemmer i 6 Afdelinger og er oprindelig dannet af Arbejdere, som tilhørte den i Sommeren 1917 opløste Skibsværftsarbejdernes Fagforening, der da stod udenfor saavel Dansk Arbejdsmandsforbund som De samvirkende Fagforbund.

Medlemmerne er beskæftiget som Specialarbejdere og arbejder i nært Samarbejde med Smede og Maskinarbejdere og andre Metalarbejdere paa de paagældende Arbejdspladser og mener derfor at deres Interesser er saa nøje knyttede til de faglærte Jern- og Metalarbejdere, at de maa være berettigede til at have deres særlige Organisation med Tilslutning til De samvirkende Fagforbund.

Denne Opfattelse deles ogsaa af Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark, hvortil Specialarbejderforbundet er tilsluttet, og Optagelsen anbefaledes varmt af Centralorganisationen.

Efter at denne Anmodning var modtaget og man havde konstateret, at Forbundets Love var i Overensstemmelse med Bestemmelserne i De samvirkende Fagforbunds Love, vedtog Forretningsudvalget at udsende Anmodningen til Repræsentantskabets Afstemning og anbefale Forbundets Optagelse.

Afstemningen er nu tilendebragt og Forbundet er i Følge Afstemningen optaget i De samvirkende Fagforbund fra og med 1. Jan. 1927 som heltbetalende.

For Optagelsen stemte 87 og imod 6 af Repræsentantskabets 122 Medlemmer.

Forretningsudvalget.

Efter at Folketingsmand I. P. Nielsen er fraflyttet København, har han trukket sig tilbage som den ene af Socialdemokratisk Forbunds Repræsentanter i vort Forretningsudvalg.

I hans Sted er Forretningsfører for Socialdemokratisk Forbund, Folketingsmand Th. Stauning indtraadt i Forretningsudvalget.

Internationalt.

Norge.

Paa Vej til Amsterdam.

Den paa I. F. C.s Initiativ foranstaltede skandinavisk-baltiske Fagforeningskonference i Stockholm, hvis Opgave var at tilvejebringe et snævert Samarbejde mellem Fagforeningerne i de deltagende Lande og faa de uden internationale Forbindelser staaende faglige Landsorganisationer i Norge og Finland til at slutte op i Amsterdam-Internationale, har sat sin første Frugt. Den norske Landsorganisations Repræsentantskab har nemlig paa sit den 16. og 17. December afholdte Møde efter en meget udførlig Debat vedtaget følgende af Sekretariatet stillede Forslag:

»Repræsentantskabet fastslaar, at det er uholdbart, at Landsorganisationen for Fremtiden staar uden internationale Forbindelser, da dette vil umuliggøre et fastere skandinavisk Samarbejde mellem Landsorganisationerne.

Da et organisationsmæssigt skandinavisk Samarbejde er af den største praktiske faglige Betydning, vil Repræsentantskabet under Henvisning til Stockholmerkonferencens Beslutning henstille til Sekretariatet, i Forbindelse med det internationale Organisationsforhold, at tage dette Spørgsmaal op til nærmere Behandling og snarest mulig afgive Indstilling herom til Repræsentanskabet.

Repræsentanskabet behandler Sagen, vedtager Indstillingen og udsender den til Medlemmernes Behandling.«

Denne Beslutning blev vedtaget med 89 Stemmer mod 18, mens 6 Medlemmer undlod at stemme. Mindretallet stemte for et Forslag, der siger, at der ikke bør fattes nye Beslutninger i dette Spørgsmaal.

Under Hensyn til det store Flertal

turde den norske Landsorganisations Tilslutning til Amsterdam nu kun være et Tidsspørgsmaal. (I. F. C.)

Belgien.

Spørgsmaalet om Familielønnen.

I Belgien bliver Løntillægget til Familieforsørgere udbetalt af de saakaldte Kompensationskasser, der omfatter ialt 400.000 Arbejdere og Funktionærer. Arbejderne har liden Indflydelse paa disse Kasser, der kan betegnes som Institutioner, der er oprettet og ledet af Arbejdsgiverne, ja endda ofte danner et Vaaben i Arbejdsgiverens Haand. De danner en Fare for Strejkeretten og bringer ofte ganske drakoniske Forholdsregler i Anvendelse overfor Medlemmerne, saa at Familiefædrene føler sig truet baade med Hensyn til deres Frihed og deres Børns Underhold.

Den belgiske Landscentral søger nu at afhjælpe disse Mangler, idet den bestræber sig for at faa gennemført en Lov angaaende Oprettelse af en national Kasse for Familietillæg. Denne Kasse skal administreres af et Forvaltningsraad, der er sammensat af Repræsentanter for Myndighederne og for Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationerne. Til denne Kasse skal i Henhold til det foreslaaede Lovudkast baade Arbejderne, Arbejdsgiverne og det Offentlige svare Bidrag, nemlig i følgende Forhold: Arbejdsgiverne 60 %, det Offentlige 30 % og Arbejderne 10 %.

Naturligvis har Arbejdsgiverne allerede indledet en Kampagne mod det nye Lovforslag. Saaledes har en af Kompensationskasserne nedsat Studiekommission fornylig udtalt sig mod Lovforslaget og bl. a. fremsat den uberettigede Paastand, at den nye Ordning vil kræve et stort Administrationsapparat. Da Modstandernes Argumenter mod Oprettelse af en national Kasse er yderst svage, er det ikke usandsynligt, at Lovforslaget bliver vedtaget. (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1039.

Arbejdsmænd i Aarhus og Hobro.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 3. December 1926 i Sag Nr. 1039: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og denne igen for Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn og for Foreningen af Arbejdsgivere i Hobro mod De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen paa Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus og for Arbejdsmændenes Fagforening i Hobro.

Under denne Sag indklager Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og denne igen for Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn og for Foreningen af Arbejdsgivere i Hobro De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne og dette igen for Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus og for Arbejdsmændenes Fagforening i Hobro for at høre to under 15. September d. A. overfor henholdsvis Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn og Foreningen af Arbejdsgivere i Hobro udstedte 1. Strejkevarsler kendte ulovlige.

Sagens Omstændigheder er følgende:

I. I Overenskomsten mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn og Havnearbejdernes Fagforening sammesteds indeholdes bl. a. følgende Bestemmelser:

»§ 13.

Det kan ikke formenes Arbejdsgiverne at indføre mekaniske Hjælpemidler eller nye, arbejdsbesparende Metoder. De nye Akkordsatser, der vil blive nødvendige i et saadant Tilfælde, fastsættes ved Forhandling mellem Foreningernes Bestyrelser paa en saadan Maade, at Arbejderne sættes i Stand til at tjene samme Dagløn som efter de før benyttede Arbejdsmetoder og dels efter, hvad der tjenes ved de tilsvarende Arbejder. Det samme bliver Tilfældet, hvis nye Varer fremkommer til Losning, eller ekstra Forhold er til Stede.

Indtil Akkordtaksterne er fastsat, udføres Arbejdet paa Dagløn + 25 pCt., der dog fradrages ved eventuel Efterbetaling.

. . . . . .

§ 33.

Alt Arbejde (jfr. § 1), der ikke er særlig nævnt i Overenskomsten, betales med Dagløn, dog nyt fremkommende jfr. § 13.«

Da der ved Aarhus Havn i Begyndelsen af indeværende Aar var blevet installeret to nye elektriske Stykgodskraner til Brug ved Losningsarbejdet i Land, blev der straks optaget Forhandlinger mellem de nævnte Foreninger om nye Akkordsatser. Som Grundlag for Forhandlingerne foretoges Losning med Kran fra S/S »Hassel« fra 12.—14. Januar, og i Overensstemmelse med forannævnte § 13 udførtes Losningen paa Dagløn plus 25 pCt. Der fremkom under Arbejdets Udførelse Protester fra Fagforeningens Side i Anledning af Mandskabsantallet om Bord, og da S/S »August Thyssen« indkom den 18. s. M. til Aarhus Havn til Losning, uden at der var opnaaet Enighed om en ny Akkordsats, nægtede Arbejderne at gaa i Arbejde paa Dagløn plus 25 pCt., men stillede forskellige Krav, som Arbejdsgiverne under Protest indgik paa, hvorefter Losningen paabegyndtes den 19. s. M. Ved Rettens Kendelse af 20. Maj d. A. i Sag Nr. 985 blev det fastsat, at Arbejdsgiverne efter Indholdet af nævnte § 13 havde været berettigede til ogsaa at kræve Lossearbejdet paa S/S »August Thyssen« udført paa Dagløn plus 25 pCt., og at den nævnte Arbejdsnægtelse havde været ulovlig, hvorhos de øvrige i Sagen foreliggende Spørgsmaal om, hvorledes Bestemmelsen i § 13 nærmere var at forstaa, og de dermed i Forbindelse staaende Erstatningskrav fra Arbejdsgivernes Side afvistes som henhørende under faglig Voldgift. Disse Spørgsmaal behandledes derefter ved en faglig Voldgiftsret, og ved Opmandskendelse af 17. September d. A. blev der tillagt Arbejdsgiverne en Erstatning af 357 Kr. 31 Øre af et paastaaet Erstatningsbeløb af ialt 488 Kr. 71 Øre. De nævnte Kraner har i Aarets Løb ialt været benyttede en halv Snes Gange, og Arbejdet er stadig blevet aflønnet med Dagløn plus 25 pCt. Da Arbejderne imidlertid stadig har været utilfredse med denne Betaling, og da det trods fortsatte Forhandlinger ikke er lykkedes at opnaa Enighed om nye Akkordsatser, har Dansk Arbejdsmandsforbund under 15. September tilstillet Dansk Arbejdsgiverforening et første Strejkevarsel for at frigøre sig for at udføre Losningsarbejdet ved Kranerne for Dagløn plus 25 pCt. og for derved at opnaa, at der fastsættes en ny Akkordpris.

II. I Overenskomsten mellem Arbejdsgiverforeningen og Arbejdsmændenes Fagforening i Hobro indeholdes bl. a. følgende Bestemmelser:

»§ 1.

For al Losning og Ladning, der ikke udføres i Akkord, betales 116 Øre pr. Time, derunder Det f. Dampskibs-Selskabs Losning.

. . . . . .

§ 9.

Det kan ikke formenes Arbejdsgiverne at indføre mekaniske Hjælpemidler eller nye arbejdsbesparende Metoder.

De nye Akkordsatser, der vil blive nødvendige i saadanne Tilfælde, og Takster for Arbejder, der ikke er nævnt i Overenskomsten, fastslaas ved Forhandling mellem Foreningernes Bestyrelser paa en saadan Maade, at Arbejderne sættes i Stand til at tjene samme Dagløn, som efter før benyttede Arbejdsmetoder, og dels efter, hvad der tjenes ved tilsvarende Arbejder.«

hvorhos der i »Akkordsatser« er fastsat Takst for Losning af Melasse i Sække.

Da der i Hobro forelaa Uoverensstemmelse om Betaling for Losning af Melasse i Tønder, for hvilken ingen Takst findes i Overenskomsten, idet Arbejdsgiverne mente sig berettigede til at aflønne efter Timeløn, medens Arbejderne mente sig berettigede til at kræve Akkordbetaling, har Dansk Arbejdsmandsforbund under 15. September overfor Dansk Arbejdsgiverforening afgivet et første Strejkevarsel, hvorefter Losning af Melasse i Tønder nægtes udført, indtil en ny Akkordpris er fastsat.

Efter at Dansk Arbejdsgiverforening havde protesteret overfor de ovennævnte tvende Strejkevarsler, meddelte Dansk Arbejdsmandsforbund under 23. September, at man vilde afvente Udfal-

det af en Sag for Den faste Voldgiftsret, inden andet Strejkevarsel blev afgivet. Der har derefter været ført forskellige Forhandlinger, men uden Resultat, hvorefter Sagen er indbragt her for Retten af Dansk Arbejdsgiverforening, der som nævnt paastaar de tvende afgivne første Strejkevarsler kendt ugyldige, medens de Indklagede paastaar Varslerne kendt gyldige.

Til Støtte for deres Paastand har Klagerne navnlig anført, at den overenskomstmæssige Timeløn netop har til Hensigt at fastsætte Betaling for alt Arbejde, for hvilket der ikke er opnaaet Enighed om en Akkordpris, og at Følgen heraf maa være, at Arbejderne ikke i Overenskomstperioden kan vægre sig ved at udføre nyt Arbejde for Timeløn. Hvis Arbejderne skulde have Ret til, naar der ej kunde opnaas Enighed om Akkordpris for en ny Arbejdsmetode eller for en Vare, for hvilken der ej er fastsat Akkordtakst i Overenskomsten, at etablere Strejke i Løbet af en Overenskomstperiode, for derved at frigøre sig for at arbejde paa Timeløn, vilde dette være en Kilde til stadig Uro og være i Strid med Hensigten med hele Overenskomsten, som netop er at skabe Fred mellem Parterne, saalænge Overenskomsten gælder. Klagerne benægter ikke, at det efter Aarhus-Overenskomstens § 13 og Hobro-Overenskomstens § 9 er en Forudsætning, at nye Akkordsatser fastsættes, naar der indføres nye Arbejdsmetoder eller fremkommer nye Varer, og gør gældende, at der fra Arbejdsgivernes Side er stillet rimelige Forslag i saa Henseende, men hævder paa den anden Side, at saalænge disse Forhandlinger ikke har ført til noget Resultat, maa Overenskomstens Timeløn gælde for alt saadant Arbejde. — Hvad særlig Aarhus-Overenskomsten angaar, henviser Klagerne til, at der gennem det Tillæg af 25 pCt., der ydes til Timeløn, gives Arbejderne et Akkordafsavnstillæg, der netop skal dække Tabet for Arbejderne ved, at de ikke længere lønnes efter Akkord, og for Hobro-Overenskomstens Vedkommende til, at Melasse i Tønder er af flydende Konsistens og derfor en hel anden Vare end Melasse i Sække, og at denne Vare stadig har været losset til Spritfabrikken i Hobro, uden at der i Overenskomsten er blevet fastsat nogen Takst derfor.

De Indklagede benægter ikke, at Overenskomsterne hjemler Arbejdsgiverne Ret til, naar der indføres nye Hjælpemidler eller Arbejdsmetoder, eller der fremkommer nye Varer, at kræve Arbejdet udført for Timeløn (i Aarhus plus 25 pCt.), indtil Parterne er enedes om nye Akkordtakster, hvorved Arbejderne sættes i Stand til at tjene samme Dagløn som tidligere. Men Tanken med de tvende Paragraffer (§ 13 og § 9) er, at Arbejdet skal udføres paa Akkord, saaledes at den ene Part ikke ved at indtage en afvisende Holdning eller ved at stille uantagelige Forslag, kan kræve Arbejdet udført paa Timeløn for Resten af Overenskomstperioden. Arbejdsforholdene i de danske Havne hviler i alt væsentligt paa Akkordsystemet, idet ca. $^{9}/_{10}$ af alt Arbejde betales efter Akkord. Men herefter er det ogsaa fuldt ud lovligt, naar intet Resultat kan naas ved Forhandling, under Iagttagelse af Varselsbestemmelserne at frigøre sig for et Arbejde mod Timelønsbetaling, naar Forudsætningen er, at Arbejdet er Akkordarbejde. De Indklagede har ogsaa henvist til, at dette er fastslaaet af Den faste Voldgiftsret i Kendelserne Nr. 790, Nr. 840 og Nr. 1038 samt har fundet Udtryk i den ovennævnte faglige Voldgiftsretskendelse af 17. September d. A., der er bindende for Parterne, og hvori det bl. a. hedder, at »det ikke kan have Formodningen for sig, at Bestemmelsen i § 13 skulde indeholde Hjemmel for Arbejdsgiverne til at lade Arbejde, der ifølge Overenskomsten er lønnet i Akkord, til Stadighed gaa over til Dagløn.« — Hvis Arbejderne ikke under saadanne Forhold kunde frigøre sig for Arbejde paa Timeløn, vilde Følgen kunne blive, at Arbejdsgiverne blot ved at foretage en eller anden mindre Foranstaltning i vidt Omfang kunde faa Akkordarbejde overført til Timelønsarbejde, uden at Arbejderne havde noget Retsmiddel til at værge sig mod Arbejdsgivernes Overgreb.

Til de saaledes fra begge Sider fremsatte Betragtninger skal Retten bemærke følgende:

Efter Indholdet af de nævnte Overenskomstbestemmelser skal nye Akkordtakster fastsættes ved Forhandling

mellem de paagældende Organisationer, naar de tidligere ikke længere er anvendelige paa Grund af Forandringer i Arbejdsmetoden, eller naar nye Varer fremkommer, for hvilke der ikke tidligere har været fastsat nogen Takst. Indtil Enighed gennem Forhandling naas, aflønnes Arbejdet vel med Timelønsbetaling (i Aarhus plus 25 pCt.), men efter Indholdet af og Tanken med de nævnte Bestemmelser maa Meningen være, at hver af Parterne har Krav paa, at der, selv om Enighed ikke naas, dog fastsættes nye Akkordtakster. Der maa derfor være et Retsmiddel til Opnaaelse heraf for den af Parterne, der ønsker ny Akkordtakst fastsat. Hertil er Strejken, selv om den er begrænset til et bestemt enkelt Arbejde, et lidet egnet Middel. Medens Overenskomsten netop tilsigter at skabe Arbejdsfred i Overenskomstperioden, vil en Konflikt, selv om den er begrænset til et enkelt Arbejde, ofte være i Stand til at skabe Uro i det gensidige Forhold mellem Parterne. Naar de Indklagede til Støtte for deres Paastand navnlig henviser til Kendelse i Sag Nr. 840, skal hertil bemærkes, at Forholdene i denne Sag forelaa ganske anderledes, idet hele Lønningsgrundlaget hvilede paa Værkstedsprislister, der helt bortfaldt under Overenskomstperioden, hvorefter Arbejdsgiveren mente sig berettiget til nu at aflønne Arbejderne efter Timeløn, hvormed de ikke tidligere havde været aflønnet, medens de her omhandlede Overenskomster indeholder dels en Række Akkordsatser, dels almindelig Timeløn, der anvendes, hvor Akkordtakst ej er fastsat. — Formodningen maa i det hele være for, at Uoverensstemmelser mellem Parterne i Overenskomstperioden saavidt muligt skal løses ad fredelig Vej (Mægling, eventuelt Voldgift) uden Arbejdsstandsning. Dette stemmer ogsaa bedst med Aanden i Septemberforliget og med den af Parterne vedtagne Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Hvor Spørgsmaalet er, om Arbejdsgiveren har forandret de Forhold, under hvilke et Akkordarbejde skal udføres, til Tab for Arbejderne, skal dette efter Septemberforligets Pkt. 4 og Normen afgøres ved faglig Mægling, eventuelt Voldgift. I denne Forbindelse kan ogsaa nævnes, at der i Aarhus-Overenskomstens § 13, som denne var gældende fra 1908 til 1922, som sidste Pkt. i første Stykke var fastsat følgende: »Opnaas Enighed ikke, skal Sagen indankes for Voldgiftsretten, jfr. § 12,« hvoraf fremgaar, at Parterne tidligere har ment, at saadanne Spørgsmaal, som de under denne Sag foreliggende, netop egnede sig til Løsning ad Fredsvejen. Bestemmelsen er vel senere udgaaet, men heraf kan ikke sluttes, at det nu skulde være udelukket at anvende denne Afgørelsesmaade, for saa vidt Overenskomsten iøvrigt afgiver tilstrækkeligt Grundlag for en voldgiftsretlig Afgørelse. I saa Henseende bemærkes, at der i de nævnte §§ 13 og 9 indeholdes den Bestemmelse, at den nye Akkordsats skal fastsættes saaledes, at Arbejderne sættes i Stand til at tjene samme Dagløn som efter de før benyttede Arbejdsmetoder og som for tilsvarende Arbejder, hvorved der er givet en bestemt Anvisning ved Fastsættelsen af nye Takster. Endvidere skal anføres, at Striden i Aarhus ikke drejer sig saa meget om Akkordlønnens Størrelse for de Arbejdere, der er beskæftigede ved Kranerne, som om hvor mange Mand der er nødvendige til Betjening af dem, og at Striden i Hobro vel drejer sig om Taksten for Losning af Tønder, men at der gennem Overenskomstens stærkt specificerede Takster for lignende Arbejder let vil kunne fastsættes en passende Takst for dette mindre Arbejde.

Herefter findes de afgivne Strejkevarsler ikke at være lovlige, men det staar hver af Parterne frit for at begære Sagen indbragt for en faglig Voldgiftsret.

Sagens Omkostninger findes at burde paalægges hver af Parterne med Halvdelen.

Kendelse.

De ovennævnte tvende Strejkevarsler er ulovlige.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 30 ❋ KØBENHAVN DEN 22. JANUAR 1927 ❋ 23 AARGANG

Den internationale faglige Centrals Repræsentantskabsmøde.

I Dagene den 12.—14. ds. har den internationale faglige Central afholdt sit ordinære Repræsentantskabsmøde i Amsterdam.

Til dette Møde sender de forskellige Landes faglige Landsorganisationer Repræsentanter i Henhold til Centralens Lovbestemmelser. Formanden for De samvirkende Fagforbund i Danmark, *Carl F. Madsen*, deltog som Repræsentant for Sveriges og Danmarks fagorganiserede Arbejdere i Mødet.

Mødet tæller 18 Deltagere, og foruden Carl F. Madsen deltog bl. a. *Edo Fimmen, Jan Oudegeest, R. Stenhuis*, Holland, *Frank Hodges, Hicks* og *J. J. Purcell*, England, *Leipart, Sassenbach* og *P. Grassmann*, Tyskland, *L. Jouhaux*, Frankrig, *F. Largo Caballero*, Spanien, *Z. Zulausky*, Polen, i Forhandlingerne.

Purcell, England, ledede som 1. Præsident Møderne, som han aabnede med en Velkomsttale.

Dagsordenen bestod blandt andet af: Beretning om den i Aarets Løb udfoldede Virksomhed, der efter en indgaaende Debat toges til Efterretning, og der vedtoges en afsluttende Resolution.

Under Beretningen takkede Purcell for den store Støtte til de engelske Arbejdere og rettede en særlig Tak til de danske Arbejdere, som trods hærgende Arbejdsløshed og den i 1925 gennemkæmpede Storkamp havde ydet en saare bemærkelsesværdig Støtte.

Efter at Beretningen om Regnskabet var aflagt, drøftedes Spørgsmaal om forskellige Landsorganisationers Tilslutning, og herunder aflagdes ogsaa Beretning om den skandinavisk-baltiske Konference, som vi tidligere har omtalt her i Bladet.

Stillingen til Moskva toges ligeledes under Debat, og Formanden for den britiske Landsorganisation *Hicks* udtalte i sin Beretning om Spørgsmaalet, at trods de Uoverensstemmelser, der var tilstede mellem den faglige Landsorganisation i Rusland og Amsterdamcentralen, maatte Formaalet dog være at arbejde paa, at alle Arbejdere Verden over tilsluttedes Amsterdaminternationalen.

I den Hensigt stillede Hicks en Resolution, i Følge hvilken der skulde tilbydes Russerne Forhandling paa frit Grundlag, og i den Anledning nedsattes et Udvalg, bestaaende af 5 Russere og 5 af Internationalens Mænd.

Fra forskellig Side blev den fremsatte Tanke kraftig imødegaaet, og ved Afstemningen forkastedes Resolutionen med 12 Stemmer imod 6.

Fra Letlands Landsorganisation forelaa en Skrivelse, hvori henvistes til den Forfølgelse, Arbejderne i Lithauen var Genstand for, og der blev vedtaget en Udtalelse, hvori man skarpt drog til Felts mod de Voldshandlinger, der var udøvet og af Magthaverne i Lithauen fremdeles udøves mod Arbejderne. Italiens Forhold var ogsaa Genstand for Debat, og efter at have fordømt det fascistiske Voldsregimente i Italien vedtoges en Resolution, hvori der udtales Sympathi med de italienske Arbejdere, og Landsorganisationerne opfordres til at iværksætte en økonomisk Støtteaktion til Fordel for de forpinte italienske Arbejdere. Det blev overladt til Centralens Bestyrelse at overveje, hvorledes denne Støtteaktion bedst kan iværksættes.

Endelig drøftede man den internationale faglige Kongres, der i August

Maaned skal afholdes i Paris, og man udarbejdede en foreløbig Dagsorden, der skal forelægges Kongressen. Af denne foreløbige Dagsorden nævner vi: Virksomhedsberetning af Bestyrelse, Regnskabsfører og Revisionskomité, Den internationale faglige Centrals organisatoriske Opbygning, international Hjælp under Lønkampe, Lovændringer, Behandling af indkomne Forslag, Internationales Kamp for 8 Timersdagen, Verdensøkonomiens nuværende Stilling. Afrustningsspørgsmaalet og Kampen mod Krig og Militarisme samt Valg.

Lønbevægelser og Konflikter.

Skotøjarbejderne paa A/S A. Pehrsons Skotøjsfabrik.

Den 13. December afholdtes et Fællesmøde i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverne over at Organisationen havde indblandet sig i Ansættelsen af en bestemt Arbejders Timeløn, med det Resultat, at vedkommende Arbejder havde taget sin Afsked.

Fællesmødet bragte Uoverensstemmelsen ud af Verden, ved at der underskreves en Udtalelse, der understreger, at den i Overenskomstens § 3 omtalte frie Forhandling mellem Fabrik og Arbejder, stadig er gældende.

Snedkere i København. Klage over Snedkerlaugets Kortkontors Virksomhed.

I lang Tid har der hersket Utilfredshed med den Maade hvorpaa Snedkerlaugets saakaldte Kortkontor virker; men det har selvfølgelig voldt Vanskeligheder, at fremskaffe Beviser for, at der foregaar noget ulovligt.

Nogle i den senere Tid forekomne Tilfælde synes imidlertid at have bragt Beviser for, at Kontoret har været anvendt til Boycotting af enkelte Arbejdere, og paa Grundlag af en Klage herover afholdtes da et Fællesmøde den 20. December.

Noget positivt opnaaedes ikke; men Parterne enedes om at optage Forhandling om Sagen; hvis disse Forhandlinger ikke bringer et for Snedkerforbundet tilfredsstillende Resultat, vil der blive klaget til Den faste Voldgiftsret, og det afholdte Fællesmøde betragtes da som forberedende for Klagens Indgivelse.

Internationalt.

De engelske Statstjenestemænds Stilling.

Ligesom i andre Lande har ogsaa i England Statstjenestemændene i lang Tid holdt sig borte fra Arbejdernes brede Masse og nægtet at gøre fælles Sag med Arbejderbevægelsen. Den almindelige Udvikling har alligevel haft til Følge, at de mere og mere nærmer sig Haandens Arbejdere, navnlig ogsaa paa Grund af Regeringens Holdning, som øjensynlig tager Sigte paa at holde Statstjenestemændene afsondret fra den øvrige Arbejderbevægelse.

Generalstrejken i Maj Maaned har atter gjort dette Spørgsmaal aktuelt i England. Som bekendt bliver alle Tvistigheder indenfor Statens Tjenestegrene bilagt af et nationalt »Whitley-Nævn«, der er sammensat af et lige stort Antal Repræsentanter for Myndighederne og Tjenestemændene. I Anledning af Generalstrejken lod Bestyrelsen for Tjenestemændenes Repræsentanter i Nævnet udgaa visse Anvisninger til Tjenestemandsorganisationerne, som medførte store Uoverensstemmelser og gav Anledning til, at fire Organisationer, der alle omfatter Tjenestemænd af højere Grader, udtraadte af Nævnet. Der bestaar nu den Mulighed, at denne Gruppe vil kræve Oprettelse af et eget Whitley-Nævn. Af større Betydning, i hvert Fald fra Regeringens Standpunkt, er imidlertid den Omstændighed, at de 10 Tjenestemandsorganisationer, der er tilsluttet den faglige Landscentral, efter Forespørgsel fra Landscentralens Ledelse i sin Tid gav deres Tilslutning til, at denne i Tilfælde af en Generalstrejke fik Fuldmagt til at beordre Forbundene ud i Strejke. Disse 10 Organisationer tæller ialt 150,000 Medlemmer og omfatter saaledes Halvdelen af alle Tjenestemænd i hele Storbritannien, Regeringen blev saa alarmeret over dette Skridt, at Churchill den 3. August bekendtgjorde, at det var Regeringens Hensigt at forbyde alle Tjenestemandsorganisationerne enhver Forbindelse med andre Organisa-

tioner. Denne Plan bliver paa det skarpeste bekæmpet af alle Statstjenestemænd, ogsaa af dem, der ikke tilhører den faglige Landscentral.

Efter Tilskyndelse af »Civil Service Clerical Association«, der tæller 20,000 Medlemmer har den faglige Landscentral afholdt et Fællesmøde med Bestyrelserne for alle tilsluttede Tjenestemandsorganisationer, der vedtog en Resolution, som senere er blevet godkendt af Fagforeningskonferencen i Bournemouth. Resolutionen udtaler, at Statstjenestemændenes særlige Stilling paa ingen Maade maa benyttes som Paaskud til at berøve dem Arbejdernes elementare Ret til Selvbeskyttelse og at Tjenestemandsorganisationer fremdeles maa have Mulighed for at kunne udøve denne Ret gennem Medlemsskabet i den faglige Landscentral og Arbejderpartiet. I Henhold til denne Beslutning har Landscentralens Generalraad opfordret Regeringen til at modtage en Deputation i dette Anliggende, hvad Regeringen imidlertid afslog. I Betragtning af denne Omstændighed har »Civil Service Confederation«, en Sammenslutning af talrige mindre Tjenestemandsorganisationer, hvoraf kun 2 eller 3 tilhører Landscentralen, besluttet at yde den mest kraftige Modstand mod den projekterede Lov angaaende Begrænsningen af Tjenestemændenes Friheder. Føderationen vil afholde en Konference for de tilsluttede Organisationer, hvor der øjeblikkelig skal tages formaalstjenlige Forholdsregler til Forhindring af Regeringens Hensigter.

Den Landsorganisationen tilsluttede »Civil Service Clerical Association« har fornylig foretaget en Afstemning blandt Medlemmerne angaaende det fortsatte Medlemsskab i Landscentralen. Resultatet af denne Afstemning var en glimrende Sejr for Sammenholdet, idet 80 pCt. af Medlemmerne stemte for, at Organisationen fremdeles skal blive i Landscentralen. Organisationens Sekretær, W. J. Brown, erklærede i denne Forbindelse, at dette Resultat spillede en stor Rolle med Hensyn til Oppositionen mod Regeringens eventuelle Intervention og at Erkendelsen af Statstjenestemændenes og Arbejdernes fælles Interesser stadig trænger mere igennem. Det synes derfor, at Regeringens Trusler direkte bidrager til Konsolideringen af Tjenestemandsbevægelsen.

(I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1020.

Urmagersvende hos Urmager Thorsen.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. November 1926 i Sag Nr. 1020: Forbundet af Urmagersvende i Danmark mod Urmagerlauget i København.

Den mellem Urmagerlauget i København og Forbundet af Urmagersvende i Danmark under 23. Oktober 1921 indgaaede Overenskomst, bl. a. indeholdende Bestemmelser om faglig Voldgift, blev med nogle Ændringer under 8. Marts 1926 fornyet som gældende fra 1. April 1926 til 1. April 1927. Samtidig vedtoges det, at de af Forbundet rejste Voldgiftssager bortfaldt, dog saaledes at Brud paa Overenskomsten, begaaet af et Medlem efter en vis Dag — hvorom der mellem Parterne er Enighed om, at den skal regnes fra 3. Maj 1926 — vilde bevirke, at ogsaa tidligere af paagældende Medlem begaaede Brud indankedes for Voldgift.

Under Anbringende af, at Urmager H. Thorsen efter 3. Maj 1926 havde begaaet Brud paa Overenskomsten ved at have underbetalt 3 Svende, K. A. Sabinsky, L. Berthelsen og C. Rosenmeier, begærede Forbundet i Medfør af Overenskomstens § 11 en faglig Voldgiftsret nedsat til Afgørelse heraf og af, om Thorsen ogsaa før 3. Maj havde begaaet Overenskomstbrud ved i en Aarrække at have underbetalt sine Svende. Ifølge en af vedkommende Opmand under 13. August afgiven, for Retten godkendt Erklæring, nægtede han imidlertid paa det foreliggende Grundlag at afsige Opmandskendelse i Sagen under Henvisning til, at Thorsen »i et af Voldgiftsretten den 19. Juli 1926 afholdt Møde gennem sine usikre, vaklende og — efter min Opfattelse — vildledende Forklaringer vedrørende det paaklagede Forhold lagde Hindringer i Vejen for Sagens Oplysning«.

Under denne Sag har Forbundet derefter indklaget Urmager Thorsen eller Urmagerlauget i København paa hans Vegne for begaaet Brud paa Overens-

komsten, idet Thorsen ved sit Forhold har umuliggjort en Afgørelse af Sagen ved faglig Voldgift, og dels har underbetalt sine nævnte 3 Svende i Tiden efter 3. Maj 1926 og dels har underbetalt Sabinsky i Tiden fra 23. Marts 1925 til 3. Maj 1926. Det Beløb, Sabinsky saaledes har faaet for lidt, er, beregnet efter Timeløn, opgjort til ca. 3800 Kr. ÷ 1200 Kr., som Sabinsky skal have modtaget i Løn for nævnte Tidsrum. I Henhold hertil paastaar Forbundet Urmager Thorsen eller Urmagerlauget ikendt Bod og Erstatning.

De Indklagede paastaar sig frifundne, idet de anfører, at Thorsen ikke har underbetalt de nævnte 3 Svende efter 3. Maj 1926. Forøvrigt indrømmer de, at Sabinsky vel ikke for Tiden før 3. Maj har faaet tarifmæssig Svendeløn, men hævder, at han blev antaget som Forbundter til fortsat Lære og ikke som Svend, og at han for nævnte Tidsrum i Akkordbetaling har faaet udbetalt ialt ca. 2800 Kr.

For Retten har Sabinsky, Berthelsen og Rosenmeier afgivet Vidneforklaring, hvoraf i Forbindelse med det iøvrigt fremkomne, derunder Thorsens Partsforklaring, fremgaar, at Thorsen i hvert Fald har underbetalt Berthelsen og Rosenmeier i Tiden efter 3. Maj 1926.

Thorsen har forklaret, at han ikke kendte den i Faget gældende Tarif og udbetalte den Løn, han ansaa for passende, og som han kunde enes med sine Svende om. For Berthelsen, der arbejdede hos Thorsen i Akkord fra 3. Maj til 12. Juli 1926, er der ført en Afregningsbog, hvori Prisen for de enkelte Arbejder gennemgaaende er anført med et betydeligt mindre Beløb end efter Tariffen. Berthelsen har ialt kvitteret for 351 Kr., medens den tarifmæssige Betaling nu er udregnet til ialt 546 Kr. Thorsen har imidlertid anført, at Berthelsen faktisk har faaet, hvad han efter Tariffen har Krav paa, idet Thorsen i April 1926 efter Berthelsens Anmodning købte en Drejestol m. m. til ham for 165 Kr. Lægges dette Beløb samt 43 Kr. for Varer, Berthelsen skal have købt hos Thorsen, til de ovennævnte 351 Kr., har Berthelsen ikke Krav paa mere efter Tariffen. Rent bortset fra, hvorledes det nu end forholder sig med Ejendomsretten til den nævnte Drejestol, der stadig beror hos Thorsen, er det en Mesters Pligt baade at kende Priskuranten i sit Fag og klart lade det fremgaa af sine Regnskaber, at han har beregnet sin Svend tarifmæssig Betaling, og hvis Svenden skal betale Afdrag for mulige Forskud og Udlæg, da hvor meget der ved hver Afregning med Svenden er afdraget.

Hvad Rosenmeier angaar, har han siden omkring Midten af Juli 1926 været antaget for en Ugeløn af 60 Kr., medens denne efter Tariffen udgør 72 Kr. 96 Øre. Ogsaa her hævder Thorsen, at Rosenmeier faktisk har faaet, hvad der kan tilkomme ham, idet han ikke kom præcis og undertiden blev borte i længere eller kortere Tid. Bortset fra det ganske ubestemte i denne Forklaring, maa det anses for at være stridende med Overenskomsten at aftale en lavere Løn end den tarifmæssige; da der i Overenskomsten kun er fastsat Timeløn, var det unødvendigt at træffe nogen særlig Aftale med Rosenmeier, idet Thorsen ved de ugentlige Afregninger kunde have fradraget de Timer, Svenden i Ugens Løb havde forsømt.

Som Sagen saaledes foreligger, vil ogsaa Forholdet vedrørende Sabinsky for Tiden før 3. Maj 1926 være at tage under Paakendelse, og da der ikke kan tages Hensyn til Thorsens Anbringende om, at Sabinsky var antaget som Forbundter, idet han som Mester bør skaffe sig Oplysning om de af ham beskæftigede Arbejderes Stilling, findes den Bod, Thorsen for dette Forhold og for Underbetalingen efter 3. Maj vil have at betale til Forbundet, at kunne fastsættes under Et til 800 Kr.

Endvidere finder Retten, at Urmagerlauget i nogen Grad maa bære Ansvaret for, at Sagens Behandling for den faglige Voldgiftsret blev resultatløs. Lauget burde paa Grund af det overenskomstmæssige Forhold, hvori det staar til Forbundet, have gjort sit til, at de Udregninger, som i sidste Øjeblik blev fremskaffede for Den faste Voldgiftsret, allerede havde foreligget for den faglige Voldgiftsret, og vilde derved have sparet Modparten for Besværet og Udgiften ved nærværende Sag. I Henhold hertil findes der at burde paalægges Lauget en Ordensbod paa 200 Kr., hvorhos Lauget paa Thorsens Vegne vil

have at udrede Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse:

Til Forbundet af Urmagersvende i Danmark betaler Urmager H. Thorsen en Bod af 800 Kr. og Urmagerlauget i København en Bod af 200 Kr.

Sagens Omkostninger betaler Urmagerlauget paa H. Thorsens Vegne med 300 Kr.

Sag Nr. 1033.
Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdere hos Frisørm. G. Wennike.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. November 1926 i Sag Nr. 1033: Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder Forbund mod Frisørmester G. Vennike.

I den d. 15. Maj d. A. mellem Københavns Barber- og Frisørlaug og Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder Forbund afsluttede Overenskomst findes bl. a. følgende Bestemmelser:

§ 1.

»... Lauget forpligter sig til altid at holde Forbundet underrettet om, hvem der er Medlem af Lauget, og Forbundet er beføjet til at henholde sig til den sidst modtagne Medlemsfortegnelse.

§ 2.

... Laugets Medlemmer forpligter sig ... til udelukkende at beskæftige Medlemmer af Forbundet og fortrinsvis at tage Arbejdskraften gennem Forbundets Arbejdsanvisningskontor. ...

§ 3.

De ved denne Overenskomsts Indgaaelse eksisterende Kompagni- og Interessentskaber skal inden 1. Juni 1926 behandles af Lauget og Forbundet i Fællesskab, og de Kompagni- og Interessentskaber, som de to Organisationer ikke kan godkende i Forening, skal senest 1. Juli 1926 ophæves eller bringes i den Orden, som kræves.

Inden nye Kompagni- og Interessentskaber oprettes, skal de være godkendt af Lauget og Forbundet i Fællesskab, da de i modsat Fald ellers er ulovlige.

§ 11.

Overenskomsten gælder fra 1. Maj 1926 ... og indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges af en af Parterne til Ophør til en 1. Maj. ...«

Noget lignende Bestemmelser som ovenfor under § 2 nævnt havde for Aar tilbage været gældende, men fandtes ikke i den Overenskomst, som blev afløst af Overenskomsten af 15. Maj 1926, og der var i den Anledning forskellige Forhold for Laugsledelsen at ordne med Mestre, som beskæftigede uorganiserede Svende. Til at træffe en saadan Ordning indrømmede Forbundet Lauget en vis Frist oprindelig til den 1. Juli 1926, men Fristen synes dog i al Fald for enkelte Tilfælde at være blevet forlænget. Blandt de Mestre, der beskæftigede uorganiserede Svende, var ogsaa Indklagede Vennike, som i sin Virksomhed havde en Svend, der stod uden for Forbundet. Vennike, der efter sit Opgivende stemte imod Overenskomsten paa vedkommende Generalforsamling, erklærede senere overfor Lauget, at han var ude af Stand til at opfylde Bestemmelsen i § 2, idet hans Svend vægrede sig ved at indmelde sig i Forbundet, og hans Virksomhed var af en saadan særlig Karakter (hans Speciale er Parykarbejde og Udlejning af Parykker samt Sminkning og lignende Arbejde, knyttet til Karnevalssæsonen og Dilettantforestillinger), at han ikke gennem Forbundet kunde faa anvist anden egnet Arbejdskraft. Forhandlingerne med Lauget førte til, at Vennike, der var opført paa den Medlemsfortegnelse, som Lauget den 25. Maj 1926 sendte Forbundet, slettedes af den senere Liste, som Lauget den 14. Juli sendte, og den 27. September tilskrev Lauget Vennike følgende: »I Henhold til Laugets Love § 6, Stk. 4 ved ikke at efterkomme et af Ledelsen givet Paabud har Forretningsudvalget besluttet at slette Dem som Medlem af Lauget fra og med 1. Juli d. A.« Allerede den 17. August havde Forbundet opfordret Vennike til at lade Sagen afgøre ved faglig Voldgiftsret, men dette vægrede Vennike gennem sin Sagfører sig ved at indgaa paa og henviste til ordinær Rettergang.

Under nærværende Sag har Klagerne, Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder Forbund, nedlagt Paastand paa, at Frisørmester G. J. Vennike ken-

des pligtig at efterleve Overenskomsten samt til at betale en Bod dels for at have krænket Overenskomsten fra dens Ikrafttræden, til Sagen den 29. September d. A. blev rejst, dels for sin Vægring ved at lade Sagen behandle for en faglig Voldgiftsret. Til Støtte for deres Paastand har Klagerne anført, at Indklagede, der var Medlem af Lauget, dengang Overenskomsten af 15. Maj 1926 blev afsluttet, maa være bundet ved Overenskomstens Bestemmelser. Fra disse kan han ikke frigøres ved at lade sig slette af Lauget, men kun ved at Overenskomsten efter lovlig Opsigelse enten fra Lauget eller ham selv bringes til Ophør, hvilket i nærværende Tilfælde først kan ske til den 1. Maj 1927.

Indklagede har paastaaet sig frifundet. Han gør herved i første Række gældende, at da han blev slettet af Lauget pr. 1. Juli d. A., og Forbundet havde givet Udsættelse i alt Fald til dette Tidspunkt, efter hans Anbringende endog længere, har Bestemmelsen i Overenskomstens § 2 i det hele ikke været gældende, medens han har været Medlem af Lauget. Endvidere hævder han, at Bestemmelserne saavel i § 2 som i § 3 i det hele er af saa ekstraordinær Karakter, at de ikke paa en Generalforsamling kan vedtages som gældende for andre Medlemmer af Lauget end dem, der stemmer for dem, og han hævder i denne Forbindelse, at han af Lauget er blevet forhindret i at indgaa et efter hans Mening fuldt ud lovligt Kompagniskab med den paagældende Svend. Fremdeles hævder han, at Bestemmelsen i § 2 ikke kan gøres gældende med Hensyn til Arbejdskraft, der ikke kan erstattes med organiseret Arbejdskraft, og endelig at Forbundet henholdende sig til sine Love har nægtet at optage Svenden i Forbundet, med mindre han betaler 500 Kr.; dette Forlangende, der støttes paa, at Svenden tidligere har været Medlem af Forbundet, men har udmeldt sig, og derfor bør betale for den mellemliggende Tid efter Lovenes nærmere Forskrifter, er i høj Grad urimeligt, og denne Optræden fra Forbundets Side lægger i Virkeligheden utilladelige Hindringer i Vejen for Mesteren for Overenskomstens Opfyldelse.

Retten maa give Klagerne Medhold i at Indklagede, der var Medlem af Lauget da Overenskomsten blev sluttet, maa være bundet ved dennes Bestemmelser. Overenskomsten maa antages at være lovlig vedtaget, og de af Indklagede fremhævede Bestemmelser findes, omend noget usædvanlige, dog ikke at have en saadan ekstraordinær Karakter, at Indklagede, selv om han har stemt imod dem paa Generalforsamlingen, skulde være berettiget til at gøre gældende, at de ikke var forbindende for ham. Indklagede kan heller ikke paaberaabe sig den af Forbundet givne Udsættelse, da denne kun kan antages at være givet, for at Beskæftigelsesforholdet kunde bringes i Overensstemmelse med Overenskomsten, men ikke for at give Laugets Medlemmer Lejlighed til at frigøre sig for Overenskomstens Bestemmelser. Hvad Indklagede dernæst har anført om det paatænkte Kompagniskab og om, at Forbundet ikke kunde anvise anden egnet Arbejdskraft, er saa løst og udokumenteret, at der allerede af disse Grunde ikke kan tages Hensyn hertil, og hvad endelig angaar Forbundets Fordring om, at Svenden skal betale 500 Kr. for at blive optaget i Forbundet, er dette vel en Fordring, der kan berede Mesteren Vanskeligheder, men Spørgsmaalet om Berettigelsen af dette Krav findes dog at maatte være en Sag mellem Svenden og Forbundet — en Sag, som Svenden eventuelt kan lade prøve ved de ordinære Domstole —; derimod kan Spørgsmaalet i og for sig ikke have nogen Betydning for Mesterens Pligt til at efterleve Overenskomsten. Klagernes Paastand findes herefter at maatte tages til Følge, saaledes at den Bod, Indklagede bør betale, efter alt foreliggende vil kunne sættes til 100 Kr. Indklagede bør dernæst betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse:

Indklagede, Frisørmester G. J. Vennike, bør være pligtig at efterleve den ovennævnte Overenskomst af 15. Maj 1926. Han bør dernæst til Klagerne, Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejder-Forbund, betale 100 Kr. Endvidere bør han betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN. — Trykt hos F. E. Bording. København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 31 ❁ KØBENHAVN DEN 29. JANUAR 1927 ❁ 23 AARGANG

Den faglige Situation.

Overenskomstforhandlingerne.

Til Klaring af denne for hele Landet meget vigtige Sag havde Arbejdsgiverforeningen den 12. ds. indkaldt sin Hovedbestyrelse, der efter Mødet udsendte en Ritzaumeddelelse, og i Henhold til de Tanker der var nedlagt deri, modtog De samvirkende Fagforbund fra Arbejdsgiverforeningen en Skrivelse, hvori man begærede afholdt et Møde mellem de to Organisationers Forretningsudvalg.

Dette Møde fandt Sted Onsdag den 19. ds. i Arbejdsgiverforeningen.

Man drøftede her den Situation der forelaa med Hensyn til Antallet af de opsagte Overenskomster og Langkjær benyttede i sin Indledningstale Lejligheden til at sige noget om, at medens det gik nogenlunde med de udenforstaaende Organisationers Overenskomster, var der ingen Fart i Tingene for De samvirkende Fagforbunds Vedkommende, og dette beklagede man fra Arbejdsgiverforeningens Side fordi den hele foreliggende Situation for Produktionslivet, var af en saa kritisk Art, at det gjaldt om hurtigt at komme til Klarhed over, om der skulde udkæmpes Arbejdskampe eller Overenskomsterne skulde kunne bringes i Orden ad fredelig Vej. Og dersom dette sidste skete, vilde hver Dag der ved en saadan Afslutning vandtes, være af stor Værdi for hele det danske Erhvervsliv, hvorfor man ønskede en Debat herom og henstillede, at man tog det hele med og ikke nøjedes med at tale om de Overenskomster der udløb til Februar.

Vor Formand imødegik Paastanden om, at det særligt skulde være de under De samvirkende Fagforbund staaende Organisationer der ikke var til at komme tilrette med, og som Bevis herpaa oplyste han, at 40,000 af vore Medlemmer allerede havde sluttet pr. Februar og at der til denne Dato kun forelaa Opsigelse for endnu c. 22,000 Mand.

Det dokumenteredes under Mødet endvidere, at naar der ikke var sluttet for endnu flere, laa Skylden derfor hos Arbejdsgiverne, f. Eks. for Tekstil- og Træindustriens Vedkommende, hvor man i det ene Tilfælde havde forhandlet med Arbejderne lokalt efter forud at have stillet en Fjernelse af Prisreguleringen i Udsigt dersom Arbejderne ved Gennemgangen af de lokale Priskuranter viste sig forstaaende, for derefter under Forhandlingerne om Hovedoverenskomsten, at stille Krav om at Pristallet fremdeles skulde ligge til Grund for en 2-aarig Tekstiloverenskomst. I Træindustriens Tilfælde krævede man 5 pCt. Lønreduktion straks og derefter Prisregulering i Overenskomstperioden. Ydermere dokumenteredes det, at Skylden ikke kunde være hos Arbejderne, der prompte havde indsendt Beretningen om Forløbet af Tekstilforhandlingerne til vor Hovedorganisation, medens Tekstilfabrikanterne end ikke havde holdt Arbejdsgiverforeningen à jour med Forhandlingernes Forløb, end sige gjort Skridt til Forhandlingernes Genoptagelse.

Efter et Par Timers Diskussion, hvori fra Arbejdsgiversiden *Langkjær*, Direktør *Agerholm*, Direktør *Hjalmar Madsen* og Direktør *Ove Munck* og fra vor Side *C. F. Madsen*, *Hans Jakobsen*, Fru *Alvilda Andersen*, *V S. Petersen*, *G Schou* og *Arnold Nielsen* deltog, sluttede Mødet med at man ene-

des om at opfordre sine Mandanter til snarest at søge Overenskomstsituationen udløst.

Den i den Anledning affattede officielle Meddelelse havde følgende Ordlyd:

»Ved Mødet Onsdag mellem De samvirkende Fagforbunds og Dansk Arbejdsgiverforenings Forretningsudvalg, var der Enighed om det ønskelige i, at den foreliggende Overenskomstsituation udløses snarest muligt, og de to Hovedorganisationer vil i Henhold hertil opfordre deres Medlemmer til, hurtigst muligt, at træde i Forhandling, uanset Overenskomsternes Udløbstid.

De samvirkende Fagforbund har efter Mødet besluttet at indkalde Formændene for de tilsluttede Forbund til et Møde paa Lørdag«.

Arbejdsgiverforeningens Opfordring til sine Medlemmer.

Medens de samvirkende Fagforbund besluttede at afholde Formandsmøde om Sagen, valgte Arbejdsgiverforeningen at udsende følgende Cirkulære til »*Organisationer og Enkeltvirksomheder, hvis Overenskomster er opsagte, men endnu ikke fornyede.*«

Hermed tillader vi os at meddele, at Hovedorganisationernes Forretningsudvalg har været samlet til et Møde Onsdag den 19. ds. i Arbejdsgiverforeningen.

Der konstateredes her Enighed om, at det vil være ønskeligt, at Overenskomstsituationen udløses snarest muligt, og Hovedorganisationerne opfordrer derfor deres Medlemmer til hurtigst muligt at træde i Forhandling, uanset Overenskomsternes Udløbstid.

En Række Overenskomster, for hvilke Indberetning om bristede Forhandlinger foreligger, vil straks blive optaget til Forhandling mellem Hovedorganisationerne, som ogsaa vil søge gruppevis Forhandling af visse større Overenskomstomraader. Det er saaledes Tanken at tage samtlige Overenskomster med Kvindeligt Arbejderforbund op til Forhandling i Arbejdsgiverforeningen i en eller flere Grupper.

Paa samme Maade agter vi i den nærmeste Fremtid at foreslaa Dansk Arbejdsmandsforbund samlet Forhandling, ikke blot paa saadanne Omraader, hvor der foreligger en almindelig Overenskomst, f. Eks. for københavnske Chauffører, men ogsaa for andre ensartede Omraader, som Kuske, visse Fabriksarbejdergrupper og Lager- og Pakhusarbejdere, specielt saadanne Overenskomster som er afsluttede med en Række af vore Enkeltvirksomheder.

For alle andre Overenskomsters Vedkommende henstiller vi at Forhandling snarest finder Sted, og at Resultatet derefter uopholdeligt meddeles os. Vi gaar i saa Henseende ud fra, at Arbejderorganisationer, der staar udenfor De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmandsforbund, vil vise den samme Beredvillighed til at søge Forhandlingerne hurtigt tilendebragte.

P. F. V.

H. LANGKJÆR

Sophus Agerholm.

Formandsmødet.

Som sagt i den offentlige Meddelelse om Fællesmødet mellem de to Forretningsudvalg, afholdtes der Formandsmøde Lørdag den 22. ds. i Folkets Hus paa Jagtvej 69, hvor vor Formand aflagde Beretning om Forhandlingerne i Arbejdsgiverforeningen om Onsdagen d. 19. Efter en ganske kort Diskussion, viste der sig fuld Enighed om at godkende Beretningen.

Vort Forretningsudvalgs Standpunkt deltes af alle tilstedeværende og godkendtes, idet ogsaa de danske Arbejdere erkender, at Muligheden for at bekæmpe Arbejdsløsheden forringes af en Overenskomstsituation der trækker ud i Maaneder, og er end Arbejdet omfattende, er dette snarere en Grund mere til hurtigst at tage fat paa det. Om dette Spørgsmaal er altsaa Arbejdsgivere og Arbejdere ganske enige.

Dersom der er Mening i Tingene, forudsætter vi, at Arbejdsgiverforeningen nu gør sin Indflydelse gældende, saa de i flere Tilfælde fra Virksomhedernes Side stillede Krav om Lønreduktioner frafaldes, ligesom der udvises Forstaaelse af Kravene om Pristalsreguleringens Bortfald. Der vil da

sikkert kunne skabes Grundlag for en hurtig og fredelig Udgang af Overenskomstsituationen.

Arbejdsløsheden.

Chr. Jensen indledede en Diskussion om Arbejdsløsheden, og efter at Formanden og flere af Mødedeltagerne havde haft Ordet, affattedes en Udtalelse der lød saaledes:

»Formændene i Organisationerne indenfor De samvirkende Fagforbund har med stigende Forundring og Harme bemærket, at det nye Ministerium synes at have opgivet al Virksomhed til Modvirkning af Arbejdsløsheden. Mødet fremhæver som før, at det maa være en Pligt for Samfundet at mildne Forholdene ved at skaffe Arbejde til de Arbejdsløse, ligesom man maa kræve Hjælp til de mange arbejdsløse, der ikke modtager nogen Understøttelse.

Mødet erfarer med Tilfredshed, at det af De samvirkende Fagforbund med flere valgte Udvalg angaaende Arbejdsløsheden, i de nærmeste Dage vil holde Møde for at behandle den alvorlige Situation.«

Forligsmandslovens Revision.

Paa Formandsmødet drøftedes, foruden den faglige Overenskomstsituation, tillige det Forslag til en Revision af Forligsmandsloven, som Indenrigsminister Kragh har forelagt i Folketinget, og vort Partis Ordfører under Forslagets Behandling i Tinget, Folketingsmand *Lundberg* havde efterkommet en Indbydelse til at komme til Stede og belyse Kraghs Forslag og vort Partis Stilling dertil. Efter at dette var sket og bl. a. *Hans Jakobsen, P. Andersen, Formanden, Chr. Jensen, Joseph Anderson* og *Rude*, og efterat *Lundberg* havde repliceret, vedtog Mødet en Udtalelse, som gennem vort Kontor er tilstillet Rigsdagen og hvis Ordlyd gengives nedenstaaende.

Udtalelsen vedtoges enstemmigt.

Den 26. Januar har De samvirkende Fagforbund i Henhold til Beslutningen paa Formandsmødet tilstillet Rigsdagen en saalydende Henstilling:

Til Rigsdagen.

Paa et den 22. Januar d. A. afholdt Møde med Formændene for Forbundene, som er tilsluttede De samvirkende Fagforbund, forelaa til Behandling det i Folketinget forelagte Forslag til Lov om Mægling i Arbejdsstridigheder. Forsamlingens Opmærksomhed heftede sig i særlig Grad ved Bestemmelserne i Paragrafferne 5 og 6, hvorefter Parterne er pligtig til at forsyne de Repræsentanter, der giver Møde for Forligsinstitutionen, med Mandat til med bindende Virkning for Organisationerne, at vedtage eller forkaste eventuelt fremsatte Mæglingsforslag, og at Forligsmanden eller den anden Part, saafremt denne har vedtaget Forslaget, kan kræve Forslaget forelagt for en af vedkommende Organisation udpeget kompetent Forsamling, som ikke maa tælle mere end 50 Medlemmer.

I Anledning af de saaledes fremsatte Lovbestemmelser finder vi det paakrævet, at henlede Rigsdagens Opmærksomhed paa, at Gennemførelsen af de ovenfor nævnte Bestemmelser vil være stridende mod Fagforeningernes Interesser. Den Udvikling som er foregaaet indenfor vore faglige Organisationer er netop gaaet i Retning af at komme bort fra alt hvad der hedder Diktatur og er gaaet over til det mere demokratiske System, hvorefter Afgørelsen i vigtigere Spørgsmaal træffes af Medlemmerne selv, og vi maa derfor, og af Hensyn til den Skade Vedtagelsen af de ovenfor nævnte Bestemmelser utvivlsomt vil tilføje Forligsinstitutionen, meget indtrængende advare mod at disse ophøjes til Lov.

De ovenfor fremførte Tanker, som fremdroges paa Formandsmødet den 22. ds., vandt enstemmig Tilslutning og fandt Udtryk i følgende Udtalelse:

»Formandsmødet tager den givne Redegørelse angaaende Forligsmandslovens Behandling til Efterretning og godkender den socialdemokratiske Rigsdagsgruppes Indsats i Sagen.

Forsamlingen tager bestemt Afstand fra Indenrigsminister Kraghs Lovforslag, for saa vidt angaar det foreslaaede Afsnit om ubegrænset Mandat, §§ 5 og 6, hvorved Organisationernes Medlemmer berøves Retten til at stemme om deres egne Lønforhold.

Forsamlingen opfordrer Rigsdagen

til at modsætte sig det nævnte Forslag og opfordrer Socialdemokratiets Rigsdagsgruppe til energisk at modvirke dette Forsøg paa at svække Arbejdernes Organisationer.

For Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund i Danmark.
CARL F. MADSEN.

Arbejdsløheden i December 1926.

Hosstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

December 1926	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		3. Dec.	10. Dec.	17. Dec.	24. Dec.	31. Dec
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygnings-Industri.....	11778	28,6	31,2	32,3	33,4	36,7
2. Anden Industri m. v.	67451	20,1	20,9	21,2	22,7	27,7
3. Handel.....	5300	10,5	10,2	9,8	9,9	10,5
4. Arbejdsmd. .	30936	19,6	20,7	21,7	22,6	24,0
Ialt...	115465	20,4	21,4	22,0	23,2	26,8
Provinsen:						
1. Bygnings-Industri.....	19801	37,2	41,6	44,9	50,6	58,9
2. Anden Industri m. v.....	60685	21,3	21,7	28,8	24,5	30,5
3. Handel.....	6329	11,3	11,5	11,6	11,6	12,1
4. Arbejdsmd. .	69023	26,0	28,4	30,6	33,8	38,8
Ialt...	155838	25,0	26,8	28,6	31,4	37,0
Hele Landet.	271303	23,0	24,5	25,8	27,9	32,7

Ved Udgangen af December var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 32,7 pCt. mod 22,1 pCt. ved Udgangen af November. Den stærke Stigning i Maanedens sidste Uge er dog antagelig til Dels foraarsaget af midlertidig Lukning af en Del Virksomheder mellem Jul og Nytaar; det vil saaledes ogsaa ses, at Arbejdsløsheden er steget særlig stærkt for Gruppen »Anden Industri m. v.«, hvor dette Forhold gør sig stærkest gældende.

Stigningen i Arbejdsløsheden i December var langt stærkere i Provinsen end i Hovedstaden, hvilket særlig skyldtes Grupperne »Bygningsindustri« og »Arbejdsmænd«.

Arbejdsløsheden ved Udgangen af December 1926 var lidt større end ved Udgangen af Aaret 1925 og betydelig større end ved Udgangen af de nærmest foregaaende Aar. Sammenlignet med Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.) var der for Arbejdsløsheden ved Udgangen af 1926 en Stigning til godt det dobbelte.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne og med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal.

	1921	1922	1923	1924	1925	1926
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar...	21,4	31,1	21,8	21,6	16,6	30,1
Februar..	24,0	34,2	23,1	21,9	16,5	27,5
Marts	23,2	33,0	15,6	16,7	14,7	21,4
April.....	19,6	22,2	11.0	8,1	13,4	16,6
Maj.....	17,0	15,0	8,9	5,8	12,0	14,8
Juni	16,1	12,9	8.1	5,0	9,1	15,8
Juli	16,1	12,1	7,5	5,4	8,3	17,0
August ...	16,9	11,4	8.0	5,6	9,8	17,0
September	16,7	10,7	7.7	5,8	10,6	16,5
Oktober..	17,6	12,1	8,0	7,0	13,5	18,5
November	20,8	15,4	12,1	9,3	20.5	22,1
December	26,8	20,6	19,6	17.1	31,7	32,7

Samuel Jaszai død.

Fra Budapesth er indløbet Meddelelse om, at den ungarske faglige Landsorganisations Formand Samuel Jaszai den 18 Januar er død i en Alder af 68 Aar efter kort Tids Sygdom.

Jaszai var oprindelig Typograf og kom tidligt i Forgrunden i den Bevægelse, han ofrede sine bedste Aar. For faa Aar siden kunde han fejre 25 Aars Jubilæum som Landsorganisationens Formand.

Ogsaa i den internationale Fagbevægelse tog Jaszai Del og var ved sin Død Medlem af Hovedbestyrelsen for den internationale faglige Central i Amsterdam.

Jaszai var sit Lands Fagforeningsbevægelses Nestor, og Ungarns Arbejdere har i ham mistet en klog, hjerte-

varm og utrættelig Forkæmper for deres Sag.

Jordefærden fandt under stor Deltagelse fra alle Sider Sted Torsdag den 20. ds.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1040.
Losning af S/S »Krückau«, Munke Mølle. Odense.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 9. December 1926 i Sag Nr. 1040: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og Foreningen af Arbejdsgivere ved Odense Havn mod De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmandsforbund og dette igen for Havnearbejdernes Fagforening i Odense.

S/S »Krückau« ankom til Odense Havn og var losseklar Fredag Morgen den 3. September d. A. Lasten bestod af 70 Tons løst Korn til Munke Mølle og Resten Stykgods til forskellige Modtagere i Odense. Damperen lagde først til ved Munke Mølle for at losse det løse Korn, hvilken Losning udførtes ved Møllens Elevator, idet Damperens Mandskab selv besørgede Lemperarbejdet om Bord, saaledes at der ved denne Losning overhovedet ikke beskæftigedes Havnearbejdere. Allerede om Morgenen, inden Losningen til Munke Mølle paabegyndtes, havde Havnearbejdernes Fagforenings Formand gjort Stevedorefirmaet Simonsen & Møller opmærksom paa, at enten maatte Skibet lade alt sit indenbords Arbejde udføre ved Hjælp af Havnearbejdere, eller ogsaa maatte Skibets Besætning selv udføre alt det indenbords Arbejde, da Havnearbejderne ikke var til Sinds at overtage den sidste, formentlig besværligere Del af Losningen og lade Skibets Besætning udføre den lettere. Efter at Kornet var udlosset, blev Damperen forhalet til den anden Side af Havnen, hvor Stevedorefirmaet derefter vilde antage Havnearbejdere til Losning af Stykgodset, men i Overensstemmelse med sin tidligere Udtalelse meddelte Fagforeningens Formand nu, at Simonsen & Møller ikke kunde faa Havnearbejdere til det paagældende Arbejde, fordi der ikke havde været antaget Havnearbejdere til Udførelse af Lempningen om Bord ved Losningen af Korn til Munke Mølle. Forretningsfører for Dansk Arbejdsmandsforbund Valdemar Petersen, der i anden Anledning var til Stede i Odense, blev tilkaldt for at ordne Sagen; han støttede det af Fagforeningen indtagne Standpunkt, og sluttelig blev det som Betingelse for, at Havnearbejderne vilde overtage Bordarbejdet ved Losning af Stykgods, krævet, at der af Arbejdsgiverne skulde betales et Beløb af 100 Kr. til »Samaritanen« i Odense som en Art Bod. Efter at Forhandlingerne ialt havde varet 1 à 2 Timer, indgik man fra Arbejdsgiversiden herpaa, dog med Forbehold om at videreforfølge Sagen. Arbejdet kom derefter i Gang, og Skibet blev udlosset rettidig.

Under nærværende Sag har nu Klagerne under Anbringende af, at den skete Arbejdsvægring har været ulovlig som stridende baade imod Septemberforliget og de gældende Regler for Behandling af faglig Strid, og at den Betingelse, som Fagforeningen har stillet for Arbejdets Genoptagelse ligeledes har været ulovlig, nedlagt Paastand om, at Havnearbejdernes Fagforening tilpligtes at tilbagebetale de under Protest betalte 100 Kr., samt at der for Arbejdsvægringen paalægges Fagforeningen en Bod, fastsat efter Rettens Skøn, samt at Sagens Omkostninger paalægges de Indklagede.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne og Sagens Omkostninger paalagt Modparten. De Indklagede henviser til, at der i Forligsmandsforslaget af 24. Maj 1924, der er vedtaget af de Organisationer, hvoraf saavel Fagforeningen som det nævnte Stevedorefirma er Medlemmer, findes følgende Bestemmelse:

»Forsaavidt angaar det indenbords Arbejde i Dampere, Lægtere og de Sejlere, der ifølge Overenskomst losses som Dampere, er det en Forudsætning for de fastsatte Akkordsatser, at ogsaa Bordarbejdet udføres af Havnearbejdere.

Skulde et Skib bestemt vægre sig ved at lade Havnearbejdere udføre det indenbords Arbejde, forhøjes Betalingen for Arbejdet i Land med 15 pCt. af den for Bord- og Landarbejdet fastsatte

samlede Takst. Delvis Bordarbejde kan ikke finde Sted. Fra denne Bestemmelse er undtaget Trælast-Skibe og andre Skibe, som overenskomstmæssigt eller kutymemæssigt selv har udført Bordarbejdet.«

I Henhold hertil gør de Indklagede gældende, at det havde været Stevedorefirmaets Pligt at sørge for, at Havnearbejderne fik Arbejdet ved Lempning af Kornet til Munke Mølle, samt at, naar dette ikke er sket, havde Havnearbejderne ingen Pligt til at udføre Bordarbejdet ved Losning af Stykgodset, idet Sætningen »Delvis Bordarbejde kan ikke finde Sted« efter de Indklagedes Formening medfører, at Havnearbejderne, hvis man ikke overlader dem hele Bordarbejdet paa et i Havnen lossende Skib, ikke er pligtige at beskæftige sig med dette Arbejde, altsaa ikke har Pligt til at udføre det for en Del af Ladningens Vedkommende.

Hvad angaar den første Del af disse Anbringender bemærkes, at Overenskomstens citerede Bestemmelse ikke hjemler Havnearbejderne Eneret til at udføre Bordarbejde, naar Skibet selv vil udføre dette, og ej heller hjemler dem Krav paa Godtgørelse for ikke at faa dette Arbejde i et Tilfælde som det foreliggende, hvor heller ikke Arbejdet i Land udføres af Havnearbejdere, men sker ved Ladningsmodtagerens mekaniske Hjælpemidler, der betjenes af hans egne Folk. Det bliver derfor uden Interesse her at undersøge, om den citerede Overenskomstbestemmelse er gældende for Munke Mølle, hvorom der er Uenighed mellem Parterne. I denne Forbindelse bemærkes endnu, at Stevedorefirmaet vel er bundet til denne Bestemmelse, men at efter det oplyste har dette Firma ikke haft noget med Losningen af det heromhandlede Parti Korn at gøre.

Spørgsmaalet maatte herefter blive, om Fagforeningen i Sætningen om, at delvis Bordarbejde ikke kan finde Sted, har haft Hjemmel til overfor Stevedorefirmaet at nægte at udføre Losningen af Stykgodset. Dette bestrides af Klagerne, der hævder, at nævnte Bestemmelse alene tilsigter at værne Havnearbejderne mod at skulle udføre Bordarbejde — der er Akkordarbejde — sammen med Skibsfolkene, idet disse formenes ikke at kunne eller ville holde det Arbejdstempo, som er nødvendigt for, at Havnearbejderne kan opnaa den tilsigtede Akkordfortjeneste.

Retten kan nu ikke paa Grundlag af de forelagte Oplysninger tage Stilling til og træffe Afgørelse om, hvorvidt den af Fagforeningen hævdede Opfattelse af, hvad der ligger i oftnævnte Bestemmelse, er rigtig eller ej. Dette Spørgsmaal maa rettelig finde sin Afgørelse for en faglig Voldgiftsret. Saa længe saadan Afgørelse ikke foreligger, maatte det efter de gældende Regler for Behandling af faglig Strid, jvfr. Normens § 5 I, være Fagforeningens Pligt at udføre Arbejdet, idet Fagforeningen som Vilkaar herfor kunde kræve, at den modstaaende Organisation forpligtede sig til ufortøvet at lade Spørgsmaalet indbringe for faglig Voldgift, hvor da tillige et muligt Krav paa Godtgørelse, hvis et saadant formentes at kunne være opstaaet, vilde finde sin Afgørelse. Herefter findes det at være i Strid med de nævnte Regler, naar Fagforeningen med Støtte af Dansk Arbejdsmandsforbund har nægtet at udføre det omhandlede Bordarbejde og sluttelig har gjort Arbejdets Udførelse afhængig af, at der erlagdes en Ydelse som en Art Bod, og saaledes har forlangt, at man fra Arbejdsgiversiden paa Forhaand skulde erkende, at der var udvist et urigtigt eller overenskomststridigt Forhold. Da Arbejdsvægringen herefter har været ulovlig, findes der at maatte paalægges Dansk Arbejdsmandsforbund paa Havnearbejdernes Fagforening i Odense's Vegne en Bod, der dog efter Omstændighederne og særlig under Hensyn til, at det kun har drejet sig om en Forhaling af Arbejdets Paabegyndelse paa 1—2 Timer, og at Skibet blev udlosset rettidig, findes at burde bestemmes til alene at være en Klagerne tilfaldende Ordensbod paa 100 Kr. De Indklagede findes derhos at burde betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse.

Dansk Arbejdsmandsforbund bør paa Havnearbejdernes Fagforening i Odense's Vegne erlægge en Klagerne tilfaldende Bod af 100 Kr.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN. — Trykt hos F. E. Bording. København.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Januar Maaned 1927.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

Formandens Navn:.....

— Adresse:.....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. Februar 1927.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:

Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag, Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:

Spørgsmaalene 3—5 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 3. Under »Antal Medlemmer« medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 4. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning. Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette, fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa ikke medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lockout.

ad 5. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte saavel understøttede som ikke-understøttede Dage. Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

K.E.BORDING KØBENHAVN

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 32 ❋ KØBENHAVN DEN 5. FEBRUAR 1927 ❋ 23 AARGANG

Forligsmandsloven.

I Rigsdagen behandles for Tiden et Par af de Love, der har den aller største Betydning for Fagbevægelsen, og som vi derfor skal bringe en Omtale af. Den ene er Forligsmandsloven, den anden Loven om Arbejds- og Erhvervsfrihed.

Forligsmandsloven indeholder Bestemmelsen om at Loven skal revideres, og denne Revision er udløben for Aar og Dag siden; men da forhenværende Socialminister Borgbjerg følte sig i Kontakt med hele vor Bevægelse, og hele Forholdet, Arbejdere og Arbejdsgivere imellem, blev gjort til Genstand for nøjere Undersøgelse, nedsatte han den store Arbejdskommission, som naturligvis ogsaa skulde beskæftige sig med Forligsmandsloven.

Da Arbejdskommissionen havde afgivet sin Betænkning om Loven om Mægling i Arbejdsstridigheder, forelagde Borgbjerg derefter i Oktober Maaned f. A. et Forslag til en fornyet Lov om Forligsinstitutionens Virksomhed.

Som bekendt kom jo den politiske Sprængningssituation med Folketingets Opløsning og Udskrivning af nye Valg i Vejen, saa Loven i den af Borgbjerg forelagte Form, der nøje var i Overensstemmelse med vore Repræsentanters Betænkning i Arbejdskommissionen, ikke kom til Behandling i Rigsdagen.

Valget gav Venstreregeringen Magten, og Indenrigsminister Kragh forelagde derefter sit Forslag til en Forligsmandslov.

Dette Lovforslag indeholder en Del Bestemmelser, som adskiller sig væsentligt fra tidligere Love.

Der er allerførst i Lovforslagets § 1 en Bestemmelse, som lovfæster Udnævnelsen af en Stedfortræder, et Forhold som administrativt har fundet Sted ogsaa i den nugældende Lovs Tidsrum.

I § 2, der tidligere fastslog, at Forligsmanden skulde holde sig underrettet om Arbejdsforholdenes og særligt Lønforholdenes Stilling, er tilføjet en Bestemmelse om, at det tillige er saadanne udenlandske Erhvervsforhold, hvor det konkurrencemæsssigt eller i anden Henseende er af Interesse, at kende Forholdenes Natur til Bedømmelse og Sammenligning med de hjemlige Forhold, Forligsmændene skal holde sig underrettede om.

Denne Underretningsforpligtelse er, i sin udvidede Form, formentlig stærkt paakrævet overfor de mange Paastande om den danske Arbejdsløns Højde, og særligt hvis den suppleres med en Bestemmelse om, at der tillige skal tages Hensyn til hvilken Arbejdsydelse, der ligger til Grund for den i Udlandet indtjente Arbejdsløn, idet det jo ikke kan være uden Betydning, til Bedømmelse af en Arbejders Indtægt, om denne er opnaaet ved Timeløn- eller Akkordlønsystem.

Under Lovens Behandling har vore Repræsentanter da ogsaa stillet et Ændringsforslag, der tager Sigte herpaa.

I Bestemmelserne i Lovens § 3 er der tilføjet et Afsnit gaaende ud paa, at Forligsmanden, naar han har besluttet at mægle i en Arbejdsstrid, er berettiget til at stille som Betingelse for sin Mægling, at Arbejdsstandsningen ikke iværksættes, forinden Forligsmanden har erklæret Forhandlingerne for afsluttede.

Bestemmelsen er i Realiteten en Lovfæstelse af den Praksis, Forligsmandsinstitutionen ogsaa hidtil i stort

Omfang har benyttet sig af, og som begge Parter jo altid har efterkommet, hvorfor der ikke er særlig Grund til at føle sig alarmeret af den Omstændighed, at der fremtidig sættes Lovbestemmelse derfor. Forligsmanden kan dog kun fremsætte Kravet en Gang under samme Arbejdsstrid, og kun for en Uge. Formentlig vil dette sige, at f. Eks. Strejke kan kræves udsat i 8 Dage, medens den deraf flydende Lockout eller Sympatistrejke ikke kan kræves udsat.

Lovforslagets § 4 indeholder af ny Bestemmelser en Tilkendegivelse af, at Forligsmanden har Ret til under Forhandlingerne med Parterne, at gøre dem Henstillinger om at yde Indrømmelser, og at han, dersom han under Mæglingen faar den Opfattelse, at de foreliggende Stridsspørgsmaal ikke har været Genstand for nogen virkelig Realitetsforhandling, kan forlange saadan Forhandling optaget, og nægte Mægling, forinden saadan Forhandling har fundet Sted.

Ogsaa denne nye Bestemmelse rører ved Forhold, som Arbejderne Gang paa Gang har beklaget sig over; idet Arbejdsgiverforeningen jo, ved sin Sammenkædnings- og Parolepolitik, stopper og umuliggør enhver detailleret Behandling af Overenskomstmaterialet, som derfor ofte ganske ubearbejdet og i et Omfang, der gjorde det uoverkommeligt for Forligsmændene at gennembehandle, er endt i den saakaldte sorte Gryde, der som bekendt spyer en Række mere eller mindre uheldige generelle Ordninger fra sig.

Men i § 5 har den hidtil taalsomme Linie overfor Arbejdernes Krav til en Forligsmandslov, faaet et skarpt og afgørende Knæk.

Og dette er af en saa alvorlig Karakter, at det gør en Tiltræden af Loven i den foreslaaede Form aldeles umulig for Arbejdernes Repræsentanter.

Vi tvivler meget om Muligheden af, at faa indført saadanne Ændringer, at det i det hele vil lykkes at faa en for os antagelig Lov ud af det.

Paragraf 5 er en helt ny Paragraf, der imødekommer navnlig de Radikales Ønsker om, at Forhandlerne skal møde med ubegrænset Mandat til med bindende Virkning at vedtage eller forkaste et Mæglingsforslag. Desuden er Parterne forpligtet til at anskaffe sig en kompetent Forsamling, der skal være anmeldt for Forligsmanden inden Mæglingens Paabegyndelse, og som ikke maa tælle mere end 50 Medlemmer. Denne Forsamling er sidste Instans for et Forligsforslags Afgørelse, og skal træde i Funktion naar Modparten forlanger det, efter at Forhandlingsrepræsentanterne har foretaget en Forkastelse af et fremsat Forlig.

Det er en fuldstændig Ødelæggelse af vore Organisationers Selvbestemmelsesret, der her er foretaget, og den maa helt fjernes af Loven, om denne skal kunne vinde Tilslutning fra vor Side.

Paragraf 6 beskriver Formen for den kompetente Forsamlings Behandling og Afgørelse af et Mæglingsforslag, og er en Følge af Paragraf 5s Bestemmelser.

I Paragraf 7 indeholdes intet nyt Moment, medens P. 8 indeholder en ny Bestemmelse, hvor efter Forligsmanden kan, »til Orientering med Hensyn til Rimeligheden af og Begrundelsen for Parternes Standpunkter, kræve sig alle Oplysninger, som skønnes tjenlige hertil, forelagt af saavel Arbejdsgiverne som Arbejdernes Organisationer, og dersom Forligsmanden skønner, at disse Oplysninger er usikre og utilstrækkelige for Formaalet, er han berettiget til at begære Vidneafhøring optaget ved den faste Voldgiftsret«.

Desuden er Forligsmanden berettiget til at standse Mæglingen, dersom det efter en nøje Prøvelse af det tilvejebragte Oplysningsmateriale fremgaar, at en af Parternes eller begges Standpunkter ligger uden for Ret og Billighed, og offentliggøre Aarsagen til Mæglingens Afbrydelse.

Der er tillige fastsat Bestemmelser om, under Tilvejebringelsen af Oplysningerne og disses Brug, at tage al fornødent Hensyn til Virksomhedens Konkurrenceforhold, samt at Oplysningerne kun maa forelægges den modstaaende Part i det Omfang, som er strengt nødvendigt for Mæglingen, og denne Parts Repræsentanter er undergivet absolut Tavshedspligt desangaaende.

Ovenfor er givet et Overblik over den forelagte Lovs Indhold, og for at sætte vor Ordfører i Folketinget, Folketingsmand *Lundberg* i Rapport med vore Fagorganisationers Ledelse, afholdt De samvirkende Fagforbund et Formandsmøde den 22. Januar. Her redegjorde Folketingsmanden for de Ændringsforslag, man havde tænkt sig at stille, og fik fra Forsamlingen en Række Forespørgsler, samt følgende Udtalelse, som Udtryk for de faglige Organisationers Stilling til Lovforslaget.

Resolution.

»Formandsmødet tager den givne Redegørelse angaaende Forligsmandslovens Behandling til Efterretning og godkender den socialdemokratiske Rigsdagsgruppes Indsats i Sagen.

Forsamlingen tager bestemt Afstand fra Indenrigsminister Kraghs Lovforslag, for saa vidt angaar det foreslaaede Afsnit om ubegrænset Mandat, §§ 5 og 6, hvorved Organisationernes Medlemmer berøves Retten til at stemme om deres egne Lønforhold.

Forsamlingen opfordrer Rigsdagen til at modsætte sig det nævnte Forslag og opfordrer Socialdemokratiets Rigsdagsgruppe til energisk at modvirke dette Forsøg paa at svække Arbejdernes Organisationer«.

Som man ser, har vore Organisationers Formænd taget skarpt Afstand fra de Bestemmelser, der vil vore Organisationers Selvbestemmelsesret til Livs. Da disse Bestemmelser er de Indrømmelser, Forslaget byder dels Arbejdsgiverne dels Samfundet, er der næppe Grund til at vente at Protesten medfører, at disse Bestemmelser udgaar af Loven, og vi har ingen stærk Tro paa, at der bliver Mulighed for vort Partis Repræsentanter til at kunne stemme for den Forligslov, som vil se Lyset under Kraghs Regimente, saa meget mere som de i Paragraf 8 indeholdte Regler om Oplysningspligt, ikke er særligt fyldestgørende, da vi jo af Erfaring ved, at alle Oplysninger om Industrivirksomhederne af disses Indehavere overvaages strengt og altid vil blive paastaaet at være til Skade for Konkurrencehensynet, om de forelægges selv for den mest begrænsede Arbejderforsamling. Og Bestemmelsen om Repræsentanternes Tavshedspligt gør det jo umuligt for disse eventuelt at begrunde og forsvare deres Stilling til et for Arbejderne uheldigt Forslag, naar det kritiseres af Organisationens Medlemmer.

Resultatet af Kraghs Lovforslag bliver vel da en Forbindelse mellem Venstre og Højre, Resultatet af denne Forbindelse vil sikkert blive en for Arbejderbevægelsen meget vanskelige Knægt, som vi faar en hel Del Spektakler med at bekæmpe daarlige Tilbøjeligheder hos.

Det maa da være en Trøst at Knægtens Liv ikke vil vare alt for længe, men at hans egen nedarvede Daarligdom vil bringe ham hurtigt ud af Verden igen. *Leis.*

Lønbevægelser og Konflikter.

Bogbinderforbundet og Centralforeningen af Bogbindermestre i Provinsen.

Den 17. Januar afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen foranlediget ved en Klage fra Bogbinderforbundet over at Bogbindermestrene i Provinsen ikke overholder en i sidst afsluttede Overenskomst indført Bestemmelse, vedrørende en forøget Udførelse af Arbejdet i Akkord.

Mødet endte uden Resultat, hvorefter der er indbragt Klage for den faste Voldgiftsret.

Malerforbundet og Jernindustriens Opsigelse af Overenskomsten.

Den imellem Malerforbundet og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning bestaaende Overenskomst indeholder Bestemmelse om, at den kan opsiges til en 1. Marts; men der findes intet om Opsigelsesfristen. Det har imidlertid altid været Sædvane, at man rettede sig efter Punkt 6 i Septemberforliget, hvori det hedder, at Opsigelses-

fristen for Overenskomster skal være mindst 3 Maaneder.

Herefter skulde lovlig Opsigelse finde Sted senest den 30. November, og da Jernindustrien sendte en Opsigelse, der først kom Forbundet i Hænde den 1. December om Formiddagen, protesterede Forbundet mod at Opsigelsen ikke er sket rettidig.

Saaledes foranlediget afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 5. Januar; men da hver af Parterne fastholdt sit Standpunkt, forbeholdt Arbejdsgiverne sig at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret og her kræve Malerforbundets Protest kendt ugyldig.

Sagen er nu indbragt for Retten.

Arbejdsløsheden og Arbejdsløshedskasserne.

Paa Grundlag af Indstilling fra Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed fastsættes i Henhold til § 28 og § 31, Stk. 6, 2. Punkt., i Lov af 4. Marts 1924 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. herved følgende:

§ 1.

Fra og med den 1. Februar 1927 at regne vil ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 kunne ydes til arbejdsløse henhørende til følgende Fag:

Arbejdsmænd, Bageri- og Konditoriarbejdere, Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere, Blikkenslagere, Bogbinderiarbejdere, Bogtrykkere, Bryggeriarbejdere, Bødkere, Børsteindustriarbejdere, De kvindelige Arbejdere, Den keramiske Industri, Drejere, Elektrikere, Forgyldere, Gartneriarbejdere, Glarmestersvende, Glasarbejdere, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Gørtlere, Handels- og Kontormedhjælpere, Handskemagere, Hatte- og Buntmagere, Karetmagere, Kedel- og Maskinpassere, Kobbersmede, Kurvemagere, Landarbejdere, Landkokke, Læder- og Skindarbejdere, Mejerifaget, Metalarbejdere, Metaltrykkere, Murarbejdsmænd, Murerfaget, Mølleriarbejdere, Rebslagerarbejdere, Riggere og Sejlmagere, Sadelmagere og Tapetserere, Skibstømrere, Skotøjsarbejdere, Skraatobaksarbejdere, Skræddere, Slagter- og Kødindustriarbejdere, Snedkere, Stukkatører, Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejdere, Søfyrbødere, Sø-kokke, Sømænd, Tekstilarbejdere, Tobaksarbejdere, Træindustriarbejdere og Tømrere.

Som henhørende til foranstaaende Fag anses:

a) saadanne Personer, der er Medlemmer af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse omfattende et af ovenstaaende Fag, og

b) saadanne andre Personer, — hvad enten de er arbejdsløshedsforsikrede i Arbejdsløshedskassen for Gentofte, Lyngby og Gladsakse Sogne eller slet ikke er arbejdsløshedsforsikrede, — der igennem den deres Arbejdsløshedskort paaførte Angivelse af deres Erhverv dokumenterer, at de normalt søger Beskæftigelse i et af ovenstaaende Fag indenfor paagældende Arbejdsløshedskasses Omraade.

§ 2.

Efter Indstilling fra Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed meddeler Indenrigsministeriet i Henhold til ovennævnte Lovs § 31, Stk. 6, 2det Punktum, Tilladelse til, at Varigheden for fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder ved Udbetaling af saadan Hjælp i Februar Maaned 1927 for følgende 7 Fags Vedkommende fastsættes til 1½ Gange det Antal Dage som gælder for de paagældende efter Arbejdsløshedskassens Vedtægt:

Bageri- og Konditoriarbejdere, Elektrikere, Glarmestersvende, Handels- og Kontormedhjælpere, Læder- og Skindarbejdere, Metalarbejdere og Murarbejdsmænd.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 33 ❋ KØBENHAVN DEN 12. FEBRUAR 1927 ❋ 23 AARGANG

Overenskomstsituationen.

Siden De samvirkende Fagforbund den 22. Januar holdt sit Formandsmøde, som vi omtalte i Arbejderen Nr. 31, af 29. Januar, er der jo hændt adskilligt, som nok er en Omtale værd.

Den Opfordring til at søge en snarlig Udløsning af Overenskomstsituationen, som var Anledningen til Formandsmødets Afholdelse, er blevet fulgt i stor Udstrækning, og en hel Række Overenskomster har været til Behandling, saavel lokalt som under Hovedorganisationernes Medvirkning.

Selv om saaledes Viljen til at møde op til Forhandling har været redebon, er Resultatet saa temmeligt skrøbeligt. Det har i overvejende Grad vist sig, at hvor man ikke har kunnet blive enige ved de lokale Forhandlinger, er det heller ikke lykkedes for Hovedorganisationerne at naa igennem, og i det enkelte Tilfælde med Typograferne, der som Undtagelse bekræftede Reglen, er der sket det nedslaaende for Udsigterne til en snarlig Løsning, at Forslaget, der med stor Møje var opnaaet Enighed om mellem Forhandlingsrepræsentanterne, forkastedes af Arbejdsgiverne ved Afstemningen i deres Organisation.

Det er navnligt Pristallets Betydning som Led i Lønnens Fastsættelse der volder Vanskeligheder.

Der er her ingen førende Linie, idet nogle Fag let enes med deres Arbejdsgivere om Reguleringsbestemmelsernes Bortfald, medens andre ikke kan komme uden om Reguleringen, uden saa store forlods Reduktioner, at Stillingen bliver uantagelig for Arbejderne, og yderligere er der Steder, hvor Arbejdsgiverne er saa krigsgale, at der ikke foreligger et enten—eller, men et baade—og. Baade Reduktioner straks og fuld Pristalsregluering i den kommende Periode.

Karakteristisk i saa Henseende er Træindustriens og Tekstilindustriens Krav.

I Social-Demokraten er udførligt omtalt Tekstilindustriens Krav til Arbejderne, og disses Tilbud til Industrien og man ser deraf at det trods ret minimale Uoverensstemmelser er umuligt at komme til et Resultat.

Arbejdsgiverne kan ikke tænke sig at yde den ringeste Godtgørelse for de stedfundne Reduktioner paa Akkordpriserne; ja kræver endog en 2aarig Overenskomst med fuld Regulering og de reducerede Akkordpriser gennemført.

Er der nogen Steder, der er Tale om, at Arbejdsgiverne er stejle og stædige og bevidst stiler mod Kamp, er det i dette Tilfælde.

I Træindustrien kræver man en 5 pCt. Lønreduktion og en 2aarig Periode med fuld Pristalsregulering. Man staar ogsaa her stejlt paa det allerede i Oktober rejste Krav, og som i Tekstilindustrien har man ogsaa her understøttet dette Krav med et Lockoutvarsel.

Et saadant er endnu ikke præsenteret for Typograferne; men det kommer sagtens en af Dagene, uagtet det er Principalerne, der har forkastet det Forslag til Overenskomst, hvorom Parterne var enige. Disse 3 Overenskomster, omfattende ialt ca. 15,000 Arbejdere, udløb 1. Februar. Samtidigt hermed udløb jo ogsaa en Del af de udenforstaaende Organisationers Overenskomster, og her præsenteredes Aarets første Lockoutvarsler for Arbejdsmændene og Murerne i Provinsen. Denne Byggelockout er foreløbigt

udsat som Følge af Forligsmandens Mæglingsforslag, der er til Behandling i Murersvendenes Organisation, hvor dets Skæbne er højst usikker.

Man kan ikke frigøre sig for den Tanke, at den politiske Forskydning, der blev en Følge af Valget den 2. December, spiller en overordentlig stor Rolle,

Arbejdsgivernes Holdning er langt mere agressiv nu, end da Forhandlingerne i Oktober paabegyndtes. Om Arbejdsgiverforeningen gør klogt i, at læse denne Magtforskydning i Rigsdagen paa den Maade, at det tillige er en Magtforskydning paa det rent faglige Omraade, er et aabent Spørgsmaal; men at der blandt Arbejdsgiverne tages grundigt fejl af Situationen, hvis man mener Tiden inde til et Forsøg paa at knække Arbejdernes organisatoriske Styrke, vil de kommende Uger føre Beviset for. Arbejderne her i Landet er ikke blinde for den alvorlige Situation de er stedt i. De kender af bitter Erfaring, hvad en Arbejdsløshedssituation, som den nuværende, betyder som Svækkelsesmoment i deres taktiske Stilling overfor Arbejdsgiverne.

De danske Arbejdere er saa ofte blevet behandlet med blodig Uretfærdighed, at de er mistænksomme, og ikke tager Arbejdsgivernes Hyl om daarlige Tider alvorligt. Men de har Øje for, at deres Stilling ikke i Aar er saa stærk, som de kunde ønske, og derfor har Arbejderne heller ikke rejst Krav om Forbedringer af vital Betydning.

Men derfra og til at vige tilbage for Kamp, er dog saa stort et Stykke, at Arbejdsgiverforeningen burde anvende sin Indflydelse overfor sine Underorganisationer, saa man ikke, som i Tekstilindustrien, i vildt Overmod bringer Arbejdsfreden i Fare paa Spørgsmaal, der for den fattige Arbejder betyder økonomisk Deklassering og forsmædelig Underkastelse, medens det for Industriens Fremtid er Smaatterier.

Vi ved jo af Arbejdsgivernes egne Udtalelser, at en Lønreduktion, som den der fulgte Pristallet i Februar 26, ikke betyder noget for Varens Pris, skønt det her var 10 pCt., det drejede sig om.

Vi kan forsikre, at det for Arbejderne betyder overordentlig meget om Lønnen reduceres blot 2 pCt., thi det betyder et Attentat paa Levemuligheden.

Der er som sagt udsendt Lockoutvarsler overfor Tekstil- og Træindustriens Arbejdere, og det er vel kun et Tidsspørgsmaal, naar Forligsinstitutionen griber ind.

Det er imidlertid en Velfærdssag for Arbejderne, at de ikke bliver budt Forslag, der dels er en Forhaanelse. dels en kynisk Udnyttelse af den politiske og økonomiske Situation,

Stilles de overfor noget saadant, vil man faa at se, at de kan kæmpe med Fortvivlelsens Mod og Udholdenhed for, at bevare den sidste karrige Rest af Livsmulighed, der er dem levnet.

Arbejderne betaler ikke Industriens Opretholdelse, naar Prisen er deres Sult og Nød, krydret med Overmod og Forhaanelse i Pressen og under Forhandlingerne i Arbejdsgiverforeningen. *Leis.*

Lønbevægelser og Konflikter.

Lockoutvarsler overfor Textilindustriens og Træindustriens Arbejdere.

Efter de i ovenstaaende Fag førte Forhandlinger saavel i Under- som i Hovedorganisationerne var endt resultatløse, var det efter hele Arbejdsgiverforeningens Holdning at vente Lockoutvarslernes snarlige Komme.

Forventningen slog ikke fejl, idet De samvirkende Fagforbund den 4. og 5. Febr. modtog følgende Skrivelser:

Tekstilindustrien.

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund
i Danmark.

Da det ikke er lykkedes ved Forhandlinger i Underorganisationerne eller i Hovedorganisationerne at opnaa Enighed om Overenskomstforholdene indenfor Textilindustrien tillader man sig herved at meddele, at Tekstilindustrien under de for dette Fag særlig vanskelige Forhold ikke mener

at kunne fortsætte Arbejdet under de usikre Forhold, der altid raader, naar en opsagt Overenskomst ikke er fornyet, og vi agter derfor at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af De samvirkende Fagforbund i det Omfang, som den kompetente Forsamling maatte skønne fornødent, for at fremskaffe en for vore paagældende Medlemmer og os tilfredsstillende Ordning af Overenskomstforholdene i Textilindustrien.

Da der imidlertid efter forskellige i Bladene fremkomne Meddelelser synes at raade nogen Usikkerhed med Hensyn til de Standpunkter, Parterne indtager, tillader vi os at henstille til det ærede Forretningsudvalg, om det ikke maatte være paakrævet, at der afholdtes endnu et Møde mellem Parterne og Hovedorganisationerne for om muligt at søge Enighed tilvejebragt. For saa vidt De samvirkende Fagforbund og Deres Medlem, Textilarbejderforbundet, kan dele denne vor Opfattelse, henstiller vi, at der mellem vore Kontorer træffes Aftale om Afholdelse af et Fællesmøde en af de nærmeste Dage.

Kbhvn,, d. 4. Febr. 1927.

P. F. V.

sign. H. LANGKJÆR.

sign. Sophus Agerholm.

Træindustrien.

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund
i Danmark.

Da det ikke er lykkedes ved Forhandlinger i Underorganisationerne eller i Hovedorganisationerne at opnaa Enighed om Overenskomstforholdene indenfor Træindustrien, og da Arbejdsgiverne i Træindustrien ikke mindst under Hensyn til de saare vanskelige Forhold, der for Tiden raader, ikke mener sig i Stand til at fortsætte Arbejdet under den Usikkerhed, som altid vil raade, naar en opsagt Overenskomst ikke er fornyet, tillader man sig herved at meddele, at man agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af De samvirkende Fagforbund i det Omfang, som den kompetente Forsamling maatte bestemme, for derigennem at søge at opnaa en for vore Medlemmer og os tilfredsstillende Ordning af Overenskomstforholdet.

Vi tillader os imidlertid samtidig at meddele, at vi naturligvis er villige til at gøre endnu et Forsøg paa at søge Enighed opnaaet, og for saa vidt De samvirkende Fagforbund og Træindustriarbejderforbundet kan tiltræde denne Tanke, henstiller vi, at et saadant Møde afholdes en af de første Dage efter nærmere Aftale mellem vore Kontorer.

Kbhvn., d. 5. Febr. 1927.

P. F. V.

sign. H. LANGKJÆR

sign. Sophus Agerholm,

Internationalt.

Arbejdstiden i Skibsfarten.

Den paritetiske maritime Kommission under Det internationale Arbejdsbureau har udtalt sig til Gunst for Behandlingen af Spørgsmaalet om Arbejdstiden i Søskibsfarten ved Konferencen i 1928. Da Arbejdsgiverne ikke har ladet noget uforsøgt for at forhindre en saadan Beslutning, maa denne betegnes som et godt Resultat. Dermed er der gjort et afgørende Skridt i Retning af, at de internationale Konventioner ogsaa kommer til at omfatte de Fag, som hidtil er blevet forsømt under Foregivende af, at en international Ordning kun meget vanskeligt lader sig gennemføre grundet paa de specielle Forhold i vedkommende Fag.

Meksiko.

Folkeskolelærer-Forbundets 1. Kongres.

I Dagene den 30. December 1926 til 4. Januar 1927 holdt de meksikanske Folkeskolelærere den første Landskongres i Byen Meksiko. Kongressen blev indkaldt i Henhold til en af den næstsidste Fagforeningskongres vedtaget Beslutning.

Polen og Jernkartellet.

Forhandlingerne mellem den østrigske, czekiske og polske Jernindustri angaaende det sidstnævnte Lands Til-

slutning til det internationale Jernkartel er blevet afbrudt uden Resultat.

Arbejderbanker i De forenede Stater.

I Amerika skal der yderligere oprettes 2 Arbejderbanker, hvormed disses samlede Antal vil beløbe sig til ikke mindre end 36. (I. F. C.)

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1047.
(Landarbejdernes Lønningsnævns Kendelse staar ved Magt).

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 22. December 1926 i Sag Nr. 1047: De samvirkende Fagforbund for Landarbejderforbundet i Danmark mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmarks Vegne samt mod Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt og Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug paa Langeland.

I Foraaret 1922 afsluttede Landarbejderforbundet i Danmark med Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark,Arbejdsgiverforeningerne for Land- og Skovbrug i Maribo Amt og Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug paa Langeland en Overenskomst, hvorved Lønningerne nedsattes meget betydeligt, hvorhos der i Overenskomstens § 61 blev indført følgende Bestemmelse:

»Parterne er enige om, at der ved Ansættelse af de i denne Overenskomst fastsatte Lønninger paa Forhaand er foretaget en saadan Nedsættelse af Lønningerne, at et yderligere Fald i Dyrtidstallet ikke kan begrunde nye Lønnedsættelser i indeværende Overenskomstperiode, med mindre Landbrugets Betalingsvilkaar skulde undergaa væsentlige Forandringer inden 1. Januar 1923.

Skønner en af Parterne, at Landbrugets Betalingsvilkaar er væsentlig forbedrede eller forringede, kan Krav om Forhandling om Regulering af Lønningerne rejses af en af Parterne, og er Enighed ikke opnaaet inden den 20. Januar, henvises Afgørelsen til et Nævn, bestaaende af 2 Repræsentanter valgte af Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug og 2 valgte af Landarbejderforbundet af Organisationernes egen Midte samt en sagkyndig, valgt af hver af Organisationerne udenfor disses Medlemmer.

Disse 6 Medlemmer vælger et 7. Medlem, der sammen med de 2 sagkyndige skal fungere som Opmænd. — Kan Enighed mellem de 6 Medlemmer om Udpegningen af det 7. Medlem ikke opnaas, udpeges dette af det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Præsidium.

Nævnet skal paa Grundlag af Landbrugets eventuelt ændrede Betalingsvilkaar træffe sin Afgørelse i Spørgsmaalet senest den 10. Februar, og en eventuel Lønregulering træder i Kraft fra 15. Februar.«

Ved Overenskomstens Forlængelse den 30. Januar 1923 blev Bestemmelsen ændret saaledes:

»Dersom en af Parterne inden den 15. Oktober skønner, at Landbrugets Betalingsvilkaar er væsentlig forbedrede eller forringede, kan Krav om Forhandlinger om Regulering af Lønningerne rejses. Er Enighed ikke opnaaet inden den 22. Oktober, henvises Afgørelsen til et Nævn, bestaaende af 2 Repræsentanter valgt af Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug og 2 valgt af Landarbejderforbundet af Organisationernes egen Midte, samt en sagkyndig valgt af Arbejdsgiverforeningerne for Land- og Skovbrug og en valgt af Landarbejderforbundet udenfor disses Medlemmer.

Disse 6 Medlemmer vælger et 7. Medlem, der sammen med de 2 sagkyndige fungerer som Opmænd. Kan Enighed mellem de 6 Medlemmer om Udpegningen af det 7. Medlem ikke opnaas, udpeges dette af Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Præsidium.

Nævnet skal paa Grundlag af Landbrugets eventuelt ændrede Betalingsvilkaar træffe sin Afgørelse i Spørgsmaalet senest den 10. November, og en eventuel Lønregulering træder i Kraft den 15. November.«

I denne Affattelse er Bestemmelsen endnu gældende mellem Parterne.

I Henhold til disse Bestemmelser har der hvert Aar været rejst Spørgsmaal om Regulering af Lønningerne.

Den 12. Februar 1923 traf Nævnets 3 Opmænd saaledes den Afgørelse, at der

vel var foregaaet en Forskydning til det bedre i Landbrugets økonomiske Stilling, men at denne Forskydning ikke var af en saa væsentlig Karakter, at den under de foreliggende Forhold kunde begrunde nogen Ændring i de for Tiden gældende Lønsatser. Den 10. November s. A. enedes Parterne efter Forhandling for Nævnet om en Lønforhøjelse paa 10 pCt., dog ikke for Roeakkorder. I Efteraaret 1924 fastsattes der — om ved Forlig eller ved Nævnsafgørelse er ikke oplyst — en Lønforhøjelse paa 15 pCt. I Kendelse af 25. November 1925 udtalte Opmændene som deres Skøn, at Regnskabsaaret 1924/25 under normale Forhold vilde have begrundet en Forhøjelse af Lønningerne, men at der efter Regnskabsaarets Afslutning var indtraadt et saa stærkt Prisfald paa Landbrugets Salgsprodukter, at Udsigterne med Hensyn til Landbrugets Betalingsvilkaar i den nærmeste Fremtid tegnede sig meget mørke, hvorfor man fastsatte en Nedsættelse af Lønningerne med 10 pCt. Arbejdsgiverforeningerne opsagde derefter Overenskomsten og krævede yderligere Nedsættelse, og efter forgæves Forhandlinger mellem Parterne stillede Forligsmanden den 10. April 1926 et Mæglingsforslag, der gik ud paa at forlænge Overenskomsten, dog saaledes, at de efter Nævnskendelsen af 25. November 1925 gældende Lønninger skulde nedsættes med 8 pCt., hvorhos der foresloges specielle Bestemmelser for visse bestemte Arbejder. Dette Forlig blev den 12. s. M. vedtaget af Parterne, hvorefter Overenskomsten og dermed dens § 61 altsaa var forlænget. I Oktober 1926 stillede Arbejdsgiverne imidlertid i Medfør af § 61 Krav om yderligere Nedsættelse, hvilket Forbundet modsatte sig. Enighed opnaaedes ikke, ej heller mellem de 3 Opmænd, hvorefter der den 10. November blev truffet følgende Afgørelse:

»Da der ved de i indeværende Efteraar førte Forhandlinger mellem paa den ene Side Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark, Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt og Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug paa Langeland og paa den anden Side Landarbejderforbundet i Danmark. angaaende det af ovennævnte Arbejdsgiverforeninger rejste Krav om Regulering af Landarbejdernes Lønninger ikke har kunnet opnaas Forlig mellem Parterne, og da de 3 Opmænd, nemlig Proprietær Stener Joh. Stenersen, valgt af Arbejdsgiverforeningerne, Nationalbankdirektør Jak. Kr. Lindberg, valgt af Landarbejderforbundet, samt Statskonsulent K. Hansen, valgt af begge Parter, ikke har kunnet opnaa Enighed om i Fællesskab at afsige en Kendelse i Sagen, paahviler det Opmandsinstitutionens sidstnævnte Medlem som Opmand i sidste Instans at træffe Afgørelse.

Med skønsom Hensyntagen saavel til de af Parterne under Forhandlingerne fremførte Argumenter og Betragtninger som til den for begge Parter i det hele taget foreliggende Situation og til Udsigterne for den nærmeste Fremtid afsiges følgende

Kendelse:

De nugældende Lønsatser for de hos ovennævnte Arbejdsgiverforeningers Medlemmer beskæftigede Medlemmer af Landarbejderforbundet vil være at nedsætte med 7 Procent, beregnet af de nugældende Lønninger, saaledes at det overlades Parterne at udregne denne Lønreduktion paa de forskellige i den gældende Overenskomst fra 1. Maj 1926 fastsatte Lønninger. . . . . .«

De to andre Opmænd afgav dissentierende Vota, idet den ene af dem ikke skønnede, at Landbrugets Betalingsvilkaar var forringede siden Afslutningen af Overenskomsten af 12. April, hvorfor han formente, at Lønningerne burde forblive uforandrede, medens den anden Opmand formente Landbrugets Betalingsvilkaar saa værentlig forringede, at han fandt en Nedsættelse med 7 pCt. utilstrækkelig.

Under nærværende Sag har nu De samvirkende Fagforbund for Landarbejderforbundet i Danmark overfor Dansk Arbejdsgiverforening paa Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Danmark's Vegne og overfor Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt og Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug paa Langeland nedlagt Paastand om, at den saaledes afsagte Kendelse erklæres overenskomststridig og derfor uforbindende for Forbundet, samt at

de indklagede Arbejdsgiverforeningers Medlemmer kendes pligtige at efterbetale til Forbundets Medlemmer, hvad der i Henhold til Kendelsen maatte være fradraget dem i Løn siden den 15. November 1926.

De Indklagede har heroverfor paastaaet Afvisning, subsidiært Frifindelse med Hensyn til den nedlagte Paastand.

Til Støtte for Paastanden gør Klagerne gældende, at den afsagte Kendelse indeholder en Overskridelse af Nævnets, respektive Opmandens Kompetence, idet Klagerne formener, at den er i Strid med, hvad Overenskomstens § 61 hjemler, og med de ved de tidligere Nævnsafgørelser fastlagte Kutymer med Hensyn til det Grundlag, hvorpaa Afgørelse skal træffes, og at den i Virkeligheden kun er bygget paa et subjektivt Skøn.

Foreløbig bemærkes, at forsaavidt Forbundet har besværet sig over, at Arbejdsgiverne for Nævnet ønskede Regulering paa Grundlag af en Sammenligning med Forholdene paa et tidligere Tidspunkt end Foraaret 1926, da fremgaar det af Referatet af Opmandens Udtalelser i Nævnets Møde, at han paa dette Punkt har erklæret sig enig med Forbundet, hvorfor det maa antages, at den af ham trufne Afgørelse i saa Henseende er bygget paa det af Forbundet hævdede Grundlag.

Iøvrigt hævder Klagerne nærmere, at Afgørelsen efter § 61 skal træffes paa Grundlag af en konstateret væsentlig Ændring i Betalingsvilkaarene og ikke paa et mere eller mindre vilkaarligt Skøn herom, og at det er blevet Kutyme i saa Henseende at bygge paa foreliggende Driftsregnskaber, hvorimod det er utilstedeligt som i Kendelsen sket, at bygge paa Udsigter for Fremtiden. Endvidere hævdes det, at var disse Retningslinier fulgt, kunde Afgørelsen ikke være faldet ud til en Nedsættelse af Lønningerne.

Heroverfor maa bemærkes, at § 61 ikke indeholder nærmere Forskrifter med Hensyn til det Grundlag, hvorpaa Nævnets Afgørelse skal træffes, men som Basis herfor kun angiver »Landbrugets eventuelt ændrede Betalingsvilkaar«. Det maa anses overladt til Nævnet selv at bestemme, hvilke Oplysninger og Forhold det i saa Henseende vil lægge til Grund, og det kan ikke antages, at der i saa Henseende er udviklet nogen bindende Kutyme, hvorhos det følger af Forholdets Natur, at Afgørelsen i nogen Grad maa bero paa et Skøn hos den eller dem, der skal træffe den, saameget mere som § 61 end ikke stiller nogen Fordring om, at Nævnets Afgørelse skal være ledsaget af Grunde. Særlig med Hensyn til, at Kendelsen tager Udsigterne for den nærmeste Fremtid i Betragtning, bemærkes, at ligesom dette ikke findes at være i Strid med, hvad § 61 bestemmer, saaledes har ogsaa Kendelsen af 1925 udtrykkelig taget saadant Hensyn, uden at der er rejst Protest herimod. Det maa naturligvis være en Pligt for Nævnet at give Parterne Lejlighed til at fremkomme med alt, hvad de ønsker at fremføre som Grundlag for Afgørelsen og til at imødegaa, hvad der fra den modsatte Side er fremført, men nogen Klage over, at Nævnet skulde have forsømt Pligter i saa Henseende, foreligger ikke.

Idet Retten herefter ikke kan give Klagerne Medhold i, at der ved den paaklagede Kendelse skulde foreligge en Kompetenceoverskridelse eller et Brud imod, hvad Overenskomstens § 61 fastsætter, og idet der ikke foreligger Klage over den ved Forhandlingerne for Nævnet anvendte formelle Fremgangsmaade, samt idet det ligger udenfor Rettens Omraade at undersøge selve den materielle Berettigelse af den ved Kendelsen fastsatte Regulering af Lønningerne, maa den af Klagerne nedlagte Paastand i dens Helhed kendes uberettiget, hvorefter de Indklagede vil være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes at maatte paalægges Klagerne med 300 Kr.

Kendelse.

De Indklagede frifindes for Tiltale af Klagerne i denne Sag.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., udredes af Klagerne.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 34 ❋ KØBENHAVN DEN 19. FEBRUAR 1927 ❋ 23 AARGANG

Ministeriet og Arbejdsløsheden.

Det af De samvirkende Fagforbund, Socialdemokratisk Forbund og Arbejdernes Fællesorganisation nedsatte Fællesudvalg angaaende Arbejdsløsheden har den 4. Februar ved en Deputation paa 5 Mand haft en Forhandling med Regeringens Chef.

Formaalet var at fremsætte de Krav, som Arbejdernes Organisationer stiller paa Baggrund af en langvarig Krise, der siden den nye Regerings Dannelse er vokset med rivende Hast og nu tæller er Arbejdsløshedsskare, der alt i alt vel nok er paa mindst 100,000 Mand.

Regeringens Svar var den fuldkomne Afvisning. Ekscellencerne vil intet foretage sig for at bringe Arbejdsløsheden ned. De har som Krisemidler kun det ene: *Lønnedsættelser.*

Det rummer i og for sig intet nyt. Ekscellence Kraghs Udtalelser i Pressen er jo endnu i friskt Minde. Men Forhandlingen var betydningsfuld ved, at Regeringen her fra Organisationernes egne Mænd, fik en Skildring af Forholdene, som de former sig for de Tusinder ulykkelige Arbejdsløse og deres Hjem, og den blev interessant ved det *kyniske, afvisende Svar,* som var det eneste, Ekscellencerne havde tilovers for Nøden i de tusinde Hjem.

Deputationen bestod af 5 Mand, *Johs. Hansen,* Sekretær for Arbejdernes Fællesorganisation i København, *A. Johansen,* Hovedkasserer for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, *Johs. Nielsen,* Formand for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, *V. S. Petersen,* Forretningsfører for Træindustriarbejderforbundet og *Chr. Rassow,* Formand for Byggefagenes Samvirke i København.

V. S. Petersen var dens Ordfører.

Foruden Statsminister *Madsen-Mygdal* var ogsaa Handelsminister *Slebsager* til Stede og deltog i Forhandlingerne. Indenrigsminister *Kragh* var paa Grund af Sygdom fraværende.

Ordføreren V. S. Petersen gjorde opmærksom paa, at Regeringen i sin Programerklæring havde proklameret som sin Opgave at modvirke Krisen og Arbejdsløsheden og fremførte vort Krav om at Regeringen nu greb til følgende effektive Midler: *Igangsættelse af Statsarbejder, Hjælp til Kommuner til Igangsættelse af kommunale Arbejder* og endelig *Bevilling af Midler til Støtte for Haandværk og Industri,* saaledes at ogsaa det private Erhvervsliv kan komme i Gang.

Ordføreren sammenlignede Krisen nu og Krisen 1921—22 og fremhævede, at Arbejderne den Gang forud havde haft en Række gode Arbejdsaar, der styrkede dem til at modstaa Krisen. Nu er Arbejderhjemmene udmarvede. Han gentog derfor: *Hvad agter Regeringen at foretage sig, og hvilke Forslag vil den stille?*

Ordføreren omtalte derefter *Understøttelsesspørgsmaalet* og paaviste, at i Henhold til Loven er Kasserne daarligere stillet, jo større Arbejdsløshed de har. Tusinder har opbrugt al deres Understøttelse og er henvist til Hjælpekasserne, som paa Grund af denne Invasion stilles yderligere vanskeligt. Han spurgte, om der kunde ventes Forslag, saaledes at *Hjælpekasserne blev i Stand til at løse de store Opgaver,* der vilde blive stillet dem i den kommende Tid?

Til Slut oplæste V. S. Petersen følgende skriftlige Henvendelse til Regeringen:

»Fællesudvalget angaaende Arbejdsløsheden, repræsenterende De samvirkende Fagforbund, Arbejdernes Fællesorganisation i København og Socialdemokratisk Forbund, har i et Møde den 1. Februar behandlet den foreliggende, alvorlige Arbejdsløshedssituation, som trods givne Løf-

ter ikke er modvirket efter de sidste politiske Valg, der førte til en ny Regerings Dannelse.

Mødet vedtog at rette en Henvendelse til Ministeriet for at søge Oplysning om, hvilke Planer dette har til Imødegaaelse af Krisen og Arbejdsløsheden, hvilket af Statsministeren er angivet som en Hovedopgave i Ministeriets Programtale i Rigsdagen d. 18. December f. A.

Det besluttedes at fremhæve overfor Ministeriet, at den forhaandenværende Tilstand, som nedbryder talrige Arbejderhjem og medfører Demoralisation i stor Udstrækning, er yderst farlig, ikke blot for Arbejderklassen, men for hele Samfundet, og det vil derfor ikke være forsvarligt at lade Udviklingen gaa sin Gang, uden alvorlige Forsøg fra Statsmagtens Side paa at udvirke en meget væsentlig Formindskelse af Arbejdsløsheden.

At en omfattende Hjælpelovgivning for Arbejderhjemmene vil blive paakrævet, hvis Arbejdsløsheden ikke kan formindskes væsentligt i nær Fremtid, maa anses for en Selvfølge, men det er ikke Arbejderorganisationernes Ønske at komme denne Vej, *det aldeles enstemmige Ønske i alle Fag er: Arbejde*, og dermed Muligheder for Arbejderbefolkningens selvstændige Livsførelse og Opretholdelse af Familieliv og Hjem.

Mødet maa derfor kræve Svar fra Regeringen paa Spørgsmaalet om, hvilke Foranstaltninger den vil foreslaa til Iværksættelse af Produktion, og her tænkes baade paa offentlige Arbejder og paa saadanne Kriseforanstaltninger, som kan bevirke det private Erhvervslivs Genoprettelse til forøget Produktion.

Det fremhæves dernæst, at Arbejdsløshedens Varighed stadig stiller store Krav til de kommunale Hjælpekassers Virksomhed overfor de Arbejdsløse, og det forventes, at en Lov om Forøgelse af Statstilskudet til Hjælpekasserne vil blive gennemført.

Mødet besluttede at overdrage til Udvalget at fremføre de nævnte Synspunkter for Ministeriet og at fremskaffe dettes Svar paa de stillede Spørgsmaal. Og Mødet besluttede dernæst at bemyndige Udvalget til at forhandle med Socialdemokratiets Rigsdagsgruppe om Fremsættelse af passende Lovforslag overfor Rigsdagen, saafremt Ministeriet ikke giver Tilsagn om, at vidtgaaende Foranstaltninger i førstnævnte Retning snarest vil blive iværksatte.

Ved samme Møde blev det oplyst, at det af den forrige Regering fremsatte Lovforslag om ekstraordinær Krise-Understøttelse til Arbejdsløse, der har udnyttet deres vedtægtsmæssige Rettigheder i Arbejdsløshedskasserne, ikke kan ventes gennemført, idet Landsthingsudvalgets Flertal har nægtet at fremme Lovforslaget.

Mødet besluttede derfor at opfordre Socialdemokratiets Rigsdagsgruppe til, under andre Former at fremsætte Forslag, som tilsigter at skaffe de af Arbejdsløsheden haardest ramte Arbejdere, hvis Tal er stærkt stigende, en aldeles nødvendig Hjælp med offentlig Støtte.

Straks efter at Ordføreren havde sluttet sin Henvendelse, tog Statsminister *Madsen-Mygdal* Ordet. Han indledede med at sige, at Regeringen alle Steder, hvor det var muligt, vilde foretage en Nedsættelse af Statsbudgetterne, særlig den lønningsmæssige og sociale. Ved at disse nedsættes, kan Regeringen love Skattenedsættelser, hvilket vil betyde billigere Produktionsvilkaar. Men saa er Spørgsmaalet: *Hvad vil Fagforeningerne selv gøre for at afhjælpe Arbejdsløsheden?*

Det var Regeringens Opfattelse — udtalte Ekscellencen videre — at den væsentlige Aarsag til den store Arbejdsløshed var de høje Lønninger, og han kunde tænke sig, at Fagforeningerne i Stedet for at opretholde de stivnede Lønoverenskomster *gav Lønvilkaarene fuldstændig fri, saaledes at Virksomhederne betalte, hvad de var i Stand til!*

Om Igangsættelse af offentlige Arbejder udtalte han, at de vilde blive fortsat *i det Omfang, han — Statsministeren — fandt forsvarlig.* Om Hjælpekasserne sagde han, at de burde fortsætte deres Arbejde, men *blot i det Omfang, Regeringen skønnede nødvendigt.*

I den paafølgende Forhandling, der ialt varede 2½ Time, deltog begge Ministrene og alle Deputationes Medlemmer.

Handelsminister *Slebsager* henledede Opmærksomheden paa, at der var nedsat et Tre-Mands-Udvalg til at undersøge Industriens Forhold. Dette Udvalg vilde ogsaa undersøge Avanceforholdene. Desværre har Arbejderne ingen Repræsentant i dette Udvalg!

Hr. Madsen-Mygdal understregede endnu en Gang i Forhandlingernes Løb, at hvis Arbejdsløsheden skulde formindskes, *maatte Lønningerne ned saavel i Stat og Kommune som i det private Erhvervsliv og Statens sociale Udgifter maatte nedsættes.*

Et af Udvalgets Medlemmer spurgte Statsministeren om, hvad de Arbejdsløse skulde leve af indtil det Tidspunkt da hans Tanker om Nedbringelse af Produktionsomkostningerne var blevet til Virkelighed og der altsaa paany kunde komme Arbejder i Gang?

Overfor dette Spørgsmaal gav Ekscellencen blankt op. Han svarede ikke.

Fra Deputationens Side sluttede man Forhandlingerne med at udtale en Beklagelse af, at Resultatet af Henvendelsen kun var blevet et afvisende Svar og en kynisk Meddelelse til de danske Arbejdere om, at alle Lønninger og alle sociale Udgifter skal skæres ned.

Deputationen forlod dermed Ministerialbygningen. Forhandlingen havde varet fra Kl. 10 til 12½ og havde haft et bevæget Forløb. Til Trods for, at Madsen-Mygdal i Formen var elskværdig, var *Indholdet* af Svaret ikke til at tage fejl af.

Prisniveauet.

Det statistiske Departement har siden Juli 1915 foretaget Beregninger over Prisstigningens Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget. Den sidste Beregning foretoges i Juli 1926, og Resultatet blev offentliggjort i »Statistiske Efterretninger« Nr. 22, 1926. Beregningerne er nu ført op til Januar 1927.

Ved Opgørelsen er man — ligesom ved de nærmest foregaaende Opgørelser — gaaet ud fra Forbruget i en Husholdning, saaledes som dette var i 1922, og man har derefter beregnet, hvad dette Forbrug vil koste, betalt med de i Oktober 1926—Januar 1927 gældende Priser. Det Forbrug, der er benyttet, er opstillet i Overensstemmelse med Statistikken over Husholdningsregnskaber for Arbejderfamilier saavel i Hovedstaden som i Provinsbyerne og i Landdistrikterne og med en samlet aarlig Udgift, beregnet efter de i Juli 1914 gældende Priser, paa gennemsnitlig 2000 Kr.

Med Hensyn til Fremskaffelse af Prisoplysninger og Beregningernes Udførelse er man gaaet frem ganske paa samme Maade som ved tidligere Beregninger. Gennemsnitspriserne for de enkelte Varer eller Varegrupper er for Fødevarer, Brændsel og Belysning og en Del andre Varer beregnet paa Grundlag af Priser, indberettet af Kommunalbestyrelserne i Hovedstaden, Provinsbyerne og noget over 100 Landkommuner. Prisbevægelsen for Beklædning, Isenkramvarer, Husholdningsartikler osv., for hvilke der ikke haves direkte Prisoplysninger, er beregnet paa Grundlag af Oplysninger, som Departementet har modtaget fra forskellige Organisationer og større Handels- og Produktionsfirmaer med særlig Sagkundskab paa disse Omraader, saavel for Hovedstaden som for det øvrige Land. Ligesom ved de tidligere Beregninger har man anvendt Gennemsnittet af Priserne for de to sidste Kvartalsundersøgelser, denne Gang altsaa for Oktober 1926 og Januar 1927. — Der skal i denne Forbindelse erindres om det i Departementets Redegørelse i »Statistiske Efterretninger« Nr. 5 1926 anførte, hvorefter der fra og med April 1927 vil blive udarbejdet Pristal fire Gange om Aaret, beregnede som Udtryk for Prisniveauets Højde i Begyndelsen af hver af Maanederne Januar, April, Juli og Oktober.

Resultatet af den nu foretagne Beregning fremgaar af nedenstaaende Oversigt, i hvilken er meddelt, hvorledes de Udgifter, der i Juli 1914 udgjorde 2000 Kr., fordeler sig paa de sædvanlig benyttede Hovedgrupper af Fornødenheder dels pr. Juli 1914, dels efter Opgørelserne pr. Januar 1926, Juli 1926 og Januar 1927.

Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper:

	Juli 1914	Jan. 1926	Juli 1926	Jan. 1927
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Fødevarer	835	1481	1331	1301
Klæder, Fodtøj, Vask	225	517	473	441
Bolig	248	442	460	460
Brændsel og Belysning	81	184	174	186
Skatter, Kontingenter o. lign.....	203	527	514	514
Andre Udgifter	408	738	724	710
Ialt...	2000	3889	3676	3612

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Juli 1914

(Udgiften i Juli 1914 = 100):

	Juli 1914	Jan. 1926	Juli 1926	Jan. 1927
Fødevarer	100	177	159	156
Klæder, Fodtøj, Vask	100	230	210	196
Bolig	100	178	185	185
Brændsel og Belysning	100	227	215	230
Skatter, Kontingenter o. lign.....	100	260	253	253
Andre Udgifter	100	181	177	174
Ialt...	100	194	184	181

Ved Beregningen pr. Januar 1927 var det samlede Udgiftstal for hele Budgettet altsaa 3612 Kr., medens det tilsvarende Tal pr. Juli 1926 blev opgjort til 3676 Kr.

Oversigten indeholder tillige Tal for den procentvise Prisstigning for de enkelte Varegrupper, idet hver enkelt Udgiftspost efter Priserne i Juli 1924 er sat lig 100, og Udgiftstallene til de forskellige Tidspunkter er sat i Forhold hertil. De tilsvarende Tal for det mellem Juli 1914 og Januar 1926 liggende Tidsrum er offentliggjort i Statistisk Aarbog 1926, Tabel 99.

Herefter har Stigningen siden Juli 1914 været: for Fødevarer 56 pCt., for Klæder, Fodtøj og Vask 96 pCt., for Bolig 85 pCt., for Brændsel og Belysning 130 pCt., for Skatter, Kontingenter o. l. 153 pCt., for andre Udgifter 74 pCt., og den samlede Stigning for hele Budgettet udgør 81 pCt. Indekstallet for Prisniveauet (Pristallet) er saaledes pr. Januar 1927 181, hvilket Tal siden Juli 1926 er faldet med 3 Points eller mellem 1 og 2 pCt.

De siden Juli 1914 beregnede Pristal fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

Juli 1914	100
Juli 1915	116
Februar 1916	124
Juli 1916	136
Februar 1917	146
Juli 1917	155
Februar 1918	166
Juli 1918	182
Januar 1919	190
Juli 1919	211
Januar 1920	242
Juli 1920	262
Januar 1921	264
Juli 1921	237
Januar 1922	212
Juli 1922	199
Januar 1923	198
Juli 1923	204
Januar 1924	209
Juli 1924	214
Januar 1925	221
Juli 1925	219
Januar 1926	194
Juli 1926	184
Januar 1927	181

Med Hensyn til Prisbevægelsen indenfor de enkelte Varegrupper og Udgiftsposter siden Juli 1926 skal gøres følgende Bemærkninger.

For Fødevaregruppen som Helhed har der været en Nedgang i Udgiften paa 30 Kr., der fremkommer som Resultat af en Nedgang, for de fleste af de under denne Gruppe indbefattede Poster. Størst har Nedgangen været for Flæsk o. l., Kød, Klipfisk, Kaffe og tørrede Frugter. For en Del Varer har der dog været Stigning i Gennemsnitspriserne; dette gælder saaledes Rugbrød og gule Ærter.

For Manufakturvarer og Klæder viser de indsamlede Oplysninger en ret betydelig Nedgang i Priserne, og en noget mindre Nedgang har fundet Sted for Fodtøj og Fodtøjsreparationer, medens Udgiften til Vask har været omtrent uforandret. Som samlet Resultat af Beregningen er man naaet til en Nedgang i Udgiftstallet for Beklædning m. v. paa 32 Kr.

For Brændsel og Belysning er Udgiften steget fra 174 Kr. til 186 Kr. Stigningen skyldes betydelig højere Priser paa Kul, Koks og Petroleum, medens Priserne for Brænde og Gas har været uforandrede og Prisen for Elektricitet lidt nedadgaaende.

Udgiften til Bolig er i Overensstemmelse med tidligere Beregninger holdt uforandret fra Juli til Januar, idet Juliberegningerne hviler paa den aarligt foretagne Statistik over Huslejestigningen (den sidst bearbejdede for November 1925), og ligeledes er Udgiften til Skatter, Kontingenter o. l. uforandret fra Juli 1926.

Den sidste Gruppe, Andre Udgifter, rummer en Række forskellige Poster, bl. a. Vedligeholdelse af Inventar m. m., Tobak, Fortæring udenfor Hjemmet, Aviser m. m. Udgiftstallet for denne Gruppe er gaaet ned med 14 Kr., idet der kun for enkelte af Posterne har været nogen Nedgang (Inventar m. m., Tobak, Porto m. fl.), medens Udgiften til de fleste Poster er uforandret.

Beregningen af den Prisforskydning, der efter Tjenestemandsloven af 12. September 1919 skal anvendes ved Fastsættelsen af Tjenestemændenes Dyrtidstillæg for Halvaaret April—September 1927, har man foretaget paa Grundlag af det til Beregning af Pristallet tidligere anvendte Budget fra Tiden før Krigen, idet Tjenestemandslovens § 91 fastsætter, at Beregningen foretages efter »det af Det statistiske Departement ved Beregningen og Bevægelsen i De-

	Udgiftstal Kr.	Stigning i pCt.
Juli 1919	3466	—
Januar 1920	4020	16,0
Juli 1920	4302	24,1
Januar 1921	4363	25,9
Juli 1921	3716	7,2
Januar 1922	3220	÷ 7,1
Juli 1922	3076	÷ 11,2
Januar 1923	3023	÷ 12,8
Juli 1923	3167	÷ 8,6
Januar 1924	3274	÷ 5,5
Juli 1924	3393	÷ 2,1
Januar 1925	3539	2,1
Juli 1925	3477	0,3
Januar 1926	3043	÷ 12,2
Juli 1926	2828	÷ 18,4
Januar 1927	2768	÷ 20,1

	Dyrtidstillæg pr. Aar Gifte Kr.	Ugifte Kr.
1/10 19—31/3 20	702	360
1/4 20—30/9 20	972	648
1/10 20—31/3 21	1134	756
1/4 21—30/9 21	1134	756
1/10 21—31/3 22	810	540
1/4 22—30/9 22	594	396
1/10 22—31/3 23	540	360
1/4 23—30/9 23	486	324
1/10 23—31/3 24	594	396
1/4 24—30/9 24	648	432
1/10 24—31/3 25	702	468
1/4 25—30/9 25	702	468
1/10 25—31/3 26	702	468
1/4 26 30/9 26	486	324
1/10 26—31/3 27	378	252
1/4 27—30/9 27	378	252

tailpriserne hidtil benyttede Normalregnskab«.

For den Del af det tidligere Budget, der indgaar i Beregningen af Tjenestemændenes Dyrtidstillæg (Fødevarer, Beklædning, Brændsel og Belysning samt Bolig), d. v. s alle Udgiftsposterne i det omhandlede Husholdningsbudget undtagen de to sidste (Skatter, Kontingenter o. l. og Andre Udgifter), var Udgiften i Juli 1919 3466 Kr.

Efter Tjenestemandsloven blev Dyrtidstillægget fastsat til 702 Kr. aarlig for gifte (fra Oktober 1919), og dette Tillæg skal for hvert Halvaar pr. 1. April og pr. 1. Oktober forhøjes eller nedsættes med 54 Kr. aarlig for hver fulde 3 pCt., Udgiftstallet ændres i Forhold til Udgiftstallet i Juli 1919. Ugifte Tjenestemænd faar to Tredjedele af Dyrtidstillægget for gifte Tjenestemænd.

Beregningen for Januar 1927 giver en Nedgang i Udgiftstallet fra Juli 1919 paa 698 Kr. eller 20,1 pCt. og Dyrtidstillægget vil herefter i Henhold til den gældende Lov for Halvaaret April—September 1927 være at beregne efter et aarligt Beløb af 378 Kr. for gifte og 252 Kr. for ugifte.

Siden den første Fastsættelse af Dyrtidstillægget har Udgiftstallet og dermed Dyrtidstillægget forandret sig som Opstillingen viser.

I Henhold til Tillæg til Tjenestemandsloven af 18. April 1925 forhøjes eller nedsættes desuden Konjunkturtillægget med 10 pCt. for hver fulde 2 Portioner (2×54 Kr.), hvormed Dyrtidstillægget stiger over eller falder under Dyrtidstillægget 702 Kr. aarlig til gifte. Det for Tiden gældende Konjunkturtillæg er i Henhold hertil nedsat med 30 pCt., og da Dyrtidstillægget efter 1. April forbliver uforandret, vil Konjunkturtillægget for Halvaaret April—September 1927 stadig være at beregne 30 pCt. lavere end de i Loven anførte Satser.

Forligsmandsinstitutionen.

Under 12. Februar har Indenrigsministeriet efter Indstilling fra Den faste Voldgiftsret forlænget Forligsmændenes Funktionstid til ogsaa at gælde for Februar Maaned. Indenrigsministeriet har samtidig udnævnt Direktør K. Riis-Hansen til i samme Tidsrum at beklæde Hvervet som Stedfortræder for Forligsmændene.

Lockout i Norge.

I vort Broderland Norge er 12,000 Arbejdere kastet ud i Lockout. Det er Jernindustriens, Bjergværksindustriens, Skotøjsindustriens og Textilindustriens Arbejdere der maa friste Kampens Vilkaar for at afbøde Krav fra deres Arbejdsgivere ved Siden af hvilke vore hjemlige Produktionsledere Forlangender synes beskedne.

Norge er som vort Land og hele Europa iøvrigt ramt af en extraordinær Arbejdsløshed saa cirka 100,000 Arbejdere i Forvejen er uden Beskæftigelse.

Hertil har nu de norske Arbejdsgivere føjet 12,000 Mand, fordi disse 12,000 i Selvforsvar for deres Hjem har maattet afvise Krav om Lønreduk-

tioner paa 20—30, ja helt op til 50 % af de i Forvejen knappe Lønninger.

Arbejderne har i Erkendelse af den Stilling de takket være den kapitalistiske Samfundsuorden er stedt i tilbudt at yde Industrien de Lempelser der svare til Prisniveauets Forskydning, men dette er ikke den norske Arbejdsgiverforening nok.

I Norge som herhjemme gav Virklederne i de gode Aar 30—40 % til deres Aktionærer, men forsømte Konsolidering og tekniske Nyforbedringer og Vedligeholdelser, og nu finder man i Norge som her og som overalt, at Arbejderne skal betale for Kapitalismens Forsyndelser.

I de gode Aar maatte ogsaa Norges Arbejdere kæmpe fortvivlede Kampe for at værne deres Hjem fra Sultens Svøbe. Der var vel 40 % til Aktiehajerne men intet til Arbejderne undtagen de Smuler disse ved Kamp tiltvang sig.

Nu er de norske Arbejdere i Kamp. Pint og hærget af Arbejdsløshed er Stillingen alvorlig nok for dem. At de har taget Kampens Vilkaar er os et Bevis for de Kravs Glubskhed som Arbejdsgiverne har stillet overfor dem i Tillid til deres Forbundsfælles Arbejdsløshedens Styrke. Det er muligvis af Hensyn til den danske Arbejdsløns Lidenhed, at de norske Arbejdsgivere kræver Reduktioner som det er af Hensyn til den tyske eller hollandske, eller er det den kinesiske Lønstandard, at vores Langkjær kræver Nedgang af Lønningerne.

De danske Arbejderes Sympathi for deres norske Fæller er sikker nok og gennem Organisationerne vil, naar Kravet derom kommer, denne Sympathi forvandles til effektiv Hjælp, i Form af økonomisk Støtte.

De norske Arbejderes Kamp er ogsaa de danske Arbejderes.

Internationalt.

Lithauen.

Endnu stadig Voldsregime i Lithauen.

Ifølge højst paalidelige Efterretninger lider Fagbevægelsen i Lithauen endnu stadig under Højrepartiernes Voldsregime. De Kontra-Revolutionære, som gennemførte Revolutionen under Løsnet: Kamp mod Bolschewismen og Fagbevægelsen, sætter fremdeles hele deres Styrke ind paa Undertrykkelse af enhver Frihed og ethvert Organisationsarbejde. Det er endnu stedse forbudt at afholde Møder, og Bladene udkommer kun under streng Censur. Saaledes er i disse Dage et af den faglige Landsorganisation udsendt Opraab, der skulde offentliggøres i et socialdemokratisk Ugeblad og ikke indeholdt et eneste Ord om politiske Anliggender, blevet strøget af Militærcensuren. Talrige lokale Fagforeninger kan ikke fortsætte Virksomheden, da deres Ledelse er arresteret. Strejker er forbudt, og Jernbaneforbundet, der er opløst og hvis Formue er beslaglagt, venter endnu stedse paa Ophævelse af det Dekret, som gør dets Eksistens umulig. For Tiden planlægger Regeringen en Fagforeningslov, som antagelig skal umuliggøre Organisationerne at fortsætte deres »økonomiske Virksomhed«. Ingen ved dog, hvordan denne Lov vil blive ført ud i Livet. Sikkert er blot, at Fagforbundene, som med stor Møje søger at genoprette Forbindelsen med deres Afdelinger, gaar vanskelige Tider imøde, særlig ogsaa med Henblik paa Kampen mod den fascistiske Arbejderføderation, en af det kristlig-demokratiske Parti dannet faglig og politisk Organisation. Dette Parti deltog i Revolutionen og bliver nu begunstiget af Magthaverne, hvad der bl. a. har givet sig Udslag i Jernbaneforbundets Opløsning. Ligesom I. F. C. har ogsaa den faglige Landsorganisation i Lithauen overfor Regeringen protesteret mod Jernbaneforbundets Opløsning. Forhaabentlig vil de af I. F. C. hos Det internationale Arbejdsbureau indledede Skridt bidrage til Genindførelse af den faglige Frihed, der er garanteret i Traktaterne, som bør respekteres paa samme Maade som de, den lithauske Republik skylder sin Eksistens. (I. F. C.)

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 35 ❋ KØBENHAVN DEN 26. FEBRUAR 1927 ❋ 23 AARGANG

Regeringens Kriseforanstaltninger.

Vore Læsere kender fra Dagspressens Spalter nu Madsen-Mygdals Indsats overfor den Produktionskrise vort Samfund er stedt i. Vi skal derfor ikke fylde »Arbejderen«s Spalter med Enkeltheder, men blot fremkomme med nogle almindelige Bemærkninger angaaende de Foranstaltninger, som den kaarne Høvding for vort Lands bærende Erhverv agter at iværksætte overfor Krisens Hærgninger.

Der er et gammelt og meget brugt Udtryk, som passer overordentligt godt til den Sindsstemning man gribes af, naar man stedes overfor Forslagene. »Man maa forbavses«!

I Sandhed er det det rette Ord. Her gik man og troede at tilhøre et Land, — ganske vist kun et lille — men dog et højt kultiveret, og navnlig i landbrugskyndige Kredse meget højt estimeret Land, af hvis Indbyggere man har Ret til at vente en almen Indsigt, der ligger adskillige Grader over Mølbohorisonten.

Og saa præsenterer de ypperste af dette Lands bærende Erhverv os for et Forslag til Afhjælpning af Krisen, saa eminent i sin Umulighed og saa udfordrende overfor Befolkningsflertallet, at det trodser enhver Beskrivelse.

Mange og store Ord forkyndte den stærke Regerings Komme, og i store Kredse af Befolkningen, hvor man ikke var rodfæstet i sine Anskuelser angaaende Krisens Aarsager og Bødemidlerne imod den, vakte disse store Ord vild Forhaabning.

Hvor er disse Forhaabninger i Dag?

Selv den blindeste Partifanatiker af en Venstrebybeboer maa blive seende overfor dette Overgreb og faa Øje paa Evneløsheden hos de Mænd, der vil frelse Landet ved at trykke dets Arbejderklasse, dets Syge og Gamle, dets Arbejdsinvalider og Statstjenestemænd ned i Sult, Nød og økonomisk Uføre for derved at skabe Landets Velstand.

Aldersrenten skal afgive 10½ Million, Invaliderenten 7,1, Sygekasserne 4,1, Ulykkesforsikringen 1,6, Millitærinvaliderne 0,3 og de Arbejdsløse 10,2 Millioner Kroner.

I det af de kapitalistiske Dygtigheder administrerede danske Samfund, hvor Vejen frem — efter vore Modstanderes salvelsesfulde Ord — gaar gennem det private Initiativs Dygtighed, skal den sociale Forsorg reduceres 33,8 Millioner Kroner. Landets Tjenestemænd skal af deres Løn aflevere 28 Millioner Kroner. Tilsammen skal de Smaa i Samfundet, dem man frakender Evner og Dygtighed og kalder mindre værdige Enere i Befolkningen, betale Spillegæld og Svindel, forpassede Erhvervsmuligheder og forkerte Dispositioner af deres fattige usle Løn. Deres Kvinder og Børn, deres gamle udslidte Forældre og deres Syge skal bløde for, at det private Initiativs Førstemænd kan faa Luft under Vingerne til nye Udskejelser og kapitalistiske Eventyr.

For at skabe Produktionsmulighed — det vil sige for at skaffe Købere til det danske Erhvervslivs Frembringelser, skal Købeevnen helt fratages Landets Arbejderklasse. Dens Sygekassekontingenter skal forhøjes, eller dens Sygehjælp forringes, de 92000 Arbejdsløses Kontingent til Arbejdsløshedskasserne skal forhøjes ved, at Statens Hjælp til de Arbejdsløse skal ophøre. Staten skal blive rigere og faa flere Midler at raade over, ved at *Arbejdsinvalide og Gamle slaas ihjel.*

Thi det er Resultatet. Vore gamle udslidte Forældre skal ikke skæres ned

i deres Existensmulighed. *De skal slaas ihjel som fri Borgere og genopstaa som Fattigunderstøttede.*

Militæret skal ogsaa være med til at forbedre Statens Finanser og Landbruget gaar naturligvis hellerikke Ram forbi. Oh nej! den danske Bondes ypperste Venstrerepræsentant er saa retlinet og retfærdig, som kun en Aandsfyrste er det. Det helt unyttige Militærvæsen skal afgive 60 Millioner aarligt og Landbruget 25. Nej om Forladelse! det var en Fejltagelse, — Militæret skal kun reduceres med 2 Millioner og Dyrskuerne med 800,000 Kroner.

Ja, hvem skulde nu tro det?

Venstres glorværdige Fortid har jo adskillige smukke Ord om Militærets Unødvendighed og rent ud landsskadelige Indflydelse at opvise. Og dog forstaar man, at Madsen-Mygdal ikke kan bekvemme sig til at afskaffe Militæret. Skal der lovgives og leves efter den Linie, han her har trukket op, er det til at forstaa, at der er Chancer for Militærets Nødvendighed.

Kun bliver det vel saa ikke udadtil at Mygdalerne faar Brug for det.

En Regerings første Pligt er at se Landets Tarv lige i Øjnene og ikke indlade sig paa at spille Hasard om dets Fremtid.

Den nuværende Regerings Forslag om Nedskæringen af Arbejderklassens usle Livsvilkaar, med Bibeholdelse af Statsudgifter til et dilettantisk Hærvæsen, og Statsstøtte til Lars Pæsens fede Tyr og klumpfodede Munkedalerhingst er direkte landsskadelig og provokerende.

Den Rolle Regeringen har spillet overfor Overenskomstsituationen er ligeledes i høj Grad landsskadelig, og det skyldes de endnu friske Mærker efter Kampen i 1925, at Provokationen ikke har formaaet at overvinde Arbejdsgivernes Betænkeligheder, thi saa havde vi befundet os midt i en Arbejdskamp, der kunde have lagt Byerne øde, saa Bønderne var bleven Eneherrer her i Landet.

»Det bærende Erhverv« ynder Landbrugshøvdingerne at kalde Landbruget. Rent bortset fra den svigtende Evne hos dette Landbrug til at beskæftige dets eget Fødselsoverskud, er et Lovkompleks af den Art som Madsen-Mygdal her har fremsat, det bedste Bevis paa, at hellerikke Landbrugets Aandsliv, dets Mænds Storsyn og deres Fællesfølelse med Landets øvrige Befolkningsklasser ejer noget, der ligner blot det mindste bærende Element.

Derimod nok et spirende. Men det er Vind, der er saaet, og Storm der spirer. En Storm, der ikke vil levne Fugls Føde til en Venstreregering at raade over, men vil sætte Arbejdets Mænd paa Arbejdets Plads, ved Maskinen som ved Statens Ror, medens Mygdalerne kan bære sig ad som Molboerne, der havde gravet en Brønd, og for at faa Jorden bort besluttede at grave et Hul og lægge den deri.

Det er det Mygdal vil forsøge. Udrydde Nødstilstanden ved at gøre Nøden større. Borttage Arbejdsløsheden ved at fratage de Arbejdsløse Understøttelsen.

Grave et Hul og lægge dem i.

Det er det bærende Erhvervs Budskab til det danske Folk.

En Tordentale er det, og den skal nok vække dem, der slumrer — i Arbejderklassen i hvert Fald. *Leis.*

Det ordinære aarlige Repræsentantskabsmøde.

Forretningsudvalget har paa sit Møde den 24. Februar vedtaget at afholde det ordinære aarlige Repræsentantskabsmøde Mandag den 9. Maj eventuelt ogsaa Tirsdag den 10. Maj i Rømergades Forsamlingsbygning.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1045.
Havnearbejdere i Aarhus ved Losning af M/S »Annam«.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 19. Januar 1927 i Sag Nr. 1045: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og dennes Medlem Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn mod Dansk Arbejdsmandsforbund for Hav-

nearbejdernes Fagforening i Aarhus. — Under Losningen i Aarhus Havn af et Parti Byg fra Østasiatisk Kompagnis Motorskib »Annam« den 16. Juli 1926 ønskede Ladningsmodtageren, Korn- og Foderstofkompagniet, ved 9-Tiden om Aftenen, at Losningen fra Agterlugen, der indtil dette Tidspunkt for et bestemt Losseholds Vedkommende var udført i Originalsække, nu for ca. 60 Tons Vedkommende skulde ske i indsendte Køber-Sække. Losseformanden henvendte sig i den Anledning til de 2 Mand, der arbejdede i Lasten. Der er nogen Uenighed om, under hvilken Form denne Henvendelse fandt Sted, idet de to Mænd hævder, at Henvendelsen havde en saadan Karakter, at det blev lagt dem i Munden at svare Nej. Hvorledes dette nu end forholder sig, maa det imidlertid antages, at der senere blev givet en Ordre af mere bestemt Karakter, og at de to Mænd hertil svarede, at de ikke vilde paabegynde Losningen i Modtagersække før næste Morgen. Skibet skulde afgaa den følgende Dags Morgen, og efter Arbejdsgivernes Fremstilling ansaa man det ikke for forsvarligt at lade Arbejdet ligge stille; man lod derfor vedblivende Losningen foregaa i de originale Sække, og Ladningsmodtageren maatte saa efter endt Udlosning lade Varen omemballere i de indleverede Købersække, som skulde have været anvendt ved Losningen. Arbejdsgivernes Fremstiling gaar endvidere ud paa, at man straks indberettede Arbejdsvægringen til den lokale Arbejdsgiverforening, og at man herfra ad telefonisk Vej søgte at komme i Forbindelse med Fagforeningens Formand, men uden Resultat, idet der ikke skal være blevet svaret i Telefonen.

Under nærværende Sag har Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer I Danmark, indklaget Dansk Arbejdsmandsforbund for Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus og nedlagt Paastand paa, at Arbejdsvægringen kendes ulovlig, og at det paalægges Dansk Arbejdsmandsforbund og Forbundet igen paa Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus' Vegne dels at refundere Ladningsmodtageren den med Omemballeringen forbundne Udgift, der er opgivet til 153 Kr. 72 Øre, dels at betale Bod for den uvarslede Arbejdsvægring. Endvidere paastaas Sagens Omkostninger paalagt de Indklagede.

Klagerne gør gældende, at Arbejdsvægringen har været ulovlig, idet Mandskabet ikke har haft Ret til at modsætte sig Losningen i Modtagersække. Dette Arbejde kræver ganske vist noget mere Mandskab, men saadant var ogsaa tilstede. Klagerne hævder videre, at Fagforeningen maa være ansvarlig for Arbejdsvægringen. I et Tilfælde som det foreliggende, hvor der maa handles hurtigt, maa det gaa ud over Fagforeningen, naar man ikke har kunnet komme i Forbindelse med Formanden; det er vel senere oplyst, at der den paagældende Aften andetsteds i Skibet arbejdede Medlemmer af Fagforeningens Bestyrelse; men det vidste Arbejdsgiverne den paagældende Aften ikke. Fagforeningen maa efter Klagernes Mening saa meget mere være ansvarlig, som den senere saavel under Mæglingsmøde i Aarhus som paa et afholdt Fællesmøde mellem Hovedorganisationerne har taget Arbejdernes Parti.

De indklagede har paastaaet sig frifundne. De hævder, at Folkene overhovedet ikke har haft Forstaaelsen af, at Losseformanden gav nogen bestemt Ordre, Folkene var heller ikke paa det rene med, at der var tilstrækkeligt Ekstramandskab parat, og hele Henvendelsen havde en usædvanlig Karakter, dels fordi den skete midt i en saakaldt Kvart, dels fordi Ordren ikke fremkom gennem Lugemanden, men direkte til Folkene i Lasten. Under alle Omstændigheder bestrider de Indklagede, at de kan gøres ansvarlige for, hvad der er sket, idet de først, efter at Losningen var færdig, har faaet Kendskab til det af Arbejdsgiverne paaklagede Forhold, og at de senere har stillet sig paa Folkenes Side, kan ikke paadrage dem noget Medansvar.

Efter de foreliggende Oplysninger, derunder forskellige Vidneforklaringer, maa Retten gaa ud fra, at der fra Folkenes Side har foreligget en ube-

rettiget Arbejdsvægring, om end under Forhold, der indeholder forskellige formildende Omstændigheder, Retten finder imidlertid ingen Anledning til at komme nærmere ind herpaa. Sagen er ikke rettet mod de paagældende Folk, men mod Fagforeningen, men denne, der ikke har kendt noget til Arbejdsvægringen før efter Losningen, kan ikke gøres ansvarlig for det passerede. At Fagforeningens Formand ikke blev antruffen i Telefonen, maa være uden Betydning, allerede fordi der ikke er mindste Holdepunkt for, at dette skulde skyldes andet end et rent Tilfælde. De Indklagede vil herefter være at frifinde. Klagerne findes dog at have haft Grund til at besvære sig over, at Fagforeningen først saa sent som paa det forud for Domsforhandlingen afholdte forberedende Møde har fremsat den Indsigelse, at Fagforeningen ikke var medansvarlig. Hvis Indsigelsen var bleven fremsat før, vilde Klagerne efter hvad de hævder, have overvejet at anlægge Sag direkte mod Folkene, og mulig var Sagen helt blevet undgaaet. Retten finder derfor efter alt foreliggende, at Dansk Arbejdsmandsforbund paa Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus' Vegne bør betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse.

De Indklagede bør for Klagerens Tiltale i denne Sag fri at være, dog at Dansk Arbejdsmandsforbund paa Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus' Vegne betaler Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Sag Nr. 1052.
Overholdelse af Overenskomstens Opsigelsestermin.
(Malerforbundet kontra Jern- og Metalindustriens Sammenslutning).

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 2. Februar 1927 i Sag Nr. 1052: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark mod De samvirkende Fagforbund paa Malerforbundet i Danmarks Vegne.

Ved Skrivelse af 30. November 1926 opsagde Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark den med Malerforbundet indgaaede Overenskomst til Ophør den 1. Marts 1927. Malerforbundet protesterede, idet Opsigelsen først var blevet præsenteret Forbundet fra Postvæsenet den 1. December 1926 Kl. 10½ Form., hvorfor man under Henvisning til Punkt 6 i Septemberforliget ikke kunde anse den for gyldig. I Overenskomsten bestemmes følgende: »Denne Overenskomst ..... er gældende indtil den af en af Parterne opsiges til Ophør en 1. Marts«, og Septemberforligets Punkt 6 bestemmer: »Opsigelsesfristen for Overenskomster angaaende Priskuranter og øvrige Prisforhold fastsættes herefter til mindst 3 Maaneder, medens Opsigelsesterminen vil være at fastsætte i hvert enkelt Tilfælde i den paagældende Overenskomst.«

Under nærværende Sag har Klagerne nedlagt Paastand paa, at den af Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien givne Opsigelse af Overenskomsten kendes gyldig.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Klagerne har anbragt, at den skete Opsigelse maa anses for gyldig efter gældende Retspraksis, idet det ved flere Domme vedrørende Engagementsforhold er statueret, at en Opsigelse afgivet den første i Maaneden under tilsvarende Forhold er gyldig. Dertil kommer, at Praksis mellem Organisationerne længe har været vaklende, idet det i mange Tilfælde er sket, at Opsigelse, afgivet den 1ste i Maaneden, er taget for gyldig.

I November Maaned f. A., da der netop forelaa flere Tilfælde, hvor Opsigelser først var modtaget den 1ste, tog Arbejdsgiverforeningen Anledning til at gøre De samvirkende Fagforbund opmærksom paa Forholdet, da man fandt det i fælles Interesse, at Spørgsmaalet blev ordnet. Man bad derfor om, at Organisationerne maatte faa indskærpet, at Opsigelsesvarsler afsendtes saa betids, at de ved normal Postgang kunde være Modparten i Hænde i god Tid, saaledes at eksempelvis Varsel om en Overenskomst, der blev opsagt til Ophør den 1. Februar, var den medkontraherende Organisation i Hænde senest den 31. Oktober, og i Tilfælde, hvor denne Dag faldt paa en Søndag,

den 30. Oktober. Paa denne Henvendelse modtog Arbejdsgiverforeningen imidlertid intet Svar, og Arbejdsgiverforeningen mener derfor, at de Indklagede bor bøje sig for den Praksis, der efter deres Opfattelse hidtil har været gældende, eller i hvert Fald tolereret.

De Indklagede hævder heroverfor, at Opsigelsen er givet for sent, idet Opsigelsesfristen, da Overenskomsten udløber den 1. Marts 1927 ved normal Arbejdstids Begyndelse, ikke har været de foreskrevne 3 Maaneder, og de Indklagede henviser i denne Forbindelse til, at Septemberforliget benytter Udtrykket: mindst 3 Maaneder. De Indklagede bestrider dernæst, at Retspraksis skulde gaa i den af Klagerne anførte Retning, og de hævder, at Klagernes Standpunkt er ganske i Strid med al hidtidig Praksis for Opsigelse af Overenskomster i Malerfaget, idet Opsigelser her altid er givet rettidig forinden det 3 Maaneders Tidsrum. De Indklagede vil ikke bestride, at Arbejdsgiverforeningen mulig i andre Fag har taget Opsigelser, fremkomne den 1ste i Maaneden for gyldige, men dette maa være uden Betydning for Forholdene i Malerfaget.

Retten maa give de Indklagede Medhold i, at Følgen af, at Opsigelsesvarslet er fastsat til 3 Maaneder, maa være, at Opsigelsen skal være den anden Part i Hænde senest nøjagtig 3 Maaneder inden det Tidspunkt, hvor Overenskomsten udløber. Dette ligger i Ordene, og et andet Resultat kunde kun naas, hvis det blev godtgjort, at en herfra afvigende Fortolkning var blevet Kutyme eller i hvert Fald tolereret. Mod de Indklagedes Protest tør Retten imidlertid ikke fastslaa, at de spredte Tilfælde, der har foreligget, kan danne Udtryk for en de Indklagede forbindende Regel. Det bemærkes herved, at de Indklagedes Anbringende om den hidtidige Praksis i Malerfaget er uimodsagt af Klagerne. Da de Indklagede ikke har faaet fuldt 3 Maaneders Opsigelsesfrist, maa Resultatet blive, at de Indklagede frifindes. Sagens Omkostninger findes, bl. a. under Hensyn til, at Arbejdsgiverforeningen kunde have Anledning til at gaa ud fra, at den i Sagen rejste Indsigelse ikke vilde blive fremsat, at burde bæres med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

De Indklagede bør i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betales af Parterne med 150 Kr. af hver.

Internationalt.

Optagelse af faglige Landsorganisationer i den internationale faglige Central.

I. F. C.s Repræsentantskab har paa sit Møde den 12.—14. Januar vedtaget at optage følgende faglige Landscentraler:

Argentina: Confederación Obrera Argentina, Indepencia 2860—66, Buenos-Aires.

Lithauen: Lietuvos Darbininku ir Tarnautoju Profesiniu Sajungu, Centro Biuras, Kesticio g. 40, b, 1., Kaunas.

Sydafrika: Industrial and Commercial Workers' Union of Africa, 16, Market Street, Johannesburg.

Internationalt Metalarbejderforbund.

Bestyrelsen for det Internationale Metalarbejderforbund vedtog paa sit den 7. ds. i Berlin afholdte Møde en Resolution, i hvilken der med Henblik paa den gennem Arbejdsspecialiseringen indtraadte stærkere Udnyttelse af Arbejdskraften fordres en omgaaende Ratifikation af Washington Konventionen om 8 Timersdagen og Lønforhøjelser samt i Lande med monopoliserede Industrier, Indførelse af offentlige Kontrolorganer med paritetisk og efter Omstændighederne internationalt sammensatte Fagudvalg.

I Tilknytning til Mødet fandt der Forhandlinger Sted med Repræsentanter for det russiske Metalarbejderforbund, og der blev forelagt dem det Spørgsmaal, om de i Tilfælde af det russiske Metalarbejderforbunds Optagelse i Internationalen var villige til at opløse de kommunistiske Splittelsesorganisationer og de kommunistiske »Celler« i de forskellige Lande og sørge for Medlemmernes Tilslutning til Metalarbejder-Internationale. Da Russerne kategorisk nægtede at gaa

ind herpaa, ansaa Bestyrelsen en fortsat Behandling af dette Spørgsmaal for formaalsløs og henlagde derfor Sagen.

Arbejdskonflikter i Norge.

Ved de i den sidste Tid førte Forhandlinger om Fornyelsen af de forskellige Overenskomster er det ikke i alle Fag lykkedes at komme til Enighed om de nye Overenskomstbestemmelser. Af den Grund har Arbejdsgiverne i Jern-, Bjergværks-, Tekstil- og Skotøjsindustrien erklæret Lockout overfor deres omtrent 11.000 Arbejdere. Under normale Forhold beskæftiger nævnte fire Industrier tilsammen 20.000 Mand, men for Tiden er 8.000 til 9.000 Arbejdere arbejdsløse. Arbejderne var villige til at tage en Lønreduktion paa 6 til 7 pCt, svarende til Nedgangen i Pristallet i Perioden Marts 1926—Februar 1927, men Arbejdsgiverne krævede omkring 25 pCt. Lønnedsættelse. Desuden var der ogsaa Divergenser mellem Parterne paa andre Punkter, bl. a. vedrørende Spørgsmaalet om Feriens Længde og Medbestemmelsesretten. Grundet paa den store Forskel i Parternes Fordringer ansaa Rigsmæglingsmanden det formaalsløst at stille et Mæglingsforslag.

I Murerfaget er det derimod lykkedes at opnaa Enighed om en Ordning paa Grundlag af en Lønreduktion paa 6, 7 pCt., og det er ikke usandsynlig, at Bygningsarbejderne, Typograferne, Bogbinderne og Møbelsnedkerne slutter paa samme Betingelser. I Papirindustrien, hvis Overenskomst udløber den 15. Marts, regner man derimod ligeledes med Lockout.

Det mørke Lithauen.

Trods alle Protester og al Modagitation fortsætter den nye Regering i Lithauen sin Voldspolitik overfor Arbejderbevægelsen. Ikke nok med, at de Fagforeningsførere, som fuldstændig uskyldige blev arresteret under de revolutionære Omvæltninger, endnu stadig holdes bag Laas og Lukke, foretages der stedse nye Arrestationer af Fagforeningsledere, og de nye Dødsdomme over Kommunisterne overtræffer selv de værste Forventninger, man nærede med Hensyn til det nye Regime. Denne valg- og planløse Fremgangsmaade dikteres af Folk, som aabenbart har en daarlig Samvittighed. Regeringen fortsætter med Opløsningen af upolitiske Fagforeninger. Saaledes opløstes Læderarbejderforbundet paa Grund af »upolitisk Upaalidelighed«, den samme Skæbne ramte Chaufførforbundet og flere Afdelinger af Landarbejderforbundet. Selv en fornylig til Behandling af rent organisatoriske Spørgsmaal indkaldt Bestyrelseskonference for de under Landsorganisationen hørende Organisationer blev forbudt. De ikke-opløste Fagorganisationer er det forbudt at afholde Medlemsmøder, og Landsorganisationen ser sig ikke mere i Stand til at udgive sit Blad, Jernbaneforbundet, der blev opløst umiddelbart efter den nye Regerings Dannelse, har som bekendt indsendt en Klage over dette Skridts Ulovlighed, men er ikke blevet værdiget noget Svar. Uden nogensomhelst Begrundelse blev dette Forbunds Bøger, Inventar o. s. v. beslaglagt og Lokalerne overgivet til en Privatperson.

Hvis den lithauske Regering blot var nogenlunde politisk vidtskuende, maatte den sige sig selv, at dens meningsløse Fremgangsmaade kalder de Kræfter til Live, som den maaske tror helt at undertrykke. Resultatet vil være, at den selv før eller senere vil komme til at bære Følgerne af sin Optræden.

Familieløntillæg i Ny-Syd-Wales.

Regeringen i Ny-Syd-Wales i Australien har vedtaget at indføre Tillæg til Familieforsørgere. Der skal for hvert Barn betales et Tillæg af 6 Sh. om Ugen. (I. F. C.)

Afdelingsformænd og -kasserere!

Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Februar Maaned 1927.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

Formandens Navn:.....

— Adresse:.....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. Marts 1927.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag. Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 3—5 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 3. Under »Antal Medlemmer« medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 4. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning. Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette, fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa ikke medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lockout.

ad 5. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte saavel understøttede som ikke-understøttede Dage. Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

K. E. BORDING KØBENHAVN

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 36 ❋ KØBENHAVN DEN 5. MARTS 1927 ❋ 23 AARGANG

Arbejdernes Fællesorganisation i København protesterer mod Regeringens Nedskæringer.

I Anledning af Regeringens Forslag om Nedskæring af Tjenestemandslønningerne og de sociale Love, havde Forretningsudvalget for Arbejdernes Fællesorganisation i København indkaldt til et Fællesmøde for Fagforeningernes Bestyrelser den 23. Februar.

Stauning redegjorde som Socialdemokratiets Ordfører for det Arbejde den socialdemokratiske Regering havde udført for at bekæmpe Krisen og paaviste, hvorledes Venstre og Konservative i Landstinget havde hindret dette Arbejde i at bære Frugter.

Han gennemgik derefter den nuværende Regerings Indsats og gav i et mesterligt Foredrag en Oversigt over de fremsatte Nedskæringsforslag.

Han paaviste, at disse Forslag ikke havde noget som helst andet Formaal, end at berøve Arbejderklassen de Goder, den i mere end 50 Aars intensivt og aldrig ophørende Organisationsarbejde havde tilkæmpet sig.

De 60 Millioner, som skal afpresses de Fattige og skænkes til de Rige, vil ikke skabe en eneste Dags Arbejde, men tværtimod forøge Arbejdsløsheden ved at fratage Tusinder og atter Tusinder af Landets Indbyggere den sidste Rest af Købeevne og derved bringe Stagnation i Handel og Omsætning og øget Arbejdsløshed.

Stauning gjorde opmærksom paa, hvorledes Madsen-Mygdal kynisk havde udtalt, at Fagforeningerne skulde give Arbejdet frit. Sætte Priskuranterne ud af Kraft og overlade til Industrien at betale den Løn den kunde afse.

Arbejdsløsheden skulde anvendes til at trykke Lønnen og derfor skulde den ikke bekæmpes, saalænge det stod til Venstre, som tværtimod ønskede den opretholdt og eventuelt skærpet, for at Arbejdernes Fagorganisationer skulde knække sammen under Byrden og overlade Bonderegimentet frit Spil.

Hilst af mægtigt Bifald sluttede Stauning med at anbefale følgende Resolution, som vedtoges med stormende Tilslutning.

800 Bestyrelsesmedlemmer for Københavns Fagforeninger, der omfatter 120,000 Medlemmer, forsamlede til Møde i Arbejdernes Fællesorganisation den 23. Februar, udtaler sin skarpe Misbilligelse overfor de Partier paa Rigsdagen, som i Aarene 1924—26 hindrede den af den daværende Regering foreslaaede Kriselovgivning. Disse Partier, der nu bærer Madsen-Mygdals Regering, har Ansvaret for den fortsatte Arbejdsløshed og for den Erhvervskrise, der kun kan overvindes ved positive Foranstaltninger til Genrejsning af Produktionen.

Mødet protesterer mod den Uærlighed overfor Vælgerne, som finder Udtryk i det nuværende Ministeriums afvisende Holdning overfor Kravene om Imødegaaelse af Krise og Arbejdsløshed; thi det var Løfterne derom, som bragte Ministeriets Partier Sejren.

Mødet kræver, at der skaffes Arbejde til de Arbejdsløse, ved offentlige Foretagender og ved Hjælp til Produktionens Iværksættelse, og saafremt man ikke overvinder Arbejdsløsheden, kræves Hjælp til de Tusinder af Arbejdsløse, som maa se deres Hjem gaa til Grunde under de nuværende Tilstande.

Den af Regeringen forelagte Plan til Beskæring af Tjenestemændenes Løn og de lovmæssige sociale Ydelser kan ikke betragtes som et alvorligt Forsøg paa at imødegaa Krisen. Den er et brutalt Overgreb mod de fattigste i Landet og et Forsøg paa at skaffe Overklassen nogle Fordele.

Regeringens Forsøg paa at presse Penge af Smaafolk, for at faa Midlerne til Lettelse af Overklassens Skatter, vil, hvis det gennemføres, betyde formindsket Købeevne, formindsket Omsætning, formind-

sket Produktion, men *forøget* Arbejdsløshed og forøget Nød.

Mødet nedlægger en enstemmig Protest imod den antisociale, udemokratiske Politik, som de nævnte Forslag er Udtryk for, samt imod det Forsøg paa at øve Tryk paa Arbejdslønnen, som ventes at følge af den forøgede Arbejdsløshed og Nødstilstand.

Bestyrelserne opfordrer Socialdemokratiets Rigsdagsgruppe til at anvende alle Kræfter paa Bekæmpelsen af Regeringens Plyndringsforsøg og tilsiger den enhver nødvendig Støtte i Kampen mod den Reaktion, der er en Trusel mod Arbejderklassen og dens Organisationer, den Reaktion, der nu bereder sig paa Fremstød under Storagrarernes Ledelse.

Forligsmandsloven.

Som vi allerede i et tidligere Nummer af »Arbejderen« har gjort Rede for, har der i indeværende Rigsdagssamling været gjort Forsøg paa at ændre Forligsmandsloven. Vi har ogsaa skildret de Ændringer, der var fremført Forslag om, og paavist disse Ændringers arbejderfjendtlige Karakter.

Tilbage er saa at redegøre for det endelige Udfald af Lovens Behandling, idet denne nu er bragt til Afslutning.

Den saaledes fornyede Lov indeholder ikke væsentlige Ændringer, idet alle de, for vore Organisationers Selvbestemmelsesret farlige Tendenser er fjernede, og det samme er Tilfældet med de Bestemmelser om Oplysningspligt som Arbejdsgiverne ivrede saa stærkt imod.

De ny Bestemmelser indskrænker sig derfor til Lovfæstelse af Forhold, der allerede i længere Tid i Praksis har vundet Hævd, og derudover er indføjet en Bestemmelse om, at Forligsmanden kan forlange Realitetsforhandling optaget mellem Parterne, hvis han skønner at en saadan er bleven forsømt.

For en Oversigts Skyld bringer vi her Loven i dens ændrede Skikkelse. Det ny i Loven er fremhævet med kursiveret Skrift.

Lov om Mægling i Arbejdsstridigheder.

§ 1.

Efter Indstilling af »Den faste Voldgiftsret« udnævner Indenrigsministeren tre Forligsmænd for hele Landet med det Hverv, paa de i denne Lov angivne Maader at medvirke til Bilæggelse af Stridigheder mellem Arbejdsgivere og Arbejdere. Udnævnelsen gælder for tre Aar. Dog skal af de tre første i Henhold til nærværende Lov udnævnte Forligsmænd een afgaa med Udløbet af hvert af Aarene 1927—1928 og 1929, idet det ved Lodtrækning afgøres, hvem der skal afgaa i hvert af disse Aar. I hvert Aars December Maaned udnævnes een Forligsmand i Stedet for den ved Aarets Udløb afgaaende. Genudnævnelse kan finde Sted.

Endvidere udnævner Indenrigsministeren, ligeledes efter Indstilling af »Den faste Voldgiftsret« for 3 Aar ad Gangen en Stedfortræder for Forligsmændene. Genudnævnelse kan finde Sted.

Den af »Den faste Voldgiftsret« foretagne Indstilling, skal være tiltraadt af mindst eet af de henholdsvis af Arbejdsgiverne og Arbejderne valgte Medlemmer af Voldgifsretten. Foreligger en saadan Indstilling ikke senest den 15de December hvert Aar, foretager Indenrigsministeren Udnævnelsen uden Indstilling.

Afgaar en Forligsmand ved Døden, eller fremsætter han for Indenrigsministeren Ønske om Udtræden, som denne bifalder, vil der af »Den faste Voldgiftsret« være at foretage Indstilling efter foranstaaende Regler inden Forløbet af 1 Maaned, efter at Begæring om Indstilling er fremsendt fra Indenrigsministeren. Foreligger Indstilling ikke inden Udløbet af denne Frist udnævner Indenrigsministeren, uden Indstilling en ny Forligsmand, som afgaar til det Tidspunkt, da den, for hvem han træder i Stedet, vilde være afgaaet.

§ 2.

Forligsmændene vælger af deres Midte for eet Aar ad Gangen en Formand, der er Forligsinstitutionens administrative Leder.

Forligsmændene bør holde sig underrettede om Arbejdsforholdenes, og da særlig Lønforholdenes, almindelige Stilling til enhver Tid, og sammentræder, saa ofte det skønnes fornødent, efter Indkaldelse af Formanden, for under hans Ledelse at drøfte den foreliggende Situation.

Forligsinstitutionen er berettiget til,

af enhver Arbejdsgiver-Organisation og Arbejder-Organisation, at forlange sig tilsendt Eksemplarer af enhver, af en saadan Organisation sluttet kollektiv Overenskomst.

Forligsmændene afgør, ved en for hvert Kalenderaar fastsat Forretningsorden, eller i hvert enkelt Tilfælde, i hvilke Arbejdsforhold, hver enkelt af de tre Forligsmænd, i paakommende Tilfælde skal mægle. Den af en Forligsmand optagne Mægling gennemføres af ham uden Medvirkning af de andre Forligsmænd (jfr. dog § 5) og føres af ham til Afslutning, selv om det Tidsrum, for hvilket han er udnævnt imidlertid er udløben.

Forligsinstitutionen indgiver en aarlig Indberetning om sin Virksomhed til Indenrigsministeren.

§ 3.

Naar der er Grund til at befrygte Arbejdsstandsning, eller Arbejdsstandsning er indtraadt, og den Forligsmand, under hvem paagældende Sag hører, (jfr. § 2 næstsidste Stykke) tillægger Stridens Virkninger og Omfang større samfundsmæssig Betydning, kan han, — forsaavidt Forhandlingerne mellem Parterne i Henhold til de mellem dem vedtagne Bestemmelser er ført, og fra en af Siderne erklæret afsluttet uden Resultat, — af egen Drift eller paa Foranledning af en af Parterne, indkalde de stridende Parter til Forhandling. Parterne bestemmer selv, ved hvem de vil lade sig repræsentere, dog maa det ikke være ved nogen udenfor de respektive Organitioner eller Hovedorganisationer staaende Person.

Det er Parternes Pligt at efterkomme Forligsmandens Indkaldelse.

Naar Forligsmanden har besluttet at mægle, eller mægler til Hindring af en truende Arbejdsstandsning, kan han, paa hvilket som helst Tidspunkt før eller under Forhandlingerne, som Betingelse for Mæglingen stille Krav til Parterne om, at Arbejdsstandsningen ikke iværksættes, forinden Forhandlingerne, af Forligsmanden, er erklæret for afsluttede.

Kravet kan dog højst omfatte et Tidsrum af en Uge og kan under samme Arbejdsstrid kun stilles een Gang.

§ 4.

Forligsmanden er, under Forhandlingerne med Parterne berettiget til at gøre Henstillinger om Indrømmelser, som maatte synes hensigtsmæssige for Stridens fredelige Afslutning.

Hvis Forligsmanden under en Mægling faar den Opfattelse, at de mellem Parterne foreliggende Stridsspørgsmaal eller nogle af disse, enten ikke har været undergivet nogen egentlig Realitetsforhandling mellem Parterne, eller paa Grund af deres specielle faglige Karakter bør søges forhandlet til Ende direkte mellem Parterne, kan Forligsmanden forlange saadan Forhandling optaget og nægte at fortsætte Mæglingen, forinden denne Forhandling har fundet Sted. Forligsmanden bestemmer Tidsfristen, inden hvis Udløb Forhandlingerne skal være afsluttede.

Naar *Forligsmanden* finder det formaalstjenligt, kan han fremsætte et Mæglingsforslag, som dog ikke uden hans Samtykke maa offentliggøres, saalænge ikke begge Parters Svar paa Mæglingsforslaget foreligger. Inden Forligsmanden fremsætter sit Mæglingsforslag, skal han med Hensyn til Forslagets formelle og tekniske Side raadføre sig med to Repræsentanter for hver af Parterne, og hvis Parterne tilhører en Hovedorganisation, da tillige med en Repræsentant for hver af Hovedorganisationerne.

Forligsmanden bestemmer efter Samraad med Parterne Fristen for Afgivelse af Svar paa Mæglingsforslaget med Hensyn til Vedtagelse eller Forkastelse.

§ 5.

Forsaavidt en foreliggende Arbejdsstrid efter Forligsmændenes Skøn er af vidtrækkende samfundsmæssig Betydning, kan de beslutte, at Mæglingen i Striden udføres af alle tre Forligsmænd i Forening. Saadan Beslutning meddeles de interesserede Organisationer (Hovedorganisationer), og i de Forhandlinger, som derefter finder Sted, deltager alle tre Forligsmænd. Den i § 2 omhandlede Formand fører Forsædet under Forhandlingerne.

§ 6.

Naar der under en Strid, som har givet en Forligsmand Anledning til at

træde til efter § 3, opstaar Uenighed om Løn, Arbejdstid, Overarbejde og lign., og den rette Erkendelse af, hvorledes de faktiske Forhold i denne Henseende har været, skønnes at være af Betydning for Stridens Afgørelse, er Forligsmanden berettiget til at afæske Parterne Erklæringer herom.

Forsaavidt disse Erklæringer synes ham usikre eller ikke tilstrækkelig oplysende, har Forligsmanden Ret til at begære Vidneforklaring optaget ved »Den faste Voldgiftsret«.

Forligsmanden har under disse Vidneafhøringer for Voldgiftsretten Ret til at være til Stede og kan vedrørende de i 1ste Stykke nævnte Forhold begære saadanne yderligere Spørgsmaal stillet til Vidnerne, som disses Udsagn maatte give Anledning til.

§ 7.

Naar et Mæglingsforslag underkastes Afstemning indenfor en Organisation, maa det kun forelægges i Forligsmandens Affattelse, og der kan kun afgives rene Ja- eller Nej-Stemmer. Naar Afstemningsresultatet er opgjort, skal Organisationen uden Ophold give Forligsmanden skriftlig Meddelelse om, hvor mange Ja- og hvormange Nej-Stemmer, der er afgivet, saavel som om det samlede Antal af stemmeberettigede Medlemmer. Skal Afstemning finde Sted, bør Organisationen drage Omsorg for, at alle stemmeberettigede Medlemmer inden Afstemningen faar Adgang til at gøre sig bekendt med Mæglingsforslaget i dets Helhed.

§ 8.

Det er forbudt at udstede Attester eller føre Vidner om, hvad der af Parterne tilstaas eller foreslaas under de af en Forligsmand ledede Forhandlinger, med mindre det vedtages af begge Parter og udgør Punkter af Forliget.

§ 9.

Udgifter til Lønninger, Kontorhold m. v. udredes af Staten ved Bevilling paa de aarlige Finanslove eller ved særlig Lov.

Enhver Tvist om Forligsmændenes Kompetence kan indankes til »Den faste Voldgiftsrets Afgørelse.

§ 10.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Marts 1927.

Med Hensyn til de nye Bestemmelser, er der at sige, at Stedfortrædere har været konstitueret lige siden Loven i 1921 blev ændret, men Udnævnelsen er sket, uden at der i Loven var stadfæstet noget desangaaende.

Bestemmelsen om, at Arbejdsstandsning ikke iværksættes før Mæglingen er afsluttet, tillægger Forligsmændene en Myndighed, de ikke hidtil har haft; men Forholdet har dog stedse været saadan, at Parterne har imødekommet Forligsmændenes Henstilling om at udsætte varslede Arbejdsstandsninger for derved at vinde Tid til Mæglingen.

Bestemmelsen om, at Forligsmanden kan forlange Realitetsforhandling optaget mellem Parterne, maa hilses med Glæde af vore Organisationer, idet vi Gang paa Gang er stødt paa det Forhold, der her tages Sigte paa. Det vil altid være i vor Interesse at faa Overenskomsterne gennemforhandlede, medens Arbejdsgiverne søger at undgaa dette ved at samle til Bunke og forberede generelle Ændringer.

Bestemmelsen om, at Forligsmanden efter Samraad med Parterne bestemmer Tidsfristen for Afgivelsen af Svarene paa Mæglingsforslagene, er en Lovfæstelse af gammel Praksis.

Alle Bestemmelser om Indskrænkniger i vor frie Ret til selv at vælge Fremgangsmaaden ved Forligsforslagenes Behandling er fejet bort. At ligeledes Arbejdsgivernes Oplysningspligt om Virksomhedens økonomiske Forhold er fjernet af Loven, er den Pris, vi har maattet betale for at sikre vore Medlemmers Selvbestemmelsesret, og vi mener at have gjort en fordelagtig Handel ved denne Lejlighed, idet det udformede Ændringsforslag vel var et Skridt i den rigtige Retning; men dog saa langt fra, hvad vi maatte kræve paa dette Omraade, at det absolut ikke stod i Forhold til det katastrofale Forslag om Mandatpligt og kompetente Forsamlinger i Stedet for Urafstemning. *Leis.*

Arbejdsløsheden og Arbejdsløshedskasserne.

I »Arbejderen« Nr. 32 (Side 238) gav vi en Fortegnelse over de Fag, som fra

og med den 1. Februar 1927 at regne betegnedes som havende udsædvanlig stor Arbejdsløshed, og til hvis Arbejdsløse der i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 kunde ydes ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse.

De i denne Fortegnelse nævnte Fag er ogsaa fra 1. Marts d. A. at regne som havende Ret til at yde deres Arbejdsløse ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse med følgende Forandringer: Handskemagere, Landkokke, Murersvende og Skraatobaksarbejdere udgaar af Fortegnelsen, og i Fortegnelsen indgaar »Tjenere«.

Efter Indstilling fra Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed meddeler Indenrigsministeriet i Henhold til ovennævnte Lovs § 31, Stk. 6, 2det Punktum, Tilladelse til, at Varigheden for fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder ved Udbetaling af saadan Hjælp i Februar Maaned 1927 for følgende 4 Fags Vedkommende fastsættes til 1½ Gange det Antal Dage, som gælder for de Paagældende efter Arbejdsløshedskassens Vedtægt:

Bageri- og Konditoriarbejdere, Handels- og Kontormedhjælpere, Metalarbejdere og Murarbejdsmænd,

og til 1¼ Gange Dageantallet for følgende 2 Fag: Billedskærere og Snedkere.

Prisbevægelsen i Danmark og andre Lande.

Siden Januar 1925 er Detailpristallet her i Landet sunket jævnt fra 221 til 181. Engrospristallet gik ned fra 243 i Januar 1925 til 157 i April 1926. Derefter holdt Engrospris-Niveauet sig uforandret nogle Maaneder, men steg ret stærkt paa Grund af de høje Kulpriser i Efteraarsmaanederne, og er atter for Januar 1927 naaet ned til 157.

Detailpris-Niveauet ligger saaledes i Øjeblikket 81 pCt., Engrospris-Niveauet 57 pCt. over de tilsvarende Prisniveauer før Krigen. Søger man at sammenligne disse Stigninger med Forholdene i andre Lande med Guldmøntfod, maa det erindres, at man ikke direkte sammenligner Prisniveauerne, men kun Stigningen i dem, og at følgelig Forskelligheder i det valgte Udgangspunkt, Antallet og Arten af de Varer eller Udgiftsposter, der indgaar i de enkelte Pristal, den forskellige Vægt, der er tillagt dem m. v. medfører, at der knytter sig en Del Usikkerhed til Sammenligningen. Det kan i denne Sammenhæng saaledes eksempelvis anføres, at medens de høje Kulpriser stærkt kom til at præge det danske Engrospristal i Efteraarsmaanederne, var der nogle Lande, som saa bort fra Kulpriserne ved Beregningen af deres Pristal, maaske fordi de kun indførte ringe Mængder Kul, og i hvert Fald ikke de samme Arter som før den engelske Kulstrejke standsede Udførselen fra England. En Sammenligning mellem Engrospristallet her i Landet og i Lande, hvor en saadan ændret Beregningsmaade anvendtes, lader sig saaledes ikke foretage for den Tid, den engelske Kulstrejke varede.

Det Land, der ligger nærmest for os at sammenligne med, er Sverige, hvis Pristal er udarbejdet efter de samme Principper som de danske, og hvis Prisniveau i særlig høj Grad maa anses for at angive Guldets Værdi, fordi der har været Guldindløsning i næsten tre Aar. Desuden ligger det svenske Prisniveau overordentlig roligt.

Det viser sig da, at det svenske Detailpristal for Januar 1927 var 171 og Engrospristallet 146. Det danske Detailpristal ligger saaledes ca. 5 pCt., Engrospristallet ca. 7½ pCt. højere end de tilsvarende svenske Pristal.

Af nedenstaaende Oversigt vil det ses, at det er Forskellen i Pristallene for Klæder m. v., Brændsel m. v. og for Skatter, Kontingenter o. l., der er Aarsagen til, at Detailpristallet er højere her i Landet end i Sverige; for begge Lande er Priserne i Juli 1914 = 100.

	Danmark Januar 1927	Sverige Januar 1927
Fødevarer	156	155
Klæder, Fodtøj, Vask	196	182
Bolig	185	188
Brændsel og Belysn.	230	186
Skatter, Konting. o. l.	253	183
Andre Udgifter	174	179
I alt	181	171

Det højere Pristal for Skatter m. v. her i Landet end i Sverige er bl. a. en

Følge af, at Skatterne opkræves forholdsvis lang Tid efter, at den tilsvarende beskattede Indtægt er oppebaaren, og saaledes først efterhaanden tilpasser sig til det nye lavere Prisniveau. Forskellen i Gruppen Brændsel og Belysning skyldes i det væsentlige den Omstændighed, at der i det danske Pristal for denne Gruppe indgaar Betaling for Gas og Elektricitet, og Priserne herfor har i de sidste Par Aar udenfor Hovedstadskommunerne ikke fulgt Nedgangen i Brændselspriserne. Endvidere viser Oversigten, at det danske Pristal for Beklædning m. v. ligger 7 pCt. højere end det svenske, medens Pristallene for Grupperne Fødevarer og Andre Udgifter ret nær er de samme.

Engrospristallet var som nævnt 157, imod 146 for det svenske. Forskellen skyldes navnlig Gruppen Kalk, Cement, Mursten og Glas, for hvilket det danske Pristal laa ca. 50 pCt. over det svenske. Endvidere laa det danske Pristal for Brændsel m. v., for Metaller og Metalvarer og for Tekstil og Konfektion udpræget højere end det svenske. Derimod laa Pristallet for Gødningsstoffer lavere her end i Sverige.

En Sammenligning mellem Pristallene her og i nogle andre Guldmøntfodslande er foretaget i nedenstaaende Oversigt:

Som det vil ses, er Priserne i de øvrige Lande, der i længere Tid har haft Guldmøntfod, steget lige saa meget som i Sverige, naar bortses fra Tyskland, hvis Pristal ligger væsentligt lavere. Dette lave Prisniveau skyldes formentlig de særlige Forhold, der i 1923 knyttede sig til Overgangen til Rentemarken, hvorved der fremkom et tysk Detailpris paa ca. 120, medens det amerikanske Detailpristal samtidig var over 170. Siden er det lave tyske Pris- og Indtægtsniveau i vid Udstrækning blevet fastholdt, saaledes at der kun har været en langsom Stigning op imod Verdensprisniveauet.

	December—Januar 1927	
	Detailpristal	Engrospristal
Danmark	181	157
Sverige	171	146
England	175	146
U. S. A.	175	147
Holland	—	147
Tyskland	144	136

Den faste Voldgiftsret.

Indgaaede Forlig.

Sag Nr. 1022.
Havnearbejdere i Odense ved Omladning af løst Korn.

Ved Omladning af et Parti Korn i løs Vægt fra S/S »Psara« til en Lægter »Maagen« opstod en Uoverensstemmelse angaaende Overarbejde, som ikke var varslet før Kl. 3 Eftermiddag, hvilket Arbejdsgiverne var pligtige til i Henhold til Overenskomsten. Arbejdsgiverne gjorde gældende, at Overarbejdet kun var blevet nødvendigt som Følge af, at Havnearbejderne havde holdt samlet Drikkehvil. Arbejderne hævdede, at den Standsning i Arbejdet, som de havde benyttet til Drikkepavse, var foranlediget af Nødvendigheden af at foretage en Omrigning, hvortil der i Redskabshuset skulde hentes fornødne Lossegrejer.

Sagen forligtes ved et forberedende Retsmøde den 3. Decbr. 1926. Arbejdsgiverne fastholdt deres principielle Standpunkt, men under Hensyn til, at der ikke har fundet behørig Paatale Sted overfor Fagforeningen i det ovennævnte Tilfælde, frafalder Arbejdsgiverne at forfølge Sagen.

Sag Nr. 1051.
Kedel- og Maskinpassere paa Helsingør Skibsværft.

Paa ovennævnte Skibsværft beskæftigedes en Funktionær ved Pasning af Værftets Kraftcentral, og Forbundet bestred denne Funktionærs Ret til at blive betragtet som Formand i Septemberforligets Forstand, hvorfor der anlagdes Sag mod Værftet.

I et forberedende Retsmøde den 28. Januar 1927 forligtes Sagen, idet Firmaet erklærede, at den paagældende Maskinpasser ikke under lovligt varslet Konflikt maa beskæftiges med Fyring under Driftskedlerne eller med Kultrilningsarbejde.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 37 ❋ KØBENHAVN DEN 12. MARTS 1927 ❋ 23 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Tekstilindustriens Overenskomstforhandlinger.

Forløbet af Forhandlingerne indenfor Tekstilindustrien har været saaledes, at der egentlig er rig Anledning til at give en mere detailleret Fremstilling heraf, men da det hele nu er endt med, at et Forligsmandsforslag er vedtaget, vil vi nøjes med at notere de vigtigste Data.

Partsforhandlingerne paabegyndtes den 27. Oktober, og Forbundet fremsatte her Ønske om at komme bort fra Lønreguleringer efter Pristallet, der paa forskellig Maade virkede uheldigt. Fabrikanterne var af samme Anskuelse, men mente at maatte have nogen Erstatning herfor og krævede en generel Lønreduktion af 5 pCt. Dette nægtede Forbundet at gaa med til, og Fabrikanterne udtalte da, at under Hensyn til Stillingen overfor Offentligheden, da baade Arbejdere og Arbejdsgivere lige havde været hos Regeringen og krævet Støtte til Industrien, maa der foretages Reduktioner som Erstatning for Pristallets Bortfald.

Man enedes sluttelig om at forkorte Opsigelsesfristen en Maaned og optage Forhandlinger om Nedsættelser paa nogle Akkordprislister paa forskellige Fabrikker. Disse Forhandlinger fandt Sted i Løbet af November og resulterede i Nedsættelser paa 12 Fabrikker.

Ved de afsluttende Forhandlinger den 30. November mødte Forbundets Repræsentanter med den faste Tro, at Pristalsreguleringens Bortfald var en Selvfølge, og blev derfor meget ubehagelig overraskede ved, at Fabrikanterne fastholdt Pristalsreguleringsbestemmelsen i Modsætnig til deres Standpunkt paa Mødet den 27. Oktober.

Overenskomsten opsagdes saa af Forbundet, og den 27. Januar fandt den første Forhandling Sted under Hovedorganisationernes Medvirken. Her krævede Arbejdsgiverne en 2-aarig Overenskomst med Pristalsregulering og Bibeholdelse af de foretagne Akkordnedsættelser paa de 12 Fabrikker. Arbejderne tilbød 1-aarig Varighed med Pristalsregulering og Bortfald af Akkordnedsættelserne eller Bibeholdelse af disse og Bortfald af Reguleringsbestemmelsen. For at indgaa paa en toaarig Overenskomst med de omtalte Akkordnedsættelser krævede Arbejderne visse Lempelser i Pristalsreguleringsbestemmelsen.

Mødet endte uden Resultat, og efter Mødet udsendte Arbejdsgiverne en Meddelelse gennem Ritzaus Bureau, der lød paa, at Forbundet havde krævet og fastholdt, at Reguleringsbestemmelsen skulde udgaa af Overenskomsten.

Denne misvisende Meddelelse foranledigede, at den borgerlige Presse faldt over Tekstilarbejderne, og en Berigtigelse fra vor Side, hvorefter der kom en kraftig Imødegaaelse af den borgerlige Presse fra den socialdemokratiske Presse.

Arbejdsgiverforeningen varslede nu Lockout til Ikrafttræden den 21. Februar, og straks efter Modtagelsen af 2det Varsel henvendte vi os til Forligsinstitutionen og anmodede om dennes Indgriben i Sagen.

Naar vi gjorde dette, var det fordi, vi ønskede, at der i Henhold til Forligsmandslovens § 6 i denne Sag optoges Vidneafhøringer ved Den faste Voldgiftsret for at faa konstateret, om Fabrikanterne havde givet bindende Tilsagn om Pristalsreguleringens Bortfald, naar visse Fabriksakkordprislister nedsattes, hvilket de hele Tiden havde bestridt. Forligsmanden fulgte ikke denne

vor Henstilling, men bestræbte sig for at finde et for begge Parter akceptabelt Grundlag for Overenskomstens Forlængelse.

Dette lykkedes ham, idet et den 19. Februar stillet Mæglingsforslag er vedtaget af begge Parter, hvorefter Lockouten bortfaldt.

Mæglingsforslaget lyder paa en Varighed af 1 Aar med Pristalsregulering i Perioden. Akkordnedsættelserne bibeholdes, men ved en Godskrivning paa Timelønsslutsatserne for Arbejdere over 18 Aar ved første nedadgaaende Regulering ydes der en Erstatning herfor, der giver rigelig Dækning.

Værd at mærke sig ved denne Sags Forløb er den Letsindighed, hvormed Arbejdsgiverne varsler Lockout, selv i et saa vanskeligt stillet Fag som Tekstilindustrien. Den Smule, der her var Parterne imellem, efter Arbejdsgivernes sidste Udregninger kun nogle faa Tusinde Kr., kunde med lidt mere udvist Forstaaelse og Hensyntagen fra Arbejdsgivernes Side let have været ordnet uden Lockoutvarsel.

Havde vi og Tekstilarbejderne taget lige saa ansvarsløst og uforstandigt paa denne Sag, havde vi ikke undgaaet Kampen, til stor Skade for den i Forvejen vanskeligt stillede Industri.

Guld- Sølv- og Elektropletarbejderne. Overenskomsten forlænget.

Efter at Forhandlinger mellem Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbundet og Jern- og Metalindustriens Sammenslutning var endt resultatløst, afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 31. Januar.

Paa et givet Tidspunkt saa det ud til, at der kunde opnaaes Enighed om et Forslag til en Fornyelse af Overenskomsten paa samme Vilkaar som for Centralorganisationen af Metalarbejdere, tilpasset efter de i Guld-, Sølv- og Elektropletfaget særlige Forhold.

Men det Hele strandede paa, at Elektropletfabrikanterne forlangte og fastholdt, at et Afsnit af Overenskomsten angaaende Fastsættelse af Lønninger for Kvinder mellem 16 og 18 Aar skulde udgaa.

Den 15. Februar kom der nye Partsforhandlinger i Stand, og ved disse frafaldt Elektropletfabrikanterne deres Krav, hvorefter der opnaaedes Enighed under Forbehold af Sanktion. Ved en derefter foretagen Urafstemning blandt Forbundets Medlemmer vedtoges Forslaget, og da det ogsaa er tiltraadt af Arbejdsgiverne er den nye Overenskomst dermed traadt i Kraft.

Overenskomsten for Træindustrien.

Efter flere forgæves Forhandlinger mellem de direkte interesserede Parter, en enkelt Gang ogsaa med Repræsentanter for Hovedorganisationerne, afsluttedes den 11. Februar Kl. 8 Morgen efter 18 Timers forudgaaende Forhandling og under Medvirkning af Hovedorganisationerne en Overenskomst om Løn- og Arbejdsforholdene i Træindustrien.

Naar saa mange forudgaaende Forhandlinger var forløbne resultatløse, var Aarsagen den, at Arbejdsgiverne stadig fastholdt deres ganske urimelige Krav om en 5 pCt.s generel Lønnedsættelse foruden Pristalsregulering. Først da dette Krav frafaldtes, var der Basis for en frugtbringende Forhandling om Vilkaarene for Fornyelsen af den af Forbundet opsagte Overenskomst.

Her, som vel i de andre Fag, var det Detaillerne, der optog den meste Tid af de mange Timers Forhandlinger.

Overenskomsten, der fornyedes for et Aar »paa Pristalsreguleringen«, indeholder Nedsættelser paa 3 Virksomheder, omfattende ca. 30 Medlemmer, men Forhøjelser paa flere — laverelønnede — Virksomheder, men herudover er der indført Ret for Medlemmerne til at holde 3 Dages Ferie i Forbindelse med en Søndag, en bedre Beskyttelse for Tillidsmændene og en Forhøjelse af Fagets Minimaltimelønninger fra 3 til 6 Øre.

Arbejdsløsheden i Januar 1927.

Hosstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af Januar var Ar-

bejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 32,1 pCt. mod 32,7 pCt. ved Udgangen af December 1926.

Januar 1927	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		7. Jan.	14. Jan.	21. Jan.	28. Jan
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygningsindustri	11682	38,2	38,8	39,2	39,3
2. Anden Industri m. v.	67382	26,1	25,4	25,5	25,1
3. Handel	5348	11,7	11,8	11,5	11,3
4. Arbejdsmænd	30931	24,6	26,0	25,0	25,6
Ialt	115343	26,3	26,3	26,1	26,0
Provinserne:					
1. Bygningsindustri	19910	60,4	59,9	59,6	60,0
2. Anden Industri m. v.	60614	30,5	29,2	28,3	28,1
3. Handel	6392	12,9	13,4	13,5	13,8
4. Arbejdsmænd	69028	39,2	38,6	37,5	39,3
Ialt	155944	37,5	36,6	35,8	36,5
Hele Landet	271287	32,7	32,2	31,7	32,1

Nedgangen i Arbejdsløsheden falder udelukkende paa Gruppen »Anden Industri m. v.«, hvor Arbejdsløsheden var særlig stor ved Udgangen af December som Følge af midlertidig Lukning af en Del Virksomheder omkring Nytaar. For samtlige øvrige Grupper var Arbejdsløsheden lidt større ved Udgangen af Januar end ved Udgangen af December, saavel i Hovedstaden som i Provinsen.

Arbejdsløsheden ved Udgangen af Januar 1927 var lidt større end ved Udgangen af den tilsvarende Maaned i Fjor og af omtrent samme Størrelse som i 1922 under Prisfaldskrisen. Sammenlignet med Aarene før Krigen (1910—13 gennemsnitlig) var der for Arbejdsløsheden som Helhed ved Udgangen af Januar 1927 en Stigning til henimod det dobbelte; for Bygningsindustrien, særlig i Hovedstaden, var Stigningen dog betydelig mindre, hvilket hænger sammen med det usædvanligt milde Vejr i Januar Maaned i Aar.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt ovenstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne og med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal.

	1922	1923	1924	1925	1926	1927
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	31,1	21,8	21,6	16,6	30,1	32,1
Februar	34,2	23,1	21,9	16,5	27,5	
Marts	33,0	15,6	16,7	14,7	21,4	
April	22,2	11,0	8,1	13,4	16,6	
Maj	15,0	8,9	5,8	12,0	14,8	
Juni	12,9	8,1	5,0	9,1	15,8	
Juli	12,1	7,5	5,4	8,3	17,0	
August	11,4	8,0	5,6	9,8	17,0	
September	10,7	7,7	5,8	10,6	16,5	
Oktober	12,1	8,0	7,0	13,5	18,5	
November	15,4	12,1	9,3	20,5	22,6	
December	20,6	19,6	17,1	31,7	32,7	

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1041.
Kvindeligt Arbejderforbund og A/S Sækkelejekompagniet.

Paa A/S Sækkelejekompagniet opstod mellem Forbundets derværende Medlemmer og tre paa Virksomheden som Formænd beskæftigede Kvinder, der ikke vilde indmelde sig i Organisationen.

Firmaet støttede de tre Kvinder, i hvilken Anledning der opstod Strejke, og Firmaet, der ikke er Medlem af Arbejdsgiverforeningen, klagede til Den faste Voldgiftsret.

Sagen forligtes i et forberedende Retsmøde den 26. November 1926, idet Firmaet forpligtede sig til at holde sig neutralt i Spørgsmaalet om de tre Kvinders Stilling til Organisationen og ikke nedsætte deres Løn, hvis de indmelder sig, medens Forbundet forpligtede sig til ikke at rejse Indvendinger imod, at de Paagældende fremdeles efter Indmeldelsen beskæftiges med deres hidtilværende Arbejde.

Sag Nr. 1043.
Kvinder hos A/S Sækkeleje-Kompagniet.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 14. December 1926 i Sag Nr. 1043: A/S Sækkeleje-Kompagniet mod De samvirkende Fagforbund paa Kvindeligt Arbejderforbunds Vegne.

Efter at Kvindeligt Arbejderforbund under Trusel om Strejke havde fremsat Krav overfor A/S Sækkeleje-Kompagniet her af Staden om, at 3 betroede

Arbejdersker, der havde staaet i Selskabets Tjeneste siden dets Stiftelse i 1912, skulde indmelde sig i Forbundet, uden at dette Krav blev efterkommet, nedlagde Firmaets øvrige Arbejdersker, der var Medlemmer af Forbundet, i Følge en af dette truffen Beslutning Arbejdet den 2. November 1926. Firmaet, der ikke er Medlem af Dansk Arbejdsgiverforening, men som den 1. Marts 1926 har afsluttet Overenskomst med Kvindeligt Arbejderforbund om Løn- og Arbejdsforhold for de hos Firmaet beskæftigede Arbejdersker, paastod derefter under en mod De samvirkende Fagforbund paa Kvindeligt Arbejderforbunds Vegne ved Den faste Voldgiftsret anlagt Sag Strejken kendt ulovlig og de Indklagede idømt Bod og Erstatning for Brud paa Overenskomsten. Den 26. s. M. afsluttedes der imidlertid inden Retten et Forlig mellem Parterne, bl. a. gaaende ud paa, at Arbejdet skulde genoptages Mandag den 29. s. M., og at Firmaet skulde forholde sig neutralt med Hensyn til Spørgsmaalet om de 3 Kvinders Indmeldelse i Forbundet.

Arbejdet blev ikke genoptaget, og under denne Sag har nu Firmaet indklaget De samvirkende Fagforbund paa Kvindeligt Arbejderforbunds Vegne og nedlagt Paastand paa, at Forbundet statueres at have overtraadt Forliget ved endnu ikke at have aflyst Strejken, og paa, at de Indklagede anses med en Bod for Misligholdelse af Forliget.

De Indklagede har nedlagt Paastand paa Frifindelse, idet de har gjort gældende, at det er Firmaet, der har forbrudt sig imod Forliget, nemlig ved ikke at forholde sig neutralt med Hensyn til Spørgsmaalet om Indmeldelse, og at Forliget som Følge deraf maatte anses for bortfaldet, saaledes at Forbundet har været berettiget til at opretholde Arbejdsstandsningen.

Herom har Fru Alvilda Andersen, Formand for Kvindeligt Arbejderforbund, og Fru J. Jensen, Formand for Forbundets Afdeling I, nærmere forklaret følgende: Da Arbejderskerne ikke var samlede Lørdagen den 27. November, blev det aftalt med Firmaet, at Arbejdet først skulde genoptages Tirsdag den 30. Da de Strejkende om Mandagen fik Meddelelse om Forliget, erklærede de, at de, forinden de genoptog Arbejdet, ønskede at vide, hvorledes de 3 uorganiserede Arbejdersker nu stillede sig til Spørgsmaalet om deres Indmeldelse. Dette førte til, at Fru Andersen og Fru Jensen samme Dag forhandlede med de 3 Kvinder derom. Da disse viste sig utilbøjelige til at indmelde sig og bemærkede, at de ikke saadan lige straks vilde gøre det, ytrede en af Firmaets Direktører, Th. Nielsen, der var kommet til Stede: »Det synes jeg heller ikke, De skal gøre; de Strejkende har jo ikke faaet noget ud af det,« hvilket foranledigede Fru Andersen til at besvære sig over, at han havde optraadt uneutralt. Da de Strejkende fik Meddelelse om det forefaldne, nægtede de at gaa i Arbejde, og denne Beslutning blev godkendt af Forbundet.

Direktør Th. Nielsens Forklaring gaar ud paa følgende: Da han kom til Stede, spurgte Fru Andersen de 3 Kvinder, om de nu vilde indtræde i Forbundet; de to afslog det, medens den tredie ytrede, at hun maaske nok vilde gøre det, hvis hun blev nødt dertil. Fru Andersen lod ham da vide, at de Strejkende ikke ville genoptage Arbejdet, før de 3 Kvinder var organiserede, og han udbrød da: »Det er et stift Stykke, at De vil tvinge os til at afskedige dem!« Derimod fremkom han ikke med nogen Bemærkning om, at han ikke syntes, at de 3 Arbejdersker skulde indmelde sig.

Disse har alle nægtet at have hørt ham udtale sig som af de Indklagede hævdet.

Parterne har overensstemmende forklaret, at de under en — udenretlig — Forhandling umiddelbart før Afslutningen af Forliget enedes om, at dette ikke skulde afskære Forbundet fra, saafremt de 3 Arbejdersker ikke indmeldte sig i Forbundet, da efter Forløbet af mindst 14 Dage efter Strejkens Ophør paany at iværksætte Arbejdsstandsning for at gennemtvinge deres Indmeldelse eller Afskedigelse. Herefter har Firmaet, som ikke ønskede at afskedige dem, været paa det rene med, at hvis ikke Indmeldelse fandt Sted, vilde Freden paa Arbejdspladsen stadig være truet. Det synes derfor troværdigt, naar

Firmaet har anført, at det efter Forligets Afslutning helst saa, at de indmeldte sig. Men i hvert Fald er der ikke ført noget Bevis for, at Direktør Th. Nielsen har fremsat nogen Udtalelse, som kunde tilskynde dem til ikke at gøre det.

Den virkelige Grund til, at Strejken ikke ophørte, maa antages at have været den, at de Strejkende har været uvillige til at gaa i Arbejde, efter at det havde vist sig, at de 3 Kvinder vedblivende ikke vilde indtræde i Forbundet.

Medens det saaledes ikke kan antages, at Firmaet har forbrudt sig imod Forliget, findes Forbundet at have overtraadt det ved ikke at lade Strejken ophøre den 30. November. For denne Overtrædelse vil de Indklagede have at erlægge en Bod, der under Hensyn til, at en af Firmaets Direktører, M. Andersen, Lørdagen den 27. November maa antages at have til en Strejkevagt fremsat en udæskende Bemærkning og derved vanskeliggjort en fredelig Afvikling af Konflikten, ikke skønnes at burde bestemmes til et højere Beløb end 200 Kr. De Indklagede vil derhos have at betale Sagens Omkostninger.

Kendelse:

Kvindeligt Arbejderforbund har overtraadt Forliget af 26. November 1926 ved ikke at lade Strejken hos A/S Sækkeleje-Kompagniet ophøre den 30. s. M.

De samvirkende Fagforbund bør paa Kvindeligt Arbejderforbunds Vegne erlægge en Bod, stor 200 Kr., til A/S Sækkeleje-Kompagniet.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Sag Nr. 1050,
Smede- og Maskinarbejdere hos A/S Burmeister & Wain.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 4. Februar 1927 i Sag Nr. 1050: De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmarks og denne atter paa A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeris Vegne.

I Februar 1926 fremsatte A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri overfor Arbejdernes Tillidsmænd i nogle af Maskinfabrikkens Afdelinger Forslag om en almindelig Nedsættelse af Akkordpriserne, men Enighed derom opnaaedes ikke. Da Firmaet i September s. A. paabegyndte en Reduktion af Akkordpriserne i Afdeling 3, blev dets Berettigelse dertil bestridt af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund. I Ugen fra den 17. til den 24. September afskedigede Firmaet 26 af sine Arbejdere, alle Medlemmer af Forbundet, efter at de havde vægret sig ved at arbejde for de tilbudte lavere Akkordpriser. Blandt de afskedigede var der to af Arbejdernes Tillidsmænd.

I en den 21. Oktober 1926 i Sag Nr. 1035 afsagt Kendelse udtalte Den faste Voldgiftsret, at en vis nærmere betegnet Del af Maskinfabrikkens Akkorder i Aarenes Løb havde fæstnet sig saaledes, at de maatte sidestilles med Prislisteakkorder, og at Firmaet, saafremt det ikke kunde komme til Enighed med sine Arbejdere om Ændringer i saadanne Akkorder, maatte være henvist til at opsige dem med mindst en Maaneds Varsel.

Under Henvisning til den under 18. April 1922 mellem Sammenslutningen og Forbundet afsluttede, senere fornyede, Overenskomst, Afsnit A, § 2, 3. Stk., saalydende:

»Selvfølgelig har en Arbejdsgiver Ret til at afskedige en Tillidsmand som enhver anden Arbejder, men samtidigt maa det efter hele Forholdets Natur staa Arbejdsgiveren klart, at han ikke bør foretage et saadant Skridt uden at have tvingende Grunde dertil,«

hævdede Forbundet derefter overfor Firmaet, at Afskedigelsen af de to Tillidsmænd, som nu atter havde faaet Arbejde paa Fabrikken, havde været uberettiget, og fremsatte Krav om Erstatning til dem for 31 Dages Arbejdsløshed. Fabrikken bestred Berettigelsen af Kravet, og overensstemmende med de i September 1902 vedtagne Regler for Behandling af faglig Strid indenfor Jernindustrien blev Tvisten den 17. November 1926 gjort til Genstand for

Mægling og den 3. December s. A. for Forhandling i et Timandsudvalg, men Enighed blev ikke tilvejebragt. I Timandsmødet erklærede Sammenslutningens Repræsentanter sig villige til at lade Tvisten afgøre ved faglig Voldgift, men Forbundet, hvis Repræsentanter forbeholdt sig deres Stilling dertil, besluttede at indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Under denne Sag har nu De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmarks og denne atter paa A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeris Vegne for Brud paa den fornævnte Bestemmelse i Overenskomsten af 18. April 1922 og nedlagt Paastand paa, at der tilkendes de 2 Tillidsmænd Erstatning for 31 Dages Arbejdsløshed, og paa, at Aktieselskabet anses med Bod for overenskomststridigt Forhold.

Under Henvisning til Bestemmelsen i Overenskomstens Afsnit A, § 2, 4. Stk., saalydende:

»Hvis den paagældende Arbejderorganisation skønner, at en saadan Afskedigelse er uberettiget, er Modparten pligtig til at underkaste sig voldgiftsretlig Afgørelse af Sagen,«

har de Indklagede paastaaet Sagen afvist som hørende under faglig Voldgift. De har derhos nedlagt en subsidiær Paastand.

Den af Forbundet hævdede Forstaaelse af Forskriften i § 2, 4. Stk. gaar ud paa, at medens det ifølge Reglerne for Behandling af faglig Strid er en almindelig Betingelse for en Sags Afgørelse ved faglig Voldgift, at begge Parter ønsker saadan, er det i § 2, 4. Stk. fastsat, at Spørgsmaal om Berettigelsen af Tillidsmænds Afskedigelse kan indbringes for Fagets Voldgift, naar blot den ene Part, nemlig den paagældende Arbejderorganisation, ønsker det. Forbundet har imidlertid ikke ønsket nærværende Sag afgjort ved faglig Voldgift, men har under Hensyn til dens Sammenhæng med den under Nr. 1035 paakendte foretrukket at forelægge den for Den faste Voldgiftsret, hvortil det maa være berettiget, da Tvisten drejer sig om, hvorvidt Fabrikken har overtraadt Bestemmelsen i § 2, 3. Stk. ved at afskedige de 2 Tillidsmænd.

Her overfor har de Indklagede anført, at naar der i § 2, 4. Stk. paalægges »Modparten« Forpligtelse til at underkaste sig voldgiftsretlig Afgørelse, betyder »Modparten« den Part, overfor hvilken Krav om saadan Afgørelse fremsættes, hvad enten nu denne Part er vedkommende Arbejdsgiverorganisation eller vedkommende Arbejderorganisation.

Retten maa nu vel formene, at »Modparten« efter hele Sammenhængen rettelig maa forstaas som »den paagældende Arbejderorganisation«s Modpart, der er forudsat at være den Part, der vil indtage Stillingen som indklaget under Retssagen. Det findes imidlertid uantageligt, at det skulde have været Meningen at give den ene Part, Arbejderorganisationen, en Beføjelse til at bestemme, om en foreliggende Tvist skal paakendes enten ved Fagets Voldgiftsret eller ved Den faste Voldgiftsret. Det vilde være lidet rimeligt, om der var paalagt Arbejdsgiverorganisationen en Forpligtelse til at underkaste sig voldgiftsretlig Afgørelse, men ikke tillagt den en dertil svarende Ret. Bestemmelsen, til Grund for hvilken formentlig ligger den rigtige Betragtning, at Spørgsmaal om Berettigelsen af Afskedigelse af Tillidsmænd er i særlig Grad egnede til Paakendelse ved faglig Voldgift, maa derfor forstaas saaledes, at hvis Arbejderorganisationen skønner, at en stedfunden Afskedigelse er ubeføjet, og ønsker en retlig Afgørelse af Tvisten, henhører denne under faglig Voldgift.

Herefter vil Sagen være at afvise. Sagens Omkostninger vil det efter Omstændighederne kunne paalægges hver af Parterne at betale med 150 Kr.

Kendelse.

Denne Sag afvises.

Sagens Omkostninger udredes af hver af Parterne med 150 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 38 ✻ KØBENHAVN DEN 19. MARTS 1927 ✻ 23 AARGANG

Den faglige Situation.

Arbejdsgiverforeningen udvider Konflikten med Varsel om Lockout overfor Snedkerforbundets Medlemmer.

I Anledning af den for Tiden verserende Lockout i Murerfaget i Provinsen, som Arbejdsgiverforeningen har etableret, fordi Murerforbundet forkastede det af Forligsinstitutionen stillede Mæglingsforslag, har De samvirkende Fagforbund under 15. Marts modtaget et saalydende Lockoutvarsel:

Forretningsudvalget for
De samvirkende Fagforbund
i Danmark.

Som det vil være det ærede Forretningsudvalg bekendt, har Murerarbejdet i Provinsen praktisk talt været standset siden Lørdag den 19. Februar, fordi Murerforbundet i Danmark uden noget som helst Hensyn til de vanskelige Erhvervsforhold har forkastet Forligsinstitutionens Mæglingsforslag og derved fremtvunget Iværksættelsen af den til nævnte Dato varslede Lockout. Murerforbundet har haft saa meget mindre Grund til at forkaste det nævnte Forligsforslag, som dette har stillet Murersvendene lige saa gunstigt som alle de øvrige Fag, der indtil Dato har afsluttet Overenskomst.

Arbejdsgiverforeningen kan ikke vedblivende finde sig i, at Murerforbundet ved den uforsvarlige Holdning, det indtager, tilføjer Murermestrene betydelig Skade, saa meget mere som en Række andre Fag, der har Forbindelse med Byggeriet, derved ogsaa lider store Tab. Thi det er jo ikke alene Murerarbejdet, der er standset, men efterhaanden gaar alt Byggearbejdet i Staa, og herved fremkaldes ikke alene betydelige Vanskeligheder for Bygherrerne og Bygmestrene, men ogsaa for det øvrige Samfund.

Som Forholdene saaledes har udviklet sig, ser Arbejdsgiverforeningen sig — omend med stor Beklagelse — nødsaget til at meddele, at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning overfor Medlemmer af Snedkerforbundet i Danmark i det Omfang, den kompetente Forsamling maatte bestemme, alt for saavidt der ikke forinden Arbejdsstandsningens Iværksættelse er opnaaet en for vore Medlemmer og os tilfredsstillende Ordning af Konflikten i Murerfaget i Provinsen.

P. F. V.
(sign.) *H. Langkjær.*
/ (sign.) Sophus Agerholm.

Dette Lockout-Varsel blev behandlet af vort Forretningsudvalg paa dettes Møde den 17. ds., og det vedtoges her at tilstille Arbejdsgiverforeningen en saalydende Skrivelse:

Til Forretningsudvalget for
Dansk Arbejdsgiverforening.

I Skrivelse af 15. ds. meddeler det ærede Forretningsudvalg, at det af Hensyn til Konflikten i Murerfaget i Provinsen agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning overfor Snedkerforbundet i Danmark i det Omfang, den kompetente Forsamling maatte bestemme.

Saaledes foranlediget skal vi tillade os at meddele, at vort Forretningsudvalg, som i Dag har behandlet den foreliggende Sag, har vedtaget overfor Arbejdsgiverforeningen at ned-

lægge en alvorlig Protest imod, at De samvirkende Fagforbunds Medlemmer indblandes i en Konflikt, der er opstaaet som Følge af et Mellemværende mellem Arbejdsgiverforeningen og en udenfor De samvirkende Fagforbund staaende Organisation. Det vil af Hensyn til fremtidige Forhandlinger om Overenskomster i de forskellige Fag være nødvendigt, at Arbejdsgiverforeningen holder De samvirkende Fagforbund udenfor Stridigheder, den har løbende med Organisationer, der ikke er tilsluttet vor Hovedorganisation, og at vore Medlemmer værnes imod at blive inddraget i Konflikter, for hvis Opstaaen og Udvikling denne er uden Ansvar, og paa hvis Afslutning den ingen Indflydelse har.

Vort Forretningsudvalg vedtog endvidere at meddele den ærede Arbejdsgiverforening, at De samvirkende Fagforbund agter med de Midler, der staar til vor Raadighed, at yde Snedkerforbundet den Beskyttelse, som er fornøden, for saa vidt Arbejdsgiverforeningen maatte gøre Alvor af sin Trusel om at iværksætte Lockout overfor Snedkerforbundets Medlemmer, og iøvrigt gøre opmærksom paa, at De samvirkende Fagforbund tager alt muligt Forbehold med Hensyn til de Forholdsregler, man eventuelt maatte finde Anledning til at tage, dersom den bebudede Lockout iværksættes.

P. F. V.
(sign.) *Carl F. Madsen.*
/ (sign.) Vilh. Nygaard.

Lønbevægelser og Konflikter.

Børsteindustriens Overenskomst forlænget.

Efter resultatløse Partsforhandlinger afholdtes der den 24. Februar et Fællesmøde om en Forlængelse af Overenskomsten mellem Børsteindustriarbejdernes Forbund og Foreningen af Fabrikanter i dansk Børsteindustri, der var opsagt af Arbejderne til Ophør den 1. Marts 1927.

Efter ret indgaaende Forhandlinger viste det sig umulig at opnaa Enighed om Forandringer af nogen praktisk Betydning, og man enedes til Slut om at forlænge den bestaaende Overenskomst for et Aar uden Ændringer.

Dette skete dog under Forbehold af Sanktion, og Svaret skulde afgives den 7. Marts.

En foretagen Urafstemning indenfor Forbundet gav Flertal for den uforandrede Forlængelse, og da Arbejdsgiverne ligeledes tiltraadte dette, løber Overenskomsten videre med Pristalsreguleringsbestemmelse til den 1. Marts 1928.

Typograferne i København.
Ny Overenskomst.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 27. Januar d. A. enedes Parterne, under Hovedorganisationernes Medvirkning, om en Række Ændringer i Tarifen, hvorefter den ny Tarif skulde være gældende i 2 Aar.

Tarifforslaget blev forelagt for Københavns Bogtrykkerforening og de københavnske Typografer; Arbejderne vedtog Forslaget, medens Arbejdsgiverne forkastede det.

Sagen kom derefter til Behandling ved et nyt Fællesmøde den 2. Marts.

Paa dette Møde stillede Repræsentanterne for Københavns Bogtrykkerforening en Del Ændringer til Overenskomsten af 27. Januar. Arbejderne fastholdt imidlertid Forslaget af 27. Januar uden Ændringer.

Sluttelig enedes man om en Udtalelse, hvori man nærmere præciserede Forstaaelsen af to Punkter i den ny Tarif, hvorefter Københavns Bogtrykkerforenings Repræsentanter tiltraadte Overenskomsten af 27. Januar, der saaledes traadte i Kraft Fredag den 4. Marts d. A.

Smede og Maskinarbejdere hos A/S Hellesens Enke og V. Ludvigsen samt hos A/S Burmeister & Wain.

Den 8. Marts afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, paa hvilket der forlaa 3 forskellige Sager til Behandling.

I den første var det Arbejderne der var Klager over at A/S Hellesens Enke og V. Ludvigsen undlader at efterleve

en bestaaende Særoverenskomst, under Paaberaabelse af, at denne er bortfaldet efter Opsigelse og med Ikrafttræden af den almindelige nye Overenskomst for Jernindustrien.

Man enedes om:

»At forsøge en fornyet lokal Forhandling med Tilkaldelse af en Repræsentant for hver af Organisationerne til Tilendebringelse af den rejste Strid.

Det fremhæves, at hver af Parterne forbeholder sig deres principielle Standpunkt, saaledes at Sagen gaar direkte til Den faste Voldgiftsret, hvis Enighed ved ovennævnte Forhandling ikke opnaas.«

I de to følgende Sager var det A/S Burmeister & Wain, der var Klager. Den første drejede sig om en Uoverensstemmelse angaaende Rækkevidden af Begrebet »faste Akkorder« i Virksomheden paa Christianshavn. Da det Tilfælde, der oprindelig havde foraarsaget Spørgsmaalets Fremkomst var bragt til en tilfredsstillende Afslutning, forlangte Arbejderne Sagen afvist.

Sagen ordnedes med følgende Protokollat:

»Forbundet henstiller, at Firmaet ved opstaaende Tvivlsspørgsmaal henvender sig i god Tid, og vil til enhver Tid stille sig forstaaende og medvirke til, at der opnaas en tilfredsstillende Ordning. Firmaet modtager denne Henstilling.«

I den næste Sag klagede Firmaet over en kortvarig uvarslet Arbejdsstandsning af 19 Mand i Virksomheden paa Teglholmen, der dog hurtig blev bragt til Ophør. Arbejdsstandsningen var foranlediget af en hensynsløs Afskedigelse af to Mand paa Grund af en Uoverensstemmelse om Udførelse og Betaling af Overarbejde paa Skifteholdsarbejde i andet Hold. Firmaet krævede 1285 Kr. i Erstatning, men da Arbejderne mente, at Firmaets Optræden havde foranlediget Arbejdsnedlæggelsen, kunde Enighed om nogen Erstatning ikke opnaas, og Arbejdsgiverne forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Lovforslag om Arbejds- og Erhvervsfrihed.

Der blæser en kold og strid Vind mod Arbejderne. En Vind, hvis Kulde skærer til Marv og Ben. Fattige, Syge, Gamle, Arbejdsløse, Ulykkesramte, Tjenestemænd og Arbejdsinvalider, alle mærker de den isnende hadfyldte Strømning. Men i Erkendelse af, at ikke den mest hadfyldte Forfølgelse paa de sociale Lovgivningsomraader vil føre andet end vore Organisationers yderligere Sammentømring med sig, skal der føjes et nyt Led ind i Angrebet paa os.

Det er den saakaldte Arbejds- og Erhvervsfrihed, der skal lovgives og værnes om.

Paa Dansk betyder det, at der skal skabes endnu et Læbælte for dem, der vil Arbejderne til Livs. Endnu et Omraade skal drages ind under Domstolenes gøren Ret og Skel i Forhold, som paa Forhaand ligger Domsmagtens Udøvere fjernt, og som de ikke kan føje ind under deres Forstaaelseshorizont.

Der foreligger Beviser nok for, at alle den Slags Forhold fra Arbejdspladsernes daglige Liv, som skal til en højtæret juridisk Rets Afgørelse, faar Resultater, der i Stedet for at tale til vor Klasses Retsbevidsthed og Retfærdsfølelse, taler til de Sider i vort Tanke- og Følelsesliv, der er frodigt indstillet paa at avle Foragt og Had til Samfundet og dets Retsmaskineri.

Nu skal, under Navn af at skærme Folkets Ret til at sikre sig det daglige Brød, et nyt Vaaben lægges i de Stores Hænder, og yde dem Hjælp mod de Befolkningslag, der virkelig trænger til Beskyttelse og Hjælp.

Thi de Store, der altid ved at klare sig fri af Tilværelsens Rifter, vil ogsaa forstaa at undgaa den ny Lovgivnings Skær; medens det for Arbejderne vil være umuligt at vinde Ørenlyd for deres Kaar.

Vi tvivler meget om, at der findes en Jurist, der kan se, at Skruebrækkeren eller den uorganiserede Arbejder er Uroelementet og Skadevolderen for Arbejderne, og derfor bør være den, som Loven skrider ind imod. Tværtom! er vi klar over, at den ny Lov be-

tyder en Fredlysning af saavel Skruebrækkerens som den Uorganiseredes Tilværelse.

Loven er ens for alle, siges det saa ofte. Ja, der er gode Beviser derfor! Men Straffene! — er de ogsaa ens?

Cornelius Petersens og Budenes Formand, Gerner Madsen, f. Eks. Den første 2000 Kroner i Bøde, for at opfordre til Overfald og de allergroveste Injurier mod Stauning, den anden 14 Dages simpelt Fængsel for at have grebet fat i en Sadelpind paa en Cycle, og opfordret den paagældende professionelle Skruebrækker til at ophøre med sin Gerning.

Kan nogen se Ligheden for Loven heri. Cornelius Petersen kan vel endda hæve de 2000 Kr. i Landeværnet, og vor Kammerat kan bliver hundset og torteret, og berøvet sin Erhvervsfrihed i Fængslet.

Ingen Overklassemand skelner eller vil skelne imellem den Forskel, der er mellem Lovens Virkning for Arbejdere og Velhavere. Ingen Jurist vejer Forskellen paa den Arbejdsgiver, der i Kolindsund for Eks. afviser den organiserede Arbejder, og den Arbejder, der paa en Arbejdsplads, i Selvforsvar for sit Hjem, sin Hustrus og sine Børns daglige Brøds Skyld, nægter at lade Skruebrækkeren og den Uorganiserede have Frihed til at paaføre ham og hans Klasse Skade, der kan vejes, — ikke i Kroner og Ører alene —; men i direkte ødelagte Livsmuligheder og paaførte Lidelser i Form af Sult og Nød.

Den paatænkte Lov, som vi nedenstaaende bringer in extenso, er et direkte Led i den Kampagne, som alle Klasser i det borgerligt kapitalistiske Samfund har rejst mod Arbejderklassen.

At vi ikke kan vente Mildhed eller Overbærenhed, er dette Samfunds hele offentlige Moral en Borgen for.

Et Samfund, hvor de Store kan leve i et privat Forbrug, der ikke kender til skrabet Brød og slidte, lasede Klæder eller utilstrækkeligt Natteleje og blive fri for at bære Skattebyrden af dette Forbrug; medens selv den fattigste af de Fattige maa aflevere sin Skærv til Skattemyndighederne, selv om det er Arbejdsløshedsunderstøttelsens karrige Ører han vegeterer for, — et saadant Samfund kender ikke til Mildhed, det kender kun til Had. Had mod de Smaa, der har ranket Ryggen for at afkaste Aaget.

Der blæser en strid kold Vind Arbejderne imod!

Den Vind saar Storm, og den hærder. Hærder vor Vilje til Sammenhold og vore Hjerter til Ufølsomhed, saa vi kan tage Stormens Vilkaar, naar de er inde. *Leis.*

Forslag til Lov om Værn for Erhvervs- og Arbejdsfriheden.

(Fremsat i Folketinget den 19. Jan. 1927.)

§ 1.

Kollektive Aftaler, der angaar Pris-, Produktions- og lignende Forhold, og som tilsigter at begrænse den enkeltes Erhvervs- eller Arbejdsfrihed, hemme den frie Konkurrence og direkte eller indirekte hidføre Monopolet indenfor det paagældende Erhverv, er ugyldige, og ingen Følger af Brud paa saadanne Aftaler, være sig Erstatning, Kontraktbøder eller lignende, kan under nogen som helst Form tillægges Retsvirkning af Domstolene.

§ 2.

Ved Bedømmelsen af, om en kollektiv Aftale har den i § 1 angivne Karakter eller ej, kan Domstolene hidkalde særlige i Pris-, Produktions- og lignende Forhold sagkyndige og, om fornødent til Spørgsmaalets rette Oplysning, nedsætte et Undersøgelsesudvalg af saadanne sagkyndige, der paa Grundlag af en nærmere Undersøgelse af Tilstanden indenfor det paagældende Erhverv vil have at afgive en Redegørelse til Domstolene desangaaende.

§ 3.

Enhver Art af økonomisk eller personlig Forfølgelse af den enkelte i Pris-, Produktions- og lignende Forhold — derunder Boycotning —, der har til Formaal at begrænse den enkeltes Erhvervs- eller Arbejdsfrihed, hemme den frie Konkurrence og direkte eller indirekte at hidføre Monopolet indenfor det paagældende Erhverv, er ulovlig og paadrager, foruden Erstatning for den Skade, nævnte Forfølgelse har tilføjet vedkommende, Straf af simpelt Fængsel eller, under formildende Omstændigheder, Bøder indtil 100.000 Kr. Sagerne er Genstand for saavel offentlig som privat Paatale.

§ 4.

De af Lov Nr. 536 af 4. Oktober 1919 om Den faste Voldgiftsret omfattede kollektive Aftaler berøres ikke af nærværende Lovs § 1.

§ 5.

Nærværende Lovs § 1 finder i øvrigt Anvendelse paa enhver kollektiv Aftale, om hvis Retsgyldighed der rejses Spørgsmaal ved Domstolene efter nærværende Lovs Ikrafttræden.

Ved Forelæggelsen af Lovforslaget har Regeringen ledsaget det med følgende karakteristiske

Bemærkninger.

I.

At trænge til Bunds i alle de talrige og højst komplicerede Faktorer, der bestemmer Prisniveauet, endsige beherske disse Faktorer, anser Regeringen for at være en for Lovgivningen uløselig Opgave. Derfor kan man ikke følge de Veje, som de tidligere Forslag om Priskontrol anviser. Derimod anser Regeringen det for en overkommelig og tilstrækkelig begrænset Opgave for Lovgivningen blot i nogen Grad at dæmme op for den haardhændede og hensynsløse Forfølgelse af den enkelte, som, under Form af Boycotning og andre Tvangsmidler, udøves, navnlig af store Organisationer, og som tilsigter at hemme den frie Konkurrence, tenderer mod Monopolet, og som derfor alvorlig truer den Erhvervsfrihed, som vor Grundlov (§ 81) og den derpaa byggede Næringslov har søgt at tilsikre Borgerne. Ligeledes formener man, at det fremtidigt klart og bestemt maa slaas fast, at Samfundets Retsorden og Domstole ikke under nogen Form skal yde sin Medvirkning til at fremme saadanne kollektive Aftaler, der har til Hensigt at hemme, indskrænke eller ophæve den ved Grundloven og Næringsloven tilsikrede Erhvervsfrihed. Hertil sigter nærværende Forslags Bestemmelser.

II.

Til Lovforslagets enkelte Bestemmelser.

Til § 1.

Det er ikke Hensigten ved denne Paragraf at søge alle kollektive Aftaler ramt. Der findes i det moderne Erhvervsliv mangfoldige kollektive Aftaler, der har meget anerkendelsesværdige Formaal, og som det vilde være urimeligt at frakende Retsgyldighed. Paragraf 1 rammer kun de særlige kollektive Aftaler, der tilsigter at hemme eller lamme den frie Konkurrence og direkte eller indirekte at tendere mod Monopolet, og som derfor afgjort er i Strid med vor gældende Lovgivnings ledende Grundsætning om Næringsfrihed.

Til § 2.

Da Domstolene undertiden vil savne den fornødne Sagkundskab, maa denne kunne tilkaldes under saadanne Former, som Dommerne anser for hensigtsmæssige; og man bør ikke binde denne Medvirken ved detaillerede Forskrifter. *De Sagkyndige, der her tænkes paa, er navnlig praktiske Forretningsfolk, Teknikere, Socialøkonomer og lignende.*

Til § 3.

Som det vil ses, rammer denne Paragraf den her omtalte Forfølgelse uden Hensyn til, om den iværksættes af en Organisation eller et Enkeltforetagende eller Enkeltmand. Et Enkeltforetagende, f. Eks. en omfattende Trust i Aktieselskabets Form, kan jo undertiden være mægtigere end en Organisation.

Da det her kan dreje sig om meget kapitalstærke Aktieselskaber: Truster, Karteller og omfattende Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationer, vil vor Lovgivnings sædvanlige Bødesatser ikke slaa til, hvis man effektivt vil ramme disse Magter i Nutidens Erhvervsliv, naar de anvender Boycotning af den enkelte. Man foreslaar derfor ikke blot Erstatning for Tab forvoldt ved saadan Boycotning, men Fængsel som Straf, og kun under formildende Omstændigheder Bøder, idet det, hvor Talen er om en Organisation, er dennes Bestyrelse, som er ansvarlig.

Til §§ 4 og 5.

Paa det særlige Omraade, hvor vor Lovgivning i Forvejen har tillagt en Gruppe af kollektive Aftaler en vis Retsgyldighed i Arbejdsfredens Interesse, bør nærværende Lovgivning selvfølgelig ikke gribe ind. Derimod rammer § 3 enhver Art af Boycotning, være sig af Arbejdsgivere eller Arbejdere paa *Arbejdsstridens* Omraade. Organi-

sationerne og de kollektive Aftaler maa søge deres Tilslutning i Livet ad den fredelige Overtalelses og Agitations Vej og gennem den begrænsede Retsbeskyttelse, som de kan opnaa gennem Den faste Voldgiftsret, men bør afholde sig fra enhver Art af Selvtægt, af privat Forfølgelse af de enkelte, der ikke kan opnaa Den faste Voldgiftsrets Billigelse.

Dansk Brolæggerforbunds extraordinære Kongres.

Dansk Brolæggerforbund afholdt den 20. Februar ekstraordinær Kongres i København paa »Gimle«.

Der var mødt ialt 21 Kongresdeltagere.

Til Dirigenter valgtes *E. Grønnemose*, København, og *J. Kristensen*, Esbjerg. Til Sekretærer valgtes *A. Bjerregaard*, København, og *Ibsen*, Aarhus.

Sekretær *H. Jacobsen* overbragte en Hilsen fra De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg.

Forretningsfører *Nielsen* redegjorde i en udførlig Tale for de foreliggende Spørgsmaal. Det, som i særlig Grad havde givet Hovedbestyrelsen Anledning til Indkaldelse af en ekstraordinær Kongres, var, at der — da det jo i de senere Aar havde været forbundet med Vanskeligheder for de i Forbundet staaende Medlemmer at bestride Udførelsen af al den forekommende Brolægning i Landet — efterhaanden er fremstaaet Brolæggere, som, uden at være faglærte, beskæftiger sig med at sætte Chaussébrolægning paa Vejene.

Da der jo her er Tale om en Slags Arbejde, som i Følge Fagets Natur, og jævnfør de almindelige gældende faglige Principer, skulde udføres af Brolæggerforbundets Medlemmer, har Hovedbestyrelsen ment Tiden inde til at skride til en Udvidelse af Forbundets Rammer derved, at de omtalte Chaussébrolæggere tilbydes Optagelse i Forbundet som Specialarbejdere.

At der her er Tale om Fordele for begge Parter turde være en given Sag, og der har da ogsaa ret ofte foreligget Henvendelser fra Chaussébrolæggere med Anmodning om Optagelse i Forbundet samt Forespørgsler om, hvilken Pris der var gældende for den Slags Arbejde.

Hovedbestyrelsen møder nu med Forslag til Ændringer i Forbundets Love og anbefalede de foreliggende Ændringsforslag til Vedtagelse. Sekretæren oplæste de af Hovedbestyrelsen udarbejdede Forslag, hvorefter Lovenes § 5 faar følgende Tilføjelse:

»Foruden de i det foranstaaende nævnte Brolæggere kan ogsaa, som Medlemmer indenfor Forbundet optages saadanne Arbejdere, som udelukkende og direkte har deres Beskæftigelse ved Sætning af Chaussébrolægning i Kørebaner — med eventuelle dertil hørende Indfatningsskifter. Et saadant Medlemsskab har fremdeles kun sin Berettigelse indenfor Forbundet under nøjagtig den Form, under hvilket det blev indgaaet — altsaa som Specialarbejder indenfor nævnte Branche. Til Medlemmer, der optages i Henhold til foranstaaende, udstedes af Forbundet en Medlemsbog, der tydelig angiver vedkommendes Virkefelt indenfor Faget.«

Endvidere forelaa der Ændringsforslag vedrørende Lovenes Paragrafer omhandlende Repræsentation indenfor Hovedbestyrelsen og paa Kongresser, hvilke Ændringer var baseret paa, at der gaves Specialarbejderne en passende Repræsentationsret saavel indenfor Hovedledelsen som i de lokale Afdelinger.

Ved Afstemningen vedtoges Hovedbestyrelsens samtlige Forslag med overvældende Majoritet.

Der forelaa et Forslag fra Hovedbestyrelsen om Udskrivning af et Ekstrakontingent at erlægge indenfor April Kvartal med 1 Kr. pr. Uge. Dette vedtoges enstemmigt.

Dernæst foretoges Valg af 2 Suppleanter til Hovedbestyrelsen og 2 Revisor-Suppleanter. Til Stedet for Afholdelse af den ordinære Kongres i 1928 valgtes Kolding.

Dirigenten afsluttede Kongressen med et af kraftige Hurraraab besvaret Leve for Dansk Brolæggerforbund.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 39 ❋ KØBENHAVN DEN 26. MARTS 1927 ❋ 23 AARGANG

Voldgiftskendelse

i Organisationsstriden mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Kommunalarbejderforbund vedrørende kommunale Arbejdere i Frederikssund og Roskilde.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab, der var samlet til Møde den 16.—17. Maj 1924 i København, vedtog ved den Lejlighed — for om mulig i Fremtiden at forbygge den da gennem flere Aar staaende Strid mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Dansk Kommunalarbejderforbund om, hvilket af de to Forbund der skulde have Ret til at organisere de fastlønnede, pensionsberettigede kommunale Arbejdere i Provinserne — følgende Forslag:

1. Kommunalt Arbejderforbund faar Adgang til at udvide sine Rammer til Provinsen og til at optage Tjenestemænd og Arbejdere, der lønnes i Henhold til de af Byraadene vedtagne Regulativer: Gasværkbestyrere, Formænd, Raadhusbude, Skolepedeller, Vandværks- og Belysningsfunktionærer, Hospitalspersonale, Personale ved Torve- og Slagtehaller, Portnere og lign.
2. Gartnere, Værkstedarbejdere, Kedel- og Maskinpassere, Retortarbejdere, Renovationsarbejdere, Arbejdere beskæftigede ved Opførelse af Bygninger samt ved Anlæg af Kloaker, Pladser, Veje og Gader for Kommunen skal ligesom Arbejdere hos private Arbejdsgivere tilhøre de almindelige Fagforeninger.
3. For Arbejdsmænd ved Gasværker o. a., som har opnaaet Rettigheder som Tjenestemænd, træffes Aftale By for By, og saafremt der ikke opnaas Enighed, afgør et Voldgiftsnævn Organisationsspørgsmaalet for disses Vedkommende.

I Henhold til sidstnævnte Punkt 3 nedsattes i 1924 en Voldgiftsret til Paadømmelse af en Strid mellem ovennævnte to Forbund angaaende kommunalt ansatte Arbejdere og Funktionærer i *Silkeborg og Middelfart.* Voldgiftsretten bestod af 5 Medlemmer, to fra hvert af Forbundene og som Formand og Opmand — udpeget af De samvirkende Fagforbund — senere afdøde Landstingsmand Martin Olsen, der under 2. Februar 1925 afsagde Opmandskendelser for de to Byers Vedkommende.

Under nærværende Voldgiftssag, som Kommunalt Arbejderforbund har taget Initiativet til, drejer det sig om 5 Gasværksarbejdere i *Frederikssund* og 19 kommunale Arbejdere i *Roskilde,* og til Paadømmelse af denne Sag er i Medfør af De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabs Beslutning af Maj 1924 nedsat en Voldgiftsret, bestaaende af fem Medlemmer, nemlig:

For Dansk Arbejdsmandsforbund: Forretningsfører Axel Olsen og Sekretær Robert Nielsen.

For Dansk Kommunalarbejderforbund: Forretningsfører Th. Thomsen og Viceforretningsfører R. Olsen.

Som Formand og Opmand er med begge Forbunds Tilslutning af De samvirkende Fagforbund udpeget Formand for Københavns Borgerrepræsentanter, Bryggeribestyrer Emanuel Svendsen.

De to Forbund har afgivet Erklæring om, at de uvægerlig vil efterkomme den Kendelse, der — eventuelt af

Opmanden alene — maatte blive afsagt i Sagen, der er blevet forhandlet for Voldgiftsretten i Foraaret 1926, men hvis endelige Afgørelse ved Kendelse er blevet udskudt indtil nu af Grunde, hvormed Parterne er i Forstaaelse, af hvilke Grunde særlig fremhæves, at der paa et givet Tidspunkt syntes at være Mulighed for at hidføre en Ændring i den omstridte Bestemmelse i Punkt 3 i Beslutningen af Maj 1924.

Dansk Arbejdsmandsforbund har først fremsat en Række *Betragtninger af mere almindelig Karakter* til Støtte for Forbundets Paastand om, at de omstridte 5 Gasværksarbejdere i *Frederikssund* skal henvises til at være Medlemmer af Forbundets Frederikssunds Afdeling, og at de ligeledes omstridte 19 kommunale Arbejdere i *Roskilde* skal tilhøre Forbundets Roskilde Afdeling, hvilke Betragtninger i alt væsentligt gaar ud paa følgende:

Vedtagelsen af 17. Maj 1924 paa De samvirkendes Fagforbunds Repræsentantskabsmøde med Hensyn til Grænseforholdene imellem Kommunalt Arbejder Forbund og andre Arbejdere har med Hensyn til Gasværksarbejdere faaet en Affattelse, som langt fra præcis angiver, i hvilke Tilfælde Gasværksarbejdere skal træde ud af Dansk Arbejdsmands Forbund for at gaa over i Kommunalt Arbejder-Forbund, og herved henviser D. A. F. ogsaa til afdøde Landstingsmand Martin Olsens Præmisser i ovennævnte Voldgiftssag angaaende Silkeborg og Middelfart, hvor han særlig hæfter sig ved, at Affattelsen af den før omtalte Vedtagelse ikke aabner Adgang for nogen principiel Afgørelse af Spørgsmaalet.

Efter D. A. F.s Mening maa der saaledes foreligge ganske afgørende og tvingende Grunde for, at det kan findes lovmedholdeligt og tilraadeligt, at Arbejdsmænd ved Gasværker, som i lang Tid har staaet organiseret i Dansk Arbejdsmands Forbund, skulde træde ud af dette Forbund for at gaa over i en anden Organisation. Endvidere formener D. A. F., at den omhandlede Vedtagelses Punkt 3 fra De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde kun tager Sigte paa Arbejdsmænd, saaledes at der kun for disses Vedkommende kan blive Spørgsmaal om Udtrædelse af deres Organisation for at gaa over i en anden, medens faglærte Arbejdere ikke rammes af Vedtagelsen, hvilket antages at maatte føre til, at der skal foreligge aldeles tvingende og afgørende Grunde for, at Arbejdsmænd skal forlade deres Organisation for at gaa over i en anden.

D. A. F. fremhæver yderligere, at det Organisationsforhold, der vil blive etableret, hvis baade Kommunalt Arbejder-Forbund og Dansk Arbejdsmands Forbund faar Organisationsomraader paa Gasværker, vil blive yderst uheldigt, set paa Baggrund af eventuelle Konfliktforhold. De Arbejdere, som Kommunalt Arbejder Forbund gør Fordring paa — de maanedslønnede Arbejdere — gaar jo og arbejder Haand i Haand med de ikke maanedslønnede Arbejdere, thi Forholdet er det, at paa et Gasværk er der som Regel en fastere Stab af Arbejdere, som lønnes maanedsvis, og en løsere Stab, som lønnes med Timeløn eller Ugeløn, en Ordning, som Kommunerne af Hensyn til økonomisk Tarv har indført saa godt som overalt, og under eventuelle Konflikter, f. Eks. for de løse Folks Vedkommende, vilde det næsten ikke være muligt for de faste Arbejdere at lade være med at udføre det af en Konflikt berørte Arbejde, da Vedtagelse Punkt 3 fra De samvirkende Arbejdet jo praktisk taget ikke kan skilles ad. Det vil saaledes næsten blive umuligt at etablere en Konflikt med Hensyn til Lønuenighed for løse Arbejderes Vedkommende ved et Gasværk, saafremt de faste Arbejdere ikke kan gaa med ud i Konflikten.

Herudover anføres, at det er D. A. F.s absolutte Opfattelse, at naar faste kommunale Arbejdere ønsker at udtræde af Arbejdsmandsforbundet for at gaa ind i Kommunalt Arbejder-Forbund, er Grunden ganske afgjort den, at de i det sidste Forbund slipper med et meget billigere Kontingent, fordi dette Forbund ikke har nogen Udgift til Arbejdsløse, da det ingen Arbejdsløse har, og i det Hele saa godt som aldrig har Udgifter til Konflikter.

Disse to Udgiftsposter hos D. A. F. er som Regel betydelige, men dog ikke større end, at fast ansatte Arbejdere godt kan afse deres Bidrag hertil.

D. A. F. finder det herefter særdeles paakrævet, at netop saadanne heldigt stillede Arbejdere gør deres Skyldighed paa dette Felt og ikke ved Undladelse heraf forøger de Byrder, de løse og daarligere stillede Kammerater i Forvejen har Vanskeligheder nok med at klare.

D. A. F. har altid varetaget disse faste Arbejderes Interesser paa fuldtud forsvarlig og upaaklagelig Maade, og Forbundet har da heller aldrig paa noget Omraade hørt Besværinger herover, saa der foreligger ingen Grund til at forlade Organisationen.

Med Hensyn til de to Sagers Enkeltheder bemærkes følgende:

Frederikssund.

Dansk Kommunalarbejderforbund fremsætter her følgende Anbringender.

Allerede i Oktober 1924 indledede de fast ansatte tjenestemandslønnede Gasværksarbejdere en Korrespondance med D. K. F. om Muligheden af Optagelse i Forbundet, og den 14. Marts 1925 rettede 5 faste Gasværksarbejdere en skriftlig Henvendelse til Forbundet, hvori de anmodede om Optagelse i dette, som imidlertid henviste dem til at forhandle med Bestyrelsen for den lokale Arbejdsmandsafdeling, i hvilken de stod som Medlemmer, om Overflytning til Kommualarbejderforbundet, hvilken Overflytning dog nægtedes dem, idet D. A. F. efter Voldgiftskendelsen i Middelfartssagen skal have paalagt sine Afdelinger at nægte de kommunale Medlemmer saadan Overflytning.

De paagældende Tjenestemænd — hævder Kommunalarbejderforbundet videre — omfatter alle de ved Frederikssunds Gasværk fast ansatte Gasværksarbejdere, de lønnes efter det for Tjenestemænd af Byraadet fastsatte Regulativ og er med Hensyn til personelle Rettigheder: Pensionsret, Løn under Sygdom, Ferieret o. s. v. stillet som Landets øvrige kommunale Tjenestemænd. De er lønnede efter Statens 15. Lønklasse med en Grundløn paa 1.920 Kr., stigende hvert 3. Aar med 150 Kr. til 2.670 Kr., samt med Konjunktur-, Sted- og Dyrtidstillæg efter Statens Regler. Ved Forhandlingerne om disse Lønningers Fastsættelse, har hverken Repræsentanter for D. A. F. eller for dets lokale Afdeling været medvirkende, idet de paagældende faste Arbejdere selv har forhandlet sig til Rette med Lønudvalget. De Ændringer, der siden Lønregulativets Fastsættelse er sket i Lønnen, skyldes alene de Forandringer, der er foregaaet i de for saa godt som hele Landets Tjenestemænd gældende Konjunktur-, Sted- og Dyrtidstillæg. D. A. F. eller dets Afdeling har saaledes ikke haft Adgang til at øve nogen Indflydelse paa disse Lønforhold, og de vil ikke kunne faa en saadan Adgang. saa længe de paagældende Gasværkarbejdere er regulativmæssigt ansatte. Den eneste Mulighed for, at D. A. F. atter kan opnaa Indflydelse herpaa, er, at Gasværksarbejderne opgiver deres faste Ansættelse og regulativmæssige Løn, hvad de næppe er tilbøjelige til, da de derved, bortset fra Lønforholdene, vil miste deres Pensionsret, Løn under Sygdom og Ferieret.

Som Forholdene er, har Lønforholdene for Gasværksarbejderne i Frederikssund ingen Forbindelse med de for Byens øvrige Arbejdsmænd gældende Lønninger eller med de for Medlemmer af D. A. F. i Almindelighed gældende Lønforhold. Derimod falder Gasværksarbejdernes Interesser saavel med Hensyn til Løn som til Pension og øvrige personelle Rettigheder nøje sammen med de øvrige kommunale Tjenestemænds Interesser, som De samvirkende Fagforbunds Beslutning af 17. Maj 1924 gav Kommunalarbejderforbundet Adgang til at varetage. I Konsekvens heraf hævder K. A. F. derfor, at de nævnte Gasværksarbejdere har Ret til at slutte sig til dette Forbund.

Herimod gøres det gældende af *Dansk Arbejdsmandsforbund*, at det fra sin Afdeling i Frederikssund har bragt i Erfaring, at Grunden til, at de paagældende Gasværksarbejdere ønsker at indtræde i D. K. F. udelukkende er Hensynet til det billige Kontingent, og at Afdelingen derfor paa sin ordinære Genralforsamling i Foraaret 1925 enstemmigt nægtede dem Overflytning, paa hvilket Standpunkt Afdelingen vedblivende staar.

Roskilde.

Dansk Kommunalarbejderforbund hævder med Hensyn til denne Sag, at de faste kommunale Arbejdere i Roskilde ved Lønrevision i 1919 regulativmæssigt ansattes af Byraadet paa den for Statens Tjenestemænd i 15. Lønklasse gældende Begyndelsesløn, 1,920 Kr., stigende med 150 Kr. hvert 3. Aar til 2.370 Kr. Statens Konjunktur-, Sted- og Dyrtidstillæg og med samme pensionsretlige og øvrige personelle Rettigheder som andre Tjenestemænd. Forbundet oplyser videre, at deres Antal var 21 Mand, hvoraf 3 Kedelpassere, der staar i Kedelpasserforbundet. De resterende 18, hvoraf 15 er ansat ved Gasværket, 1 som Tromleforer ved Vejvæsenet, 1 som Opsynsmand ved Slagterhuset og 1 som Medhjælper ved Elektricitetsværkets Ledningsnet, stod i D. A. F. indtil Efteraaret 1921. De var misfornøjede med den lønningsmæssige Placering, de ved Lønrevisionen i 1919 havde faaet paa Lønregulativet, men deres Krav om bedre Lønforhold var da blevet afvist af Organisationen, der havde erklæret, at den ikke kunde medvirke til at skaffe dem en højere Løn, da Forskellen mellem de kommunale Arbejdsmænds Løn og Lønnen for de øvrige Arbejdsmænd i Byen derved vilde blive for stor. Denne Misfornøjelse medførte, at en Del Gasværksarbejdere i Sommeren 1921 henvendte sig til Arbejdsmændenes Fagforening med Anmodning om Overflyttelse til en »gul« Sammenslutning af Provinsernes Embedsmænd og faste Arbejdere, der i Tidens Løb er optraadt under forskellige Navne og nu kalder sig »Kommunalt Tjenestemandsforbund«. Da denne Overflyttelse blev dem nægtet, krævede 15 Gasværksarbejdere kort Tid efter at blive udmeldt og blev udmeldt. Disse 15 Mand indtraadte derefter i det »gule« Forbund. Udmeldelsen skete ikke ved en Fejltagelse, men ud fra den Forudsætning, at de paagældende nok hurtigt vilde vende tilbage til deres Organisation. Dette indtraf da ogsaa efter et Par Ugers Forløb for 2 Gasværksarbejderes Vedkommende. Da de øvrige 13 ikke viste Tilbøjelighed hertil, henvendte Arbejdsmændenes Fagforening sig til Fællesorganisationen, som den 9. November 1921 vedtog en skarp Fordømmelse af deres Udtræden af Organisationen og opfordrede dem til at vende tilbage til denne inden Udgangen af November s. A., hvilken Opfordring de afviste.

De 13 Mand henvendte sig derefter til K. A. F. og da de ved Forelæggelse af deres Medlemsbøger fra Arbejdsmændenes Fagforening kunde godtgøre, at de havde været udmeldt af denne siden Efteraaret 1921 og saaledes stod uorganiserede, blev de optaget i K. A. F. fra den 1. Februar 1923.

Den Misfornøjelse med Lønforholdene, der var Aarsagen til deres Udmeldelse af Arbejdsmændenes Fagforening, siger K. A. F., at det senere er lykkedes Forbundet at stille, eftersom det ved Forhandling med Byraadet har faaet gennemført, at Alderstillægene fra den 1. Juli 1924 forhøjes fra 150 Kr. til 250 Kr., saaledes at Slutlønnen er blevet 300 Kr. højere. Dette har affødt den Konsekvens, at Kommunens løse Arbejdere for Tiden har en Ugeløn, der er ca. 10 Kr. højere end Byens øvrige Arbejdsmænds.

Efter Voldgiftskendelsen i Middelfartsagen, der gav K. A. F. Ret til at optage de derværende faste Gasværksarbejdere, har de 3 fast ansatte Gasværksarbejdere i Roskilde, der endnu staar tilsluttet D. A. F., fremsat Anmodning om Optagelse i K. A. F.s Afdeling. Da Overflyttelse hertil blev nægtet dem af Arbejdsmændenes Fagforening og en senere Forhandling med D. A. F. ikke førte til nogen Forstaaelse, kommer ogsaa denne Sag til Voldgiftsafgørelse.

Under de mundtlige Forhandlinger i Voldgiften har D. A. F. krævet, at samtlige fast ansatte kommunale Arbejdere i Roskilde skal staa tilsluttet dets Roskildeafdeling, uagtet at det i de siden K. A. F. Afdelings Oprettelse forløbne ca. $3^1/_2$ Aar ikke paa noget Tidspunkt har rejst Krav herom og til Trods for, at K. A. F. har ca. to Tredjedele af de paagældende Medlemmer.

K. A. F. maa imidlertid saavel under Hensyn til dets almindelige Ret til at organisere fast ansatte kommunale Arbejdere, som under Hensyn til nærværende Sags særlige Historie og til den Lønforbedring, Forbundet har været i Stand til at gennemføre for de paagæl-

dende, hvilken Forbedring jo ogsaa er kommen de i D. A. F. staaende kommunale Arbejdere i Roskilde til Gode, hævde, at samtlige regulativmæssigt ansatte kommunale Arbejdsmænd i Roskilde tilkendes K. A. F. For 3 af disse, nemlig Tromleføreren, Opsynsmanden ved Slagtehuset og Medhjælperen ved Elektricitetsværkets Ledningsnet, kan der iøvrigt næppe rejses Tvivl om, at de falder ind under Punkt I i Beslutningen af 17. Maj 1924. Af de resterende Gasværksarbejdere har K. A. F., som nævnt, de 12.

Herimod gør *Dansk Arbejdsmandsforbund* gældende, at de Medlemmer, K. A. F. gør Fordring paa i Roskilde i 1921, forlangte sig udmeldt af D. A. F.s Roskilde Afdeling uden den Gang at meddele nogetsomhelst om, at de ønskede at overgaa i K. A. F.

Man havde fra Afdelingens Side nærmest den Opfattelse, at de Paagældende ønskede at udtræde for at spare Kontingent, og naar man nu fra Afdelingens Kasserers Side stemplede de Paagældendes Bøger som udmeldte 1.—10. —1921, blev dette kun gjort, fordi man var ganske overbevist om, at man i Løbet af forholdsvis kort Tid kunde tvinge disse Folk til at indmelde sig igen eller faa dem fjernet fra Arbejdet, idet man naturligvis ikke vilde tolerere, at de stod udenfor Organisationen.

Spørgsmaalet blev senere gjort til Genstand for Behandling paa et Møde indenfor Fællesorganisationen i Roskilde. Paa dette Møde vedtoges en Resolution, som slutter med at sige, at Udmeldelsen betegnes som et Brud paa Solidaritets- og Kollegialitetsfølelsen, og at Roskildes Arbejdere vil behandle de udtraadte i Overensstemmelse hermed.

Denne Resolution blev tilstillet de udtraadte Arbejdsmænd.

Naar D. A. F. nu skal gøre sin Stilling med Hensyn til de Paagældendes Overgang til K. A. F. op, maa Forbundet hævde, at Ønskerne om at overtræde i K. A. F. ikke bunder i, at D. A. F.s stedlige Afdeling saavel som Forbundet ikke har kunnet klare de lønmæssige Sager for de Paagældende, men sikkert udelukkende er dikteret af Ønsket om at slippe med et billigere Kontingent, og D. A. F. gør da ogsaa i denne Forbindelse opmærksom paa, at saavel dets Roskilde Afdeling som den stedlige Fællesorganisation har udtalt sig skarpt imod, at de Paagældende forlod Dansk Arbejdsmands Forbund.

D. A. F. maa derfor holde for, at K. A. F. er uberettiget til at erholde de Paagældende som Medlemmer, og D. A. F. mener at kunne hævde dette ogsaa i Henhold til Vedtagelsen paa De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde.

Da det ikke har været muligt at opnaa Enighed i Voldgiftsretten, idet dennes af Parterne valgte Medlemmer har fastholdt de af deres respektive Forbund hævdede Standpunkter, er Sagen optaget til Opmandskendelse.

Opmanden maa i alt væsentligt være enig i de af Dansk Arbejdsmandsforbund fremholdte almindelige Betragtninger med Hensyn til det under Konflikter uheldige i, at Arbejdere paa samme Værker og med samme Arbejde er undergivne forskellige Lønvilkaar og forskellige Organisationsforhold, hvilke Ulemper imidlertid ligesaa vel afhjælpes ved, at de paagældende Arbejdere samles i Dansk Kommunalarbejderforbund som ved, at de eventuelt samledes i Dansk Arbejdsmandsforbund. Opmanden maa paa den anden Side hævde, at de foreliggende Sager i Frederikssund og Roskilde helt og fuldt falder ind under De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabs Beslutning af Maj 1924 og bør afgøres paa Grundlag af denne.

I Henhold hertil og til de af Opmanden, afdøde Landstingsmand Martin Olsen, i Voldgiftskendelsen af 2. Februar 1925 vedrørende Silkeborg og Middelfart fremførte Synspunkter, hvormed Parterne er bekendt, maa Opmanden give Dansk Kommunalarbejderforbund Medhold i dets Paastande, forsaavidt de omstridte 5 Gasværksarbejdere i Frederikssund og de ligeledes omstridte 19 kommunale Arbejdere i Roskilde efter det oplyste skønnes at have opnaaet saadanne »Rettigheder som Tjenestemænd«, at de ganske ligestilles med de i Beslutningen af Maj 1924 under dens Punkt 1 nævnte »Tjenestemænd og Arbejdere, der lønnes i Henhold til de af Byraadene vedtagne Regulativer«, hvilke Tjeneste-

mænd og Arbejdere i Provinsen Dansk Kommunalarbejderforbund har faaet Ret til at optage.

Dansk Arbejdsmandsforbund bør i Overensstemmelse hermed tillade, at de 5 Gasværksarbejdere i Frederikssund, der selv har krævet sig overførte til Dansk Kommunalarbejderforbund, udmeldes af Forbundets stedlige Afdeling, og at de overflyttes til Dansk Kommunalarbejderforbund, og tilsvarende Overflytning bør ogsaa finde Sted for de under Sagen omhandlede Roskilde-Arbejderes Vedkommende, forsaavidt saadant ikke allerede er sket.

Opmanden finder iøvrigt Anledning til at udtale en Beklagelse af den Maade, hvorpaa de nu i Dansk Kommunalarbejderforbund staaende kommunale Arbejdere i Roskilde i sin Tid udtraadte af Dansk Arbejdsmandsforbunds derværende Afdeling, og af at de ganske har siddet den lokale Fællesorganisations Resolution af 9. November 1921 overhørig.

Som Forholdene nu ligger, findes dette imidlertid ikke at kunne have nogen Indflydelse paa den endelige Afgørelse.

Kendelse:

Dansk Arbejdsmandsforbund bør tillade, at de omstridte 5 Arbejdere i Frederikssund udmeldes af Forbundets stedlige Afdeling og overflyttes til Dansk Kommunalarbejderforbund, og det samme bør ske for de omstridte 19 Roskilde-Arbejderes Vedkommende, forsaavidt dette ikke allerede er sket.

København, den 18. Februar 1927.

(sign.) *E. Svendsen.*

Lønbevægelser og Konflikter.

Formere hos A/S Burmeister & Wain.

A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri paastod, at Formerne siden 15. Januar havde nægtet at gaa i Arbejde i Metalstøberiet paa den sædvanlige Antagelsesløn.

Forbundet hævdede, at der ikke var aftalt nogen Antagelsesløn mellem Firmaet og Forbundet, men at Firmaet nu ensidigt søgte at indføre en saadan.

Sagen behandledes ved et Fællesmøde den 11. Februar, hvor Parterne enedes om følgende Forlig:

»Medlemmer af Forbundet, der antages til Arbejde i Aktieselskabets Metalstøberi, og som tidligere har arbejdet i Støberiet, antages til Timeløn lig deres tidligere Timeløn med den Ændring, som Pristal og Overenskomst af 1. Februar 1927 har medført.

Overfor Medlemmer, der ikke tidligere har arbejdet i Metalstøberiet, stilles Aktieselskabet og disse frit overfor hinanden med Hensyn til Antagelsesløn.«

Kvindeligt Arbejderforbund og Dampvaskeriet »Heimdal«.

Kvindeligt Arbejderforbund klagede over, at nogle af Forbundets Medlemmer, der var beskæftigede ved Damprullen, ofte blev sendt hjem forinden Arbejdstidens Udløb, hvorefter en paa Virksomheden ansat Direktrice fuldendte Arbejdet, ofte ved Overarbejde.

Et i den Anledning den 16. Februar afholdt Fællesmøde endte med følgende Udtalelse:

»Virksomheden udtaler, at man aldrig har krævet og ikke vil kræve af Direktricen, at hun systematisk udfører Arbejde paa Tidspunkter, hvor Arbejderskerne er sendt hjem.«

Landarbejdere hos Forpagter Thomsen, Vedstrupgaard.

Foranlediget ved en Klage fra Landarbejderforbundet, over at ovennævnte Forpagter havde begaaet Brud paa Overenskomsten, ved at afskedige en Kreaturpasser, der havde krævet et i Overenskomsten hjemlet Tillæg, afholdtes et Fællesmøde den 10. Marts.

Forpagter Thomsen hævdede her, at han ikke var forpligtet af Overenskomsten i det omstridte Tilfælde, hvorfor Mødet endte uden Resultat, og Landarbejderforbundet forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Stenindustriarbejderne paa »Hammerens Granitværk«.

Den 9. Marts afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen foran-

lediget ved en Klage fra ovennævnte Firma over en af ca. 130 Mand iværksat uvarslet Arbejdsvægring og Blokade overfor Firmaet. Konflikten var iværksat for at fremtvinge Genantagelsen af 2 Mand, der var afskedigede, bl. a. fordi de ikke overholdt Arbejdstiden. Firmaet krævede ialt 4125 Kr. i Erstatning, hvoraf de 1125 Kr. var Liggedagspenge til et Dampskib.

Fællesmødet resulterede i følgende:

»Fagforeningens Repræsentanter erkender, at den overfor Hammerens Granitværk iværksatte Arbejdsvægring har været ulovlig. Firmaet forbeholder sig Ret til at rejse Klage, saafremt Arbejdstiden ikke maatte blive overholdt, eller hvis Fagforeningen skulde lægge Hindringer i Vejen for Firmaets Antagelse af den Arbejdskraft, som man maatte anse for nødvendig og passende.

I Bod for den iværksatte Arbejdsvægring betaler Dansk Stenindustriarbejderforbund paa Fagforeningens Vegne 500 Kr., som Firmaet forpligter sig til at anvende i neutralt veldædigt Øjemed.«

Hermed er denne Sag afsluttet.

Træindustriarbejdere paa A/S Odense Stole- og Møbelfabrik.

Den 8. Marts afholdtes et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiverne over en den 4. Marts iværksat uvarslet Arbejdsstandsning af 13 Medlemmer af Træindustriarbejderforbundet paa A/S Odense Stole- og Møbelfabrik. Aarsagen til Strejken var Krav om Afskedigelse af en Mand, der ikke var Medlem af Fagforeningen.

Fællesmødet endte uden Resultat, men Sagen ordnedes faa Dage senere ved, at den omstridte Arbejder optoges i Forbundet.

Maj-Demonstrationen 1927.

Til samtlige Fagorganisationer i Danmark og Arbejdernes lokale Fællesorganisationer.

I Lighed med foregaaende Aar har De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg behandlet Spørgsmaalet om at søge afholdt Majdemonstrationer, og vedtaget dette enstemmigt.

Grundlaget for denne enstemmige Beslutning er naturligvis først og fremmest, at vort principielle Krav om 8-Timersdagens Gennemførelse ved Lov endnu ikke er sket Fyldest, og der er heller intet der tyder paa, at dette vil ske i den nærmeste Fremtid. Den siddende Regerings Beskaffenhed, et ensidig Bonderegimente med Støtte af den krasseste Reaktion i Byerne, lader intet Haab tilbage om Interesse for dette for os saa vigtige Spørgsmaals Løsning.

Vore naturlige Modstandere paa Arbejdsomraadet lader heller ingen Lejlighed gaa tabt til at demonstrere for Arbejderne, at de stadig tænker paa at finde en gunstig Situation, til at vinde det tilbage, som Arbejderne i 1919 vandt paa det faglige Omraade.

De Kræfter, der saaledes fra Bagstrævets Side stadig udfolder sig, maa have sin Modvægt, og et naturligt Led heri er vore Majdemonstrationer.

Forretningsudvalget retter derfor en Opfordring til alle Arbejdere om at fejre 1ste Majdagen i saa stor Udstrækning som muligt.

Fagforeningerne anmodes om i Forbindelse med de socialdemokratiske Partiforeninger og gennem Fællesorganisationerne at foranstalte Møder den 1. Maj, eventuelt i Forbindelse med Procession gennem Gaderne.

Festtegn og Sange vil som tidligere kunne faas til Anskaffelsespris hos De samvirkende Fagforbunds Kasserer Alfr. Christiansen, Rosenørns Allé 12², København V.

P. F. V.:
CARL F. MADSEN.

Hans Jacobsen.

Internationalt.

Det franske Senat ratificerer Washington Konventionen.

Med 279 Stemmer mod 1 har det franske Senat vedtaget Ratifikationen af Washington-Konventionen om 8 Timersdagen. Mens som bekendt det franske Kammer tog det Forbehold, at ogsaa Tyskland skulde ratificere Konventionen, gik Senatet et Skridt videre og gjorde Konventionens Ikrafttræden afhængig af Tysklands *og Englands*

Ratifikation. Udvalgets Ordfører Pasquet, der forelagde Forslaget i Senatet, gjorde bl. a. opmærksom paa, at Arbejdsgiverne kun stillede den Betingelse, at de tekniske Udførelsesbestemmelser, saaledes som disse i Henhold til Loven om 8 Timersdagen for Tiden er gældende i Frankrig, forbliver i Kraft, saalænge Konventionen ikke er ratificeret af alle Signaturstater. Arbejdsminister Fallières bemærkede, at Regeringen allerede havde givet Tilsagn herom. Den kunde gøre det, fordi Washington-Konventionen bliver indenfor Rammen af den nugældende Lov om 8 Timersdagen og derfor ikke nødvendiggør væsentlige Ændringer. Senator Josse, der ene stemte mod Forslaget, foreslog kun at lade Konventionen træde i Kraft, efter at den er ratificeret og gennemført af alle Signaturstater. Dette Standpunkt blev almindelig misbilliget og Forslaget trukket tilbage.

Presse-Udtalelser: I en i Pariserbladet »Peuple« offentliggjort Artikel bemærker Jouhaux, den franske Landsorganisations Generalsekretær, at Forbeholdet overfor England er ubegribeligt. Hvad angaar Tyskland kan en saadan Betingelse have en vis Berettigelse, da 8 Timersdagen i Virkeligheden ikke overholdes i Tyskland, mens dette derimod er Tilfældet i England. Desuagtet haaber han, at den engelske Regering endelig vil indfri sine Løfter og at Senatets Beslutning øjeblikkelig vil udløse tilsvarende Forholdsregler i Tyskland, hvor Forhandlingerne om en ny Arbejdstidslov er i fuld Gang.

Ogsaa Berlinerbladet »Vorwärts« henviser til, at det langt overvejende Flertal af Arbejderne og Medhjælperne i England allerede nu arbejder 48 Timer eller mindre om Ugen. »En praktisk Hindring for Ratifikationen af Konventionen bestaar saaledes ikke i dette Land. England har dog visse traditionelle Betænkeligheder. Man befrygter ligeledes, at Tyskland hverken vil genindføre 8-Timersdagen eller ratificere Washington Konventionen«.

Bladet siger videre:

»Det ligger nu til Tyskland at afkræfte disse Betænkeligheder. Man kan ikke paastaa, at dette betyder at Tyskland skal gaa i Spidsen og give det gode Eksempel. Thi af de Stater, der har deltaget i Arbejdsministerkonferencerne i Bern og London, vilde Tyskland først være den tredje, der ratificerer, idet baade Belgien og Frankrig allerede har gjort dette Skridt. Vi vil her lade Østrigs og Czekoslovakiets Ratifikation ganske ude af Betragtning. Saaledes som Tingene ligger nu for Tiden, vil enhver Udsættelse af Tysklands Ratifikation i Udlandet blive tydet, som om Tyskland bevidst tilstræber at sabotere Washington-Konventionen. Tyskland vilde derigennem ikke blot fremtræde som et socialpolitisk tilbagestaaende, men tillige som et al Socialpolitik direkte fjendtligsindet Land, som i dette som i andre Spørgsmaal har lagt an paa at forhindre en Forstaaelse mellem Folkene. Vi tror ikke, at Tyskland i Længden er tjent med at føre en saadan Politik«.

Tyskland for Social-Attacheer.

I den tyske Rigsdags Finansudvalg betegnede Arbejdsminister Brauns Udnævnelsen af Socialattacheer, som skal tildeles de tyske Gesandtskaber i de store Industrilande, som »højst nødvendig«. I 5—6 Lande skal der ansættes saadanne faste Attacheer. Dertil kommer saa enkelte Poster for Personer, som efter Omstændighederne kan sendes fra Sted til Sted. Et andet Medlem af Udvalget udtalte i denne Sammenhæng, at det vilde være entak nemlig og for Tyskland meget nyttig Opgave at følge den sociale Lovgivning i de store Industrilande. Af særlig Betydning er en Kontrol med, om og hvorvidt de øvrige store Industrilande praktiserer de internationale Overenskomster i Socialovgivningen og i det daglige Liv.

(I. F. C.)

Afdelingsformænd og -kasserere!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 40 ✻ KØBENHAVN DEN 2. APRIL 1927 ✻ 23 AARGANG

Den faglige Situation.

Overenskomstsituationen er i Aar hidtil forløben uden store Sensationer, og tegnede for kort Tid tilbage, som den vilde forløbe ganske uden Fare for aaben Konflikt.

Enhver ved, at Stillingen nu er en anden. Det er som den Vending, der i politisk Henseende er sket i Landet, mere og mere fører Arbejdsgiverforeningens Lønpolitik over i utilsløret Kamplyst.

En Strid mellem Murermestrene og Murerforbundets Medlemmer ser ud til, at kunne blive den Tue, der kan faa hele Læsset til at vælte.

Saa godt som alle Overenskomster, der til Dato er udløbne, er bragt til en fredelig Afslutning. Dette gælder saaledes samtlige Februar-Overenskomster mellem Medlemmer af De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen, og det samme kan siges om vore Martsaftaler, med Undtagelse af nogle Aftaler mellem Hatte- og Buntmagerforbundet og deres (udenfor Arbejdsgiverforeningen staaende) Arbejdsgivere, samt Dansk Skibstømrerforbund for dets Medlemmer paa Træskibsværfterne.

Samme Forbund har ligeledes en April Overenskomst af mindre Omfang, der ikke er i Orden. Desuden mangler af Apriloverenskomster følgende: Kvindeligt Arbejderforbunds Overenskomst med Margarinefabrikkerne, der er Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, Drejerforbundets Overenskomst med Mestrene. Mølleriarbejderforbundet for København og Provinsen paa Handelsmøllerne, Skotøjarbejderne ved Haandskomageriet, Snedkerforbundet med Snedkermestrene, Kurvemagerne med Mestrene, og Bogbinderforbundets Overenskomster med Bogbindermestrene i hele Landet.

Maj Overenskomsterne er jo ikke endnu kommen saa langt gennem Forhandlingsmaskineriet, at man kan dømme om Udsigterne her, men følgende foreligger uordnede: Snedkerforbundet med Pianofabrikkerne, Skrædderforbundet for Damekonfektion en gros, Landarbejderforbundets samtlige Overenskomster, Tobaksarbejderforbundet, ligeledes for alle Overenskomsterne og Keramisk Forbund for Kunst og tekniske Fabriker samt Pottemagermestrene.

I alt er Overenskomstforholdet for indeværende Aar endnu ikke bragt i Orden for 27,000 af De samvirkende Fagforbunds Medlemmer; medens der er sluttet Overeskomster for ca. 74,000.

Af principielle Spørgsmaal er Pristallet det, der i indeværende Aar har været fremme i første Linie, og ca. 45,000 Arbejdere har ikke længere Pristallet knyttet til Overenskomsten, som lønregulerende Faktor, medens ca. 22,000 har bibeholdt Reguleringsbestemmelserne.

Som alt bemærket, er det hele forløbet nogenlunde glat, selv om der naturligvis i enkelte Fag har været Tendenser til Konflikt. Alt i alt kan det erkendes, at det Samarbejde, der i den foreliggende Situation har været ført mellem De samvirkende Fagforbunds Organisationer, har været af den Natur, at det hele er løbet af uden Kamp.

Saa meget mere er det naturligvis at beklage, at Fag, der har slaaet Haanden af Samarbejdet, og gaar deres egne og for Arbejderklassens Velfart ubekymrede Veje, giver Anledning til, at Fag der har bragt Ofre for at faa en fredelig Ordning, nu alligevel trues af Lockout.

Ved den Udvandring, der er sket fra Arbejdernes naturlige Centralorgani-

sation »De samvirkende Fagforbund«, splittes og forvirres Kursen, og det er derfor umuligt at opnaa en ensartet Holdning.

Men hertil kommer foruden de mange andre Svækkelsesmomenter tillige den Omstændighed, at Hovedoverenskomsten for dansk Fagbevægelsesarbejde *Septemberforliget* ændres automatisk i Arbejdsgivernes Favør.

Vi har nok set, at Kommunisterne angriber De samvirkende Fagforbund, fordi disse ikke fører saakaldt Kamppolitik og støtter Murerne.

Selv om der var den allerbitterste Mening i at støtte Organisationer, der baner sig egne Veje, uden Hensyn til Klassens Vel, vil det være ugørligt at sætte ind, med den Affattelse Septemberforliget har.

Thi det der sker er, at Arbejderne skiller sig selv ud, som *udenforstaaende* Organisationer, naar der skal ydes Støtte, medens de ikke kan stille sig udenfor Arbejdsgivernes Angreb paa dem, som paa den øvrige Del af Arbejderklassen.

Derimod kan Arbejdsgiverne nu føre De samvirkende Fagforbunds Medlemmer ud i Sympathilockout til Fordel for Murermestrene, der ikke endnu har begaaet den organisationsmæssige Brøler, som vore udenforstaaende Forbund.

Fejlen her er ikke Septemberforligets; thi det yder ens Ret til begge Sider i dette Spørgsmaal. Fejlen ligger hos vore Klassefæller, der selv stiller sig udenfor al Hjælp.

Foruden den i Øjeblikket truende Udvidelse af Byggelockouten, der nu har været til Forligsmandens fornyede Overvejelse, uden at Resultatet foreligger paa dette Tidspunkt, repræsenterer Landarbejdernes Overenskomstforhold en truende Fare for Konflikt.

Naturligvis kan Bønderne ikke taale at indehave Regeringsmagten, uden at vise sig som »stærke Mænd«, ogsaa paa det faglige Omraade. I Social-Demokraten er omhyggeligt gjort Rede for den skandaløse Behandling, Landarbejderne fra de overmægtige, men forgældede Bønder har været udsat for, og Landarbejderforbundets »Vigen af« er ganske blevet misforstaaet, saa der i Landbrugets Arbejdsgiverkredse øjensynligt raader den Opfattelse, at Forbundet ogsaa uden Kamp vil finde sig i et nyt brutalt Overgreb.

Hvorledes man i Landbrugskredse har tænkt sig til, at den overordentligt store Prioritetsbyrde, der er Krigens Udbytte, skal kunne bæres af Landarbejdernes Sulteløn, er ubegribeligt; men der er Tegn, der tyder paa, at der her ligger Stof til en alvorlig Konflikt, som, hvis den kommer til Udbrud, vil blive en Kraftprøve mellem Arbejderne og Bønderne i dette lille overprioriterede Storbondeskattefrie Land. *Leis.*

2det Lockout-Varsel i Anledning af Murerkonflikten i Provinsen.

Under 24. Marts har Dansk Arbejdsgiverforening tilsendt vort Forretningsudvalg en saalydende Skrivelse, indeholdende 2det Varsel om Lockout overfor Snedkerforbundet i Danmark.

Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund i Danmark!

I Fortsættelse af vor anbefalede Skrivelse af 15. ds. tillader vi os herved at meddele, at vor kompetente Forsamling har besluttet at iværksætte Arbejdsstandsning fra Fredag den 8. April d. A. ved den normale Arbejdstids Ophør overfor samtlige Medlemmer af Snedkerforbundet i Danmark for saa vidt angaar Beskæftigelse hos samtlige Medlemmer af:

Snedkerlaugets Bygningssnedkerafdeling,
Snedkerlaugets Møbelsnedkerafdeling,
Centralforeningen af Snedkermestre i Jylland og Fyen,
Centralforeningen af Snedkermestre i Østifterne,

for de nævnte Centralforeningers Vedkommende dog med Undtagelse af de ved Ligkistesnedkerarbejde beskæftigede Arbejdere,

Københavns Tømrerlaug,
Centralforeningen af Tømrermestre i Danmark samt
Bornholms Tømrer- og Snedkermesterforening,

alt for saa vidt der ikke forinden Arbejdsstandsningens Iværksættelse er opnaaet en for vore Medlemmer og os tilfredsstillende Ordning af Konflikten i Murerfaget i Provinsen.

P. F. V.:
sign. *H. Langkjær.*
/sign. *Sophus Agerholm.*

1ste Varsel om Strejke af Snedkerforbundets Medlemmer.

Efter at vort Forretningsudvalg paa sit Møde den 31. ds. havde drøftet ovenstaaende Lockoutvarsel og hele Lockoutsituationen, vedtoges det at tilskrive Arbejdsgiverforeningen saaledes:

Forretningsudvalget for Dansk Arbejdsgiverforening.

Modtaget det ærede Forretningsududvalgs Skrivelse af 24. Marts, hvori Omfanget af den mod Snedkerforbundet varslede Lockout er angivet.

Vort Forretningsudvalg, som har behandlet Sagen paa et i Dag afholdt Møde, finder Anledning til følgende Bemærkninger.

Da Motiveringen for den mod Snedkerforbundets Medlemmer varslede Lockout er, at man tilsigter en Afslutning paa den siden den 18. Februar iværksatte Lockout i Murerfaget i Provinserne, og da Forholdet samtidigt er saaledes, at de Forhandlinger, der hidtil er foretaget til Overenskomstens Fornyelse i Snedkerfaget ikke har ført til Enighed om de fremtidige Arbejdsvilkaar, staar Snedkerforbundets Medlemmer altsaa i den Situation, at de kastes ud i en Lockout, hvis Iværksættelse tilsigter en Arbejdsordning i et andet Fag, hvis Afslutning og hele Forløb disse er uden særlig Interesse i, og navnlig uden Indflydelse paa, uden at deres egne uafgjorte Arbejdsvilkaar skænkes nogen som helst Opmærksomhed.

Snedkerforbundets Medlemmer er altsaa under den foreliggende Situation udsat for at slide en Lockout, uden at den Strid, der berører deres egne Medlemmer eller de to direkte interesserede Parter, tillægges nogen som helst Betydning.

Da De samvirkende Fagforbund ganske naturligt ikke kan lade Snedkerforbundet lide under en Situation som denne, uden at dets egne Forhold bringes i Orden, tillader vi os herved at meddele, at vi agter at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om, at der iværksættes Arbejdsstandsning i Snedkerfaget i det Omfang, som vi maatte anse for fornødent, dels for at tilvejebringe en for Snedkerforbundets Medlemmer tilfredsstillende Arbejdsordning, og dels til Imødegaaelse af den mod Forbundet bebudede Lockout.

P. F. V.:
Carl F. Madsen.
/Hans Jacobsen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Ny Overenskomst i Malerfaget.

Mestrene i Malerfaget opsagde Overenskomsterne saavel i København som i Provinsen til Ophør 1. Marts.

Forhandlingerne mellem Parterne førte ikke til noget Resultat, hvorfor Forhandlingerne henvistes til Hovedorganisationen. Denne Forhandling fandt Sted i Arbejdsgiverforeningen den 17. Februar og endte med en Vedtagelse om, at Parterne skulde forhandle om de stillede Ændringer til Overenskomsten.

Ved et nyt Fællesmøde den 23. Februar oplystes det, at Partsforhandlingerne var endt resultatløse; det samme blev Tilfældet med Fællesmødet.

Efter at Forhandlingerne var afbrudte varslede Arbejdsgiverne Lockout til Fredag den 11. Marts ved normal Arbejdstids Ophør.

Forligsmanden indkaldte til Møde den 8. Marts og dette Møde fortsattes den 10. Marts.

Den største Uoverensstemmelse mellem Parterne var Lønspørgsmaalet. I Henhold til den gamle Overenskomst, var Lønningerne ikke regulerede i den 2-aarige Overenskomstperiode fra 1925—26. Mestrene krævede nu fuldt Regulering, ialt 16,4 pCt., hvad Forbundet selvsagt ikke kunde tiltræde.

Forligsmandens Mæglingsforslag.

Til Bilæggelse af Konflikten mellem »Fællesforeningen af Danmarks Malermestre« og »Malerforbundet i Danmark« stiller Forligsmanden følgende

Mæglingsforslag.

De opsagte Overenskomster fornyes for et Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom Parterne er enige, og iøvrigt paa følgende Vilkaar:

1) Alle Akkordpriser nedsættes med 8 pCt. undtagen de i Skibsmalerprislisten fastsatte.
2) Timelønnen nedsættes til 130 Øre (hidtil 144 Øre).
3) Akkordudbetalingen bliver 125 Øre pr. Time.
4) Overarbejdstillægene pr. Time fastsættes til henholdsvis 50 Øre, 100 Øre, 65 Øre og 120 Øre.

Den varslede Lockout udsættes, indtil Svaret paa Mæglingsforslaget foreligger, og bortfalder, saafremt Mæglingsforslaget vedtages af begge Parter.

Svar paa Mæglingsforslaget afgives den 23. Marts 1927 Kl. 12 Middag under Adresse: Forligsinstitutionen, Indenrigsministeriet, Slotsholmsgade.

København, den 10. Marts 1927.

sign. *K. Riis-Hansen.*

Mæglingsforslaget og nogle af Parterne udarbejdede Ændringer til Overenskomsten blev tiltraadt af begge Parter og Lockouten var hermed aflyst.

Skand. Sadelmager- og Tapetserer-forbunds Overenskomstforhandlinger.

Sadelmagere og Tapetserere.

Efter at Forhandlingerne mellem Parterne vare strandede, afholdtes der den 19. Marts et Møde i Arbejdsgiverforeningen under Hovedorganisationernes Medvirken, og dette sluttede efter 20 Timers Forløb med, at der under Forbehold af Sanktion opnaaedes Enighed om en Forlængelse af Overenskomsterne paa 1 Aar til 1. April 1928.

Den nye Overenskomst adskiller sig fra den gamle bl. a. ved at et Par forældede Overenskomstbestemmelser efter Forbundets Ønske bortfalder. Disse er Seletøjspriskuranten af 1919, og en med Firmaet Berg & Friis den 29. Juli 1920 oprettet særlig Overenskomst. En for kvindelige Arbejdere den 20. Marts 1926 oprettet Særoverenskomst indgaar som Led i den almindelige Overenskomst.

Af andre Ændringer af Interesse kan anføres, at Bygningstapetsererne fik deres Akkordpriser forhøjet med 4 pCt. paa Afsnittet gammelt Arbejde, imod at afgive 1 pCt. paa Afsnittet nyt Arbejde.

Svar skulde afgives den 31. Marts, og da begge Parter vedtog Overenskomsten, er denne traadt i Kraft den 1ste April.

Linoleumspaalæggerne.

Om denne Overenskomsts Forlængelse forhandledes den 21. Marts, og der opnaaedes Enighed om en 1-aarig Forlængelse under Forbehold af Sanktion. Overenskomsten forblev uforandret med samme Reguleringsbestemmelse som hidtil, nemlig kun i August 1927.

Svaret skulde foreligge den 31. Marts og Forlængelsen godkendtes.

Rejsetøjsarbejderne.

Ogsaa om denne Overenskomsts Forlængelse forhandledes den 21. Marts. Forholdene med Hensyn til Reguleringen er her den samme som for Linoleumspaalæggerne, og Forlængelsesvilkaarene blev ogsaa de samme.

Svaret skulde foreligge den 2. April og blev en Godkendelse af begge Parter, hvorefter Overenskomsten løber videre til 1. April 1928.

Arbejdslønnen i Industrien.

Juli Kvartal 1926.

Siden April 1918 har der paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, i Statistiske Efterretninger været meddelt kvartalsvise Opgørelser af Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Efter de for Juli Kvartal 1926 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnits-

fortjenesten pr. Time paa sædvanlig Maade for de fleste Fags Vedkommende beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet, fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord. For nogle enkelte Fags Vedkommende er Fortjenesten dog ikke beregnet paa denne Maade, men paa Grundlag af Udbetalingen i den sidste Maaned i Kvartalet, hvilket gælder Tekstilindustrien, eller paa Grundlag af den sidst i Kvartalet gældende Ugeløn, hvilket er Tilfældet for Bagersvende, Typografer, Stentrykkere, Arbejdere i litografiske Etablissementer samt de under »Forskelligt« anførte ugelønnede Fag.

Det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale omfatter denne Gang ca. 97,000 Arbejdere mod 98,000 i April Kvartal og godt 91,000 Arbejdere i Januar Kvartal; i 1925 og 1924 omfattede Lønstatistikken 98 à 110,000 Arbejdere, i 1923 97 à 106,000 Arbejdere, i 1922 95 à 100,000 Arbejdere, i 1921 kun 85 à 90,000 Arbejdere, men i 1920 ca. 110,000 Arbejdere.

En Sammenligning mellem Lønstatistikens Arbejdertal i Juli og April Kvartal 1926 viser kun smaa Forskelligheder; ved Udgangen af Juli Kvartal var der saaledes beskæftiget lidt flere Arbejdere i Beklædningsindustrien og ved Jordarbejde end ved Udgangen af April Kvartal, medens der var beskæftiget noget færre Arbejdere indenfor Bygningsindustrien, Jern- og Metalindustrien samt Tekstilindustrien.

For de enkelte større Fags Vedkommende fremgaar Bevægelsen i Timefortjenesten fra April til Juli Kvartal af foranstaaende Tabel over Arbejdslønnen i de enkelte Industrier m. v. Som det vil ses, var der Nedgang for saa godt som alle Fag i Overensstemmelse med, at der i August Maaned fandt en Lønregulering Sted efter Pristallet, hvorved Lønningerne for de fleste Fags Vedkommede blev nedsat med 5 pCt. Da denne Lønnedsættelse fandt Sted midt i Kvartalet, skulde den bevirke, at Lønningerne i Juli Kvartal kom til at ligge ca. 2½ pCt. lavere end i April Kvartal, bortset fra de ovenfor omtalte Fag, hvor Statistikken kun omfatter den sidste Del af Kvartalet, og hvor derfor Lønningerne skulde ligge fulde 5 pCt. lavere end i April Kvartal. For nogle Fag var Lønnedsættelsen i August dog noget mindre end 5 pCt. (f. Eks. for de forskellige kvindelige Arbejdere) og for et enkelt Fag (Malere) fandt der slet ikke Lønnedsættelse Sted. Den faktisk stedfundne Lønnedgang fra April til Juli Kvartal var dog en Del forskellig for de enkelte Fag, idet det maa erindres, at for de Fag, for hvilke Arbejde paa Akkord spiller en større Rolle, vil der altid være nogen tilfældig Bevægelse i de Tal, der angiver den gennemsnitlige Timefortjeneste, ligesom der for alle Fag, hvor Arbejde saavel paa Akkord som i Timeløn anvendes, altid vil være nogen Forskydning i Forholdet mellem Mængden af Akkord- og Timelønsarbejde, hvad der ligeledes paavirker den gennemsnitlige Timefortjeneste. Det skal saaledes anføres, at der for adskillige af Byggefagene har været en Stigning i Fortjenesten fra April til Juli Kvartal som Følge af den store Rolle, Udbetalingen af Akkordoverskudene har for disse Fag, der gennemgaaende arbejder med ret langvarige Akkorder.

En *Oversigt over Lønningerne* for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet paa Grundlag af det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale meddeles nedenfor. Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hver enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag. Det skal tilføjes, at Gruppen »Formænd« er udskilt af Materialet, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal. For disse Formænd var den gennemsnitlige Timefortjeneste i Juli Kvartal 1926 i

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 30/9 1926	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1926	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1926	Ant. Arb. pr. 30/9 1926	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1926	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1926
		Øre	Øre		Øre	Øre
Næringsmiddelindustri:						
Bagerier, Svende	893	160	167	4	132	139
Møller, —	71	146	156	210	117	129
— ufagl. Arb.	34	135	149	107	105	116
Chokoladefabr., fagl. Arb.	67	157	163	19	145	147
— ufagl. Arb.	133	118	122	14	117	119
— Kvinder	647	77	78	98	62	64
Margarinefabr., ufagl. Arb.	16	121	125	135	118	121
— Kvinder	1	71	73	63	70	72
Bryggerier, ufagl. Arb.	1943	132	139	439	123	136
— Kvinder	956	97	102	495	85	87
Spritfabrikker, ufagl. Arb.	42	131	134	243	131	133
— Kvinder	29	107	110	11	103	105
Sukkerfabr., ufagl. Arb.	284	143	152	1131	112	119
— Kvinder	68	80	86	62	59	61
Cikoriefabrikker, ufagl. Arb.	42	121	144	17	109	129
— Kvinder	105	83	94	25	71	76
Konservesfabrikker, ufagl. Arb.	58	140	153	22	101	110
— Kvinder	326	79	91	77	63	68
Mælkekondens.fabr., ufagl. Arb.	—	—	—	73	116	120
— Kvinder	—	—	—	234	91	96
Tobaksindustri:						
Cigarfabr., Cigarmagere	902	149	152	823	148	152
— ufagl. Arb.	127	150	165	139	126	135
— Kvinder	2156	109	111	1545	95	96
Tekstilindustri:						
Tekstilfabr., Mænd	542	124	129	1485	117	121
— Kvinder	1545	89	93	2307	80	82
Rebslagerier, Svende	8	114	118	13	112	114
— ufagl. Arb.	37	109	111	19	103	104
— Kvinder	128	70	72	28	58	58
Possementfaget, Svende	20	154	162	3	215	238
— Kvinder	21	84	93	3	88	93
Sejlmagersvende	7	196	210	18	131	134
Beklædningsindustri:						
Ugesvende i bestilt Skrædderi	125	158	162	7	144	140
Skræddersvende i Konfektionsindustrien	114	163	168	11	143	151
Tilskærere i Konfektionsindustrien	123	185	194	4	151	154
Syersker i Konfektionsindustrien	1109	80	83	431	71	73
— andre	70	83	86	47	68	72
Skomagersvende	30	152	164	—	—	—
Skotøjsarbejdere, Mænd	847	159	163	86	134	136
— Kvinder	786	94	97	65	73	73
Hattearbejdersker	259	84	95	—	—	—
Læderindustri:						
Garverier, Svende	115	196	194	49	158	164
— ufagl. Arb.	90	145	153	139	143	151
Lædervare- og Portefeuillearb.	55	162	172	—	—	—
Bygningsindustri:						
Blikkenslagersvende	312	193	188	120	133	134
Bygningssnedkersvende*)	715	179	183	1112	132	137
Glarmestersvende	98	141	148	81	116	121
Malersvende	1193	201	192	302	153	154

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 30/9 1926	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1926	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1926	Ant. Arb. pr. 30/9 1926	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1926	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1926
		Øre	Øre		Øre	Øre
Murersvende	1015	239	245	1730	154	148
Murarbejdsmænd	710	193	184	1658	124	121
Stukkatørsvende	52	192	195	6	149	145
Tømrersvende	688	219	212	1745	138	137
Arbmd. hos Tømrere	20	134	142	88	114	128
Linoleumspaalæggere	48	179	189	—	—	—
Isoleringsmontører	47	180	191	22	180	172
Træ- og Møbelindustri:						
Bødkersvende	116	167	178	221	146	150
Børstenbindersvende	48	155	164	21	125	130
Billedskærersvende	16	163	165	17	134	133
Drejersvende	46	147	156	49	132	136
Forgyldere	20	208	217	27	136	143
Karetmagersvende	41	182	182	—	—	—
Kurvemagersvende	21	133	126	4	134	132
Møbelsnedkersvende	443	159	165	103	129	131
Maskinsnedkere	339	155	158	1032	124	128
Træindustriarbejdere, ufagl.	255	124	130	561	107	112
Træindustri, Kvinder	101	89	86	41	78	82
Pianoarbejdere	165	180	188	11	143	155
Sadelmager- og Tapetserersvende	181	166	183	111	148	138
Ler-, Sten- & Glasindustri:						
Jord- og Betonarbejdere	1703	160	170	2035	113	116
Brolæggersvende	70	274	262	46	150	172
Stenhuggerier, Svende	85	202	201	311	125	132
— ufagl. Arb.	47	140	141	148	117	124
Grus- og Skærvefabr., Arbmd.	9	129	141	232	114	119
Teglværker —	48	134	138	2839	121	122
— Kvinder	—	—	—	163	71	73
Cementfabrikker Arbmd.	—	—	—	1153	129	136
Keram. Industri, fagl. Arb	187	178	186	47	128	133
— ufagl. -	293	137	141	59	109	112
— Kvinder	425	106	111	33	84	84
Terrazzoarbejdere	66	152	159	13	120	124
Jern- o. a. Metalindustri:						
Blikkenslagersvende	156	179	187	105	152	151
Elektrikere	481	156	159	553	139	140
Formere	268	203	208	492	163	167
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere	259	158	162	80	139	146
Gørtlere	107	159	166	44	139	145
Kobbersmede	57	197	198	37	180	169
Malersvende	121	216	235	232	175	188
Metalslibere	112	180	188	55	143	152
Metaltrykkere	65	186	193	17	152	153
Skibstømrere	123	190	198	204	145	155
Smede- og Maskinarbejdere	4759	175	181	4443	145	148
Træarbejdere	283	169	174	647	147	146
Div. fagl. Arbejdere	47	185	186	40	145	157
Arbejdsmænd	3017	133	138	3350	119	123
Kvinder	2001	86	89	362	77	79
Kemisk Industri:						
Farversvende	34	145	154	5	141	154
Farve- og Lakfabr. ufagl. Arb.	153	117	126	7	117	118
Imprægneringsanst. ufagl. Arb.	—	—	—	96	173	166

Arbejdslønnen i de forskellige Industrier.

Fag	København			Provinsen		
	Ant. Arb. pr. 30/9 1926	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt. 1926	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1926	Ant. Arb. pr. 30/9 1926	Gennemsn. Timefortj. Juli Kvt 1926	Gennemsn. Timefortj. April Kvt. 1926
		Øre	Øre		Øre	Øre
Jern-, Metal- og Kludebranchen						
ufagl. Arb.	73	139	142	4	118	118
— Kvinder	74	75	76	27	72	70
Oliemøller, ufagl. Arb.	495	127	137	682	130	133
— Kvinder	24	81	85	28	75	81
Olieraffinaderier, ufagl. Arb.	41	130	144	—	—	—
Svovlsyrefabr., ufagl. Arb.	113	157	154	266	136	138
Sæbefabrikker, ufagl. Arb.	50	121	125	34	114	128
— Kvinder	52	75	82	37	64	74
Tagpapfabrikker, ufagl. Arb.	52	168	161	8	108	108
Tændstikfabr., ufagl. Arb.	47	129	136	—	—	—
— Kvinder	113	79	82	—	—	—
Forsk. Industrier, ufagl. Arb.	500	123	132	173	124	135
— Kvinder	996	74	79	286	74	78
Grafisk Industri:						
Papirfabrikker, Arbmd.	177	123	128	844	115	117
— Kvinder	41	88	90	303	74	76
Bogtrykkerier m. v.:						
Typografer	1562	186	191	997	171	177
Stentrykkere	175	172	180	82	146	153
Kemigrafer	124	166	180	17	159	167
Ufagl. Arb.	154	142	146	67	133	142
Kvinder	310	90	95	102	74	78
Litografiske Etabl., ufagl. Arb.	44	134	141	16	113	119
— Kvinder	74	90	92	12	80	80
Bogbinderier, Svende	338	182	186	95	136	141
— Kvinder	436	97	99	49	68	71
Papirvareindustri, ufagl. Arb.	51	122	127	—	—	—
— Kvinder	249	82	84	79	71	76
Æskefabrikker, Kvinder	277	88	91	136	81	81
Handel og Transport:						
Lager- og Pakhusarbejdere	874	117	120	2079	110	112
Havnearbejdere	—	170	179	—	158	162
Kvinder	79	70	74	15	68	70
Forskelligt:		Kr. pr. Uge.			Kr. pr. Uge.	
Formænd	603	95.35	99.58	654	72.17	76.98
Fyrbødere	339	62 47	66.80	695	58.52	61.46
Chauffører	939	61.04	64.05	486	54.15	56.35
Kuske	1091	57.89	61.08	873	51.60	53.65

Hovedstaden 205 Øre, i Provinsen 155 Øre og i hele Landet 179 Øre.

Af Oversigten fremgaar det, at den gennemsnitlige Timefortjeneste for samtlige Arbejdere under et i Juli Kvartal 1926 var 133 Øre. For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 163 Øre, for Arbejdsmænd 128 Øre og for Kvinder 87 Øre. Sammenlignet med April Kvartal viser Timefortjenesten for samtlige Arbejdere en Nedgang paa 3 Øre, hvilket netop svarer til den foran omhandlede Nedgang paa 2½ pCt., som Flertallet af Fagene har faaet i Henhold til den stedfundne Forandring af de overenskomstmæssige Lønninger.

Ligesom for de to foregaaende Kvartaler er der af Departementet indsamlet lønstatistisk Materiale fra Virksomheder, der ikke er tilknyttede Arbejdsgiverforeningen. Disse Virksomheder tilhører dels Industrier, i hvilke saa godt som ingen Virksomheder staar i Arbejdsgiverforeningen (Slagterier samt Bagere i Provinsen), dels er det

	Ant Arb. pr. 30/9 1926	Gennemsn. Timefort. (Med Anvendelse af de faktiske Arbejdertal) Juli Kvartal 1926	April Kvartal 1926	Jan. Kvartal 1926	Oktbr. Kvartal 1925	Aaret 1914
		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
København						
Faglærte Arbejdere.....	18578	180	184	188	204	67,1
Ufaglærte »	16381	139	143	148	161	47,5
Ialt Mænd	34959	160	165	170	184	61,0
Kvindelige Arbejdere...	13685	90	94	96	101	32,3
Samtlige Arbejdere	48644	142	146	152	163	54,4
Provinsen						
Faglærte Arbejdere.....	16723	144	148	154	166	54,8
Ufaglærte »	23976	121	124	130	143	40,8
Ialt Mænd.....	40699	131	134	140	152	48,2
Kvindelige Arbejdere...	7345	81	83	84	90	25,7
Samtlige Arbejdere.....	48044	124	126	131	143	44,9
Hele Landet						
Faglærte Arbejdere	35301	163	167	174	187	61,3
Ufaglærte »	40357	128	132	138	150	45,5
Ialt Mænd.....	75658	144	148	155	167	55,0
Kvindelige Arbejdere...	21030	87	90	92	97	29.6
Samtlige Arbejdere.....	96688	133	136	142	153	50,2

	Gnstl. Antal Arbejdere i Juli Kvartal 1926	Gnstl. Timefortjen. Juli Kvartal 1926	April Kvartal 1926	Jan. Kvartal 1926
		Øre	Øre	Øre
København				
Faglærte Arbejdere..	19315	181	185	191
Ufaglærte —	19109	142	146	152
Ialt Mænd.....	38424	162	166	172
Kvindelige Arbejdere.....	11777	89	92	94
Samtl. Arbejdere.....	50201	145	149	154
Provinsen				
Faglærte Arbejdere	16028	144	146	151
Ufaglærte —	24959	120	125	131
Ialt Mænd.....	40987	130	134	139
Kvindelige Arbejdere.....	6881	79	80	81
Samtl. Arbejdere	47868	124	128	133
Hele Landet				
Faglærte Arbejdere.....	35343	161	164	169
Ufaglærte —	44068	127	132	138
Ialt Mænd.....	79411	142	146	152
Kvindelige Arbejdere.....	18658	85	87	89
Samtl. Arbejdere.....	98069	133	137	142

enkelte andre større private eller kooperative Virksomheder samt endelig saadanne Virksomheder, som drives af Staten eller de større Kommuner. Paa Grundlag af saavel dette Materiale som det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale er der foretaget en Beregning af Arbejdslønnen for Hovedgrupperne af Arbejdere (jfr. Tabellen ovenfor), og for at eliminere den Virkning, som den forskellige Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes kan have, er der ved denne Beregning i Stedet for de faktiske Arbejdertal (hvormed der er regnet i foranstaaende Beregning for Arbejdsgiverforeningens Materiale alene) regnet med et normalt Arbejdertal indenfor hvert Fag, og som normalt Arbejdertal er valgt Medlemstallet i Fagforeningerne ved Udgangen af Aaret 1924. Ved denne Beregningsmaade er muliggjort en Sammenligning mellem Lønningerne paa forskellige Tidspunkter, uden at ulige store Forandringer i Beskæftigelsesgraden for de forskellige Fag griber forstyrrende ind.

Det skal tilføjes, at Departementet for Juli Kvartal 1926, har modtaget direkte Lønoplysninger for et gennemsnitligt Antal Arbejdere paa godt 10,600, hvoraf ca. 3900 i private og ca. 6700 i offentlige Virksomheder, medens det af Arbejdsgiverforeningen indsamlede Materiale, hvorefter der ved Kvartalets Udgang beskæftigedes ca. 97,000 Arbejdere, omfatter et gennemsnitligt Antal Arbejdere paa ca. 87,400. Det samlede lønstatistiske Materiale udgør herefter gennemsnitligt godt 98,000 Arbejdere for Kvartalet som Helhed.

Siden Juli Kvartal 1926 har der ikke fundet overenskomstmæssige Forandringer af Betydning Sted; for enkelte Overenskomster (særlig for Jern- og Metalindustrien) er der dog ved Overenskomstfornyelserne i Begyndelsen af 1927 sket en Lønnedsættelse paa 3—4 pCt. undtagen for de lavest lønnede Arbejdere, idet samtidig Lønregulering efter Pristallet i Overenskomstperioden er bortfaldet. Arbejdslønnen i Øjeblikket kan herefter — under Hensyn til, at Afgrøden for Juli Kvartal kun har været paavirket af Augustreguleringen i Halvdelen af Kvartalet — for Arbejderne som Helhed anslaas at ligge ca. 3 pCt. lavere end i Juli Kvartal 1926.

Internationalt.

Lovgivning for Fagforeninger Spanien.

Den spanske Regering, der er i Færd med at udarbejde et socialt Reformprogram af stort Omfang, har for nylig antaget et Udkast til Forordning angaaende Korporationer. Ifølge Bestemmelserne i denne Forordning forstaas der ved Korporation en Sammenslutning af samtlige paritetiske Organisationer indenfor ethvert Erhverv, Erhvervsgren og Arbejderkategori, som angives i Forordningen. Alle Industrier, Haandværk og Erhverv er inddelt i 3 Hovedgrupper, nemlig primær Produktion, sekundær Produktion, kommunale og Statsvirksomheder, Handel og forskellige Erhverv.

De paritetiske Organisationer skal regnes for offentlige Institutioner. Det lokale paritetiske Organ indenfor enhver Industrigren bestaar af 5 Arbejdere og 5 Arbejdsgivere med et tilsvarende Antal Suppleanter. Ordføreren og første Vice-Ordføreren vælges uden det paagældende Erhvervs Medvirkning og udnævnes af Arbejdsministeren. Dette Organs væsentligste Opgave er: Ordning af Arbejdsforholdene, Forebyggelse og Bilæggelse af Arbejdsstridigheder, Behandling af alle Slags kollektive og individuelle Tvistspørgsmaal og Oprettelse af Arbejdskamre med samme Opgave som Arbejdsanvisningsinstitutionerne.

Enhver Korporation skal have et Raad som Centralorgan. Repræsentanter for dette Raad skal fungere som et raadgivende Organ for Ministeriet for Arbejde, Handel og Industri, og dets Repræsentanter skal udpeges af Arbejdsgivernes og Arbejdernes Delegerede i Raadet.

Et Hefte af det internationale Arbejdsbureaus Ugeskrift »Industrial and Labour Information«, der nylig er udkommet, giver en indgaaende Redegørelse for de spanske Korporationers Organisation.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn V Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording. Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 41 ❋ KØBENHAVN DEN 9. APRIL 1927 ❋ 23 AARGANG

Lønbevægelser og Konflikter.

Landarbejderforbundets Overenskomstsforhold.

De i Landbruget gældende Overenskomster er af Landarbejderforbundet opsagt til Ophør den 1. Maj.

Fra Forbundets Side er der stillet forskellige Forslag til Ændringer af saavel Lønsatserne som af almindelige Bestemmelser.

Arbejdsgiverforeningen fremsatte Ønske om Forhandling allerede i Begyndelsen af Marts Maaned, i hvilken Anledning der afholdtes Fællesmøde den 9. Marts.

Efter Plenarmødet blev man enige om at nedsætte et Udvalg paa 6 Medlemmer med den Opgave at gennemgaa de stillede Ændringsforslag og søge en ny Overenskomst udarbejdet. Udvalget sluttede sine Forhandlinger Kl. 12 Nat og aftalte nyt Møde til Mandag den 14. Marts. Ved dette Møde genoptog Udvalget sine Forhandlinger, men det var ikke muligt at opnaa Enighed, hvorfor Forhandlingerne afsluttedes ved 7-Tiden, uden at nyt Møde blev aftalt.

Efter at Forhandlingerne saaledes var strandede, indkaldte Forligsmanden til Møde Mandag den 28. Marts Kl. 10.

Forhandlingerne begyndte med et meget langt Plenarmøde, hvorefter Forligsmanden henstillede til Parterne, at man ved et Udvalg forhandlede om Ændringerne til Overenskomstens almindelige Bestemmelser, medens Lønspørgsmaalene derefter skulde forhandles med Forligsmanden.

Udvalgets Forhandlinger, hvori deltog Repræsentanter for Hovedorganisationerne, varede til Kl. 3 Nat. Paa dette Tidspunkt var man naaet til Enighed paa alle Punkter med Undtagelse af Fagets særlige Reguleringsbestemmelse.

Udvalgets Forhandlinger genoptoges Tirsdag Formiddag Kl. 10, men det lykkedes ikke at opnaa Enighed om Reguleringsbestemmelsen til Trods for, at Forbundets Repræsentanter stillede flere Forslag til dette Forholds Løsning. Ud paa Eftermiddagen aflagde Hovedorganisationernes Repræsentanter Beretning til Forligsmanden om de Resultater, Udvalget var naaet til.

Efter en Række Forhandlinger med Repræsentanter fra begge Sider stillede Forligsmanden Onsdag Morgen Kl 7 et Forligsforslag, hvorefter de bestaaende Overenskomster forlænges fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne, samt en Række Lønforbedringer, udarbejdede af Forligsmanden. Den hidtil bestaaende Reguleringsbestemmelse udgaar, men føjes det til: »Der optages snarest mulig en Forhandling om Indførelsen af en ny Bestemmelse til Regulering af Lønningerne i Overenskomstperioden. Til dette Formaal nedsættes et Udvalg bestaaende af 3 Medlemmer, valgt af Arbejdsgiverforeningerne for Land- og Skovbrug, og 3 Medlemmer, valgt af Landarbejderforbundet. Saa snart Enighed om en ny Reguleringsbestemmelse er opnaaet, indgaar denne Bestemmelse som Led af den bestaaende Overenskomst.«

Svaret til Forligsmanden skulde afgives Tirsdag den 5. April Kl. 12. Efter Ønske fra Arbejdsgiverne udsatte Forligsmanden Fristen til Fredag den 8. April Kl. 7 Aften.

Kvindeligt Arbejderforbunds Overenskomstforhandlinger.

Paa det Møde der afholdtes mellem de to Hovedorganisationers Forretningsudvalg den 19. Januar, enedes

man om, at der skulde optages en samlet Forhandling om de af Kvindeligt Arbejderforbunds Overenskomster, der ikke havde været Genstand for Regulering efter Pristallet i 1926, og derfor var opsagt af Arbejdsgiverne. Disse Overenskomster omfattede *Cementfabrikkerne, Kalk- og Teglværksindustrien, Litograferne i Provinsen, Knapfabrikken »Haima« i Roskilde* og *Øresunds kemiske Fabrikker.*

Et den 24. Januar afholdt Møde endte uden andet Resultat, end at der i et Par af Tilfældene skulde forsøges ny lokal Forhandling. Ved disse opnaaedes dog kun Enighed for Cementfabrikkernes Vedkommende.

Ved et nyt Fællesmøde den 1. Marts behandledes da de resterende Sager, og der opnaaedes Enighed under Forbehold af Sanktion om samtlige Overenskomster, og disse blev godkendte af Medlemmerne med Undtagelse af »Øresund«s kemiske Fabrikker.

Resultatet for de Overenskomster, der saaledes gik i Orden, blev, at for *Litografernes* Vedkommende tiltraadte Kvindeligt Arbejderforbund den mellem Litografisk Principalforening i Provinsen og Dansk Typograf-Forbund bestaaende Overenskomst for kvindelige Trykkeriarbejdere. For de andre skulde Lønningerne reduceres 12 pCt. uden fremtidige Reguleringer i Overenskomstperioden. Paa Cementfabrikkerne var man lokalt enedes om 10 pCt.s Reduktion, med Prisregulering i August 1927.

Billedskærer- og Dekorationsbilledhuggerforbundets Overenskomstforhandlinger.

Efter resultatløse Partsforhandlinger afholdtes der den 18. Marts under Hovedorganisationernes Medvirken en Forhandling i Arbejdsgiverforeningen.

Ved denne opnaaedes Enighed om en Forlængelse af Overenskomsten til 1. April 1929 med Lønregulering efter Pristallet.

Der opnaaedes adskillige Forbedringer i Overenskomsten, hvoraf de vigtigste er, at en Bestemmelse om, at unge Svende det første Aar efter Læretiden kan aflønnes med 5 Øre under Minimallønnen, udgaar, og at et Tillæg paa 5 Øre i Timen for Arbejde udenfor Værkstedet forandredes til 5 pCt.

Rebslageriarbejderforbundets Overenskomst.

Dansk Rebslageriarbejderforbund havde opsagt Overenskomsten med Foreningen af danske Rebslagerier til Ophør den 1. April.

Da Partsforhandlingerne ikke førte til noget Resultat, blev Spørgsmaalet behandlet ved et Fællesmøde den 7. Marts. Dette Møde førte imidlertid ikke til noget Resultat, idet Arbejdsgiverne nægtede at gøre nogen som helst Indrømmelser.

Forbundet har derefter ved en Urafstemning vedtaget at tage Opsigelsen tilbage.

Bogbindere hos I. H. Schultz.

For ca. 7 Aar siden blev der mellem Firmaet og Fagforeningens Formand aftalt en Akkord for Eftersyn af Bøger. Firmaet har nu uden Forhandling sat dette Arbejde paa Timeløn. Forbundet har derefter forbudt sine Medlemmer at udføre Arbejdet paa Timeløn.

Arbejdsgiverforeningen paaklagede dette Forhold til vort Forretningsudvalg, og Uoverensstemmelsen kom til Behandling paa et Fællesmøde den 25. Marts, hvor man enedes om at henvise Spørgsmaalet til Forhandling mellem Forbundet og Lauget. Denne Forhandling har senere fundet Sted og har ført til en for Forbundet tilfredsstillende Ordning.

Et Formandsspørgsmaal i Skotøjsindustrien.

Dansk Skotøjarbejder Forbund har rejst Klage over, at en Formand hos Firmaet Jørgen Petersen & Co., Nørregade, København, efterhaanden var aflastet saa mange af sine Formandsfunktioner, at han en væsentlig Tid af Arbejdsdagen var beskæftiget ved produktivt Arbejde.

Ved Sagens Behandling paa et Fællesmøde den 3. Marts opnaaedes ikke Enighed, hvorfor Forbundet forbeholdt sig at indbringe Klage for Den faste Voldgiftsret.

Arbejdsløsheden i Februar 1927.

Hosstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Februar 1927	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		4. Feb.	11. Feb.	18. Feb.	25. Feb.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygningsindustri	11687	39,3	39,5	39,1	40,7
2. Anden Industri m. v.	67718	25,1	24,7	24,6	24,4
3. Handel	5367	12,1	11,7	11,8	11,7
4. Arbejdsmænd	31593	23,7	25,2	24,3	24,0
Ialt	116365	25,5	25,7	25,4	25,3
Provinserne:					
1. Bygningsindustri	20117	58,4	58,9	58,1	58,6
2. Anden Industri m. v.	61103	27,9	27,9	27,8	27,4
3. Handel	6435	13,6	14,2	14,3	14,3
4. Arbejdsmænd	70633	37,7	37,9	38,8	39,8
Ialt	158288	35,6	35,8	36,0	36,4
Hele Landet	274653	31,3	31,5	31,5	31,7

Ved Udgangen af Februar var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 31,7 pCt. mod 32,1 pCt. ved Udgangen af Januar.

Arbejdsløsheden har været saa godt som uforandret gennem Februar Maaned, og som sædvanlig om Vinteren var Arbejdsløsheden i Provinsen op imod $^1/_2$ Gang større end i Hovedstaden.

Arbejdsløsheden ved Udgangen af Februar i Aar var lidt større end ved Udgangen af den tilsvarende Maaned i Fjor, men lidt mindre end i 1922 under Prisfaldskrisen. Sammenlignet med Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.) var der for Arbejdsløsheden som Helhed ved Udgangen af Februar 1927 en Stigning til ca. det dobbelte; for Bygningsindustrien i Hovedstaden var Stigningen dog langt mindre, medens til Gengæld Arbejdsløsheden for »Anden Industri m. v.« var mellem 3 og 4 Gange saa stor som i Aarene før Krigen. I Provinsen var Stigningen for sidstnævnte Gruppe endda større.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaede, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne og med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal.

	1922	1923	1924	1925	1926	1927
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Januar	31,1	21,8	21,6	16,6	30,1	32,1
Februar	34,2	23,1	21,9	16,5	27,5	31,7
Marts	33,0	15,6	16,7	14,7	21,4	
April	22,2	11,0	8,1	13,4	16,6	
Maj	15,0	8,9	5,8	12,0	14,8	
Juni	12,9	8,1	5,0	9,1	15,8	
Juli	12,1	7,5	5,4	8,3	17,0	
August	11,4	8,0	5,6	9,8	17,0	
September	10,7	7,7	5,8	10,6	16,5	
Oktober	12,1	8,0	7,0	13,5	18,5	
November	15,4	12,1	9,3	20,5	22,6	
December	20,6	19,6	17,1	31,7	32,3	

Den faste Voldgiftsret.

Rettens Kendelser kan ikke appelleres. Retten afgør selv sin Kompetence.

Ved Kendelse af 26. Juni 1926 i Sag Nr. 991 har Den faste Voldgiftsret fastslaaet, at Godsejer Ad. Tesdorpf havde været uberettiget til at nedsætte sine Skovarbejderes Løn med 10 pCt. og tilpligtiges til at betale Skovarbejderne paa Gjorslev Gods det Beløb, hvormed de i Overenskomsten af 14. Oktober 1924 fastsatte Takster overstiger, hvad de har oppebaaret siden Lønnedsættelsen i December 1925 og herefter i det hele overholde Overenskomsten.

Denne Afgørelse indbragte Hr. Godsejer Ad. Tesdorpf for Østre Landsret med Paastand om, at Retten skulde omstøde Den faste Voldgiftsrets Kompetence til at dømme i Sagen.

Dansk Arbejdsmands Forbund nedlagde Paastand paa Afvisning af Sagen.

Østre Landsret kom til det mærkelige Resultat, at Spørgsmaalet om Den faste Voldgiftsrets Kompetence ikke endeligt kan afgøres af Den faste Voldgiftsret, men kan appelleres til de almindelige Domstole.

Dansk Arbejdsmands Forbund appellerede Landsrettens Afgørelse til Højesteret, der afsagde en Kendelse der pure gik mod Landsretten.

Udskrift af Højesterets Dombog for Kæremaalsudvalget i borgerlige Sager.

I Sagen Nr. 257/1926: Dansk Arbejdsmands Forbund mod Kammerherre Ad. Tesdorph blev Tirsdag den 14. December 1926 afsagt saadan

Kendelse:

Den af Østre Landsret i denne Sag afsagte Kendelse er paakæret af Dansk Arbejdsmands Forbund.

Ved Lov Nr. 536 af 4. Oktober 1919 er der tillagt Den faste Voldgiftsret Beføjelse til endeligt og upaaankeligt at afgøre visse Sager om Brud paa de i Lovenes § 4 nævnte Overenskomster, og da Den faste Voldgiftsret herefter findes at have haft Beføjelse til endeligt og upaaankeligt at afgøre det Spørgsmaal, om Kammerherre Tesdorph var bundet ved Overenskomsten af 14. Oktober 1924, vil Sagen overensstemmende med Arbejdsmandsforbundets Paastand være at afvise fra Landsretten.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi bestemmes:

Denne Sag afvises fra Landsretten. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Som man vil se fastslaar Højesteret, at Den faste Voldgiftsrets Kendelser er inappellable og at Retten selv afgør sin Kompetence.

Sag Nr. 1042.
Bogbindere hos Hagen og Sørensen, Odense.

Hos nævnte Firma beskæftigedes 6 af Forbundets Medlemmer, hvoraf de 5 var Kvinder og den ene en Svend, der i 8 Aar havde arbejdet hos Firmaet.

Firmaet aflønnede denne Svend efter Timelønsbestemmelsen og nægtede at gaa med til at give Akkord paa det Skærearbejde, han udførte.

Da Firmaet gennem Anvisningskontoret søgte andre Svende, nægtede disse at tage Arbejdet, hvis dette ikke blev givet i Akkord.

Arbejdsgiverne bragte Sagen for Den faste Voldgiftsret, hvor der den 10. December 1926 afsluttedes Forlig ved, at Forbundet erklærede ikke at ville lægge Hindringer i Vejen for, at dets Medlemmer paatog sig Timelønsarbejde for Firmaet.

Sag Nr. 1046.
Havnearbejdere i Aarhus og Sønderborg holder fri 1. Maj.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 19. Januar 1927 i Sag Nr. 1046: Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og denne igen for Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn og Havne- og Købmandsorganisationen i Sønderborg mod Dansk Arbejdsmandsforbund for Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus og Dansk Arbejdsmandsforbunds Sønderborg-Afdeling.

Klagerne, Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og denne igen for Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn og Havne- og Købmandsorganisationen i Sønderborg, har under nærværende Sag indklaget Dansk Arbejdsmandsforbund for Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus Havn og Dansk Arbejdsmandsforbunds Sønderborg-Afdeling i Anledning af følgende Arbejdsvægringer i Aarhus og Sønderborg den 1. Maj 1926.

1. Den 21. April 1926 tilskrev Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn, at man i Lighed med tidligere Aar ønskede, at der overalt ved Havnen, som overalt, var Arbejdshvile fra Middag Kl. 12 den 1. Maj. Arbejdsgiverforeningen svarede samme Dag, at man var villig til at imødekomme Ønsket i saa stor Udstrækning, som det var Foreningen muligt, uden at det medførte Tab eller Skade for Medlemmerne eller deres Mandanter. Foreningen forbeholdt sig derfor at faa nødvendige og presserende Arbejder udført, saaledes som Tilfældet altid havde været hidtil, medmindre Fagforeningen vilde paatage sig Betaling af de ved Indstilling af saadanne Arbejder opstaaede Tab. Lørdag den 1. Maj 1926 forelaa det Tilfælde i Aarhus, at den under Losning værende Rutedamper »Kanal III« Kl. 12 Middag kun manglede ca. 18 Tons i at være udlosset, og vedkommende Arbejdsgiver forlangte derfor, at Arbejderne skulde møde efter Middagshvilen for at tilende-

bringe Losningen, hvilket Arbejde vilde vare ca. 1 Time. Den tilstedeværende Repræsentant for Fagforeningen nægtede imidlertid at lade Arbejderne fortsætte Arbejdet efter Middag, og Arbejdsgiveren saa sig derfor, for ikke at være udsat for at lade Dameren henligge til om Mandagen, nødsaget til at lade etablere Arbejde i Middagstiden. Herfor maatte han imidlertid betale Procenttillæg 53 Kr. 12 Øre.

II. Den 20. April 1926 tilskrev Dansk Arbejdsmandsforbunds Sønderborg-Afdeling Havne- og Købmandsorganisationen i Sønderborg, at Arbejderne betragtede 1. Maj som en Helligdag, og at som Følge deraf kun det allernødvendigste Arbejde vilde blive udført. I sin Svarskrivelse af 21. s. M. protesterede Havne- og Købmandsorganisationen mod, at Arbejdet blev nedlagt denne Dag. Den 1. Maj 1926 var M/S »Methan« under Losning i Sønderborg Havn med Briketter til Kulhandelen A/S; trods Protest standsedes Arbejdet Kl. 12 Middag. Arbejdsgiveren fortsatte dog med Kranlosning af Rumlasten, indtil Rummet næsten var tomt, men Følgen heraf var, at Dæklasten, der for at kunne losses med Kranen maatte lempes ned i Rummet, tog Skade ved Lempningen, da denne genoptoges den følgende Arbejdsdags Morgen. Arbejdsgiveren har anslaaet denne Skade til et Beløb af 135 Kr.

Klagerne gør gældende, at Arbejderne har været uberettiget til at iværksætte Arbejdsstandsning eller -Vægring i de nævnte Tilfælde, og de har under Sagen nedlagt Paastand paa, at det kendes ulovligt, at Havnearbejderne i Aarhus og Sønderjylland har nægtet at udføre det krævede Arbejde ved Losning af henholdsvis S/S »Kanal III« og M/S »Methan«, samt at der i den Anledning paalægges Dansk Arbejdsmandsforbund paa de respektive Fagforeningers Vegne en Bod, der tillige kan tjene som Erstatning for de lidte Tab.

Klagerne har henvist til, at der ikke i de for de to Byer gældende Overenskomster med Havnearbejderne findes Hjemmel til at holde Fridag den 1. Maj, og at noget saadant heller ikke i nogen af Byerne har været Praksis. Arbejdsgiverne gør, hvad de kan for at imødekomme Arbejdernes Ønske om at deltage i 1. Maj Demonstrationen, men de maa fastholde Kravet om at faa presserende Arbejde udført. Med Hensyn til »Kanal III« henviser Klagerne til, at dette var en Rutebaad, der nødvendigvis maatte ekspederes om Lørdagen, og dette presserende Arbejde har Arbejderne været uberettiget til at nægte. For M/S »Methan«s Vedkommende hævder Klagerne, at Losningen paa Grund af Liggedagene har været nødvendig, og de henviser til, at Spørgsmaalet om Arbejdsstandsning den 1. Maj for Sønderborgs Vedkommende allerede var fremme i 1923. Dansk Arbejdsmandsforbund tilskrev dengang — den 16. Juni 1923 — Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark følgende Brev:

»I Anledning af den ærede Sammenslutnings Skrivelse af 12. f. M. angaaende Arbejdsstandsningen i Sønderborg den 1. Maj har vi korresponderet med vor paagældende Afdeling, der hævder, at saavidt dem bekendt, har Arbejdet ikke været standset den 1. Maj, og under alle Omstændigheder er en mulig Udeblivelse fra Arbejdet hverken en Følge af Ordre fra Fagforeningen eller sket i Henhold til nogen Art fælles Beslutning.

Vi har imidlertid i Henhold til den ærede Sammenslutnings derom udtalte Ønske meddelt vor Afdeling, at skønt det ogsaa er Forbundets Maal at helligholde 1.-Majdagen, saa maa man, hvor der ikke overenskomstmæssigt er fastsat noget herom, søge at ordne sig med de stedlige Arbejdsgivere, og idet vi gaar ud fra, at en kollektiv Udeblivelse fra Arbejdet den 1. Maj ikke fremtidig vil finde Sted, forudsætter vi, at den ærede Sammenslutning henstiller til Arbejdsgiverne i Sønderborg at tage paa dette Spørgsmaal, som de allerfleste andre Arbejdsgivere gør, nemlig saaledes, at der ikke arbejdes 1. Maj — under alle Omstændigheder ikke om Eftermiddagen — uden strengeste Nødvendighed, f. Eks. Rutebaades Ekspedering o. l.

Vi forudsætter hermed at kunne betragte denne Sag som værende ude af Verden.«

Klagerne gør gældende, at det af denne Skrivelse fremgaar, at Arbejderne ikke uden efter Aftale med de stedlige Arbejdsgivere har Ret til at standse Arbejdet den 1. Maj.

De Indklagede procederer til Frifindelse. De hævder, at det i en Række Aar har været anerkendt af Arbejdsgiverne, at 1. Maj-Dagen er en Slags international Helligdag for Arbejderne, og de henviser til, at Den faste Voldgiftsret i en den 27. Juni 1923 afsagt Kendelse (Sag Nr. 688) har statueret, at de københavnske Bogbindersvende ikke havde handlet ulovligt ved i Henhold til Generalforsamlingsbeslutning at standse Arbejdet hele Dagen den 1. Maj. For »Kanal III«s Vedkommende har de Indklagede særlig anført, at det er Kutyme i Aarhus, at Rutebaade gøres færdig, ved at der arbejdes igennem i Middagstimen, men at Arbejderne selvfølgelig har Krav paa overenskomstmæssigt Tillæg for dette Arbejde. For M S »Methan«s Vedkommende har de Indklagede anført, at dette ikke var nogen Rutebaad, eller en Baad, der kunde blive færdig i Løbet af 1. Maj om Eftermiddagen, men derimod en Baad, der skulde fortsætte Arbejdet efter 1. Maj. Det var derfor ingen Nødvendighed, at der blev arbejdet paa denne Baad 1. Maj om Eftermiddagen. Under alle Omstændigheder har Klagerne ikke godtgjort, at de har lidt noget Tab ved, at der ikke blev arbejdet. Der er ikke betalt Overliggedagspenge, og det Tab paa 135 Kr., som Klagerne paastaar godtgjort for beskadigede Briketter, er hverken dokumenteret eller sandsynliggjort.

Spørgsmaalet om, i hvilket Omfang Arbejderne er berettigede til at standse Arbejdet den 1. Maj, findes at maatte bero paa, hvilken Kutyme der i saa Henseende har udviklet sig. Oplysningerne herom i den foreliggende Sag er imidlertid noget mangelfulde. For Aarhus' Vedkommende maa det dog antages, at Rutebaade altid ekspederes færdig den 1. Maj, ogsaa efter Kl. 12 Middag, og Spørgsmaalet drejer sig da ogsaa for »Kanal III«s Vedkommende mere om, hvorvidt Arbejderne er berettigede til at forlange Procenttillæg for at arbejde i Middagstiden. Nogen bestemt Kutyme — det drejer sig her om Akkordbetaling — synes ikke at foreligge. Naar imidlertid henses til, at det er Arbejderne, der i egen Interesse har forskudt Arbejdstiden, findes de ikke med Billighed at kunne forlange, at denne Forskydning yderligere skal medføre højere Løn for dem, og det maa derfor for »Kanal III«s Vedkommende statueres, at de 53 Kr. 12 Øre er oppebaaret med Urette og bør tilbagebetales. Derimod findes der ikke Grundlag for nogen særlig Bod.

For Sønderborgs Vedkommende er Spørgsmaalet om Kutyme meget uklart, dels fordi Sønderborg i forholdsvis faa Aar har hørt til Danmark, dels fordi Havnen ikke er stor, saaledes at der ikke hvert Aar er Skibe, der losser den 1. Maj. Fra Arbejdsgivernes Side hævdes det, at nødvendigt Arbejde skal udføres efter Kl. 12, men selv om man lægger dette til Grund, er der ikke forelagt Retten saadanne Oplysninger, at man i det hele kan skønne over, hvorvidt Losningen af »Methan« den 1. Maj om Eftermiddagen kunde siges at være nødvendig. Noget direkte Tab har Arbejdsstandsningen ikke forvoldt, idet der f. Eks. ikke er betalt Overliggedagspenge, og der maa gives de Indklagede Medhold i, at Anbringendet om, at Briketterne har lidt Skade til Beløb 135 Kr. er saa løst, at der helt maa bortses herfra. For Forholdet med Hensyn til M/S »Methan« vil de Indklagede derfor være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes at burde betales med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

Dansk Arbejdsmandsforbund for Havnearbejdernes Fagforening i Aarhus bør til Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark og denne igen for Foreningen af Arbejdsgivere ved Aarhus Havn betale 53 Kr. 12 Øre. Iøvrigt bør de Indklagede under denne Sag for Klagernes Tiltale fri at være.

Sagens Omkostninger betales af hver af Parterne med 150 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn V Tlf. 3541 og 1054
Trykt hos F. E. Bordin . Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 42-43 ❋ KØBENHAVN DEN 23. APRIL 1927 ❋ 23 AARGANG

Storkampen i England 1926.

Nogle kritiske Betragtninger.

Endskønt I. F. C. i Sammenhæng med den i London den 20. Januar afholdte Konference af Hovedbestyrelserne for de britiske Fagforbund udsendte en Beretning og de af det engelske Generalraad og det engelske Grubearbejderforbunds udarbejdede Beretninger om den engelske Generalstrejke og Grubearbejderkonflikten har været tilgængelige for Offentligheden, har man i Fagforeningspressen paa Kontinentet ikke mere høre stort om den i Fagbevægelsens Historie enestaaende Kamp. Dette betyder, at Interessen begyndte at svinde i samme Øjeblik, hvor den egentlig skulde begynde. Thi mens Kampen staar paa, er det under Hensyn til de ufuldstændige og ofte upaalidelige Efterretninger til Tider vanskeligt at gøre sig en rigtig Forestilling om Kampførelsen og Kampmetoderne. Slutningerne kan først drages, naar det efter at Kampen er endt er mulig at faa en saglig, paa Kendsgerninger begrundet Oversigt over Kampens Forløb og naar Gemytterne er blevet mer eller mindre beroliget. En saadan Fremgangsmaade har tilmed den Fordel, at Slutningsbetragtningerne bliver opfattet paa den rigtige Maade, d. v. s. ikke som en Kritik overfor Kammerater, der har gjort deres bedste, men som en Lære, der har en almindelig Karakter og gælder for alle. Dette gælder specielt for den store Konflikt i England, der netop ud fra internationale Synspunkter er saa overmaade lærerig.

Det er derfor kun glædeligt at forskellige ansvarlige Arbejderførere efter Kampens Afslutning og paa Grundlag af de af de engelske Kammerater offentliggjorte Beretninger har anstillet kritiske Betragtninger over Kampens Forløb, saaledes i den senere Tid bl. a. de la Bella, Sekretær i den hollandske Landsorganisation og Dr. Max Weber, den svejtsiske Landorganisations økonomiske Ekspert. Begge disse Førere drager ligesaa objektiv som aabenhjertet deres Slutninger, som sikkert fortjener alvorlig Overvejelse, ligesom ogsaa begge Førere indledende bemærker, at det vilde være uretfærdig nu at søge efter en Syndebuk. Thi Konflikten var saa forviklet, at man ikke kan vælte Ansvaret over paa enkelte. De indrømmer da ogsaa begge, at det bagefter er lettere at kritisere end i det afgørende Øjeblik at fatte de rigtige Beslutninger. »»Det drejer sig ikke derom«, siger de la Bella i »De Vakbeweging« for April, »om andre kunde have gjort det bedre, men derimod holder jeg det for rigtig at henvise til de svage Punkter og prøve de øjensynlige Fejl.«

Som et svagt Punkt betragter de la Bella t. Eks. den stærke organisatoriske Deling indenfor selve Fagbevægelsen i England (i Modsætning til Landene paa Kontinentet, hvor Fagbevægelsen er delt i forskellige Retninger), et Argument, som ogsaa forskellige engelske Fagforeningsførere har peget paa. En stærkere Koncentration maa derfor betragtes som en af de Opgaver, den engelske Fagbevægelse først af alt bør forsøge at løse. En anden Mangel ser Forfatteren i de engelske Fagforeningers ringe finansielle Modstandsevne, der væsentlig kan føres tilbage paa det i Forhold til Kontinentets Organisationer meget ringe Medlemsbidrag.

Hvad angaar Kampens Forberedelser mener Forfatteren, at den engelske Regering langt bedre end den engelske Fagbevægelse har forstaaet at udnytte

de 9 Maaneder, under hvilke den betalte Tilskud til Bjergværksindustrien. At der kan være delte Meninger om disse Forberedelser, kom allerede til Udtryk paa omtalte Hovedbestyrelseskonference, hvor det blev fremhævet, at en Fortsættelse af Underhandlingerne med Regeringen og Arbejdsgiverne vilde have været ganske udelukket, naar man aabenlyst havde truffet Forberedelse til en Generalstrejke. De la Bella, som ikke synes at tillægge dette Argument afgørende Betydning, er af den Mening at det havde været ubetinget nødvendigt at træffe visse Forberedelser, ligesom han ogsaa er af den Anskuelse, at man rettidigt burde have søgt Forbindelse med den faglige Internationale. Efter Forfatterens Mening burde man mindst 3 Maaneder forud for Konflikten have indledet Forhandlinger med I. F. C. for at tilrettelægge Arbejdet for Gennemførelse af en økonomisk Hjælpeaktion. »Thi en Strejke, der omfatter omtrent 1 Million Arbejdere, fordrer saa store Understøttelsesbeløb, at hverken Bjergarbejderforbundet eller hele den engelske Fagbevægelse kunde financiere en langvarig Konflikt af det Omfang Den engelske Landsorganisation henvendte sig imidlertid først den 30. April 1926, d. v. s. een Dag før Bjergarbejderlockouten og 3 Dage før Generalstrejken til I. F. C. med en Forespørgsel om, hvorvidt Generalraadet kunde paaregne I. F. C.s Medvirkning ved Gennemførelse af en Understøttelsesaktion til Gunst for Grubearbejderne«.

Skønt de la Bella har den største Respekt for den af de engelske Arbejdere udviste Offervillighed under Konflikten, tror han dog, at den Grubearbejderne ydede Hjælp ikke staar i passende Forhold til Konfliktens Omfang. Til Sammenligning anfører han, at der t. Eks. i Holland, hvis Fagbevægelse er 20 Gange mindre end den engelske, under den store Tekstilarbejderstrejke, der kun omfattede en Halvtredsindstyvendedel af det Antal Arbejdere, der var inddraget i den engelske Grubearbejderkonflikt, blev fremskaffet et Beløb af 1 Million Gylden (ca. Lstrl. 85.000). Ifølge den engelske Beretnings Tal blev der af Generalraadet og af specielle Fonds til Bjergarbejderne og de andre af Generalstrejken ramte Fagorganisationer ialt udbetalt Lstrl. 229.860. I dette Beløb er imidlertid medtaget den af I. F. C. og andre internationale Organisationer ydede Hjælp til et samlet Beløb af Lstrl. 127.705, saaledes at der paa den engelske Bevægelse kun falder et Beløb af Lstrl. 102.000. (Heri er rigtignok ikke medregnet de Summer, som de enkelte engelske Fagorganisationer direkte tilstillede Bjergarbejderforbundet).

Med Hensyn til Samarbejdet mellem Landsorganisationen og Bjergarbejderforbundet tror de la Bella ligeledes, at Forberedelserne ikke var tilfredsstillende. »Man havde«, siger han, »forud maatte drøfte, hvad der skulde ske, saafremt det ikke var muligt at opnaa Enighed mellem Generalraadet og Bjergarbejderforbundets Ledelse. Bjergarbejderne burde forud have erklæret at ville underkaste sig de Beslutninger, som Flertallet af den samlede Bevægelses Instanser vedtog. Thi naar, som i dette Tilfælde, hele Bevægelsen bringer Ofre for en eneste Organisation, bør denne, selv om den er nok saa stor, midlertidig afstaa fra at sætte sin Vilje igennem«. Dette Argument, som i sin Tid ligeledes blev fremført af I. F. C. i en Artikel »Spørgsmaalet om den faglige Disciplin ved Storkampe« (Pressemeddelelser Nr. 5) giver Dr. Weber Anledning til nedenstaaende Bemærkninger:

»Bjergarbejderforbundets Ledelse kunde lige saa godt straks have givet sin Tilslutning til Samuel-Rapporten, som den senere tiltraadte Biskoppernes Forslag, for slet ikk at tale om Retningslinierne af 20. November, hvori ikke blot Landsoverenskomsten og de gamle Lønninger blev prisgivet, men hvor der tillige ikke med et Ord var Tale om Fastholdelse af den forkortede Arbejdstid«.

Sammenfattende bemærker Dr. Weber i Slutningen af sin i »Gewerkschaftliche Rundschau« Nr. 4 offentliggjorte Artikel:

»Generalstrejken er strandet, ikke blot fordi en eller flere Førere har fejlet, men fordi — som den engelske Landsorganisations Generalsekretær, Walter Citrine, bemærkede ved Konferencen den 20. Januar — vor Bevæ-

gelse ikke var forberedt paa denne Kamp«.

Det er ikke saa meget selve Organisationen (som jo kun er den ydre Form), der har svigtet, men hele Bevægelsens Stilling til en fælles Førelse af en Storkamp var af den Art, at det med Rette kan siges, at den engelske Fagbevægelse ikke er moden til en saadan Kamp.

At Konflikten mislykkedes har allerede ført til, at indflydelsesrige engelske Fagforeningsførere fordømmer enhver Generalstrejke og henviser til det formentlige Universalmiddel: Erobringen af den politiske Mag. Dette kan kun beklages, thi en Overvurdering af den politiske Vej kunde engang føre til en lignende Fiasko som den, der nu tildels kan konstateres, takket være Overvurderingen af den økonomiske Kamporganisation«.

Ogsaa de la Bella er af samme Mening og siger:

»Naar Livet eller Eksistensen staar paa Spil, forsvarer man sig med alle Midler uden at tage Hensyn til eventuelle Konsekvenser«.

Den britiske Regerings Forslag til en ny Fagforeningslov.

Udenrigsministeriet har sendt os et fra Gesandtskabet i London modtaget Eksemplar af den britiske Regerings Forslag til en ny Fagforeningslov, hvis Hovedindhold Gesandtskabet i en Indberetning af 5. d. M. har refereret saaledes:

1) Strejker erklæres for ulovlige, a) naar de har anden Hensigt end Afgørelse af en indre faglig Strid, hvilket maa fortolkes derhen, at Sympatistrejker herefterdags ikke tilstedes, b) naar de tilsigter at tvinge Regeringen eller intimidere Samfundet. Støtte af saadanne Strejker er ulovlige og straffes med Bøder og Fængsel, og den ved The Trade Union Act af 1906 erhvervede Immunitet bortfalder i saadanne Tilfælde.
2) Strejkevagter, der opstilles i Nærheden af Fabrikker eller Funktionærers eller Arbejderes Boliger, er ulovlige, naar Vejspærring, Gadeuorden og anden Intimidation derved afstedkommes. Ved Intimidation forstaas en Holdning, som er beregnet paa at vække Frygt for Boycott, personligt Tab eller Udsættelse for Latterliggørelse, Had eller Foragt.
3) Paaligning gennem Fagforeninger af politiske Kontributioner er kun tilstedelige, naar hver enkelt Fagforeningsmedlem forud har afgivet en skriftlig Erklæring om, at han er villig til en saadan Ydelse. — Efter den hidtil gældende Lov kunde saadanne Kontributioner opkræves, hvis ikke vedkommende Fagforeningsmedlem i det paagældende Tilfælde udtrykkelig havde erklæret *ikke* at ville yde dem.
4) Fagforeninger af Embeds- og Bestillingsmænd er kun tilladelige, hvis vedkommende Fagforening udelukkende omfatter en saadan Kategori af Statsborgere, og disse Fagforeninger maa ikke være tilknyttet de almindelige Fagforeninger og maa heller ikke underlægges The Trade Union Congress of Labour (T. U. C. — de engelske samvirkende Fagforbund). Disse Fagforeninger af Embeds- og Bestillingsmænd maa ikke have politiske Formaal. Dette vil for at nævne et Eksempel medføre, at Fagforeningen for Post- og Telegraftjenestemænd ikke som hidtil officielt vil kunne opstille Parlamentsmedlemmer.
5) Lokale Kommuneraad vil ikke mere kunne stille som Betingelse, at dets Tjenestemænd obligatorisk skal tilhøre en Fagforening — saaledes som visse socialdemokratiske Kommuneraad bl. a. i flere af Londons Distrikter har haft for Skik.

Den store Kampfront i England.

»Regeringens Fagforeningslov har,« skriver »Manchester Guardian«, »bragt noget til Veje, hvis Virkeliggørelse syntes meget vanskelig: den har svejset alle Retninger indenfor Arbejderbevægelsen sammen til en Enhed. Der findes ingen Gradsforskel mellem Misbilligelsen fra en Cook paa den yderste venstre og en Appleton paa den yderste højre Fløj.«

Ikke blot nationalt men ogsaa internationalt har den engelske Regerings Fagforeningslov virket som et Alarm-

raab. For Proletariatet i alle Lande er disse Bestemmelser en Udæskning og samtidig en alvorlig Paamindelse om Aarvaagenhed. Thi hele den borgerlige Presse i Europa ser i denne Lov et fælles Program. Derfor maa det allerede nu bemærkes, at den engelske Arbejderbevægelse, ifølge en af den engelske Landsorganisations Generalsekretær, W. Citrine, offentliggjort Artikel, »har indledet en storstilet Kampagne, den største som Landet nogensinde har set, mod dette Lovforslag, som uden Kompromis og til det yderste vil blive bekæmpet Linie for Linie, Paragraf for Paragraf.« Thi Loven som Helhed er, som Tidsskriftet »The New Statesman« meget rigtig bemærker, »den største Klassekamperklæring, som nogensinde er udgaaet fra en offentlig Instans i England.« »Med denne Lov,« bemærker det store Tidsskrift »The Nation«, har Baldwin en Gang for alle givet Afkald paa, som Overhovede for en national Regering, at virke for Arbejdsfreden eller lade begge Parter vederlares Retfærdighed i Arbejdskonflikter. Det er en partisk Lov af den værste Art. Den bevarer ikke engang Skinnet af Upartiskhed overfor Arbejdsgiverne og Arbejderne. Thi den rammer kun Fagforeningerne og Arbejderne og nævner ikke med et Ord Arbejdsgiverorganisationerne og Lockouter.« Der bliver ikke trukken nogen Grænse for Arbejdsgivernes og Kapitalens vidtforgrenede Solidaritet og gensidige Understøttelse, mens man paa den anden Side søger at overskære Fagforeningernes Livsnerve.

Ingensinde i den britiske Fagbevægelses Historie var Tilstanden saa kritisk som netop nu, men heller aldrig var Arbejderne saa enige i deres Modstand. Den 29. April finder der en ekstra Fagforeningskongres Sted, der skal udarbejde Planer for den Agitationskampagne, der skal sættes i Gang fra den 1. Maj. Da vide Befolkningskredse — saaledes bl. a. det liberale Parti — er Modstandere af Loven, og Regeringen Baldwin allerede under Grubearbejderstrejken har tabt de flestes Sympati, vil dette nye Voldsforsøg forhaabentlig bidrage til afgørende at besegle denne Regerings Skæbne.

Majdemonstrationen.

Manifest fra den internationale faglige Central, Amsterdam.

Kammerater!

Den almindelige Usikkerhed, Uordenen i det økonomiske Liv og de talrige Trusler mod Freden i Tidsrummet umiddelbart forud for Majdagen 1927 erindrer det internationale Proletariat om dets uafviselige Pligt til at vise den største Aaarvaagenhed og Handlekraft. Thi det paahviler Arbejderklassen at fjerne de Farer, der truer Menneskeheden og lette de Byrder, der hviler paa den arbejdende Befolkning. Dens Uvirksomhed og Tavshed vil blive tydet som et Tegn paa Svaghed, som en Anerkendelse af de Arbejderbevægelsen bekæmpende fjendtlige Magters Overlegenhed. Og dette bør forhindres.

Den 1. Maj 1927 maa være et Vidnesbyrd om, at Arbejderne i alle Lande er enige om at danne en fælles Front mod deres Fjender og fjerne de Farer, der truer Verden.

I økonomisk Henseende var det svundne Aar meget utilfredsstillende. I de fleste Lande er den økonomiske Tilstand daarlig og mange Steder forværres den kendelig fra Dag til Dag. Arbejdsløsheden fordrer videre Ofre og driver Hundredetusinder af Familier ud i Elendigheden. Den tjener samtidig Arbejdsgiverne som Dække for nye Angreb paa Levestandarden og Arbetingelserne. Ganske særlig tager Arbejdsgivernes Angreb Sigte paa at forhindre Gennemførelsen af 8 Timersdagen og Udbygningen af den sociale Lovgivning. Mange Rettigheder, som Arbejderklassen allerede betragtede som uangribelige, er enten gaaet tabt eller vil gaa tabt senere. Med alle til Raadighed staaende Midler maa Arbejderklassen sætte sig til Modværge mod disse reaktionære Bestræbelser.

Arbejderklassen kræver betingelsesløs Anerkendelse af 8 Timersdagen og Udbygning af den sociale Lovgivning, hvorved der navnlig bør lægges Vægt paa Beskyttelsen af Kvinder og unge Arbejdere.

Paa det politiske Omraade er det desværre kun altfor tydeligt, at Reaktionen har gjort videre Fremskridt, hvorved den nødvendigvis maatte rette sine

Angreb mod Arbejderorganisationerne som de naturlige Bærere af Frihed og Fremskridt.

Denne almindelige Uorden og denne Reaktion kommer ligeledes til Udtryk i Forbindelserne mellem Folkene indbyrdes. Diktaturen betyder en bestandig Krigsfare, lige meget i hvilken Form den optræder, hvilken Farve den bærer. Fascismen med sin sorte og Bolchewismen med sin røde Armé mødes med den kapitalistiske Imperialismes Magter for atter engang at ophidse Nationerene mod hinanden.

Arbejdernes Frigørelse og Fredens Sag er uløseligt knyttet til hinanden. Denne Opfattelse er altid blevet forfægtet af Arbejderklassen. De Begivenheder, der i Øjeblikket foregaar i Europa, det fjerne Østen, ja selv i Amerika, er ikke blot et tydeligt og fuldgyldigt Bevis for denne Opfattelses Rigtighed, men tillige en alvorlig Paamindelse til Arbejderne om af al Magt at fortsætte deres Anstrengelser. Arbejderklassen kan kun bygge paa sin egen Styrke! kun af egen Kraft kan Arbejderne forvente Frelse. Fra hvilke andre Magter skulde ellers Hjælpen komme?

Ganske sikkert ikke fra Bourgeoisiet! Dettes Magtløshed afspejler sig ikke mindst i de nuværende Foreteelser, som det overalt, det være sig paa Balkan, i Kina eller Centralamerika, søger at benytte til at hæmme en Udvikling af ordnede politiske og økonomiske Tilstande, hvoraf sluttelig hele Verdens Skæbne afhænger. Overalt tilstræber det at lægge Hindringer i Vejen for en Tilnærmelse mellem Nationerne og at fremme den økonomiske Nationalisme, der kun kan bidrage til at skærpe de af den politiske Nationalisme fremkaldte Modsætninger og Konflikter.

Overfor disse Farer maa Arbejderklassen stille sin Internationalisme, den samme Internationalisme, hvis Virkeliggørelse ligger til Grund for Højtideligholdelsen af den første Maj, og som netop paa denne Dag bør komme til magtfuld Udfoldelse.

Med denne Internationalisme, denne Varetagelse af Menneskehedens almindelige Interesser, som det internationale Proletariat stiller op som Modvægt mod Egoismen og den skillende og hadefulde Nationalisme, vil det være det muligt at udvide den Indflydelse, det allerede har opnaaet i de forskellige Lande, for tilsidst at vise sig som den Magt, der kan føre Samfundet en Nyordning og en bedre Fremtid imøde.

Trods de for Tiden herskende Farer og Forvirringer vil Arbejderne ikke glemme, hvad de har opnaaet gennem deres egne Bestræbelser og i Kraft af de mange Aktioner, den internationale faglige Central har ført siden Krigen.

Disse uafbrudte Bestræbelser begynder nu at bære Frugt. Den 1. Maj vil saa at sige danne Optakten til den økonomiske Verdenskonference, der fire Dage senere træder sammen i Genf og betyder Virkeliggørelsen af en af Arbejdernes Fordringer. For første Gang i Verdenshistorien vil Nationernes materielle Liv være Genstand for en international Undersøgelse. For første Gang vil Anarkiet i Produktionen og den meningsløse Fordeling af de nationale Rigdomme, som endnu stedse danner Grundlaget for Samfundsøkonomien blive underkastet en Kritik under Arbejderrepræsentanternes direkte Medvirkning. Selv om den faglige Internationale ikke kan forudsige Konferencens Forløb og Resultat tør den alligevel paastaa, at dette sluttelig og i væsentlig Grad vil være afhængig af Arbejderne i alle Lande. Selv om I.F.C. til denne Foranstaltning ikke kan knytte Løftet om, at den bestemt vil føre til en Forbedring af Arbejdernes Lod, kan den dog samtidig fastslaa, at Afholdelsen af den økonomiske Verdenskonference er en Bekræftelse af at Arbejderbevægelsens Ideer begynder at bryde igennem.

Det paahviler den arbejdende Klasse at bygge videre paa dette første Resultat og være sig bevidst, at dens Bestræbelser kan føre til Sejr, naar alt bliver sat ind herpaa.

Trods de privilligerede Klassers Modstand og Angreb har vi bevaret 8 Timersdagen, gør Afrustningstanken Fremskridt Dag for Dag, gaar Verdens Genrejsning sin Fuldendelse imøde. Alt dette er Resultater af den faglige Internationales Bestræbelser og Interventioner.

Disse Resultater er visselig ikke fuldkomne og vil ikke blive det forinden

Dagen for Menneskenes og Folkenes endelige Frigørelse er oprunden. Men de viser, hvad Arbejderne formaar, og de er en Opmuntring til de arbejdende Masser om at fortsætte deres Bestræbelser.

Den internationale faglige Central opfordrer Arbejderne i alle Lande til den 1. Maj at demonstrere:

for Fredens Bevarelse;
for 8 Timersdagen;
for Udbygning af den sociale Lovgivning;
for uindskrænket Koalitionsfrihed;
for alle Nationers Frihed.

Den Internationale faglige Central.

Industriarbejdernes Stilling i Rusland.

Ved den 7. Fagforeningskongres, der fornylig blev afholdt i Moskva, gav Ordføreren i det øverste Økonomiraad, Kouibychew, en Skildring af den nuværende Stilling indenfor Industrien i Rusland. Endskønt Produktionen endnu er mindre end før Revolutionen, begynder man dog efterhaanden at naa op paa Niveauet i 1913. Produktionsaaret 1925—1926 viste i saa Henseende en Forøgelse paa 40 Procent sammenlignet med Tallene for Aaret 1924—1925. Denne Forøgelse er dels en Følge af, at en hel Del Foretagender, som har været nedlagt siden Revolutionen, atter har optaget Arbejdet, dels at den øvrige Industri arbejder med den største Intensitet. Arbejdernes forøgede Præstationer, især efter Indførelsen af Akkordlønninger, har ogsaa spillet en stor Rolle. Det er imidlertid ikke længere muligt at trække paa de Reserver, som skabtes gennem Kapital og Inventarier fra før Krigens Tid. »Vort gamle Udstyr er aldeles forslidt«, sagde han. »Vi har ikke længere de Hjælpekilder tilbage, som gjorde, at vi i 1925—1926 kunde tilvejebringe en Forøgelse af Produktionen. Vi maa skabe noget nyt eller omorganisere Arbejdet, for at faa en saadan Forøgelse i Stand.«

Kouibychew mener, at der fordres en større individuel Produktivitet, og saa længe hver enkelt Arbejders Præstation ikke forøges, kan der ikke finde nogen gennemgaaende Forhøjelse af Lønningerne Sted.

Disse Udtalelser blev skarpt kritiserede af en Del Repræsentanter paa Kongressen, der udtalte, at naar Maskinerne var opslidte, og det ikke var muligt at skaffe ny, kunde Arbejderne ikke i det uendelige forøge den fysiske Præstation, som fordredes af dem. Med Hensyn til de raadende Arbejdsforhold er en større Præstation ogsaa afhængig af, at Arbejdernes Livsforhold forbedres. Det var ofte uklogt at gøre en Lønforhøjelse afhængig af en forudgaaende Produktionsforøgelse, og man maatte forsøge paa andre Maader at formindske Produktionsomkostningerne. De ledende Organisationer i Statsindustrien er gjort ansvarlige for den fornylig indtrufne Formindskelse af Produktionen og for de høje Produktionsomkostninger. Planerne for Produktionens Organisation fremsættes for sent og ændres stadig, hvilket fører til Uorden og Tab. Indførslen af Maskiner fra Udlandet er daarlig organiseret og mangler en tilfredsstillende Kontrol. Kapital, som er bestemt til Udvikling af Industrien, anbringes ofte i uduelige Foretagender eller saadanne, der under de nuværende Forhold ikke svarer til de Forventninger, man stiller til dem.

Saadanne Spørgsmaal som Statens Regulering af Lønninger, af Prislister og af Forholdet mellem Fagforeningerne og Statsindustrien gav ogsaa Anledning til interessante Diskussioner, for hvilke der redegøres i International Arbejdsbureaus Ugeskrift »Industrial and Labour Information«.

Overtimer og Arbejdsløshed.

Det tyske Typografforbund har med Henblik paa den forestaaende Fornyelse af Overenskomsten udgivet en Parole om at nægte alt Overtidsarbejde udover det overenskomstmæssig fastsatte Antal Overtimer. Denne Anvisning er blevet nøje overholdt, med det Resultat, at alene i Berlin 600 arbejdsløse Typografer atter har faaet Arbejde. (I. F. C.)

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn V Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 44 ❋ KØBENHAVN DEN 30. APRIL 1927 ❋ 23 AARGANG

Byggelockoutens Data.

Nu, da Situationen med Hensyn til Byggelockoutens Udvidelse er klar, og de officielle Dokumenter foreligger, har vi ment det ret og rimeligt at bringe en Oversigt over denne Konflikts hidtidige Forløb, da den er det mest sensationelle i indeværende Aars Overenskomstsituation.

Ved de foretagne Forhandlinger om Overenskomstforholdets Fornyelse var Parterne strandede paa Pristalsreguleringens Skær, og yderligere gjorde Spørgsmaalet om en Løsning af Lønprincipet Sagen indviklet. Murerforbundet krævede Akkordprincipet indført over hele Landet; medens Mestrene vilde have Overenskomstens Bestemmelser ændret saaledes, at Akkordlønsprincipet skulde afløses af Timelønssystemet, ogsaa i de Provinsbyer, hvor der var tvungen Akkord.

Mestrene fraveg til Slut dette Krav og kom ved deres Vedtagelse af det den 5. Februar stillede Forligsforslag ind paa den Linie at bibeholde de bestaaende Forhold.

Forligsforslaget af 5. Februar er saalydende:

> Den nuværende Overenskomst mellem Murerforbundet i Danmark og Centralforeningerne af Murermestre i Jylland og Østifterne fornyes paa 1 Aar fra dens Udløbstid at regne med den Ændring, at den normale Arbejdstid i Februar bliver 8 Timer daglig fra Kl. 8 Morgen til Kl. 5 Eftermiddag med Middag fra Kl. 12 til 1, men ingen Frokost.
>
> Det udstedte Lockoutvarsel tages tilbage.
>
> København, den 5. Februar 1927.
>
> *J. Bülow.*

Med 2386 Nej og 711 Ja forkastedes Forslaget af Murersvendene, og den 18. Februar iværksattes Lockouten hos samtlige Medlemmer af Centralforeningerne af Murermestre i Provinserne.

Den 12. Marts udvidedes Lockouten til at omfatte Murerforbundets Medlemmer hos Entreprenørforeningen, Københavns Murer- og Stenhuggerlaug, Centralforeningerne af Snedkermestre i Jylland, Fyn og Østifterne, Københavns Tømrerlaug og Centralforeningen af Tømrermestre i Danmark.

Henholdsvis den 15. og 24. Marts udstedte Arbejdsgiverforeningen derefter 1ste og 2det Lockoutvarsel for Tømrerfaget, Snedkerfaget og Murerfaget i hele Landet samt Entreprenørforeningerne.

Det var de saa meget omtalte Sympatilockoutvarsler, som uden Hensyn til, at de ramte Medlemmer af Arbejderorganisationer, der var uden Samarbejde og Indflydelse paa Murerforbundets Stilling, skulde iværksættes for at bringe en Afslutning paa denne Konflikt, der, som Følge af Forholdenes Natur, maatte ramme Arbejdsgiverforeningens Medlemmer føleligt, ved at Landhaandværksmestrene stod udenfor Arbejdsgiverforeningen og tog Byggearbejdet op i større og større Udstrækning paa Steder, hvor Arbejdsgiverforeningens Medlemmer ganske øjensynligt vilde have faaet Entrepriser i Stand, dersom Lockouten ikke havde været.

Arbejdernes Svar paa Lockoutudvidelsen udeblev ikke, idet De samvirkende Fagforbund sendte 1ste Varsel om Strejke i Snedkerfaget den 31. Marts, og den 12. April efterfulgtes dette Varsel af følgende 2det Varsel, som ikke har været offentliggjort i »Arbejderen« før, og som vi derfor hidsætter:

Forretningsudvalget for
Dansk Arbejdsgiverforening,
Vestervoldgade 113.

I Fortsættelse af vor Skrivelse af 31. Marts, hvori vi meddelte, at vi agtede at forelægge en kompetent Forsamling Forslag om at iværksætte Arbejdsstandsning i Snedkerfaget i det Omfang, som vi maatte anse for fornødent dels for at tilvejebringe en for Snedkerforbundets Medlemmer tilfredsstillende Arbejdsordning og dels til Imødegaaelse af den mod Forbundet bebudede Lockout, undlader vi ikke at meddele, at den kompetente Forsamling har vedtaget, at for saa vidt den af Arbejdsgiverforeningen varslede Lockout mod Snedkerforbundets Medlemmer iværksættes, nedlægger Forbundets Medlemmer Arbejdet hos Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien Lørdag den 23. April d. A. ved Arbejdstidens Ophør.

Skulde den Situation opstaa, at den i Murerfaget i Provinserne herskende Strid bringes til Ophør, uden at de fremtidige Arbejdsvilkaar er bragt i Orden i Snedkerfaget, undlader vi ikke at bemærke, at Snedkerforbundet i saa Fald agter at begrænse Konfliktens Omfang til de Medlemmer, der er beskæftiget hos Arbejdsgivere, der er Medlemmer af Fællesforeningen af Danmark Snedkermestre: Altsaa Snedkerlauget i København, Centralforeningen af Snedkermestre for Jylland og Fyn samt Centralforeningen af Snedkermestre i Østifterne, og at Arbejdsstandsningen iværksættes Lørdag den 23. April d. A. ved Arbejdstidens Ophør, alt for saa vidt der ikke forinden er opnaaet en for Snedkerforbundets Medlemmer tilfredsstillende Ordning af Løn- og Arbejdsvilkaar.

P. F. V.
Carl F. Madsen.
/ Vilh. Nygaard.

De af Arbejdsgiverforeningen varslede Sympatilockouter berammedes til Ikrafttræden den 1. April ved normal Arbejdstids Ophør — for Snedkerforbundets Vedkommende dog først den 8. April.

Imidlertid indkaldte Forligsmanden Parterne til Møde Onsdag den 30. Marts, og da det ikke her lykkedes at bringe dem nærmere til hinanden, holdt den samlede Forligsinstitution et Møde med Parterne den følgende Dag.

Efter dette Mødes Afslutning fremsatte Forligsmændene følgende *Henstilling:*

Efter at Forligsmandens Mæglingsforslag af 5. Februar d. A. er forkastet af Murersvendene i Provinsen, løber den som Følge heraf iværksatte Arbejdsstandsning paa 6. Uge, ligesom en meget betydelig Udvidelse af Konflikten nu er varslet. En saadan Udvidelse af Konflikten maa anses for overordentlig betænkelig saavel under Hensyn til den vanskelige Erhvervssituation som under Hensyn til, at den vil kunne lægge Hindringer i Vejen for en fortsat Udvikling af de hidtidige med godt Forløb stedfundne Overenskomstforhandlinger. For at faa den løbende Lockout hævet samt for at hindre den varslede Udvidelse af Konflikten skal Forligsmændene henstille, at der opnaas Enighed om Overenskomstforholdet mellem Murerforbundet i Danmark og Centralforeningerne af Murermestre i Jylland og Østifterne paa Grundlag af Forligsmandens Mæglingsforslag af 5. Februar d. A. samt paa følgende nærmere Betingelser:

1) Der nedsættes et Udvalg bestaaende af 2 Repræsentanter for Centralforeningerne og 2 Repræsentanter for Murerforbundet til at optage Forhandlinger om Fastsættelse af nærmere Regler angaaende Akkordarbejdets Anvendelse i Murerfaget i Provinsen. Udvalget skal søge fremskaffet Materiale til Bedømmelse af Akkordprincipets nuværende faktiske Omfang saavel i de Byer, hvor der nu er tvungen Akkord, som i andre Byer. Saafremt der ved disse Forhandlinger opnaas Enighed mellem Parterne, træder de Bestemmelser, hvorom Enighed er opnaaet, straks i Kraft. Forsaavidt Enighed ikke er opnaaet inden 1. Juli d. A., udstrækkes den for visse Byer nu gældende Ordning om tvungen Akkord til ogsaa at gælde andre Byer

med over 15.000 Indbyggere, som ikke er indbefattet under den nuværende Ordning.

2) Forsaavidt Murerforbundet i Danmark inden 1. August d. A. meddeler Centralforeningerne, at Overenskomsten ønskes forlænget til 1. Februar 1929, kan Overenskomsten ikke bringes til Ophør før dette Tidspunkt. Saafremt saadan Forlængelse sker, udskydes en eventuel i August 1927 nedadgaaende Lønregulering til 15. Februar 1928, idet den samlede Lønnedgang paa dette Tidspunkt dog ikke kan overstige 3 pCt.

København, den 31. Marts 1927.

J. Bülow. J. Dalhoff.
Michael Koefoed.

Da Bestemmelserne angaaende Pristalsreguleringen syntes noget uklare, rettede Arbejdsgiverforeningens Formand og Næstformand umiddelbart efter Henstillingens Modtagelse en Forespørgsel til Forligsinstitutionens Formand, og efter at have hørt Forligsmandens mundtlige Udtalelser sendte Formanden Forligsinstitutionen en Skrivelse, hvori det hed:

Jeg ønsker gerne bekræftet, at Hr. Forligsmanden udtalte, at Bestemmelsen var saaledes at forstaa, at de 3 pCt., som omtales i Henstillingens sidste Linie, kun er en à conto-Reduktion paa Reguleringen, og at for saa vidt Pristallets Fald pr. Februar 1928 i Forhold til August-Pristallet 1926 (184) er mere end 3 pCt., vil de resterende Procent blive medtaget ved August-Reguleringen.

Paa dette Spørgsmaal gav Forligsinstitutionen under 2. April følgende Svar:

I Anledning af den ærede Arbejdsgiverforenings Skrivelse af G. D. angaaende Forstaaelsen af Punkt 2 i Forligsmandens Henstilling af 31. Marts d. A., skal jeg meddele, at det efter Forligsmandens Mening maa anses for ganske usandsynligt, at Forudsætningen for det stillede Spørgsmaal vil indtræffe, idet der dertil vil udkræves et Prisfald, som ikke vil kunne forventes under de nuværende økonomiske Forhold. Efter Forligsmandens Mening vil nemlig en eventuel resterende Lønnedgang fra Februar 1928 være at medtage ved en August-Regulering i 1928, men kun for saa vidt en saadan Regulering finder Sted i Henhold til Overenskomstens Bestemmelser, altsaa kun hvis der sker et Fald i Pristallet paa mindst 6 Points til Februar 1928. Et saadant yderligere Fald i Pristallet vilde kræve, at Pristallet til August 1928 faldt til mindst 170, hvilket er lavere end det nuværende Prisniveau i de Lande, der har haft Guldmøntfod i en Aarrække.

Under samme Dag tilskrev Arbejdsgiverforeningen Forligsinstitutionen:

Vi tillader os herved at udtale, at den i Skrivelsen indeholdte Fortolkning af Punkt 2 i Forligsmændenes Henstilling af 31. f. M. ikke falder sammen med det Svar, som Forligsinstitutionens Formand afgav overfor Arbejdsgiverforeningens Formand og Næstformand under selve Forligsmæglingen. Vor Opfattelse, som vi da fik bekræftet, var den, at hvis der i Februar 1928 blev en Nedgang paa udover 3 pCt., havde Murermestrene erhvervet en Ret til at faa disse overskydende Procent godskrevet i August 1928, uanset hvilket Udsving Pristallet viste fra Februar 1928 til August 1928.

Vi har allerede ved Mæglingen meddelt Centralforeningerne, hvilket Svar Forligsmændene den Gang gav paa dette Punkt, og det er dette Svar, vi paa ny tillader os at anmode om at faa bekræftet.

Herpaa modtog Arbejdsgiverforeningen det Svar, at Forligsinstitutionen maatte henholde sig til sin tidligere Skrivelse.

Da Murerforbundet havde modtaget Forligsinstitutionens Skrivelse af 2. April, anmodede det om Udsættelse af Svarfristen til den 16. April, fordi det paany maatte have sin Hovedbestyrelse indkaldt, og denne Udsættelse bevilgedes.

Den 16. April forelaa Resultatet af Organisationernes Afstemninger.

Centralforeningerne havde forkastet med 76 St. mod 58 og 3 blanke, og Mu-

rerforbundet ligeledes forkastet med 2387 Stemmer mod 851 og 41 blanke.

Derefter udsendte Arbejdsgiverforeningen følgende Ritzaumeddelelse:

Efter at begge Parter har forkastet Forligsinstitutionens Henstilling af 31. Marts, har Arbejdsgiverforeningen indkaldt sit Forretningsudvalg til Møde Fredag den 22. April. De varslede Lockouter vil ikke blive iværksat, forinden Arbejdsgiverforeingens Forretningsudvalg saaledes har haft Lejlighed til at drøfte Situationen.

Fredag den 22. April sendte De samvirkende Fagforbund følgende Skrivelse til Arbejdsgiverforeningen:

Herved tillader vi os at meddele det ærede Forretningsudvalg, at de i Snedkerfaget varslede Strejker, som skulde træde i Kraft den 23. April d. A., udsættes indtil videre og saaledes, at disse Strejker efter den 23. April kan iværksættes med 24 Timers Varsel i det Omfang og paa den Maade, som er angivet i vor Skrivelse af 12. April d. A.

Arbejdsgiverforeningens Møde sluttede med Udsendelse af følgende officielle Meddelelse:

Efter at Forligsmandens Henstilling af 31. f. M. er forkastet saavel af Murerforbundet som af Centralforeningerne af Murermestre i Provinsen, har Arbejdsgiverforeningens Forretningsudvalg tilkaldt Centralforeningernes Bestyrelser til Møde Fredag til Drøftelse af Spørgsmaalet om eventuel Iværksættelse af den bebudede Sympatiaktion. Man er imidlertid enedes med Centralforeningernes Repræsentanter om, at det under Hensyn til Landets vanskelige Erhvervsforhold ikke vil være ønskeligt — og heller ikke fornødent til Opnaaelse af en tilfredsstillende Ordning — at udvide den løbende Konflikt, og Centralforeningernes Repræsentanter har paa Henstilling af Arbejdsgiverforeningen tiltraadt, at de varslede Sympatilockouter aflyses, og har anmodet Forretningsudvalget om, at dette sker, idet man samtidig anmodede Arbejdsgiverforeningen om at foretage det fornødne for at tilvejebringe ordnede Arbejdsforhold.

Forretningsudvalget har derefter i et Møde vedtaget at meddele Centralforeningerne, at man vil aflyse Sympatilockouterne, og at man i Henhold til Bemyndigelse fra Hovedbestyrelsen stiller de fornødne Pengemidler til Disposition til Støtte for Centralforeningerne under den fortsatte Kamp.

Dermed var Byggelockoutens Udvidelse skrinlagt, og der var skabt en for de resterende Overenskomstforhandlinger, navnlig Snedkernes, mere gavnlig Atmosfære.

I Dagspressen er fra alle Sider det Skridt, Arbejdsgiverforeningen stik imod al tidligere Kotume tog, bleven erkendt som et Offer, Foreningen bragte paa Erhvervslivets Alter, og nogle Blade talte om Prestigetab.

Heri er vi ikke enige med de paagældende Blade. Der er intet Prestigetab forbundet med at foretage noget, der fra alle Sider erkendes at være det eneste rigtige og fornuftige.

Vi er af den faste Overbevisning, at naar det er lykkedes i Arbejdsgivernes Lejr at naa frem til denne Beslutning, skyldes det i fremragende Grad, de Konsekvenser som Lockoutudvidelsen vilde medføre, jævnfør De samvirkende Fagforbunds 2det Varsel om Strejke i Jernindustrien.

Imidlertid er der nu skabt en adskilligt lysere Situation for Overenskomstforholdene, end man turde haabe, og der vil efter dette næppe være større Vanskeligheder tilbage, for en fredelig Udgang af det øvrige Overenskomstmateriale, end de kan overvindes.

Vi har bragt disse Dokumenter til vore Læsere Kundskab, fordi vi ved, at »Arbejderen« i udstrakt Grad anvendes i Organisationernes Arkiver, og vi har tilladt os at offentliggøre dem efter Arbejdsgiverforeningens Medlemsblad som Følge af de Vanskeligheder, det vilde volde os at faa dem ad anden Vej, eftersom Stridens ene Hovedpart jo er en udenfor De samvirkende Fagforbund staaende Organisation.

Arbejdsløsheden i Marts 1927.

Hosstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløs-

Marts 1927	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet				
		4. Mar.	11. Mar.	18. Mar.	25. Mar.	1. Apr.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygnings-Industri.....	11705	38,6	37,6	36,7	32,7	28,6
2. Anden Industri m. v.	68069	24,3	23,9	23,1	22,5	22,0
3. Handel	5380	11,9	11,8	11,9	11,7	11,6
4. Arbejdsmd..	31593	21,4	21,5	21,2	21,1	19,6
Ialt...	116747	24,4	24,1	23,4	22,7	21,5
Provinsen:						
1. Bygnings-Industri.....	20196	55,9	53,2	50,6	46,6	43,7
2. Anden Indnstri m. v.....	60890	26,9	26,6	25,9	24,9	24,5
3. Handel	6471	14,0	14,2	14,3	14,0	14,1
4. Arbejdsmd..	70633	38,4	36,5	34,1	33,7	32,6
Ialt...	158190	35,2	33,9	32,2	31,2	30,2
Hele Landet.	274937	30,6	29,8	28,5	27,5	26,5

heden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af Marts var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 26,5 pCt. mod 31,7 pCt. ved Udgangen af Februar.

Der var i Løbet af Maaneden Nedgang i Arbejdsløsheden for alle de i ovenstaaende Tabel anførte Grupper undtagen Handel, hvor Arbejdsløsheden var omtrent uforandret. For Bygningsindustrien i Provinsen er de beregnede Procenter dog noget for store som Udtryk for den egentlige Arbejdsløshed, idet den løbende Lockout for Murersvendene har hindret en Del af de ved Lockoutens Udbrud arbejdsløse (saavel Murersvende som andre Bygningsarbejdere) i at komme i Arbejde i Løbet af Marts Maaned, i hvilken Maaned Byggearbejdet ellers udvides betydeligt. Dette Forhold indvirker ogsaa paa Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag, men er her af mere underordnet Betydning.

Arbejdsløsheden ved Udgangen af Marts i Aar var lidt større end ved Udgangen af den tilsvarende Maaned i Fjor og betydelig større end i 1923—25. Derimod var den en Del mindre end i 1922, men i dette Aar var Arbejdsløsheden ved Udgangen af Marts ogsaa usædvanlig stor. Den da stedfindende store Lockout paavirkede nemlig den beregnede Arbejdsløshedsprocent ret stærkt, idet Byggefagene var indbefattet under Lockouten og derfor ved Udgangen af Marts stod med samme Antal arbejdsløse som ved Lockoutens Begyndelse i Februar, uden at den normalt stigende Beskæftigelse i Marts kunde komme til at gøre sig gældende.

For hele Landet var Arbejdsløsheden ved Udgangen af Marts i Aar ca. $2^1/_2$ Gange saa stor som for den tilsvarende Maaned i Aarene før Krigen (1910—13 gnstl.).

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne og med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal.

	1922 pCt.	1923 pCt.	1924 pCt.	1925 pCt.	1926 pCt.	1927 pCt.
Januar...	31,1	21,8	21,6	16,6	20,8	31,4
Februar..	34,2	23,1	21,9	16,5	27,3	31,7
Marts	33,0	15,6	16,7	14,7	21,1	26,5
April.....	22,2	11,0	8,1	13,4	16,5	
Maj	15,0	8,9	5,8	12,0	14,7	
Juni	12,9	8,1	5,0	9,1	15,6	
Juli	12,1	7,5	5,4	8,3	16,8	
August ...	11,4	8,0	5,6	9,8	16,8	
September	10,7	7,7	5,8	10,6	16,3	
Oktober..	12,1	8,0	7,0	13,5	18,3	
November	15,4	12,1	9,3	20,5	22,4	
December	20,6	19,6	17,1	31,7	32,2	

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1064.

Chauffører hos

Odense Omnibus A/S.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 23. Marts 1927 i Sag Nr. 1064: Dansk Arbejdsgiverforening for Odense Omnibus A/S mod Dansk Ar-

bejdsmandsforbund for Chaufførernes Fagforening i Odense.

Mellem Odense Omnibus A/S og Chaufførernes Fagforening i Odense er der den 9. Marts 1926 afsluttet en Overenskomst, der omhandler Løn- og Arbejdsforhold for de hos Selskabet beskæftigede Chauffører og Konduktører. Indtil Efteraaret 1926 havde Aktieselskabet ladet Omnibusserne betjene af 2 Mand, hvoraf den ene var Chauffør og den anden Konduktør. For at gøre Driften mere rentabel ønskede Selskabet at gaa over til een Mands Betjening og optog med Fagforeningen en Forhandling herom den 11. August 1926. Over Mødet blev der ikke optaget nogen Protokol, men om Forhandlingens Resultat tilskrev Selskabet den 17. August Fagforeningen saaledes:

»Vi bekræfter herved den paa Mødet den 11. ds. trufne Aftale, saaledes at Deres Forening er indforstaaet med, at vi fra 1. Oktober d. A. indsætter 1 Mands Omnibusser i Driften, hvorved Chaufførerne skal kontrollere Betalingen og i enkelte Tilfælde være behjælpelige med Pengeveksling. Samtidig erklærer vi os villige til ikke inden 1. April 1927 uden Grund at afskedige de i Deres Forening staaende Konduktører ....«

Den 22. s. M. svarede Fagforeningen med følgende Skrivelse:

»Vi har modtaget Deres Skrivelse af 17. ds. og er indforstaaet med, at Selskabet sætter 2 Omnibusser i Gang pr. 1. Oktober til 1 Mands Betjening, og er vi ligeledes indforstaaede med Skrivelsens øvrige Indhold.«

Selskabet, der hævder, at Aftalen gik ud paa, at ikke blot 2 nye Vogne, der var bestilt, men ogsaa de 4 ældre Vogne, der hidtil var betjent af 2 Mand, fra 1. Oktober skulde køre med 1 Mands Betjening, og som til de 2 nye Vogne vilde benytte 2 Funktionærer, som til nævnte Tindspunkt blev ledige ved, at en Sommerrute, paa hvilken de havde kørt for Selskabet, da skulde ophøre, tog ikke noget Forbehold overfor Fagforeningens fornævnte Skrivelse, uagtet denne klart gik ud fra, at der kun skulde sættes 2 Vogne med 1 Mands Betjening igang. Da de bestilte nye Vogne ikke blev leveret til den 1. Oktober, afskedigede Selskabet midlertidig de 2 ovennævnte Funktionærer fra den nu ophørte Sommerrute. Først den 23. November var de 2 nye Vogne leverede og kunde begynde at køre. Fagforeningen stillede nu Krav om, at kun disse to Omnibusser maatte betjenes af 1 Mand, medens man skulde opretholde Konduktørstillingerne paa de øvrige 4 Vogne,og endvidere, at Selskabet skulde betale fuld Løn til de 2 Funktionærer, der paa Grund af Vognenes forsinkede Leverance midlertidigt havde været afskediget. Disse Krav forlangtes opfyldt, før Kørslen kunde paabegyndes. Man enedes da om, at Selskabet midlertidig paa de 4 i Drift værende Vogne skulde opretholde 2 Mands-Betjeningen; medens man altsaa for de 2 nye Vogne kunde køre med 1 Mands-Betjening, med Hensyn til Spørgsmaalet om Løn til de 2 afskedigede Funktionærer, erklærede man sig villig til at underkaste sig en eventuel Voldgift. Paa dette Grundlag blev Kørslen optaget.

I de forudgaaende Aar, i hvilke Selskabet havde virket, indeholdt Overenskomsten intet særligt om Kørslen Jule- og Nytaarsaften, men der var i disse Aar forud udarbejdet og bekendtgjort Køreplan for disse 2 Aftener, hvor Kørslen ophørte tidligere end paa Aarets øvrige Dage. I 1924 lød Planen saaledes:

»Juleaften og Nytaarsaften afgaar sidste Vogn fra Bolbro Kl. 6; fra St. Jørgensgade Kl. 6,20 og fra Flakhaven til Tarup Kl. 6«.

I 1925 havde Planen følgende Affattelse:

»Juleaften kører sidste Vogn fra Bolbro og Snapind Kl. 7 Eftm., og fra Ejby og St. Jørgensgade Kl. 7,20 Eftm.

Nytaarsaften kører sidste Vogn fra Bolbro og Snapind Kl. 9 Eftmd. og fra Ejby og St. Jørgensgade Kl. 9,20 Eftm.«

I den for Aaret 1926 gældende Over-

enskomst, hvis § 1 fastsætter Arbejdstiden til 8 Timer daglig, som lægges mellem Kl. 7½ Fm. og Kl. 11½ Em., bestemmes derimod i § 7: »Juleaften ophører Kørslen Kl. 6 og Nytaarsaften Kl. 7«.

Selskabet udarbejdede noget før Jul en Køreplan for disse 2 Aftener, hvorefter de sidste Ture fra Endestationen skulde begynde henholdsvis Kl. 6 og Kl. 7, hvorved de sidste Vogne efter gennemført Tur vilde kunne være i Garagen 30 à 40 Minutter efter de nævnte Klokkeslet. Denne Køreplan blev meddelt til Chauffør Klitsøe, som uden at være egentlig Tillidsmand, idet Overenskomsten intet indeholder om en saadans Valg, var den, som Selskabet jævnligt konfererede med om Anliggender, der vedrørte det kørende Personale. Klitsøe gjorde ingen Indvendinger, Køreplanen blev opslaaet i Garagen og bekendtgjort i Bladene. Juleaften blev der kørt planmæssig; der blev ydet en Overtidsbetaling til Chaufføren for den Vogn, der kørte ud Kl. 6, men ikke til Personalet for de andre Vogne, der var kørt ud før dette Klokkeslet, men først naaede i Garagen efter det. Fagforeningen gør gældende, at der er stillet Krav herom, hvad Selskabet imidlertid bestrider. Den 27/12 henvendte Chaufførerne, der ikke vilde godkende Klitsøes Tiltræden af Køreplanen, sig til Fagforeningen og hævdede, at efter Overenskomstens § 7 kunde de kræve, at alle Vognene Nytaarsaften skulde være tilbage i Garagen Kl. 7 Eftm. Fagforeningen gav dem Medhold i dette Krav og paalagde Klitsøe at give Selskabet Meddelelse herom. Dette maa Klitsøe efter de foreliggende Oplysninger imidlertid først have gjort selve Nytaarsaften Kl. ca. 4½ Eftm., altsaa paa en Tid, da der ikke kunde gives Publikum Meddelelse om eventuelle Ændringer i Planen for denne Aften. Selskabet tilbød Overtidsbetaling for at faa Planen gennemført, men dette blev afslaaet, og faktisk vendte alle de sidste Omnibusser midt paa deres Rute paa et saadant Tidspunkt, at de kunde være i Garagen Kl. 7, og Passagererne maatte staa ud, hvilket voldte Selskabet yderligere Vanskelighed derigennem, at der mellem Selskabet og A/S Odense elektriske Sporvej bestaar et Omstignings-System, som altsaa ikke kunde gennemføres denne Aften.

I Anledning af det saaledes passerede stillede Selskabet Krav om en Bod, og Spørgsmaalet blev behandlet sammen med de ældre Divergenser paa 2 Mæglingsmøder, henholdsvis den 13. og den 25..—1. 1927. Da der ikke derved opnaaedes Enighed om Stridsspørgsmaalenes Afgørelse, tilskrev Fagforeningen den 26. s. M. Selskabet saaledes:

> »Da det har vist sig, at der imellem Deres Selskab og vor Forening ikke har kunnet opnaas Enighed om de imellem os i August Maaned i Fjor formentlige trufne Aftaler, undlader vi ikke herved at meddele Dem, at saafremt De ikke inden 8 Dage fra Dato bringer Forholdet i den overenskomstmæssige Orden (Konduktør ogsaa paa de to nye Vogne), forbydes det vore Chauffører fra nævnte Dato at foretage Billettering eller Pengeveksling ved de to nævnte Vogne«.

I Skrivelse af 27. s. M. protesterede Selsabet herimod, men den 1. Februar vægrede Chaufførerne paa de 2 Vogne med 1 Mands Betjening sig ved at foretage Billetteringen, og Selskabet satte derefter disse Vogne ud af Drift. Først den 18. Marts, efter at denne Sag var indbragt for Retten, er Driften med disse 2 Vogne genoptaget.

Under nærværende Sag har nu Dansk Arbejdsgiverforening for Odense Omnibus A/S overfor Dansk Arbejdsmandsforbund for Chaufførernes Fagforening i Odense nedlagt Paastand om, at Arbejdsvægringen Nytaarsaften efter Kl. 7 og den fra 1. Februar iværksatte Arbejdsvægring kendes ulovlige, og at der herfor paalægges Forbundet paa Fagforeningens Vegne en Bod, fastsat efter Rettens Skøn, samt at Sagens Omkostninger paalægges de Indklagede.

De Indklagede paastaar Frifindelse og Sagens Omkostninger paalagt Klagerne under Anbringende af, at Vægringen Nytaarsaften var beføjet i H. t. Overenskomstens § 7, der ikke har kunnet ændres af Selskabet med Godkendelse af Chauffør Klitsøe, idet denne ikke kunde binde sine Kolleger eller Fagforeningen, og at Vægringen

ved fra 1. Februar d. A. at lade Chaufførerne paa de 2 Vogne fortsat varetage Billetteringen var beføjet, idet Aftalen af 11. August maatte betragtes som annulleret derved, at Selskabet ikke havde overholdt sin Del af Aftalen m. H. t. ikke inden 1. April 1927 at afskedige Fagforeningsmedlemmer uden Grund, saavel som derved, at Selskabet under Forhandlingerne vedblev at søge gennemtvunget, at samtlige Vogne og ikke blot de 2 nye skulde køre uden Konduktør.

Retten maa formene, at Fagforeningen, naar der uden Indsigelse var kørt efter Køreplanen Juleaften, ikke burde have foretaget en Aktion, som sket, for m. H. t. Nytaarsaften at gennemtvinge sin Forstaaelse af den omhandlede Bestemmelse i Overenskomstens § 7, der efter sin Affattelse giver Anledning til Tvivl. Men i hvert Fald maatte det da paahvile Fagforeningen at sørge for, at Selskabet øjeblikkelig fik Meddelelse om det i saa Henseende rejste Krav og blev i Stand til eventuelt at ændre de trufne og bekendtgjorte Dispositioner. Ved at undlade dette og overlade til Klitsøe at give saadan Meddelelse maa Fagforeningen være ansvarlig for den overfor Selskabet og navnlig overfor det kørende Publikum hensynsløse Maade, hvorpaa Fagforeningens Opfattelse af Bestemmelsen er bleven gennemtvungen, og for dette Forhold findes der at matte paalægges Fagforeningen en Bod. Da Selskabet selv under de tidligere Forhandlinger med Fagforeningen har givet Udtryk for, at et Beløb af 100 Kr. vil kunne opveje det ved det heromhandlede Forhold forvoldte Tab, findes Boden, der som nævnt alene vil kunne paalægges Fagforeningen, og som bør tilfalde Selskabet, at burde bestemmes til dette Beløb.

M. H. t. Fagforeningens Beslutning om, at Chaufførerne paa de 2 Vogne med 1 Mands Betjening fra 1. Februar ikke maa billettere, finder Retten derimod ikke at burde paalægge nogen Bod. Dels er det uklart, om ikke Selskabet har handlet i Strid med Aftalen af 11. August 1926 ved fra 1. Oktober at afskedige de omtalte to Funktionærer, dels har Selskabet ogsaa under Forhandlinger efter Nytaar søgt at gennemtvinge sit Krav om 1 Mands Betjening paa samtlige Vogne, uagtet dets egen Skrivelse af 17. August 1926 efter sin Ordlyd i hvert Fald ikke klart viser, at Selskabet opfattede den trufne Aftale som gældende ogsaa de allerede i Gang værende Vogne, og uagtet det i hvert Fald klart fremgik af Fagforeningens Skrivels af 22. August, at Fagforeningen havde en anden Opfattelse, mod hvilken Selskabet havde undladt at protestere. Endnu saa sent som paa Mæglingsmødet den 13. Januar 1927 stillede Selskabet endog Krav om, at Fagforeningerne skulde godtgøre Selskabet Udgiften til Løn til Billettørerne paa Vognene for Tiden fra Oktober 1926. Selv om det maaske næppe paa det foreliggende Grundlag nu tør fastslaas, at Selskabet ved sit saaledes udviste Forhold har misligholdt sin Del af Aftalen paa en saadan Maade, at Fagforeningen maatte have Ret til at træde tilbage fra sin Del af denne, nemlig Indvilgelsen i, at de to nye Vogne kunde køre med 1 Mands Betjening, maa man i alle Fald finde, at Vægringen i saa Henseende er sket under saadanne særlig formildende Omstændigheder, at der bør ses bort fra Paalæggelsen af Bod.

Sagens Omkostninger vil være at paalægge de Indklagede med 300 Kr.

Kendelse:

I Anledning af Arbejdsvægringen Nytaarsaften 1926 bør Chaufførernes Fagforening i Odense erlægge en Odense Omnibus A/S tilfaldende Bod af 100 Kr., medens de Indklagede iøvrigt frifindes for Klagernes Tiltale i denne Sag.

Sagens Omkostninger betaler de Indklagede med 300 Kr.

Afdelingsformænd og -kasserere!
Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 45 ❋ KØBENHAVN DEN 7. MAJ 1927 ❋ 23 AARGANG

Kampen mod Kristeligt dansk Fællesforbund i Esbjerg.

Erstatningskravet.

I Anledning af den af »Kristeligt dansk Fællesforbund« i Esbjerg rejste Erstatningssag, fremkommer følgende Redegørelse:

I September Maaned 1924 modtog vort Forretningsudvalg en Skrivelse fra »Arbejdernes Fællesorganisation« i Esbjerg, hvori oplystes, at »Kristeligt dansk Fællesforbund« i Esbjerg, med en Stab af 28 Arbejdere fordelt hos 4—5 Murermestre, gjorde alt for at nedbryde de af Arbejdernes Organisationer tarifmæssig erhvervede Goder. De vedkommende Murermestre, der alle er Medlemmer af »Kristeligt dansk Fællesforbund«, havde saaledes bl. a. hele Sommeren daglig ladet Arbejderne arbejde 9—10 Timer og derover, og derved søgt at undergrave den saa højt skattede 8-Timersdag. Bestyrelsen for »Arbejdernes Fællesorganisation« var derfor af den Mening, at det var nødvendigt at iværksætte Modforanstaltninger overfor »Kristeligt dansk Fællesforbund«, da denne Forening ellers vilde brede sig, idet de mere tvivlsomme Elementer vilde lade sig indrullere i denne og i Fremtiden berede os Vanskeligheder i langt større Omfang end hidtil, og man anmodede derfor »De samvirkende Fagforbund« om at tage Affære i Sagen.

I den Anledning vedtog vort Forretningsudvalg, at indbyde Repræsentanter for de Fagforbund, baade inden- og udenfor De samvirkende Fagforbund, som maatte siges at være særlig interesseret i Sagen til et Møde. Dette Møde fandt Sted den 24. September 1924 og til Stede var Repræsentanter for: Dansk Arbejdsmandsforbund, Dansk Elektrikerforbund, Malerforbundet, Murerforbundet, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Snedkerforbundet, Træindustriarbejderforbundet, Tømrerforbundet og Blikkenslagerforbundet.

Efter at have drøftet Sagen opnaaedes Enighed om, at Organisationerne hver for sig skulde tage Stilling til, om de vilde deltage i en fælles Aktion mod »Kristeligt dansk Fællesforbund« og saaledes, at »De samvirkende Fagforbund« paa de tilsluttede Forbunds Vegne da skulde fremsætte de fornødne Blokadevarsler og at de udenfor »De samvirkende Fagforbund« staaende Forbund, hver for sig skulde fremsætte Varslerne.

Samtlige repræsenterende Fagforbund gav sin Tilslutning og i Henhold dertil blev der, under 17. Oktober 1924, sendt en Skrivelse til D'Hrr. Murermestre Kr. Jensen, Tranholm, Johansen & Hansen og Scheuer, indeholdende Meddelelse om, at de paagældende Fagforbund havde erklæret sig villig til at deltage i en fælles Aktion mod disse Mestre for at hidføre ordnede Arbejdsforhold. Samtidig opfordredes de vedkommende Mestre til at optage Forhandling med »Murerforbundet« for mulig derved at naa til Enighed om en Overenskomst om Løn- og Arbejdsvilkaar.

Samme Dag blev en Skrivelse afsendt til »Dansk Arbejdsgiverforening«, hvori vi gjorde Rede for den mellem de vedkommende Murermestre og Murerforbundet herskende Strid og vi meddelte, i Overensstemmelse med Septemberforligets Punkt 2 og Forliget i Sag Nr. 108 ved »Den faste Voldgiftsret«, at vi agtede at forlægge en kompetent Forsamling Forslag om Arbejdsstandsning for

alt Arbejde af hvad Art nævnes kan hos og overfor de vedkommende Murermestre og saaledes, at intet Medlem af Organisationer, som er tilsluttet »De samvirkende Fagforbund« maatte udføre noget Arbejde, som direkte eller indirekte kunne komme de vedkommende Murermestre eller deres Byggeforetagender til Gode.

Murermester Kr. Jensen meddelte under 22. Oktober 1924, at Murermestrene var villige til at optage Forhandling med »Murerforbundet« om Arbejdstid og Løn; men nægtede at forhandle om en Ordning af det organisatoriske Forhold. Som Følge deraf blev det under 24. Oktober 1924 meddelt Arbejdsgiverforeningen, at den kompetente Forsamling havde vedtaget, at der fra og med Fredag den 31. Oktober 1924 vilde blive iværksat Arbejdsstandsning af »De samvirkende Fagforbund«s Medlemmer overfor Murermestrene Kr. Jensen, Tranholm, Johansen & Hansen og Scheuer og saaledes, at der intetsomhelst Arbejde maatte udføres hos de vedkommende eller hos andre Arbejdsgivere til de Byggeforetagender, som var under Opførelse eller var under Reparation eller som senere maatte blive paabegyndt.

Lignende Varsler blev tilstillet Arbejdsgiverforeningen af de udenfor De samvirkende Fagforbund staaende Fagforbund.

Under 8. December 1924 forespurgte Kr. Jensen om »De samvirkende Fagforbund vil være villig til at optage en Forhandling, saaledes at den bestaaende Konflikt kan hæves og at et eventuelt Samarbejde derved kunde komme i Gang.

Dertil erklærede vi os villige og et Fællesmøde fandt Sted i Esbjerg den 11. December 1924. Under Forhandlingerne fremsatte vi følgende Forslag: Godkendelse af de forskellige Fags Overenskomster, Godkendelse af 8-Timers-Arbejdsdagen og at de hos de blokerede Murermestre beskæftigede Murersvende indmeldte sig i »Murerforbundet«. Paa given Anledning gjorde vi opmærksom paa, at Optagelsen kunde ske paa de samme Betingelser som var gældende for andre Murersvende. Det oplystes samtidig, at vi ikke krævede at de vedkommende Svende skulde udtræde af »Kristeligt dansk Fællesforbund«.

De Krav der fremsattes fra vor Side, for at faa Striden bilagt, var saaledes meget moderate, og naar Forhandlingerne desuagtet endte uden Resultat, var det fordi Mestrene kategorisk nægtede at forhandle om en Ordning af den organisationsmæssige Side af Sagen. Det vil sige, at »Kristeligt dansk Fællesforbund« modsatte sig, at de Arbejdere, som staar i denne Forening, indtraadte som Medlemmer i de af Arbejderne oprettede faglige Foreninger. Men det er let forstaaeligt, at et Forlig med »Kristeligt dansk Fællesforbund« paa dette Grundlag for os var uden reel Værdi. Formaalet med at afslutte kollektive Aftaler om Løn- og Arbejdsvilkaar er dog, at Organisationerne kan faa nogle af sine Medlemmer anbragt i de vedkommende Virksomheder og at man er i Stand til at kontrollere om Overenskomsterne overholdes.

Følgen af at afslutte Blokaden uden at det organisatoriske Spørgsmaal var løst, vilde blive, at Murermestrene fortsatte med de udenfor Fagforeningerne staaende Arbejdere og at de organiserede Arbejdere kunde faa Lov til at staa udenfor Porten.

Stillingen »Kristeligt dansk Fællesforbund« indtog til det organisatoriske Spørgsmaal understregedes saaledes ret kraftigt af dets fjendtlige Sindelag mod Arbejdernes Organisationer og viste os yderligere, at dets Hensigt er, hvad vi saa ofte har fremført, at virke splittende ved at drage saa mange Arbejdere som muligt fra Fagforeningerne og over i »Kristeligt dansk Fællesforbund«.

Da et Forlig med »Kristeligt dansk Fællesforbund« alene paa Grundlag af Overenskomst om Løn- og Arbejdsvilkaar var uden Interesse for Arbejderne, sluttede Forhandlingerne uden Resultat, og den iværksatte Blokade fortsættes uforandret.

Senere er nogle andre Medlemmer af »Kristeligt Dansk Fællesforbund« blevet inddraget i Striden, fordi de hjælper de blokerede Mestre.

Blokaden vilde nemlig blive virkningsløs, naar Medlemmer af »Kristeligt Dansk Fællesforbund« uden Protest kunde hjælpe hinanden over Vanskelighederne.

Endvidere er flere Firmaer blevet inddraget i Konflikten, fordi de stillede sig paa de blokerede Murermestres Side. Heri er jo intet mærkeligt; thi det var jo tydelig tilkendegivet i Blokadevarslerne, at Kampen vilde blive udvidet til enhver Virksomhed som tog Parti for de blokerede Murermestre.

»Kristeligt dansk Fællesforbund« har nu imidlertid ment, at der er Mulighed for at tjene et Par Skilling paa Blokaden, og det har i den Anledning rejst Erstatningssag mod De samvirkende Fagforbund og Arbejdernes Fællesorganisation i Esbjerg. Der kræves saaledes en Erstatning paa *40,000 Kr.*, hvoraf Murermester Chr. Jensen for sin Part ønsker de ca. 20,000 Kr. Sagen blev rejst i November Maaned i Fjor, og den 4. December var der Forligsprøve i Sagen, som dog ikke bragte noget Resultat. Senere fandt der en Forhandling Sted i Esbjerg mellem Repræsentanter for Parterne, og Modpartens Sagfører fremsatte da følgende Forslag: »Erstatningsspørgsmaalet afgøres af Domstolene forsaavidt angaar den indtil Stævningen skete Skade, medens »Kristeligt dansk Fællesforbund« frafalder Erstatning for den efter Stævningens Udtagelse skete Skade, og der sluttes da straks Forlig paa Vilkaar enten:

a) at Kristeligt Dansk Fællesforbund forpligter sig til at holde samme Løn og Arbejdstid som Fagforeningerne eller
b) den samme Tilstand indtræder, som herskede før Krigens Erklæring«.

I Følge Beslutning paa et Møde af Repræsentanter for de i Konflikten inddragne Fag blev der stillet et Modforslag gaaende ud paa, at »Kristeligt dansk Fællesforbund« skulde afgive Erklæring om, at det forpligter sig til at overholde de for Esbjerg til enhver Tid gældende Overenskomster og den 8-Timers Arbejdsdag, men nogen Erstatning, stor eller lille, kunde vi ikke tilbyde. Det vil heraf ses, at vort Krav om at de uorganiserede Murersvende skulde indtræde i Murerforbundet var frafaldet under Forudsætning af, at Sagen iøvrigt kunde forliges, saaledes som af os foreslaaet. Det fremsatte Forslag til Forlig nægtede »Kristeligt dansk Fællesforbund« at tiltræde, og Sagen kom derefter til Behandling i Underretten i Esbjerg den 19. Februar, hvor de to Parters Sagførere fremkom med deres Indlæg. Modpartens Sagfører, Hr. Hvedstrup, begærede da tillige afhørt ikke mindre end 54 Vidner og i efterfølgende Møder er denne Afhøring foretaget. Hensigten hermed har formentlig været at konstatere Rigtigheden af Paastanden om, at den iværksatte Blokade havde til Formaal at iværksætte Forfølgelse af Personer og Institutioner for derved at gennemføre en fuldstændig økonomisk Boykotting af samtlige »Kristeligt dansk Fællesforbund«s Mestres Forretningsforbindelser. Det er nemlig paa dette Grundlag man venter at kunne faa os dømt til at yde »Kristeligt dansk Fællesforbund« Erstatning. Vi tror dog næppe, at Vidneafhøringen har bragt det af Modparten ønskede Resultat, idet der netop fra vor Side er holdt strængt paa, at der ingen økonomisk Forfølgelse maatte iværksættes. Det er endog bevisligt, at der overhovedet ikke er rørt ved Virksomheder som har Forretningsforbindelse med »Kristeligt dansk Fællesforbund«, uagtet dette meget vel havde været muligt. Vi skal saaledes nævne Teglværkerne, hvorfra Murermestrene hele Tiden uhindret har faaet de nødvendige Materialer. Hovedvægten er lagt paa, at »Kristeligt dansk Fællesforbund«, der jo bestaar af Mestre og Svende, skulde have Lov til selv at lave det Arbejde som de paatog sig. Man kan dog ikke med Billighed forlange at de organiserede Arbejdere skal staa som en Reserve, der kan anvendes ved særlig paakrævede Lejligheder. Vor Blokadevarsel har derfor intet som helst med økonomisk Forfølgelse at gøre i den Forstand, som »Kristeligt dansk Fællesforbund« vil give det Udseende af, det strækker sig kun over Forbud til Medlemmerne mod at beskæftige sig med Arbejde, som direkte eller indirekte udføres for blokerede Medlemmer af »Kristeligt dansk Fællesforbund«.

I Loven om Den faste Voldgiftsret er det fastslaaet, at naar en Strejke eller Lockout ikke er iværksat i Strid med

bestaaende Overenskomster er det heller ikke retsstridig offentlig at meddele at Arbejdsstandsningen er traadt i Kraft.

Da der fra De samvirkende Fagforbunds Side ikke er foretaget andet eller mere end at meddele de vedkommende Medlemmer af »Kristeligt dansk Fællesforbund«, at de vil blive blokerede, saafremt de ikke ordner deres Forhold til de interesserede Forbund saaledes som krævet, og da der paa lignende Maade er fremsat Varsler overfor Arbejdsgiverforeningen, er det svært at fatte, hvorledes der skulde kunne blive Grundlag for at idømme os Erstatning, og for Fællesorganisationen i Esbjerg er Forholdet jo dette, at den i Overensstemmelse med de givne Varsler har gjort vedkommende Arbejdsgivere bekendt med Forholdene saaledes som de var og at vore Medlemmer ikke maa udføre Arbejde, der er bestemt til de blokerede Medlemmer af »Kristeligt dansk Fællesforbund«.

Ved det næstsidste Retsmøde i Esbjerg gjorde Dommeren da ogsaa Forsøg paa at forlige Sagen paa den Maade at Erstatningssagen henvistes til Afgørelse af en Voldgiftsret, og at Kampen afsluttedes med en Overenskomst om, at »Kristeligt dansk Fællesforbund« rettede sig efter Løn- og Arbejdsvilkaarene som er gældende for Esbjerg. Denne Tanke blev tiltraadt for vort Vedkommende og saaledes, at Erstatningssagen henvistes til Den faste Voldgiftsrets, fordi denne Ret med sin Sammensætning af Lægmænd og Jurister — med en anset Højesteretsdommer i Spidsen — og med sin mangeaarige Erfaring besidder alle Betingelser for at kunne skønne over, hvad der er Ret og Billighed i Sagen.

»Kristeligt dansk Fællesforbund« afviste Tanken under Henvisning til at Forbundet ikke havde Repræsentanter i Den faste Voldgiftsret og fordi man ikke følte sig repræsenteret gennem de i Voldgiftsretten siddende Arbejdsgivere.

Et Forsøg fra Dommeren paa at lade Erstatningssagen afgøre ved en lokal Voldgift blev ligeledes afvist af »Kristeligt dansk Fællesforbund«.

Dommeren opgav herefter videre Forligsprøve og Sagen er nu gaaet til Vestre Landsret, der behandler den i Esbjerg den 22. og 23. Maj.

Lønbevægelser og Konflikter.

Mølleriarbejdere paa de københavnske Handelsmøller.

Overenskomsten mellem Mølleriarbejderforbundet og Københavnske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening var opsagt til 1. April, og da Partsforhandlinger om Vilkaarene for en ny Overenskomst var endte, uden at der kunde opnaas Enighed, afholdtes der under Hovedorganisationernes Medvirken en Forhandling den 19. April.

Denne Forhandling sluttede med at der under Forbehold af Sanktion opnaaedes Enighed om en uforandret Forlængelse til 1. April 1928. Det blev dog saaledes, at Sommerferieforholdet, der hidtil har hvilet paa mundtligt Tilsagn, fik skriftlig Bekræftelse.

Svaret skulde afgives den 28. April, og da begge Parter vedtog Overenskomstforslaget løber Overenskomsten videre et Aar med Reguleringer efter Pristallet.

Arbejdsløsheden og Arbejdsløshedskasserne.

Under 2. Maj har Indenrigsministeriet offentliggjort følgende:

1.

Fra og med den 1. Maj 1927 at regne vil ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til § 31 i Lov af 4. Marts 1924 kunne ydes til arbejdsløse henhørende til følgende Fag:

Arbejdsmænd, Bageri- og Konditoriarbejdere, Billedskærere og Dekorationsbilledhuggere, Blikkenslagere, Bogbinderiarbejdere, Bogtrykkere, Bryggeriarbejdere, Bødkere, Børsteindustriarbejdere, De kvindelige Arbejdere, Den keramiske Industri, Drejere, Elektrikere, Forgyldere, Gartneriarbejdere, Glarmestersvende, Glasarbejdere, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere,

Gørtlere, Handels- og Kontormedhjælpere, Hatte- og Buntmagere, Karetmagere, Kedel- og Maskinpassere, Kobbersmede, Kurvemagere, Landarbejdere, Læder- og Skindarbejdere, Mejerifaget, Metalarbejdere, Metaltrykkere, Murarbejdsmænd, Murerfaget*), Mølleriarbejdere, Rebslageriarbejdere, Riggere og Sejlmagere, Sadelmagere og Tapetserere, Skibstømrere, Skotøjsarbejdere, Skræddere, Slagter- og Kødindustriarbejdere, Snedkere, Stukkatører, Sukkervare-, Chokolade- og Biskuitarbejdere, Søfyrbødere, Søkokke, Sømænd, Tekstilarbejdere, Tobaksarbejdere, Træindustriarbejdere og Tømrere.

§ 2.

Efter Indstilling fra Arbejdsnævnets Afdeling for ekstraordinær Arbejdsløshed meddeler Indenrigsministeriet i Henhold til ovennævnte Lovs § 31, Stk. 6, 2det Punktum, Tilladelse til, at Varigheden for fortsat Hjælp efter den vedtægtsmæssige Understøttelses Ophør indenfor 12 paa hinanden følgende Maaneder ved Udbetaling af saadan Hjælp i Maj Maaned 1927 fastsættes til $1^1/_2$ Gange det Antal Dage som gælder for de paagældende efter Arbejdsløshedskassens Vedtægt i følgende 12 Fag:

Arbejdsmænd, Bageri- og Konditoriarbejdere, Billedskærere, Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdere, Gørtlere og Metalarbejdere, Handels- og Kontormedhjælpere, Metalarbejdere, Murarbejdsmænd, Sadelmagere og Tapetserere, Skotøjsarbejdere, Snedkere og Træindustriarbejdere.

Guld- Sølv og Elektropletarbejdnes Forbunds Kongres.

Skærtorsdag, Langfredag og Paaskelørdag afholdt ovennævnte Forbund sin 10. ordinære Kongres i »Ny Rosenborg«. Kongressen talte 42 Delegerede og desuden var følgende Gæster til Stede: For De samvirkende Fagforbund Næstformanden Vilh. Nygaard, fra Svensk Metalarbejderforbund og Stockholms Guldarbejdere Sigfred Låås samt for Norges Guldarbejdere E. Gabrielsen, Oslo.

Efter at Formanden, G. Schou, havde budt velkommen, og Kongressen var konstitueret med E. Brodin og R. Høesch som Dirigenter og Alfred Christensen og Helge Petersen som Sekretærer, bragte Gæsterne Hilsener fra de Organisationer, de repræsenterede.

Derpaa aflagde Formanden Beretning, og under Debatten herom opstod en livlig Diskussion om Arbejdsmændenes Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund, og de tilstedeværende Kommunister benyttede naturligvis Lejligheden til at lægge Skylden for det beklagelige Brud mellem vore Organisationer paa De samvirkende Fagforbunds Ledelse, medens Arbejdsmændene var helt uden Skyld i det skete. Der rettedes den direkte Beskyldning mod Vilh. Nygaard, at han ved sin Optræden paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Kongres havde fremskyndet Bruddet.

Nygaard imødegik skarpt denne Beskylding og paaviste de Meningsløsheder, som Kommunisterne her som overalt kørte op med.

Til Trods for, at Angriberen paa Kongressen erklærede at være overbevist om, at Nygaard ikke havde Skyld i Udmeldelsen, indeholdt »Arbejderbladet«, hvoraf vedkommende Delegerede er faglig Redaktør, sit sædvanlige Angreb paa Nygaard.

Debatten sluttede med Beretningens Godkendelse og Vedtagelse af en Resolution, hvori De samvirkende Fagforbund opfordres til at søge indkaldt til en Konference med de udenfor Landsorganisationen staaende Forbund for at tilvejebringe Enhed i den danske Fagbevægelse. Nygaard og med ham Forbundets Formand, der er Medlem af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, tilsagde denne Resolution deres Støtte saavel i Forretningsudvalget som paa det kommende Repræsentantskabsmøde den 9.—10. Maj i Aar.

Direktør for Arbejds- og Fabrikstilsynet Sven Trier holdt derefter et Foredrag om Arbejdsløshedskrisen, og efter en Del Forespørgsler, som Trier besvarede, vedtog Kongressen i Til-

*) Som Følge af den indenfor Murerfaget herskende Arbejdskonflikt, vil der *ikke* kunne udbetales ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse til ledige Murersvende, *der henhører til Murerfagets Arbejdsløshedskasse i 34 Provinsbyer.*

knytning til dette Punkt paa Dagsordenen følgende Resolution, stillet af R. Høesch, Formanden for Københavns Afdeling:

Da den indenfor vore Fag herskende store Arbejdsløshed, som af flere Grunde ogsaa skyldes en stor Import af Varer, som, hvis disse blev fremstillet her i Landet, vilde bevirke, at Antallet af Arbejdsløse indenfor vore Fag gik betydeligt ned, vedtager Kongressen:

Den kommende Hovedledelse henvender sig snarest til de betræffende Institutioner for derigennem at faa udvirket, at der ved Salget af vore Fags Produkter gøres det købende Publikum opmærksom paa, eventuelt ved Stempling af Varen, at denne helt eller delvis er udenlandsk Arbejde.

Regnskaberne godkendtes eenstemmigt uden Diskussion, og Kongressen behandlede derefter Forbundets Love, og der indførtes forskellige Ændringer.

Man besluttede at ændre Formerne for Hovedbestyrelsens Sammensætning. Man vedtog med 25 St. mod 10 at vælge en 11 Mands Hovedbestyrelse bestaaende af 7 københavnske og 4 provinsielle Repræsentanter. Desuden vælges et 5 Mands Forretningsudvalg, bestaaende af Forretningsføreren, Sekretæren og 3 københavnske Hovedbestyrelsesmedlemmer.

Ingen af Forretningsudvalgets Medlemmer maa tilhøre sin Afdelings Bestyrelse.

Ved Ændringen bortfalder det tidligere Repræsentantskab, der aarligt indkaldtes 2 Gange.

Diæter og Rejsepenge vedtog man at nedsætte, og der indførtes forskellige redaktionelle Ændringer i Lovene.

Derefter fastsattes Lønningerne, og man foretog Valg af Hovedledelse.

Til Forretningsfører genvalgtes G. Schou med Akklamation.

Til Sekretær genvalgtes enstemmigt Alfred Christensen.

Til Hovedbestyrelsen valgtes: Jacob Hansen, Carl Larsen, Ejner Schultz, O. Brodin og R. Høesch, alle for København; medens der fra Provinsen valgtes: Sønderstrup, Randers, Carl Jensen, Fredericia, P. Sørensen, Horsens, og P. Larsen, Assens.

Suppleanter til Hovedbestyrelsen blev for København Viggo Sørensen, Frk. Jespersen og Helge Petersen og for Provinsen Svend Petersen, Slagelse, og Aug. Hansen, Odense.

Til Forretningsudvalget valgtes G. Schou, Alfred Christensen, Jacob Hansen, Carl Larsen og J. O. Brodin. Til Revisorer valgtes H. Kronika og A. Hansen.

Derefter talte Kongressens Gæster.

Vilh. Nygaard takkede for de svundne Dages Samarbejde og pegede paa, at ligesom det havde kostet Vanskeligheder at føje alle Forbundets Kongresdelegeredes Interesser sammen ved Udarbejdelse af Ændringer til Forbundslovene, saaledes var det forbunden med endnu større Vanskeligheder at skrive Love for Landsorganisationen og den internationale Organisation.

Det Forslag, Kongressen havde vedtaget med Henblik paa gennem en Konference at opnaa en Samling af Danmarks Fagforeningsmedlemmer indenfor Landsorganisationen, skulde i ham have en varm Tilhænger, og han haabede, at dette, tillige med de Oplysninger, han havde givet Kongressen, overbeviste denne om, at han var Tilhænger af Samvirksomheden. De danske Arbejdere har, trods deres store organisationsmæssige Styrke, ikke Raad til at staa splittet i en Masse Lejre. De maatte gaa den eneste farbare Vej for at naa deres Maal, Sammenslutningens Vej. Forbundet, der aldrig havde udtalt Ønsker i Retning af Splittelse, vilde i ham have en trofast Kampfælle for dette Formaal.

Høesch takkede paa Kongressens Vegne Nygaard for hans Tilsagn og udbragte et kraftigt besvaret Leve for De samvirkende Fagforbund.

Efter at E. Gabrielsen og Sigfred Låås havde takket for deres Samvær med Kongressen og udtalt Ønsket om det bedste Resultat af dens Arbejde, som havde været til Berigelse for deres Indsigt i Organisationslivet, sluttede Kongressen med »Internationale« og et Leve for Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 46-47 ❋ KØBENHAVN DEN 21. MAJ 1927 ❋ 23 AARGANG

De samvirkende Fagforbund i Danmark.
Det ordinære Repræsentantskabsmøde.

I.

Mandag den 9. og Tirsdag den 10. Maj 1927
i Festsalen i Rømersgades Forsamlingsbygning.

Dagsorden:

1. Beretning om Virksomheden.
2. Regnskabet.
3. Regeringens Nedskæringsforslag.
4. Erhvervskrisen og Arbejdsløsheden.
5. Udvandringsspørgsmaalet.
6. Feriespørgsmaalet.
7. Forslag fra Bogbinderforbundet i Danmark om Indkaldelse af en Konference af samtlige Fagforbund og enkeltstaaende Fagforeninger, der staar udenfor De samvirkende Fagforbund, for sammen med dettes Repræsentantskab at drøfte Veje og Muligheder for en Samling af hele den fagligt organiserede Arbejderklasse.
8. Den faglige Situation i Norge.

Der var mødt 119 Repræsentanter, og som Gæster var til Stede *Jens Teigen* fra Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge og *Edv. Johansson* fra den svenske Landsorganisation.

Formanden bød Forsamlingen og de 2 fremmede Repræsentanter velkommen og benyttede Lejligheden til at udtale nogle varmtfølte Mindeord over Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds afdøde Forretningsfører J. A. Hansen. Mødets Deltagere rejste sig i Stilhed som Hyldest til J. A. Hansens Eftermæle.

Til Dirigenter valgtes *Vilh. Nygaard* og *V. S. Petersen.* Sidstnævnte overtog Hvervet og takkede for Valget, hvorefter han gav Ordet til Formanden.

Punkt 1: Beretning om Virksomheden.

Formanden henviste til den udsendte trykte Beretning, men udtalte, at visse Ting dog burde opfriskes.

De samvirkende Fagforbund bestod den 31. December af 50 Forbund med 1757 Afdelinger og 1 enkeltstaaende Fagforening. Medlemsantallet var 155,536, deraf 115,352 Mænd og 40,184 Kvinder.

Ved Slutningen af Aaret 1925 var der 50 Forbund med 2164 Afdelinger og 1 enkeltstaaende Fagforening med tilsammen 239,704 Medlemmer.

Forbundenes Antal er det samme i 1926 som i 1925, idet Dansk Arbejdsmandsforbund er udtraadt og Specialarbejderforbundet er indtraadt; men der er 406 Afdelinger færre i 1926 end i 1925, og Medlemsantallet er formindsket med 84,168. De mandlige Medlemmers Antal er gaaet 85,154 tilbage, de kvindelige Medlemmers Aantal er derimod forøget med 986.

Repræsentantskabets Beslutning om at henvende sig til de Forbund, som staar udenfor De samvirkende Fagforbund, med Opfordring om at indtræde og til Dansk Arbejdsmandsforbund om at tage Udmeldelsen tilbage havde til Følge, at der sendtes en saadan Henvendelse til Dansk Arbejdsmandsforbund og til følgende Forbund: Blikkenslagerforbundet, Dansk Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejderforbund, Elektrikerforbundet, Glarmestersvendenes

Forbund, Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund, Dansk Hospitalsforbund, Dansk Hotel-, Restaurations- og Café-Tjenerforbund, Kobbersmedenes Forbund, Murerforbundet, Dansk Postforbund, Riggernes og Sejlmagernes Forbund, Dansk Slagteriarbejderforbund, Søfyrbødernes Forbund, Sømændenes Forbund, Dansk Sø-Restaurations Forening, Centralorganisationen af Telefonstanden i Danmark, Dansk Telegrafarbejderforbund, Dansk Tjenerforbund, Dansk Tømrerforbund, Forbundet af Urmagersvende og Danske Undermejeristers Forbund.

Til de 8 enkeltstaaende Fagforeninger er der ikke rettet Henvendelse.

Stillingen til Henvendelsen er blevet, at Murerforbundet og Elektrikerforbundet ved Urafstemninger har forkastet Opfordringen om at genindtræde; Tømrerforbundet har svaret, at Sagen skal blive behandlet paa den forestaaende Kongres, som afholdes i Juli 1927, og Sømændenes Forbund har meddelt, at en Generalforsamling har forkastet Opfordringen om at genindtræde, navnlig under Hensyn til at Forbundets Medlemmer, naar de kommer hjem fra lange Rejser, ikke er i Stand til at udrede de eventuelle store Paaligninger.

Fra de øvrige udenforstaaende Forbund har vi intet hørt.

Dansk Arbejdsmandsforbund gik med til vort Tilbud om nærmere Forhandlinger, og der nedsattes et Udvalg fra begge Parter.

Vi havde ventet at Forbundet vilde have fremsat Krav om en Række Ændringer i Lovene for De samvirkende Fagforbund, f. Eks. om en forøget Repræsentation for Forbundet, hvorved der blev sikret det større Indflydelse paa Sagernes Afgørelse, men saadanne Krav fremkom ikke, men derimod fremførtes følgende:

a) Ændring i den af Repræsentantskabet fastsatte Grænseordning for Kommunalt Arbejderforbund i Provinserne.
b) Fastsættelse af en Grænseordning mellem Landarbejderforbundet og Dansk Arbejdsmandsforbund.
c) Godkendelse af Transportarbejderstrejken i 1925 og Udbetaling af 300.000 Kr. til denne Strejke.

Der havde tidligere bestaaet en Grænseoverenskomst med Landarbejderforbundet, men denne var opsagt af dette og ikke senere fornyet, men om dette Spørgsmaal opnaaedes imidlertid Enighed og en ny Overenskomst er traadt i Kraft.

Der var ført nogle Forhandlinger med Kommunalt Arbejderforbund, men dette modsatte sig de foreslaaede Ændringer. Det er en Kongres, der, omend med Ulyst, har tiltraadt den gældende Grænseordning, og denne Kongresvedtagelse kunde Forbundets Ledelse ikke ændre.

For Transportstrejkens Vedkommende var Forretningsudvalget ikke i Stand til at godkende denne, da den jo var iværksat imod Repræsentantskabets Beslutning, men vi henstillede til Forbundet at blive indenfor Samvirksomheden og stille sin Krav overfor Repræsentantskab eller Generalforsamling.

I Slutningen af Oktober holdt Forbundet en ekstra Kongres, hvor et Flertal af Hovedbestyrelsen anbefalede at tage Udmeldelsen tilbage, men dette forkastedes med 194 Stemmer imod 188 Stemmer, hvorefter Udtrædelsen fandt Sted fra 1. November 1926.

Om andre Spørgsmaal vedrørende Ind- og Udmeldelser skal nævnes, at Specialarbejderforbundet med 5 Afdelinger og 750 Medlemmer er indtraadt.

En af Keramisk Forbunds største Afdelinger »Keramisk Fagforening i København«, der udtraadte af Forbundet i 1925, er nu genindtraadt i Forbundet.

Der findes her i Landet 74 Fagforbund. Deraf tilhører 50 De samvirkende Fagforbund, og 24 Forbund staar udenfor. Af *Fagforeninger* findes der 2.927, hvoraf 1.758 tilhører De samvirkende Fagforbund og 1.169 staar udenfor De samvirkende Fagforbund. Det samlede Antal organiserede Arbejdere er 312.697, hvoraf 155.536 tilhører De samvirkende Fagforbund, og 157,161 staar udenfor. Dette Forhold maa forandres og vil sikkert ogsaa blive det, men denne Sag kommer jo senere paa Mødets Dagsorden.

Udvalget om Forhandlingsregler har nu afsluttet sit Arbejde. Paa Repræsentantskabsmødet i Fjor godkendtes de 11 Punkter, hvorom der var Enighed, men Arbejdsgiverne foreslog Forhandlingerne udsat for at afvente Arbejdskommissionens Behandling af Forligsmandsloven, i Haab om at deres Krav vedrørende Mandat- og Urafstemningsforhold blev imødekommet. Borgbjerg tiltraadte imidlertid vore Forslag til Ændringer, men efter Regeringsskiftet imødekom Kragh Arbejdsgivernes Ønsker.

Et den 22. Januar afholdt Formandsmøde tog i en Resolution skarp Afstand fra Forslaget, og efter et stort Arbejde af Socialdemokratiets Rigsdagsgruppe vedtoges en ny Forligsmandslov uden de omstridte Ændringer.

Herefter ønskede Arbejdsgiverne Forhandlingerne afsluttede, men nægtede stadig at akceptere de 11 Punkter. Fra Udvalgets Formand er der udarbejdet en Betænkning, og der er i Fællesskab med Arbejdsgiverforeningen tilstillet Formanden et Honorar paa 1000 Kr. og Sekretæren 500 Kr.

Kampen mod »Kristeligt dansk Fællesforbund« fortsættes fremdeles. Den iværksattes overfor nogle Murermestre i Esbjerg i Oktober 1924, paa Krav om samme Løn og Arbejdstid som var gældende hos andre Arbejdsgivere samt at Murersvendene skulde indtræde i Murerforbundet, dog uden at der afkrævedes disse nogen Bøde. Animeret af Kolindsundsagen har de »Hellige« nu anlagt Sag, og krævet 40,000 Kr. i Erstatning hos Arbejdernes Fællesorganisation i Esbjerg og De samvirkende Fagforbund in solidum. Der har foreligget et Forligstilbud gaaende ud paa, at Mestrene betaler samme Løn og holder samme Arbejdstid som Byens øvrige Mestre, og at Erstatningssagen afgøres af Retten. Vi krævede Erstatningens Bortfald. Sagen verserer nu for Byretten i Esbjerg, hvor der er afhørt 54 Vidner.

Under Sagens Behandling fremsatte Dommeren Forslag om at hæve Blokaden mod, at de blokerede Mestre rettede sig efter Løn- og Arbejdsvilkaarene for Esbjerg og at en Voldgiftsret afgjorde Sagen angaaende det rejste Erstatningskrav.

Forslaget tiltraadtes af De samvirkende Fagforbund og af de øvrige i Sagen interesserede Forbund og saaledes, at det blev Den faste Voldgiftsret som afgjorde Erstatningssagen.

De kristelige Mestre nægtede at slutte Forlig paa dette Grundlag og motiverede dette med, at de ingen Tillid havde til Den faste Voldgiftsret. Dommeren opgav derpaa at tilvejebringe Forlig i Sagen, og denne er nu gaaet til Vestre Landsret, hvor den kommer til Behandling den 23. og 24. Maj d. A.

Kolindsundsagen. Om denne Sag vil man erindre, at der i Sommeren 1923 iværksattes Blokade overfor 12 Gaarde i Kolindsund.

Efter at De samvirkende Fagforbund havde fremsendt fornødne Varsler overfor Arbejdsgiverforeningen om Blokade af de 12 Gaardes Produkter, kunde disse vanskelig sælges. Der gik herefter Politik i Sagen og Bønderne anlagde Sag. Vi blev frikendt ved Landsretten, men Højesteret dømte os til at betale ca. 138.000 Kroner i Erstatninger. Beløbet, som er betalt, blev som bekendt tilvejebragt ved en Paaligning af 80 Øre for helt- og 40 Øre for halvtbetalende Medlemmer.

Blokaden blev hævet umiddelbart efter Højesteretsdommen. Men Bønderne har nu faaet Blod paa Tanden og har anlagt ny Sag for Tidsrummet mellem de to Domme, og der kræves nu 250.000 Kr. i Erstatning. Der er fra vor Side foretaget meget indgaaende Undersøgelser af Priser o. s. v., for at svække dette Krav. Sagen kommer for Landsretten den 10. Maj d. A.

Den engelske Minekonflikt. Om Støtten til de engelske Minearbejdere skal jeg oplyse, at vi efter at vi fra Amsterdam havde modtaget Opfordring til at støtte Minearbejderne, udsendte et Cirkulære til samtlige Arbejderorganisationer i Danmark om at yde Bidrag til Kampens Førelse, og indbetale disse til De samvirkende Fagforbund.

Denne vor Anmodning blev imødekommet i stor Udstrækning, og det samlede Resultat af de danske Arbejderes Hjælp blev, at der ialt ydedes 356.089 Kr. 83 Øre, der fordeler sig saaledes:

De samvirkende Fagforbund	150.000	Kr. 00	Øre
De tilsluttede Forbund.....	126.477	» 01	»
De udenforstaaende Organisationer.....	78.029	» 57	»
Arbejdernes Fællesorganisationer	1.100	» 00	»
Private Bidrag	483	» 25	»

Vi har senere faaet meddelt, at Murerforbundet har sendt 20,000 Kr. direkte til England, men det kan alligevel siges, at de udenforstaaende Organisationer i Almindelighed svigter. Tømrerforbundet yder vist aldrig noget, og adskillige andre mangler ligeledes Forstaaelsen af Solidaritet.

Den økonomiske Krise. Under den økonomiske Krises Forløb husker vi alle den socialdemokratiske Regerings Arbejde for at mildne Krisen ved paa mange Maader at støtte Erhvervslivet, og yde de Arbejdsløse den bedst mulige Understøttelse.

Den nuværende Regering gaar den modsatte Vej, og søger desuden at forringe hele vor sociale Lovgivning.

Det om Arbejdsløsheden nedsatte Fællesudvalg har henvendt sig til Statsminister Madsen Mygdal med følgende Forespørgsel:

»Hvad agter Regeringen at foretage til Imødegaaelse af Arbejdsløsheden og Krisen«?

Desuden fremsatte Udvalget Krav om forøget Statstilskud til Hjælpekasserne og Arbejdsløshedskasserne.

Statsministerens Svar var omtrent saaledes: Ja, hvad vil Fagforeningerne gøre? Det er Lønningerne der er for høje, ophæv Overenskomsterne og 8 Timersdagen og lad Virksomhederne betale hvad de mener at være i Stand til, saa vil det hele gaa i Lave. Om det er Dumhed eller Frækhed ved jeg ikke, men det er i hvert Fald bemærkelsesværdige Udtalelser af en Statsminister. Resultatet af vor Henvendelse var saaledes fuldstændig negativ.

Den nuværende Regering kender iøvrigt kun det ene Ord: Nedskæring! Men lad os enes og hjælpes ad med at gøre Livet kort for Regeringen.

Overenskomstforhandlingerne. Kampsituationen i 1925 udløstes ved, at de nye Overenskomster for de flestes Vedkommende blev sluttet paa 2 Aar med Reguleringsbestemmelser i Henhold til Pristallet. Herefter faldt Lønnen i Almindelighed i Februar 1926 med 12 pCt. og i August med 5 pCt. = 17 pCt.

Den 7. Oktober afholdtes et Formandsmøde, hvor et Flertal i Forretningsudvalget henstillede til Formændene, at Forbundene undlod at opsige Overenskomsterne. Dette vandt dog af forskellige Grunde ikke Tilslutning, nogle Forbund havde allerede opsagt, og andre havde Afstemninger herom løbende, og nogle laa allerede i Forhandling.

Efter Bemyndigelse af Formandsmødet forespurgte jeg senere Arbejdsgiverforeningens Formand, Bogtrykker Langkjær, om han kunde slutte sig til Tanken om, at Opsigelsesfristen forkortedes 1 eller 2 Maaneder, for derved at give Parterne Adgang til Forhandling om en Forlængelse af Overenskomsterne. Langkjær stillede sig velvillig til Forespørgslen, men Arbejdsgiverforeningens Hovedbestyrelse nægtede at gaa med hertil. Følgen heraf blev, at næsten alle Overenskomster blev opsagt af Forbundene.

Den 19. Januar fandt der et Møde Sted mellem Hovedorganisationernes Forretningsudvalg, og man enedes her om at opfordre Underorganisationerne til at træde i Forhandling snarest muligt, men da Forhandlingen efter Arbejdsgiverforeningens Mening ikke gik hurtig nok, modtog vi den 25. Februar en Henstilling om at lade Forbundene tage de af dem foretagne Opsigelser tilbage, men herpaa maatte vi ganske naturlig svare afvisende.

Om Lønbevægelsen i de enkelte Fag maa jeg henvise til den trykte Beretning og skal kun nævne enkelte Sager.

Centralorganisationen af Metalarbejdere sluttede ret tidlig paa 2 Aar, uden Pristalsregulering, men med en mindre Lønreduktion.

Malernes Overenskomst med Jernindustrien, der har været gældende siden 1925 uden Pristalsregulering, opsagdes til Ophør, men Malerforbundet protesterede imod Opsigelsen, som kommen for sent, da den først var Forbundet i

Hænde den 1ste December. Den faste Voldgiftsret gav Malerforbundet Medhold, hvorfor Overenskomsten løber videre. Der har foreligget Forligsmandsforslag i Tekstilfaget, Malerfaget, Snedkerfaget og for Landarbejderne.

I Anledning af Murer-Lockouten i Provinserne varslede Arbejdsgiverforeningen, som bekendt, Lockout overfor en Række Fag, deriblandt Snedkerfaget. Da Snedkerne i Jernindustrien ikke var medtaget i Arbejdsgivernes Lockoutvarsel, varslede vi Sympatistrejke for disse, men da Arbejdsgiverne tog deres Lockoutvarsel tilbage, bortfaldt Sympatiaktionen. Murerkonflikten er senere resulteret i Enighed om et Forslag til en 3-aarig Overenskomst med nogen Lempelse og Begrænsning af Reguleringen og en forbedret Akkordordning.

Pristalsreguleringen. I næsten alle Tilfælde har det været Pristalsreguleringen, der var Stridens Æble.

For ca. 57.000 Medlemmer er Overenskomsterne fornyede uden Pristalsregulering, og for ca. 27.000 Medlemmer med Regulering.

Følgende Fag har endnu ikke faaet Overenskomstforholdene i Orden:

	Antal Medlemmer	Udløbs-Dato
Mølleriarbejdere hos Danske Handelsmøller	450	1. April
Glasarbejdere hos Glasslibermestrene	50	—
— paa Holmegaard Glasværk	80	—
Bogbindere (alle Brancher)	3046	1. Maj
Bødkere hos Bødkermestrene	150	—
Snedkere paa Pianofabrikerne	800	—
Tobaksarbejdere hele Landet	7300	—
Keramikere (Kunstfabr. og Tekniske Fabriker)	1300	—
	13176	

Følgende Fag har Overenskomstforslag til Afstemning:

	Antal Medlemmer	Udløbs-Dato
Snedkere hos Snedker- og Tømrermestre	7000	1. April
Drejere hos Drejermestrene	200	—
— » Børstefabrikanterne	7	—
	7207	

Tilbage er ogsaa Hattemagerne paa Straa- og Filthattefabrikkerne med 600 Medlemmer, men denne Overenskomst løber til den 1. Juli.

Dansk Jernbaneforbund er jo ude for store Krav fra Regeringen om Nedskæring af Lønningerne og Forlængelse af Arbejdstiden. Forbundets Forretningsfører har anmodet mig om at deltage i Forhandlingerne, hvortil jeg har erklæret mig villig, men Trafikministeren har, under Henvisning til § 26 i Tjenestemands-Loven, modsat sig, at jeg deltager. Herefter har Jernbaneforbundet nægtet at møde til Forhandlingerne. Jeg taler og forhandler ellers ofte med Trafikminister Stensballe, og der bliver nok Lejlighed til at behandle denne Sag i Rigsdagen. Vi maa efter min Mening yde Forbundet al den Støtte vi formaar i dets Kamp mod Regeringens Anslag, og det er jeg sikker paa, at vi alle er enige om. (Stærke Hør!). Maaden paa hvilken dette mest effektivt kan gøres, maa senere nærmere overvejes.

Med disse Udtalelser indstiller jeg Beretningen om Virksomheden til Godkendelse.

Diskussionen.

J. Larsen, Skotøjarbejderforbundet, omtalte den filantropiske Virksomhed, de kristelige Organisationer udfolder, og henstillede, at Fagorganisationerne ogsaa tog denne Opgave op.

Dirigenten anmodede J. Larsen om at indsende sin Henstilling skriftlig til Forretningsudvalget.

Ch. Petersen, Jernbaneforbundet: Vi har altid forhandlet selv, men da de foreslaaede Ændringer i Arbejdstiden ogsaa berører andre Statsarbejdere, ønskede vi De samvirkende Fagforbund repræsenteret; disse vilde ogsaa ved deres Autoritet kunde indvirke paa Regeringen. Dette var Grundlaget for vor

Henvendelse til De samvirkende Fagforbund. Da Ministeriet nægtede at modtage C. F. Madsen, nægtede vi straks at møde. Hvad der nu vil ske, kan ingen vide, maaske kun lidt, men maaske ogsaa meget. Vi kan ikke, i pensionsberettigede Stillinger, øve saa stærk Modstand som andre, men vil nærmere overveje vore Modtræk. Ministeriets Optræden er en Fornærmelse, der kræver et Svar, og det maa fastslaas, at De samvirkende Fagforbunds Repræsentanter kan møde for tilsluttede Organisationer. For Statsbaneværkstedernes Vedkommende er ofte mødt Repræsentanter for de paagældende Forbund, maaske skal dette ogsaa i Fremtiden være anderledes. Jeg takker Formanden for Løftet om Støtte og den Tilslutning det fandt i Forsamlingen.

Th. Clausen, Skand. Sadelmager- og Tapetsererforbund: Ved vore Forhandlinger var Ønske fremme om at stille Betingelse om at forblive uberørte af Lockouter, men dette mente De samvirkende Fagforbunds Repræsentant ikke, og dette Standpunkt synes vi er rigtigt, saaledes at vi ikke derved afskærer os selv fra at deltage i Sympatistrejker.

Chr. Jensen, Tobaksarbejderforbundet: Prisreguleringen i Overenskomsterne er nu til Dels bortfaldet, og jeg foreslaar, at Lønningerne for vore Tillidsmænd ikke fremtidig reguleres i Henhold til Pristallet.

Efter Bemærkninger af Dirigenten, Litograf S. E. Frederiksen, Chr. Jensen, Vilh. Nvgaard og fl. a. vedtoges Chr. Jensens Forslag.

Beretningen godkendtes derefter enstemmig.

Punkt 2: Regnskabet.

Alfr. Christiansen gav nogle nærmere Oplysninger om Forskudsfondens Bevægelser siden sidste Repræsentantskabsmøde, og ligeledes angaaende Administrationsudgifterne.

Regnskabet godkendtes uden Afstemning.

*

Hilsningstale.

Edv. Johansson, Sverige, takkede paa egne og Norges Repræsentanters Vegne for Indbydelsen. I Sverige er Forholdene nu ret rolige, efter at vi for kort Tid siden undgik en stor Lockout. Arbejdsgiverne i Sverige kræver ogsaa Lønningerne ned af Konkurrencehensyn, men vi reagerer naturligvis herimod. I Stenindustrien har vi med ret store Ofre afslaaet Arbejdsgivernes Angreb. Nye Angreb kan dog forventes. Vi har trods Nedgangen i 1921, 22 og 23 opretholdt Forbedringen af Reallønnen. Fra Regeringens Side er der forsøgt Lovgivning om Fagbevægelsens Organisationer, men vi har forhindret dette, men Faren for noget saadant er stadig til Stede. Vi har for Tiden 48.000 Arbejdsløse i Sverige, efter en offentlig Undersøgelse, men Tallet er sikkert større. De økonomiske Konjunkturer er ret gode for Tiden og Organisationerne er i stadig Fremgang. Landsorganisationen tæller 414.859 Medlemmer, udenfor staar cirka 60.000 Medlemmer, heraf tilhører 3.500 en syndikalistisk Organisation. Arbejdsgiverne er ogsaa godt organiserede, og til Tider ret agressive, men vor Reallon ligger stadig ca. 20 pCt. højere end i 1914. Dette gode Resultat maa tilskrives vore gode Organisationer, og det gode skandinaviske Samarbejde. Dette maa bevares og udvikles sammen med det internationale Samarbejde. Jeg udtaler Ønsket om et godt Resultat af Repræsentantskabsmødet. (Bifald.)

Pkt. 3 og 4: Regeringens Nedskæringsforslag, Arbejdsløsheden og Erhvervskrisen.

Th. Stauning indledede og udtalte, at det er naturligt at behandle disse Punkter under eet, og det vil være rimeligt, at vor Beslutning ogsaa strejfer disse 3 Problemer. Den Politik, som den nuværende Regering fører, er en meget haardhændet Taktik for at søge Reaktionens Maal naaet ved at vælte alle Byrder over paa Arbejderne.

I alle Lande, der er berørt af Krigen, har Pengevæsenet været i Uorden, En Genrejsning af Pengevæsenet var en Nødvendighed, om man skulde tænke paa at genoprette det internationale Handelssamkvem mellem Fol-

kene. Den uhyre Svindel bragte Pengene ud af Kurs og bragte høje Varepriser og midlertidige Lønstigninger, Dyrtidstillæg og lignende med Lønnens Bevægelse i Henhold til Pristallet. For Arbejderne er det ønskeligt hurtigst muligt at komme tilbage til de normale Forhold, og derfor var det vor Opgave at gennemføre en Tilbagevenden til de faste normale Pengeforhold. Der kunde gaas andre Veje, f. Eks. som i Finland, hvor man foretog Nedskæring af Pariteten gennem Fastsættelse af en ny Pengeværdi. Men det vilde i Virkeligheden næppe være saa heldigt for Lønmodtagerne; thi det vilde praktisk talt sige Nedskæring af Lønnens oprindelige Værdi. Vi burde vende tilbage til Kronens gamle Guldværdi, for derved at bevare Lønnens oprindelige Grundværdi. Dertil kommer, at en Nedskæring vilde have rejst en Række Vanskeligheder for Staten gennem en Masse juridisk berettigede Erstatningskrav overfor Kreditforeninger og deslige.

Kronestigningen har forvoldt visse Vanskeligheder overfor Vareindkøb, men kan ikke siges at være ansvarlig for den herskende Krise, som blandt andet skyldes Krigens Ødelæggelser, Ruslands Lukning, Befolkningens synkende Købeevne og de farvede Folkeslags Industrialisering. En Krig, der koster 800 Milliarder, medfører saadanne Skattebyrder for Befolkningen til dens Forrentning, at Købeevnen derved forringes paa en Maade, der maa og skal mærkes i den internationale Produktion. De Lande, der skal udrede Krigsskadeserstatningen, trykker deres Befolkning ned paa en Maade, som skal mærkes ogsaa i andre Lande. Ogsaa Angrebene paa 8-Timers Arbejdsdagen er Led i denne Krigsomkostningspolitik. Sammen med disse Vanskeligheder møder der Danmark Eftervirkningen af de indre uheldige Forhold under Krigstidens Svindel.

Det er alle disse Ting der medfører, at Overklassen finder Tiden inde til at rejse Krav om Skattelettelser og Fragtnedsættelser.

Regeringens haardhændede Politik er det Middel, der skal skaffe Overklassen de Nedskæringer, som man har hypnotiseret Befolkningen til at kræve.

Heroverfor var det os umuligt at stole paa de Radikales Støtte.

Af Hensyn til Arbejderklassens Sammenhold, maatte den socialdemokratiske Regering gaa paa et Tidspunkt, der var uheldigt og Valgets Resultat var ikke som vi havde ventet det. Navnlig her i Byen skuffede Valgets Resultater. Under Valgkampen fremførtes en Mængde Løfter, der ikke kunde opfyldes uden en stærk reaktionær Politik.

Regeringens Teori er den, at Nedskæringerne i Statens Udgifter skal bringe Overklassen nogle Skattelempelser og disse medfører en øget Opsparing der igen udløses i forøget Produktion.

Det mere skjulte Formaal er overalt at skabe en Tilstand, der trykker stærkest muligt nedad paa Arbejdernes Løn, og Produktionen maa ikke komme i Gang fordi Trykket derved ophører. Det er denne Politik, som staar i saa skarp Modstrid med vor Politik, der direkte tog Sigte paa at fremme Produktionen.

Den nuværende Regering hævder, at ethvert Forsøg paa at opretholde Arbejdslønnen er uforeneligt med Produktionens Tarv, medens vi krævede, at der skulde tages en Part fra de formuebesiddende Klasser til Støtte for Produktionen.

De konservatives Krav om Toldbeskyttelse er under disse Vilkaar blevet mere populære end før, thi det er nu gentagne Gange sket, at Krav om Beskyttelsestold er rejst ikke alene af en Industris Arbejdsgivere, men ogsaa af Arbejderne. Dette havde ikke gjort Stillingen lettere for den socialdemokratiske Regering.

Told er i Almindelighed meget betænkelig af Hensyn til dens Indflydelse paa Industrien, der let slaar sig til Ro i Ly af Tolden og blot beskytter sine egne Priser, og udbytter Befolkningen.

Det er dog overordentlig let at forstaa, at Arbejderne i en Tid som den nuværende rejser Krav om Beskyttelsestold.

Krigen har som sagt en Række internationale Aarsager og blandt dem

ogsaa Udvandringens Standsning. Tidligere udvandrede normalt 8—9000 Mand aarlig, men Udvandrenes Tal er gaaet ned til i ca. 12 Aar at omfatte ca. 3000 aarligt, hvilket vil sige, at vi i disse Aar har samlet 50,000 Mand sammen som ellers normalt vilde være udvandret. Dette præger naturligvis i høj Grad Krisen. Dette er i Sammenhæng med den forringede Købeevne, Ruslands Lukning og Gældens Forrentning Aarsager der skal præge de europæiske Lande og ogsaa mærkes herhjemme.

Vi faar derved et langt større Arbejdsløshedstal end man før Krigen har tænkt sig muligt.

Vore Interesser falder her stik imod Arbejdsgivernes Interesse; at opretholde en Reservearmé af Arbejdsløse.

Regeringens Indsats heroverfor er Nedskæring og atter Nedskæring og den knytter hertil voldsomme Angreb paa Fagforeningerne.

Taleren oplæste Madsen Mygdals Udtalelser i Rigsdagen angaaende dette Spørgsmaal, hvori han drager til Felts mod Fagforeningerne og kræver at Lønnen gives fri og 8 Timersdagen ophævet.

Ministeriet staar fuldkomment blankt overfor Forstaaelse af vor Bevægelses kulturelle Betydning. Deres eneste Arbejde gaar ud paa Nedskæring af de sociale Lovforanstaltninger og af Statens Lønninger til sine Tjenestemænd.

Foruden Nedsættelse af de sociale Love og Angrebene paa Tjenestemændenes Løn ytrer dette sig ved Nægtelse af Bevillingen til offentlige Arbejder, til Undervisning og deslige, hvad der ligeledes forøger Arbejdsløsheden. Derudover er gennemført Lempelser i Godstrafiken gennem en Takstnedsættelse paa 15 Mill. Kroner aarligt, der betyder en Besparelse for deres egne Bønder, medens den slet ikke mærkes i Prisniveauet.

Et Svin paa 100 Kg. vil blive 25 Øre billigere at befordre paa den gennemsnitlige Vejlængde, men vil ikke kunne mærkes af andre Befolkningslag. Denne Fragtlettelse skal indvindes ved Afskaffelse af 15—1600 af Jernbanernes Ekstra-Mandskab og Forlængelse af Arbejdstiden for de øvrige Tjenestemænd.

Afvisningen af De samvirkende Fagforbunds Formand som Forhandlingsrepræsentant falder godt i Traad med Venstreregeringens hele arbejderfjendtlige Holdning, og da Spørgsmaalet om Tjenestemændenes Arbejdstid jo har indgribende Betydning for alle Arbejderes Arbejdstidsordning er det paa sin Plads at denne Forsamling protesterer derimod. Yderligere skal jo Tjenestemændenes Løn beskæres med ca. 25 Millioner Kroner aarligt og denne Nedskæring er forberedt gennem Guldsnorenes Forræderi. De øvrige planlagte Nedskæringer af Lærerpersonale, Arbejdsløshedslovgivning, Invalide- og Aldersrente, Sygekassetilskud og Ulykkesforsikringslovgivningen er ligeledes et Slag mod Arbejderne.

For denne Forsamling er det dog navnlig Arbejdsløshedslovens Forringelse, som er nærliggende.

Det foreslaas at Tilskudet sættes i Relation til Aarslønnens Højde i Fagene og det foreslaas helt at ophæve den ekstraordinære Understøttelse, Statstilskudet til Arbejdsløshedsfonden, Nedsættelse af Arbejdsgivernes Tilskud til denne Fond, men Bibeholdelse af deres Indflydelse paa Fondens Anvendelse. Fra 1ste April er Ekstraunderstøttelsen nedskaaret trods den aarlange Arbedsløhed, der burde medføre dens Forhøjelse.

Alle disse Nedskæringsforslags Gennemførelse vil betyde en Fordyrelse af Befolkningens Livsvilkaar.

Dersom hele denne Komedie vilde medføre Krisens Afhjælpning, kunde der endda være Grund til alvorlig Overvejelse, men Arbejdsløsheden vil igennem Aarene øges fordi Købeevnen forringes, hvilket igen fører til Stagnation paa Produktions og Omsætningsomraadet. Desuden medfører det jo ikke Skattelettelse, thi Skatteevnen forringes jo saavel for Tjenestemænd, Detailhandlere og Arbejdere, hvilket vil give Staten en forringet Skatteindtægt, saa der ikke vil blive nogen virkelig Lettelse.

Dette er en Pengeafpresning af Overklassen overfor Underklassen og som

er en Følge af Forsømmelsen af Borgerpligten den 2. December, hvor ca. 400.000 Vælgere, for Størstedelen Arbejdere, blev hjemme.

Heri er ingen Trøst. Den eneste Mulighed for vor Protestbevægelse ligger i det Kaos en saadan vil skaffe indenfor de Magtgrupper der indehaver Lovgivningsflertallet, den er ikke stor, men der er næppe anden Vej at gaa og saa haabe paa et snarligt Valg. Planerne om en 24 Timers-Generalstrejke og Tjenestemandsstrejke vilde kun være at gaa Venstreregeringens Ærinde og er uanvendelige. Vi maa fortsat lære at benytte den Styrke, vi har, og som vi kan samle om Arbejderklassens Krav og anden Vej har vi ikke. Vi maa tilstræbe en samlet Opmarch af Arbejderklassen, naar der atter skal gives Mandat til Lovgivning og Administration af Samfundet, saa Resultatet kan blive et andet end det blev 2. December 1926.

Jeg skal anbefale følgende *Resolution* til Vedtagelse:

Resolution angaaende de politiske og økonomiske Forhold.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab, samlet til det ordinære Aarsmøde, 9. og 10. Maj 1927, som har modtaget en Redegørelse angaaende de økonomiske og politiske Forhold, der i særlig Grad berører Arbejderklassen, saaledes Erhvervskrisen, Arbejdsløsheden og Planerne om Nedsættelse af Statens Lønninger og sociale Ydelser, beslutter at udtale:

»Det maa i høj Grad beklages, at den positive Erhvervspolitik, hvorom den forrige Regering fremsatte flere Lovforslag, blev modvirket af de Partier, der kalder sig selv »de borgerlige Partier«. Ved denne Modstand hindredes Iværksættelse af Arbejder, og kriseramte Erhverv fik ikke den Støtte, som havde muliggjort Genrejsning og nødvendig Modernisering af dansk Produktion.

De politiske Partier, der hindrede denne Lovgivning, har paataget sig Ansvaret for den aarlange Arbejdsløshed, hvorunder vort Land lider, og de synes nu, efter at have sejret ved det politiske Valg, ganske at have opgivet Forsøgene paa at bekæmpe Krisen og Arbejdsløsheden.

Herimod maa Mødet protestere. I andre Lande har man anset det for paakrævet at iværksætte Hjælpeforanstaltninger til Mildnelse af den internationale Krisetilstand, men i Danmark har man indskrænket sig til at forkaste den socialdemokratiske Regerings Forslag, og endnu, fem Maaneder efter det nuværende Ministeriums Dannelse, foreligger intet Forslag til Modvirkning af Arbejdsløsheden.

Den foreslaaede Forringelse af de igennem 35 Aar indstiftede sociale Love, er et Slag imod Arbejdere og andre ubemidlede Borgere, som er ganske uberettiget. De sociale Love har efterhaanden tillagt den ubemidlede Del af Befolkningen Ydelser ved Alderdom, Invaliditet, Ulykkestilfælde, Arbejdsløshed og Sygdom, og har ved disse Tilsagn opmuntret Befolkningen til selv at yde betydelige Bidrag til Forsikringskasser af forskellig Art. Statens Bidrag, der er tilvejebragt igennem en demokratisk Beskatning, er at betragte som et Forsøg paa Udligning af den Uret, der øves overfor Arbejderne ved Fordelingen af Arbejdets Udbytte. En Formindskelse af disse Ydelselser, der kun forsvares med Krav om Lettelse i Skatten for de store Skatteydere, maa vi anse for ganske uforsvarlig, og vi opfordrer Rigsdagen til at modsætte sig Gennemførelsen af de nævnte Lovforslag.

Mødet føler sig opfordret til, ganske særlig at protestere imod den Brutalitet, som aabenbares overfor de Arbejdsløse.

Efter en Række Aars Krisetilstand, med omfattende Arbejdsløshed, hvorunder Tusinder af Arbejderfamilier uforskyldt har maattet lide, har Ministeriet ikke blot ladet den offentlige Understøttelse nedsætte, men har fremsat Forslag om *Ophævelse af al Understøttelse for dem der optæver længere Arbejdsløshedsperioder* end dem Arbejdsløshedskasserne kan forsikre imod.

Ogsaa den foreslaaede Nedsættelse af Lønnen for Tjenestemænd og

Arbejdere, uden Hensyn til Pristallet, maa mødes med alle Arbejderes Protest.

Ved den Ordning af Konjunktur- og Dyrtidstillæggene, som blev vedtaget af Rigsdagen i 1925, maatte Tjenestemændene føle sig sikrede imod Ændringer, foreløbig indtil Foraaret 1928, og derfor kan det fremsatte Forslag — ogsaa i den ændrede Skikkelse, der er Resultatet af overordnede Tjenestemænds Forræderi og Forlig — kun betragtes som et Overgreb, der savner enhver Berettigelse.

Ministeriets Chef har overfor en fremsat Forespørgsel erklæret, at de omhandlede *Nedskæringsforslag er Ministeriets Indsats overfor Krisen.* Dette Svar kan kun opfattes som en Haan overfor Arbejderne.

Enhver forstaar, at Nedskæringsforslagenes Gennemførelse, sammen med de Forslag, der allerede er vedtaget ved Finansloven, maa bevirke en voldsom Forringelse i Befolkningens Købeevne, med deraf følgende formindsket Omsætning og Produktion, og som Følge deraf atter *stærkt forøget Arbejdsløshed.*

Mødet maa protestere imod en Lovgivning af saadan Karakter, ligesom det maa nedlægge en bestemt Indsigelse imod de Angreb, som Ministeriets Chef stadig fremsætter imod Fagforeningerne.

Arbejderne har ikke nægtet at tage Hensyn til de ved Kronestigningen hidførte Ændringer i Forholdene. I Fag efter Fag er der i de sidste Aar gennemført Lønreduktioner, der endog har oversteget det Beløb, som Prisfaldet berettigede til. Men talrige Direktørlønninger, Handelens Avance og Forrentningen af Kapitalen, er ikke blevet nedsat.

De ubeføjede Angreb paa Fagforeninger og Priskuranter, der formentlig tilsigter en hadefuld Kamp imod Arbejderne og deres Organisationer, tilbageviser vi, men af disse Angreb kan Arbejderne lære, at Sammenhold er en Nødvendighed og særlig paakrævet under de nuværende Forhold.

De samvirkende Fagforbund vil modsætte sig den af Statsministeren krævede Forlængelse af Arbejdstiden og den Ophævelse af alle Priskuranter, som er hans stadige Krav. Repræsentantskabet føler sig overbevist om, at hele den danske Arbejderklasse vil rejse sig til enig Kamp, hvis man fra nogen Side vil forsøge at virkeliggøre Statsministerens reaktionære Tanker.

Mødet, der repræsenterer 50 Forbund med 1758 Fagforeninger og 156.000 Medlemmer, kræver paa disses Vegne:

»Forøgelse af de offentlige Arbejder,
effektiv Støtte til Genrejsning af dansk Produktion og
anstændig Understøttelse til de Tusinder af Arbejdsløse, der uden egen Skyld maa lide under fortsat Arbejdsløshed.

Og Mødet protesterer mod den landskadelige, reaktionære Nedskæringspolitik, som synes at være den nuværende Regerings eneste Program.«

Denne Resolution vedtoges enstemmig og under stærkt Bifald.
I Tilslutning hertil vedtoges nedenstaaende

Resolution mod Trafikministeren.

»Repræsentantskabet, som er gjort bekendt med Trafikministerens Afvisning af De samvirkende Fagforbunds Repræsentant, som Deltager i en Forhandling om Arbejdstidsregler for Jernbaneforbundets Medlemmer, nedlægger en bestemt Indsigelse imod denne Afvisning. Det kan ikke erkendes at være berettiget at Hovedorganisationen udelukkes fra Forhandlinger angaaende Underorganisationernes Arbejdsforhold, og Mødet beslutter derfor, at der maa fremsættes Krav om Adgang til at være repræsenteret, naar de til De samvirkende Fagforbund hørende Organisationer skal forhandle om Løn- og Arbejdsforhold.«

(Fortsættes.)

REDAKTØR: CARL F. MADSEN. — Trykt hos F. E. Bording. København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 48 ❋ KØBENHAVN DEN 28. MAJ 1927 ❋ 23 AARGANG

De samvirkende Fagforbund i Danmark.

Det ordinære Repræsentantskabsmøde.

II.

Diskussionen om Punkterne 3 og 4.
9. og 10. Maj 1927.

Josef Andersson, Dansk Skrædderforbund: Der laa en vis Bebrejdelse i Staunings Ord om Henvendelsen angaaende Beskyttelsestold, og da jeg tilhører en af de Organisationer, der har stærke Interesser paa dette Felt, vil jeg sige, at vel har Arbejderne Øjet aabent for Toldens uheldige Indflydelse, men vi lever under meget vanskelige Vilkaar, saa man maa kaste Dogmerne overbord.

Stauning sagde det selv ved sine Udtalelser om, at Industriarbejderne ikke burde se paa dette paa samme Maade som Bønderne.

Der kommer atter en Dag, da Arbejderne danner Regering, og saa bliver det sikkert nødvendigt at se endnu mere fordomsfrit paa Spørgsmaalet.

Edm. Olsen, Tobaksarbejderforbundet, syntes, man under den nuværende Arbejdsløshedssituation fra Organisationerne skulde skride ind mod Overarbejdet. Vel er Overenskomsterne her vanskelige, men indenfor Organisationerne kunde der gøres meget for at bibringe Medlemmerne Modvillie mod Overarbejdet. Endnu værre er det Arbejde, der af enkelte gøres i to Erhverv, saa man der driver Erhverv i to Gange normal Arbejdsdag.

A. Johansen, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund: Den største Ulykke, Regeringens Nedskæringer fører ind over vor Klasse, er den ekstraordinære Understøttelses Bortfald. Det er med de foreslaaede Love ganske umuligt for Kasserne at hjælpe deres ekstraordinært arbejdsløse Medlemmer. En alvorlig Drøftelse af, hvad der kan gøres herimod, er fornøden, men derudover ligger der en Fare ved, at der nu gennemtrumfes en tredie Slags Arbejdsløse, Arbejdsløse, som ikke har villet tage Arbejde til Fagets Minimalløn og som Følge deraf mister deres Understøttelse.

Jeg er af den Opfattelse, at vi ikke bør frasige os Statens Tilskud til Kasserne for derved at komme bort fra Regeringens Indflydelse, men protestere mod Følgen af Regeringens Politik og koncentrere os om de Opgaver, disse Forslag byder os. Vi maa forhindre, at Arbejdsløse lades uden Hjælp det meste af Aaret, som Tilfældet vilde blive, dersom vi vilde prøve at bære det hele selv.

Chr. Nielsen, Tekstilarbejderforbundet: I Anledning af Staunings Bebrejdelse til de Forbund, der havde rettet Henvendelse til Regeringen om Toldbeskyttelse, vil jeg gerne have Lov til at sige, at vort Fag er meget vanskeligt stillet.

Tekstilarbejderne er de daarligst lønnede af Danmarks Arbejdere, men ser vi ud over Landets Grænser, staar vi overordentlig højt. Vore Lønninger ligger saaledes 20 pCt. over Sveriges Tekstilarbejdere. Men vor højere Løn medfører jo netop, at vi er udsatte saavel for Arbejdsgivernes Angreb som Dumping, bl. a. fra Czekoslovakiet, og naar man hører, at 80 pCt. af dette Lands store Tekstilproduktion er frembragt med Eksport for Øje, vil man forstaa, hvor vanskeligt vi her er stillet. Derfor maa vi have Lov til at foretage de Skridt, som de økonomiske Samfundsforhold bringer os til at forsøge. Desuden er de

importerede Varers Kvalitet saaledes, at Arbejderne snydes ved at købe dem, og dersom man udelukker disse Varer fra dansk Omraade, beskyttes de fattige Arbejdere ogsaa derved. Vi har heller ikke forlangt Told, men krævet Importregulering, da vort Fag, dersom dette ikke gennemføres, er dødsdømt. Vi har stillet det Krav overfor vore Arbejdsgivere, som disse ogsaa er gaaet ind paa, at Industrien ikke maatte have Fortjeneste igennem Prisforhøjelser som Følge af Importforanstaltningerne. Teorierne er gode nok, men de bør ikke lægge sig alt for stærkt paa tværs af det praktiske Arbejde.

V. S. Petersen talte om Overarbejdet og var af den Anskuelse, at der kunde gøres meget for at modvirke dette.

Johansens Bemærkning om at bibeholde Statsanerkendelsen, selv om Regeringens Tilskud var ringere end de nuværende, syntes han ikke var gennemtænkt, da der jo netop paaførtes Kasserne væsentlige Udgifter som Følge af Anerkendelsen.

A. Johansen: Saa lavt et Tilskud kan ikke tænkes.

V. S. Petersen: Derom er vi ikke enige.

Stauning replicerede. Det er i Grunden kun Chr. Nielsens Bemærkning om, at der burde være flere Fagforeningsfolk i Rigsdagen, der kalder mig frem. Flertallet af vor Gruppe er jo Fagfolk. Teorier kan man heller ikke helt kaste Vrag paa, da vi vi jo dog netop tilhører et Parti, der kæmper for en helt anden Teori for Samfundsordning end de øvrige.

Iøvrigt har jeg intet imod, at der sættes flere Fagforeningsfolk ind i Rigsdagen.

Dermed var Diskussionen udtømt, og man gik til Afstemning over de stillede Resolutioner, der som meddelt i forrige Nr. blev enstemmig vedtagne.

Hilsen fra Den internationale faglige Central.

Sekretær *I. W. Brown* fra Amsterdam, som var her i København paa Gennemrejse, benyttede Lejligheden til at hilse paa Repræsentantskabet, og efter at Formanden havde budt ham velkommen, fik han Ordet for at bringe en Hilsen fra Arbejdernes faglige Internationale.

Browns Tale lød i Oversættelse saaledes:

Der er Vanskeligheder for Arbejderbevægelsen i de forskellige Lande ogsaa for den faglige Internationale. Vi maa ikke lade os bluffe, men se Vanskelighederne i Øjnene. Det, der i særlig Grad præger den kapitalistiske Udvikling Verden over efter Krigen, er den stadig stigende Koncentration af Kapitalmagten. Men ser vi paa vore egne Rækker, er vi Vidne til en Uenighed indenfor Arbejderbevægelsen større end maaske nogensinde før.

En *enig* Arbejderbevægelse er aldeles sikker paa den endelige Sejr. Derfor er Kapitalisternes Haab den fortsatte Splittelse blandt Arbejderne ud fra den kendte Grundsætning: Del og hersk. Men vi ser altsaa i denne Tid Arbejderbevægelsen bruge en stor Del af sin Energi og sin Tid paa den indbyrdes Kamp. De to Poler i denne Kamp kender vi alle: Amsterdam og Moskva. Men udenfor disse to internationale Centraler staar Arbejderbevægelsen i en Række betydningsfulde oversøiske Lande: Kina, Australien, Indien m. fl., og hvad enten vi nu synes om det eller ikke, maa vi erkende den Kendsgerning, at efter Verdenskrigen er Europa ikke mere Verdens Centrum.

Situationen er nu den, at Kapitalismen udnytter den billige Arbejdskraft i Kina, Indien og andre Lande til Skade for Arbejderbevægelsen bl. a. her i Europa, og hvis det ikke lykkes snarest at faa et virkeligt Samarbejde i Gang med Arbejderbevægelsen i de oversøiske Lande, saaledes at det bliver muligt at hæve disse Arbejdere op paa et højere Niveau med Hensyn til Løn og Arbejdsvilkaar, bliver Resultatet, at de europæiske Arbejdere trykkes ned imod de oversøiske Arbejderes Niveau. Det er derfor af den største Betydning at faa Forbindelse med disse Arbejderorganisationer i en virkelig international Sammenslutning.

Den største Hindring i disse Bestræbelser er Moskva-Internationale. Vi kender allesammen disse Vanskeligheder. Men jeg tror, at vi let kan blive enige om, at der ikke er Plads for to Internationaler. Det er imidlertid kun muligt at finde et Grundlag, paa hvilket der kan opnaas Enighed, dersom man mødes og drøfter Spørgsmaalene. De ved alle, at der indenfor Amsterdam-Internationale findes afvigende Opfattelser med Hensyn til Fremgangsmaaden i denne Sag, særlig mellem den engelske Fagbevægelse og Fagbevægelsen paa Kontinentet. Det forekommer mig, at der maatte kunne findes et Grundlag for en Konference. Betingelsen maatte være, at man paa Forhaand forpligtede sig til, at der skulde være *fuldt Selvstyre for Fagbevægelsen i hvert enkelt Land, saaledes at der ikke taaltes noget Diktatur udefra.* Hvis man fra begge Sider paa Forhaand vilde antage en saadan Betingelse for Samarbejdet, tror jeg, at der vilde være Grundlag for en Konference.

Alle de vigtigste Problemer, som Arbejderbevægelsen har at kæmpe med, er fælles for de enkelte Lande, er *internationale,* og derfor er et virkeligt internationalt Samarbejde mellem Arbejderne i alle Lande nødvendigt. Det skulde glæde mig, om Arbejderbevægelsen i Skandinavien, der har saa stor Indflydelse, kunde faa Held til at bidrage til den internationale Samling. (Stærkt Bifald).

Punkt 5: Udvandringsspørgsmaalet.

Formanden indledede og redegjorde for Udvandringsspørgsmaalet: Indenrigsministeriet har i en Skrivelse forespurgt Forretningsudvalget om Betimeligheden af en Tilrettelæggelse af Udvandringen og gennem en privat Institution. Denne Institution skulde sætte sig i Forbindelse med Rederierne, Indvandringslandenes Banker og sociale Institutioner samt være vejledende for Udvandrerne med Hensyn til Chancerne for at bryde sig Vej i det Fremmede.

Institutionen tænkes at skulle virke ved Laan optaget i Arbejdsløshedskasserne og Hjælpekasserne. Videre foreslaas det, at Staten skulde yde et bestemt Beløb til Foreningen til Afholdelse af Administrationsudgifterne.

Ministeriet ønskede at konferere med Repræsentanter for Erhvervene og De samvirkende Fagforbund, og den 10. Marts fandt Konferencen Sted. Her kæmpede de forskellige Erhvervs Repræsentanter hver for sig bravt for deres Standpunkter.

Vor Stilling var klar nok, idet der jo i Fjor afholdtes en international Vandringskongres i London, hvor der vedtoges en Række Resolutioner angaaende Vandringsspørgsmaalet. Den af disse Resolutioner, der har Betydning for den Side af Sagen, Ministeriets Forespørgsel tager Sigte paa, ligger paa Repræsentantskabets Bord, og jeg anbefaler den til Vedtagelse.

Den vender sig mod enhver privat Agitation for Udvandring, medens den udtaler sig for at hjælpe dem, der i naturlig Trang selv ønsker at rejse ud, og at Staten her bør oprette et Oplysningskontor, der skal holde sig underrettet om Forholdene i de forskellige Lande, saaledes at der kan ydes de Udvandrende al fornøden Vejledning i alle Forhold vedrørende deres retslige og økonomiske Levevilkaar.

Denne Resolution bør være vor Opfattelse i Udvandringsspørgsmaalet.

Joh. Christensen, Tekstilarbejderforbundet, var ikke Tilhænger af alle de mange Bureauer, saavel private som offentlige, da de fordyrer Befolkningens Leveomkostninger. Jeg mener, at for Europas Vedkommende er de Oplysninger, der kan faas i vore Organisationer, tilstrækkelige. I hvert Fald mener jeg, at det for denne Emigrations Vedkommende maa være unødvendigt at oprette Bureau.

Formanden redegjorde for de paa Vandringskongressen i London anlagte Synspunkter, der er nedlagte i Resolutionen, som er saalydende:

»Kongressen fordrer et strengt Forbud mod enhver Propaganda for Udvandring fra de private Transportselskabers Side og Afskaffelse af alle

private Emigrationsagenturer. I dette Øjemed anbefaler den — overalt, hvor saadanne endnu ikke bestaar — at oprette statlige Emigrationsbureauer, der skal yde Udvandrerne Vejledning og moralsk Bistand. I disse Bureauer bør de faglige Landsorganisationer have en passende Repræsentation. Disse Instanser skal have den Opgave at drage Omsorg for Udarbejdelsen og Gennemførelsen af Love angaaende Afskaffelse af alle private Emigrationsagenturer; endvidere fremskaffe udførlige og paalidelige Oplysninger om Lønninger etc. i Indvandringslandene; sørge for, at Udvandrerne underkastes en Lægeundersøgelse forinden Afrejsen, Forsorg for gode Rejseforhold, Udvandrernes Modtagelse i Indvandringslandet samt deres Overflytning til de Steder, hvor de skal leve og arbejde.

I hvert Land bør Lovgivningen tilsikre de indvandrende Arbejdere, baade mandlige og kvindelige, lige Rettigheder med de indenlandske Arbejdere med Hensyn til Lønninger og Arbejdsforhold. Den uærlige Hvervning af Udvandrere maa afskaffes, idet alle Udvandringsagenturer og alle andre Personer, der varetager disses Forretningsinteresser, bør hæfte for et hvert Tab, der tilføjes Udvandrerne, navnlig gennem Brud paa de gældende Bestemmelser eller internationale Overenskomster,

Kongressen kræver Afskaffelse af alle Pas- og Visumsgebyrer for Udvandrere i Udvandrings-, Gennemrejse- eller Indvandringslandene.«

Ved Afstemningen vedtoges Resolutionen med alle Stemmer imod 1.

Punkt 6: Feriespørgsmaalet.

V. S. Petersen: Spørgsmaalet er sat paa Dagsordenen til Dels paa Foranledning af Træarbejdersekretariatet og de mange Krav herom fra Organisationerne under Overenskomstforhandlingerne. Der er udarbejdet en Resolution om Spørgsmaalet, og i denne Forsamling behoves ingen nærmere Redegørelse for Kravets Berettigelse og Betydning.

Spørgsmaalet behandledes paa Generalforsamlingen i 1919, der vedtog, at De samvirkende Fagforbund skulde rejse Kravet. Der indsamledes Oplysninger og udarbejdedes et Forslag, der fremsattes i 1920. Under Generalstrejkesituationen blev Spørgsmaalet udskudt til senere Forhandling i Henhold til Forligsmandsforslaget. Ved de paafølgende Forhandlinger opnaaedes dog intet, vel navnlig af Hensyn til den kort forinden gennemførte 8 Timersdag og den økonomiske Nedgang. Forslaget gik i Korthed ud paa 1 Uges Ferie med fuld Løn efter ½ Aars Beskæftigelse og 2 Uger efter 2 Aars Beskæftigelse. Kort efter satte den store Arbejdsløshed ind, og andre Opgaver har trængt sig paa siden. Vi i Træarbejdersekretariatet mener heller ikke, at Tiden er inde nu, men en Sag kræver jo Forberedelsestid. Der er nu indhentet nye fyldige Oplysninger, og nu kan Sagen rejses, naar Tiden er inde. Paa Grund af Fluktuationen indenfor De samvirkende Fagforbund kan Oplysningerne fra 1919 og 1926 ikke direkte sammenlignes, men en lille Fremgang kan spores, endnu findes der 20 Forbund, der slet ingen Ferie har. Enkelte Fag har faaet Ferie uden Løn, og her maa bygges videre for at faa Løn i Ferien. I 1920 hævdede Arbejdsgiverne, at det maatte være de enkelte Virksomheder eller Industrier, der ordnede det Spørgsmaal, nu har de sagt, at det maa være generelt, men dette kan maaske ikke tillægges større Betydning. De i 1920 afbrudte Forhandlinger maa genoptages, og vi maa søge gennemført en generel Ordning i store Træk og saa lade de enkelte Organisationer afpasse Spørgsmaalet efter de lokale Forhold. En Bestemmelse i 1910-Forslaget om 6 Maaneders Arbejde for at faa Ferie, maa ændres, da den hindrer Minimallønnens Hævning, vi maa have en Ordning, som den er i Tobaksindustrien. Ogsaa af Hensyn til de Fag, der har Ferie, maa Sagen tages op snarest belejligt og for at komme paa Siden af andre Lande, f. Eks. Norge. Hvis der ikke bliver en generel Ordning, maa vi støtte de Fag, der ønsker at sætte noget ind paa Spørgsmaalets Løsning.

Jeg foreslaar paa Forretningsudvalgets Vegne følgende Resolution:

»Repræsentantskabet udtaler, at Kravet om en aarlig Sommerferie med fuld Løn, som i 1919 af De samvirkende Fagforbund overfor Arbejdsgiverforeningen krævet, er et socialt Gode og i større Grad et kulturelt end et økonomisk Krav.

I en Mængde Lande Verden over — ikke mindst i Skandinavien og i de store Industrilande — er lignende Krav forlængst gennemført, ikke alene ad de faglige Forhandlingers Vej, men ogsaa ved Lov.

Da de danske Fagorganisationer som Helhed taget paa dette Omraade er meget langt tilbage, paalægger Repræsentantskabet Forretningsudvalget, saa snart det maatte finde Tidspunktet belejligt dertil, at søge de i 1920 med Arbejdsgiverforeningen afbrudte Forhandlinger genoptagne for om muligt at naa til en generel Løsning heraf for de Fag, der ikke ved de faglige Forhandlingers Vej har kunnet faa gennemført det.

Lykkes det ikke at komme til en Ordning paa denne Maade, tilsiger Repræsentantskabet de Forbund, der derefter for sit Vedkommende maatte ønske at sætte noget ind paa Kravets Gennemførelse, sin kraftigste Medvirkning hertil.«

S. Thorlund, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, omtalte det Arbejde, der var gjort af teoretisk Art siden 1920. I vor Organisation har vi stadig holdt Spørgsmaalet levende og arbejdet for, at vore Medlemmer ogsaa tager deres Ferie. Det er kun de fast ansatte kommunale Arbejdere, der har Ferie siden 1. April 1922. Det var en beklagelig Beslutning af Kommunalbestyrelsen, der ogsaa udnyttes af vore Modstandere.

Naar De samvirkende Fagforbund nu tager Sagen op, haaber vi ogsaa paa en hjælpende Haand overfor Københavns Kommune. Jeg anbefaler Resolutionen.

Fr. Andersen, Forretningsudvalget: Man maa ikke vente, at et Flertal kan gennemføre alt til Fordel for Kommunens Arbejdere. Vil vi bevare Flertallet, maa der tages almene Hensyn.

Dirigenten henstillede ikke at diskutere denne Side af Sagen videre her i denne Forsamling.

M. Petersen, Papirindustriarbejderforbundet: Vi har haabet paa De samvirkende Fagforbund i denne Sag og haaber, at Sagen rejses snarest gørligt.

S. Thorlund: Jeg mener, Sagen kan diskuteres her, jeg har ikke tilsigtet personlige Angreb.

Fr. Andersen, Forretningsudvalget, replicerede kort.

L. Hansen, Kedel- og Maskinpasserforbundet, tilsluttede sig Thorlunds Udtalelser, der var fuldstændig rigtige. Flertallet har baade indført og frataget de løse Arbejdere Ferien. Gælder den i Resolutionen lovede Støtte ogsaa os, da vi jo kan standse hele Industrien.

V. S. Petersen, Forretningsudvalget: Ikke ethvert Spørgsmaal kan besvares med Ja eller Nej, der kan ogsaa ydes Støtte paa forskellig Maade. Forretningsudvalget maa skønne i hvert Tilfælde.

Chr. Jensen, Forretningsudvalget: Indlederens Udtalelser maa understreges. Kravet om Gennemførelse af Ferie af Hensyn til dem, der har faaet Ferie indført. L. Hansens Spørgsmaal giver Anledning til at overtænke, om vore Organisationsformer er, som de bør være. Forretningsudvalget vil sikkert yde al mulig Støtte.

Flodin, Keramisk Forbund: Jeg anbefaler Resolutionen. Vi har Ferie 14 Dage paa de gamle og 1 Uge paa de nye Fabrikker med fuld Løn. Arbejdsgiverne i vort Fag har gentagne Gange søgt at komme bort fra Ferien, derfor maa Sagen tages op i størst mulig Udstrækning. Vi er et fuldstændigt Industriforbund og har Kedelpassere som Medlemmer, men bliver de arbejdsløse, vil Kedelpasserne ikke anvise dem Arbejde. Kedelpasserne bør tilslutte sig de Organisationer, i hvis Virksomheder de arbejder.

L. Hansen, Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund: Svaret paa mit Spørgsmaal var, som jeg havde ventet.

Diskussionen var hermed udtømt, og Resolutionen vedtoges enstemmigt.
Det vedtoges at ombytte Dagsordenens Punkter 7 og 8.

Punkt 8: Den faglige Situation i Norge.

Teigen, Norge: Forholdene har i Norge været vanskelige hvert Aar siden Krigen, vi har haft Lockout næsten hvert Aar. Forholdene i Norge er særlig vanskelige. Vor Krone er i kort Tid gaaet op fra 30 Øre til 97 Øre. Vi har ikke modsat os Reduktioner, men det er Størrelsen af disse, der har været Strid om. I Fjor gik vi 17—18 pCt. ned og har siden haft den største Arbejdsløshed, jeg har kendt, navnlig kniber det med at faa de Unge anbragt. I Fjor fik en Del Fag 2-aarig Overenskomst med Prisregulering, og herefter er Lønnen for disse faldet med 6,7 pCt., men for de andre Fag har Arbejdsgiverne krævet 25—30 pCt., hvad selvfølgelig var umuligt for os at indgaa paa. Arbejderne stillede sig paa Pristallets Grund, men det blev afslaaet. Efter en Maaneds Forløb var Pristallet faldet til 8 pCt., og vi tilbød da dette, men fik ogsaa Afslag herpaa.

Vort store Venstreparti har altid været Tilhængere af tvungen Voldgift, og efter 2 Maaneders Lockout gik Højre ogsaa over til dette Standpunkt og foreslog et Nævn, som vi tilsluttede os, men da dette heller ikke gik, fremsatte Højreregeringen Forslaget om tvungen Voldgift. Vore Lønninger er lidt højere end her, men vort Pristal er ogsaa højere, nemlig 200. Der var varslet Udvidelse af Lockouten med 15.000 Mand. Voldgiftsloven er nu vedtaget, og i Tilslutning hertil kommer Bestemmelser om Beskyttelse af Strejkebrydere og Samfundshjælpere, der sommetider har faaet en ret ilde Medfart f. Eks. ved Havnene. Vi vil ingen Repræsentant udpege til Voldgiften, og som en Konsekvens af vor Modstand mod Loven maa ingen Arbejdere møde og procedere. Der har været Vanskeligheder med at faa Arbejdet genoptaget. Arbejdsgiverne vilde ikke betale den gamle Løn og ikke genantage alle. Vi vilde vide, hvilke Bedrifter der kunde aabne, og var lovet Besked herom i Lørdags, men fik ingen Besked. Norsk Arbejdsgiverforening hævede uden nærmere Aftale Lockouten, og vi forbød da Arbejdets Genoptagelse. I Dag ser jeg i Avisen, at der i Gaar er opnaaet Enighed om Arbejdets Genoptagelse. 18—20.000 Arbejdere har da været i Lockout i 3 Maaneder, og det har knebet med at ordne Økonomien, men det er gaaet nogenlunde paa Grund af Støtte fra Sverige og Danmark. Jeg kan ikke tro, at Voldgiftsdommen vil imødekomme Arbejdsgivernes Krav om Reduktion, hverken generelt eller paa de særlige Omraader.

Vi er meget taknemmelige for den ydede Støtte, men vi vilde hellere, at vi var i Stand til at yde Støtte i Stedet for stadig at modtage. (Bifald.)

Formanden takkede Teigen for de givne Oplysninger. Vi har indbudt Norge og Sverige for at faa Oplysninger og vilde have foreslaaet at yde Støtte, hvis Lockoutudvidelsen var kommet. Vi har altid haft et godt skandinavisk Samarbejde og yder hinanden Støtte, og det maa ogsaa være saadan i Fremtiden. Vi fik ogsaa stor Hjælp, da vi trængte. Norges Arbejdere vakler mellem Moskva og Amsterdam, og der er jo ogsaa ydet Norge Støtte fra Rusland i denne Situation. Efter Beslutning paa den baltiske Konference genoptager vi det gamle Samarbejde, naar Norge igen staar i Amsterdam, og det gaar sikkert i denne Retning. Vi beder Teigen hilse de norske Arbejdere og udbringer et Leve for den norske Landsorganisation. (Kraftige Hurraraab.)

Punkt 7: Forslag fra Bogbinderforbundet i Danmark om Indkaldelse af en Konference af samtlige Fagforbund og enkeltstaaende Fagforeninger, der staar udenfor De samvirkende Fagforbund for sammen med dettes Repræsentantskab at drøfte Veje og Muligheder for en Samling af hele den fagligt organiserede Arbejderklasse.

Formanden: Et lignende Spørgsmaal er rejst paa Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes sidste Kongres, der har vedtaget følgende Resolution:

»De samvirkende Fagforbund tager — som den største faglige Gruppe i Danmark — Initiativet til Indkaldelse af en Fælleskonference bestaaende af ethvert Forbund, som ikke er tilsluttet De samvirkende Fagforbund.

Paa denne Konference drøftes Mulighederne for Oprettelsen af den faglige Enhed i Danmark, dog saadan at det nuværende De samvirkende Fagforbund fortsat bliver Grundlaget og Kærnen i Danmarks Centralorganisation.

Denne Resolution fremføres af Forretningsføreren til Behandling i De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg og paa den første Generalforsamling i De samvirkende Fagforbund.«

Senere er Bogbindernes Forslag kommet, og jeg antager, P. Hansen vil motivere dette.

P. Hansen, Bogbinderforbundet: I Fjor mente vel de fleste, at Dansk Arbejdsmands Forbund vilde blive i De samvirkende Fagforbund. Da dette ikke blev Tilfældet, staar nu mere end Halvdelen udenfor, og vi maa da undersøge Aarsagerne hertil. De danske Arbejdere centraliserer sig paa anden Maade, navnlig internationalt. Lederne synes at være Tilhængere, men Medlemmerne Modstandere af De samvirkende Fagforbund, hvorfor vi maa tage Oplysningen mere i vor Tjeneste. Vi maa bede Pressen om i større Udstrækning at tage sig af denne Sag. Pressen læses af de fleste Arbejdere. Naar dette er sket, maa Tiden være inde til en Konference med de udenforstaaende Forbund, og senere de udenforstaaende Fagforeninger. Det maa kunne lykkes at samle Arbejderne i én Centralorganisation. Dansk Arbejdsmands Forbunds Deling og derigennem i alt Fald en delvis Tilbagevenden til De samvirkende Fagforbund, tror jeg ikke paa. En Del Organisationer er gaaet ud, fordi naar noget daarligt forelaa, har De samvirkende Fagforbund faaet Skylden, og naar det var godt, fik Forbundene Æren. Spørgsmaalet er levende blandt vore Medlemmer og vel ogsaa i andre Forbund, og Udmeldelse vil komme paa Dagsordenen i alle Forbund. Vi maa dæmme op herimod ved Oplysning. Er Lovændringer nødvendige, maa vi foretage disse. Jeg foreslaar følgende Udtalelse:

»Repræsentantskabsmødet den 10. Maj 1927 paalægger Forretningsudvalget at foretage et energisk Agitations- og Oplysningsarbejde blandt de udenfor De samvirkende Fagforbund staaende Fagorganisationers Medlemmer om Maal og Midler for Samvirksomheden.

Naar Forretningsudvalget mener Tiden gunstig, indbydes de udenforstaaende Fagforbund til at lade sig repræsentere ved en Konference sammen med Repræsentantskabet.«

Formanden gav en Fremstilling af hvorledes Forholdene med Tilslutningen havde været igennem de 29 Aar. En Del har tidligere staaet i Dansk Arbejdsmandsforbund og kunde derfor ikke optages. Om dette nu kan ændres maa vi tage med i vore Overvejelser. En Del andre Organisationer har aldrig været Medlemmer, og om de ved Oplysningsarbejde og Konferencer vil blive Medlemmer er tvivlsomt.

Blikkenslagerne blev i sin Tid ekskluderet paa Grund af en ulovlig Strejke, og andre Fag, der tidligere har tilhørt Landsorganisationen, er ikke kommet tilbage efter vor Opfordring. Murerne gik ud i 1911, og gav som Grund hertil Overenskomstens generelle Natur i 1911.

Den virkelige Grund til at Organisationerne gaar, er at de vil unddrage sig de Ofre som en Centralorganisation kræver. Det er Egoisme og Mangel paa Solidaritet. Vi har gennem Aarene udfoldet en stor Oplysningsvirksomhed. Baade Martin Olsen og Marinus Christensen har skrevet udmærkede Pjecer, der er spredt blandt Arbejderne. Flere Gange har vi, efter forud lagt Plan, afholdt Møder over hele Landet.

Vi har intet imod at gøre yderligere Forsøg, og foreslaar at vælge et Udvalg paa 7 Mand. 4 vælges her af Repræsentantskabsmødet og 3 af Forretningsudvalget. Dette Udvalg kan saa fremsætte sine Forslag for Forretningsudvalget, der maa have Mandat til at føre dem ud i Livet. Udvalget kan ogsaa planlægge hvorledes Konferencen skal ske, her maa udvises en vis Varsomhed og en vis Deling. Vi har formet disse Tanker i følgende Resolution som jeg anbefaler til Vedtagelse.

»Da Repræsentantskabet fremdeles er af den Opfattelse, at et intimt Samarbejde mellem alle danske Fagorganisationer vil være af den største Betydning for Arbejderne i vort Land, og en Nødvendighed for at bevare de hidtil erhvervede Goder og for at kunne vinde yderligere fremad, vedtager Mødet at nedsætte et Udvalg, bestaaende af 7 Medlemmer, hvoraf 4 vælges af Repræsentantskabet og 3 af Forretningsudvalget, med den Opgave at forhandle med de udefor De samvirkende Fagforbund staaende Organisationer med det Formaal at søge tilvejebragt et Samarbejde mellem disse, samt at tilvejebringe en Forstaaelse med de udenforstaaende Forbund saaledes at Optagelse i De samvirkende Fagforbund kan finde Sted.

Resultatet af Udvalgets Virksomhed forelægges førstkommende Generalforsamling.«

Dirigenten redegjorde for de forskellige Forslag, som forelaa, og hævdede at Forretningsudvalgets Resolution omfattede det hele, og henstillede at begrænse Diskussionen til det der eventuelt var Uenighed om.

Joh. Christensen, Tekstilarbejderne: Oplysning er godt, men det er visse Forbunds Ledelser der trænger mest til Oplysning. Naar Ledelserne vildleder Medlemmerne er det intet Under at det gaar som det gaar. Eksempler herpaa er Arbejdsmændene og Slagteriarbejderne. De der raaber saa stærkt paa Enighed er ofte dem, der har splittet. Vore Organisationers Form har sin Skyld i den manglende Samhørighed. Dansk Arbejdsmandsforbund har været en Hindring for Industriforbundstankens Udvikling. Man skal ikke i Tide og Utide beskæftige sig med Enighedsbestræbelserne. Tiden vil bringe Resultat, Tidspunktet er ikke inde til at bringe en heldig Løsning.

G. Schou, Forretningsudvalget: Resolutionen fra vor Kongres blev vedtaget med en lille Ændring, men jeg er ikke sikker paa om ikke Forslagsstillerne ønskede den forkastet af agitatoriske Grunde. Tiden er ikke inde nu, jeg kan tilslutte mig Anbefalingen af Udvalget der afgiver Beretning paa Generalforsamlingen i 1928.

Konference med enkeltstaaende Fagforeninger maa have en anden Karakter end med Forbundene.

Vedtag Forretningsudvalgets Resolution.

P. Hansen, Bogbinderforbundet: Et Resultat naas ikke fra i Dag til Morgen og jeg kan tilslutte mig Forretningsudvalgets Resolution. Arbejderne har de Ledelser de fortjener, og derfor skal Oplysningen ske hos Arbejderne.

Th. Clausen, Sadelmager- og Tapetsererforbundet: Vor Hovedbestyrelse har behandlet denne Sag og vedtog at tilslutte sig Tanken, og jeg kan tiltræde Forretningsudvalgets Resolution, da der skal nogen Tid til.

Ved Afstemning vedtoges Forretningsudvalgets Resolution enstemmigt.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes:

Johs. Kjærbøl, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund,
Josef Andersson, Dansk Skræderforbund,
P. Hansen, Bogbinderforbundet og
Joh. Christensen, Dansk Tekstilarbejderforbund.

Teigen takkede paa egne og Edv. Johanssons Vegne for Samværet, og udtalte Haabet om fortsat godt skandinavisk Samarbejde. (Bifald.)

Formanden anmodede Gæsterne om at tage en Hilsen med hjem og udbragte et Leve for den svenske Landsorganisation. (Kraftige Hurra.)

Dagsordenen var hermed udtømt og Dirigenten hævede derfor Mødet.

Samlingsbestræbelserne.

Forretningsudvalget har paa sit Møde den 19. Maj som Medlemmer af det paa Repræsentantskabsmødet den 10. Maj vedtagne Udvalg der skal søge at skabe Samling af alle Fagorganisationer i én Landsorganisation valgt Formanden, Carl F. Madsen, Chr. Jensen, Formand for Tobaksarbejderforbundet, og G. Schou, Formand for Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund.

Lønbevægelser og Konflikter.

Barberlockouten i København.

Siden Mandag den 16. Maj har der i København hersket Lockout overfor samtlige Medlemmer af Dansk Soignerings-, Toilet og Sanitetsarbejderforbund beskæftigede hos Københavns Barber- og Frisørlaugs Medlemmer.

Der paabegyndtes Forhandlinger mellem Parterne den 6. April og disse Forhandlinger fortsattes jævnlig til Lørdag den 14. Maj Kl. 12 om Natten hvor man maatte opgive Haabet om at naa til Forstaaelse.

Forbundet havde erklæret sig villig ti at forny . bestaaende Overenskomst uden Ændringer, men Laugsmestrene har ikke villet nøjes hermed, de har krævet Reduktion paa alle Overenskomstens Omraader.

De krævede saaledes Ophævelse af Overenskomstens Bestemmelse om at Lauget skulde holde Forbundet à jour med dets Medlemsliste, og at de udelukkende skal beskæftige organiserede Svende samt have den bestaaende Form for Bestemmelser vedrørende Kompagniskaber bragt ud af Verden.

Middagspausens 2 Timer vilde man have delt saaledes, at Mestrene kunde give en Times Pause om Morgenen og 1 Time senere paa Dagen, Helligdagsarbejdet skulde være tvunget og udføres uden Vederlag, men i et senere skriftligt Krav nøjedes man med her at kræve, at Tillægsbetalingen for dette Arbejde, der hidtil har været 100 % til Timelønnen, fremtidigt skulde reduceres til 35 %.

Lønnen for de mandlige Svende krævedes nedsat 10 Kr. 71 Øre pr. Uge og Procentlønnen af Betjeningen for Specialarbejde halveret, medens kvindelige Svendes Løn skulde nedsættes med 18 Kroner pr. Uge og dertil Afskaffelse af de 10 % der ydedes for hver Betjening.

I de Forretninger hvor Svendene hidtil har haft 10 % af Beløbet for hver Betjening, skulde dette Tillæg fremtidigt bortfalde tillige med Procenterne for Salg af Toiletartikler.

Vikararbejde og Løsarbejde skulde reguleres i Henhold til ovenstaaende og Vikararbejde iøvrigt erstattes af Løsarbejde, den bestaaende Regulering af Lærlingeforholdet skulde helt ophæves og 8 Timersdagen ændres til en 48 Timers Arbejdsuge, hvorved der paa de mindre travle Dage kunde opspares Timer til Brug Fredag, Lørdag og Søndag,

Alle disse Krav betyder dels store Nedslag i Pengelønnen, paa Ugelønnen saaledes 17 % for Mænd og 28½ for Kvinder, dels Forringelser paa alle Felter af Arbejdsomraadet.

Der naaedes ved Forhandlingerne Lørdag ned til en Lønreduktion paa henholdsvis 8 og 14 %, men alle de øvrige storstilede Krav bibeholdes, og Lockouten iværksattes da Mandag Morgen den 16. Maj og omfatter 360 Svende.

Efter 4 Dages Lockout holdt Lauget Generalforsamling og erklærede her Lockouten for at være hævet, dog maatte Mestrene ikke indgaa paa at yde højere Løn end der svarede til de 8 og 14 % Nedslag for henholdsvis Mænd og Kvinder, og absolut ikke indgaa paa Overenskomst med Forbundet. Ethvert Laugs-Medlem der indlod sig herpaa, skulde til Laugets Kasse udrede en Bøde paa 5,000 Kr. som kunde inddrives uden forudgaaende Retssøgsmaal.

Af alle de ovennævnte urimelige Krav er især Kravet om større Reduktion af de kvindelige Svendes Løn end Mændenes en Udfordring til Fagets Arbejdere der heldigt har gennemført Ligelønsprincipet. Men de øvrige Krav er ligeledes saa store. at det maatte komme til Kamp.

Der knytter sig til denne Lockout en særlig Interesse i at se paa Laugets Sammensætning. Det rummer alle Kategorier af Barbermestre fra de store Firmaer med op til 30 Arbejdere og ned til Mestre der ikke holder Svend. De 360 lockoutede Svende arbejdede hos 171 Mestre af Laugets 369 Medlemmer, Smaamestrene er altsaa i Flertal og er ved Stemmeafgivningerne i Stand til at diktere Kamp. Noget mere meningsløst end dette skal man lede efter.

Mestre, der aldrig skal betale en

eneste Øre i Arbejdsløn, har ikke alene Medbestemmelsesret, men Majoritet ved Fastsættelse af denne Arbejdsløns Størrelse og de samme Mestre fastsætter Bøder paa 5,000 Kr. for deres Kolleger der skal holde Svende og gaar ind paa en Ordning med dem uden om den famøse Bestemmelse hvormed Lauget sluttede sin Generalforsamling Torsdag den 19. ds.

Det er disse Lockouthajer der er Skyld i Kampen og de himmelhøje Krav til Forbundet og deres Bevæggrund er den mest infame Spekulation i øjeblikkelig Fordel for deres egen lille Biks, naar de større Forretninger er forhindret i at arbejde paa Grund af Lockouthajernes Bestemmelse.

Laugets Ledelse har ment at have opfundet alle Lønkampes Afskaffelse og ved at erklære deres Lockout hævet at have ydet en særdeles genial Indsats i Kampen for deres Formaal.

Det har de ogsaa, dersom dette Formaal er at gøre Kampen saa langvarig som muligt og dette er jo netop i Lockouthajernes Interesse.

Thi medens Kampen begyndte om ganske vist store Krav til Overenskomstens Forringelse, er den ved Laugets Afblæsning og diktatoriske Fastsættelse af Løn nu gaaet over til at dreje sig om Organisationens Ret til at forhandle og være medbestemmende. Det er selve Overenskomstprincipet der nu staar overfor Diktaturet.

Smaamestrenes Lockoutpolitik har Forbundet virkningsfuldt imødegaaet ved at opfordre alle organiserede Arbejdere til at undgaa Laugsmestrenes Stuer, ogsaa de smaa Lockouthajers, og denne Parole følges med Begejstring af Arbejderne.

Der er derfor ikke Tvivl om, at Forbundet har gode Betingelser for at føre sin Sag til Sejr, især da mere end 200 Barberstuers Adresser dagligt offentliggøres for Arbejderne i Social-Demokraten, med Opfordring til at søge disse Stuer, hvor de undgaar at støtte Lockouthajerne.

I 1920 kæmpede de københavnske Barber- og Frisørsvende en 9 Ugers heltemodig Kamp og opnaaede dengang den Splittelse af Lauget som viser sig ved de ovenfor nævnte 200 udenfor Lauget staaende Mestre.

Derfor er Forbundets Stilling denne Gang langt stærkere, og det er med Hovedrysten at Offentligheden nu ser Laugsmedlemmerne forsøge at ødelægge deres egen Organisation paa en Opgave som er uløselig. Saa meget mere mærkeligt er det, efter som der jo netop i Faget for Tiden er særdeles gunstige Konjunkturforhold.

Et herværende Blad insinuerede, at Laugets Forretningsførers Navn Silfvander, ligefrem forpligtede dets Indehaver til at gaa mærkelige og »geniale«(!!) Veje. Det er maaske nærmere Sandheden end man skulde tro.

Leis.

Overenskomst for Haandskomagere.

I Følge Indberetning fra Skotøjarbejderforbundet er der opnaaet Enighed med Mestrenes Landsorganisation om Overenskomsterne for Haandskomagerne, hvorefter en Strejke, som var varslet til den 27. April, er blevet aflyst. Efter en længere Forhandling opnaaedes Enighed om en Del Punkter vedrørende Prislisten samt om enkelte Forandringer, bl. a. 1 Kr. mere for Syning af Damefodtøj, og en Lempelse af Procentafdraget for at benytte Pudsemaskinen. Men derimod lykkedes det ikke at komme bort fra Pristalsreguleringen. Overenskomsten er sluttet paa et Aar og dermed bortfalder i Følge Aftale fremtidige Prisreguleringer.

Afdelingsformænd og -kasserere!

Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

AFDELINGS-SKEMA

angaaende

Arbejdsløsheden i Maj Maaned 1927.

Bemærk! Naar *ingen* Arbejdsløse eller *ingen* tabte Arbejdsdage skal angives, bedes man sætte et **tydeligt 0.** Hvor intet Tal kan angives, bedes man sætte **?** Se iøvrigt Bemærkninger paa Bagsiden.

1. Byens Navn?	
2. Organisationens Navn?	
3. Antal Medlemmer?	
4. Hvormange af Organisationens Medlemmer var arbejdsløse: I Midten af Maaneden? Ved Slutningen af Maaneden?	
5. Hvormange Arbejdsdage er der ialt gaaet tabt for Medlemmerne paa Grund af Arbejdsløshed i Maanedens Løb (Søn- og Helligdage eller lignende Fridage medregnes ikke, med mindre der i Almindelighed arbejdes 7 Dage om Ugen)?	

Formandens Navn: .....

— Adresse: .....

NB. Fagforeningerne bedes indsende dette Skema til det Forbund, hvoraf de staar som Afdeling, saaledes at Skemaet er Forbundet i Hænde **senest den 8. Juni 1927.**

Enkeltstaaende Foreninger, i hvis Fag der ikke findes noget Forbund eller som ikke er Medlemmer af et saadant Forbund, bedes sende Skemaet direkte til Det statistiske Departement, Slotsholmsgade 10, Kbhvn. K.

Angaaende Forsendelsen bemærk:
Det udfyldte Skema kan forsendes i aaben Konvolut som Tryksag. Portoen er da 7 Øre (indenfor Københavns Postomraade 5 Øre). Men der maa da iagttages følgende:
Spørgsmaalene 3—5 maa kun besvares med Tal (*0* for *ingen*). Byens og Organisationens Navn saavel som Formandens Navn og Adresse kan derimod skrives paa sædvanlig Maade. Skrives der Tekst udover dette, maa Forsendelsen frankeres som Brev.

Vend om!

Bemærkninger vedrørende Udfyldningen af Skemaet:

ad 3. Under »Antal Medlemmer« medtages alle, der staar som Medlemmer af Organisationen, altsaa ogsaa Syge og saadanne, som for Tiden aftjener deres Værnepligt.

ad 4. Under dette Punkt skal opgives, hvormange Medlemmer der er arbejdsløse paa en enkelt bestemt Dag henholdsvis ved Maanedens Midte og ved dens Slutning. Oplysningerne skal helst vedrøre den 15. i Maaneden samt den sidste Arbejdsdag i Maaneden, men kan dog ogsaa undtagelsesvis gives for 2 andre Dage, som ligger nær ved henholdsvis Maanedens Midte og Slutning, forsaavidt dette byder nogen væsentlig Lettelse ved Udfyldningen. Det Tal, der ønskes opgivet, er det samlede Antal Arbejdsløse, altsaa saavel de, der møder til Kontrol, som de, der undlader dette, fordi deres Understøttelse er opbrugt eller af anden Aarsag. — Under Arbejdsløse maa ikke medregnes de af Organisationens Medlemmer, der er i Strejke eller Lockout.

ad 5. Antallet af de i Maanedens Løb ved Arbejdsløshed tabte Arbejdsdage skal omfatte saavel understøttede som ikke-understøttede Dage. Arbejdsdage, der er gaaet tabt som Følge af, at Organisationens Medlemmer helt eller delvis i Maanedens Løb har været i Strejke eller Lockout, maa ikke medregnes.

F.E.BORDING KØBENHAVN

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 49 ❋ KØBENHAVN DEN 4. JUNI 1927 ❋ 23 AARGANG

Lov er Lov — men Ret — —.

Kolindsundsagens 2det Afsnit er nu begyndt, og Landsretten har idømt vore Organisationer Erstatninger og Sagsomkostninger til Bønderne og Købmand Kjærs Dødsbo til et Beløb paa 228,000 Kr.

Denne Dom er i flere Henseender opsigtsvækkende, dels paa Grund af Erstatningernes uhyre Omfang, og dels paa Grund af de mærkelige Svingninger de juridiske Dommere i dette Land aabenbarer i deres Domsafsigelser.

De 228,000 Kr. vore Organisationer skal udrede, skal jo i Virkeligheden betales til en Flok rovgridske Bønder, der ikke tog i Betænkning at jage deres Arbejdere ud i den bitre Nød, for at spare et Par Skilling i Dagløn. Da deres Landbrug, ifølge de Erstatninger, der skal ydes dem, maa siges at være endog særdeles indbringende, er det ligefrem en Præmie paa udvist Had og Rovdrift paa andre af Samfundets Indbyggere, der gennem Dommene tilkendes disse Storbønder.

Vore Organisationer, der har værnet disse de smaa Hjems vitaleste Interesser, bliver dømt for denne deres Varetagen af det, der i allerdybeste Samfundsforstaaelse burde være netop de dømmende, af Folket betalte Myndigheders Pligt, at overvaage.

Disse Moralens og Samfundets Lovværnere tog ikke de fattige Landarbejderbørns daglige Brød i deres Varetægt, da Børnenes Fædre blev jaget ud i Nød og Sult af de forædte Storbønder, fordi de krævede Medbestemmelsesret over, hvorledes det daglige Brød skulde tilmaales dem, for deres Slid paa Bøndernes fede Agre.

Vore Organisationer var ene om at røgte denne Menneskelighedens Opgave, og kunde kun gøre det ved at føre Kampen saaledes, at den mærkedes det eneste Sted i Storbondens Bryst, der overhovedet er tilgængeligt for Følelser — i Tegnebogen.

Da de Svinelæders Tegnebøger havde været under Paavirkning en rum Tid, blev Bøndernes Velbefindende mindre godt, og de gik til Landsrettens Dommere og talte Tegnebøgernes Sag, og Landsrettens Dommere svarede dem den 27. Juni 1925 i følgende klare Vendinger, der fra den ærværdige Retssal klang dybt i det store Folks Bryst.

»Som Forholdene ligger i nærværende Sag findes det betænkeligt at fastslaa, at de Sagsøgte, ved den overfor Sagsøgerne etablerede Blokade eller ved den Maade hvorpaa den er søgt gennemført, har gjort sig skyldige i retsstridige Handlinger, og de vil allerede af den Grund være at frifinde for Sagsøgernes Tiltale i denne Sag.«

Dermed havde Domstolen talt i Sagen, og fundet det i sin Orden, at Arbejdernes Organisationer tog Kampen om det daglige Brød op mod Storbønderne, med de Vaaben de var i Besiddelse af. Landsretten fastslog, at Domstolene ogsaa havde andre Menneskeskæbner at vaage over end Storbøndernes. Hos alle Arbejdere i Landet skabte denne Dom en sikker, velgørende og for Samfundets egen Udviklings Skyld, højst nødvendig Tro paa, at ogsaa de borgerlige Domstole engang imellem kunde erkende de Fattiges Ret til at kæmpe for bedre og lysere Livsvilkaar, med rigeligere Brød og Klæder, Lys og Varme til de Børn, for hvis Skyld Samfundet er til, dersom det da er andet end et Vrængebillede af sig selv.

Højesterets Dom den 9. Juli i Fjor berøvede Arbejderne denne Tro, og dømte vore Organisationer til at udrede en Kæmpeerstatning paa 130,000 Kroner, og disse Penge blev betalt.

Men Svinelæderet i Tegnebøgerne var umætteligt og rejste paany Sag om Erstatning for det Aars Blokade, der laa mellem Landsrettens og Højesterets Dom.

Den samme Ret, som frikendte os 27. Juni 1925, skulde nu afgøre, om Storbønderne havde Ret til yderligere Erstatning for den Blokade, som Retten selv havde erklæret var lovlig.

Er det dumt at mene, at en saadan Dom maatte have udtalt saadan noget som, »da Sagsøgte imidlertid har opretholdt Blokaden som Følge af nærværende Rets den 27. Juni 1925 afgivne Kendelse, og i Tillid til dens Lovgyldighed, og da Sagsøgerne selv som Part i Kampen, og den Skyld de uden al Tvivl har haft i dennes Opstaaen ogsaa er Kampens Risiko underkastet, findes det at være betænkeligt, yderligere at tilkende Sagsøgerne yderligere Erstatning, i Særdeleshed da Sagsøgte ikke har rejst Kontrasag om Erstatning, for den, deres Medlemmer paaførte Arbejdsløshed, og i Betragtning af den rundelige Erstatning, der alt er ydet«.

Ja, det er sikkert mere end dumt at mene saadan noget. Men er det ogsaa dumt at spørge om, hvortil de Penge gaar, der betales Dommerembeder med. En antagelig Part af det producerende (det vil sige paa Storbøndernes Marker svedende og trællende) Folks Løn, gaar til Opretholdelse af Dommerembeder, som beklædes med Mænd, der har viet deres Liv til Lovenes Fortolkning, og maa forudsættes at være i Stand til at gøre det paa en for Befolkningen betryggende Maade.

Men Kolindsundsagen fortæller vore Organisationer overordentligt tydeligt og klart, at vi, foruden det der udredes til disse Domstoles daglige Liv, har værsaagod at erlægge 228,000 Kroner yderligere, fordi disse høje Dommere i 1925 fældede en Dom, der, efter hvad først Højesteret og nu de selv siger, er forkert.

Thi derom er ingen Tvivl mulig. Blokaden var bleven afblæst, hvis Landsretsdommen i 1925 var gaaet os imod.

Skulde Bønderne have Erstatning for dette Aars Blokade, skulde de saa sandelig have den hos den Domstol, der lige ud ad Landevejen var Aarsag til Blokadens Fortsættelse i det Aar. Det er saaledes, at en Flyver, der nødlander af Benzinmangel, idømmes Bøde, skønt det er aabenlyst, at han ikke har gjort andet end at rette sig efter de Anordninger Staten har fastsat. Det er fremdeles saadan, at en Chauffør dømmes, hvis han udviser Uopmærksomhed under sit Hverv og derved forvolder Skade.

Dersom nu Landsretten havde sat Kolindsundsbønderne i Fængsel, eller kunnet fradømt dem Livet og havde ladet dem henrette, hvorledes da? Skulde vi saa bagefter have lidt samme Skæbne eller hvorledes? Enten det er Uopmærksomhed, daarlig Indsigt i sit Arbejde, eller hvad det nu er, saa er det en for vore Organisationer kostbar Fornøjelse at have de Herrer siddende og varetage deres Gerning paa denne Maade.

Troen paa Rettens Ufejlbarlighed og dens absolutte Delen Sol og Vind lige er gaaet Pokker i Vold i vore Kredse, ikke mindst ved at se, hvor rundhaandet Domstolene er med vore Penge. Hvem har set en Sagsøger kræve Erstatning, og uden særligt overbevisende Dokumentation, faa den ubeskaaret tildelt?

Men Bønderne fik det!

Vi har lært en Del af denne Kolindsundsag, og blandt andet at arbejde paa at skaffe en anden Retsopfattelse til Højbords end den der nu raader i Landet. Det er en stor, stolt og hellig Sag ar arbejde for, og dette Arbejde vil blive gjort! Ærligt og redeligt siger vi, at ville føre Kampen til det sidste for at komme det Klasseherredømme til Livs, som disse Kolindsundsdomme er Udtryk for. Det siges at Kolindsundbønderne er hellige. Vel! hvis det er rigtigt, saa gør det vel en Del Indtryk bag Tegnebogen, naar vi siger, at vi vil kæmpe for, at Loven allerede her paa Jorden fastsætter Straf for dem, »der saa mig sulte og ikke gav mig at æde, og som saa mig nøgen uden at klæde mig«, og at vi vil hævde disse Loves Konsekvens, og fradømme Menneskeretten enhver, der i Ly af sin Tegnebog begaar det, som Kolindsundbønderne gjorde mod deres Arbejdere, da disse ønskede deres Organisationer anerkendt.

Respekt for det høje Dommerhverv og disse Hvervs Udøvere maa man ikke forlange af Arbejderne, der altid har fundet det mærkeligt, at Samfundet er saaledes indrettet, at en meget stor Del af Befolkningen kan leve endog overordentligt godt af at fortolke hvad der er Ret, og hvad der ikke er det, og gøre det paa en Maade, der alt for meget er præget af Formlen »til hvilken Side hveranden Gang«. *Leis.*

Appel til Højesteret.

Den 2. Juni behandlede De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg de i Kolindsundsagen paany afsagte Landsretsdomme. Forretningsudvalget besluttede at appellere Landsretsdommene til Højesteret.

Kristeligt dansk Fællesforbunds Erstatningskrav.

Mandag den 23. Maj sattes Retten i Esbjerg i Sagen Kristeligt dansk Fællesforbund kontra De samvirkende Fagforbund og Fællesorganisationen i Esbjerg, med Landsdommer Egmont Andersen som Retspræsident og Landsdommerne West og Holger Jensen som Meddommere.

For Sagsøgte mødte Landsretssagfører Krebs, Formanden for De samvirkende Fagforbund og Formanden for Fællesorganisationen i Esbjerg, Typograf Eickhardt. For Kristeligt Dansk Fællesforbund mødte Sagfører Hvedstrup samt flere af de interesserede Kristeligt Dansk Fællesforbund-Mestre.

Ikke saa faa Tilhørere havde givet Møde for at overvære Retsforhandlingen dersteds.

Sagen indledtedes med de sædvanlige processuelle Handlinger. Sagførerne fremsatte deres Paastande og i Forbindelse hermed fremlagdes fra begge Parter nogle Akter, saaledes fra Hr. Krebs' Side en Udskrift af den i sin Tid i Holstebro afsagde Dom i »K. d. F.«-Sager dersteds.

Retspræsidenten gav Ordet til »K. d. F.«s Sagfører, Hr. Hvedstrup, der fremkom med en længere Indledning om de Forhold, der gjorde, at Sagen her blev ført frem for Retten.

Blokaden har varet i $2^1/_2$ Aar, og den er bleven iværksat ikke alene mod Mestrene og deres Svende, men ogsaa mod deres Forretningsforbindelser. Under Blokaden har man fra Modpartens Side end ikke ladet sig afskrække fra at fremkomme med Trusler, og Blokaden har haft til Formaal at ramme økonomisk, og flere af Mestrene har da ogsaa haft meget følelige Tab.

Landsretssagfører Krebs trak derefter Linierne op for sit Forsvar.

Blokaden er ført paa lovlig Vis, og der er ikke foretaget noget, der kunde hjemle Erstatning. Vi ønsker ordnede Organisationsforhold og ønsker derfor om muligt at have »K. d. F.«s Svende med i De samvirkende Fagforbund eller andre faglige Organisationer, og tillige har man forlangt, at »K. d. F.«-Mestrene skal betale samme Løn og holde samme Arbejdstid som de øvrige Arbejdsgivere i Esbjerg.

Nedlagde Paastand paa Frifindelse for De samvirkende Fagforbund og Arbejdernes Fællesorganisation i Esbjerg.

Efter disse korte Rids over Sagen gik Sagførerne nærmere ind paa denne.

Forhandlingerne i Retten blev meget langvarige, idet Mødet begyndte om Morgenen Kl. $9^1/_2$ og varede, afbrudt af en Frokostpause, til Kl. 6 Eftermiddag og fortsattes Tirsdag Morgen Kl. 9 indtil Kl. 1. Paa dette Tidspunkt var Vidnerne afhørte og Sagførerne færdige med deres Procedure.

En uventet Vending.

Efter at nu begge Parters Sagførere havde repliceret, ventede man Sagens Optagelse til Doms. Men der indtraadte en uventet Vending i Sagen, der især syntes at komme brat for »K. d. F.«-Mestrene, der sad foran Skranken.

Retspræsidenten udtalte nemlig: Ja, nu har Retten hørt Sagen procederet, men èt staar endnu tilbage, som vel er et Forsøg værd. Jeg tager ikke Fejl, naar jeg siger, at det vilde gøre det smukkeste Indtryk, om man søgte opnaaet Forlig i denne Strid.

Hvad siger De, Hr. Hvedstrup?

Kunde De ikke tænke Dem at konferere med Deres Mandanter om dette Spørgsmaal?

Efter hvad Deres Modpart har udtalt sig med, har De samvirkende Fagforbund jo ikke undset sig for at strække en Haand ud til Forlig.

Denne Vending kom ganske bag paa Hr. Hvedstrup og hans »K. d. F.«-Mestre. De samlede sig i en Klynge og debatterede livligt Spørgsmaalet.

Hr. *Hvedstrup* svarede derefter:

Mine Mandanter har altid været af et fredeligt Sindelag, men naar vi har rejst denne Sag, er det for at faa Afgørelsen af, om de Handlinger, der har været iværksatte fra De Samvirkendes og Fællesorganisationens Side har været lovlige.

Vi sætter derfor Pris paa en Domsafgørelse.

Bagefter er vi altid parate til at strække Haanden frem.

Retspræsidenten: Det havde vel nok ret værdigst og mest paaskønnelsesværdigt, om Haanden blev strakt frem før Dommen. Hvad siger Hr. Krebs?

Hr. *Krebs:* Vi forlanger jo lige Løn for lige Arbejde. Kan dette Krav blive gennemført, saa gaar vi gerne ind paa Forlig.

Retspræsidenten: Det var jo udmærket, og hvad Erstatningsspørgsmaalet angaar kunde det jo overlades til os til Afgørelse.

Hr. *Krebs* (efter at have konfereret med C. F. Madsen og Eickhardt): Vi gaar med paa en Forligsprøve paa det Grundlag.

Hr. *Hvedstrup* gav derefter ogsaa Tilsagn om en Forligsprøve.

Retspræsidenten: Maa jeg saa bede Parterne møde her i denne Sag igen Kl. 3. Til den Tid haaber jeg, De har truffet en Afgørelse.

Og derefter hævedes Retten.

Optaget til Dom.

Om Eftermiddagen den 24. Maj Kl. 3 sattes Landsretten igen i »K. d. F.«-Sagen. Fra Kl. 1 til 3 havde Parterne været til Forhandling paa Sagfører Hvedstrups Kontor, og Resultatet af disse Forhandlinger var følgende 2 Forligsforslag, der blev fremlagt i Retten:

De samvirkende Fagforbunds Forligsforslag

havde følgende Ordlyd:

Under Forudsætning af, at De samvirkende Fagforbund og de i Blokaden deltagende Forbund hæver Blokaden, indgaar Kristeligt dansk Fællesforbund paa at tiltræde de i de forskellige Fag for Esbjerg gældende Overenskomster om Løn- og Arbejdsvilkaar.

Berettigelsen af det af »K. d. F.« rejste Erstatningskrav afgøres af de borgerlige Domstole.

Kristeligt dansk Fællesforbunds Forligsforslag

lød saaledes:

1. Blokaden hæves straks.
2. De samvirkende Fagforbund maa ikke lægge Hindringer i Vejen paa deres Arbejdspladser for »K. d. F.«s Medlemmer, selv om disse ikke er Medlemmer af De samvirkende Fagforbund.
3. Saalænge de i Punkt 2 nævnte Forhold opretholdes, holder Sagsøgeren fælles Arbejdstid med Arbejdsgiverforeningen og betaler en Løn, der ikke ligger under de Tariffer, der gælder indenfor Arbejdsgiverforeningen.
4. Erstatningskravet afgøres af Vestre Landsret med Appel til Højesteret.

Hr. *Hvedstrup* udtalte derefter følgende:

Jeg takker mange Gange for de Bestræbelser, Landsretten har gjort sig for at forlige Sagen. Der er, som Dommerne vil se, fremkommet to Forligsforslag, et fra hver Side. Vi skiltes fra Forhandlingsbordet, men først efter at man havde udtalt Ønsket om Forhandlingernes Fortsættelse.

Retspræsidenten (efter at have oplæst de to Forligsforslag):

Jamen Hr. Hvedstrup, det var jo Forudsætningen for vore Forligsbestræbelser, at man lagde det Samvirkendes Krav om lige Løn og Arbejdstid samt Erstatningsspørgsmaalets Afgørelse af Retten til Grund for Forliget. Og jeg maa gøre Dem opmærksom paa, Hr. Hvedstrup, at man kan virkelig ikke vedtage en eventuel Appel til Højesteret — af Erstatningsspørgsmaalet.

Denne Fadæse forvirrede et Øjeblik Hr. Hvedstrup. Han samlede sig dog sammen til at erklære, at selv om denne Passus blev strøget, vilde det ikke danne nogen Hindring for et eventuelt Forlig, men gjorde iøvrigt opmærksom paa, at hans Forligsforslags Punkt 2

havde dannet en foreløbig Hindring for Forliget.

Retspræsidenten bad derfor *C. F.* Madsen klare for sig.

C. F. Madsen udtalte, at »K. d. F.« forlangte Fred over hele Linien, men da De samvirkende Fagforbund ikke repræsenterede alle Arbejderne, kunde han naturligvis kun garantere for de Fag, der stod tilsluttet De samvirkende Fagforbund.

Retspræsidenten: Det er da indlysende, Hr. Hvedstrup.

De kan da heller ikke forlange mere.

C. F. Madsen: Sagen er ogsaa den, at »K. d. F.« ønsker en Ordning, der kan komme til at gælde for »K. d. F.« over hele Landet, og til at slutte en saadan Overenskomst har jeg naturligvis ikke Mandat.

Retspræsidenten: Naturligvis, det drejer sig her ogsaa kun om det specifike Esbjerg-Tilfælde. Men det lader aabenbart ikke til, at Forhandlingerne har ført til noget Forlig, jeg optager derfor Sagen til Dom. Men Dommen afsiges ikke lige med det samme.

Hermed afsluttedes Retsforhandlingen i Esbjerg og endnu da dette skrives er der ikke faldet Dom.

Arbejdstidsreglerne ved Statsbanerne.

En Skrivelse til Ministeriet for offentlige Arbejder.

I Midten af April Maaned tilstillede Generaldirektoratet for Statsbanerne Dansk Jernbaneforbund et Forslag til Ændring i Arbejdstidsreglerne, der tilsigtede saa gennemgribende Forandringer, at 8-Timersdagen praktisk talt vilde være annulleret ved Statsbanerne, hvis de gennemførtes.

Paa Grund af Forslagenes vigtige og principielle Karakter ønskede Forbundet ved denne Lejlighed at have De samvirkende Fagforbund repræsenteret ved Forhandlingerne. Forbundets Anmodning blev imødekommet, og vor Formand havde givet Tilsagn om at møde.

Jernbaneforbundet meddelte derefter Generaldirektoratet, hvem det havde valgt til at deltage i de af Direktoratet foreslaaede Forhandlinger den 7. Maj.

Der indløb imidlertid omgaaende Meddelelse fra Generaldirektoratet om, at man ikke kunne tillade, at Formanden for De samvirkende Fagforbund deltog i Forhandlingerne, idet man henviste til, at Tjenestemandslovens § 26 kun hjemler Adgang for en — eventuelt udenfor Etaten staaende — Forretningsfører, og da Carl F. Madsen hverken er Medlem Organisationen eller Forretningsfører for samme, vilde det ikke kunne tillades ham at deltage i Forhandlingsmødet.

Som Svar herpaa meddelte Jernbaneforbundet, at det ikke kunde anerkende Generaldirektoratets Beføjelse til at være medbestemmende om, ved hvilke Repræsentanter Forbundet kan være repræsenteret, og at det som Følge deraf heller ikke fandt Anledning til at ændre Forhandlingsudvalgets Sammensætning, samt at Forbundet ikke, saalænge Beslutningen opretholdes, er i Stand til at lade Organisationen repræsentere ved de omhandlede Forhandlinger.

Det berammede Møde, som skulde have fundet Sted den 7. Maj, har saaledes ikke fundet Sted.

Den Fremgangsmaade, Generaldirektoratet, eller vel rettere Trafikminister Stensballe, her har bragt i Anvendelse, har ikke efter vor Mening nogen Støtte i de gældende Forhandlingsregler, og vi kan derfor ikke se rettere, end at Regeringens Fremgangsmaade i det foreliggende Tilfælde er et Udslag af ren og skær Chikane, dels mod Jernbaneforbundet og dels mod De samvirkende Fagforbund.

Sagen var Genstand for Omtale paa De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde den 9. og 10. Maj, og ved en enstemmig Beslutning blev der nedlagt en kraftig Protest mod Trafikministerens Afvisning, ligesom der fremsattes Krav om Adgang for De samvirkende Fagforbund til at være repræsenteret, naar de tilsluttede Organisationer skal forhandle om Løn- og Arbejdsvilkaar.

I Overensstemmelse med den saaledes tagne Beslutning vedtog Forretningsudvalget paa et Møde den 19. Maj at sende Ministeren en Skrivelse af følgende Indhold:

Til

Ministeriet for offentlige Arbejder.

I Midten af April Maaned d. A. tilsendte Statsbanernes Generaldirektorat Dansk Jernbaneforbund Udkast til en Række Ændringer i de ved Statsbanerne for Tiden gældende Regler om Tjenestetid, ugentlig Fridag og Overarbejde. Nogle af de foreslaaede Ændringer er af den Beskaffenhed, at de maa siges at være stridende mod de Principper, som ligger til Grund for 8 Timers Arbejdsdagen, og de Ændringer, der angaar den ugentlige Fridag, vilde, om de gennemføres, nærmest borteliminere denne for Statsbanernes Personale eller i hvert Fald bevirke, at dette Personale bliver endog særdeles ugunstigt stillet paa dette Omraade.

Under Hensyn hertil, samt da de omhandlede Regler paa indirekte Maade berører mange andre ved Banerne beskæftigede Tjenestemænd og Arbejdere end nævnte Forbunds Medlemmer, har Jernbaneforbundet ønsket, at De samvirkende Fagforbunds Formand som den ene af Jernbaneforbundets Repræsentanter skulde deltage i Forhandlingerne denne Sag vedrørende, hvortil Generaldirektoratet havde indbudt, og som var berammet til den 7. ds. Fagforbundenes Formand indvilligede heri, og Meddelelse om Jernbaneforbundets Valg af Forhandlingsudvalg blev tilsendt Generaldirektoratet den 5. ds.

I Skrivelse af 7. ds. til Fagforbundene meddelte Dansk Jernbaneforbund imidlertid, at Statsbanernes Generaldirektorat, med Ministerens Billigelse, har nægtet at give De samvirkende Fagforbunds Formand Adgang til at deltage i de nævnte Forhandlinger under Paaberaabelse af, at Bestemmelserne i Tjenestemandslovens § 26 skal være til Hinder for, at Jernbaneforbundet blev repræsenteret bl. a. af vor Formand under Forhandlingen med Statsbanerne.

Da Jernbaneforbundet ikke kan anerkende, at den gældende Tjenestemandslov giver Administrationen Beføjelse til at øve Indflydelse paa, hvem eller hvilke Repræsentanter Forbundet skal repræsenteres af under Forhandlingerne, har Forbundet, hvad vi særdeles godt forstaar, nægtet at ændre Sammensætningen af det valgte Forhandlingsudvalg og meddelt Generaldirektoratet, at det undlader at deltage i bemeldte Forhandlinger den 7. ds., idet Forbundet selvfølgelig først og fremmest maa have endelig afgjort, hvorvidt en Statsinstitution skulde være i Stand til at nægte at forhandle med Repræsentanter fra Danmarks fagorganiserede Arbejderes Centralorganisation: De samvirkende Fagforbund, naar disse Repræsentanter er anmodet derom fra en tilsluttet Organisations Side. Det er Tilfældet i nærværende Sag, idet Dansk Jernbaneforbund staar tilsluttet De samvirkende Fagforbund som en Underorganisation af dette, og ifølge vore Vedtægter har Ret til Assistance ogsaa af den her nævnte Art.

Det siger sig selv, at Generaldirektoratets Beslutning maatte vække ikke ringe Forundring indenfor Fagforbundene; thi selv om vi i Aarenes Løb har været ude for adskillig Bureaukratisme og Formalisme, kan vi dog vanskelig blive fortrolig med den Tanke, at en Statsinstitution i Aaret 1927 kan finde det rimeligt at afvise at forhandle med vore Repræsentanter, naar vore Organisationer ønsker at være repræsenteret ved disse.

Vi kan naturligvis heller ikke stiltiende finde os i, at der gøres Forsøg paa at lægge os Hindringer i Vejen for at yde en tilsluttet Organisation Bistand under en Forhandling, ligesom vi selvfølgelig ikke vil lade den uhørte og urimelige Tilsidesættelse, som den vi her har være ude for, gaa upaatalt hen, hvad enten Krænkelsen har været tilsigtet eller ej.

Sagen har været drøftet paa Fagforbundenes aarlige Repræsentantskabsmøde den 9. og 10. ds., hvor Statsbanernes Handlemaade vakte almindelig Indignation, og hvor der vedtoges en saalydende Udtalelse:

»Repræsentantskabet, som er gjort bekendt med Trafikministerens Afvisning af De samvirkende Fagforbunds Repræsentant som Deltager i en Forhandling om Arbejdstidsregler for Jernbaneforbundets Medlemmer, nedlægger en bestemt Indsigelse imod denne Afvisning.

Det kan ikke erkendes at være berettiget, at Hovedorganisationen udelukkes fra Forhandlinger angaaende

Underorganisationernes Arbejdsforhold, og Mødet beslutter derfor, at der maa fremsættes Krav om Adgang til at være repræsenteret, naar de til De samvirkende Fagforbund hørende Organisationer skal forhandle om Løn- og Arbejdsvilkaar.«

Yderligere skal vi tilføje, at Fagforbundene ikke kan anerkende, at Tjenestemandslovens Bestemmelser er til Hinder for, at vore Repræsentanter deltager i Forhandlinger paa vore Organisationers Vegne, og navnlig finder vi det ganske misvisende at ville paaberaabe sig Bestemmelserne i § 26. Denne Paragraf fastslaar kun, at det er udelukket at lægge Hindringer i Vejen for, at en til en Tjenestemandsorganisation knyttet Forretningsfører, der ikke er Tjenestemandmand ved Etaten, deltager i Forhandlinger paa Organisationens Vegne, hvorimod den ikke paa noget Punkt berører Organisationens Valg af Forhandlingsudvalg eller deres Forhold til De samvirkende Fagforbund eller disses Stilling eller Forhold til de forskellige Statsvirksomheder.

Vi er da ogsaa vidende om, at Værksted- og Remisearbejdernes Fællesorganisation, der forhandler efter *samme Forhandlingsregler* som Dansk Jernbaneforbund, og hvis Medlemmer i denne Forbindelse i Henhold til Tjenestemandsloven er Tjenestemandsvilkaar underkastet, i en Aarrække har delegeret saavel Forretningsføreren for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund som Forretningsføreren for Karetmagerforbundet som Forhandlere ved Forhandlingsmøder i Generaldirektoratet. Der ligger saaledes i Generaldirektoratets Afvisning af De samvirkende Fagforbunds Formand, som en af Jernbaneforbundets Forhandlere, en Krænkelse af Arbejdernes centrale Sammenslutning, og vi finder Anledning til at henlede Ministeriets Opmærksomhed paa, at Lovgivningsmagten dog ved Bestemmelser i en Række gældende Love har anerkendt De samvirkende Fagforbund som Repræsentation for de fagorganiserede Arbejdere her i Landet, heriblandt ogsaa Love, som i høj Grad vedrører de ved Statsvirksomhederne beskæftigede Arbejdere og Tjenestemænd. Desuden har vore Repræsentanter i mange Aar under skiftende Regeringer plejet Forhandlinger med det Offentlige om Tjenestemænds Interesser paa faglige Omraader — ogsaa med Statsbanerne. Det er os derfor ubegribeligt, hvad Embedsmændene i Administrationen har til Hensigt med at afvise Forhandling med vore Repræsentanter, naar disse er anmodet om at deltage i saadanne af en af vore Organisationer. Vi kan kun tænke os, at det foretagne Skridt maa bero paa en Misforstaaelse paa en eller anden Maade, og under alle Omstændigheder maa vi naturligvis gøre bestemt Indsigelse imod den tagne Beslutning, ligesom vi maa henstille, at det paalægges Statsvirksomhedernes Ledelse at modtage vore Repræsentanter, naar disse ønsker Forhandling i Spørgsmaal, som angaar vore tilsluttede Organisationers Medlemmer.

Saafremt Ministeriet imod Forventning ikke agter at ændre sin Beslutning, udbeder vi os en mundtlig Forhandling om Sagen, og beder i saa Fald Ministeriet fastsætte Tid og Sted for en saadan.

P. F. V.

Carl F. Madsen.

/ Hans Jacobsen.

Lønbevægelser og Konflikter.

Overenskomforhandlingerne i Snedkerfaget.

Overenskomstforhandlingerne mellem Snedkerforbundet og Fællesforeningen af Danmarks Snedkermestre fik et lidt usædvanligt Forløb, i Anledning af at Snedkerforbundets Medlemmer var med i det Lockoutvarsel Arbejdsgiverne udsendte i Anledning af Murerkonflikten i Provinsen.

Dette Lockoutvarsel var udstedt, da man efter resultatløse Partsforhandlinger mødtes til Forhandlinger under Hovedorganisationernes Medvirken d. 23. Marts. Ved denne Forhandling var der under de foreliggende Omstændigheder selvfølgelig ingen Mulighed til Stede for at opnaa Enighed, hvorfor Mødet hævedes, efter at der havde fundet nogle Udvalgsforhand-

linger Sted om nogle specielle Spørgsmaal.

Af taktiske Aarsager blev der kort efter varslet Strejke i Snedkerfaget, og efter at Arbejdsgiverforeningen havde afblæst sin Lockout, fandt der nye Snedkerforhandlinger Sted den 29. April, men da disse ogsaa endte resultatløse, afsendtes et nyt Varsel, hvorefter Arbejdsstandsningen kunde træde i Kraft den 9. Maj.

Forligsinstitutionen greb nu ind i Sagen og indkaldte Parterne til Forhandling, og disse sluttede med et Forligsmandsforslag af 4. Maj, der i Hovedsagen gaar ud paa følgende:

Pristalsreguleringsbestemmelsen blev saaledes, at der kun skulde reguleres i August 1927 og August 1928. Eventuelle Nedsættelser af Lønningerne i Henhold hertil begrænsedes til 7 % for Bygningsprislistens Akkordsatser og 9 % paa de øvrige Lønninger fordelt med højst 5 % i August 1927 og med Resten i August 1928. Minimallønnen skulde dog ikke paavirkes af en Pristalsnedgang i August 1927 men derimod i August 1928 i Henhold til Pristallet i August 1927.

En i Provinsen gældende Bestemmelse om Aflønningen for unge Svende, bliver gældende ogsaa i København fra Augustreguleringen i 1927 at regne.

Den varslede Strejke udsættes og bortfalder hvis Overenskomsten vedtages, i modsat Fald kan den etableres med 1 Uges Varsel.

Svaret skulde afgives senest d. 16. Maj.

Da begge Parter vedtog Mæglingsforslaget, Snedkerforbundet ved en foretagen Urafstemning, er Sagen dermed i Orden og Overenskomsten er forlænget i 2 Aar til 1. April 1929.

Overenskomst med de mekaniske Reparationsværksteder.

Forbundet meddeler ligeledes at der er tilvejebragt Overenskomst med de mekaniske Reparationsværksteder, denne gælder indtil den fra en af Parterne opsiges til Ophør en 1. April, dog ikke før 1. April 1929.

Lønningerne er blevet reducerede med 12,6 pCt., og fremtidige Lønreguleringer efter Pristallet er dermed bortfalden.

Hvis Pristallet i August 1927 er under 178 eller over 190, kan hver af Parterne dog inden 1. September opsige Overenskomsten til Ophør 1. April 1928.

Karetmagere hos Karosserifabrikant H. Jensen, Omøgade 17.

I Anledning af, at ovennævnte Fabrikant ikke vilde udbetale Overskud paa noget Karosseriarbejde udført af 3 Karetmager, afholdtes der den 16. Maj et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen.

Paa Mødet oplystes det, at Hr. Jensen ved Sagens Behandling i et Mæglingsmøde havde protesteret mod, at Arbejdet var udført i Akkord, hvilket bestredes af de 3 Arbejdere.

Der opnaaedes derefter Enighed om, at Stridsspørgsmaalet henvistes til Afgørelse ved Fagets Voldgiftsret.

Den tvunge Voldgiftsdomstol i Norge.

Den mod hele den norske Arbejderklasses Modstand gennemtrumfede Lovgivning om tvungen Voldgift i Arbejdsstridigheder har nu sat sin første Blomst i en Række Domme indenfor Jernindustrien, Bjergværksindustrien, Tekstilindustrien, Skotøjsindustrien og for Catrineholm Emaljefabrik.

Dommene gaar ud paa en Lønreduktion paa 15 pCt. straks og en 2-aarig Overenskomstperiode med Pristalsregulering 15. Januar 1928 og 15. August samme Aar.

I Jernindustrien fastsættes Mindstelønnen for faglærte Arbejdere til 106 Øre og for Hjælpearbejdere til 93 Øre pr. Time. For Kvinder under 18 Aar er Lønnen 55 Øre pr. Time og over 18 Aar 68 Øre. Disse Lønninger stiger med 4 Øre pr. Time hvert Halvaar, til de naar 84 Øre, og individuelle Løntillæg kan fastsættes herudover ved nærmere Aftale mellem den enkelte Arbejder og Arbejdsgiver.

De første 5 Ugedage betales Overarbejde med et Tillæg paa 25 pCt. de to første Timer og derefter 50 pCt., medens Lørdage og Dagen før Helligdage betales med 100 pCt., ved Skifteholdsarbejde ydes dog kun 50 pCt., hvis Overarbejdet udløber ved Virksom-

hedens ordinære Lukketid Kl. 12 Middag.

I Skotøjsindustrien bliver Mindstelønnen for mandlige Arbejdere over 19 Aar og 6 Maaneders Arbejdsanciennitet indenfor Industrien 89 Øre pr. Time og for Arbejdere over 20 Aar 102 Øre pr. Time. Kvindelige Arbejdere over 18 Aar (Naadlersker undtaget) betales efter 6 Maaneders Anciennitet i Industrien med 65 Øre, Naadlersker efter 6 Maaneders Øvelse 49 Øre og efter et Aars Forløb 61 Øre.

Ferien nedsættes fra 12 Dage til 8 Dage.

Tekstilindustriens Timelønninger er fastsatte til 110 Øre for mandlige Arbejdere over 19 Aar og for kvindelige Arbejdere over 17 Aar 63 Øre.

Sekretariatet for Arbejdernes faglige Landsorganisation har paa et Møde drøftet de fældede Domme og taget følgende Beslutning:

I Anledning af de afsagte Voldgiftsdomme i Jernindustrien, Bjergværksindustrien, Skotøjsindustrien og Tekstilindustrien vil Sekretariatet udtale følgende:

Det er Norsk Arbejdsgiverforening, som i nøje Samarbejde med Regeringen og Borgerpartierne i Stortinget har foranlediget Voldgiftslovgivningen. De afsagte Voldgiftsdomme er et Udtryk for dette Samarbejde. Det er en Dom rettet mod Fagorganisationen og de fagorganiserede Arbejdere, som Sekretariatet finder ganske uretfærdig.

Som Følge af den foreliggende økonomiske og politiske Situation finder Sekretariatet det utilraadeligt at skride til Arbejdsstandsning mod Voldgiftsdommene. Det vilde betyde en Kamp om selve Samfundsmagten, en Kamp, som paa det nuværende Tidspunkt ikke vilde føre til et Resultat, som vilde være i de organiserede Arbejderes Interesse.

Arbejderklassen vil med alle Kræfter saavel fagligt som politisk fortsætte Kampen mod Voldgiftsloven og Tugthusloven, en Lovgivning, som har stillet de fagorganiserede Arbejdere i en Undtagelsesstilling i Norge, og vil føre Kampen for Arbejdernes retfærdige Krav videre frem.

Den 25. Maj afsagdes Dommen i Spørgsmaalet vedrørende Savværkernes og Høvleriernes Overenskomst.

Ligesom i de allerede paadømte Industrier mødte der ikke nogen Repræsentant for Arbejderne i de paagældende Virksomheder. Dommen var ogsaa her en Reduktion af Lønnen paa 15 pCt. Ferien bibeholdtes som hidtil, og Ordningen gælder, med Prisregulering i Januar og August 1928, til 31. Marts 1929.

4. Internationale Fagforenings-Kongres.

I Dagene 1.—6. August d. A. afholdes i Paris den 4. Internationale Fagforeningskongres, med følgende

Dagsorden:

1. Formandens Aabningstale.
2. Valg af Udvalg til Prøvelse af Mandaterne og andre Udvalg.
3. Forretningsudvalgets Beretning om Virksomheden, Regnskabsaflæggelse og Revisionsberetning. Aflægges af Joh. Sassenbach.
4. Den internationale faglige Centrals organisatoriske Opbygning. (Indledes af J. Oudegeest).
5. Funktionærer, Embedsmænd og frie Erhverv i Fagforeningsbevægelsen. (Indledes af G. J. A. Smit jr.).
6. International Støtte ved Lønkampe. Indledes af Joh. Sassenbach).
7. Lovændringer. (Indledes af J. W. Brown).
8. Afgørelse af indsendte Forslag.
9. International Kamp for 8-Timersdagen. (Indledes af Th. Leipart).
10. Den økonomiske Verdenstilstand. Indledes af C. Mertens).
11. Afrustningsspørgsmaalet og Kamp mod Krig og Militarisme. (Indledes af L. Jouhaux).
12. Valg.
    a) Valg af de Lande af hvis Repræsentanter Repræsentantskabet skal sammensættes.
    b) Valg af Medlemmer til Repræsentantskabet.
    c) Valg af Medlemmer til Forretningsudvalget.
    d) Valg af Sekretærer.
    e) Valg af Landet, i hvilket den næste Kongres skal finde Sted.

Enhver Landsorganisation der er

tilsluttet Den internationale faglige Central i Amsterdam, har Ret til at sende 10 Delegerede til de internationale Fagforeningskongresser.

Vort Forretningsudvalg har vedtaget at lade sig repræsentere paa voennævnte Kongres.

International faglig Konference af Arbejderkvinder.

Umiddelbart forinden den internationale Fagforeningskongres i Paris d. 1.—6. August afholdes ligeledes i Paris i Dagene 29.—31. Juli en international faglig Konference af Arbejderkvinder med følgende

Dagsorden:

1. Beskyttelse af kvindelige Arbejdere.
2. Kvindearbejdets folkeøkonomiske Betydning.
3. Hjemmearbejdet.

Ogsaa paa denne Konference vil De samvirkende Fagforbund være repræsenteret.

Det internationale Arbejdsbureaus Deltagelse i Forberedelserne til Verdensøkonomikonferencen.

Forud for den fornylig i Genève afsluttede Verdensøkonomikonference var der skrevet omfangsrige Forberedelsesarbejder. Der blev udarbejdet en Beretning om ethvert af de Punkter, der skulde behandles, og som skulde tjene som Grundlag for Udvalgsforhandlinlerne. Det internationale Arbejdsbureau har bidraget med følgende syv Beretninger:

1. Udvandringen i dens forskellige Former.
2. Lovgivning angaaende Arbejderudvandringerne.
3. Arbejdernes Levestandard i forskellige Lande.
4. Den videnskabelige Arbejdsorganisation i Europa.
5. Arbejdsomkostningernes Andel i Landbrugets samlede Produktionsomkostninger.
6. Kooperationens Rolle i international Korn-Handel, Mælkeriproduktion og andre landøkonomiske Foretagender.
7. Resultatet af Statistiken over Detailpriserne hos de kooperative Foretagender og hos private Købmænd.

Foruden disse syv Beretninger, der i sin Helhed er forfattede af det internationale Arbejdsbureau, har dette ogsaa udarbejdet betydelige Dele af Beretningen om Arbejdet og Lønnen i Jern- og Staalindustrien, Bomuldsindustrien og Skibsbygningsindustrien. Endelig blev den til Verdensøkonomikonferencen udarbejdede Beretning om Kulgrubeværker suppleret med de Oplysninger, som det internationale Arbejdsbureau havde indsamlet om Arbejdsforholdene i Bjergværkerne.

Vi skal i Forbindelse hermed meddele, at efter Indstilling af De samvirkende Fagforbund deltog Folketingsmand J. P. Nielsen i denne Konference.

Den 10. Internationale Arbejdskonference.

Onsdag den 25. Maj begyndte i Genève i Electorial-Bygningen den 10de internationale Arbejdskonference med følgende Dagsorden:

1. Sygeforsikring.
2. Foreningsfrihed.
3. Mindsteløn og Hjemmearbejde.

Alle de 55 Stater, der er Medlemmer af Det internationale Arbejdsbureau, var indbudte til Deltagelse i Konferencen.

Efter Bestemmelsen i Versailles-Overenskomstens Artikel 389 er hver Medlemsstat berettiget til at sende 4 Delegerede. Af disse er de 2 umiddelbare Repræsentanter for Regeringen, 1 er Repræsentant for Arbejdsgiverne og 1 for Arbejderne. Arbejdsgivernes og Arbejdernes Repræsentanter har fuldstændig Frihed ved Stemmeafgivningen. Enhver Delegeret kan til hvert af Dagsordenens Punkter ledsages af 2 Sagkyndige. Udnævnelsen af alle de Delegerede og sagkyndige Ledsagere foretages af de paagældende Medlemsstaters Regeringer.

Som de danske Arbejderes Repræsentant paa Kongressen har Ministeriet efter Indstilling af De samvirkende Fagforbund udnævnt Sekretær Hans Jacobsen og som sagkyndig Ledsager Forretningsfører for Dansk Skrædderforbund Josef Andersson.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN. — Trykt hos F. E. Bording København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 50 ❋ KØBENHAVN DEN 11. JUNI 1927 ❋ 23 AARGANG

Dommene i Kolindsund Sagen.

I sidste Nummer af »Arbejderen« omtalte vi i en ledende Artikel de Domme som Østre Landsret har afsagt i Anledning af de nye Erstatningskrav som Kolindsund-Bønderne og Firmaet N. Kjær i Mørke har rejst mod Landarbejderforbundet, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund, og vi skal nu nedenstaaende gengive Ordlyden af disse Domme.

I.

Angaaende det af Kolindsund-Bønderne rejste Erstatningskrav har Østre Landsret ifølge Rettens Dombog for V Afdeling den 28. Maj 1927 afsagt følgende

Dom:

I Aaret 1923 iværksatte Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund i Danmark i Anledning af en Lønstrid med Kolindsund Ejerlav og efter en resultatløs Strejke Blokade overfor Ejerne af 13 Gaarde i Kolindsund.

Gaardejerne hævdede, at de havde lidt stor Skade ved Blokaden, dels ved at have faaet mindre Priser for deres Varer end ellers, dels ved ikke at have kunnet sælge deres Produkter; i mange Tilfælde havde deres sædvanlige Modtagere nægtet at handle med dem, og deres Gaarde var ligefrem paa Grund af Blokaden usælgelige til en ordentlig Pris; en af dem havde endog maattet opgive sin Gaard, da dens Indtægter ved Blokaden gik alt for langt ned.

De anlagde derfor Sag mod de tre Forbund, hvem de paastod dømte til Udredelse af Erstatning, og efterat Sagen først var paadømt her ved Retten og derefter indbragt for Højesteret, blev Forbundene ved Højesterets Dom af 9. Juni 1926 — ved hvilken Blokaden betegnedes som retsstridig — dømt til in solidum at erstatte dem det Tab, Forbundene ved Blokaden havde tilføjet dem i Tiden indtil den Dag — den 10. Juni 1925 — da Sagen optoges til Dom ved Landsretten, hvilken Erstatning sattes til 100,000 Kroner.

Under denne Sag har nu 12 af de paagældende Gaardejere, Sagsøgerne, Niels Andersen af Enghavegaard, Mads Eriksen af Næsgaard, Kristen Herskind af Kaustruplund, Jens Knudsen af Skarnæs, Jens Legarth af Søholm, Jens Munkedal af Ellegaard, J. B. Østergaard Pedersen af Pognæs, Peter Petersen af Sivested Odde, Otto Precht af Østereng, A. Sørensen af Rørholm, Johannes Sørensen af Gl. Dæmning og Theodor Sørensen af Benzonshøj, — idet de har anført, at Blokaden i det Aar, der forløb efter den 10. Juni 1925 indtil Højesteretsdommens Afsigelse, blev gennemført med endnu større Energi end før og i dette Tidsrum har paaført dem store Tab ved at hindre dem i at faa deres Produkter af Høsten 1925 afsat — endelig paastaaet de Sagsøgte, de tre nævnte Forbund, dømte til i Erstatning for Tab paa denne Høst at betale in solidum

Andersen	2.720	Kr. 00	Øre
Eriksen	20.814	» 50	»
Herskind	11.707	» 75	»
Knudsen	34.936	» 86	»
Legarth	39.831	» 25	»
Munkedal	9.445	» 15	»
Østergaard Pedersen	17.076	» 61	»
Petersen	22.294	» 00	»
Precht	5.478	» 68	»
A. Sørensen	9.121	» 50	»
Johs. Sørensen	5.962	» 50	»
og Th. Sørensen	13.678	» 25	»
ialt	193.067	Kr. 05	Øre

og til Sagsøgerne i Fællesskab ..... 1.008 » 24 » som deres Andel i Udgifterne ved de Selvhjælpssalg, der ifølge Aftale med Forbundenes Sagfører er foretaget gennem Mægler.

alt ialt 194.075 Kr. 29 Øre

tilligemed Rente heraf 5 pCt. pro anno fra Stævningens Dato, den 15. September 1926.

De Sagsøgte har paastaaet sig frifundne.

De Sagsøgte har bestridt, at Sagsøgerne har lidt de af dem angivne Tab, hvorved de har anført, dels at den Sagsøgerne ved Højesteretsdommen tilkendte Erstatning i Virkeligheden dækker eventuelle senere Tab, dels at Tabene, forsaavidt de overhovedet er lidt, ikke alene beror paa Blokadens Virkninger, men ogsaa paa Landbrugets Konjunkturer og paa Vanskeligheden ved overhovedet at afsætte Landbrugsprodukter.

Der er under Sagen den 10. Februar 1927 optaget en Syns- og Skønsforretning til Oplysning navnlig om, hvor store Beholdninger der fandtes hos Sagsøgerne af Straa, Halm og Hø m. v. fra Høsten 1925, og om i hvilken Tilstand disse Beholdninger var. Sagsøgerne har derhos ved personligt Møde i Retten forklaret nærmere, hvorledes de er komne til de af dem angivne Erstatningsbeløb, og endelig er der afgivet Forklaring af forskellige Vidner.

Efter de i Højesteretsdommen benyttede Udtryk findes der ikke at kunne gives de Sagsøgte Medhold i, at der ikke skulde kunne tilkendes Sagsøgerne Erstatning for de efter den 10. Juni 1925 som Følge af Blokaden lidte Tab.

Efter det oplyste maa der nu gaas ud fra, at der efter nævnte Dato er ved Blokaden paaført Sagsøgerne yderligere Tab, og hvad angaar Størrelsen af disse Tab, maa det ved det fremkomne anses efter Omstændighederne tilstrækkeligt godtgjort, at de af Sagsøgerne rejste Krav i det hele stemmer med, hvad der bør tillægges hver enkelt af dem i Erstatning. Idet der imidlertid ikke kan ses bort fra, at Kravenes Rigtighed ikke er saa fuldt ud dokumenteret, som det kunde være sket, og fra at en Del af Tabene mulig skyldes Forhold — særlig Konjunktursvingninger — for hvilke de Sagsøgte ikke bærer Ansvar, findes alt dette taget i Betragtning, den Sagsøgerne tilkommende Erstatning at burde fastsættes som følger:

Andersen	2.600	Kr.	
Eriksen	19.800	»	
Herskind	11.200	»	
Knudsen	33.200	»	
Legarth	38.000	»	
Munkedal	9.000	»	
Østergaard Pedersen	16.250	»	
Petersen	21.200	»	
Precht	5.250	»	
A. Sørensen	8.700	»	
Johs. Sørensen	5.700	»	
Th. Sørensen	13.000	»	
ialt	183.900	Kr.	
hvortil kommer ovennævnte	1.008	»	24 Øre
ialt	184.908	Kr.	24 Øre

og de Sagsøgte vil saaledes være at tilpligte in solidum at betale disse Beløb med Rente af de enkelte Beløb overensstemmende med Sagsøgernes Paastand.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde, ligeledes in solidum, godtgøre Sagsøgerne med 7.000 Kr.

Thi kendes for Ret:

De Sagsøgte, Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund i Danmark, bør, een for alle og alle for een, til Sagsøgerne, Gaardejerne Niels Andersen, Mads Eriksen, Kristen Herskind, Jens Knudsen, Jens Legarth, Jens Munkedal, J. B. Østergaard Pedersen, Peter Petersen, Otto Precht, A. Sørensen, Johannes Sørensen og Theodor Sørensen, betalte til

Andersen	2.600	Kr.
Eriksen	19.800	»
Herskind	11.200	»
Knudsen	33.200	»
Legarth	38.000	»
Munkedal	9.000	»
Østergaard Pedersen	16.250	»
Petersen	21.200	»
Precht	5.250	»
A. Sørensen	8.700	»

Johs. Sørensen	5.700	»
Th. Sørensen	13.000	»
ialt	183.900	Kr.
og til Sagsøgerne i Fællesskab	1.008	» 24 Øre
altsaa ialt	184.908	Kr. 24 Øre

tilligemed Rente af de enkelte Beløb 5 pCt. pro anno fra den 15. September 1926, til Betaling sker.

Saa bør de Sagsøgte og, ligeledes een for alle og alle for een, til Sagsøgerne betale Sagens Omkostninger med 7.000 Kroner.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Intet Stempelforbehold.

Udskriftens Rigtighed bekræftes.

Østre Landsrets Kontor, d. 30. Maj 1927.

(sign.) *H. M. Jensen.*

/ (sign.) *E. S. Sorterup.*

Gebyrberegning: 4 Kr.

II.

Angaaende det af Firmaet N. Kjær, Mørke, rejste Erstatningskrav har Østre Landsret ifølge Rettens Dombog for V. Afdeling den 28. Maj 1927 afsagt følgende

Dom.

I Aaret 1923 iværksatte Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund i Danmark i Anledning af en Lønstrid med Kolindsund Ejerlav og efter en resultatløs Strejke Blokade overfor Ejerne af 13 Gaarde i Kolindsund, og for at gennemføre denne Blokade etablerede de fra den 4. April 1924 endvidere Blokade overfor Købmand af Mørke N. Kjær, forsaavidt angik hans Salg og Transport af Korn, Halm, Hø og Frø eller Indkøb og Transport af Kul, Olie og Kunstgødning.

Kjær anlagde derefter Sag mod de tre Forbund, hvem han paastod dømte til Udredelse af Erstatning, og efter at Sagen først var paakendt her ved Retten og derefter indbragt for Højesteret, blev Forbundene ved Højesterets Dom af 9. Juni 1926 — ved hvilken Blokaden betegnedes som retsstridig — dømt til in solidum at erstatte Købmand Kjær eller, idet han efter Landsretsdommens Afsigelse var afgaaet ved Døden, hans Dødsbo det Tab, Forbundene ved Blokaden havde tilføjet ham i Tiden indtil den Dag — den 10. Juni 1925 — da Sagen optoges til Dom ved Landsretten, hvilken Erstatning sattes til 30.000 Kr.

Under denne Sag har nu Købmand Kjærs Retsefterfølger, Firmaet N. Kjær af Mørke, idet det har anført, at Blokaden i det Aar, der forløb efter den 10. Juni 1925 indtil Højesteretsdommens Afsigelse, blev gennemført med endnu større Energi end før og i dette Tidsrum har paaført Firmaet store Tab, endelig paastaaet de Sagsøgte, de tre nævnte Forbund, dømte til i Erstatning for disse Tab at betale

Firmaet	51.228	Kr. 42 Øre
med Tillæg af ..... som dets Andel i Udgifterne ved de Selvhjælpssalg, der efter Aftale med Forbundenes Sagfører er foregaaet gennem Mægler	298	» 00 »
ialt	51.526	Kr. 42 Øre

tilligemed Rente heraf 5 pCt. p. a. fra Stævningens Dato, den 15. September 1926.

De Sagsøgte har paastaaet sig frifundne.

De Sagsøgte har bestridt, at Firmaet har lidt det af det angivne Tab, hvorved de har anført, dels at den Købmand Kjærs Dødsbo ved Højesteretsdommen tilkendte Erstatning i Virkeligheden dækker eventuelle senere Tab, dels at saadanne Tab, forsaavidt de overhovedet er lidt, ikke alene beror paa Blokadens Virkninger, men ogsaa paa Landbrugets Konjunkturer og paa Vanskeligheden ved overhovedet at afsætte Landbrugsprodukter.

Til Oplysning i Sagen er der fremlagt en af Revisions- og Forvaltningsinstitutet A/S udarbejdet Beretning om en af det ved Benyttelse af Firmaets Bøger foretagen Undersøgelse af Grundlaget for Erstatningsopgørelsen, og endvidere er der afgivet Forklaring af forskellige Vidner.

Efter de i Højesteretsdommen benyttede Udtryk findes der ikke at kunne gives de Sagsøgte Medhold i, at der

ikke skulde kunne tilkendes Sagsøgeren Erstatning for de efter den 10. Juni 1925 som Følge af Blokaden lidte Tab.

Efter det oplyste maa der nu gaas ud fra, at der efter nævnte Dato er ved Blokaden paaført Firmaet yderligere Tab, og hvad angaar Størrelsen af dette Tab, maa det ved det fremkomne anses efter Omstændighederne tilstrækkeligt godtgjort, at det af Firmaet rejste Krav i det hele stemmer med, hvad der bør tillægges det i Erstatning. Idet der imidlertid ikke kan ses bort dels fra, at Beregningen af den skete Skades Værdi, forsaavidt den i stort Omfang hævdes at hidrøre fra mistet Fortjeneste, er ret usikker, dels fra at en Del af Tabet mulig skyldes Forhold, for hvilke de Sagsøgte ikke bærer Ansvar, findes, alt taget i Betragtning, den Firmaet tilkommende Erstatning at burde fastsættes til ..... 35.000 Kr. 00 Øre
hvortil kommer ovennævnte ..... 298 » 00 »

ialt 35.298 Kr. 00 Øre

og de Sagsøgte vil saaledes være at tilpligte insolidum at betale dette Beløb med Rente deraf som paastaaet.

Sagens Omkostninger findes de Sagsøgte at burde, ligeledes in solidum, godtgøre Firmaet med 2500 Kr.

Thi kendes for Ret:

De Sagsøgte, Landarbejderforbundet i Danmark, Dansk Arbejdsmandsforbund og De samvirkende Fagforbund i Danmark, bør, een for alle og alle for een, til Sagsøgeren, Firmaet N. Kjær, betale 35.298 Kroner 00 Øre tilligemed Rente heraf 5 pCt. pro anno fra den 15. September 1926, til Betaling sker.

Saa bør de Sagsøgte og, ligeledes een for alle og alle for een, til Sagsøgeren betale Sagens Omkostninger med 2500 Kroner.

Det idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Intet Stempelforbehold.

Udskriftens Rigtighed bekræftes.

Østre Landsrets Kontor, d. 30. Maj 1927.

(sign.) *H. M. Jensen.*

Lønbevægelser og Konflikter.

Landarbejderforbundets Overenskomstforhold.

De i Landbruget gældende Overenskomster var af Landarbejderforbundet opsagt til Ophør den 1. Maj.

Fra Forbundets Side blev der stillet forskellige Forslag til Ændringer af saavel Lønsatserne som af almindelige Bestemmelser.

Arbejdsgiverforeningen fremsatte Ønske om Forhandling allerede i Begyndelsen af Marts Maaned, i hvilken Anledning der afholdtes Fællesmøde den 9. Marts.

Efter Plenarmødet blev man enige om at nedsætte et Udvalg paa 6 Medlemmer med den Opgave at gennemgaa de stillede Ændringsforslag og søge en ny Overenskomst udarbejdet.

Udvalget sluttede sine Forhandlinger Kl. 12 Nat og aftalte nyt Møde til Mandag den 14. Marts.

Ved dette Møde genoptog Udvalget sine Forhandlinger, men det var ikke muligt at opnaa Enighed, hvorfor Forhandlingerne afsluttedes ved 7-Tiden uden at nyt Møde blev afholdt.

Efter at Forhandlingerne saaledes var strandede, indkaldte Forligsmanden til Møde Mandag den 28. Marts Kl. 10.

Forhandlingerne begyndte med et meget langt Plenarmøde, hvorefter Forligsmanden henstillede til Parterne, at man ved et Udvalg forhandlede om Ændringerne til Overenskomstens almindelige Bestemmelser, medens Lønspørgsmaalene, derefter skulde forhandles med Forligsmanden.

Udvalgets Forhandlinger, hvori deltog Repræsentanterne for Hoved-Organisationerne, varede til Kl. 3 Nat, paa dette Tidspunkt var man naaet til Enighed paa alle Punkter med Undtagelse af Fagets særlige Reguleringsbestemmelse.

Udvalgets Forhandlinger genoptoges Tirsdag Formiddag Kl. 10, men det lykkedes ikke at opnaa Enighed om Reguleringsbestemmelsen, tiltrods for, at Forbundets Repræsentanter stillede flere Forslag til dette Forholds Løsning. Ud paa Eftermiddagen aflagde Hovedorganisationernes Repræsentan-

ter Beretning til Forligsmanden om de Resultater Udvalget var naaet til.

Efter en Række Forhandlinger med Repræsentanter fra begge Sider, stillede Forligsmanden Onsdag Morgen Kl. 7 et Forligsforslag, hvorefter de bestaaende Overenskomster forlænges fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed mellem Parterne, samt en Række Lønforbedringer udarbejdede af Forligsmanden. Den hidtil bestaaende Reguleringsbestemmelse udgaar, men føjes det til, »der optages snarest mulig en Forhandling om Indførelsen af en ny Bestemmelse til Regulering af Lønningerne i Overenskomstperioden. Til dette Formaal nedsættes et Udvalg bestaaende af 3 Medlemmer, valgt af Arbejdsgiverforeningerne for Land- og Skovbrug, og 3 Medlemmer, valgt af Landarbejderforbundet. Saa snart Enighed om en ny Reguleringsbestemmelse er opnaaet, indgaar denne Bestemmelse som Led af den bestaaende Overenskomst.«

Svaret til Forligsmanden skulde afgives Tirsdag den 5. April Kl. 12, men efter Ønske fra Arbejdsgiverne udsatte Forligsmanden Fristen til Fredag den 8. April, Kl. 7 Aften.

Efter Henstilling fra Formanden for Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug blev der Fredag den 8. April optaget Forhandling om en Ændring i Forligsmandsforslaget. Denne Forhandling førte til, at Forhandlingsudvalget enedes om en Ændring angaaende Forskudsbetalingen for Sukkerroer.

Ændringen blev samme Dag tiltraadt af Arbejdsgiverne, medens Landarbejderforbundets Forretningsudvalg maatte anmode Forligsmanden om at vente med det endelige Svar til Lørdag den 9., idet man skulde forelægge Ændringen for Forbundets Hovedbestyrelse paa et Møde om Lørdagen.

Resultatet af Hovedbestyrelsesmødet blev, at ogsaa Landarbejderforbundet tiltraadte Ændringen.

Den nye Overenskomst var saaledes tiltraadt af begge Parter og traadte i Kraft den 1. Maj.

Træindustriarbejderne hos Esbjerg ny Fiskekasseforretning.

I Anledning af en Klage fra Træindustriens Fabrikantforening over at Træindustriarbejderforbundet havde nægtet at anvise Arbejdskraft til Betjening af nogle Sømmemaskiner paa Esbjerg ny Fiskekassefabrik afholdtes et Fællesmøde d. 7. Maj.

Anledningen til Nægtelsen er, at Firmaet ligger i Strid med Dansk Arbejdsmandsforbund om hvorvidt der til Medhjælp ved disse Maskiner i H. t. en gældende Overenskomst kan anvendes Arbejdsdrenge.

Mødet endte uden Resultat og Arbejdsgiverne har senere anlagt Sag ved den faste Voldgiftsret imod begge Forbundene.

Dansk Mølleriarbejderforbunds 17de ordinære Kongres.

Forbundet afholdt i Dagene den 13., 14. og 15. Maj sin 17de ordinære Kongres i Axelborgs Selskabslokaler i København.

Kongressen bestod af 32 Delegerede, 10 Hovedbestyrelsesmedlemmer og 3 Gæster.

Gæsterne var Sekretær *Hans Jacobsen*, De samvirkende Fagforbund, *H. L. Børsum*, Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbejderforbund, og *Axel Svensson* fra Svensk Levnedsmiddelarbejderforbund.

Kongressen aabnedes af Forbundets Forretningsfører *J. M. Johansen*, der i sin Aabningstale henledte Opmærksomheden paa den vanskelige Tid for Arbejderklassen, som vi nu gennemlever, og at denne Tid mere end noget andet maatte mane Arbejderne til Samling om deres Organisationer, og dersom dette kunde bevirke, at de danske Arbejdere sluttede op om deres naturlige Sammenslutning De samvirkende Fagforbund, var den haarde Tid alligevel til Gavn for vor Bevægelse.

Kongressen konstituerede sig med *Chr. Jensen*, København, og *C. A. Jensen*, Nykøbing F., som Dirigenter, medens Medlem af Forretningsudvalget og Sekretær for Forbundet *P. Hansen* førte Kongressens Protokol.

Efter at Gæsterne havde talt, aflagde Forretningsføreren

Beretning om Virksomheden.

Forbundet, der tæller 29 Afdelinger, har i de 4 Aar haft en Fremgang i Med-

lemsantallet paa 43 Mand. Denne Fremgang vilde have været større, dersom ikke Arbejdsløsheden i det sidste Par Aar havde været saa stor, som den blev, fordi Fagets Udøvere led under den store Melimport. Forretningsudvalget havde ført Forhandlinger med Handelsminister Jørgen Christensen under det forrige Venstreregimente, men uden at der var opnaaet Reguleringsbestemmelser desangaaende, skønt de danske Møllere var fuldt ud i Stand til at producere lige saa godt Mel af den amerikanske Hvede, som Møllerne i U. S. A. Kanada.

Forretningsføreren omtalte derefter de Forhandlinger om Oprettelse af Tillidsmandsinstituioner i Faget, som man havde ført med Arbejdsgiverne, uden at det var lykkedes at faa en Løsning af Spørgsmaalet.

Ligeledes omtalte Forretningsføreren Feriespørgsmaalet, som ikke var gennemført obligatorisk. For de fleste Provinsmøllers Vedkommende ydes der dog Ferie, medens den i København er gennemført overalt.

Derefter gav Forretningsføreren en Oversigt over Fagets Lønbevægelser i de siden sidste Kongres forløbne 4 Aar. For indeværende Aar er Overenskomsten for Forbundets Medlemmer paa de københavnske Handelsmøller forlænget uændret, medens Overenskomsten for Provinsens Arbejdere i de danske Handelsmøller endnu ikke er bragt til endelig Afslutning. Man er strandet paa Spørgsmaalet om Pristalsregulering, som man havde friet sig for i 1923, men som ved Forligsmandens generelle Ordning med de 22 Forslag i 1925 indførtes igen, og som Arbejdsgiverforeningen nu ikke vil give Slip paa.

I Diskussionen om den aflagte Beretning, der fra alle Sider blev komplimenteret som yderst fyldestgørende, deltog en Række af Delegerede, hvorefter Forretningsføreren replicerede til de forskellige Forespørgsler.

Beretningen godkendtes enstemmigt.

Forbundets Regnskaber.

Ved Behandlingen af Forbundets Regnskab viste det sig, at Administrationsfonden har haft en Fremgang paa ca. 4000 Kr. og Strejkefonden en Fremgang paa ca. 13,000 Kr.

Regnskabet godkendtes enstemmigt.

Lovændringerne.

Kongressen vedtog at fortsætte Opsparingen af Strejkefondet ved en ugentlig Henlæggelse af 20 Øre af hvert Medlemskontingent.

Gamle Medlemmer over 60 Aar og med 15 Aars Organisationsanciennitet, som har faaet deres Arbejdsfortjeneste forringet paa Grund af Sygdom eller Alder, vedtog Kongressen at give Kontingentlettelse.

Lovenes Bestemmelser om Strejkeunderstøttelsens Størrelse ændredes saaledes, at Understøttelsen forhøjes med 50 Øre pr. Dag og 50 Øre pr. Uge pr. Barn under 15 Aar, medens Karensdagene ophævedes saaledes, at Understøttelserne udbetales fra og med Konfliktens første Dag.

Natarbejdet.

Under de fra Afdelingerne indsendte Forslag besluttede Kongressen at paalægge Ledelsen at støtte de internationale Bestræbelser for at afskaffe Natarbejdet.

Stillingen til
De samvirkende Fagforbund.

Fra Forbundets Afdeling i Vejle forelaa Forslag om Udmeldelse af De samvirkende Fagforbund.

Forslaget blev dog efter nogen Diskussion forkastet med alle Stemmer mod 6.

Forbundets internationale Stilling.

Forbundet har ikke hidtil staaet som Medlem af den internationale og heller ikke af den skandinaviske Union indenfor Levneds- og Nydelsesmiddelindustrien.

Paa Kongressen behandledes dette Spørgsmaal i en indgaaende Diskussion. Forbundets Hovedledelse staar delt i Opfattelsen af, hvorvidt man bør slutte sig til Unionen.

Et Mindretal anbefalede Indmeldelse, medens Hovedbestyrelsens Flertal anbefalede at forblive udenfor Sammenslutningen, saalænge de to beslægtede Fag Slagteriarbejderne og Bryggeriarbejderne, der er Medlemmer af Unionen, ikke har indmeldt sig i De samvirkende Fagforbund.

Ved Afstemningen vedtoges Flertallets Forslag.

Kongressen besluttede derefter at paa lægge Hovedledelsen at arbejde for en mere fast formet Ferieordning, og i Agitationsøjemed paalagdes det Forbundets Afdelinger at drive en energisk Propaganda for at faa alle Mølleriarbejdere organiserede. Kongressen godkedte Ledelsens Arbejde paa dette Felt i den forløbne Periode.

Valg.

Forretningsfører *I. M. Johansen* genvalgtes med Akklamation og takkede for den Tillid, der vistes ham. Forretningsudvalget, der bestaar af *Chr. Kildebo, Chr. Jensen, Peter Hansen* og *J. A. Frederiksen*, genvalgtes ligeledes med Akklamation.

Til Hovedbestyrelsen genvalgtes: *A. L. Jensen*, Ringsted, *Chr. Jensen*, Nykøbing F., *O. Olsen*, Kolding, *G. Nielsen*, Aalborg, og *A. Christiansen*, Svendborg.

Næste Kongres afholdes i 1931 i København.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1058.
Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejdere hos Frisørmester G. J. Vennike.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 2. Marts 1927 i Sag Nr. 1058: De samvirkende Fagforbund paa Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitets-Arbejderforbunds Vegne mod Frisørmester G. J. Vennike.

Ved den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. November 1926 i Sag Nr. 1033 blev Frisørmester G. J. Vennike, der i sin Virksomhed beskæftigede en uorganiseret Svend, kendt pligtig at efterleve den mellem Københavns Barber- og Frisørlaug og Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitets-Arbejderforbund den 15. Maj 1926 afsluttede Overenskomst, der bl. a. indeholdt Bestemmelse om, at Laugets Medlemmer var pligtige til udelukkende at beskæftige Medlemmer af Forbundet. Vennike var, da Overenskomsten blev afsluttet, Medlem af Lauget. Han stemte mod Overenskomsten paa den paagældende Generalforsamling og erklærede derefter overfor Lauget, at han var ude af Stand til at opfylde den ovennævnte Bestemmelse. Han blev derfor slettet af Lauget fra den 1. Juli 1926 at regne.

Efter at Den faste Voldgiftsrets Kendelse var afsagt, oprettede Vennike den 6. December en Interessentskabskontrakt med den nævnte Svend, Emil Sarnild, ifølge hvilken Sarnild efter at have købt Halvdelen af Vennikes Forretning for 6000 Kr. kontant optoges fra den 1. December at regne som ligeberettiget Kompagnon i Forretningen. Denne Kontrakt blev tilstillet saavel Lauget som Forbundet til Gennemsyn, men baade Lauget og Forbundet erklærede, at de ikke kunde anerkende Kompagniskabet, der maatte anses som en Omgaaelse af Den faste Voldgiftsrets Kendelse. Den 24. December 1926 opsagde Vennike for sit Vedkommende Overenskomsten af 15. Maj 1926 til Ophør den 1. Maj 1927.

Denne Overenskomst indeholder i § 3 følgende allerede i den tidligere Kendelse gengivne Bestemmelse:

»De ved denne Overenskomsts Indgaaelse eksisterende Kompagni- og Interessentskaber skal inden 1. Juni 1926 behandles af Lauget og Forbundet i Fællesskab, og de Kompagni- og Interessentskaber, som de to Organisationer ikke kan godkende i Forening, skal senest 1. Juli 1926 ophæves eller bringes i den Orden, som kræves.

Inden nye Kompagni- og Interessentskaber oprettes, skal de være godkendt af Lauget og Forbundet i Fællesskab, da de i modsat Fald ellers er ulovlige.«

Under nærværende Sag har Klagerne, De samvirkende Fagforbund paa Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitets-Arbejderforbunds Vegne, nedlagt Paastand paa, at Frisørmester G. J. Vennike idømmes Bod for Tilsidesættelse af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 24. November 1926, idet han i Tiden fra 24. November til 1. December beskæftigede Emil Sarnild som uorganiseret Svend, og dernæst fordi han lod et Interessentskab oprette, in-

den han havde de to Organisationers Godkendelse heraf. Klagerne har endvidere nedlagt Paastand paa, at G. J. Vennike kendes pligtig til at ophøre med Interessentskabet, samt at han kendes pligtig til at betale Sagens Omkostninger.

Klagerne har henvist til, at Vennike ved Kendelsen af 24. November er tilpligtet at efterleve Overenskomstens Bestemmelser, herunder ogsaa Bestemmelsen om, at nye Kompagniskaber skal godkendes af Lauget og Forbundet i Fællesskab. En saadan Godkendelse er imidlertid nægtet, og Kompagniskabet og Vennikes hele Forhold efter Kendelsens Afsigelse er derfor ulovligt.

Indklagede har principalt paastaaet Sagen afvist. Han hævder, at Overenskomstens Bestemmelser om Kompagniskaber er af en saa usædvanlig Karakter og ligger i den Grad udenfor Organisationens lovlige Formaal, at en Generalforsamlingsbeslutning indenfor Lauget ikke kan være forbindende for de Medlemmer, der protesterer. Afgørelsen af disse Forhold hører imidlertid ind under de ordinære Domstole, og Sagen bør derfor afvises fra Den faste Voldgiftsret.

Da nærværende Sag imidlertid angaar Spørgsmaalet om Brud paa en Overenskomst, som Vennike er kendt pligtig til at efterleve, samt Spørgsmaalet om Nægtelse af at efterkomme Den faste Voldgiftsrets Kendelse, kan Afvisningspaastanden ikke tages til Følge.

Subsidiært har Indklagede nedlagt Paastand paa Frifindelse. Han gør herved gældende, at den tidligere Kendelse ikke afgør noget som helst med Hensyn til Spørgsmaalet om et Kompagniskab mellem ham og Svenden. Det indgaaede Interessentskab er fuldt ud reelt og i enhver Henseende lovligt. Der etableres herved et helt nyt Retsforhold mellem ham og Sarnild, og Anledningen hertil har ganske vist været den tidligere Kendelse, men det er ikke rigtigt at betragte Forholdet som en Omgaaelse af Kendelsen. Naar Forholdet saaledes er det, at Kontrakten i sig selv er reel og lovlig, har Lauget og Forbundet ikke været berettiget til at nægte Godkendelsen, Lauget saa meget mindre som det har ekskluderet Vennike. Det kan efter Indklagedes Opfattelse under ingen Omstændigheder være Meningen med Bestemmelsen i § 3, 2. Stk., at Lauget og Forbundet ganske vilkaarligt skulde kunne erklære et Interessentskab for ulovligt, men det er dette, der er sket i nærværende Tilfælde.

Klagerne bestrider heroverfor, at den skete Nægtelse af Godkendelse har været vilkaarlig. Bestemmelsen i § 3 skyldes et fælles Ønske hos Lauget og Forbundet om at komme pro forma Kompagniskaber til Livs. Vennike har altid tidligere drevet sin Forretning ved Hjælp af en Svend, og der er intet, der motiverer Ændring i dette Forhold. Kompagniskabet er kun indgaaet, for at Vennike kan sætte sig ud over Overenskomstens Bestemmelser.

Retten maa vel give Indklagede Medhold i, at den tidligere Kendelse intet afgør med Hensyn til et Kompagniskab mellem Indklagede og Sarnild, men Retten kan paa den anden Side ikke se bort fra, at Overenskomsten af 15. Maj 1926 kræver, at nye Kompagniskaber skal godkendes af Lauget og Forbundet i Fællesskab. Saadan Godkendelse er i nærværende Tilfælde nægtet. Denne Nægtelse, der maa antages at bunde i faglige Hensyn, mener Retten ikke at kunne tilsidesætte, og Følgen heraf maa være, at Klagernes Paastand tages til Følge. Den Bod, Indklagede vil have at betale, kan efter alt foreliggende, herunder at der ikke har kunet rejses Indsigelse mod Kontraktens Affattelse, fastsættes til 200 Kr. Indklagede bør dernæst betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse:

Indklagede, Frisørmester G. J. Vennike, bør ophøre med Interessentskabet med Emil Sarnild, samt til Klagerne betale en Bod, stor 200 Kr. Endvidere betaler Indklagede Sagens Omkostninger med 300 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 51 ❋ KØBENHAVN DEN 18. JUNI 1927 ❋ 23 AARGANG

Norsk Betænkning om lovordnede Afstemningsregler i Strejke- og Lockoutspørgsmaal.

I Norge har der — ligesom her i Landet — ved forskellige Lejligheder været rejst Krav om at faa Afstemningerne i Spørgsmaal vedrørende Strejke og Lockout reguleret paa en saadan Maade, at man er sikker paa, at Afstemningen virkelig ogsaa er et fuldgyldigt Udtryk for Anskuelserne indenfor de stemmeberettigedes Kreds. Der tænkes herved særligt paa, at Afstemningerne skulde være skriftlige og hemmelige.

Som Følge af, at Sagen rummer saa mange vanskelige og for Organisationerne ømtaalelige Spørgsmaal, besluttede Regeringen at henvise den til Behandling i en særskilt Komité. Denne nedsattes den 22. Oktober 1926 med Rigsmæglingsmanden, Advokat Voss som Formand. Iøvrigt bestod den af 2 Embedsmænd og af Repræsentanter for Norsk Arbejdsgiverforening og for Arbejdernes faglige Landsorganisation.

I December Maaned 1926 afgav Komiteen sin Betænkning. Paa Grundlag heraf har den norske Regering derefter i Februar 1927 fremsat Forslag til Ændring i Loven af 6. August 1915 om Arbejdsstridigheder.

Komiteen beskæftiger sig først med Spørgsmaalet om *Urafstemninger over Mæglingsforslag*.

Enkelte af Komitéens Medlemmer deler vel de Betragtninger, der i den danske Arbejdskommissions Betænkning om Mægling og Voldgift i Interessestridigheder fra visse Sider er fremført imod saadanne Afstemninger; men Komitéen mener dog, at Indgreb ad Lovgivningens Vej i den gældende Praksis ikke for Tiden vilde gavne Sagen. Man støtte dette paa, at Erfaringerne fra de senere Aar viser, at det er nødvendigt eller i hvert Fald hensigtsmæssigt at sikre sig, at et Flertal af de direkte interesserede gennem Afstemning binder sig til den paagældende Aftale, og at der i det Hele taget »er flere Tegn, som tyder paa, at man ved at overlade Tingene til en naturlig Udvikling atter vil komme over i roligere Forhold«.

Komitéen fremhæver dernæst, at der kun kan være Tale om at give regulerende Bestemmelser for Afstemninger af *de enkelte* Arbejdere og Arbejdsgivere over de Forslag, som den offentlige Mæglingsmyndighed fremsætter. Derimod skal man ikke ad Lovgivningens Vej regulere Afstemningerne om de Forslag, som de direkte Forhandlinger mellem Parterne resulterer i, eller Afstemningerne i de Foreningsorganer, hvor Arbejdsgivere og Arbejdere møder gennem valgte Repræsentanter (Bestyrelser, Sekretariater m. m.).

Hvad dernæst *Formen for Afstemningen* angaar, er *Komitéen* enig om, at Afstemningerne bør være *skriftlige og hemmelige*.

Komitéen beskæftiger sig derefter med Spørgsmaalet om, *hvem der bør kunne deltage i Afstemningerne*.

Komitéen — med Undtagelse af Arbejdsgivernes Repræsentanter — finder, at *uorganiserede Arbejdere og Arbejdsgivere* ikke bør have Ret til at stemme. Man anfører derfor, at Loven om Arbejdsstridigheder paalægger *Organisationerne* som saadanne Erstatningsansvar, og at dette maa forudsætte, at den paagældende Overenskomst alene er kommet i Stand i Kraft af de organiserede Arbejderes Stemmer.

Arbejdsgivernes Repræsentanter hævder, at de uorganiserede Arbejdere ved en Virksomhed, der omfattes af den

paagældende Overenskomst, eller af en eventuel Arbejdsstandsning, er lige saa interesserede som de organiserede Arbejdere i Afstemningen, og at Arbejdsrettens Praksis gaar ud paa, at den Aftale, som træffes for en Virksomhed med Arbejderorganisationerne, ogsaa gælder for de uorganiserede Arbejdere. Man maa derfor enten give de uorganiserede Arbejdere Ret til at stemme eller skaffe dem fuld Arbejdsfrihed og fuld Beskyttelse, saa at de kan fortsætte Arbejdet paa de Vilkaar, som de mener at kunne gaa ind paa.

Hvad dernæst angaar Spørgsmaalet om Adgang til at stemme for *organiserede Arbejdere ved Virksomheder indenfor samme Fag, der staar udenfor Organisationerne,* bævder Komitéen — med Undtagelse af Arbejderrepræsentanterne —, at det er principielt rigtigt, at disse Arbejdere *ikke* kan stemme. Heroverfor anfører Arbejderrepræsentanterne, at Fagorganisationen er en Enhed, og at de organiserede Arbejdere ved uorganiserede Virksomheder er direkte eller indirekte interesserede i de Løn- og Arbejdsvilkaar, som bliver gældende for de andre organiserede Arbejdere. Derfor maa de ogsaa have Adgang til at deltage i Afstemningen.

Det samme Flertal indenfor Komitéen hævder dernæst, at *kun Personer over en vis Alder* bør kunne stemme. Arbejdernes Repræsentanter fraraader imidlertid, at der sættes nogen Aldersgrænse.

Endelig er der Spørgsmaalet om de *arbejdsløse.* Den almindelige Regel er for Tiden den, at arbejdsløse, der senest var beskæftiget i en af de Virksomheder, der deltager i Afstemningen, har Stemmeret, uanset hvorlænge de har været ledige.

Denne Ordning tiltræder Formanden og de to Arbejderrepræsentanter, medens Komitéens øvrige Medlemmer mener, at der bør fastsættes en Tidsgrænse (6 eller 2 Maaneder), saaledes at de, der har været arbejdsløse i længere Tid, ikke skal kunne stemme.

I Spørgsmaalet om *Afstemningsstedet, Afstemningens Ledelse o.s.v.* deler Kommissionen sig ogsaa. Alle Medlemmerne med Undtagelse af Arbejdsgivernes Repræsentanter er blevet staaende ved ikke at foreslaa nogen Forandring i den gældende Praksis, hvorefter Afstemningen foregaar i Organisationernes Forsamlingslokaler eller paa Arbejdspladsen. Afgørende herfor har det været, at man ellers vilde være nødt til at skabe et offentligt Apparat, der kunde administrere og kontrollere Afstemningerne.

Arbejdsgiverne stiller et udformet Forslag om, hvorledes en omfattende hemmelig, skriftlig og kontrolleret Afstemning kan bringes i Stand.

Komitéen beskæftiger sig derefter med Spørgsmaalet om, hvorvidt der bør opstilles Krav om en bestemt *Mødeprocent og kvalificeret Flertal.*

Arbejdsgivernes Repræsentanter erkender, at et Krav om kvalificeret Stemmedeltagelse eller Flertal ved Afstemningerne kan have sine Lys- og Skyggesider, men foreslaar dog, at et Mæglingsforslag ikke bør kunne betragtes som forkastet, medmindre $^2/_3$ af de afgivne Stemmer er for Forkastelse.

Komitéens øvrige Medlemmer udtaler, at det vil vise sig meget vanskeligt at formulere faste Regler. De vil tit blive for stive og ikke virke hensigtsmæssigt eller rimeligt i alle de mange skiftende Situationer. Man bør derfor ikke gaa hertil.

Endelig foreslaar Arbejdsgiverne i Spørgsmaalet om, hvorvidt der *skal gives Forligsmanden Meddelelse om Antallet af stemmeberettigede* og af Stemmerne for og imod Forslaget, at saadanne Oplysninger bør gives. De øvrige Medlemmer finder ikke tilstrækkelig Grund til at gennemføre en saadan Pligt.

Naar Komitéen dernæst kommer til Spørgsmaalet om, i hvilket Omfang der i *Loven* bør fastsættes Regler i Overensstemmelse med foranstaaende, deler den sig i flere Mindretal.

Formanden begynder med at vende sig mod Paastanden om, at Arbejdsfreden vil blive bevaret, hvis blot de menige Medlemmer turde stemme efter deres Overbevisning. »Efter min Erfaring som Rigsmæglingsmand gennem fire vanskelige Aar, og ogsaa efter de Oplysninger, som Parternes Repræsentanter har givet under Komitéens Forhandlinger, har jeg ikke kunnet tilegne mig den Opfattelse, at man

vilde have haft synderligt mere Arbejdsfred i Industrien, selvom der i Lovs Form havde foreligget Bestemmelser om de Afstemninger, der har været foretaget blandt Arbejdsgiverne og Arbejderne«. Han mener derefter, at der er lidet at vinde og meget at tabe ved at indføre *detaillerede Lovregler* om Afstemninger. Derimod er der visse *Principper* for Afstemning, som alle er enige om, og som har Tilslutning fra begge Parters Repræsentanter. Saaledes bør man kunne bestemme i Loven, at Afstemningen skal være skriftlig og hemmelig. Endvidere kunde der i og for sig være Grund til i Loven at fastsætte en Aldersgrænse for Stemmeretten, ligesom der kunde være Anledning til at sikre sig mod, at der tillægges en Afstemning, naar kun et Mindretal af de interesserede Medlemmer — paa Arbejder- eller Arbejdsgiverside — har deltaget i Afstemningen. Naar han alligevel *ikke* foreslaar Bestemmelser om disse sidste Forhold indsat i Loven, er det fordi man i saa Fald ogsaa maatte sørge for at skabe en *Kontrol* af, at Reglerne blev overholdt, hvad der vilde være meget bekosteligt.

De to *Embedsmænd* er enige med Formanden i hans Resultat, men den ene mener, at der yderligere i Loven vil kunne indsættes en Bestemmelse om, at Forligsmanden kan kræve Tilsagn fra Parternes Forhandlere om, at der ved Afstemningen gaas frem efter visse, nærmere angivne Regler.

Arbejderrepræsentanterne fraraader paa det bestemteste, at der gives Lovregler af nogen Art for Afstemningerne, idet dette er en uberettiget Indgriben i Fagorganisationernes Ret til selv at afgøre deres Sager.

Arbejdsgivernes Repræsentanter fastholder endelig, at der i Loven bør optages detaillerede Regler for saadanne Afstemninger.

Regeringsforslaget gaar — ligesom Komitéens Formand og Embedsmændene — ud fra, at Fordelen ved i Loven at indsætte udførlige Afstemningsregler ikke kan ventes at blive saa betydelige, at det vil kunne opveje Omkostningerne ved den Kontrol, som man vil være nødsaget til at etablere fra det Offentliges Side.

Forslaget indskrænker sig derfor til at foreslaa indsat Bestemmelser om, at Afstemningen skal være skriftlig og hemmelig, og at der kun maa udleveres blanke Stemmesedler og kun stemmes Ja eller Nej. Regeringen foreslaar endvidere, at de stemmeberettigede som Regel skal vælge et »Stemmestyre«, der skal lede Afstemningen og affatte Protokol over Mødet med Angivelse af Stemmetallene.

Dernæst indeholder Forslaget en Bestemmelse om, at Mæglingsmyndigheden kan kræve Tilsagn fra Parternes Forhandlere om, at der ved Afstemningen vil blive gaaet frem efter visse, nærmere angivne Regler.

Endelig søger Forslaget i Overensstemmelse med den danske Arbejdskommissions Forslag i Loven indsat en Bestemmelse om Forligsmandens Adgang til at tilbagevise Spørgsmaal til direkte Forhandling mellem Parterne. Dr.

Lettlands faglige Landsorganisations 6. ord. Kongres i Riga d. 9.—10. April.

Som en Konsekvens af de Beslutninger, der i afvigte Efteraar blev fattet paa den skandinavisk-baltiske Konference i Stockholm, vedtog Forretningsudvalget at modtage en Indbydelse til at sende en Repræsentant til den baltiske faglige Landsorganisations Kongres i Riga den 9.—10. April.

Som Repræsentant valgtes Hans Jacobsen.

Lettland er en af de baltiske Stater, der dannedes efter Verdenskrigen ved Løsrivelse fra Rusland, og for at lette Forstaaelsen af den faglige Bevægelses Stilling i Landet, saaledes som det er muligt at fremstille den efter at have overværet en Kongres i et Par Dage, er det formaalstjenligt at fortælle lidt om Landets Historie i de senere Aar.

Indtil Krigens Udbrud i 1914 var der i Lettland en ikke ringe Industri. Man regner med, at der i Industri og Haandværk beskæftiges ca. 200,000 Lønmodtagere.

Den Gang havde Lettland ogsaa med sine gode Havne en stor Betyd-

ning for hele Ruslands Udenrigshandel.

Befolkningens Antal var over 2½ Million og heraf i Riga alene over ½ Million. Verdenskrigen havde imidlertid en skæbnesvanger Indflydelse, idet Landet næsten uafbrudt var Krigsskueplads fra 1915—1919. Dette havde blandt andet til Følge, at der i Aarene 1915—17 efter Ordre fra de russiske Militærmyndigheder alene fra Riga og Omegn førtes ca. 30,000 Waggonladninger Industrimaskiner og andet Inventar fra Fabrikkerne til det indre af Rusland, og dette er aldrig ført tilbage.

Det store Flertal af Industriens Arbejdere maatte følge med, og da Bønderfamilier i Titusindvis dels blev udviste og dels selv forlod det krigshærgede Land, var Indbyggerantallet, da Republikken Lettland proklameredes i Slutningen af 1918, gaaet ned til 1½ Million, hvoraf Riga kun talte 210,000.

Siden den Tid er der dog sket nogen Fremgang; Landet har nu op imod 2 Millioner Indbyggere, hvoraf Riga har ca. 325,000.

Denne Fremgang skyldes hovedsagelig den i 1920 gennemførte Jordreform, der delte de store Godser, og gav Jorden til tidligere Landarbejdere og Krigsdeltagere. I selve Industrien har Fremgangen siden Krigens Ophør kun været talmæssig ringe. Mægtige Industrianlæg baade i Riga og i andre Byer ligger tomme og delvis nedskudte. Man regner stadig kun med ca. 50,000 Industriarbejdere i hele Landet.

Om disses Lønforhold kan anføres, at Reallønnen fra før Krigen ikke er naaet; navnlig indenfor Industrien er der langt igen.

I store Træk er det saaledes, at faglærte Arbejdere nu har ca. 80 % af Reallønnen i 1914, de ufaglærte Kvinder 92 %, medens ufaglærte Mænd omtrent er naaet op paa deres tidligere Realfortjeneste. At dette har kunnet lade sig gøre, skyldes, at deres Lønninger før Krigen var meget lave, fordi der den Gang var mange russiske ufaglærte Arbejdere i Lettland, der trykkede Lønningerne.

8-Timersdagen er gennemført ved Lov i 1922, men ikke faa Arbejdere arbejder kun 46 Timer pr. Uge.

Nogen Arbejdsløshedslovgivning findes ikke. Hvert Aar fastsættes i Statens Budget et Beløb til Nødhjælpsarbejder, der dog er utilstrækkeligt, og de arbejdsløse, der ikke finder Beskæftigelse herved, faar saa godt som ingen Understøttelse noget Steds fra.

Under Zarismen var der næsten ikke Tale om nogen Organisation; kun Bogtrykkerne lykkedes det i nogen Grad under forskellige Navne og Former at opretholde en Organisation med nogen Indflydelse. Efter Martsrevolutionen i Rusland blev der paabegyndt et fagligt Organisationsarbejde; men dette ødelagdes allerede i August samme Aar under den tyske Okkupation. Fra Januar til Maj 1919, da Sovjetmagten herskede, oprettedes Industriforbund som Statsinstitutioner; men disse faldt fra hinanden, da Sovjetregeringen blev styrtet. Et uafbrudt fagligt Organisationsarbejde har saaledes kun fundet Sted siden Stutningen af 1919.

I 1920 dannedes en faglig Landsorganisation med Tilslutning til den internationale faglige Central i Amsterdam, men de vanskelige økonomiske Forhold, Valutaens Sammenbrud og Tilstandene i Rusland førte i 1921 til en Spaltning, idet ca. ⅓ af Arbejderne sluttede sig til Moskvaretningen, og kort efter udtraadte ogsaa en Del, der var orienterede i modsat Retning, nemlig Funktionærerne og Landarbejderne.

Tilbage i Landsorganisationen stod da ca. 16,000 Medlemmer i omtrent lige saa mange Organisationer, der dog ikke alle er Landsforbund. Landsorganisationen er politisk uafhængig, men har venskabeligt Samarbejde med det socialdemokratiske Parti. Dette er forholdsvis stærkt, idet det tæller ca. ⅓ af Medlemmerne i Parlamentet og for Tiden har Flertallet i Ministeriet.

Kontingenterne i Fagforeningerne er ikke ret store; kun i Bogtrykkerfaget er man oppe paa et Kontingent paa 4 % af Lønnen, men i de fleste andre er man nede paa 1 % af Lønnen eller endog derunder.

Trods dette føres der dog en omfattende Virksomhed med mange Strejker, hvor man principielt tilstræber

kollektive Overenskomster oprettet; men dette er kun i ringe Grad opnaaet, da saavel Arbejdsgiverne som Stat og Kommune modsætter sig dette. Trods al Modstand og indre Uoverensstemmelser gaar det dog stadig fremad.

Kongressen aabnedes den 9. April Kl. 5 om Eftermiddagen og fortsattes den næste Dag (Søndagen) til Kl. 10 Aften. Den for os usædvanlige Tid for Paabegyndelsen skyldes, at saa godt som alle Deltagerne arbejder i Industrien. Kun Landsorganisationens Tillidsmænd danner en Undtagelse herfra; de er alle Rigsdagsmænd.

Udover Danmark var Litauen og Polen repræsenteret. Den svenske Gæst blev forhindret i sidste Øjeblik, da Skibet, han skulde sejle med, led Havari.

Til Stede paa Kongressen var ogsaa som Gæster Statsministeren og flere andre af de socialdemokratiske Ministre. Kongressen talte ialt ca. 100 Deltagere.

Af Beretningen fremgik det, at Landsorganisationen i Beretningsaaret har haft en Tilgang af 3 Organisationer, og at ca. 25 % af Medlemmerne er Kvinder. Der havde været ført 53 Strejker med 5565 Deltagere og 68,500 Strejkedage. 20 % af Strejkerne tabtes.

De vigtigste Opgaver havde forøvrigt været Bekæmpelsen af Arbejdsløsheden og mod Toldforhøjelser, Kamp mod Forringelse af Foreningsfriheden og Huslejelovgivningen.

Man havde ogsaa organiseret en Indsamling til den engelske Strejke og udført et stort Agitations- og Oplysningsarbejde.

Beretningen godkendtes enstemmigt.

Regnskabet, der udviser en Balance paa ca. 20,000 Sat (1 Sat = 72 Øre), godkendtes paa samme Maade, og under dette Punkt vedtoges det at forhøje Organisationernes Bidrag til Landsorganisationen fra 3 til 4 Centimer pr. Medlem og Maaned.

Af andre vigtige Beslutninger skal vi nævne, at der vedtoges Overflytningsregler fra den ene Organisation til den anden, saaledes at den i første Organisation erhvervede Anciennitet bibeholdes i den anden.

Ligeledes vedtoges det som Modvægt imod den forhaandenværende fascistiske Fare at oprette et Beskyttelsesforbund i Lighed med, hvad der findes i Tyskland og Østrig.

Valget af Ledelse var for samtlige Tillidsmænd Genvalg og ligeledes for de øvrige Medlemmer af Forretningsudvalget med en enkelt Undtagelse.

Kongressens Forløb var iøvrigt det bedst mulige. Alt forløb under rolige og urbane Former.

Om Aftenen paa den første Kongresdag var der arrangeret en Sammenkomst, hvortil samtlige Fagforeningsmedlemmer i Riga havde Adgang, og hvor der taltes af Landsorganisationens Formand og de udenlandske Gæster. Den øvrige Underholdning bestod af et Sangkor og et »Talekor« fra Arbejderhøjskolen i Riga.

Lønbevægelser og Konflikter.

Karetmagere hos Fabrikant Fritz Hansens Eftflg., Dronningensgade 3, København.

I Anledning af, at ovennævnte Firma paa sin Fabrik i Lillerød havde paabegyndt Fremstilling af Chaufførpartier og Lad til Lastautomobiler, men ikke vilde betale dette Arbejde med den i Karetmagerfagets Overenskomst fastsatte Pris, varslede Forbundet Strejke overfor Firmaet fra og med den 16. Maj.

Faa Foranledning af Arbejdsgiverforeningen kom Sagen til Behandling paa et Fællesmøde den 16. Maj; men da der ikke opnaaedes Enighed om det paaklagede Forhold blev Strejken iværksat fra og med den 17. Maj.

Arbejdsløsheden i April 1927.

Hosstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger om Arbejdsløsheden og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilveje-

April 1927	Antal Arbejdere	Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet			
		4. Feb.	11. Feb.	18. Feb.	25. Feb.
Hovedstaden:		pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
1. Bygningsindustri	11599	28,2	24,4	23,7	22,3
2. Anden Industri m. v.	68018	21,6	21,8	21,5	20,6
3. Handel	5412	12,3	12,2	12,5	12,0
4. Arbejdsmænd	31594	19,2	19,2	18,9	17,2
Ialt	116623	21,2	20,9	20,6	19,4
Provinserne:					
1. Bygningsindustri	20127	41,4	40,4	38,5	36,3
2. Anden Industri m. v.	60742	24,2	24,4	24,3	23,4
3. Handel	6548	14,0	14,1	14,1	14,1
4. Arbejdsmænd	70633	31,0	30,6	38,8	28,0
Ialt	158050	29,0	28,8	27,6	26,7
Hele Landet	274673	25,7	25,4	24,6	23,6

bragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af April var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 23,6 pCt. mod 26,5 pCt. ved Udgangen af Marts.

Der var i Løbet af Maaneden nogen Nedgang i Arbejdsløsheden for alle de i ovenstaaende Tabel anførte Grupper undtagen Handel, hvor Arbejdsløsheden var omtrent uforandret. Ligesom i Marts er de for Bygningsindustrien i Provinsen beregnede Arbejdsløshedsprocenter noget for store som Udtryk for den egentlige Arbejdsløshed som Følge af Lockouten i Murerfaget.

Arbejdsløsheden ved Udgangen af April i Aar var betydelig større end ved Udgangen af den tilsvarende Maaned i Fjor og i Aarene 1923—25 og omtrent paa Højde med Arbejdsløsheden i April 1922.

For hele Landet var Arbejdsløsheden ved Udgangen af April i Aar op imod 4 Gange saa stor som for den tilsvarende Maaned i Aarene før Krigen.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt nedenstaaende, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne og med Undtagelse af de to sidst anførte er reviderede Tal.

	1922 pCt.	1923 pCt.	1924 pCt.	1925 pCt.	1926 pCt.	1927 pCt.
Januar	31,1	21,8	21,6	16,6	29,8	31,4
Februar	34,2	23,1	21,9	16,5	27,3	30,7
Marts	33,0	15,6	16,7	14,7	21,2	26,5
April	22,2	11,0	8,1	13,4	16,5	23,6
Maj	15,0	8,9	5,8	12,0	14,7	
Juni	12,9	8,1	5,0	9,1	15,6	
Juli	12,1	7,5	5,4	8,3	16,8	
August	11,4	8,0	5,6	9,8	16,8	
September	10,7	7,7	5,8	10,6	16,3	
Oktober	12,1	8,0	7,0	13,5	18,3	
November	15,4	12,1	9,3	20,5	22,4	
December	20,6	19,6	17,1	31,7	32,2	

Internationalt.

Holland.

En Kongres til Gunst for Bevarelse og Erobring af 8-Timersdagen.

Paa den hollandske Landsorganisations ekstra Fagforeningskongres protesteredes mod det overhaandtagende Overarbejde og Overskridelse af den lovfæstede 8 Timersdag. Endvidere vedtoges det at indlede en Aktion til Gunst for Udvidelse af Lovens Gyldighed for et Antal Arbejdsgrupper (Handels- og Kontormedhjælpere, Transportarbejdere, Landarbejdere, Kelnere etc.), som for Tiden ikke falder ind under Loven. Forskellige Talere henviste til den umulige Tilstand i mange Fag, hvor den normale Arbejdstid mange Gange andrager 90 til 100 Timer om Ugen. Til Slut gav Formanden Udtryk for den Overbevisning, at en betingelsesløs Ratifikation af Washington Konventionen er en bydende Nødvendighed. Dette Maal vil imidlertid ikke kunne naas, naar ikke den samlede Arbejderklasse rejser Krav herom overfor Regering og Rigsdag.

Den italienske faglige Landsorganisation holder fremdeles Fanen højt.

Da det ikke er Skik og Brug hos »Amsterdamerne«, paa Grundlag af blotte Rygter at bryde Staven over Kammerater, som ubestridt engang har ydet vor Bevægelse store Tjenester, og betegne dem som Forrædere, Skurke og Forbrydere, har vi hidtil været tilbageholdende i vor Dom over enkelte italienske Arbejderføreres seneste Holdning overfor Fascismen. Selv efter at det nu med temmelig Sikkerhed staar fast, at man i Virkeligheden kan tale

om et Fejltrin, ligger det os fjernt at behandle dette Anliggende paa samme hysteriske Maade som Kommunisterne. Derimod skal i al Saglighed siges, hvorfor de nævnte Personers Skridt synes ubegribeligt. Ved denne Bedømmelse bør man i første Linie gøre en Forskel paa den nationale og internationale Konstellation. Nationalt set er det tænkeligt, at en Fører hælder til den Anskuelse, gennem en midlertidig Tilpasning og taktiske Manøvrer at sikre sig en gunstigere Angrebsstilling for senere Tider, naar der engang indtræder et Omsving. At en saadan Regning i de fleste Tilfælde, men ganske bestemt overfor Fascismen baserer paa en Illusion, har de italienske Kammerater allerede selv erfaret; thi de er efter Undertegningen af deres Manifest blevet overøst med Haan og Spot af Fascisterne og Regeringen. Dette er ikke saa forunderligt; thi de fascistiske Magthaveres Løgnagtighed og forbryderiske Karakter og deres Haandlangeres daarlige menneskelige Egenskaber lod ikke forvente andet. Selv om vedkommende Kammerater skulde faa Ret og deres Fremgangsmaade krones med et vist Held, vilde dette ikke kunde opveje det haarde Slag, som internationalt er blevet tilføjet Arbejderbevægelsen og enhver anden antifascistisk Bevægelse og den Tjeneste, der er ydet Fascismen. Thi Fascismen er ikke mere kun et nationalt Anliggende, som skal løses indenfor den nationale Ramme. Derfor bør Stillingen overfor Fascismen heller ikke være et Spørgsmaal om nationale Fordele eller Ulemper. Det gælder et Princip, og dette Princip kan kun hævdes gennem absolut Afvisning og Bekæmpelse over hele Linien.

Af den Grund har ogsaa de italienske Kammerater, der er forbleven dette Princip tro, forladt Landet. At dette virkelig var deres sidste Udvej, derom vidner det Mod, som de har lagt for Dagen, under deres mangeaarige Ophold i det fascistiske Helvede. Ingen kan med Rette forlange, at de taalmodigt skulde afvente den Skæbne, der allerede har ramt utallige af deres Kammerater, nemlig at blive deporteret til afsides beliggende Øer, der temmeligt sikkert vilde være blevet deres Grav. Desuden vilde de, hvis de var forblevet i Italien, have understøttet Fascisternes skændige Forsøg paa at indbilde Omverdenen, at der i Italien endnu bestaar en Art faglig Frihed.

Tingene ligger for Tiden saaledes, at der fremdeles bestaar en socialdemokratisk faglig Landsorganisation, der er tro mod sine gamle Idealer og kan udtale det offentligt. Den gør det i et Manifest til de italienske Arbejdere i Udlandet, der opfordres til at tilslutte sig Fagforeningerne i det Land, hvor de opholder sig, og dermed bekende, paa hvilken Side de staar. Ingen bør tabe Modet grundet paa det skete. Den italienske Landsorganisation lever og med den de Idealer, den repræsenterer. Dens Ledelse er overbevist om, at ogsaa Arbejderne i Italien paa Bunden af deres Hjerte har bevaret Troen paa en bedre Fremtid for den socialdemokratiske Fagbevægelse, endskønt de under de nuværende Omstændigheder er forhindret i at give Udtryk herfor. Disse og alle andre Arbejdere, som er mod Fascismen, mod Reaktion og Vold, kan være sikre paa den italienske Landsorganisations og Den internationale faglige Centrals Støtte og Sympati.

Tyskland.

Er de kristlige Fagforeninger imod 8-Timersdagen.

Kampen for Sikringen af 8 Timersdagen i Tyskland tiltager med hver Dag i Styrke og berettiger Haabet om, at den tyske Regering efter Kursændringen i England og i Betragtning af de $2^1/_2$ Millioner arbejdsløse tyske Arbejdere ikke vil lade det komme an paa at blive betragtet som uforbederlig og uvederheftig. For at forhindre dette er det nødvendigt, at de Bestemmelser i Regeringsforslaget angaaende Reguleringen af Arbejdstiden bortfalder, thi deres Bevarelse betyder en Forringelse af den nuværende Tilstand og en Fornægtelse af den internationale Overenskomst. Derfor kræver Arbejderne: Der maa ikke mere kunne fordres 2 Timers Overarbejde i 30 Dage om Aaret. Den Mulighed maa bortfalde, at der gennem Overenskomst kan fastsættes en almindelig gældende daglig Arbejdstid paa indtil 10 Timer.

Straffefriheden i Tilfælde af saakaldt »frivilligt« Overarbejde maa ophæves. Myndighederne bør ikke som hidtil kunne give Tilladelse til en Forlængelse af Arbejdstiden i saadanne Tilfælde, hvor Overenskomsten ikke indeholder noget om en længere Arbejdstid.

»Kun naar disse Fordringer opfyldes«, siger vort Partiblad »Vorwärts«, »kan der forventes en Afslutning paa Kampen om Arbejdstiden, og først da er 8 Timersdagen virkelig anerkendt som den normale Arbejdsdag. Enhver anden Løsning er ingen Løsning. Fagforeningerne er fast besluttede paa at føre denne Kamp tilende med alle til Raadighed staaende Midler. De er sig herved bevidst, at de ikke blot kan støtte sig til Arbejderklassen, men at de i denne Kamp har hele den offentlige Mening paa deres Side«.

Frem for alt er de kristelige Fagforeningers Holdning, der svinger mellem deres egne Medlemmers Fordring om 8 Timersdagen og Hensynet til den erkereaktionære Regering, af Vigtighed. Man skulde mene, at Valget ikke vilde falde de kristelige Fagforeninger svært, navnlig naar man betænker, at det store Antal kristelige Arbejdere, der i andre Lande, takket være deres Tilhørighed til de socialdemokratiske Fagforeninger, allerede længe har haft en 8 Timer Arbejdsdag, utvivlsomt vilde være inderlig berørt, naar deres Kammerater i Tyskland gennem deres tvetydige Holdning internationalt bringer denne Erobring i Fare. 8 Timersdagen kan kun bevares og befæstes, naar de fagligt organiserede Arbejdere af alle Retninger, ikke blot teoretisk men ogsaa praktisk, er enige om at holde denne i Hævd.

Socialpolitik paa Kuba.

Efter Tidsskriftet »Informations sociales«, der udgives af det internationale Arbejdsbureau, har Parlamentet for Kuba paabegyndt Forhandlingerne om et Lovudkast angaaende Indførelsen af den 8-Timers Arbejdsdag for alle Arbejdere. Ogsaa andre socialpolitiske Lovudkast er forelagt Parlamentet, nemlig om Socialforsikring og Anerkendelse af Driftsforeninger af Arbejdsgivere og Arbejdere. I denne Sammenhæng maa henvises til, at den kubanske Regering anbefalede Parlamentet Ratificeringen af elleve internationale socialpolitiske Overenskomster, deriblandt den, som besluttedes paa Arbejdskonferensen i Aaret 1926 angaaende Tilsyn med Indvandrere ombord i Skibe, Søfolks Hyreforhold og Søfolks Hjemsendelse.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1060.

Keramikere paa Porcelænsfabrikken »Norden«

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 23. Februar 1927 i Sag Nr. 1060: De samvirkende Fagforbund i Danmark paa Keramisk Forbunds Vegne mod Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri og denne igen paa Porcelænsfabrikken »Norden«s Vegne.

I Begyndelsen af November Maaned f. A. paabegyndte Porcelænsfabrikken »Norden« Fabrikation af en ny Sikringsprop Nr. 761. Da der for dette nye Arbejde ikke straks kunde fastsættes nogen Akkordbetaling, udførtes Arbejdet af den paagældende kvindelige Arbejder, Frk. Rasmussen, for Timeløn. — Om Frk. Rasmussen er det oplyst, at hun i Løbet af de sidste 7 Aar i flere Overgange har været ansat ved Fabrikken, sidst i over 3 Aar, og at hun ved sit Arbejde i Fabrikken har beskadiget 3 Fingre paa sin højre Haand. — Den 11. November blev der Spørgsmaal om Fastsættelse af en Akkordpris for Arbejdet. Efter Frk. Rasmussens Forklaring mente kun sig ikke i Stand til allerede nu at foreslaa nogen Akkordpris, men Fabrikken forlangte, at hun skulde opgive en Pris.

Hun nævnede da en Pris af 32 Øre pr. 100 Stk., medens Stansemesteren kun tilbød 20 Øre, og da der saaledes ikke kunde naas noget Resultat, udførtes Arbejdet derefter for Timeløn ved bristede Akkordforhandlinger i Henhold til den mellem Parterne gældende Overenskomst § 6, der er saalydende:

»Akkorder fastsættes ved fri Forhandling mellem Arbejdsgiveren eller dennes Repræsentant og den eller de Arbejdere, hvem Akkorden tilbydes, og saaledes at der ved Akkorden gennemsnitlig kan opnaas en Fortjeneste, der ligger 25 pCt. over den fastsatte Timeløn.

. . . . . .

Kan Enighed om Akkorden ikke opnaas mellem de to Parter, tilkaldes Tillidsmanden. Opnaas alligevel ikke Enighed, udføres Arbejdet i Timeløn (den ansatte Timeløn med de for den paagældende Akkordprisliste fastsatte Tillæg eller Fradrag).«

. . . . . .

Da Frk. Rasmussens daglige Produktion fra 18.—22. November kun havde været 2250 Stk., og Maskinen arbejdede for tungt, blev der i Dagene fra 23.—30. November foretaget Forandringer ved Matricen, hvorved Arbejdet blev lettere og hurtigere at udføre. I Dagene fra 2.—10. December udførte Frk. Rasmussen dog kun 2000 Stk. daglig.

Da Timelønnen ved bristede Akkordforhandlinger er mindre end den normale, henvendte Frk. Rasmussen sig paany til Stansemesteren og tilbød nu at tage Akkorden for 22 Øre pr. 100 Stk. Dette Tilbud blev heller ikke modtaget; ifølge Frk. Rasmussens Forklaring, der er modsagt af Fabrikkens Direktør, meddelte Stansemesteren, at nu vilde Fabrikken ikke betale mere end 18 Øre, og desuden var Fabrikken ikke interesseret i at faa Akkord, da den var tilfreds med det, den fik præsteret. Fabrikkens Direktør fandt imidlertid, at 2000 Stk. daglig var en altfor ringe Arbejdspræstation, og han tilkendegav derfor den 7. December Frk. Rasmussen og en anden Arbejderske, der arbejdede ved en lignende Maskine, at Fabrikken ikke vilde finde sig i et saa langsomt Arbejdstempo, og at de, hvis Produktionen ikke blev større, vilde blive afskedigede, og at det da vilde blive meddelt Arbejdsløshedskassen, at de var blevet afskedigede, fordi de ikke vilde bestille nok.

Da Arbejdspræstationen trods den skete Advarsel i de følgende Dage ikke bedredes, blev Frk. Rasmussen den 11. December opsagt med overenskomstmæssigt Varsel til den 18. s. M.

I Skrivelse af 10. December til Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri krævede Keramisk Forbund afholdt Mæglingsmøde i Anledning af »en af Fabrikken fremsat Trusel om Afskedigelse under en Forhandling om Fastsættelse af Akkord for derved at faa de paagældende til at indgaa paa en lavere Pris». Mæglingsmødet, der afholdtes den 15. December, forblev resultatløst, og den 18. December maatte Frk. Rasmussen forlade Fabrikken.

Under denne Sag har Klagerne indklaget de Indklagede *dels* for Brud paa Overenskomstens § 6 ved at kræve Akkord fastsat paa et Tidspunkt, hvor Arbejderen endnu ikke kunde være klar over, hvor meget der skulde betales for denne, ved senere, da Arbejderen var blevet klar over, hvad Akkorden burde være, at gaa fra sit en Gang givne Tilbud, og ved, da Arbejdet blev udført i Timeløn, under Trusel om Afsked at kræve, at der skulde præsteres Arbejde, som om der blev arbejdet i Akkord — og *dels* for Brud paa Overenskomstens § 7, Stk. 2 ved at afskedige den paagældende Arbejder inden Sagen ved organisationsmæssig Forhandling var bragt til Ende.

Overenskomstens § 7, 1. og 2. Stykke er saalydende:

»For hver af følgende hos hver af de to Fabrikker beskæftigede Grupper af Arbejdere: faglærte Arbejdere, Arbejdsmænd og kvindelige Arbejdere, kan vedkommende Gruppe af sin Midte udvælge en Arbejder til at være Tillidsmand overfor Arbejdsgiveren eller dennes Repræsentant.

Naar en eller flere af hans Kammerater, enten fordi de føler sig forurettede eller af andre Grunde, ønsker det, er han forpligtet til at forebringe deres Klager eller Henstillinger for Arbejdsgiveren, dog kun saafremt Sagen ikke bliver ordnet tilfredsstillende ved dennes Repræsentant paa Arbejdsstedet. Føler han sig heller ikke tilfredsstillet ved Arbejdsgiverens Afgørelse, staar det ham frit for at anmode sin Organisation om at tage sig af Sagen; men det er hans og hans Arbejdskammeraters Pligt at fortsætte Arbejdet uforstyrret, indtil

anden Bestemmelse træffes af Keramisk Forbunds Hovedbetyrelse«.

I Henhold hertil har Klagerne nedlagt Paastand paa, at Porcelænsfabrikken »Norden« ikendes Bod for begaaet Overenskomstbrud, og paa, at den foretagne Afskedigelse kendes overenskomststridig.

De Indklagede har paastaaet sig frifundne, og har til Støtte herfor anført, at det ifølge Septemberforliget frit tilkommer en Arbejdsgiver at afskedige en Arbejder uden at give nogen Begrundelse heraf. Hvad de nærmere Omstændigheder i nærværende Sag angaar, har de Indklagede anført, at Forholdet er det, at Frk. Rasmussens Tilbud om 32 Øre pr. 100 Stk. var ganske urimeligt, hvorfor enhver videre Forhandling om Akkord derfor endelig var bristet. De Indklagede benægter at have lagt noget Pres paa Frk. Rasmussen ved under Trusel om Afsked at faa Produktionen sat op og derefter søge at faa en gunstigere Akkord med Arbejderne; da Frk. Rasmussen, efter at Maskinen var gjort lettere at betjene, nedsatte den daglige Produktion, fandt Direktøren det hensynsfuldt først at advare hende, inden hun blev opsagt. Til Bevis for at Frk. Rasmussens Arbejde var ganske utilstrækkeligt, har de Indklagede anført, at den Dame, der overtog Maskinen efter Frk. Rasmussen, straks kunde præstere 2500 Stk. daglig, og at hendes Præstation derefter gradvis steg, og den 19. Januar udgjorde 3375 Stk. daglig, og efter at Arbejdet den 21. Januar var givet hende i Akkord for 19 Øre pr. 100 Stk., er naaet op til 4000 Stk. daglig.

Overfor dette sidste Anbringende har Klagerne anført, dels at den paagældende Dame var særlig dygtig til dette Arbejde, dels at Frk. Rasmussen paa Grund af Beskadigelsen af 3 Fingre paa højre Haand var mindre arbejdsdygtig, og endelig at der, ogsaa efter at Frk. Rasmussen er afskediget, er foretaget Forandringer ved Maskinen, hvorved Arbejdet er blevet lettere at udføre.

Efter alt foreliggende findes det tvivlsomt, om Akkordforhandlingerne endeligt var bristede den 11. November, eller om Forholdet ikke snarere var det, at Fabrikken, efter at have afslaaet Frk. Rasmussens Tilbud om 32 Øre, stadigt ønskede at faa Arbejdet udført i Akkord, og derfor ogsaa af denne Grund var interesseret i, at den daglige Produktion blev gjort større, inden en Akkordpris blev fastsat. Ved den 7. December at advare Frk. Rasmussen, der paa det Tidspunkt i ca. 1 Maaned havde arbejdet for Timeløn, i Anledning af, at hendes Arbejde efter Fabrikkens Mening var for ringe, og samtidig gøre hende kendt med, at hun eventuelt vilde blive afskediget, findes Fabrikken i alt Fald under de foreliggende Omstændigheder ikke at have begaaet noget Brud paa § 6, der bestemmer, at Akkorder kan fastsættes ved Forhandling mellem Arbejdsgiveren og Arbejderne uden Organisationernes Mellemkomst. Ej heller ved den 11. December at opsige og den 18. December at afskedige Frk. Rasmussen findes Fabrikken at have begaaet noget Brud paa Overenskomstens § 7, Stk. 2, idet denne Bestemmelse, der omhandler Arbejdernes Adgang til gennem Tillidsmanden at anmode deres Organisation om at tage sig af deres Klager og Henstillinger, ikke kan gøre nogen Indskrænkning i Arbejdsgiverens Ret til at afskedige en Arbejder, hvis Arbejde han finder utilfredsstillende, i hvilken Henseende bemærkes, at endelig Afskedigelse først skete den 18. December, efter at Mæglingsmødet om den Frk. Rasmussen den 7. December tildelte Advarsel havde fundet Sted den 15. December, og at det ikke kan anses godtgjort, at Fabrikken skulde have misbrugt sin Afskedigelsesret for derved at fremtvinge en billigere Akkord med andre Arbejdere.

De Indklagede vil herefter være at frifinde, og Sagens Omkostninger findes at burde paalægges Klagerne.

Kendelse:

De Indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger udreder Klagerne med 300 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541.
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 52 ❋ KØBENHAVN DEN 25. JUNI 1927 ❋ 23 AARGANG

Kampen mod Kristelig Dansk Fællesforbund.

Nogle Punkter af et Forsvar for De samvirkende Fagforbund og Arbejdernes Fællesorganisation i Esbjerg under K. D. F.-Sagen.

Af Landretssagfører *A. C. Krebs.*

I.

Som Motivering for min Paastand om Frifindelse, skal jeg først gøre gældende, at ingen retsstridig Handling er foretaget, i hvert Fald ingen, der har medført en Erstatningspligt af blot tilnærmelsesvis det Omfang, hvorom det her drejer sig.

En Hovedopgave ved Undersøgelsen af, hvorvidt noget retsstridigt er foretaget, maa det blive: at undersøge Retsmæssigheden af Formaalet for Aktionen.

Det er gjort gældende, at den hele Aktion i Virkeligheden er et Udslag af en uhyre Magtbrynde, en Anmasselse, der bestaar deri, at man vil gøre Attentat paa Foreningsfriheden og tvinge Mennesker ind i D. S. F. mod deres Vilje.

Dette sidste var dog ingenlunde Formaalet med Aktionen fra Begyndelsen.

Da den mangeaarige Strid i 1924 paany brød ud, skyldtes det ikke noget Ønske fra D. S. F. om at tvinge Medlemmer af K. D. F. ind i D. S. F., men simpelthen de Esbjergensiske Arbejderes Harme over at maatte iagttage, at de Murersvende, der var Medlemmer af K. D. F., ikke overholdt 8-Timers-Arbejdsdagen, der af alle danske Arbejdere betragtes ikke blot som et dyrt vundet og umisteligt Gode, men i Virkeligheden som den eneste effektive og varige Forbedring, Arbejderne har opnaaet under alle de voldsomme sociale Bevægelser siden Verdenskrigens Begyndelse.

Det Grundlag, hvorpaa K. D. F. senere under Konflikten har tilbudt at forliges: nemlig lige Løn og Arbejdstid, et Grundlag, som D. S. F. i Virkeligheden ogsaa paa et vist Tidspunkt under Krigen har godkendt, men dengang fik forkastet, kunde før Konfliktens Fornyelse med Lethed have opnaaet Godkendelse af D. S. F.

Da saa imidlertid Kampen paany aabnedes, optog man Kravet om, at K. D. F.-Svendene skulde være Medlemmer af D. S. F.

Jeg behøver ikke at komme nærmere ind paa Paastanden om, at dette Krav skulde være i Strid med Grundlovens §§ 81 og 85, hvori der hjemles Borgerne Næringsfrihed og Foreningsfrihed.

Kravet kommer selvsagt ikke i Strid med nogen af disse §§, hvad enten man betragter deres historiske Oprindelse eller deres Ordlyd.

Naar det nu i al Almindelighed anføres, at Borgerne maa have Ret til selv at vælge, hvilke Foreninger, de vil staa i, saa kan jeg ikke finde nogen Alvor i en saadan Paastand anvendt paa dette Omraade.

Som det vil være Retten bekendt, er alle Sagførere tvungne Medlemmer af en Fagforening, til hvilken de tvungent betaler Kontingent, alt godkendt af en Højesteretsdom.

For at kunne vurdere, hvor hul denne Frase er, anvendt paa dette Omraade, maa vi gaa tilbage til Fagforeningernes Opstaaen og ofre nogle faa Minutter paa deres Historie.

Da Laugene ophævedes i 1857, nedsank Haandværkssvende og Industriarbejdere i en strukturløs Masse, en

Hob uden Hjælpere, Førere eller Fortalere, uden politisk Indflydelse eller social Magt, uden Tilhørsforhold til nogen Institution, det skulde da være Fattigvæsenet.

Der nedsattes i 1874 en kongelig Kommission, Arbejderkommissionen, for at undersøge, hvorledes der kunde raades Bod paa de usle Forhold, hvorunder Arbejderne levede, og den beskæftigede sig ogsaa med Fagforeningerne, som den kaldte Svendeforeninger, og den siger bl. a. om disse Svendeforeninger: »*Formaalet for disse Foreninger maatte herefter i sin Almindelighed være at varetage Svendenes fælles og almindelige Interesser og Foreningerne maatte selvfølgelig bestaa i relativ Uafhængighed af Mestrene og Mesterforeningerne*«.

Man sammenligne denne højkonservative Kommissions klare Erkendelse af disse Forhold med den Kendsgerning, at i K. D. F. er Mestre og Svende Medlemmer af samme Forening.

Ogsaa paa et andet Punkt er det meget interessant at iagttage Kommissionens Holdning, idet der er Enighed om det praktisk talt nødvendige i, at alle Fagets Udøvere er Medlemmer af Fagforeningen.

Et stort Mindretal af Kommissionen, hvoriblandt jeg har den Fornøjelse at finde min Farfar, foreslog rentud, at alle Mestre- og Svende-Foreninger skulde være *tvungne*, saaledes at alle Fagets Udøvere skulde være Medlemmer af enten Mester- eller Svende-Foreningen.

Man forstod altsaa allerede dengang, at det var en Betingelse for Opnaaelse af nogenlunde ordnede Forhold, at alle et Fags Udøvere er samlede i een Forening.

Mindretallet opnaaede ikke at faa sit Forslag gjort til Lov, men sjældent er noget Krav blevet retfærdiggjort af Begivenhedernes Gang som dette.

Den sociale Udvikling har nu — ganske vist uden Lov — men til Gengæld gennem de haardeste Kampe og store Lidelser, som Strejker og Lockouter fører med sig, fremskaffet den Tilstand, man dengang foreslog, at praktisk talt alle et Fags Udøvere er samlede i Fagets Arbejdsgiverforening eller Fagforening.

Den Tanke, der ogsaa foresvævede hint Mindretal, nemlig at Uoverensstemmelser mellem Mester- og Svendeforeningerne saavidt muligt skulde afgøres ved Voldgift, hvor Samfundsmagten sørgede for den upartiske Opmand, er ogsaa realiseret gennem Loven om Den faste Voldgiftsret af $^{12}/_{4}$ 1910, der i hvert Fald foreløbig ligefrem bygger paa disse store Organisationer, idet den bestemmer, at saa længe Arbejdsgiverforeningerne og Fagforeningerne omfatter den overvejende Del af Landets Mestre og Svende, skal disse Organisationer vælge hver sin Del af Rettens Medlemmer.

Dermed er Organisationerne indgaaet som et Led i selve Samfundsbygningen.

Allerede derved indtager de, foruden ved deres faktiske Magt, en Stilling, der gør det meningsløst at tale om dem som »Foreninger« i Lighed med Sangforeninger og Kegleklubber.

Men Fagforeningernes enestaaende retlige Stilling har fundet et langt kraftigere Udtryk, nemlig gennem Domstolenes Praksis.

Gennem en lang Række Overrets- og Landsretsdomme, af hvilke den første vistnok er fra 1913, er det slaaet fast, at enhver Udøver af et Fag, uden nogensomhelst speciel Adkomst, kan forlange at blive optaget som Medlem at Fagforeningen paa det Sted, hvor han ønsker at virke.

Jeg har selv ikke mindre end to Gange maattet anmode først hærværende Ret og derefter Landsretten om at hjælpe mig med at faa en Mand inddømt i en Fagforening og begge Gange har begge Retterne givet mig Medhold, og det har ikke i mindste Maade hjulpet Fagforeningerne at gøre gældende, at de var »Foreninger« og følgelig selv bestemte, hvem de vilde have som Medlem.

Man vil herefter forstaa, at det er fuldstændig meningsløst at kalde det en Anmasselse, naar Fagforeningerne forlanger at være, hvad Domstolene først forudsætter om dem, at de er, og derefter forlanger, at de skal være nemlig Samlingsstedet for alle Fagets Udøvere.

Naar Fagforeningerne gaar til Kamp for at naa dette Maal, maa de regne med at have Domstolenes Sympati.

Man betænker blot: hvad er det i Virkeligheden, min ærede Modpart forlanger i denne Sag?

Den Stilling, som Domstolene har dømt Fagforeningerne til at indtage, maa de ikke løfte en Haand — eller nedlægge en Skovl — for at hævde.

Det vil atter sige, at uden at behøve at frygte nogetsomhelst fra Fagforeningens Side, vil der kunne rejses saa mange med den konkurrerende Fagforeninger, det skal være: en kommunistisk Fagforening, en radikal dito, en Venstre-Fagforening, en Fagforening af gode Sportsmænd, d. v. s., at man i Virkeligheden, medens Fagforeningen er bundet paa Hænder og Fødder, Tomme for Tomme kan undergrave den, og lidt efter lidt føre Tilstandene tilbage til det haabløse økonomiske Virvar og den sociale Magtesløshed, hvor de begyndte for ca. to Menneskealdre siden.

Enhver kan sige sig selv, hvor svækket Fagforeningens Stilling vil blive, naar der rundt omkring den kan oprettes konkurrerende Fagforeninger, der kan udpille Medlemmer af den gamle Fagforening paa det Grundlag, de selv vælger, medens den gamle Fagforening er ene om at bære Pligten til at optage alle og enhver og den første den bedste, der melder sig, og som mulig forgæves har søgt at komme an i de konkurrerende Fagforeninger.

Nu er det let nok at sige, at Fagforeningen ikke maa tage sig selv til Rette, den maa ikke paaføre Krig for at hævde sine Rettigheder o. s. v., Betragtninger, der staar i et haabløst Misforhold til de faktiske foreliggende Forhold.

I al den Snak om ikke at tage sig selv til Rette og ikke at paaføre økonomisk Krig og om al Selvtægts Viderværdighed, glemmer man kun een eneste Ting, og jeg skal for at illustrere, hvad jeg mener, gaa tilbage til det Tidspunkt, da Samfundsmagten repræsenteret af Kongen, forsøge at erstatte Selvtægten med Retsafgørelsen.

Vi kender disse middelalderlige Stridigheder: Ejerne af en Gaard har i Slægtled brugt en bestemt Eng, indtil en skønne Dag en mægtig og hensynsløs Nabo driver Ejerens Kreaturer væk og kalder Engen sin. Den krænkede, der ikke kan faa Ransmanden til at respektere en Herredstingsdom, samler Frænder og Venner og paafører Røveren Krig med mer eller mindre gunstigt Resultat. Kongen vil naturligvis gøre alt, hvad han kan, for at forhindre disse ødelæggende Fejder, der nedbryder al Næringsliv i Landet, og det er da naturligt nok, at han forbyder al Selvtægt, men han vil selvfølgelig ikke glemme den absolute nødvendige Forudsætning herfor: at hævde Retten.

Der er een Ting, han ikke kan gøre: at erklære, at Striden om Engen og Køerne ikke vedkommer ham, men at Selvtægt maa forbydes.

Dermed vilde han nemlig naa den skønne Tilstand, som jydske Lov først og fremmest vil bekæmpe: nemlig den, »hvor den monne have mest, som mest maatte gribe«.

Samfundsmagten kan ikke sige: at sætte Ret imellem Arbejderne og Arbejdsgiverne og imellem de forskellige Organisationer, mægter jeg ikke, jeg kan hverken fastsætte Løn eller Arbejdstid, jeg savner Organer, der kan fælde en rigtig Dom, ligesom jeg savner Organer, der kan sørge for, at Dommen respekteres, men eet kan jeg gøre: at forbyde de stridende Parter gennem økonomisk Krig, Strejke eller Lockout, at bekæmpe hinanden.

Dette Standpunkt er aldeles uholdbart, og Samfundet har da heller ikke indtaget dette.

Hvis man vil gøre gældende, at Samfundet dog har forsøgt at skabe Ret paa dette Omraade, idet der i Den faste Voldgiftsret er skabt et Samfundsorgan til Afgørelse af i hvert Fald nogle af de Uoverensstemmelser, som kan opstaa paa disse Omraader, da maa hertil siges, at K. D. F. netop ikke kan indstævnes for denne Ret og slet ikke vil have med den at gøre.

Mellem K. D. F. og D. S. F. ligger endnu det retsløse Ingenmandsland, hvor alle Mellemværender maa afgøres som rene Magtspørgsmaal.

Spørger man nu, hvoraf den Uvilje

er opkommet, som Fagforeningerne nærer mod K. D. F., maa det erkendes fra Modpartens Side, at denne ikke nylig er opstaaet eller først indtraadt ved eller kort før Erklæringen af nærværende Krig — tværtimod, fra K. D. F.'s Stiftelse har Fagorganisationerne betragtet denne Forening med største Mistillid og Modvilje, og de har hertil haft særdeles gode og gyldige Grunde.

For det første har K. D. F. aldrig været Tilhænger af 8-Timers-Arbejdsdagen og K. D. F.'s Murerafdeling arbejder endogsaa i 9 à 10 Timer.

Lønningsvilkaarene har derhos som Regel været ringere for Svendene under K. D. F., og Akkordarbejde tilbydes ikke i samme Omfang som indenfor Fagforeningerne.

Angaaende Lønforholdene indenfor K. D. F. skal jeg henvise til de Oplysninger, der er givet om Priskuranten for Tømrerafdelingen under K. D. F.

Det er en meget smuk Priskurant, indeholdende særdeles gode Lønningsvilkaar, men desværre hører der til denne gode Priskurant et løst Blad, hvori der staar, at Prisfortegnelsen kun maa benyttes som Regulativ for Betaling for Udførelsen af Arbejder, forsaavidt den benyttes med den fulde Pris, efter et Fradrag af 5, 10, 15. 20 eller 25 %, hvilke de forskellige Lokalforeninger, alt efter Overenskomst, og kan Enighed ikke opnaas, bestemmes Prisen ved Voldgift.

Man forstaar, at med en saadan Smidighed paa Lønningsomraadet kan de almindelige Fagforeninger umulig konkurrere, og det er selvfølgelig aldeles uimodsigeligt, at med saadanne Principper for Arbejdstid og Arbejdsløn maa Mestrene indenfor K. D. F. blive ganske anderledes konkurrencedygtige end andre Mestre, hvad da ogsaa kommer klart nok for Dagen gennem den stærke Uvilje, som Medlemmerne af Arbejdsgiverforeningen nærer mod K. D. F.

Ogsaa andre Momenter bidrager i høj Grad til at stille K. D. F.-Mestre og -Svende gunstigt i Konkurrencen.

De høje Kontingenter, som Medlemmer af Fagforeningerne maa betale, ikke mindst som Understøttelse til strejkende og arbejdsløse Kammerater, unddrager Svendene under K.D.F. sig fuldstændig.

Hvis Forholdet saa var det, at de ikke i mindste Maade nød Gavn af det Arbejde, som Fagforeningerne gør for at hæve hele Standens Niveau, kunde Fagforeningerne vel forsone sig med Tanken om disse Outsidere, men det harmelige er jo netop, at ethvert Fremskridt, som det lykkes Fagforeningerne at naa for Arbejderne, automatisk, direkte kommer K.D.F.-Svendene tilgode.

De kan nøjes med at holde sig blot forholdsvis lidt bagved Fagforeningerne med Hensyn til Løn og Arbejdstid, og saa til Gengæld høste Fordele, der er langt, langt betydningsfuldere end den noget ringere Stilling, som den mindre Løn og længere Arbejdstid giver.

De opnaar en Chance for forøget Beskæftigelse, først og fremmest derved, at Mestrene under K. D. F. bliver i Stand til at udføre Arbejdet billigere end andre Mestre, dels fordi Mestrene ikke har Udgifterne til Kontingent til Arbejdsgiverforeningen, dels fordi de lønner deres Folk lavere og faar længere Arbejdstid af dem, end de andre Mestre, og endelig og ganske navnlig fordi Strejker er ukendt indenfor K.D.F.

Man behøver ikke at spørge om, hvorfor flere af disse K. D. F.-Mestre har klaret sig saa ganske fortrinligt i Konkurrencen her i Byen, naar man blot engang har set, hvad man her i Byen har kunnet se i denne Vinter og Foraar: en stor Bygning, der paabegyndtes engang i Efteraaret, er lige naaet at blive »rejst«, men Tagsten er ikke blevet paalagt, da Murerstrejken udbryder, og Maaned efter Maaned griner det nøgne Tømmerværk mod Himlen i Sne og Regn og Hagl og Slud, til stor Gavn for Tømmerværket. Først lige nu i disse Dage er der blevet lagt Tag paa.

I næste Gade paabegynder en Mand mange Maaneder senere at bygge sig en Villa ved Hjælp af K. D. F.-Haandværkere — og Huset skyder tilvejrs i en vældig Fart og faar Tag lagt paa, alt i Løbet af lige saa mange Uger, som det andet Hus har staaet Maaneder uden Tag.

Dette kan lade sig gøre paa en Tid,

hvor D. S. F. og Fællesorganisationen i Esbjerg har strængt sig an med Strejke og Blokade, og man vil forstaa, hvilken umaadelig Fordel, K.D.F. gennem mange, mange Aar har haft af at staa udenfor.

Det er saaledes ikke uden Grund, at Fagforeningerne forlanger, at denne Forening, hvis Eksistens i Virkeligheden er en Nyden af de store Organisationers Arbejde uden Vilje til at bære Omkostningerne, snarest muligt bringes til at ophøre.

Arbejderne er da heller ingenlunde de eneste, der kan indse dette.

Jeg henviser til Den faste Voldgiftsrets Kendelse i Sagerne Nr. 22, 23 og 25 af 30. November 1910.

Disse Sager var indbragt for Retten af Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, der var krænkede over, at Arbejderne i Esbjerg uden det lovlige Varsel havde erklæret Strejke hos dem, fordi de arbejdede sammen med K.D.F.-Mestre.

Voldgiftsretten kommer til det Resultat, at det naturligvis maa misbilliges, at det lovlige Varsel ikke er givet, men at der foreligger formildende Omstændigheder.

I den foreliggende Udgave af Rettens Kendelser er dennes Stilling i disse Sager resumeret saaledes:

»At K. D. F. maa siges at være en mod D. S. F. direkte fjendtlig Organisation bevirker, at ulovlige Handlinger, foretagne af Arbejderorganisationer overfor Mestre, der beskæftiger Medlemmer af K. D. F., maa siges at være foretagne under formildende Omstændigheder.«

Nu kunde man overfor D. S. F. gøre gældende, at de kunde have sluttet Forlig mod K. D. F. paa det Grundlag, at K. D. F. skulde have samme Løn og Arbejdstid som Fagorganisationerne.

Der var dog meget vigtige Indvendinger mod at indgaa paa noget saadant.

For det første den, at Medlemmerne af K. D. F. i saa Fald vilde beholde den bekvemme Stilling udenfor Organisationerne uden Bidragspligt til strejkende eller arbejdsløse Kammerater, uden Pligt til at deltage i Arbejdskampe, men med Ret til at nyde Resultaterne af disse, en for de andre Arbejdere harmelig og irriterende Situation.

Men dertil kom, at D. S. F. vilde være ganske uden Midler til at kontrollere, om en saadan Overenskomst blev overholdt.

Man behøver ikke at have gennemlæst mange af Den faste Voldgiftsrets Kendelser, før man bliver klar over, at det er overordentlig vanskeligt at holde over de trufne Aftaler.

Alene den Kendsgerning, at Retten ved flere Kendelser har slaaet fast, *at Medlemmerne af en Fagforening gennem deres Organisation har Ret til ved Opmaaling at føre Kontrol med, at Priskuranten overholdes (se Sag Nr. 124 - 1914)*, viser klarere end mange Ord, paa hvor vanskeligt et Omraade vi her bevæger os.

Naar en Fagforening, hvis Medlemmer arbejder paa Arbejdsplads, særskilt maa sende en uinteresseret Repræsentant for Fagforeningen til den samme Arbejdsplads for at konstatere, om dens egne Medlemmer nu ogsaa sørger for at faa alt, hvad der kan tilkomme dem, forstaar man, at man aldrig vilde kunde faa det store Antal af Medlemmer indenfor D. S. F. til at tro paa, at K. D. F. virkelig vilde overholde en saadan Aftale.

Den Fare, der truer D. S. F. fra K. D. F. er navnlig den, at *Arbejdsgiverforeningen*, der ser sine Medlemmer underbudt og sejlet agterud i Konkurrencen, *vil opsige Overenskomsterne med D. S. F. og søge at forringe disses Indhold, navnlig paa 8-Timers Arbejdsdagens Omraade*, et Omraade, hvor der endnu føres en hidsig Meningskamp over hele Landet, og hvor Arbejderne endnu ikke føler sig sikre i Besiddelse af det vundne.

Angaaende Kampens Begyndelse og Motiverne til den, kan jeg ikke gøre bedre, end at henvise til *Fællesorganisationens allerførste Henvendelse til D.S.F. af 1/9 1924.*

Heraf fremgaar Motiverne jo rent og klart, Frygten for at miste de opnaaede Goder, specielt 8-Timers-Arbejdsdagen, dels derved at K. D. F. skal vokse sig stor og fortrænge Fagorganisationerne og dels ved ligefrem Smitte — der henvises til, at Arbejdsmændene, der arbejder for K. D. F.,

i Modstrid med alle deres Forpligtelser, arbejder mere end 8 Timer.

Dette er Indledningen til Kampen og naar man nu nærmere skal undersøge, hvorledes den er ført, specielt hvorvidt Førelsen er retsstridig, saa maa man først erindre, som jeg i Begyndelsen af mit Foredrag fremhævede, at Livet her har skabt et helt nyt Omraade, hvor man maa gaa frem med den største Forsigtighed, og hvor de Erfaringer og de deraf skabte Tankebaner, man fra andre Omraader er fortrolig med, ikke uden videre kan anvendes.

Man maa selvstændigt, ligesom fra nyt af udforske dette nye Stykke Samfundsliv og forfra undersøge, hvad der paa dette Omraade maa kaldes ondt og hvad der maa kaldes godt, hvorledes den berømte »gode Familiefader«, der som bekendt er Maalestokken for Samfundets Bedømmelse af Borgernes Handlinger, paa dette Omraade vil optræde.

Et af de vigtigste Grundlag for Afgørelsen af, om der paa dette Omraade foreligger et egentligt Retsbrud, maa det nødvendigvis være at undersøge netop *hvilken Retsbevidsthed, der hersker blandt de Mennesker, der lever og virker paa dette Omraade.*

Den kendte »gode Familiefader« fra Landbedriften og Enkeltmandsværkstedet, fra Embedet og Købmandsboden kan ingenlunde være Maalestokken — han virker paa dette Omraade aldeles som en gammeldags Smed eller Snedker, der pludselig befinder sig midt i en moderne Fabrik, hvor tusinde Hjul løber rundt, af hvilke man ikke tør haandtere et eneste.

Nej, Undersøgelsen maa rettes paa, hvorledes en brav Borger, der netop er indlevet i dette særlige Liv, normalt reagerer paa det Omraade, hvorom det her drejer sig.

Da Arbejderne først begyndte at rejse sig mod Følgerne af den frie Konkurrence med Strejker og Organisationsbestræbelser, maatte de fornuftigvis vække en kraftig Modstand, og Følgerne blev særdeles voldsomme Kampe, hvor begge Parter led haardt, men selvfølgelig Arbejderne mest, ikke mindst dengang, da de var uden opsamlede Midler, uden Kredit baade personligt og for deres Foreninger, uden nogen Hjælp til deres Gamle o.s.v.

Navnlig medførte den store Lockout i 1899 ved sin Langvarighed meget store Lidelser, og hvis det dengang havde været Mode at skrive Regninger ud, naar man havde været i Arbejdskamp, kunde der fra Arbejdernes Side være skrevet nogle temmelig kraftige 7-cifrede Tal op, og endda ekstra endel Regninger, der ikke kunde skrives med Blæk.

Men netop ved denne Lejlighed medførte de store Lidelser, at man kom til Besindelse og blev klar over, at Krig maatte der jo ganske vist til, det var nu engang Livets Lod, men begge Parter vilde dog staa sig ved at fremskaffe nogle fælles Regler for Krigsførelsen og desuden nogle, der kunde tjene Freden, og der paabegyndtes nu en Retsudvikling, dels Organisationerne imellem og dels ved den permanente Voldgiftsret, som 11 Aar efter sætter Blomst i Form af Loven om Den faste Voldgiftsret.

Lønbevægelser og Konflikter.

Barber-Lockouten.

Den 8. Juni fandt der et Forhandlingsmøde Sted mellem Repræsentanter for Laugsmestrene og Barber- og Frisørsvendene. Mødet som fandt Sted i De samvirkende Fagforbunds Lokaler lededes af dettes Formand. Efter en indgaaende Diskussion der strakte sig over 3 Timer henvistes Forhandlingerne til et snævert Udvalg og her tilbød Forbundets Forretningsfører at imødekomme Mestrenes Krav paa en Række Punkter.

Paa dette Møde formuleredes en Række Indrømmelser fra Svendene for at faa Konflikten afsluttet.

Man erklærede at kunne møde Mestrene i deres Krav om at simplificere Overenskomstens almindelige Bestemmelser ved at ophæve Bestemmelsen om, at Laugets Medlemmer er forpligtede til kun at beskæftige Forbundets Medlemmer, man erklærede ligeledes at kunne se bort fra

Overenskomstens Bestemmelser ang. Kompagniskabers Godkendelse, og der indrømmedes Forretninger, som aabner Kl. 9 Form., Ret til at nøjes med en Times Middagspavse. Desuden erklærede Svendene at ville gaa med til en Reduktion af Procenttillægget for Betjening af Damepublikum, saaledes at den nuværende Sats paa 10 pCt. nedsættes til 7 pCt., imod at Satsen for Herrepublikumsbetjening, der nu er 5 pCt., forhøjes til 7 pCt.

Disse Indrømmelser var af en saadan Karakter, at Forbundet mente, at der herved var givet Lockoutmestrene et Grundlag, de kunde slutte Kampen paa.

Det blev vedføjet Tilbudet, at der ikke fra Forbundets Side vilde eller kunde gives yderligere Indrømmelser, men at Parterne stod fuldstændig frit, dersom Forliget ikke vedtoges.

Disse Indrømmelser er ikke givet, fordi Svendene er trætte af Kampen og føler sig slagne; men ene i Interesse for Fagets rolige Udvikling.

Til Trods for at netop dette klart var betonet paa Mødet forkastede Generalforsamlingen Forslaget med den Begrundelse, at Forligstilbudet var for ringe, men vedtog dog samtidig, at der kunde forhandles om noget gunstigere Betingelser for Arbejderne end de der fandtes i Laugets sidste Forligstilbud, imod at Forbundet antog de Betingelser, der fandtes i Overenskomsten med »de danske Provinsers Barber- og Frisørforening« angaaende Arbejdstiden og Overarbejde.

Efter Modtagelsen af Laugets Beslutning fandt der et nyt Fællesmøde Sted den 16. ds. Lauget havde ved denne Lejlighed foruden ved sit Forhandlingsudvalg ladet møde med Ingeniør Kock, der beklæder Stillingen som Formand for Haandværkerforeningen. Formentlig har det været Laugets Mening med at anmode Hr. Kock om at deltage i Forhandlingerne, at han skulde gøre et Stykke Arbejde for at faa en Ende paa den for Faget ødelæggende Strid. Men en saadan Opfattelse maa Kock aabenbart ikke have haft; thi det første han foretog var at slaa Forhandlingerne i Stykker, hvilket foregik paa følgende Maade:

Ved Mødets Begyndelse enedes man om at begynde Forhandlingerne i et mindre Udvalg, nemlig 2 fra hver Side og der blev her overfor gjort Rede for Laugets Beslutning. En Bemærkning fra Forretningsfører Christensen om, at Forbundets Stilling hele Tiden har været den, at man ikke vilde modtage nogen Lønreduktion, bevirkede øjeblikkelig, at Ingeniør Kock for op og erklærede, at hvis dette fremdeles var Forbundets Standpunkt, var der ingen som helst Grund til at spilde hinandens Tid, og i største Hast samlede han sine Papirer og tog Afsked.

Dette var altsaa Kocks Bidrag til Løsning af Barberstriden. Med Forhandling har denne Optræden absolut intet at gøre.

Bogbinderforbundet og Firmaet A/S Schouw og Co.

Paa et Fællesmøde den 7. Juni behandledes en Klage fra Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien over, at Bogbinderforbundet havde forbudt Overarbejde hos A/S Schouw & Co.

Forhandlingerne sluttede med, at Bogbinderforbundet tilbagetog Forbudet mod Overarbejde hos det nævnte Firma, idet man dog samtidig i Henhold til Overenskomstens § 2, sidste Stykke, krævede Mægling i Anledning af, at man formente, at der forelaa Misbrug af Overarbejde.

Mæglingsmødet aftaltes til Torsdag den 9. Juni.

Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund kontra A/S Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik.

Mellem ovennævnte Forbund og ovennævnte Firma var opstaaet en Uoverensstemmelse i Anledning af, at Firmaet havde afskediget Formanden for den lokale Afdeling, tiltrods for at han har været beskæftiget i Firmaet i 27 Aar. En anden hos Firmaet ansat Fyrbøder havde derefter opsagt sin Plads.

Sagen behandledes ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 20. April og forligtes paa følgende Maade:

Den af henholdsvis Lindquist overfor Aktieselskabet og af Aktieselskabet overfor Hansen-Riis foretagne Opsigelse tages tilbage, og Ordningen fra før Januar 1927 genindføres indtil videre, idet Aktieselskabet ved en eventuel Afskedigelse forbeholder sig sin fulde Frihed efter Septemberforligets Punkt 4.

I Bornholms Social-Demokrat indrykker Dansk Kedel- og Maskinpasserforbunds Rønne-Afdeling under »Fagmeddelelser«:

»Fagforeningen beklager, at den i Bornholms Social-Demokrat for 13. April 1927 indeholdte »Fagmeddelelse« har haft en saadan Form, at den kunde opfattes som indeholdende en uvarslet Blokade overfor Rahbekkeværket.

For Dansk Kedel- og Maskinpasserforbunds Rønne-Afdeling
Hansen-Riis,
Formand.«

Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund og A/S De forenede Papirfabrikker.

Ved et Fællesmøde i Dag den 3. Juni i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Dansk Arbejdsgiverforening, A/S De forenede Papirfabrikker og Dansk Kedel- og Maskinpasserforbund drøftede man en af Forbundet rejst Klage over, at Dalum Papirfabrik har ladet 3 Fyrbødere overgaa til Arbejde for Arbejdsmandsløn.

Fabrikken begrunder dette med, at de paagældende, efter at der er foretaget en Del Forandringer med Kedelanlægget, ikke længere udfører Arbejde, hvortil kræves Kontrolbog.

Da Forbundet ikke er enig med Fabrikken i dens Standpunkt, forbeholder man sig at begære Sagen indbragt til Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret.

Parterne er enige om at opfordre Ingeniør Mengel, Odense, til at fungere som Opmand.

Keramisk Forbunds Overenskomster.

Keramisk Forbunds Overenskomster udløb efter Opsigelse fra Forbundets Side den 1. Maj 1927. Efter resultatløse Forhandlinger mellem Parterne afholdtes et Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken den 16. Maj.

Udpaa Morgenstunden endte Forhandlingerne, idet der opnaaedes Enighed om følgende:

»Samtlige Overenskomster mellem Forbundet og de respektive Arbejdsgiverorganisationer forlænges paa 2 Aar, saaledes at de tidligst kan opsiges til Udløb 1. Maj 1929 med den Ændring, at den nuværende Pristalsreguleringsbestemmelse udgaar og erstattes med følgende: Samtlige Lønninger nedsættes fra og med den Lønningsuge, for hvilken der aflønnes Fredag den 10. Juni d. A. med 3%. Paa Grundlag af det af Det statistiske Departement offentliggjorde Pristal i Februar 1928 og Februar 1929 nedsættes eller forhøjes Lønningerne med ½ % for hver Procent Pristallet er gaaet ned eller op, idet man gaar ud fra et Pristal af 178. For en eventuel Stigning af Pristallet over 178 foretages Reguleringen dog med 1% for hver Procent, Pristallet er gaaet op herover.

Der optoges paa Den kgl. Porcelænsfabrik en Forhandling om Prislisten for Guldpolering, samt paa Københavns Fajancefabrik en Forhandling om en i sig selv hvilende Omregulering af Prislisten paa Kunstafdelingen. Saafremt Parterne ikke bliver enige henvises Sagen til en Mægling mellem Fabrikkens Direktion og Formanden for Keramisk Forbund.

Der gives Nattevagten hos Bing & Grøndahl et Tillæg paa 40 Kr. pr. Maaned i indtil 8 Vintermaaneder.

Ovenstaaende er tiltraadt under Forbehold af de respektive Organisationers Godkendelse. Svar afgives senest den 28. Maj 1927.

Der opstod imidlertid en Uoverensstemmelse vedrørende Udregningen af visse Timelønsreduktioner, hvorfor Forbundet anmodede om at faa Fristen for Svarets Afgørelse udsat 1 Uge, hvilket blev imødekommet.

Der afholdtes saa et nyt Fællesmøde den 31. Maj, hvor Sagen gik endeligt i Orden ved at der opnaaedes Enighed om følgende Supplementsbestemmelse:

»Overenskomsten af 17. Maj 1927 vedtoges endeligt med den Ændring, at de rent timelønnede Arbejdsmænd

i Gruppe A og B efter Fradraget i Juni 1927 faar en Timeløn af 1 Kr. 06 Øre, og de rent timelønnede Kvinder i Gruppe A og B en Timeløn af 59 Øre. De efterfølgende Reguleringer foretages paa samme Maade for disse som for alle de øvrige Arbejdere.«

Overenskomsten der saaledes er forlænget til 1. Maj 1929 omfatter saavel Kunstfabrikkerne som de tekniske Fabrikker og Pottemagermestrene over hele Landet.

Typografer hos H. H. Thiele.

Firmaet H. H. Thiele havde krævet 4 Timers Overarbejde af 8 Mand i 3 Uger samt Arbejde paa Søn- og Helligdage. Forbundets københavnske Afdeling havde protesteret og Personalet havde nægtet at udføre systematisk Overarbejde, idet de hævdede, at der var tilstrækkeligt med tomme Pladser, der kunde besættes, saaledes at Overarbejde blev overflødigt.

Sagen behandledes ved et Fællesmøde den 28. April, hvor man enedes om følgende:

Stridsspørgsmaalet om det af Firmaet H. H. Thiele krævede Overarbejdes Berettigelse optages straks til organisationsmæssig Forhandling, hvorfor Forbudet mod Overarbejde hæves, idet Dansk Typografforbund erkender, at saadanne Stridsspørgsmaal skal ordnes ad fagretslig Vej.

Malere i Aarhus og Mariager.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 8. April behandledes 2 Sager. Den ene angik en Klage fra Centralforeningen mod Malernes Fagforening i Aarhus, den anden var en Klage fra Forbundet over Malermester Olsen Mariager.

Paa Mødet enedes man om følgende:

Malersvendenes Fagforening i Aarhus indrykker dels i »Demokraten« og dels i Forbundets Medlemsblad en saalydende Meddelelse:

»Fagforeningen erkender, at den ved Meddelelse i »Demokraten« i Dagene mellem den 10. og 20. Januar 1927 indrykkede Blokademeddelelse overfor Malermestrene Jusjong og Frederiksen ikke har været afgivet i Overensstemmelse med de gældende Regler for Behandling af faglig Strid og med Septemberforliget og beklager dens Fremkomst«.

For Malersvendenes Fagforening i Aarhus
Sørensen
Formand.

Hermed frafalder Centralforeningen af Malermestre i Danmark videre Forfølgning af dette Spørgemaal.

Malerforbundet for sit Vedkommende frafalder videre Tiltale for den af Forbundet mod Centralforeningen og Malermester Olsen, Mariager, rejste Klage for Den faste Voldgiftsret.

Kvindeligt Arbejderforbund og Firmaet Schur & Co. Horsens.

Kvindeligt Arbejderforbund klager over, at Firmaet Schur & Co. Horsens ved Afregningen den første Uge efter Overenskomstens Afslutning har foretaget Nedreguleringer af alle Lønninger til Minimallønnen.

Ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen den 2. Maj enedes man om følgende midlertidige Ordning:

Dansk litografisk Principalforening lover paa Firmaets Vegne, at Firmaet vil give et personligt Tillæg paa 2 Kr. 05 Øre til en af de paa Virksomheden i Øjeblikket beskæftigede Kvinder med tilbagevirkende Kraft fra 1. Marts d. A.

Den japanske Delegation paa den 10. internationale Arbejdskonference.

Talrige Regeringer har allerede meddelt Navnene paa deres Landes Delegerede til ovennævnte Konference.

De fire japanske Delegerede, ledsaget af 30 Raadgivere, er allerede ankommet til Genève den 11. Maj. Der er desuden af den permanente japanske Repræsentation i Genève yderligere stillet Raadgivere til Disposition, saaledes at den japanske Delegation ialt omfatter 40 Personer. De japanske Repræsentanter indskibede sig for 6 Uger siden, hvorved det kom til imponerende Optrin. Tusinder af Arbejdere ledsagede deres Fagforenings-Repræsentanter til Skibet med Faner

og Musik. Det er dog ikke alene Japans Fagorganisationer, men ogsaa Myndighederne og Arbejdsgiverne, der viser stærk Interesse for den internationale Arbejdsorganisation og navnlig for Konferencen.

De to umiddelbare Regeringsrepræsentanter er Nagaoka, Chef for Socialdepartementet, og Kawanischi, Leder af Centralarbejdsanvisningen. Arbejdsgiverne er repræsenterede af Mabata, Formand for Handelskammeret, og Arbejderne af Bimji Suzuki, Formand for Almindeligt Forbund af Japans Fagforeninger og Grundlægger af saavel den første japanske Fagforening som af Fagforbundet.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1066.
A/S Helsingørs Jernskibs- og Maskinbyggeri mod Dansk Elektrikerforbund.

Udskrift af den faste Voldgiftsrets Kendelse af 11. Marts 1927 i Sag Nr. 1066. Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark, og denne atter for A/S Helsingørs Jernskibs- og Maskinbyggeri mod Dansk Elektrikerforbund.

A/S Helsingørs Jernskibs- og Maskinbyggeri, der er Medlem af Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark, hvilken Sammenslutning har Overenskomst med Dansk Elektrikerforbund om Løn- og Arbejdsforhold, havde hidtil dels selv udført forekommende Installationsarbejde ved 3 ugelønnede Arbejdere, der stod som Medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, dels — navnlig naar der forekom Installationsarbejde i større Udstrækning ved Nybygninger — ladet saadant udføre af Installationsfirmaer, som oftest Installatør Schultz i Helsingør. Schultz havde en Særoverenskomst med Dansk Elektrikerforbund, hvorefter han i Januar d. A. betalte i Timeløn for Skibsarbejde 184 Øre, for andet Arbejde paa Værftet 171 Øre, for almindeligt Installationsarbejde i Byen 121 Øre. Da Værftet imidlertid mente, at det vilde være en Fordel for det, selv at overtage ogsaa det Installationsarbejde, som Schultz har udført, antog man en Elektroingeniør, som skulde lede Installationsafdelingen paa Værftet.

I Anledning af et forekommende Arbejde rettede Værftet den 13. Januar d. A. telefonisk Henvendelse til det kommunale Arbejdsanvisningskontor i Helsingør for at faa anvist en Elektriker. Samme Dag mødte Elektriker E. V. Andersen, der er Formand for Elektrikerforbundets Afdeling i Helsingør, og der blev tilbudt ham Arbejde indtil videre ved Smaaarbejder og lignende til en Timeløn af 1 Kr. 37 Øre. Andersen udbad sig Betænkningstid til næste Dag, og da han om Aftenen mente at have bragt i Erfaring, at de fornævnte 3 Medlemmer af Smede- og Maskinarbejderforbundet fik en Ugeløn af 72 Kr., meddelte han næste Morgen Værftet, at han vilde arbejde for samme Betaling som disse. Ingeniøren oplyste ham om, at deres Ugeløn kun var 65 Kr. 04 Øre og udtalte, at de 137 Øre i Timeløn svarede hertil. Andersen gik derefter i Arbejde for denne Timeløn og arbejdede den Dag, men om Aftenen telefonerede han til Formaden for Dansk Elektrikerforbund og spurgte, om han var pligtig at arbejde for denne Betaling. Formanden svarede, at det troede han ikke, men at Andersen jo var udsat for at miste sin Understøttelse, hvis han vægrede sig ved at tage Arbejdet for den tilbudte Løn. Samme Aften afholdtes der i Helsingørafdelingen i anden Anledning et Bestyrelsesmøde, hvor ogsaa den heromhandlede Sag blev drøftet, og hvor Bestyrelsens Medlemmer fandt det forkasteligt at arbejde for denne Betaling, da den laa langt under, hvad man var vant til at faa hos Schultz for det samme Arbejde. Andersen meddelte næste Morgen Værftet, at han ikke kunde komme mere, da Lønnen var for lav. Senere talte Andersen med nogle enkelte af de Elektrikere, der tidligere havde arbejdet ved Skibsarbejde paa Værftet, og erfarede, at disse heller ikke vilde gaa i Arbejdet for den tilbudte Løn, og efter fornyet Forhandling med Formanden for Dansk Elektrikerforbund meddelte Andersen, uden at dog Sagen endnu havde været drøftet paa nogen Gene-

ralforsamling, Anvisningskontoret, at der ikke af Afdelingens Medlemmer vilde blive taget Arbejde for den ommeldte Løn, hvilken Besked Kontoret lod gaa videre til Værftet.

Under Anbringende af, at der herved af Dansk Elektrikerforbund overfor Værftet er etableret en Blokade, der er ulovlig, dels fordi den er uvarslet, dels fordi det Krav, hvorpaa den hviler, er i Strid med Overenskomstens Bestemmelse om, at Lønnen for den enkelte Arbejder aftales ved fri Forhandling mellem Arbejdsgiveren og Arbejderen uden Indblanding fra Organisationernes Side, har Dansk Arbejdsgiverforening for Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og denne atter for A/S Helsingørs Jernskibs- og Maskinbyggeri under nærværende Sag paastaaet Dansk Elektrikerforbund ikendt en Bod samt tilpligtet at yde Værftet Erstatning for lidt Tab og endelig paalagt Sagens Omkostninger.

Dansk Elektrikerforbund paastaar sig frifunden og Sagens Omkostninger paalagt Klagerne.

Ifølge Overenskomsten mellem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og Dansk Elektrikerforbund er Minimallønssystemet gældende, saaledes at der er fastsat en Mindstetimeløn for Svende og Udlærlinge, hvorhos det videre i Overenskomstens Ltr. D § 1 hedder:

»Lønnen for de dygtigere og mere betroede Arbejdere ordnes i hvert enkelt Tilfælde mellem Arbejdsgiveren eller dennes Repræsentant og Arbejderen uden Indblanding fra Fagorganisationens eller dens Medlemmers Side.

Parterne er enige om, at i Tilfælde, hvor Misforhold paa dette Omraade, som Helhed taget, skønnes at være til Stede, har begge Organisationer Paataleret lige over for hinanden i Overensstemmelse med de Regler, som til enhver Tid maatte være gældende for Behandlingen af faglig Strid.«

Naar Forbundet i første Linje gør gældende, at den tilbudte Timeløn var saa lav, at det var urimeligt, at Arbejderne skulde lade sig nøje med den, maa det vel erkendes, at den ligger meget betydelig under den Løn, Schultz havde ydet for det tilsvarende Arbejde. Men medens Forbundet endvidere støttet paa statistiske Opgivelser hævder, at den ogsaa ligger en Del lavere end, hvad der gennemsnitlig betales paa Skibsværfter i Provinsen, har Klagerne paa deres Side fremlagt en Statistik, hvorefter de 137 Øre skal ligge noget over Gennemsnittet af Timelønnen for Jernskibs- og Maskinbyggerier i Provinsen. Retten kan ikke paa det foreliggende skønne over, hvorfra denne Uoverensstemmelse hidrører, og kan derfor ikke tage Stilling til Spørgsmaalet om den tilbudte Løns Forhold til Gennemsnitslønnen for tilsvarende Arbejde paa Provinsværfter.

Det bemærkes, at det under Proceduren er udtalt fra Værftets Side, at det var Hensigten ikke at blive staaende ved Timeløn, men efterhaanden at udarbejde et Lønsystem med Akkorder, hvor der er Grundlag herfor.

Medens det vel overenskomstmæssigt maatte staa Elektriker Andersen som enhver enkelt anden Elektriker frit for, om han ønskede at arbejde for Værftet for den tilbudte Løn, maatte det i H. t. Septemberforligets Bestemmelser og de ovenfor anførte Bestemmelser i Overenskomsten være ulovligt uden Varsel at etablere en kollektiv Arbejdsvægring overfor Værftet. Forbundet benægter nu vel, at en saadan har fundet Sted, og efter det foreliggende kan det ikke statueres, at der af Afdelingens Bestyrelse som saadan eller ved Klubmøde eller Generalforsamling er truffet nogen Bestemmelse i saa Henseende. Derimod maa det statueres, at Andersen, der var gaaet i Arbejde for den ommeldte Løn, ved som Afdelingsformand paa Grundlag af Udtalelser fra nogle Kolleger at meddele Anvisningskontoret, at der overhovedet ikke vilde blive taget Arbejde for den tilbudte Løn, har tilvejebragt en Situation, der maa betegnes som en uvarslet og allerede derfor overenskomststridig Arbejdsvægring. Da Andersen efter det oplyste har foretaget dette Skridt i Samraad med Forbundet, og da dettes Formand under Proceduren har erklæret at bære Ansvaret for den oftnævnte Meddelelse til Anvisningskontoret, vil Ansvaret for

det skete være at paalægge Forbundet. Dette findes herefter at burde tilpligtes at erlægge en Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark paa dets Medlem A/S Helsingørs Jernskibs- og Maskinbyggeris Vegne tilfaldende Bod af 300 Kr. samt udrede Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse:

Dansk Elektrikerforbund bør i Anledning af den ovenomhandlede overenskomststridige Arbejdsvægring til Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark paa A/S Helsingørs Jernskibs- og Maskinbyggeri's Vegne erlægge en Bod af 300 Kr. samt betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Sag Nr. 1067.
Dansk Tømrerforbund mod Centralforeningen af Tømrermestre i Danmark.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 23. Marts 1927 i Sag Nr. 1067: Dansk Tømrerforbund mod Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Tømrermestre i Danmarks Vegne.

Tømrermester Vald. Christiansen i Aarhus havde Tømrerarbejdet paa en Lagerbygning paa Aalborg Syrefabrik i Entreprise, men havde givet Tagdækningsarbejdet i Underentreprise til Paptækkermester A. Christensen. Da Tømrersvendene, der havde det øvrige Arbejde i Akkord, gjorde Indsigelse mod, at ikke ogsaa Tagdækningen skulde udføres af dem, afholdtes der om Spørgsmaalet et resultatløst Mæglingsmøde den 21. December 1926, hvorefter Dansk Tømrerforbund krævede Spørgsmaalet indbragt for Fagets Voldgiftsret. Da man fra Arbejdsgiversiden nægtede at gaa med hertil, har Forbundet under nærværende Sag paastaaet Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Tømrermestre i Danmarks Vegne kendt pligtig at lade Sagen behandle ved Tømrerfagets Voldgiftsret.

De Indklagede paastaar heroverfor Frifindelse.

Til Støtte for Paastanden gør Klagerne gældende, at Spørgsmaalet drejer sig om Forstaaelsen af Fagets Prisfortegnelse, idet denne p. 56 indeholder en Række Akkordsatser for Tagdækning, og at dette Arbejde derfor maa være medindbefattet i Svendenes Akkord, naar der — som i det foreliggende Tilfælde — ikke forud er forhandlet med Svendene om det modsatte. Der henvises til en af Fagets Voldgiftsret den 8. September 1925 afsagt Kendelse, hvori bl. a. udtales, at Tagpaparbejde er at betragte som Tømrerarbejde, samt til, at Prisfortegnelsens særlige Bestemmelser under Pkt. 9 udtaler:

»Enhver Uenighed mellem Mester og Svend angaaende Prisfortegnelsens Forstaaelse eller Arbejdsforholdene vedrørende maa ikke have Arbejdsstandsning til Følge, men skal behandles i Overensstemmelse med de gældende Regler for Behandling af faglig Strid.«

I Fagets Regler for Behandling af faglig Strid hedder det endelig i § 5:

»For Voldgiftsretten forelægges alle Sager, forsaavidt de angaar Forstaaelse af Prisfortegnelserne med »Almindelige Bestemmelser«, eller en særlig mellem Parterne afsluttet Overenskomst. Ingen Arbejdsstandsning maa finde Sted, før disse Regler er iagttagne, med mindre der indtræder Betalingsstandsning eller Hensynet til Liv, Velfærd eller Ære afgiver tvingende Grunde herfor, forinden Mægling kan foretages.

Uenigheden kan indankes for en Voldgiftsret, hvis Parterne er enige herom.

Sager vedrørende Arbejder, der kun findes Priser for i Tømrerfagets Prisfortegnelse, skal paadømmes af dette Fags Voldgiftsret; Sager vedrørende Arbejder, for hvilke der kun findes Priser i Snedkerfagets Prisfortegnelse *kan* forlanges paadømte af dette Fags Voldgiftsret.

Opnaas ikke Enighed om at lade Sagen afgøre ved Voldgift, har begge Organisationer Ret til gennem Anvendelse af Arbejdsstandsning at søge deres Krav gennemførte.

Vægrer en af Parterne sig ved at lade Sagen afgøre ved Voldgift under Paaberaabelse af, at den foreliggende Strid ikke angaar Forstaaelse

af en mellem Parterne bestaaende Overenskomst, kan hver af disse gennem sin Hovedorganisation (henholdsvis »Dansk Arbejdsgiverforening« og »Dansk Tømrer-Forbund«) indanke Spørgsmaalet om Vægringens Berettigelse for Den faste Voldgiftsret.«

De Indklagede gør til Støtte for Frifindelsespaastanden gældende, at den foreliggende Sag, hvor det drejer sig om, at en Del af det samlede Arbejde er givet i Underentreprise til en Specialvirksomhed, ikke falder ind under den foran citerede Bestemmelse i Prisfortegnelsens særlige Regler, idet der her er Spørgsmaal om Arbejdsgiverens ved Septemberforligets Pkt. 4 hjemlede Ret til at lede og fordele Arbejdet, og ikke om en Uenighed vedrørende Prisfortegnelsens Forstaaelse eller Arbejdsforholdene, og at Spørgsmaalet af samme Grund ej heller omfattes af 1. Pkt. i den foranciterede § 5 i Reglerne for Behandling af faglig Strid. Med Hensyn til den omtalte faglige Voldgiftsretskendelse af 8. September 1925 gøres det endelig gældende, at denne kun traf den Afgørelse, at naar Tømrermesteren selv lader Tagdækningsarbejdet udføre, skal han gøre det ved Hjælp af Tømrersvende og maa ikke benytte ufaglærte Arbejdere dertil.

Saaledes som Sagen af Klagerne er forelagt Retten, skal denne alene afgøre Spørgsmaalet om, hvorvidt Uenigheden kan kræves forelagt den faglige Voldgiftsret. Retten maa nu formene, at uanset om Klagernes Krav paa, at Svendene i det foreliggende Tilfælde skal udføre Tagdækningen, er mer eller mindre velbegrundet, er Sagen — navnlig da der er Spørgsmaal om Rækkevidden af en tidligere faglig Voldgiftsretsafgørelse, og da der desuden af Klagerne er anført, at der eksisterer en Kutyme i Faget for, at der forud skal ske Meddelelse til og Forhandling med Svendene, naar Akkorden ikke skal omfatte alle Arbejder — af en saadan Beskaffenhed, at de af Klagerne paaberaabte særlige Bestemmelser i Prisfortegnelsen og Reglerne for Behandling af faglig Strid maa føre til, at der gives Klagernes Paastand om at faa Sagen bragt for Fagets Voldgiftsrets Medhold.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne og særlig under Hensyn til, at § 5 i Reglerne for Behandling af faglig Strid ikke synes ganske klart affattede, at burde udredes med Halvdelen af hver af Sagens Parter, idet Omkostningsbeløbet bestemmes til ialt 200 Kr.

Kendelse:

Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Tømrermestre i Danmarks Vegne bør yde sin Medvirkning til, at den ovenomhandlede Tvist indbringes for Tømrerfagets Voldgiftsret.

Som Andel i Sagens Omkostninger udreder Klagerne og de Indklagede hver 100 Kr.

Sag Nr. 1071.
Murerforbundet i Danmark mod Københavns Murer- og Stenhuggerlaug.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 31. Marts 1927 i Sag Nr. 1071: Murerforbundet i Danmark mod Dansk Arbejdsgiverforening paa egne samt paa Københavns Murer- og Stenhuggerlaugs og dettes Medlemmer, Murermestrene Jacob Johansen og Einar Krones Vegne.

Ved Skrivelser af 22. og 29. Januar 1927 til Murerforbundet i Danmark varslede Dansk Arbejdsgiverforening Lockout overfor samtlige Medlemmer af Forbundet, forsaavidt angik Beskæftigelse hos samtlige Medlemmer af Centralforeningerne af Murermestre i Jylland og Østifterne. Paa Grund af Forligsinstitutionens Indgriben, der imidlertid blev uden Resultat, blev Arbejdsstandsningen først iværksat Fredag den 18. Februar ved normal Arbejdstids Ophør. Murermestrene Jacob Johansen og Einar Krone, der er Medlemmer af Københavns Murer- og Stenhuggerlaug, men som paa det omhandlede Tidspunkt udførte Arbejder henholdsvis i Skodsborg og Ordrup, standsede ved det nævnte Tidspunkt Arbejdet for de hos dem ved disse Arbejder udenfor København beskæftigede Medlemmer af Forbundet, nemlig hos Johansen 1 Murersvend, hos Krone 4 Murersvende. I Henhold til senere Varselsskrivelser blev Lockouten udvidet til fra den 12. Marts ved normal Arbejdstids Ophør at omfatte ogsaa

Forbundsmedlemmer, der havde Beskæftigelse hos Medlemmer af en Række andre Arbejdsgiverorganisationer, herunder Københavns Murer- og Stenhuggerlaug.

Under nærværende Sag har nu Murerforbundet i Danmark gjort gældende, at de 2 nævnte Murermestre som Medlemmer af Københavns Murer- og Stenhuggerlaug først fra den 12. Marts at regne har været berettiget til at etablere Arbejdsstandsning for de nævnte Svende, og at Arbejdsstandningen for deres Vedkommende i Tiden fra den 19. Februar indtil fornævnte Dato har været ulovlig, som iværksat i Strid mod Septemberforligets Pkt. 2, hvorfor Forbundet paastaar Dansk Arbejdsgiverforening paa egne samt paa Københavns Murer- og Stenhuggerlaugs og dettes Medlemmer Murermestrene Jacob Johansen og Einar Krones Vegne tilpligtet at udrede en Bod for Overenskomstbrud samt betale Erstatning til Svendene for tabt Arbejdsfortjeneste i det omhandlede Tidsrum med 236 Kr. 16 Øre til Svenden hos Johansen og 1056 Kr. til de 4 Svende hos Krone, eller ialt 1292 Kr. 16 Øre, samt endelig udrede Sagens Omkostninger.

De Indklagede paastaar Frifindelse og Sagens Omkostninger paalagt Klagerne og gør subsidiært gældende, at Erstatningskravet er for højt, idet Tabet af Arbejdsfortjeneste hævdes højst at kunne udgøre henholdsvis 118 Kr. 08 Øre og 948 Kr. eller ialt 1066 Kr. 08 Øre. Arbejdsgiverforeningen har derhos erklæret, at den som saadan bærer Ansvaret for det paaklagede Forhold og ønsker, saafremt Klagernes Paastand paa noget Punkt maatte blive taget til Følge, at Retsvirkningerne da paalægges Arbejdsgiverforeningen.

Imod dette sidste har Klagerne erklæret intet at have at erindre.

Til Støtte for Frifindelsespaastanden gør de Indklagede gældende, at Hensigten med de den 22. og 29. Januar udstedte Lockoutvarsler var at standse Arbejdet i Provinsen for Murerforbundets dersteds hos organiserede Mestre beskæftigede Medlemmer, og at Varslerne ogsaa af Forbundet har maattet forstaas som omfattende Svendene paa de nævnte 2 Provinsarbejdspladser, idet de 2 Murermestre vel tilhører Københavns Murer- og Stenhuggerlaug, men i den Tid, hvor de udfører et Arbejde i Provinsen, er at betragte som midlertidige Medlemmer af Centralforeningen af Murermestre henholdsvis i Østifterne og i Jylland og som saadanne var omfattet af Varslerne. Det anføres i saa Henseende, at efter fast Kutyme behandles faglige Uenigheder, der opstaar mellem københavnske Mestre og Forbundsmedlemmer paa en Arbejdsplads i Provinsen, efter de paa Arbejdsstedet mellem Centralforeningens og Forbundets Medlemmer gældende Mæglings- og Voldgiftsregler, samt at vedkommende Mester, naar han overtager et Arbejde udenfor København, betaler en Afgift til Centralforeningen.

Forbundet bestrider at være bekendt med, at københavnske Mestre under de nævnte Omstændigheder betragtes som midlertidige Medlemmer af Centralforeningen, og bestrider, at de med Føje kan betragtes saaledes.

Allerede fordi det staar i den Organisations Magt, der varsler Strejke eller Lockout, at gøre Rækkevidden heraf saa lille eller stor, som den ønsker, maa der stilles det Krav, at den varslende Organisation udtrykker sig saa bestemt og tydeligt, at den eller de modstaaende Organisationer klart kan se, hvilke Medlemmer der er Tale om at udelukke, og Uklarhed i saa Henseende maa komme den varslende til Skade. Det ses nu ikke, at den Omstændighed, at man af praktiske Grunde kutymemæssig anvender Provinsarbejdsstedets Regler for Afgørelse af faglig Strid, eller den Omstændighed, at Mestrene under de nævnte Omstændigheder betaler en Afgift til Centralforeningen, skaber et Forhold, der overfor Murerforbundet berettiger til at kræve de paagældende københavnske Mestre opfattet som tillige værende midlertidige Medlemmer af Centralforeningen. Der fremkommer efter det oplyste ikke nogensomhelst yderligere Retsvirkning af et saadant »midlertidigt Medlemsskab«, og navnlig er det paa Forespørgsel fra Rettens Side oplyst, at de paagældende Mestre ikke formelig indmeldes i Centralforeningen eller faar nogen Indflydelse paa dennes Anliggender, samt at der paa de Fortegnelser over Centralforeningernes Medlemmer, der

aarlig tilstilles Forbundet, ikke tales om midlertidige Medlemmer.

Herefter, og da Murerforbundet, som tidligere anført, hævder at have været ganske uvidende om, at man fra Arbejdsgiversiden betragtede københavnske Mestre i den omhandlede Situation som midlertidige Medlemmer af Centralforeningerne, maa det statueres, at de udstedte Lockoutvarsler ikke har givet Føje til Udelukkelse af de i Sagen omhandlede 5 Murersvende fra noget tidligere Tidspunkt end den 12. Marts. Idet bemærkes, at der ved Vurderingen af det Tab, Svendene har lidt, efter de Retten forelagte Oplysninger, findes at burde gaas ud fra de Maksimumsbeløb, som de Indklagede har anført, samt tages noget Hensyn til, at Svendene i det omhandlede Tidsrum antagelig har sparet visse Udgifter, som de vilde have haft, hvis de havde været i Arbejde, findes Sagen at burde afgøres saaledes, at der paalægges Arbejdsgiverforeningen en Bod af 1.000 Kr., der erlægges til Murerforbundet, for af dette at anvendes til Dækning af de paagældende Svendes Tab ved i Tiden fra den 19. Februar 1927 til den 12. Marts s. A. at være udelukkede fra Arbejdet. Medens der efter Omstændighederne ikke findes at burde paalægges nogen yderligere Bod, vil Arbejdsgiverforeningen derhos have at udrede Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Kendelse:

Dansk Arbejdsgiverforening bør erlægge en Bod af 1.000 Kr., der tilfalder Murerforbundet i Danmark til Anvendelse som ovenfor nærmere angivet, samt betale Sagens Omkostninger med 300 Kr.

Sag Nr. 1076
Centralforeningen af Murermestre i Jylland mod Dansk Arbejdsmandsforbund.

Udskrift af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 25. Maj 1927 i Sag Nr. 1076. Dansk Arbejdsgiverforening paa Centralforeningen af Murermestre i Jyllands Vegne mod Dansk Arbejdsmandsforbund paa egne og dets Fredericia Afdelings Vegne.

Ved Nytaarstid 1927 fik Murermester M. Sørensen, der i adskillige Aar havde udført Kabelarbejde for Elektricitetsværket i Fredericia, d. v. s. Opgravning af Render, Nedlægning af elektriske Kabler og Tilfyldning, paany et saadant Stykke Arbejde overdraget. Den 7. Jan. 1927, forinden Arbejdet var paabegyndt, tilskrev Dansk Arbejdsmands Forbunds Fredericia Afdeling ham, at Timelønnen for Kabelarbejde var 116 Øre, svarende til den normale Timeløn med et Tillæg af 15 %. Murermesteren nægtede at betale mere end den i Følge Overenskomsten mellem Centralforeningerne af Murermestre i Jylland og Østifterne og Dansk Arbejdsmands Forbund til enhver Tid gældende Timeløn, der da udgjorde 101 Øre, og Afdelingen vægrede sig da ved at lade Arbejderne paabegynde Arbejdet. Sagen blev forhandlet paa et mellem Repræsentanter for Centralforeningen af Murermestre i Jylland og for Dansk Arbejdsmands Forbund afholdt Møde, uden at Enighed opnaaedes, og heller ikke en Forhandling mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Forbundet førte til Afslutning af Striden; Forbundet afslog saavel at foranledige, at Arbejdet blev paabegyndt, som efter Arbejdsgiverforeningens Begæring at medvirke til, at Spørgsmaalet om, hvorvidt Arbejderne var pligtige at udføre Arbejdet for den overenskomstmæssige Timeløn eller ikke, eller om, hvorvidt det faldt ind under Overenskomsten eller ikke, blev forelagt for en faglig Voldgiftsret.

Under denne mod Dansk Arbejdsmands Forbund paa dets egne og dets Fredericia Afdelings Vegne anlagte Sag har Dansk Arbejdsgiverforening for Centralforeningen af Murermestre i Jylland nedlagt Paastand paa, at Afdelingen kendes pligtig til ufortøvet at ophæve Blokaden af det omhandlede Arbejde, og at Forbundet paa Afdelingens Vegne idømmes en Bod, dels for Brud paa Bestemmelserne i Septemberforligets § 2 ved Iværksættelse af Blokade uden forudgaaende Varsel, dels for Overtrædelse af Overenskomstens Bestemmelser om Behandling af faglig Strid.

De Indklagede har paastaaet sig frifundet.

I den under 25/3 1924 mellem Centralforeningerne og Dansk Arbejdsmands Forbund afsluttede Overenskomst er det i § 2 bestemt, at der for Arbejde indenfor den i § 1 angivne normale Arbejdstid betales en Timeløn af 114 Øre; ved Lønreguleringen i August 1926 blev Timnlønnen nedsat til 101 Øre. I § 3 er fastsat Tillæg til Timelønnen for visse nærmere angivne Arbejder. I Følge § 7 gælder som Regler for Behandling af faglig Strid den af Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm.

Klagerne har hævdet, at da der i Overenskomsten ikke for Kabelarbejde er fastsat noget Tillæg til Timelønnen, har Sørensen været berettiget til at fordre det udført for 101 Øre pr. Time. Her overfor har de Indklagede gjort gældende, at Overenskomsten, uanset at den ikke indeholder nogen udtrykkelig almindelig Bestemmelse derom, alene angaar Murerarbejdsmænds Arbejde, og at Kabelarbejde ikke kan henregnes dertil, men er Arbejde, som henhører under Entreprenørfaget. Klagerne har erkendt, at Overenskomsten ikke kan forstaas som omfattende ethvert Arbejde, som Medlemmer af Forbundet kunde komme til at udføre for Medlemmer af Centralforeningen, nemlig ikke Arbejde, der ligger ganske udenfor og savner al Tilknytning til Murermesteres sædvanlige Virksomhed, men har paa den anden Side hævdet, at den maa omfatte et Arbejde som det her omtalte, der ikke sjældent udføres af Murermestre og i sin Beskaffenhed ikke adskiller sig fra Grundudgravning, Kloakarbejde o. lign., der utvivlsomt henhører under Overenskomsten.

Efter den gældende Norm for Behandling af faglig Strid skal en Sag, der angaar Forstaaelse af en almindelig mellem Organisationerne afsluttet Overenskomst, forelægges en Voldgiftsret til Afgørelse, hvis en af Organisationerne forlanger det, og ingen Arbejdsstandsning maa som Følge af saadan Uenighed finde Sted, før de nævnte Regler er iagttaget.

Da Tvisten mellem M. Sørensen og Arbejdsmændene angaar Forstaaelsen af Overenskomsten af 25/3 1924, idet den drejer sig om, hvorvidt Kabelarbejdet henhører under denne eller ikke, har Forbundet forbrudt sig imod Overenskomstens § 7 ved at vægre sig ved at lade Tvisten paakende ved faglig Voldgift.

Derimod kan Afdelingen ikke nu statueres at have overtraadt Septemberforligets § 2 ved at blokere Arbejdet, eller at være pligtig til at foranledige, at Arbejdet nu paabegyndes. Det stiller sig ikke saaledes, at det ved den faglige Voldgiftsrets Kendelse under alle Omstændigheder vil blive afgjort, hvilken Betaling der skal ydes, saaledes at der for Arbejde, udført før Kendelsens Afsigelse, eventuelt vil kunne finde Efterbetaling Sted. Saafremt Udfaldet skulde blive, at Arbejdet ikke anses for henhørende under Overenskomsten, vil det, da Murermesteren har erklæret ogsaa i saa Fald at ville være uvillig til at betale en Timeløn af 116 Øre, være hans og Arbejdernes Sag at komme overens om Vederlaget, saalænge det henstaar som uafgjort, om Arbejdet er et saadant, om hvis Betaling Aftale maa træffes mellem Arbejdsgiveren og Arbejderne, kan der ikke fastslaas nogen Forpligtelse til Paabegyndelse deraf.

Ligesom der herefter ikke under nærværende Sag bliver Spørgsmaal om at anse de Indklagede med Bod for Brud paa Septemberforliget, saaledes findes der ikke tilstrækkelig Grund til at paalægge dem Bod for Overtrædelse af Overenskomstens Bestemmelse om Behandling af faglig Strid; herved tages det i Betragtning, at Klagerne kun ved en paa Rettens Foranledning foretagen Forandring af deres oprindelige Paastand har paatalt den paagældende Overtrædelse.

Sagens Omkostninger findes Parterne at burde betale med Halvdelen hver.

Kendelse:

Dansk Arbejdsmandsforbund har været uberettiget til at vægre sig ved at lade den omhandlede Tvist mellem Murermester M. Sørensen og Forbundets Fredericia Afdeling afgøre ved faglig Voldgift. Iøvrigt frifindes de Indklagede for Klagernes Tiltale.

Sagens Omkostninger betaler hver af Parterne med 150 Kr.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN. — Trykt hos F. E. Bording København.

ARBEJDEREN

MEDDELELSESBLAD FOR
DE SAMVIRKENDE FAGFORBUND I DANMARK

NUMER 53 ❋ KØBENHAVN DEN 2. JULI 1927 ❋ 23 AARGANG

Kampen mod Kristelig Dansk Fællesforbund.

Nogle Punkter af et Forsvar for De samvirkende Fagforbund og Arbejdernes Fællesorganisation i Esbjerg under K. D. F.-Sagen.

Af Landretssagfører *A. C. Krebs.*

II.

Denne faste Voldgiftsret er en Statsdomstol, hvortil en hel Række specielle Sager er henvist, dels i Henhold til Parternes Vedtagelse, dels uden saadan.

Formanden vælges af Staten, og Retten har alle de Beføjelser, som en egentlig Ret har, tildels endda udvidet, den kan uden Afstandsbegrænsning stævne Parter og Vidner for sig og afhøre dem, tage Vidner i Ed og en delig afsige umiddelbart exigible Dekreter, der ikke kan paaankes.

I de 17 Aar, der siden da er gaaet, har langt over 1000 Sager været behandlede af denne Ret, og den er blevet et Centrum for Dannelsen af Retsbevidstheden paa disse Omraader, og det i stigende Grad, efterhaanden som begge Parter har vundet stadig stærkere Tillid i Retten.

Fra denne Ret udgaar Parolen, her udtales de Ord, der af begge Parter føles som afgørende ikke blot om, hvad der skal kendes for Ret, men om, hvad der er fair og rigtigt og sømmeligt og naturligt i Forholdet mellem Arbejder og Arbejdsgiver.

Spørgsmaalet er derfor ikke just, som man har sagt, om Den faste Voldgiftsrets Afgørelser er *Præjudikater,* der binder de ordinære Retter, nej, hvorom det drejer sig, er at finde ud af, hvorledes Arbejdere og Arbejdsgivere i Henhold til de Kendelser, der falder ved denne Ret, som Resultater af Brydninger mellem begge Parter med en Statsdommer som Opmand, opfatter og maa opfatte deres Stilling og Rettigheder.

Den hermed gennem Aarene skabte Retsbevidsthed maa indgaa i enhver Domstols Betragtninger som Led i Undersøgelsen af, hvorvidt nogen Handling paa dette Omraade kan betragtes som retsstridig.

Udfra den Lærdom, D. S. F. ad denne Vej har høstet, har de handlet.

De vedtog at komme Fællesorganisationen i Esbjerg til Hjælp, og de anvendte den Metode, det Vaaben i Kampen, som de havde to Menneskealderes Erfaring for, var lovligt, nemlig Strejken, Blokaden, hvilke to Ord er enstydige.

I Forbindelse dermed anvendte de et Vaaben, der var blevet lovligt ved Loven af 12. April 1910 om Den faste Voldgiftsret, nemlig Bestemmelsen om, at offentlige Bekendtgørelser om Strejker er lovlige, naar selve Strejken er lovlig, i hvilken Forbindelse det maa erindres, at en behørigt varslet Strejke overfor Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen altid lovlig, og overfor alle andre behøves der end ikke noget Varsel.

De gav, hvad der ikke er bestridt, behørigt Varsel overfor Arbejdsgiverforeningen, om at Arbejdet vilde blive nedlagt paa alle Arbejdspladser, hvor Medlemmer af K. D. F. arbejdede, og de har ladet Handling følge paa Ordene.

Saavidt er der i hvert Fald intetsomhelst retsstridigt i de Sagsøgtes Færd at øjne, og det er netop denne Forholdsregel alene, der har medført det hele Tab for Sagsøgerne.

Alt hvad der iøvrigt er anført om

Trusler og Boycotting har intetsomhelst paa sig, aldeles ligegyldigt om det er anvendt eller ej, har det ikke haft nogensomhelst Indflydelse.

Den blotte Snak gør ikke noget synderligt Indtryk i denne By, hvor de fleste Folk har nogenlunde haarde Næver og gode Nerver.

For Kendsgerningerne bøjer man sig, men man vil se Manden, før man tager Hatten af.

Jeg skal senere enkeltvis gennemgaa de af Modparten paastaaede Overgreb og paavise, dels at de ikke har nogetsomhelst paa sig, dels at Virkningen af dem, selvom man kunde paavise, at de var sket, vilde have været lig Nul sammenlignet med det egentlige Vaaben.

Dette er end ikke paa langt nær udnyttet fuldtud.

Det er tværtimod overmaade let at paavise, at det er benyttet med største Maadehold.

De enkelte Skridt er overvejede af D. S. F. og Beslutningerne udviser, at der netop er lagt betydelig Forsigtighed for Dagen.

Man har netop ikke ønsket, som et Bestyrelsesmedlem i D. S. F. paa et Møde udtalte, at mobilisere det hele Land for Striden.

Jeg kan i den Forbindelse henvise bl. a. til en Udtalelse, faldet paa et Møde i D. S. F. den 16. Februar 1926.

Et enkelt Medlem har her givet Udtryk for den mistrøstige Tanke, at det hele aabenbart ikke blev til noget, og at man, hvis man vilde føre Kampen igennem, maatte udvide Konflikten ved at inddrage de Teglværker, der leverede Sten til K. D. F.-Mestrene, og Transporten af Materialer, en Udvidelse af Konflikten, der paa den ene Side absolut maa være lovlig, og paa den anden Side vilde have virket tilintetgørende og saaledes hurtig have afgjort Striden, altsaa et Middel, som maatte forekomme særdeles fristende.

Men D. S. F. har netop ikke ønsket at foretage denne Udvidelse, der vilde have hærget Byggeindustrien paa den beklageligste Maade, netop i disse Aar, da Samfundet trængte haardt til Byggeri, og som vilde have ramt hvert Teglværk i Landet fra Skagen til Gedser, til hvilket K. D. F.-Mestrene vendte sig for at faa Sten.

Mestrene har til enhver Tid kunnet faa de Materialier, de skulde bruge, og den Omstændighed, at der af og til er faldet nogle fornærmende Ord om, at Bygningsmaterialehandlerne ikke burde hjælpe K. D. F.-Mestrene, har jo øjensynlig hverken skræmmet Handelsmændene eller de Arbejdsmænd, der kørte Materialerne.

At Mestrene har lidt Tab under Kampen er imidlertid sandsynligt nok, men det lader sig nu engang ikke gøre at føre Krig uden Tab, og det gælder selvfølgelig begge Parter.

I disse Aar, da Arbejdsløsheden har hærget saa haardt, har det selvfølgelig været overordentlig strængt for mange at maatte opgive Arbejdet paa Grund af Blokaden, men Arbejderne har jo, som jeg har nævnt, saa lidt som de fleste Arbejdsgivere, nogensinde tænkt paa at skrive Regninger i den Anledning.

Arbejdsmændenes Fagforening mener vist, at den alene paa Grund af denne Konflikt til Stadighed har haft op mod en Snes arbejdsløse gaaende.

Under Forfølgningen af et lovligt og legitimt Formaal har Fagforeningerne benyttet lovlige Midler og benyttet dem med Maadehold.

Angaaende selve Kampens Førelse, de enkelte Detailler, er der i Betragtning af det en Menneskealder gamle Modsætningsforhold, Kampens Langvarighed og den gennem mange Aar opsamlede Bitterhed, forbavsende lidt at bebrejde Arbejderne.

Jeg vil her gerne have Lov til at nævne nogle enkelte Sager, der viser, hvorledes den faste Voldgiftsret ser paa Strejker og Blokader af en Langt videregaaende Karakter, end de her nævnte, nemlig: 1914-Nr. 120, 1916-Nr. 186, 1922-Nr. 631, 1923-Nr. 713 og 1926-Nr. 1000.

Man vil forstaa, at med Erfaringer som de her nævnte, var der overhovedet ingen Mulighed for, at det kunde falde D. S. F. ind, at de begik noget retsstridigt ved at paabegynde en Krig som den her nævnte.

Jeg skal for Fuldstændigheds Skyld tilføje, at den i Lov af 6/4 1910 § 5 Stykke 7 indeholdte Tilladelse til at

offentliggøre Strejkemeddelelser uomtvistet gælder saavel Medlemmer som Ikke-Medlemmer af Arbejdsgiverorganisationerne.

Et enkelt Forhold har været retsstridigt, nemlig den offentlige Nævnelse af Navnene paa de Svende, der er Medlemmer af K. D. F.

Det er med fuld Ret, at der under Proceduren ikke er lagt nogensomhelst Vægt paa dette Forhold, der selvfølgelig for selve Kampens Gang er uden Skygge af Interesse.

Ikke den mest energiske Forsvarer for K. D. F. vilde vove at paastaa, af de lidte Tab havde blot den fjerneste Forbindelse med Offentliggørelsen at disse Lister.

Det er under Proceduren end ikke paastaaet, at K. D. F.-Mestrene havde havde nogen som helst Vanskelighed ved at skaffe Folk, det er tværtimod indrømmet, at de ikke har haft nogen saadan Vanskelighed.

Forholdet er nemlig det, at Modsætningsforholdet mellem K. D. F. og Fagforeningerne igennem mange Aar har været saa kraftigt og ikke mindst i den stedlige socialdemokratiske Presse har fundet saa kraftige Udtryk, at det er ganske udelukket, at nogen Svend i K. D. F. i mindste Maade kunde tænkes at blive paavirket af nogetsomhelst, der stod i Socialdemokraten.

Det er da ogsaa karakteristisk, at Østre Landsret, der selvfølgelig ogsaa ved, at Offentliggørelsen af sorte Lister ikke er tilladt, under sin Afgørelse af de berømte Kolindsund-Sager ikke tog noget Hensyn til den under disse Sager skete Offentliggørelse, simpelthen fordi den principrigtigt gik ud fra, at den retsstridige Handling, der ikke kan antages at have forvoldt noget Tab, ejheller kan forpligte til Erstatning.

Naar Højesteret nævner dette Moment som et iblandt flere, der har gjort Blokaden retsstridig, maa det ikke glemmes, at de Navne, der under Kolindsund-Sagerne blev offentliggjorte, væsentlig var Navne paa enkeltstaaende Forretningsfolk og kunde opfattes som en Opfordring til Forretningsboycot overfor disse Folk, saa at Offentliggørelsen i disse Tilfælde mulig ikke var ganske uden Virkning.

Noget andet gælder selvfølgelig Offentliggørelsen af Navne paa Svende, der ikke er Medlemmer af en egentlig Fagorganisation, som hele sin Eksistenstid har levet med uafbrudt Kampfront overfor andre Organisationer.

Af den tidligere Domspraksis fremgaar derhos udtrykkelig, at Domstolene i hvert enkelt Konfliktstilfælde omhyggelig har skelnet mellem den Skade, der tilføjedes Arbejdsgiveren ved den lovlige Blokade, og den der tilføjedes ham ved den ulovlige Offentliggørelse af sorte Lister.

Jeg kan henvise til en københavnsk Landsoverretsdom af 1912 og Højesteretsdom af 1917 og 1925.

Angaaende den Maade, hvorpaa Kampen i det enkelte er ført, maa det nu først paa det skarpeste pointeres, at der ikke fra nogen af de sagsøgte Organisationers Side foreligger det fjerneste Forsøg paa en Boycotning af nogen Forretningsvirksomhed.

De sagsøgte har af flere Grunde omhyggeligt afholdt sig fra denne Form for Kamp, uagtet selvfølgelig Arbejdernes Købekraft i og for sig er et betydeligt Vaaben, noget som hver eneste Regering, der afslutter Handelstraktater med andre Lande, ved og benytter sig af.

Der har ikke kunnet oplyses det allerfjerneste i den Retning, og intet Menneske er saa naivt at tro, at selv den gehejmeste Underhaandsagitation blandt denne Bys Tusinder af Arbejdere og Arbejderhustruer skulde kunne gaa af, uden al det vilde blive røbet, og det i mange Tilfælde.

Af de Bekendtgørelser om Blokade, der er indrykket i Socialdemokraten, ses, at der udtrykkelig i hvert enkelt Tilfælde staar, at *Ejendommen* er blokeret, der har ingen Tvivl kunnet opstaa om, at ingen Blokade forelaa undtagen af Bygningen som Arbejdsplads for fagorganiserede Haandværkere og Arbejdsmænd.

En af Byens største Handlende, gennem hvis Butik der hver Dag gaar Hundreder ikke mindst Arbejder-Hustruer, har kunnet oplyse eet, et eneste Tilfælde, hvor nogle Varer er blevet sendt tilbage af et forvirret Væsen, der »mente, at han var boycottet«.

Ellers har ikke nogen af de afhørte Forretningsmænd kunnet anføre noget eneste Eksempel, eller noget Indicium, der tydede paa Boycot.

Med Hensyn til de meget omtalte Fiskekuttere, skal jeg henlede Opmærksomheden paa: for det første at der aldrig har været gjort nogetsomhelst Skridt til at nægte at pakke eller transportere Fisk, der indbragtes af de blokerede Fiskekuttere, ejheller er der overfor nogen eneste Kutterejer blevet truet med eller blot antydet, at et saadant Middel vilde blive brugt.

Kutterne er simpelthen blevet blokerede paa samme Maade som Ejendommene: mod Skibene som Udsalgssteder, Forretninger for Handel med Fisk, har ingen Boycot fundet Sted, kun er selve Skibene blokerede som Arbejdssted for fagorganiserede Haandværkere efter derom sket behørigt Varsel.

Nægtelsen af at pakke Fiskene er netop en af de mange Forholdsregler, der har været drøftet af D. S. F., men som man ikke har villet gaa til.

Endelig et Par Bemærkninger om Forskellen mellem denne Sag og de berømte Kolindsund-Domme.

Nogen principiel Afgørelse kan Kolindsunddomene jo vanskelig kaldes, i hvert Fald fra en enkelt Side set, idet Vægten af Højesteret ikke er lagt paa noget enkelt Punkt men paa Samspillet mellem flere forskellige.

Et enkelt af disse Momenter, nemlig Usandhed som Kampmiddel, foreligger overhovedet aldeles ikke i denne Sag.

I Kolindsund-Dommene hedder det dernæst som et af de afgørende Momenter, at Fagforeningen »har tilstræbt helt at afskære de vedkommende fra Afsættelsen af deres Avl«.

Der foreligger her en afgørende Forskel mellem Kampmaaden i Kolindsundsagerne og i denne Sag, og jeg skal i denne Henseende blot henlede Opmærksomheden paa, at intetsomhelst Forsøg er gjort paa at forhindre K. D. F.-Mestrene i at faa Materialer, og iøvrigt paa det Maadehold, hvormed Kampen er ført, idet Fagforeningerne ikke har forhindret en af Sagsøgerne i at arbejde paa Tjæreborg Station, hvorhos Kirker og Missionshuse er holdt udenfor Konflikten, Dispensation givet i enkelte Tilfælde o. s. v.

Men navnlig ligger der jo en aldeles afgørende Forskel i Genstanden for Krigsførelsen.

I herværende Tilfælde drejer det sig om en gammel gennem talrige Kampe indarbejdet industriel Organisation, der fra første Færd af og gennem tredive Aar til denne Dag har vidst, hvad den indlod sig paa, som i det mindste tildels udtrykkelig, bevidst har rettet sin Organisation mod Fagforeningerne og hele det Princip, disse repræsenterer.

I en saadan Kamp mellem saadanne Organisationer synes der ikke at være den fjerneste Anledning for Samfundet til at gribe ind, ganske særligt, da en Indgriben til Fordel for K. D. F. vil gaa stik mod alt det, man har tilsigtet at naa og virkelig har naaet gennem de Bestræbelser, der knytter sig til Den faste Voldgiftsret.

Den hele Koncentration af Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationer, der har muliggjort Mægling og fredelig Afgørelse af Konflikter, der truede tusinder af Mennesker, og som ikke mindst har muliggjort de store Fællesaftaler for hele Landet, hvorved den Uensartethed, der er en saa frugtbar Kilde til stadige Stridigheder, er bragt ud af Verden, vil dermed staa i Fare for paany at opløses og afløses af de tidligere uendelige Smaastrejker og Smaalockouter, der jævnlig voksede til Laviner.

Der kommer i danske Arbejderforhold noget komplet irrationelt, naar de store Organisationer gerne maa bekæmpe hinanden paa Liv og Død, til de yderste Konsekvenser, hvad de jo maa, medens det paa det strængeste skal være forbudt at erklære Strejke overfor K. D. F.

Den nye Arbejdsretslovgivning i Tyskland.

(Af Poul Olberg, Berlin).

I.

Den nye tyske Arbejdsretslov, der med det første træder i Kraft (i Juli 1927) fortjener den største Opmærk-

somhed hos Arbejderbevægelsen i alle Lande. Den betyder en ny Face i den tyske Arbejdsret og et betydeligt Fremskridt i Tysklands Socialpolitik, der som bekendt i mange Henseender tjener som Mønster for den sociale Lovgivning i Europa. En vidtgaaende, gennemgribende Reform indenfor de tyske Arbejdsretsdomstole har allerede længe været en paatrængende socialpolitisk Nødvendighed; thi de gamle Haandværks- og Handelsretter, som skulde ordne Stridigheder i Arbejdsforhold, svarede ikke mere til den økonomiske og sociale Udviklings Krav i de sidste Aarstider. Desforuden var hele og betydelige Arbejderkategorier som f. Eks. Trafikministeriets Personale og Landarbejderne fuldstændig udskilte fra disse Myndigheders Retsomraade. Stridsspørgsmaal indenfor disse Grupper var underlagt de ordinære Dommere. Man savnede saaledes meget stærkt en *ensartet og almen Arbejdsretsdomstol.* Nu skal der gennem en ny Arbejdsretslov gøres en Ende paa denne uretfærdige og utaalelige Tilstand.

Det er næppe nødvendigt at fremhæve, at de Betingelser, der i Almindelighed kræves af en Domstol indenfor en moderne demokratisk Retsstat, som f. Eks. de stridende Parters Ligeberettigelse absolut Objektivitet og Retfærdighed, hurtig og billig Procedure er af ganske særlig Betydning for de fattige, arbejdende Lag af Befolkningen. Disse Krav skal den nye Lov i høj Grad efterkomme.

Saaledes som det allerede er antydet, skabes der ved Loven et nyt Arbejdsretssystem, idet der dannes *specielle Arbejdsretsmyndigheder.* Ved Indretningen af Domstole for Arbejdssager maa der skelnes mellem 3 Instanser: 1) Arbejdsretten, 2) Landsarbejdsretten og 3) Rigsarbejdsretten. Af største Betydning for den nye Arbejdsretsdomstol er første Instans. Arbejdsretsdomstolene er fuldkommen selvstændige Sær-Domstole. Efter Lovens Grundidé skal Stridigheder mellem Parterne finde en endelig Afgørelse ved disse Domstole. Appellation, Afvisning og Fremføring af Klager til de højere Instanser, Landsarbejdsretten og Rigsarbejdsretten, maa kun finde Sted i ganske faa Tilfælde. Ogsaa organisatorisk set er Arbejdsretsdomstolene selvstændige, medens Landsarbejdsretsdomstolene er indordnet under Landsretterne og Rigsarbejdsretten under Rigsretten. Der maa her henvises til, at denne forskellige teknisk-organisatoriske Stilling, som de nye Arbejdsretsmyndigheder indtager i Forholdet til de ordinære Domstole, paa ingen Maade skader den saglige Kompetence saa lidt som Enheden indenfor Instanserne. Domsafsigelsen i Arbejdssager falder udelukkende ind under Arbejdsretsdomstolenes Kompetence, den er principielt unddraget de ordinære Domstole.

II.

De nye Arbejdsretters Kompetence omfatter alle Stridigheder vedrørende Arbejdsforhold med to ubetydelige Undtagelser, nemlig Stridigheder angaaende Søfolk og Arbejderopfindelser, saafremt disse ikke blot angaar Godtgørelse. Det er frem for alt Spørgsmaal om Tarif-Overenskomsters Retsgyldighed og Opfyldelse af de umiddelbare Pligter ved en Tarif-Overenskomst — saaledes den saakaldte Fredspligt hos Parterne — der indgaar Tarifoverenskomsten, til at indvirke paa deres Medlemmer for Opfyldelse af Overenskomstbestemmelsernes Tanke og Forpligtelserne ved Voldgifts- og Bilæggelsesoverenskomster, der er underkastede Arbejdsretterne. Arbejdsretterne er ligeledes kompetente i Stridigheder om Kollektivoverenskomsters Bestaaen. Herunder hører Spørgsmaal om manglende Tarifgyldighed, Rigtigheden af en Forpligtelseserklæring o. s. v.

Af særlig Interesse er Definationen af den Personkreds, hvortil Arbejdsretsdomstolenes Kompetence strækker sig. Den paagældende Paragraf i Loven lyder ordret saaledes: »Arbejdstagere er i Lovens Betydning Arbejdere og Funktionærer inclusive Lærlinge. Personer, der regnes for Arbejdstagere, er saadanne der — uden at staa i et Arbejdsoverenskomstforhold — efter andre bestemte Personers Ordre og Regning yder Arbejde (Hjemmeindustridrivende og andre Personer, der maa henregnes under Arbejdstagere) ogsaa naar de selv tilvejebringer Raa- og Hjælpestoffer. Mellemmestre, der for det meste for deres Fortjenestes Vedkommende

modtager Betalingen pr. Stykke, er i Forholdet til deres Ordregivere ogsaa Personer, der maa regnes for Arbejdstagere. Ingen Arbejdstagere kan være lovlige Repræsentanter for juridiske Personer og Persongrupper indenfor den offentlige og private Ret, heller ikke Personer i deres Egenskab af offentlige Embedsmænd eller Personer, der er ansatte i Rigshæren og Rigsmarinen.« (Lovens § 5). Personkredsen er altsaa betydelig udvidet i den hidtilværende Sociallovgivning. Herefter hører Stridigheder angaaende alle Arbejdere og Funktionærer som f. Eks. Handelsmedhjælpere, Kontorfolk, Teknikere, Værkmestre, Ingeniører, Kemikere, Apothekermedhjælper, Besætningen paa Flodfartøjer, Jernbanefunktionærer, Jernbanearbejdere, Postfunktionærer, Postarbejdere, Øvrighedsfunktionærer, industrielle Arbejdere, Landarbejdere, Husmedhjælpere af alle Slags, Lærlinge og alle øvrige Arbejdere og Funktionærer, ogsaa for saa vidt de yder Arbejde af højere Art, ind under Arbejdsretsdomstolenes Kompetence. At Personkredsen indenfor Arbejdsretsdomstolene er bleven saa omfattende maa hovedsagelig betragtes som et Resultat af Bestræbelserne fra Rigsdagens socialdemokratiske Fraktions Side.

Der dannes særlige Kamre for Stridigheder angaaende Arbejdere og Stridigheder angaaende Funktionærer. Ligeledes kan der, saafremt det skønnes fornødent, dannes Specialkamre for Stridigheder indenfor bestemte Erhverv og Industrier og bestemte Grupper af Arbejdere og Funktionærer. Vedrørende Stridigheder indenfor Haandværk maa der oprettes særlige Spicialkamre (Haandværksretter).

III.

Arbejdsretterne skal besættes af lovkyndige Dommere og Bisiddere fra Arbejdsgivernes og Arbejdernes Kredse. Som »lovkyndige Dommere« betragter Loven Personer, der er *kvalificerede til Dommerembede*. De behøver ikke at være virkelige Dommere, men kan være Sagførere, Magistratsmedlemmer o. s. v. Lægmandsbisiddere, der bærer Embedsbetegnelsen Arbejdsretsdommere, er *ligestillet* med Formændene og de som Bisiddere virkende Rigsretsmedlemmer som Dommere indenfor Arbejdsretsdomstolene. Under Drøftelsen af Loven havde Offentligheden den Opfattelse, at de retslærde Dommere fuldstændig skulde udskilles fra Arbejdsretsdomstolene. Men de daarlige Erfaringer gennem Lægmandsdommerne i Haandværksretterne har talt mod dette Standpunkts Virkeliggørelse.

Ved hvert Kammer indenfor Arbejdsretten fungerer en Formand og én Bisidder for Arbejdsgiverne og én for Arbejderne. For en Række i Loven forudsete Tilfælde besættes hvert Kammer med en Formand og 2 Bisiddere for Arbejdsgiverne og 2 for Arbejderne.

Forvaltningen af hele Arbejdsdomstolssystemet ligger ikke alene i Hænderne hos Rigets og Staternes Justitsministerium, men er overdraget Justitsministerierne i Forstaaelse med Socialministerierne. Det betyder, at ingen Administrationshandling altsaa heller ingen Dommerfunktion kan finde Sted uden begge Instancers Sanktion. Denne Bestemmelse i Loven er af stor positiv Betydning for den objektive og saglige Sammensætning af de dømmende Myndigheder; thi de brede Lag af Befolkningen har i de sidste Aar mistet Tilliden til det tyske Retsvæsen. Man kunde derfor ikke overdrage det Dommerhvervet alene. Socialministerierne kan tillige danne en betydelig Garanti, da kun Personer med den fornødne Sagkundskab kan komme i Betragtning. Iøvrigt fremsætter Loven denne Betingelse i klare Udtryk. Der siges, at de paagældende Organer til Formandsposten kun maa ansætte Personer, »der besidder Kundskaber og Erfaringer paa det arbejdsretlige og sociale Omraade. Formændene og deres Suppleanter er i Reglen ordinære Dommere....«. »Andre Personer maa kun ansættes som Formænd, naar de ifølge deres Stilling i Erhvervslivet enten maa betragtes som Arbejdsgivere eller Arbejdere og er kvalificerede til Dommerembedet«. (§ 18). I anden og tredie Instans maa Formanden være Medlem af den Ret, ved hvilken Arbejdsretten er dannet, henholdsvis Landsretten og Rigsretten. Men ogsaa her gælder den Forudsætning, at han maa have Erfaring paa de arbejdsretlige og sociale Omraader. Samtidig med deres An-

sættelse bliver Formændene Dommere med Kvalitet af Uafsættelighed, saalænge deres Funktionstid varer.

Bisiddere udnævnes efter Forslagslister, der i dette Øjemed indgives af Arbejdsgivernes og Arbejdernes stedlige økonomiske Forbund. Mænd og Kvinder, der er fyldt 25 Aar, kan udnævnes som Bisiddere. Der maa kun udnævnes Personer, der har virket mindst et Aar som Arbejdsgiver eller Arbejder i Arbejdsrettens Distrikt. En Person kan ogsaa vælges som Arbejderbisidder, selv om han er arbejdsløs. For Arbejderbisiddere er der forudskikket en særlig retslig Beskyttelse. En Bestemmelse i Loven (§ 26) forbyder Arbejdsgiverne at forurette Arbejderne paa Grund af deres Tilhøren eller Virksomhed i Arbejdsretten.

IV.

Gennem en Række Bestemmelser tilstræber Loven den hurtigste og billigste Behandling. I alle Stadier af Procedure er der foreskrevet en mindelig Ordning. Det er altsaa ikke alene i Begyndelsen, at der er forudset en mindelig Ordning, men under hele Rettens Virksomhed skal der virkes hen til en mindelig Afgørelse af Stridigheden. Anstande i Anledning af Forberedelse, Stævning og Apellation er overalt fastsat kortere Tid end ved Sagsanlæg for den ordinære Ret. Ligeledes er Gebyrerne sat væsentlig lavere end ved de ordinære Retter. Særlig bemærkelsesværdig er Lovens Bestemmelse, hvorefter Repræsentation i første Instans — i Arbejdsretterne — gennem Sagførere og overhovedet gennem Personer, for hvem Repræsentation for Retten er et Levebrød, principielt er udelukket. Meningen med denne Bestemmelse er hovedsagelig at erklære, at Tilladelse til at benytte Sagførere vilde sætte den ene Part, nemlig de økonomisk svagere d. v. s. Arbejderne, der ikke er i Stand til at honorere en Sagfører passende, i en ulige Stilling for Retten. Der blev ogsaa henvist til, at Repræsentation gennem Sagførere vilde have Indflydelse paa Processens Varighed. Ved Haandværks- og Handelsretterne var Sagførere ogsaa hovedsagelig udelukkede som Repræsentanter ved Processer. Som Repræsentanter ved Processer foretrækker Loven Medlemmer eller Funktionærer fra Arbejdsgivernes og Arbejdernes økonomiske Sammenslutninger, der ifølge deres Forbunds Love eller gennem en Fuldmagt er berettigede til at repræsentere deres Forbund. Det vil altsaa for den organiserede Arbejderstands Vedkommende blive Fagforeningssekretærer, Bestyrelsesmedlemmer og overhovedet Fagforeningsfunktionærer, der kommer i Betragtning. I anden Instans — Landsarbejdsretten — hvor der bestaar principiel Sagførertvang, er der dog tilladt Undtagelser, idet Repræsentanter for de økonomiske Organisationer ogsaa her kan overtage Repræsentationen ved Processer. I tredie Instans — Rigsarbejdsretten — er der ligeledes Sagførertvang; men det er i alle Instanser forudsat, at de offentlige Korporationer uden at være tvunge til at udnævne en Sagfører, kan lade sig repræsentere gennem deres Funktionærer.

V.

I Overensstemmelse med Lovens Grundtanke, at første Instans paa en hurtig og billig Maade skal træffe en endelig Afgørelse af Stridsspørgsmaal mellem Arbejdsgiveren og Arbejderen begrænses saavel Appellation som Hjemvisning i høj Grad. Ved Arbejdsretsdomme kan der kun finde en Appel til Landsarbejdsretterne Sted, naar Værdien af Stridsspørgsmaalet *overstiger 300 Mark, eller naar Arbejdsretten anerkender Appellen paa Grund af Retsstridens principielle Betydning.* Ved Landsarbejdsretternes Domme i Appelsager kan Hjemvisning til Rigsarbejdsretten kun finde Sted, naar den Værdi, der for det omstridte er fastsat af Arbejdsretten eller af Landsarbejdsretten overstiger den Revisionsgrænse, der er gældende i den ordinære borgerlige Jurisdiktion, eller hvis Landsarbejdsretten har anerkendt Hjemvisning paa Grund af Retsstridens principielle Betydning. En ny Foranstaltning er den saakaldte *Springrevision* man kan *ved al springe* Appellationsretten *over* fra Retten i første Instans gaa direkte til Rigsarbejdsretten, naar Modstanderen er indforstaaet dermed, eller hvis hans Indforstaaelse meddeles gennem Rigsar-

bejdsministeren, der kan gøre dette, saafremt han anser Hjemvisningsinstansens hurtige Afgørelse for at være af almen Interesse. Springrevisionen skal tjene Fremskyndelse i særlige Tilfælde, hvor den hurtigst mulige retslige Afgørelse er nødvendig f. Eks. for at undgaa Arbejdskampe eller lignende Forstyrrelser i det økonomiske Liv.

For Tiden træffes der Forberedelser af Regeringsorganerne og Arbejderorganisationerne til at virkeliggøre den nye Lov. Specielt de frie Fagforeninger er i Færd med at forberede Bisiddere og Procesrepræsentanter. Det er en ny og mægtig Opgave, der udfolder sig for den tyske Republiks organiserede Arbejderstand.

Loven om Arbejdsretten er et Produkt af de langvarige Kampe mellem Arbejderpartierne og Arbejdsgiverpartierne, og det er hovedsagelig Socialdemokratiets og de frie Fagforeningers organiserede Magt, man maa takke for, at Loven er kommen i Stand. Tysklands Arbejderbevægelse hilser den nye Arbejdsretslov som en stor socialpolitisk Erhvervelse.

Den faste Voldgiftsret.

Sag Nr. 1030 Landarbejderforbundet mod Proprietær N. P. Hansen, Axelholtgaard.

Ovennævnte Proprietær N. P. Hansen rekvirerede gennem Udvalget for Tilvejebringelse af Arbejdskraft til Roedyrkere 2 Sæsonarbejdere.

Ved en Misforstaaelse fra Proprietærens Side fik han, der ønskede 2 enlige Sæsonarbejdere anvist en Landarbejderfamilie med Børn. Proprietæren afviste Familien ved dennes Ankomst, men da Familien intet Opholdssted havde og var tilflyttet med sit Bohave fra Lolland og derfor var i en Tvangssituation, oprettede Proprietæren en Overenskomst med Landarbejderfamilien.

Senere kom det til et Sammenstød mellem Proprietæren og Landarbejderen, der blev forlangt til at pumpe Vand Kl. 7 Aften efter at have arbejdet fra Kl. 4½ om Morgenen.

Under dette Sammenstød faldt fra begge Sider grove Ord, og under Sagen, der i den Anledning anlagdes ved Underretten i Holbæk, dømtes Landarbejderen, hvem Vidneudsagnene (Proprietærens Hustru, Plejedatter og Tjenestepige) gik imod, en Bøde paa 40 Kroner.

Sagen appelleredes til Landsretten, hvor Bøden stadfæstedes, medens en af Underinstansen foretagen Afvisning af Arbejdsforholdets Bedømmelse for Den faste Voldgiftsret omstødtes, og Proprietæren tilpligtes at udrede 150 Kr. i Sagsomkostninger.

Derefter anlagdes Sag for Den faste Voldgiftsret mod Proprietæren, der krævedes dømt for overenskomststridigt Forhold.

Den 8. April holdtes forberedende Retsmøde, ved hvilket Sagen forligtes med at Proprietæren betalte 150 Kr. til Landarbejderforbundet.

Lønbevægelser og Konflikter.

Kvindeligt Arbejderforbund og A/S Carl Lunds Fabrikker.

Kvindeligt Arbejderforbund har rejst Klage over, at Firmaet Carl Lund har begaaet Brud paa en truffen Aftale angaaende en Fællesakkord. Sagen behandledes paa et Fællesmøde den 2. Maj, hvor man enedes om følgende:

Den paa Virksomheden opstaaede Strid optages til Forhandling paa et nyt supplerende Mæglingsmøde. For saa vidt Enighed her ikke opnaas, forbeholder De samvirkende Fagforbund sig at indgive Klage til Den faste Voldgiftsret, idet man i saa Fald er enige om at betragte det i Dag afholdte Møde mellem Hovedorganisationerne som fyldestgørende Fordringerne efter Septemberforligets Punkt 10.

Afdelingsformænd og -kasserere! Husk at indsende Afdelingsskemaet.

REDAKTØR: CARL F. MADSEN
REDAKTION OG EKSPEDITION:
Rosenørns Allé 12, 2. S. Kbhvn. V. Tlf. 3541 og 10541
Trykt hos F. E. Bording, Kbhvn.